

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

Godwyn

4°

125.

P.M.

D I A R I U M LITURGICO-THEOLOGICO-MORALE

S I V E

S A C R I R I T U S,
INSTITUTIONES ECCLESIASTICÆ MORUMQUE
DISCIPLINA.

NOTANDA SINGULIS TEMPORIBUS

ATQVE DIEBUS ANNI

C I V I L I S ET E C C L E S I A S T I C I .

A U C T O R E

F E R D I N A N D O T E T A M O
P A N O R M I T A N O .

T O M U S Q U A R T U S .

N O V E M B E R E T D E C E M B E R .

V E N E T I I S , M D C C L X X I X .

E x T Y P O G R A P H I A P E T R I S A V I O N I .

In Via Mercatoria sub Signo NAVIS .

C U M P U B L I C A A D P R O B A T I O N E A C P R I V I L E G I O .

NOTANDA MENSE NOVEMBERI.

P A R S I.

NOTANDA MENSE NOVEMBRI IN GENERE.

EXPLICANTUR SECTIONIBUS IV.

Sect. I. *De Numero Dierum.*

Sect. II. *De Reservatione Beneficiorum, & alternativa.*

Sect. III. *De Horis Canoniciis.*

Sect. IV. *Not. in Feste Patrocinii B. M. V.*

S E C T I O I.

De numero dierum.

1. **NOVEMBER.** Habet dies triginta.
Vid. dicta parte I. hujus libri.
3. c. 1.

S E C T I O II.

De Reservatione Beneficiorum, & Alternativa.

2. **Reservations Beneficiorum ex Reg. Cancell. November est mensis Papalis: & similiter in Alternativa.** Vid. dicta parte I. hujus libri 3. c. 6.

S E C T I O III.

De Horis Canoniciis.

3. **MENSE Novembri leguntur Ezechielis, Danielis, & duodecim Prophetarum libri: quia saepe loquuntur de Adventu Messiae, quem celebramus in proximo Decembri.** Amalar. de Ord. Antiph. c. 76. Item Rupertus de divin. Offic. lib. 12. c. 25. *fine* dicit, Prophetarum libros exci-

tare nos ad spem, & metum, usque redeat Christus in Adventu secundo. Rursus ideo usque ad Adventum Domini perlegi, ut inter tenebras, & conflictus hujus saeculi, usque ad redditum Christi, Scripturæ nos illuminent, & consolentur.

Legitur autem primo Ezechiel per duas hebdomadas, nisi Adventus præpropere occupet Novembrem. Scilicet si November habeat quinque Dominicas, tunc in secunda Dominica continuantur Lectiones de Ezechiele: si vero habuerit tantum quatuor Dominicas, tunc Dominica secunda legitur Liber Danielis positus in tercita Dominica: & in Sabbato prædente prædictam Dominicam secundam, dicetur ad *Magnificat* Antiphona *Muro tuo*, quæ est ante Dominicam tertiam Novembribus; & duabus sequentibus Dominicis, seu hedonabibus legentur Prophetæ Minores.

Rubr. *Brev. ante Dom. 2. Novembr.*

Prophetæ Majores dicti sunt Isaías, Jeremias, Ezechiel, & Daniël: Alii vero duodecim dicti sunt minores, tum (ex Augustino 18. de Civit. Dei c. 29.) quia illi prolixiora volumina scripserunt; Isti vero breviora: tum quia Minorum Prophetarum libri omnes.

nes unico libro comprehenduntur apud Hebreos; secus autem Prophetarum majorum. Vide S. Hieronymum *prefat. in 12. prophet. & Joannem Lorinum 10. 1. prefat. in Psal. cap. 3.* post initium.

6 Initia saltem Lectionum Prophetarum duodecim minorum legi debent; quamvis dixerimus, apud Hebreos constituere unicum librum: quia apud nos diversi censemur libri. Cum autem initium alicuius Prophetæ minoris mense Novembri infra hebdomadam impeditur aliquo festo novem lectionum, habente proprias lectiones de Scriptura; reponantur quoad commode fieri poterit, in sequenti feria infra eamdem hebdomadam, alio simili initio Scripturarum, vel Festo non impedita; alioquin in praecedenti feria similiter non impedita infra eamdem hebdomadam; ita ut aliquo modo ponatur: etiam si plura initia eodem die ponи oporteat. *Rubr. gen. Brew. tit. 26. n. 7.* Ex Decr. S. C. R. 5. Julii 1698. in Collen. *Quando in mense Novembri sunt eadem die ponenda plura initia prophetarum; dicenda est tantum una Lectione.* Non possunt ponи plura tribus initiis prophetarum unica die. Ubi sunt plura officia babentia primas lectiones proprias, possunt omitti aliqua ex dictis initiis Prophetarum occurrente legitima causa apud Caval. 16. 1. par. 2. c. 34. d. d. 13. 14. 15. Sed vide dicenda tr. 2. lib. 1. par. 1. in ejus 1. par. ubi de Not. tempore post Epiphan. ad Septuages. c. 1. n. 2.

S E C T I O IV.

Not. in Festo Patrocinii B. M. V.

EXPLICANTUR SUBSECTIONIBUS II.

Subsect. I. *De Horis Canoniciis.*
Subsect. II. *De Missa.*

S U B S E C T I O L.

De Horis Canoniciis.

OFFICIUM Patrocinii B. M. V. dupl. 7 maj. de precepto. Pro toto Statu Ecclesiastico, ex Benedicto XIII. in Dominica 2. Novembri recitandum. Vide dicta 23. Januar. art. 1. Idem Officium multis etiam aliis locis concessum est celebrari in aliqua Dominica hujus mensis a locorum Ordinariis eligeenda. Non desunt tamen aliqui usus, qui ejusdem celebrationi in Dominica mensis alterius incumbunt, vel in Novembri quidem, sed in alia stabili, seu fixa mensis die. Dominica autem designata ad hoc festum celebrandum prima, vel secunda &c. erit, que prima, vel secunda &c. occurserit intra spissam mensem. Vid. Caval. 10. 2. c. 29. in decr. 21. n. 2. & c. 30. in decr. 1. n. 2. ac dicta in simili in Octobr. par. 1. n. 7. Sed cum dicatur dies assignanda ab Ordinario loci nota; quod Regularium Superiorum non veniunt sub nomine Ordinariorum: & consequenter non possunt assignare aliquam ex Dominicis Novembri pro recitatione Officij de Patrocinio B. M. V. quod multis in locis permittitur celebrandum in aliquo die Dominico prefati mensis, a locorum Ordinariis eligendo. S. R. C. 22. Januar. 1701: apud Caval. 10. 2. c. 30. d. 3.

d. 3. ubi n. 1. & to. 1; c. 1. in decr. 5.
 n. 20. docet : hic Superiores Regulares non venire sub nomine Ordinariorum; quia hic sermo est de Ordinariis locorum; nomine autem Ordinariorum locorum concedit utique non venire Praelatos Regulares; secus autem nomine simpliciter Ordinariorum; hi enim sunt etiam Regulares Praelati respectu suorum subditorum. Videri potest La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 210. q. 2. ex quo etiam ibi, & par. 3. qu. 118. q. 2. habes, nomine Ordinarii loci venire item Vicarium Generalem Episcopi: Confer dicenda tr. 2. l. 5. par. 2. in ejus 1. par. c. 3. n. 124. prope fin. Aliquando autem vidimus adhiberi modum hunc loquendi: Locorum Ordinarii tam Sæculares, quam Regulares, ut in D. S. C. R. die 5. Aug. 1662. allegando 2. Novemb. n. 103.

8 Designata Dominica per Ordinarium loci, ad recitandum Officium Patrocinii B. V.; si ea accidat impediti, non potest transferri, sed debet omitti, si sit concessum locis, & Ecclesiis particularibus, ad eorum instantiam in terminis facultativis; etenim Officia concessa pro aliquibus locis, quibus assignata est dies aliqua Dominica, si sit impedita alia Festa altioris titus, vel dignitatis, non sunt transferenda, sed omittenda. S. R. C. 20. Martii 1683. in una Ordin. Minor. Observ. apud Caval. 10. 2. c. 25. d. 7. n. 1. & confirmatum fuit an. 1752. Vide dicenda in Dom. 2. post Pascha: Et iterum: Non possunt transferri Officia illa affixa certis diebus, quæ sunt concessa pro locis, & Ecclesiis particularibus ad eorum instantiam. S. R. C. 5. Maii 1736. in Einsidlen. apud Caval. 1. cit. decr. 10.

Contra vero, si sit ex præcepto:

in eodem etenim Decreto subditur: At quando Officia predicta sint de præcepto pro aliquo Statu, sicuti sunt Officia plura a S. M. Benedicto XIII. pro Statu Ecclesiastico affixa certis diebus, transferantur. Transferendum similiter est hoc Festum, ubi sit concessum ad instantiam Regum, vel Principum, etiamsi in terminis facultativis inveniatur concessum. Vid. Caval. 10. 2. c. 25. in decr. 10. n. 4. & dicta 19. Januar. art. 1. n. 2. Et pro Regnis Hispaniarum profertur item Decretum hujus tenoris: Officium Patrocinii B. M. V. in Dominica Novembris ab Ordinario Loci assignandum, si per totum mensum a duplicibus prima classis cum Octavis Dominicae sint impeditæ, predictum Officium in hoc casu non est recitandum in die alicuius Octavæ, sed transferendum, (pro gratia: additur in opere Meriti in append. Decr. Brev. n. 407.) servatis Rubricis Breviarii Romanii de Translat. Fest. S. R. C. 1. Octobr. 1740. in Nolana apud Caval. 10. 2. in append. ad cap. 25. d. 1. qui in Decretum hujusmodi scribit hæc: Cum Officium Patrocinii B. M. V. dumtaxat gaudeat ritu duplice majoris Leæ Rubricarum est, quod debet cedere Festis altioris ritus, immo & diebus octavis, licet hæc sub ritu duplice minori celebrentur; & hæc est causa, ob quam in casu transferendum indicitur, servatis Rubricis, in primam nempe diem non impeditam, & non in diem aliquam Dominicam alterius mensis. Hic autem sermo est de Patrocinio concesso Hispaniarum regnis, ut liquet ex Decreti data, quæ est in Nolana, quæ est urbs Regia Neapolitanæ, quod, licet modo proprio Regi pareat, adhuc in usum babet, Officiis incumbere concessis Statibus Regis Catholicis

6 Tr. L. Lib. III. Pars II. Not. Menf. Novembr.

loī, cui olim subiectum erat. Seors au-
rum foret de Officio Patrocinii, quod
aliquibus locis, vel Civitatibus concessum
foret; quia tunc, utpote affixum
diei Dominicæ, omittendum esset, non
transferendum. Hæc Cavalerius, qui
rursum eodem to. 2. c. 30. comment.
In decr. 3. n. 2. sub terminis atta-
men generalibus scribit huc: Anno
1740. I. Octob. prodit Decretum, &
fit 4. cap. in ord. 250. nempe. Si in
Dominica Novembris ab Ordinario lo-
ci assignata pro recitatione Officii de Pa-
trocinio B. M. V. occurrat Festum al-
tioris ritus, transferatur Officium Pa-
trocinii juxta Rubricas in primam diem
non impeditam. Hoc autem volumus in
telligas pro locis, ubi Festum Patroci-
nii per terminos præceptivos concessum
fuit; aut pro Regnis, vel Religionibus,
non vero pro aliquo particulari loco,
sicuti late traditur in cap. de Festis affi-
xis diebus mobilibus. Hæc Cavalerius.

9. Ordo hujus Officii erit hic: In I. Vespr. omnia ut in Festo ad Nives die 5. Aug. additis Commemoratio- nibus Dominicæ sequentis, Festi præcedentis, &c. juxta Rubr. gener. de concurso. In Antiphona ad Magnific. ubi dicitur: *Tuam Sanctam Festi- vitatem dicatur hodie: Tuum Sanctum Patrocinium*, & in fine hymni comple- t. dic. *Jesu tibi: Qui natus:* Deinde ad Matutinum & Horas, omnia ut in dicto Feste ad Nives præter-

Lectiones secundi nocturni, quæ erunt ut in quinta die infra Oct. Nativ. B. M. V. ix. Septembr. *Dei filius.* cum nona lect. de Homik. Domin- oceurr. & ejusdem Commemor. in Laudib. aliisq. Commemorationibus, si occurrant juxta rubricas generales. In VII. R. ubi dicitur in Festo ad Nives: *Tuam Sanctam Festivitatem*; dicatur hic: *Tuum Sanctum Patroci- nium.* In R. br. ad Primam: *Qui* natus es. & in fine *Hymnor. Jesu* tibi. *Qui natus.* Secundæ Vesp. ut in primis. Antiphona ad Magnific. ut in secundis Vesp. Festi ad Nives & fit Commemoratio Dominicæ præcedentis, Festi sequentis &c. juxta Rubr. gen. de concurso.

S U B S. II.

De Missa.

¶ N. Festo Patrocinii B. M. V. du-
 à pl. maj. Missa ut in Festo ad
 Nives die 5. Aug. seu ut in Votis
 de S. M. a Pentec. ad Adventum
 cum Commemoratione Domini-
 nicae occurrentis, aliisq. Commemo-
 rationibus, si occurrant juxta Rubri-
 gen. Credo. Praefat. de B. V. Et te
 in festivitate. Videri potest Cavale-
 ri. 5. c. 14. n. 38. & in fine Mis-
 sa Evangelium Dominicæ. Col. pa-
 sam. albi.

PARS

9

P A R S I I.
M E N S I S N O V E M B R I S.
NOTANDA SINGULIS SIGILLATIM DIEBUS.

C A P U T I.

N O T A N D A I. N O V E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. Not. in Feste omnium Sanctorum.
Art. II. Not. infra Octavam.

A R T I C U L U S I.

Not. In Feste omnium Sanctorum.

EXPLICANTUR SECTIONIBUS V.

Sect. I. De Institutione, & obser-
vantia Festi.

Sect. II. De Horis Canonicis.

Sect. III. De Missa.

Sect. IV. De Funktionibus Pontificali.

Sect. V. Not. tempore interdicti.

S E C T I O I.

De Institutione & Observantia Festi.

I NSTITUTUM est ab Ecclesia genera-
le Festum de omnibus Sanctis ,
& de ejus observatione latum est
præceptum universale : & ita in C.
Pronuncianum . 1. dist. 3. de confecr.
& C. Conquestus de Ferrar ; hoc Fe-
stum inter solemnia enumeratur. Item
Urbanus VIII. Constit. incip. Uni-
versa . pro observ. Festor. quam al-
legavimus 1. Januar. n. 1. in qua re-
censoit omnia , & singula Festa in fo-

ro ex obligacione gravi , & univer-
sali servanda ; adscribit hunc diem
Solemnitatis omnium Sanctorum . Et
jam hujus Festi sub gravi obligatio-
ne universalis est , & indubitate ob-
servantia .

Hoc Festum instituit Romæ Boni-
facius IV. præfixa celebrati ejus die
decima tertia Maji . Deinde Grego-
rius III. per universam Ecclesiam ob-
servari præcepit. Denique Gregorius
IV. vel ut nonnulli contendunt, ip-
se laudatus Greg. III. illud translu-
lit a die 13. Maji in hanc diem 1.
Novemb. quæ omnia mox explicabi-
mus. Vid. Bened. XIV. tract. de Actis
Sanctor. Bononiens. c. 21. Azor. Instit.
moral. par. 2. l. 1. c. 25. Suar. de
Relig. to. 1. tract. 2. lib. 2. c. 9. n. 24.
Jo: Beleth de Div. Offic. c. 127. Du-
rand. in Ration. lib. 7. c. 34. Baron.
in not. martyrol. bac die . Cavaler. Com-
ment. in Decr. S. C. R. to. 1. c. 1.
in d. 22. Merat. ad hanc diem . Ce-
lebratur itaque hodie Festum Om-
nium Sanctorum ; quo nomine in ho-
dierna Festivitate venit omnis omni-
no multitudine Cœlestium Civium cum
Do-

8 Tr. I. Lib. III. Pars II. Not. Mens. Novembri.

Domino, & Rege eorum; ut palet ex hymnis, versibus, Responsoriis, aliisque ejusdem Officii partibus. Nimirum hodierna Solemnitas tendit in honorem SS. Trinitatis, B. Dei Genitricis, & omnium Angelorum. Item Apostolorum, Martyrum, & Confessorum, generaliter omnium Sanctorum, & Sanctarum, ceterorumque electorum Dei, quibus merito aptantur verba illa: *Turba magna quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus, & tribubus, & populis & linguis Apoc. 7. 9.*

Inde est, quod hodiernum Officium sumit Antiphonas & Responsoria secundum varias Hierarchias Sanctorum, qua varietate circumdatur, seu ornatur Ecclesia, sicut scriptum est: *Astitit Regina a dextris tuis in vestitu deaurato: circumdata varietate.. Ps. 44. 10.* Prima enim Antiphona, & prima lectio, & Responsorum primum de Trinitate cantatur: quia nimirum primario Festum est Trinitatis, ut docent Beleth cit. c. 127. & c. 158. ac Durand. l. cit. quidquid negat Gavantus in Rubr. Miss. par. 1. tit. 18. n. 2. lit. t. Secundo loco cantatur de Beata Dei Genitrici Maria, Regina Sanctorum omnium; Tertio de Angelis; quarto de Prophetis; quinto de Apostolis; sexto de Martyribus; septimo de Confessoribus; octavo de Virginibus; nono, seu in Laudibus, &c. cantatur de Sanctis omnibus simul.

2. Institutum fuisse hoc Festum, dicit Durandus l. cit. quatuor de causis: Primo propter Dedicationem Ecclesie Sanctae Mariæ ad Martyres, quæ vulgo vocatur Sanctæ Mariæ Rotundæ, ob figuram illius Ecclesie. Pro dicta autem Dedicatione sciendum est, Veneres Goutiles Ro-

manos aliquot annis ante Nativitatem Domini, scilicet, ut dicitur, anno vigesimo quinto (Vid. Baron. in not. Martyr. ad hanc diem) aedificasse templum Jovi Ultori, sive, ut alii tradunt, in honorem Cybelles, quam dicebant Matrem Deorum; & in honorem filiorum suorum, nimisrum Deorum omnium. Vid. Baron. l. cit. Romana enim Civitas, ut S. Leo Serm. i. in Nat. Apostolorum Petri, & Pauli ait: *Ignorans sub profectionis auctorem, cum pene omnibus dominaretur Gentibus, omnium Gentium serviebat erroribus; & magnam sibi videbatur assumptionem Religionem, quia nullam respuebat falsitatem.* Templum autem illud appellatum est græce Pantheon, idest omnium Deorum. Postquam vero per Beatissimos Apostolos Petrum, & Paulum Evangelium Christi Romæ resplenduit; quæ erat magistra erroris, facta est discipula veritatis, & quantum erat per diabolum tenacius illigata, tantum per Christum est mirabilius absoluta: ut idem laudatus Leo prosequitur Sermons cit. Processu ergo temporis, videlicet anno Domini 607. Bonifacius Papa IV. petiit a Phoca Imperatore Constantinopolitano, qui præmerat Romanis, templum illud sibi dari. Quod cum obtinuisset, abjetis inde Idolis, dedicavit illud die decima tertia Maij ad honorem B. Marie Virginis, & omnium Martirum; ideoque, ut diximus, vocatum est Templum S. Marie ad Martyres. Bene observat Baronius id Not. Martyr. ad diem 13. Maij, Divina fuisse dispensatione peractum, ut inter tot Idolorum Fana prostrata, & in anathema oblivionis everfa, Pantheon, velut insigne quoddam,

dam , ac perenne trophaeum de ex-pugnatis hostibus permaneret , cede-retque triumpho omnium Martyrum , qui omnes Gentilium Deos Christi Cruce subegerant . Statuit autem laudatus Pontifex Bonifacius , ut singulis annis celebraretur Romæ prædicta Dedicatio Templi in honorem B. Virginis , & omnium tantummodo Martyrum : licet enim & Sanctis Confessoribus fuerit jam tum cultus exhibitus ; nondum tamen eorum memoria adeo celebris erat . Vid. Microlog. de Eccles. observat. c. 48. Cavat. ro. 1. comment. in Decr. S. C. R. c. 2. in d. 7. a. n. 5. Deinde vero cre-scente paudatim devotione , & reli-gione Fidelium , & Sanctorum Con-fessorum Festivitatibus æquali ac Mar-tiyrum Solemnitate celebrari cœptis , Gregorius III. per Universam Eccle-siam Festum hoc celebrari præcepit ; & quod erat in honorem B. Virgi-nis , Apostolorum , & reliquorum tantummodo Martyrum , voluit et-iā celebrari in honorem , & laudem totius plane Curiæ Cœlestis , ut supra significavimus . Denique a die 13. Maji in hodiernam translulit Gregorius IV. vel juxta quotundam opinionem , ipse Gregorius III. vel , ut nonnulli existimant , cum factam a Gregorio III. translationem non omnes receperissent Ecclesiaz ; Grego-rius IV. effecit ut laudati Prædeces-soris sui Sanctio , seu Translatio præ-dicta servaretur ubique . A præfata autem die 13. Maji ad præsentem hæc Solemnitas fuit translatæ ob cau-sam infra explicandam .

Quia itaque hodiernum Festum manavit a prima diæti Templi De-dicatione a Bonifacio facta , ideo eadem dicitur esse prima Causa in-stitutionis hodiernæ Festivitatis . Al-

TOM. IV.

tera causa est , propter omissorum Festorum suppletionem : Sanctorum enim laudabilis numerus adeo excrevit , & multiplicatur in dies , ut mi-nime valeamus singula Festa de sin-gulis celebrare . Tertia ratio est propter negligentiam compensandam , quam in illis specialibus Festis , quæ per annum celebramus , ob huma-nam fragilitatem adhibere solemus . Quæ ratio assignatur in Ordine Rom. Ut quidquid humana fragilitas per igno-rantiam in Solemnitatibus , aut Vigiliis Sanctorum , minus plene peregerit ; in hac observatione sancta salvatur . Quarta denique ratio est , ut deside-ratam nobis Deus suæ propitiationis abundantiam multiplicatis intercessio-ribus largiatur : uti significat Eccle-sia in Collecta , seu Oratione hodier-na Festivitatis .

Quod autem attinet ad causam su-prædictæ translationis Festivitatis hu-jus : dicunt Beleth , Durandus l. cit. & alii , ideo hoc Festum a Majo ad Novembrem fuisse translatum , quia in illo mense non est tanta copia vi-ðualium (solet enim tunc annonæ deficere ,) & populus , qui confluebat ad illa solemnia , propter inopiam ci-borum , quandoque non poterat bene celebrationi vacare : Cui itaque in-commodo occurrere , visum est , ce-lebrando hoc Festum in his Calendis Novembris , ut nunc collectis terre frugibus convenienter ad illud possint viðualia copiosius inveniri .

S E C T I O II.

De Horis Canonicas.

FESTUM omnium Sanctorum du-
3
pl. i. cl. cum Octava , ex Decr.
Sixti IV. anno 1480. ut resert Tho-

B mas.

massinus apud Caval. 10. 1. c. 1. in d. 22. n. 9. Quodcumque Festum occurrat, transfertur. Rubr. gen. Brev. tit. 9. n. 5. & tit. 10. n. 1. Et in notis Brev. post Tabell. occurs. Omnia ut in propri.

4 Post 2. Vesp. omnium Sanctorum dicuntur Vesperæ Defunditorum ut in Breviario: ex præcepto sub gravi, ut docebimus die seq.

In 2. Vesp. itaque omnium Sanctorum dicto *Benedicamus Domino*; *Deo Gratias*: dicuntur Vesperæ Defunditorum ritu duplice; Rubr. gen. Brev. tit. 1. n. 1. adeoque duplicantur Antiphonæ, seu dicuntur integræ. Psalmi *Dilexi*, & reliqua ut in Breviario in Vesp. Defunet. excepto Psalmo *Lauda anima mea Dominum*, qui post *Pater noster* non dicitur, in precibus ad has Vesperas. Rubr. & Decreta quæ dabimus in Appendice ad Calcem Diarii c. 8. n. 17. & dicuntur tantum *Oratione Fidelium Deus*, quæ terminatur cum conclusione longiori *Qui vivis Et regnas cum Deo Patre*. Post Orationem dicuntur *V. & R.R.* posita post ultimam orationem, nimirum, *Requiem æternam Ec.* & sic terminantur Vesperæ Defunditorum, nihil aliud addendo.

An Matutinum Defunditorum pro generali eorum Commemoratione posse pridie recitari, examinabimus die sequ.

5 Si tras sit Dominica; transferendam esse Commemorationem Defunditorum: notabimus die seq. similiter si alicubi occurrat Festum de præcepto, diei Dominico æquale, seu de præcepto in foro, transferatur ibi in Choro Commemoratio omnium Defunditorum. Similiter transferendam esse, docet Caval. allegandus die seq. n. 5. ubi occurrat in Choro Festum

dupl. 1. vel 2. Clas. aut etiam dupl. majus.

S E C T I O III.

De Missa.

IN Festo omnium SS. dupl. 1. clas. 6
1 Missa propr. *Credo*. Rubr. generi Miss. tit. 11. Paramentorum color albus ex Rubr. gen. Miss. tit. 18. n. 2. Sed quare non potius rubeus color adhibetur, cum Festum hoc primo in honorem Martyrum fuerit institutum?

R. Hoc Festum primo institutum quidem fuisse in honorem Martyrum, sed etiam, & principalius in honorem B. Virginis Dei Genitricis, ut constat ex dictis supra. Unde quia Sancta Dei Genitrix super omnes Santos excellit, ideo præ ceteris omnibus honoris illius habetur respectus. Quam rationem eruimus ex Durando in Rat. Offic. lib. 3. c. 18. n. 5. eamque assignat Gavantus in Rubr. Miss. part. 1. tit. 18. n. 2. lit. t. Ubi dicit, ideo in hoc Festo adhiberi colorem album, quia in eo fulget præcipue nomen B. Virginis. Porro Festivitatibus B. Virginis competit color albus, ut dictum est 2. Februar. n. 56. ob rationem assignatam ibidem.

Præterea, ut supra notavimus, ho- dierna Festivitas rendit in honorem SS. Trinitatis inhabitantis lucem in- accessiblem. Item hodie Beati legun- tur Amicti solis albis, ut ex Inn. III. notat etiam Gavantus l. cit. Rite igitur in hac solemnitate sacrorum paramentorum color est albus.

Nota hic veterem consuetudinem, 7 hactenus alicubi toleratam, celebran- di duas Missas per singulos Sacerdo- tes in hac die. Benedictus XIV. de Sacr. Mis. 1. 3. t. 4. m. 10. fine hac scri-

Cap. I. Not. Mensis Novemb. in Genere. II

scribit: *Episcopus Orichuelle in Regno Valentiae Sacre Congregationi Concilii Ecclesie sue referens statum, exposuit: Presbyteros Seculares in sua Diocesi in die Commemorationis omnium Sanctorum duas Missas: in die vero Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum Seculares istidem duas, Regulares vero ternas celebrare solitos.* In folio, quod Secretarius solet componere, interrogata fuit Congregatio, quid esset respondendum? Et die 30. Augusti 1722. captum est consilium respondendi: Non proposita. Quod est indicium, veterem banc tolerari quidem consuetudinem, sed ejus extensionem, aut novam introductionem improbari. Haec Benedictus. De pluribus autem Missis in die Commemorationis omnium Fid. Def. aliquibi celebratis quid jam dicendum sit? notabimus suo loco sequenti die.

SECTO IV.

De Functionibus Pontificalibus.

FESTUM omnium Sanctorum est ex illis diebus, in quibus Functiones Pontificales, absente vel impedito Episcopo, spectant ad primam Dignitatem. Vid. dicta 6. Januar. art. 1. sect. 4.

SECTO V.

Not. tempore Interdicti.

LEANDER a SS. Sacram. 4. parte tr. 5. de Interdicto dSp. 4. qu. 33. assert Doctores docentes: tempore Interdicti generalis localis permitti Fidelibus in Festo omnium Sanctorum, & Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum Officia Divina publica. Sed opponit: nullum ad id pro-

bandum afferri, nec dari jus; adeoque standum esse, docet, consuetudini Provinciarum rite introduce. Idem dicit Chiavetta tom. 2. Consult. 143. n. 10. Pro tempore suspensionis. Interdicti nonnulla notabimus tr. 2. in Dom. Resurr. art. 7.

ARTICULUS II.

Notanda infra Octavam omnium Sanctorum.

EXPLICANTUR SECTIONIBUS I. L.

Sect. I. De Horis Canoniciis.

Sect. II. De Missa.

SECTO I.

De Horis Canoniciis.

TINFRA Octavam omnium Sanctorum 10. semid. lect. 1. Noct. de Script. occurr. 2. & 3. Noct. propr. reliqua ut in Festo.

Octava omnium Sanctorum tamquam dignior praferenda est Octava Dedicacionis Ecclesie. S. R. C. 5. Martii 1693. in Sabinen. apud Caval. comment. in Decr. S. C. R. 10. 1. c. 1. d. 22. Ideoque totum Officium erit de die infra Octavam omnium Sanctorum, & Commemoratio diei infra Octav. Dedic. Eccl. Consequenter cum infra Octavam omnium Sanctorum de ea fiet sola Commemoratio, haec fiet ante Commemorationem Dedicacionis Ecclesie. Porro Festum hoc omnium Sanctorum est universalis solemnitas totius Ecclesie triumphantis in Cœlo: ut observat Guyetus, quem laudant Meratus 10. 2. sect. 3. c. 8. n. 13. & Caval. l. cit. n. 12. Vult etiam Guyetus, quem item laudat Meratus l. cit.

B 2

12 Tr. I. Lib. III. Pars II. Not. Mens. Novembri.

cit. nullam similiter aliam Octavam huic esse præferendam Octavæ omnium Sanctorum. Sed animadvertisit Caval. 1. cit. esse præferendam Octavam Festi dupl. 1. cl. Christi Domini, vel B. Virginis, si occurreret: itemque Octavas Festi dupl. 1. cl. Angelorum, vel Apostolorum: quorum festa in Rubr. xi. n. 2. versu: *Inter Festa*, super cætera præferentiam habent. Rationem assignat, quæ videri potest. Nos interim notamus, in hac sententia, ubi Festum SS. Apostolorum Simonis, & Judæ, vel alterius trius est duplex 1. cl. cum Octava, occurrente hac Octava omnium Sanctorum, recitandum est de Octava laudatorum SS. Apostolorum cum Commemoratione Octavæ omnium Sanctorum.

12 Officia, quæ semel in mense, aut hebdomada recitari concessa sunt, prohibentur in diebus infra Octavas ex Decr. S. C. R. & idem est de Festis ad libitum. Vid. dict. L 2. par. 1. c. 2. n. 3. & die 19. Januar. n. 4.

S E C T I O II.

De Missa.

13 **TERNATRA** Octavam omnium Sanctorum, quando dicenda est Missa de die infra Octavam, dicitur sicut

in die Festi. 2. or. de Spiritu S. 3. *Ecclesiæ*. vel pro Papa. *Rubr. Miss.* hic, & in *Rubr. gen. tit. 9. n. 9.* Quo ad conclusionem ultime orationis recole animadversionem factam die precedenti: hoc est 31. Octobr. n. 7. Licet in Vigiliis, quæ jejunantur (excepta Vigilia Nat. & Pentec.) & infra Octavas Sanctorum, secunda oratio sit de B. Virgine ob rationes ex Gavanto assignandas 8. Decembr. art. 1. n. 5. in Vigilia vero, & infra Octavam hanc omnium Sanctorum securus fit: hoc autem ex eo quod in harum prima oratione implorentur implicite etiam merita ejusdem Reginæ Sanctorum omnium, inquit Gavantus in *Rubr. Miss. part. I. tit. 9. n. 9. lit. e.* Verum cum non repugnet, post implicitam, fieri etiam explicitam Invocationem ejusdem Reginæ SS. omnium; (ita enim fit si in Vigilia hujus Festi occurrat dici de Festo Semiduplici. V. 31. Oct. n. 8.) putarem, id ideo factum, quia congruentius vñsum est, ubi datur locus, in Missa Vigiliæ, & infra Octavam SS. omnium, post invocatam implicite eorumdem Reginam, invocare Spiritum S. Dominum, & Vivificantem Ecclesiam Sanctam. Dicitur *Credo*. *Rubr. gener. Missal. tit. 11.* & particul. hic. Col. parament. alb.

CA-

C A P U T . II.

N O T A N D A . II. N O V E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . II.

Art. I. Not. in die Commem. omn. Fidel. Defunct.

Art. II. Not. post diem Commem. omn. Fidcl. Defunct.

A R T I C U L U S . I.

Not. in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum.

E X P L I C A N T U R S E C T I O N I B U S . VII.

Sect. I. De Institutione & obser-
vantia Commemoratio-
nis Omnium Fid. Def.

Sect. II. De Officio Divino dies, &
Defunctorum.

Sect. III. De Missa Defunctorum.

Sect. IV. De Absolutione in Exequiis
Defunctorum.

Sect. V. De Functionibus Pontificali-
bus.

Sect. VI. De Indulgentiis.

Sect. VII. Not. temp. Interd.

S E C T I O . I.

*De Institutione, & observantia Com-
memorationis omnium Fid. Def.*

DI ES Commemorationis omnium Fi-
delium Defunctorum non est in
foro observari præceptus, nec ad Fe-
stivitatem pertinet, ut scite observat
Suarez de Relig. to. I. tr. 2. lib. 2. c. 9.
n. 24. Vide inf. n. 4.

Hæc autem generalis Commemo-
ratio omnium Fidelium Defunctorum,
quorum Animæ detineantur car-
cere Purgatorii, instituta est ab Ec-
clesia, ut prædicti Fideles generalibus

beneficiis seu suffragiis adjuventur,
quia omnes specialia habere non va-
lent, inquit Durandus in *Ration. Offic.*
l. 7. c. 35. n. 2. Huc etiam facit, quod
Augustinus in Libro ad Paulinum de
cura gerenda pro mortuis, ait cap. 4.
Non sunt prætermittenda supplicationes
pro spiritibus mortuorum, quas facien-
das pro omnibus in Christiana, & Ca-
tholica societate Defunctis, etiam tac-
tis nominibus quorumcumque, sub gene-
rali Commemoratione suscepit Ecclesia,
ut quibus ad ista defunt Parentes, aut
filii aut quicumque cognati, vel amici;
ab una eis exhibeantur pia Matre com-
muni. Quæ Augustini sententia lau-
datur C. Visum. 72. dist. 1. de con-
secr. Affixa fuit hæc Commemoratio
hodiernæ diei, eo quod ipsa cum dua-
bus præcedentibus ad Mysterium de-
putetur: nam ut bene observat Du-
randus l. cit. n. 1. Vigilia omnium
Sanctorum dies est afflictionis; at se-
quens eorumdem Festiva solemnitas
dies est exultationis: hodie vero dies
Orationis. In prima nos jejunando
affligimus, præsentis vitæ miseriam
recolentes: In secunda Beatitudinæ
Sanctorum congaudemus, gratiarum
actiones Domino referentes: In hac
tertia pro his qui in Purgatorio deti-
nentur, oramus, ut ipsis Deus remis-
sionem cunctorum tribuat peccatorum
& indulgentiam, quam semper opta-
verunt, totius simul militantis Ecclæ-
sis piis supplicationibus consequantur.

De

De initio institutionis Commemorationis hujusce videri potest Benedictus XIV. tract. de Actis Sanctorum Bononiens. c. 22. Caval. comment. in deca. S. C. R. 10. 3. c. 1. a n. 4.

S E C T I O II.

De Officio Divino diei, & Def.

AGITUR SUBSECTIONIBUS II.

Subf. I. *De Officio diei.*

Subf. II. *De Officio Defunctorum.*

S U B S E C T I O I.

De Officio diei.

2 **N** Calend. Kom. de die infra Octavam omnium Sanctorum, semidie. Nec ideo ad Matutinum duplicande sunt Antiphonæ, quod Missa dicenda sit pro Defunctis ritu duplicit. Vide Caval. 10. 3. c. 12. n. 1. Lect. 1. noct. de Scrip. occurrit 2. & 3. noct. prepr. ut 2. die 5. reliqua ut in Festo. Post Laudes diei dicitur Matutinum Defunctorum, de quo subf. sequenti. 2. Vesp. de eadem die infra oct.

Si hodie fuerit Feria VI. post Dom. V. Octobr. legantur in 1. noct. Lectiones Feriarum III. post Dominicam prædictam, aut alia præcedentes, Feriae scilicet II. vel Dominicæ prædictæ, si nondum Lectæ fuerint: secundum dicta 29. Octobr. n. 6.

S U B S. II.

De Officio Defunctorum.

3 **M**ost Laudes Canonicas diei dicuntur Matutinum Defunctorum cum suis Laudibus. Dicte itaque post

Laudes diei: *Benedicamus Domino. Deo Gratias;* absolute incipit Matutinum def. ritu duplice. Rubr. gen. Brev. tit. 1. n. 1. dicitur Invitatorium. Rubr. gen. Brev. tit. 19. n. 2. Nonum Responsorium erit: *Liberz me Domine de morte eterna.* In fine Laudum Def. repetita de mose Antiphona post Benedictus; dicitur: *Pater noster*, eoque recitato, dicuntur preces flexis genibus, in quibus omittitur Ps. *De profundis*; Rubr. & Decreta, quæ notabimur in Appendice ad calcem Diaconi cap. 8. n. 17. Post preces dicitur *Oratio Fidelium*, ut in vesperis heri cum *VV.* & *R&R.* positis post ultimam orationem; & sic terminatur Matutinum Def. nihil aliud addendo. Vide dicenda n. 30. Rubrica Brev. 36. de Antiph. final. B. V. n. 3. hæc habet: *Nunquam vero dicuntur post aliquam horam, quando subsequitur cum officio diei officium Defunctorum, vel septem Psalmi Pœnitentiales, aut Litanie; præterquam post Completorium, in quo semper dicuntur etiam prædicta subsequuntur.* Animadvertisit autem Gavantus, & cum ea Caval. 10. 2. par. 2. c. 40. in d. 3. n. 6. & 10. 3. c. 2. in d. 7. n. 4. ex prædicta Rubrica inferri Antiphonarum finalium omnino omisionem tam ante, quam post ea, que subsequuntur. Itaque si Laudibus diei uniatur Matutinum Defunctorum, non est dicenda Antiphona finalis B. V. in fine Laudum Canonistarum, nec in fine Laudum officii Defunctorum: vide tamen dicenda cit. n. 30.

*Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum non est celebranda, nec facienda in die Domenica, sed transferri debet in feriant secundam sequentem. S. R. C. 24. Septemb. 1605. in Augus-
tust. & 17. Septemb. 1606. in via
S. Ger-*

S. Germani Montis Cassini apud Caval. m. 3. c. 1. d. 1. & 4. & ex Decr. Urbani VI. teste Gavanto in Rubr. Brev. sect. 7. c. 13. ad diem 2. Novembr. Eadem translatio Commemorationis hujusmodi adhibenda est, si ea incidat alicubi i.e Festum de præcepto in foro: ut docent Autores apud Caval. in cit. d. 1. n. 2. Qui animadvertisit, ad rem facere apprime Decreta, quæ incidentia Anniversaria non minus depollunt e diebus Festis, quam a Dominicis, ut vide-
re est in Appendix ad calcem Diarii c. 9. Occurrent itaque Commemoratione omnium fid. Def. in die Feria de præcepto, transferatur in diem proxime sequentem; Quemadmodum occursens in Dominica transfereatur pro universali Ecclesia in Feriam secundam. Quod si in hoc ipso casu occurrat in dicta Feria secunda alicubi Festum de præcepto, Commemoratio hæc transferenda ibi est in Feriam tertiam. Non desunt tamen, Guyeto teste apud Caval. cit. n. 2. Ecclesiarum particularium usus plurimi, ut Parisiensis, Meldensis, & Andegavensis, hodiernam Commemorationem Defunctorum in diebus etiam Dominicis, & Festis, retinentes; quos fortasse, ait Caval. Breviarii proprii jus, & certe præscripta consue-
tudo facit legitimos; Romani vero usus non celebrandi Commemorationem hanc in Dominica, similibus que de præcepto diebus Festis, congruentia patet: gaudem videlicet Dominicæ Resurrectionis, cui si non competit jejunium, aut genuum fle-
xio, nec quidem congruit mortis memoria, & mortuorum luctus. Similiter Festi solemnis minueretur lastitia per Commemorationis hujus tri-
stitudinem.

Post Vespertas autem Dominicæ admittuntur Vesperæ Defunctorum, quia in Vesperris definit præcedens dies Ecclæsticus. Vide dicta hujus l. 3. par. 1. c. 2. n. 4.

Officium duplex minus sive occur-
rens, sive translatum, non excludit Commemorationem hanc, seu Offi-
cium, & Missam Defunctorum in ge-
nerali Commemoratione eorum: Ne-
que hæc Commemoratio excludit Of-
ficium duplex minus, sive occurrentis,
sive translatum, ut constabit ex De-
cretis allegandis sect. 3. subl. 1. n.
34. Si autem Festum duplex minus ce-
lebrari solet speciali solemnitate,
transferendum est, Commemoratio-
ne retenta. Vide dicenda sequent
die art. 1. n. 4.

Contra vero, transferendam esse Commemorationem Def. si occurrat Officium duplex 1. vel 2. clas. aut etiam duplex maius, docet cum Victo-
rio Novellariensi Cavalierius 10. 3. c. 7.
in d. 2. n. 4. quod arguit ex decre-
tis, quæ dum conjungunt Commemorationem omnium fidelium def.
vel mortuorum alicujus Ordinis Re-
gularis cum Feste duplice, semper se
exprimunt de duplice minori. - Nec
aliter, inquit, suadet Ritus altior.
Idcirco autem Commemoratio præ-
vallet duplice minori, & cedit dupli-
ci altioris ritus, quia & ipsa dupli-
cis ritus minoris est, sed majoris so-
lemnitas; at cum major solemnitas
non prævaleat, quando in altero est
ritus altior, idcirco cedit duplice al-
tioris ritus; cujusmodi sunt duplia
1. & 2. classis, vpl etiam duplia
majora per annum. Porro & hæc a
duplicibus minoribus essentiali discrimi-
nante (confer euodem Caval. 10. 2.
c. 43. comment. in Decr. 14.) sepa-
runtur. Ita Gayal qui a. 6. secus
sen-

sentit de translatis altioris ritus, quorum repositionem differendam esse putat, & insinuat argumentis:

An liceant hodie Officia Divina publica tempore Interdicti generalis localis? Vide die præcedenti art. I. sect. 5. De Officio autem Defunctorum tempore Interdicti nonnulla dicemus sect. 7.

- 6 Qu. hic 1. An hodie pro his, qui tenentur ad Horas Canonicas, sit obligatio gravis recitandi Officium Defunctorum.

R. Affirmative quo ad eos, qui utuntur Breviario Romano Pii V. Est Communis sententia. Viva in proposit. 34. Alex. VII. n. 19. Tolet. in Sum. lib. 2. c. 13. initio. Leander a SS. Sacramento par. 2. tr. 6. de Sacram. Ordin. disp. 13. quest. 33. Tambur. to. I. in Decal. lib. 2. c. 5. §. 2. n. 14. q. 208. Caval. to. 2. par. 2. c. 46. comment. in Decr. 4. fine.

An autem similis adsit obligatio gravis pro iis etiam, qui Breviario Romano nequaquam utuntur? Dicit La-Croix l. cit. n. 1293. probabilius videri, quod adsit: Cæterum spestandam esse loci consuetudinem.

- 7 Utrum vero sit obligatio recitandi Officium Def. aliis diebus per Rubricas præscriptis: puta prima die mensis non impedita Festo novem Lectionum, & omnibus secundis Feriis Adventus & Quadrag. Vide tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 2. q. 3. n. 18. Hic tamen quam in loco proprio animadvertisimus: hodierna Officii recitatione non satisfieri Rubricæ disponenti in Choro Officium Defunctorum prima die mensis non impedita; Sed huic Rubricæ satisfaciendum esse per aliam recitationem prima die mensis non impedita; ut præscribit. Vide Caval. to. 3. 6. 2. in d. g. m. 2.

Docet item Caval. n. 5. quod, si in die Commemorationis omnium fidelium Def. cum Officio tumulandum sit cadaver aliquod; aut sexum recurrat Anniversarium alicujus Defuncti; vel ex Fundatione dicendum sit Officium Defunctorum pro particularibus Defunctis; hoc recitandum sit ultra illud, quod est in præcepto ratione occurrentis Commemoracionis; per idem enim, inquit, Officium utriusque obligationi satisfieri non potest: Quare declaravit S. R. C. (ut sect. 3. videbimus:) quod, si in Commemoratione omnium fidelium Def. incidat dies obitus; ultra Missam Conventualem de omnibus Defunctis, dicenda sit altera Missa de die obitus.

Concedit autem idem Caval. quod si in die Commemorationis omnium fidelium Def. sit obligatio ex fundatione recitandi Officium Def. pro Animabus Purgatorii in communi; satisfiat unica Officii recitatione ex præcepto Ecclesiaz; quia, inquit, tunc jure præsumitur, non esse nisi alio titulo præscriptum illud idem, quod hodie demandat Ecclesia.

Interrog. 1. An Beneficiarius dispensatus a recitatione Officii Divini, teneatur nihilominus hodie recitare Officium Defunctorum?

R. Videtur quod sic: Sunt enim præcepta distinctæ, & quemadmodum per adimpletionem unsius non satisfit alteri; ita nec per solutionem ab uno, fit solutio ab altero. Et certe pro simplici excusatione ratio hæc omnino probat: nam nisi eadem, seu similis excusans causa militet pro omissione etiam Officii Defunctorum, poterit quis teneri ad hoc recitandum, licet per accidens excusat, a recitatione Officii Canonici seu de Festo.

No. Ita si daretur casus, quo quis excusaretur a recitatione Officii Canonici, eo quod careret Breviario, nec posset ullo modo sibi comparare; si tamen haberet Officium Defunctorum, hoc teneretur nihilominus recitare. Dixi: *nisi eadem, seu similis excusatio militet pro omissione Officii Def.* quia si infirmus e. g. ratione gravis incommodi excusetur a recitatione Officii diei, & idem experiatur incommodum, timeatque periculum ex recitatione Officii Defunctorum, ab hoc etiam erit similiter excusandus. Cæterum respondendo ad quæsitus pto dispensato; si quis contuleret, prudenter posse præsumi; mentem dispensantis esse, absolute, & simpliciter liberare ab onere recitationis Officii, quod Clericis in Sacris, & Beneficiariis incumbit; non adeo refragarer; neque alienum ab hoc casu putarem principium Juris, quod Accessorium sequitur naturam principalis. Fundamentum enim obligacionis hodiernæ, quoad recitationem Officii Defunctorum, est obligatio ad Horas Canonicas: ergo cessante positivam dispensationem principali illa obligatione, quidni cesset Accessorium? Maxime si dispensatio fuerit singularis pro hac particulari die; ut si quis a Superiore hodie petat dispensationem a recitatione simpliciter Officii, & Superior legitima causa, quæ videatur æque militare pro omissione Officii Canonici diei, simul & Defunctorum, eam subditu concedat; videtur utique mens Superioris esse, subditum absolute liberare ab onere recitationis Officii pro hac die: atque adeo cum eo pro hac die dispensare tum quo ad Officium diei, tum quo ad Officium Def.

¹⁰ Interrog. II. Utrum Beneficiarius
TOM. IV.

tenetur restituere fructus Beneficii, si hodie omittat Officium Defunctorum?

R. Affirmat Gavantus in Rubr. Brev. sect. 7. cap. 13. ad diem 2. Novemb.; quia, inquit, est pars Officii Divini hodie præscripti: & cum sit pars notabilis, ad restitutionem tenetur fructuum Beneficiarius, ad ratam Vesp. vel Matutini, vel utriusque, prout in Bulla Pii V. Negat vero Diana edit. coord. to. 3. tr. 6. R. 95. §. 2. Quia cum simus (inquit) in odiois, & penalibus, Bulla Pii V. non est extendenda ad casum nostrum: nam loquitur de Officio Ordinario, quod singulis diebus recitatur; & in illa efficitur mention de Horis, ut patet ex iphus Bullæ contextu, quam Bullam afferit Perficus de Hor. Canon. c. 5. dub. 17. n. 2. Sed in Officio Defunctorum non adsunt Horae, sed tantum Matutinum, Laudes, & Vesperæ. Ergo Bulla Pii V. ut diximus, non loquitur, neque est extendenda ad Officium Defunctorum atque diversum. ab ordinariis Officiis. Hæc Diana. Quoad illud autem, quod Gavantus allegata Suaresii auctoritate dicit; Officium Def. hodie esse partem Officii Divini: videantur dicenda inferius n. 22.

Qu. II. An committat unicum, ¹¹ vel duo peccata mortalia, qui hodie omittit utrumque Officium, de Feste, & Defunctorum?

R. Unicum committere peccatum, non improbabile videtur Pellizario de Monial. c. 6. n. 17. §. Addo bic. Hoc ipsum confirmat in Manual. Ragiul. tr. 5. c. 8. Sect. 1. qz. 21. n. 48. fine. Movetur ex eo, quia prædicta die hæc duo Officia videantur præcipi per modum unius; & pro se adducit Patrem Sanctum; quem tamen, fateatur, addidisse, de rigore contrarium

C susti-

sustinendum esse. Pellizarji sententiam hanc laudat Tancredi, eamque ob rationem sequitur eamdem de Relig. tr. 3. lib. 4. disp. 12. fine; hanc quoque sententiam judicant probabiliorem Salmanticenses to. 4. tr. 16. c. i. pu. 3. n. 22. ac pro ea præter Tancredi, laudant Antonium a Spiritu Sancto: illius etiam meminit Leander a SS. Sacramento par. 2. tr. 6. de Sacr. Ordin. disp. 13. qu. 33. & non improbat. At vero Diana de probabilitate illius valde dubitat edit. coord. to. 3. tr. 6. R. 95. §. 2. ubi ait: hanc Pellizarii opinionem non carere apud se difficultate maxima; quia, inquit, sunt præcepta diversa, utpote de Officiis diversis; & ideo omissio unius non officit alteri; Nam recitans Officium Defunctorum, adimplet obligationem illius, licet non recitet Officium Octavæ, & e contra. Confirmat ex eo, quia quando dies secunda Novembrio est impedita, tunc Officium Defunctorum in alium diem transferatur. Ergo sunt diversa præcepta.

- 12 Quidquid sit de ulteriori hac confirmatione, probabiliorem ego puto sententiam, quæ docet: esse duo præcepta distincta, atque adeo duo peccata numero diversa, omissionem Officii Canonici, & omissionem Martutini Def. proinde utrumque seorsim & explicite in confessione aperiendum. Moveor; quia, cum duo sint adjuncta, quæ præceptorum distinctionem efformant, atque indicant; scilicet materia ipsa objecti per se distincta, itemque formalis ratio, sub qua præcipiatur, diversa; utrumque in re nostra datur. Nam dicere, quod Officium Defunctorum non sit quid per se distinctum, & diversum ab Officio consueto Canonico; est mere ar-

bitrarium; ut melius patet ex discordis infra n. 22. Motivum autem, sub quo præcipitur Officium Defunctorum, est Charitatis, ex qua omnino vult hodie Ecclesia filiis suis in Purgatorio detentis suffragari; at motivum præcepti Officii Canonici præcisæ Religionis est.

Nota hic interim; referente Diana tr. 6. R. 93. §. 11. Patres Domini canos ex privilegio ad solam recitationem Officii Defunct. teneri hac die, non vero ad aliud Officium Canonicum.

Qu. III. An in Commemoratione 13 omnium Fidelium Def. omittens horam Canonica ex minoribus integrum E. G. Tertiam; possit a mortali excusari? Dubium oriri posset ex suppositione, quod hodie Officium diei & Officium Defunctorum ad modum unius præcipiantur: gravitas autem, & parvitas materia in partibus integrantibus sumi debet cum proportione ad totum integrale; quod cum hodie sit longius, idcirco videri potest, quod materia in consueta recitatione gravis, hodie censi possit levius.

Hæc omnia ex iisdem rationibus corrunt, quibus sententiam nostram, Pellizario aliisque oppositam, firmavimus præced. n. 12.

Qu. IV. An committeret mortale 14 qui hodie omitteret parvam quantitatem ex Officio Canonico diei, & aliam parvam quantitatem ex Officio Def. si hæc duæ parvæ quantitates tantæ sint, ut inter se unitæ, facerent unam quantitatem magnam, & notabilem?

R. Cum ex veriori mihi sententia (præced. n. 12.) Officia duo predicta præcipiantur per duo præcepta omnino inter se distincta, & Of-

fi-

ficiun Defunctorum non coalescat in unum morale cum Officio Canonico diei; ideo nec materie leves ad alterutrum seorsim pertinentes, in unum coalescent in existimatione moralis.

15 Qu. V. Utrum Matutinum Defunctorum præscriptum persolvi possit in Vesperis diei præcedentis?

R. Et dico. 1. Id minime licere in Choro, nisi aliter ferat consuetudo legitima, ut constat ex sequentibus declarationibus S. C. Matutinum Defunctorum pro generali eorum Commemoratione non debet cantari prius Vesperi in Feste omnium Sanctorum; sed recitandum est mane die 2. Novembris post Laudes diei. S. R. C. 23. Maij 1603. in Egitanien. Recitandum est mane die 2. Nov. intellige nisi haec Commemoratio Def. transferatur in dieni tertiam Nov. ut in casibus supradictis. Matutinum Defunctorum pro generali eorum Commemoratione prohibitum est. cantari prius Vesperi in Feste omnium Sanctorum: Sed recitandum est mane die 2. Novembris post Laudes diei. S. R. C. 1. Septembr. 1607. Matutinum diei Commemorationis omnium fidelium Defunctorum: non potest recitari in Choro in die Festivitatis omnium Sanctorum post Completorium, sed servande sunt Rubrice. S. R. C. 22. Januarii 1701. in una Camald. Mont. Coronæ Observandum est Decretum 22. Januarii 1701. in qua prescribitur, non posse recitari in Choro Matutinum Defunctorum in die omnium Sanctorum, sed servande sunt Rubrice. S. R. C. 19. Januar. 1743. in una Camaldul. Montis Coronæ. Officis Defunctorum recitatio pro generali illorum Commemoratione in Choro iuxta Rubricas adimplenda est mane die secunda Novembris; nisi ut populi commodius, & frequentius illi in-

teresse possint, contraria jam faceret consuetudo. S. R. C. 4. Septembr. 1745. in Ratisponi. apud Caval. to. 3. c. 2. d. d. 1. 2. 4. & in append. ad cit. c. 2. d. d. 1. & 2. Hoc Decretum in eo quod approbat consuetudinem in contrarium, ob majorem populi commoditatem, atque frequentiam, consonat Cærimoniali Episcoporum lib. 2. c. 10. ubi dicitur: De Vesperis & Matutinis, quæ celebrantur quotannis pro Commemoratione, & suffragiis omnium fidelium Defunctorum immediate post secundas Vespertas Festivitatis omnium Sanctorum, quæ simul & juncclim in multis Ecclesiis recitari solent; hoc est statim post Vespertas omnium Sanctorum Vespera, & Matutina Defunctorum, ad hoc ut populus commodiis, & frequentius illis interesse possit. Haec ibi. Confer dicenda inferiorius n. 20.

Dico 2. Ecclesiis Cathedralibus pro 16 anticipata recitatione favet sequens Decretum: Officium Defunctorum pro secunda die Novembris potest, etiam praesente Episcopo, ante Completorium diei Festi omnium Sanctorum recitari. S. R. C. 5. Julii 1698. in Coller. apud Caval. to. 3. c. 2. d. 3. Favet Cærimoniale laudatum, ut notat Gavantus in Rubr. Brev. fest. 9. c. 2. n. 16. Et tunc, si Episcopus (subdit Cærimoniale post supra citata verba:) ipsem est in crastinum celebratus Missam solemnem pro defunctis, debebit etiam in his Vesperis, & Matutinis Officium facere, nullis tamen tunc ei Canonis e lateribus absentibus. Inde autem Gavantus colligit, facultatem prædictam factam fuisse Cathedralibus, ut Episcopum Clero sequenti mane liberiores sint ad Missam solemniter cantandam pro Defunctis; & præserit

C 2 quia

quia altera quoque, Officio diei correspondens, dicenda est Missa solemnis. At hæc ratio, ut animadvertis Caval. to. 3. c. 2. in d. 1. n. 3. non minus militat pro Ecclesiis Collegiatis, aliisque, in quibus viget Conventualium Missarum usus.

- 17 Dico 3. Matutinum Defunctorum hodie præscriptum, extra Chorum, seu privatim pridie recitare licere affirmant Tambur. in decal. to. 1. lib. 2. c. 5. §. 5. n. 7. Caval. to. 2. par. 2. c. 46. in d. 5. n. 4. & to. 3. in d. 1. n. 2. Leander a SS. Sacramento 6. par. in decal. par. 1. tr. 8. disp. 4. quæst. 94. aliique apud La-Croix lib. 4. qu. 208. §. 4. ubi hanc sententiam sequitur; qui etiam lib. 9. par. 2. qu. 310. §. 11. innuit esse communem. Hujusmodi affirmativam sententiam judicat esse probabilem P. Viva allegatus a Ligorio, qui etiam dicit, esse valde probabilem lib. 4. c. 2. de hor. Canon. dub. 2. art. 4. n. 174. qu. 2. At vero laudatus La-Croix, et si cit. lib. 4. sequutus fuerit illam, deinde vero cit. lib. 6. recessit ab ea propter Decretum Sacrae Congr. Rit. an. 1607. emanatum, a nobis superius allegatum pro illicita anticipatione Matutini Def. in Choro; quod Decretum ipse putavit procedere etiam quo ad privatam recitationem extra Chorum. Propter idem Decretum negativam sententiam insinuat Gavantus loco supra cit. & altero inferius proferendo: nec non propter Rubricam Romani Breviarii: nisi quis velit Gavantum interpretari de recitatione publica in Choro; quemadmodum, ad eum intelligendum, inclinat Ligorius l. cit.

Antequam nostrum super hac questione judicium proferamus, animadversi volumus hic: male factum es-

se in quibusdam editionibus Theologiae Moralis Patris La-Croix, quibus insertæ fuerunt nonnullæ notæ Patris Francisci Antonii Zachariæ; male, inquam, factum esse, corrigendo locum citati Libri 4. n. 1292. sic: *Matutinum officii Defunctorum in die Animarum recitari debet mane* &c. Cum oppositum hic scripsiterit La-Croix, adductis auctoribus pro sua sententia; licet, ut diximus, sententiam deinde mutaverit supra cit. lib. 6. n. 2066. Quod si omnino rectum visum fuit, corrigere textum numeri 1292. libri 4. delendum erat, quod scriptum est n. 2066. libri 6. Rursus, non erat apponenda post citatum numerum 1292. nota Zachariæ in hunc locum dicens: *Oppositorum docet Auctor lib. 6. par. 2. 2066.* Hoc animadvertere, duximus necessarium, ne quis imperiti Correctoris culpam in La-Croixii vertiginem, aut Eruditii Adnotatoris oscitantiam verteret.

Sed ut de quæstione proposita nostrum judicium proferamus, dicimus: Matutinum Defunctorum in eorum generali Commemoratione licere pridie recitare privatim; cui quidem assertioni nec ullum Sacrae Congr. Decretum ex superius recitatis, nec ullam Romani Breviarii Rubricam obstat, facili negotio demonstrabimus, quin etiam sententiam nostram ipsius Sacrae Congregationis Rituum suffragio confirmabimus.

Igitur 1. Affirmativa sententia nulli repugnat ex prædictis Sacrae Congregationis Decretis. Nam ex reguli passim nota (V. Viva in propos. 1. Alexand. VII. n. 6. & in propos. 32. n. 11.) universum in lege præceptiva, aut prohibitiva attendenda sunt verba legis, & ea stricte inter-
pre-

pretanda , scilicet non debent extendi ad alia , de quibus non loquuntur , ex reg. 15. Juris in 6. odia restringi & favores convenit ampliari . Atqui si attendantur verba prædictorum Decreto rum , clara sit conjectura , loqui ea tantummodo de recitatione publica in Choro , non item de privata extra Chorum . Ergo ea non debent exten di ad recitationem privatam , & extra Chorum , de qua non loquuntur .

Probatur minor , quæ sola indi gere probatione videtur . Primum ex allegatis Decretis ita se habet : *Matutinum Defunctorum pro generali eorum Commemoratione non debet Cantari pridie &c.* Alterum similiter : *Matutinum Defunctorum pro generali eorum Commemoratione probibitum est Cantari pridie &c.* Tertium ita loquitur : *Matutinum dies Commemorationis Omnium Fidelium Defunctorum non potest recitari in Choro in die Festivitatis omnium Sanctorum &c.* Si militer se exprimunt ultima duo Decreta ex allegatis n. 15. Atqui Matutinum quod Cantatur , & quod recitatur in Choro , non est Matutinum privatum , & extra Chorum : ut bene observat Cavaler. 10. 3. c. 2. comment. in descr. I. n. 2. ac Tamburia. l. cit. atque per se patet . Ergo &c. Et quamvis decens sit , ut qui extra Chorum recitant Matutinum , Choro se accommodent : non tamen obligantur . Rursus , in legibus positivis non tenet argumentum a pari , aut a minori ad majus : juxta regulam apud Viva in prop. 38. Alex. VII. n. 9. & 12. Unde ex eo quod in Choro Matutini Defunctorum anticipatio interdicatur , non restat posset quis inferre , atque contendere , similiter interdici extra Chorum in recitatione privata .

Sed neque istud prohibent Brevia- 19 ri Romani Rubricæ . Decrevit qui dem Sacra Congregatio Rituum I. Septembr. 1607. Ne pridie Vesperi recitetur Matutinum Defunctorum ; Sed bac die mane : quod est notandum , & observandum ex Rubrica propria Bre viarrii . Sed si idcirco contendit Gavantus , Rubricam prædictam exten dendam esse ad recitationem privatam ; Falsam dicimus eius conjecturam . Nam , cum objectum Decretum S. C. manifeste loquatur de Can tu Matutini , ut observavimus n. 18. patet in eo sermonem esse de publi ca recitatione in Choro : unde etiam consequenti arguento insinuatur , Breviarrii Rubricam qua suam , re spondionem S. C. tuetur , de publica & Chorali Recitatione intelligendam esse . Et vero quid tandem ea de re disponit Rubrica ? En illud : ut dicto : *Benedicamus Domino* : post Lau des diei secundæ Novembribus incipiat absolute Matutinum Defunctorum ; hoc autem non est , præscribere , ut Matutinum hujusmodi recitetur bo die : ipsa videlicet die secunda No vembribus : uti notat Tamburinus loco cit. Verum etiamsi in Rubrica habe retur adverbium *bodie* , neque inde omnino evinceretur , hoc Officium Def. recitandum esse ipsa Civili die 2. Nov. seu ipsa civili die Commemo rationis omnium fid. Def. posset enim hujusmodi adverbium habere sensum Ecclesiasticum , juxta quem hodierna dies computatur a primis Vesperis ut notum est .

Unde & hinc validius instauratur argumentum in sensu Rubricæ . Etenim Rubrica Breviarrii mandat sim pliciter : ut dicto *Benedicamus Domi no* post Laudes Canonicas Officii diei 2. Novemb. recitesur Matutinum De fun-

functorum: ergo cum ex Rubrica recitatio Officii Defunctorum sit statim adnectenda Officio Canonico Diurno; cum etiam liceat recitare privatim pridie Matutinum, & Laudes Canonicas Officii diei 2. Nov. eodem jure licebit recitare privatim pridie Matutinum, & Laudes Defunctorum ejusdem diei 2. Nov.

Equidem memini, simile ratiocinium me rejecisse lib. 2. die 25. Apr. n. 14. ubi negavi, posse pridie Vespere recitari Litanias Majores, quas Rubrica prescribit recitandas dicto *Benedicamus Domino* post Laudes ipsius diei 25. quin etiam Decretum attuli S. C. R. negantis, talem anticipationem ex sensu Rubricæ praeditæ inferri. Sed hic versamur in calu omnino diverso. Nam in Litanis duplarem observavimus conuentiam, quam servatam voluit Rubrica: primam; quod illa supplicatio, Ecclesiæ nomine jam facienda, alteri rursus Ecclesiasticæ precatio ad jungeretur: secundam, quod pro ipsa civili die, pro qua instituta fuit, servaretur: esto autem, ex his duobus primum fieret in anticipata Litaniarum recitatione simul cum Matutino diei; non tamen secundum: hinc est, quod in favorem hujus anticipationis ex Rubrica absolute inferri non potest. Nunc autem sumus in casu, in quo Rubrica Officii Defunctorum æquifarat in omnibus Officio Canonico Diurno; ita ut quasi in unum coalescere utrumque faciat; prescribendo Vesperas Defunctorum post Vespertas Officii diurni, Matutinum & Laudes Defunctorum post Laudes item Officii ejusdem Diurni; ergo non est, cur, anticipata legitime recitatione Matutini Canonici,

non liceat anticipare Matutinum Defunctorum.

Deinde libens dabo Adversariis meis, licitam anticipationem, de qua agimus, non inferri ex Rubrica. Atqui ipsis Rubricæ Contradiccio probanda incumbebat: jamvero aliud est, non inferri; aliud est, prohiberi. Nunc autem tantum abest, ullam de hac re obstatre positive Rubricam; ut ipsa S. R. C. adhuc in Choro & publice probaverit anticipatam recitationem Matutini Defunctorum, si ita ferat consuetudo, ut patet ex Decr. 4. Sept. 1745. in *Ratissponen.* supra a nobis allegato n. 5. cui cohæret Cæremoniale Episc. allegatum ibid. f. Id vero miror, Gavantum, qui in *Rabr. Brev. scel. 6. c. 16. n. 6.* docuit Litanias Majores diei S. Marci posse privatim recitari pridie, eo argumento, quod Rubrica prescribat recitari post Laudes dicto *Benedicamus Domino*: Laudes autem simul cum Matutino diei 25. optimo jure recitari possunt privatim pridie: hic, ubi eadem est dispositio Rubricæ (ne dicam favorabilior, tum ex modo dictis, tum quia non apponit Rubrica in praesenti casu verbum *Hodie*, quod apponit pro recitatione Litaniarum die 25. Aprilis) ullam tamen agnovisse Rubricæ contradictionem, ne Matutinum privatum pro Commem. Generali fidelium Defunct. etiam pridie anticipateur. Quod si ad interpretandum ita rigorose Rubricam, motus est Decreto S. C. illam adducente; facile est animadvertere, ibi sermonem esse de Matutino cum *Cantu* & in Choro recitato. Addo etiam, quod ipse Gavantus tanti fecit unionem Matutini Defunctorum cum Laudibus Officii Diurni Canonici,

nici, ut propterea dixerit, adipini ho-
die Versiculum *Et fidelium Animæ &c.*
post Laudes Officii diutni; quia sta-
tim post Laudes Canonicas jam a-
bundantius pro Defunctis oratur.
Sez. 5. c. 22. n. 4.

20 Sed accedit potissimum in hac re
argumentum consuetudo, quæ sicut
adest pro anticipatione privata Ma-
tutini, & Laudum Canoniarum,
ita similiter adest pro anticipatione
privata Matutini cum Laudibus De-
functorum. Quod autem & hæc le-
gitima sit, quemadmodum illa, nos
certos reddit Sacra Congregatio Ri-
tuum; nam die 4. Septembr. 1745,
in Ratisponen. declaravit quod priva-
ta Officii Defunctorum recitatio pro ge-
nerali illorum commemoratione absolu-
licite potest post Vespertinas horas fe-
sti omnium Sanctorum, apud Caval.
ad calcem 10. 3. in append. ad c. 2.
decr. 2. Quinimum notandum, Sa-
cram ipsam Congr. tantum attribuit-
se in hac re consuetudini legitimæ,
ut illam, etiam pro publica recita-
tione in Choro, ubi jam adsit, pro-
baverit: ut supra retulimus nu. 15.
in Decr. Sac. R. C. 4. Sept. 1745.
in Ratisponen. Docet præterea Ca-
valerius cit. tom. 3. c. 2. in decr. 1. n. 5.
in Ecclesiis, ubi non est obligatio
Chori, posse Matutinum hoc Def.
pro libito anticipari: hoc ipso enim
recitatio illa publica est arbitraria,
& ex devotione: & de hujusmo-
di recitationibus nec Rubricæ, nec
decreta procedere solent. Kursus
num. 7. docet: etiam ubi est obli-
gatio Chori, si tamen licitum cen-
seatur, Matutinum diei pridie Ves-
peri in publica item Psalmodia an-
ticipari (uti, inquit, consuetudo
probare videtur) licitam quoque esse
anticipationem hanc; reputatur enim

accessorium quoddam, & quid ad-
nexum Matutino diei; concessu au-
tem principali, concessum censemur
& accessorium; & de adnexis idem
judi. est habendum: & quidem
decreta, quæ inhibent Matutinum
Defunctorum cantari in festo om-
nium Sanctorum, addunt post Vespe-
ras, aut post Completorium; & quæ
dicunt; esse persolvendum mane dies
2. Novembris: procedunt in supposi-
tione, quod Laudes diei minime an-
ticipentur, ut evidens sit ex iis eo-
rumdem verbis: post laudes diei. Ita
Caval. & favet etiam Tambur. qu.
sequ. allegandus. Denique idem Ca-
val. in idem citatum d. 1. n. 4, do-
cet: Matutinum Def. recitari posse
pridie etiam in Choro, licet Matu-
tinum diei non anticipetur: ubi ita
ferat consuetudo loci: neque ista es-
se Breviarii Rubricæ contrarium,
vel præfixæ Defunctorum Officio, vel
descriptæ sub die secunda Novem-
bris; Nam prior, ita diei Laudibus
jungit Matutinum Def. ut condi-
tionem apponat; nisi sit alia consuetudo
Ecclesiarum. Posterior autem, nec
non allegata in contrarium Decreta
pro Choro cum dicta, inquit, veniunt
clausula limitanda. Atque id ipsum
indulgere videtur Decretum S.C.R.
in Ratisponen. de an. 1745. supra
descriptum n. 15. & Ceremon. Epi-
scop. verbis laudatis ibidem; ubi ap-
probatur consuetudo anticipandi in
Choro pridie Matutinum Defunctorum,
in gratiam commoditatis &
devotionis populi concurrentis. Ma-
nifestum est autem hanc consuetudi-
nem posse dari sine alia consuetudi-
ne anticipandi consuetum Matutinum
Canonicum.

Nec id novum quod hujusmodi li-
mitativæ Clausulæ sint aptandæ Ru-
bri-

bricis ; nam cum tali limitatione , subdit citatus Cavalerius , accipitur Rubrica , quæ in Feriis secundis Adventus , & Quadragesimæ idem præscribit post diei Laudes Officium Defunctorum . Quod notavit etiam Gavantus in Rubr. Brev. sect. 9. c. 2. n. 17. vide dicenda tr. 2. l. 4. par. 1. c. 3. n. 11. In hujusmodi autem Ecclesiis Choralibus , in quibus Matutino Canonico minime anticipato , Matutinum Defunctorum anticiparetur ex consuetudine approbata in allegato n. 15. Decreto S. C. R. in Ratispon. congruentius saltem hodie recitaretur , non post Completorium , sed post Vespertas Defunctorum , quemadmodum pro Cathedralibus præscriptum vidimus ex Cærem. Episc. verbis supra eodem n. 15. laudatis. Imo Franc. Anton. Zacharias not. in superius cit. n. 1292. libri 4. Theol. Mor. Patris La-Croix , in recentioribus editionibus , ait id declatum fuisse a Sac. Rit. Cong. 22. Januar. 1701. in Decr. in una Camaldul. montis Coronæ , quod dedimus superius cit. n. 15.

Superest ut animadvertisamus : ea , quæ dicta sunt pro anticipatione Matutini Defunctorum in secundis Vesperis diei primæ Novembris , & que valere pro ejusdem anticipatione in secundis Vesperis diei secundæ Novembris , quando generalis hæc Commemoratio Defunctorum in die tercia accidat celebrari .

21 Qu. VI. An prædictum Matutinum Def. possit recitari pridie , etiamsi Matutinum & Laudes Canonicæ diei 2. Novemb. in ipsum 2. diem referuntur recitandæ ?

R. Id videtur negari a Tamburino to. 1. in decal. l. 1. c. 5. §. 5. n. 7. speccata Rubrica Breviarii ; nam ex eo ,

quod ex una parte Rubrica præscribat , ut dicto *Benedicamus* post Laudes Officii diei 2. Nov. incipiat absolute Matutinum Def. & dicta die omittatur Antiphona finalis ; & ex altera parte non præscribatur ut recitetur *bodie* ipsa scilicet die Commemorationis omnium Fid. Def. sicuti hæc particula *bodie* apponitur , quando præscribuntur percurri Litanie majores in die S. Marci , ut ibi notavimus , ex hoc , inquam , arguit Tamburinus , unitim hac die recitanda esse hæc Officia per Rubricam .

Nos quidem præcedenti Qu. V. docuimus : esse Rubricæ etiam conforme , Matutinum , & Laudes Defunctorum unire Laudibus Canonicis ad huc pridie recitatis privatim ; hic vero negamus in eadem recitatione privata esse omnino obligationem hujusmodi : Rubrica enim hæc ordinatur pro Choro : sicut Rubrica separandi Laudes a Matutino nocte Nativitatis Domini , quæ quidem Rubrica non est pro recitatione privata , ut ibi videbimus . Itaque cum ex una parte in privata recitatione per se non sit obligatio conformati se Choro ; & ex alia parte non sit aliqua pro hoc casu peculiaris prohibitio ; id ego absolute licitum puto . Hæc sententia redditur adhuc probabilius ex dictis sup. n. 12. ubi asserimus esse hæc duo præcepta per se distincta de objectis diversis , & invicem distinctis , ac proinde separabilibus . Accedit , quod ipsa hæc separata recitatio probatur in ipso Choro pro devotione & communitate populi . Vid. sup. n. 20.

Inversio autem Ordinis quæ fit recitando Matutinum Def. ante Matutinum diei , ab omni veniali culpa facile excusat²². 1. Quia licet inver-

inversio ordinis in Horis, vel partibus Officii sine causa facta, venialis sit: secluso contemptu; (Vid. Suar. de Relig. to. 2. l. 4. de hor. can. c. 24. n. 4.) & licet Officium Def. in die generalis Commemorationis dicatur pars Officii hujus diei; tamen ita dicitur, non quod sit vera pars hodierni Officii Canonici, sed quia est pars oneris, sive obligationis totius orationis designata ab Ecclesia iis, qui sunt obligati ad Officium Canonicum: Unde Officium Defunctorum licet ut Oratio quedam vocalis consideratum, pars sit hodierni pensi Ecclesiastici, attamen per se ipsum constituit unum quoddam determinatum, & divisum Officium, recitandum hora, qua vel Rubrica prescribit, vel privilegium, aut consuetudo permittit: & hanc sententiam docet etiam Cavalierius to. 3. c. 2. in d. 1. n. 8. Et licet Rubrica collocet Matutinum Def. post Matutinum Sanctorum: hoc videtur facere, tum ut innuat, hoc etiam Matutinum Def. recitandum esse tempore designato ad recitandum Matutinum Officii Canonici: quod quidem privatum potest pridie recitari; tum propter quamdam congruentiam uniendi Matutinum cum Matutino, & Vespere cum Vesperis.

Excusari 2. potest dicta inversio ordinis ab omniveniali culpa ex eo, quia facile inveniri potest causa insufficiens invertendi hunc ordinem sicut in aliis Horis, & partibus Officii: ut videre est apud Suar. l. cit. & apud La-Croix l. 4 de hor. can. qu. 213. §. 4. (qu. 212. §. 2.) & nos ipsi docuimus l. 1. c. 1. n. 57.

23 Cæterum ut diximus, etiam in Choro Matutinum hoc Defunct. permittitur pridie recitari, ubi sit con-

suetudo, separatum ab Officio seu Matutino, & Laudibus sequentis diei, etiam nondum persoluto Completorio; quia ut observat Caval. tunc Ecclesia incipit pro Defunctis orare. V. qu. præc. n. 15. & 20.

Qu. VII. An Matutinum Defunctorum possit recitari ipsa die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum, recitato pridie Matutino, & Laudibus Sanctorum sequentis diei?

Responsionem debere esse affirmativam, vides ex dictis qu. præc. Imo si predictum Matut. Def. potest recitari pridie separatim a Matutino Sanctorum sequentis diei, a fortiori potest recitari ipsa die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum; hic enim nulla jam fieret Ordinis inversio, sed sola separatio; quam ipsam satis supra probavimus licitam. n. 21.

Qu. VIII. An Matutinum Def. possit recitari ipsa die Commemorationis eorum post Horas, sive post totum Officium Canonicum diei, sive mane, sive sero?

Responsionem affirmativam habes ex dictis qu. 6. n. 22. ubi de inversione Ordinis in Officio hodierno. Huc etiam aptari possunt quæ diximus de Litaniis in die S. Marci recitatis post alias Horas Minores. V. 25. Apr. n. 16.

Qu. IX. An Matutinum Def. possit recitari pridie ante quam terminetur Officium diei?

&c. Affirmative, si recitatur ante Completorium, sed post Vespere recitatas: ut sit in Cathedralibus, secundum dicta superius; dummodo recitetur tempore, quo privatim consuetudo legitima permittit recitare Matutinum sequentis diei.

D

Ante.

TOM. IV.

26 Tr. I. Lib. III. Pars II. Not. Mens. Novembri.

Ante aliam vero canonicam horam, puta ante Vesperas Sanctorum recitatas: quia consuetudo non permittit: ut excuseris a veniali, opus habes aliqua causa sufficienti; veniale enim est, si absque causa dicatur Matutinum sequentis ante absolutum Officium praesentis diei, ut docuimus l. i. c. i. n. 61.

27 Qu. X. An Matutinum Def. possit separari a suis Laudibus?

R. Affirmative in recitatione privata. Profecto de ipsis Laudibus Canonice docent Autores, posse eas, etiam laudabiliter, separari a Matutino in recitatione privata, adhuc sine causa, & etiam tota nocte intermedia, sive Matutinum, & Laudes sint duæ, sive una hora. Vid. La-Croix l. 4. de bor. can. qu. 24. §. 2. Suar. de Relig. to. 2. lib. 4. de bor. Can. c. 4. n. 9. & 10. & c. 6. n. 3. & sequenti, & n. 9. ac 10. Duxi: in recitatione privata, quia in Choro servanda est consuetudo recepta: ut monnet Suar. cit. n. 10. & videri possunt dicta l. i. c. i. n. 56.

28 Qu. XI. An quando Vesperæ Def. & eorumdem Matutinum dicuntur separatim ab horis Canonice, seu ab Officio diei, præmittenda sit Oratione Dominica, & Salutatio Angelica?

R. Rituale Romanum non prescribit Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, licet agat de hoc Officio separatim dicendo ab Horis Canonice, nec dissimiliter presstat Breviatum. Quapropter Gavantio in Rubr. Brev. sect. 9. c. 2. de Offic. Def. n. 5. placet, regulariter non recitari: idipsum docet Caval. to. 3. c. 2. in d. 7. n. 2.

Itaque, si Vesperæ Defunctorum dicantur separatim ab Horis Cano-

niciis, seu a Vesperis diei, in hoc casu incipiatur absolute ab Antiphona Placebo Domino. Ad quam tamen, adhiberi congruit signum Crucis, ut ante Officium Canonice fieri solet ad Deus in adjutorium: quemadmodum in simili diximus 6. Januar. in Festo Epiph. & rursus dicemus tr. 2. in Triduo ante Pascha ubi de hor. Can. n. 10.

Idem dic de Matutino Defunctorum separato a Matutino Sanctorum: etiam hoc absolute incipiatur ab Invitatorio Regem cui omnia vivunt: Crucis signo facto dum ea priora verba pronunciantur.

Qu. XII. An quando Vesperæ Def. 29 & eorumdem Matutinum dicuntur separatim ab horis Canonice, seu ab Officio diei, dicenda sit in fine Oratio Dominica?

R. Negative, quia nullibi id prescribitur; ut observat Caval. to. 3. c. 2. in d. 7. n. 3. fine.

Interrog. Quid? quando dicuntur 30 post aliquam horam Canonice.

R. Tunc, et si videatur, esse dicta in fine Oratio Dominica, ratione horæ Canonice, quæ præcessit nihilominus aliter consuetudinem habere, tradit Cavalierius l. cit. Atque ita videtur insinuare Rubr. Brev. tit. 36. de Antiph. B. M. in fine Officii. ubi n. 3. prescribitur nunquam esse dicendam Antiph. fin. si post Vesperas, aut aliam Horam Canonice, sequatur Officium Defunct. Excepto Completorio, in cuius fine semper est dicenda. Adnotat autem Cavaliarius, quod, si post Officium Defunctorum sequatur alia hora Canonica post hanc indubie subdenda erit Oratione Dominica, juxta Rubr. 32. Breviar. & post eamdem similiter Antiphona Finalis in Choro; si post Mat. Def.

Def. sequatur alia hora Canonica , & sit discedendum ex Choro . Ita Caval. n. 4. qui eamdem Antiphonam , putat , recitandam esse quoque privatim , si conjunctim recitato Matutino Def. seu Laudibus diei cum Officio Defunctorum , addetur alia hora ex minoribus & statim terminetur Officium : Numquam tamen ut modo innuimus , additur Antiphona finalis immediate post Offic. Def.

31 Qu. XIII. An , si Laudes Defunctorum separantur a suo Matutino , præmittenda sit Oratio Dominicana , & Salutatio Angelica ?

Responsio negativa sequitur ex dictis qu. 11. & quidem a fortiori ex duplice capite . Primo , quia si initio Matutini Def. non est obligatio ut resolutum est : a fortiori non ad est initio Laudum . Secundo , quia in ipsis Laudibus Canonicis separatis a suo Matutino non esse obbligationem præmittendi *Pater* , & *Ave* docent Bonac. Azor. Tambur. & alii ut dicemus 25. Decembr. art. 1. Sect. 3. n. 11. Et licet contraria sententia , de Laudibus Canonicis loquendo , mihi magis placeat , & illius proxim l. cit. insinuabo ; secus artem hic sentio de Laudibus Def. nam Rubrica Officii Def. videtur diversa ab illa Horarum Canonicarum . Profecto ut cit. qu. 11. notavimus ex Gavanto ; initio Matutini Def. Rubrica non prescribit *Pater Noster* , & cætera , quæ prescribuntur initio Matutini Canonici : & ideo existimo , neque esse obligationem præmittendi in Laudib. Def. a suo Matut. seu a suis nocturnis si quando dividantur .

Incipiantur itaque absolute ab Antiphona *Exultabunt* , Crucis signo ad illam exhibito , ut de Vesp. & Mat. dictum est cit. qu. 11.

Qu. XIV. Si separetur Matutinum 32
Def. a suis Laudibus , quomodo sit terminandum ?

R. Gavantus in *Rubr. Brev. sect.* 9. c. 2. de *Offic. Def. n. 5.* vult : quod eo casu , in fine Matutini dicantur preces sine Psalmo , cum Oratione , seu Orationibus , ut congruo fine terminetur . Sed hoc procul dubio ideo docet , ut cohærenter loquatur ad illud , quod docuerat de Matutino Officii Canonici separato a suis Laudibus , sect. 4. c. 2. n. 3. ubi voluerat , post Matutinum separatum a Laudibus debere dici Orationem , solam quidem diei propriam , seu festi de quo ordinatur Officium : deinde subdi *Benedicamus Domino* : & recitari Orationem Dominicam : quæ est sententia Navarri , quem citat , & sequitur Suresnes de Relig. to. 2. de *Orat. lib. 4. c. 6. n. 12.* quamque amplectitur Diana edit. coord. to. 3. tr. 6. R. 70. §. 3. eamdem sententiam tenent Tancredi de Relig. tract. 3. lib. 4. disp. 2. qu. 4. n. 15. Caval. to. 2. c. 34. in d. 1. n. 10. & alii apud laudatum Dianam l. cit. §. 1. & apud La-Croix l. 4. de bor. Canon. qu. 211. §. 2. qui ait : hoc probabile esse , si dicamus , Matutinum , & Laudes esse duas horas ; Nam si Matutinum est integra hora ; videtur , quod habere debeat Orationem suam ; nisi illi , & Laudibus simul per modum unius Orationis adjungatur Oratione utrique communis .

Verum Sanchez , quem sequitur Tamburinus to. 1. in decal. l. 2. c. 5. de bor. canon. §. 3. n. 11. fine , La-Croix l. cit. & alii apud ipsum , quorum sententiam Tancredi n. 16. concedit , esse probabilem ; hanc obligationem addendi Orationem diei Matutino Canonico a Laudibus Canonicis separato , negant : excepta nocte Na-

tivitatis Domini, ut ibi notavimus. Volunt itaque satis esse, recitare *Pater Noster* &c. post Matutinum Canonum a suis Laudibus separatum. Conformiter ad hanc alteram sententiam igitur non opus est recitare Orationem *Fidelium* post tertium nocturnum Defunctorum a suis Laudibus separatum; Orationem item Dominicam nec opus erit recitare; neque enim recitatur in fine ipsarum Laudum Defunctorum: ut notavimus n. 3. & 29. Unde sequitur juxta hanc sententiam, Matutinum Def. a suis Laudibus separatum posse simpliciter absolvī, per ipsum nonum Responsorium tertii Nocturni: nihil aliud subdendo.

- 33 Qu. XV. An possit recitari Officium Def. pro vivis? Vide dicenda *se ju. sect. 3. subf. 2. qu. 3. n. 51. & 52.*

S E C T I O III.

De Missa Defunctorum.

ACITUR SUBSECTIONIBUS IV.

Subs. I. *De qualitate Missæ legendæ in Commemoratione omnium fid. Def.*

Subs. II. *De applicatione Missæ Def.*

Subs. III. *De Colore param. in Missa Def. & administr. Eucb. ubi de commun. populi in Missa Def. & an hæc proficit Def.*

Subs. IV. *De Ritu Missæ Def.*

S U B S E C T I O I.

De qualitate Missæ legendæ in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum.

- 34 *¶N die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum non dici-*

tur Missa privata de die infra octavam omnium Sanctorum, sed de Requiem. In Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum potest fieri Officium de Festo duplice minori, sed Missæ sunt celebrandæ de Requiem. S. R. C. 5. Octobr. 1686. in una Urbis, apud Caval. to. 3. c. 1. d. 2. Sed confer casum, de quo sequenti die n. 4. Occurrente duplice Minoris, seu translate in die Commemorationis Defunctorum, Officium faciendum est de Sancto, Missæ vero celebrandæ sunt de Requiem. S. R. C. 19. Junii 1700. in Curien. apud Caval. l. cit. d. 3. Hæc procedunt adhuc pro die 3. aut 4. Novembris, quando in alterutram transferri accidat Commemoratio omnium Fid. Defunctorum; eamdem si quidem velut sedem propriam illico occupat, & in ea censetur tamquam occurrentis, adeoque cum privilegiis omnibus, quibus in propria donatur die: ita cum aliis Caval. in eis. d. 2. n. 4. Qui tamen c. 7. in d. 2. n. 2. fine vult, quod occurrente festo duplice Minoris in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum, illæ solum Missæ de Requiem dici queant, quæ pro Defunctis generatim debeant applicari. Quod autem mihi non probatur: quia ex una parte in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum non est obligatio applicandi Missam Omnibus Fidelibus Defunctis: ut declaratum videbimus ab ipsa S. R. C. Ex alia parte eadem S. C. simpliciter declaravit: Missas de Requiem esse dicendas in Commemoratione omnium Fid. Def. etiamsi Officium recitetur de Festo duplice Minoris.

Cum autem in Ecclesia, ubi sit expositum solemniter SS. Sacramentum, celebrari regulariter nequeant Missæ de Requiem, secundum dicenda in

Ap-

Appendice ad calcem Diarii c. 3. art. 5. n. 26. ideo hic posset inquiri: utrum exceptio sit facienda pro hodierna die, ita ut Missæ, quæ in praedicta celebrantur Ecclesia tempore præfato, adhuc debeant esse de Requiem? Sed quæstio hæc in favorem Defunctorum soluta manet loco citato; vide ibi dicenda, ubi tamen animadvertemus: Missas hujusmodi non esse celebrandas ad ipsum Altare, ubi sit expositum Sacramentum. In colore autem violaceo congruentius in casu præfato celebrandas esse, dicemus n. 68.

35 In die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum Missa ut in Missali pro die praedicta, cum unica Oratione Fidelium. Rubr. gen. Miss. tit. 5. n. 3. & dicitur sequentia: *Dies iræ*. Rubr. cit. n. 4. Rubricas autem celebrandi Missas Defunctorum, trademus subf. 4.

36 In die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum Missa Conventualis de Requiem dicitur post Nonam, quia hac die Missa Defunctorum est principalis: Rubr. gen. Miss. tit. 15. n. 3. & est simul solemnis, atque adeo post Nonam commodius est populo assistere illi. Caval. to. 3. c. 8. in d. 6. n. 2. In die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum non potest celebrari Missa solemnis de Requiem post Primam; sed servandæ sunt Rubricæ, quæ prescribunt post Nonam. S. R. C. 22. Januar. 1701. in una Camaldulen. Montis Coronæ apud Caval. to. 3. c. 8. d. 6. In die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis dicuntur duas Missæ: una de Octava post Tertiam, altera principalis pro Defunctis post Nonam. Rubr. bic. Et similiter si occurrat Festum;

dicitur una de Festo post Tertiam, altera pro Defunctis post Nonam. In die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis, ubi quotannis occurrit dies Octava Dedicacionis Ecclesie, Missæ private dicendæ sunt de Requiem, & cantandæ sunt dues Missæ Conventuales, una scilicet de die Octavæ post tertiam, & altera de Requiem post Nonam, juxta Rubricas. Quando vero dies Octavæ incidit in Dominicam, omnes Missæ celebrandæ sunt de die Octavæ & Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum transferatur in diem sequentem. S. R. C. 17. Septembris 1696. (27. Septembris 1698. apud Merat. ind. decr. Miss. n. 336. & to. 1. par. 4. tit. 15. n. 10. prope fin.) in una S. Germani Montis Cassini, apud Caval. to. 3. c. 1. d. 4. Missa ut in die obitus, præsente corpore, ultra Missam de Communi Defunctorum celebranda erit, quando aliquis obierit in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum. S. R. C. 14. April. 1696. in Ulyssiponem. apud Caval. to. 3. c. 1. d. 7. (14. April. 1646. habet Meratus ind. Decr. Miss. n. 291.) Porro Missa ut in die obitus est applicanda Defuncto. Caval. to. 3. c. 7. in d. 2. n. 2. vide dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 8. art. 3. n. 26. Missam vero Conventualem de Requiem, indubitanter, applicandam esse generaliter pro Defunctis Sacerdotibus, & Benefactoribus, (respectivarum Ecclesiæ,) aliisque: docet Caval. to. 3. c. 1. in d. 6. n. 7. Quemadmodum, inquit, ex Rubrica Missalis, Missæ Conventuales de Requiem, quæ prima die mensis non impedita pro Defunctis decantantur: quia dies hæc suffragiis generalibus magis est destinata, quam sit dies prima mensis non impedita.

Quæ-

37 Quæres hic: An peccaret mortaliiter Sacerdos, qui in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum non legeret Missam de *Requiem*, sed aliam, puta de die infra Octavam omnium Sanctorum?

Interrogatio non procedit de Sacerdote celebrante primam ex duabus Missis Conventualibus, quam supra notavimus, ex Rubrica esse debere de die infra Octavam omnium Sanctorum, vel alio Festo occurrenti.

R. Secluso scandalo, & contemptu Ecclesiae, censeo non peccaturum mortaliter eum, qui in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum non legeret Missam de *Requiem*, sed alterius Officii. Hoc insinuant Doctrinæ tradendæ in Dom. Palmar. ubi subl. 3. §. 4. qu. 4. examinabimus: utrum diebus, quibus dicenda est Missa, in qua legitur passio, possit dici alia Missa votiva? Vide ibi dicenda per totum.

Nota vero hic i. raro videri, posse scandalum abesse, si in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, cæteris omnibus legentibus Missam de *Requiem*, juxta generale præscriptum Ecclesiæ: aliquis tamen in eodem templo aliam alterius Officii, colorisque Festivi publice legat. Vele etiamsi ipse unus sit Sacerdos, Missam de *Requiem* in dicta Commemoratione non legat, sed alterius Officii, puta de die infra Octavam; cum populus hodie, seu in dicta Commemoratione, Missam de *Requiem* exspectet, & exoptet, qui forte scandalizabitur, si aliam videbit eum legere. Ob defecum autem Sacrorum Paramentorum nigri, vel violacei coloris non debere hodie omitti Missam de *Requiem*; docebimus subl. 3. n. 77.

Nota 2. hic sermonem non esse de casu, quo alicubi in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum occurreret festum de præcepto in foro æquale Dominicæ, in quo quidem casu transferendam esse ibi Commemorationem prædictam in sequentem diem, adeoque in hujusmodi loco non esse legendas Missas de *Requiem*, docuimus sect. 2. subl. 2. n. 4.

Nota 3. supposita Doctrina tradita cit. Subl. 2. n. 5. nimirum quod etiam festum in Choro ocurrrens ritus duplicit 1. vel 2. classis, aut etiam duplicitis majoris excludat Officium, & Missam Defunctorum in die generalis Commemorationis eorum; dicendum est: non esse celebrandas Missas Defunctorum in die generalis Commemorationis prædictæ in Ecclesia, ubi occurrat Festum duplex 1. vel 2. classis, aut duplex majus. Monendum autem foret populus de translatione Commemorationis Defunctorum in hujusmodi Ecclesia ob prædictum occursum; ne forte scandalizetur; ignorare etenim solet populus Festa solemnia tantum in Choro; unde perieplum esset, ne videns illam unam Ecclesiam minime sequentem universaliter occurreatem ritum celebrandi omnes Missas privatas de *Requiem* in paramentis nigris vel violaceis, hoc tribueret vel ignorantia Rectoris Ecclesiæ, vel conteruptui Ecclesiasticæ disciplinæ.

S U B S. II.

De Applicatione Missæ Defunctorum.

Q u. I. Utrum in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum sit obligatio applicandi Mis-

Missam generaliter pro omnibus Defunctis?

R. Affirmat Fraxinell. apud Diannam edit. coordin. to. 2. n. 1. Ref. 64. §. 3. Gavantus in Rubr. Miss. par. 4. tit. 15. n. 18. Lezan. in sum. V. Missa. n. 44. Et quidem La-Croix l. 6. par. 2. de Sacrif. Miss. quæst. 73. §. 10. testatur, communem sententiam habuisse, quod Festo Animarum Missa ex intentione Ecclesiæ applicanda esset omnibus Defunctis in communi, quam intentionem colligi, arguique contendunt ex ipsa Ecclesiastica institutione Commemorationis huiusmodi Defunctorum omnium. Quod admittit ex maxima congruentia Franciscus De-Lugo de Sacram. lib. 5. de Miss. c. 11. quæst. 6. n. 63. & 64. ne videlicet ullus sit existentium in Purgatorio, qui hodiernis suffragiis Ecclesiasticis non juvetur. Quinque rationes, quæ ab Auctòribus adduci solent pro hac sententia, exponit adhuc Tamburinus Meth. celeb. Mis. l. 3. c. 3. §. 1. n. 9. Prima, quia ita consuetudine introductum videtur. Secunda, quia in titulo primæ Missæ Defunctorum dicitur: *Missa in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum*. Ubi notat illud *Omnium*: Non ergo, inquit unus in particuliari. Tertia, quia in Missa hujus diei oratio est generalis pro omnibus Defunctis. Quarta, quia inten-
tio Ecclesiæ in tali solemni die est ut generaliter omnes Defuncti, etiam destituti aliis suffragiis, adjuventur. Hæc Tamburinus. Quintam rationem ab eodem insuper allatam exponemus opportuniiori loco inferius, ubi quæremus: an obligatus quotidie pro aliquo in particulari celebrare, e. g. pro Fundatore Cappellaniæ alicujus, possit hodie Missam applicare non

dicto Fundatori singulariter, sed in generali pro omnibus Defunctis?

Interim ad adductas rationes respondet ipsem Tambrinus, dicendo: eas quidem probabilem reddere sententiam, quam ii Auctores tuentur, non tamen convincere, omnino adesse obligationem applicandi Missam pro omnibus Defunctis in communi in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum; atque adeo non obligare; quia non est imponendum onus, nisi de eo clare constet. Quid autem non convincant adductæ rationes, Tamburinus probat, dicendo: ad primam responderi posse, vel eam consuetudinem non adesse, vel certe non apparere, esse introductam sub obligatione. Ad Secundam, eum titulum solum ostendere illam Missam in specie, & non aliam debere recitari (videantur tamen a nobis dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 8. art. 3. n. 18.) in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum. Ad tertiam, quamvis oratio externa sit generalis, non propteræa applicatio Missæ nequit esse specialis. Ad quartam: id quidem Ecclesiam intendere ut consilium, non ut præceptum. Ita Tamburinus. Similia' habet, & similibus argumentis hanc sententiam impugnat Pellizarius in Manual. tr. 5. c. 9. sect. I. qu. 11. n. 21. & 22. Sed & ipse concedit, eam esse probabilem.

Dicendum est: nullam obligationem adesse in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, applicandi Missam generaliter pro omnibus Defunctis. Constat ex Declaratione S. C. R. ut in sequenti Decreto: *In die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum Sacrificia possunt a Sacerdotibus celebrantibus*

ap-

applicari ad libitum , scilicet vel pro omnibus Fidelibus Defunctis , vel pro aliquibus tantum : S. R. C. 4. Aug. 1663. in una Dalmatarum , apud Caval. to. 3. c. 1. d. 6. & apud Merat. ind. Decr. Miss. n. 411. apud quem ibidem habemus , id ipsum declaratum fuisse in una Ord. Cappucin. an. 1709. 9. Decembr. Quapropter idem Meratus in Gavant. to. 1. par. 4. tit. 15. n. 11. animadvertisit , oppositam , ut supra diximus , Gavanti sententiam non subsistere . Hanc item sententiam allegato conformem Decreto docent præter La-Croix , Busemb. lib. 6. de Sacrif. Miss. par. 2. tr. 3. c. 3. dub. 2. resol. 7. Masseus Kreslinger in addit. ad Theol. Moral. Anacleti Reiffenstuel to. 2. tr. 14. dist. 5. qu. 10. append. 3. addit. 6. Bisfus , Quarti , aliisque plurimi , teste Cavalerio loco cit. n. 2.

Confirmatur ex eo , quia exceptio firmat regulam in non exceptis : ut Juristæ passim dicunt , & defumunt ex variis textibus Juris civilis , & Canonici . Porro Pontifex concessit aliquibus locis , de quibus infra , ut in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum possint in iis a singulis Sacerdotibus celebrari plura Missarum sacrificia , duo nimirum , vel tria , cum Obligatione tamen offerendi pro Defunctis in communi Missas , quas supra unam celebrent . Ergo signum est , nullam per se adesse intentionem Ecclesiæ , quod omnes Sacerdotes celebrantes in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum offerant Missam in communi pro omnibus Defunctis ; secus supervacanea sufficit dicta obligatio supradictis imposita ; & exceptio facta pro iis , quibus plus quam unam Missam celebrare hodie permisum est .

Hujusmodi vero dispensationem celebrandi plures Missas in hac generali Commem. omnium Defunctorum indulxit Hispaniarum , & Lusitanæ Regnis Benedictus XIV. Decreto edito 21. Augusti 1748. quod confirmavit Apostolica Constitutione 61. incip. Quod expensis . tom. 2. Bullarii sui eodem anno , die 26. mensis prædicti . Concessit itaque perpetuo facultatem omnibus , & singulis Sacerdotibus tam Secularibus , quam Regularibus , in Hispaniarum , & Lusitanæ Regnis existentibus , ut die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum tres Missas celebrare possent , etiam post meridiem duabus horis ; (Porro non posse celebrari Missas , etiam pro Animabus Purgatorii , una hora post meridiem , sine speciali concessione : declaravit S. R. C. 24. Novembr. 1661. in Neapolitana , apud Merat. ind. Decr. Miss. n. 415.) ita tamen ut Missas , ex vi hujus privilegii a se concessi dicendas , non pro singulari aliquo Defuncto , sed pro omnibus Defunctis Fidelibus applicarent , & sine eleemosyna , quocumque praetextu , sive etiam sponte oblata : sub pena Suspensionis a Divinis Pontifici reservata ipso facto incurriendæ . Quam tamen Episcopi jure delegato relaxare poterunt , facta prius restitutione eleemosynæ perceptæ in pios usus ab Episcopis erogandæ . Quod si dicti Sacerdotes post incursum præfatam Suspensionem nihilominus celebraverint , incurrit irregularitatem omnino Pontifici reservatam cit. Constit. Quod expensis .

Quo ad illos autem , qui ante hujusmodi concessionem recentiorem , jam in Aragoniæ Regno duas , vel tres respective Missas celebrabant hac ipsa

ipsa die, & duas, vel tres eleemosynas accipiebant; nihil censuit innovandum.

Missas sane duas in die Commemorationis omnium Fidelium Def. jam ante celebrabant singuli Sacerdotes in Regno Aragoniae, Valentia, & Majorica, & in Principatu Cathaloniae; Regulares vero tres: five simili privilegio Apostolico; siue ex simplici veteri consuetudine. Vid. Bened. XIV. de Miss. sect. 2. c. 1. §. 3. alias lib. 3. c. 4. a n. 9. Rodriguez. loco infra cit. Tambur. Meth. celeb. Miss. lib. 1. c. 6. §. 3. n. 1. La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 32.

In praedictis autem locis privilegiatis possunt Sacerdotes quoque exterius, seu Advenae, & Peregrini celebrare in Commemoratione hac omnium Def. Missas duas, vel tres, cum onere tamen praedicto, ubi adest, applicandi videlicet generaliter pro Defunditis Missam, seu Missas, quas supra unam celebrent; possunt itaque eodem frui privilegio ex regula generali, seu favore Peregrinorum, ex quo admittuntur ad fruendum specialibus privilegiis, & dispensationibus locorum, in quibus morantur; sed & in terminis de praesenti privilegio affirmat Rodriguez in sum. I. par. c. 247. n. 6.

42 Interr. An in praedictis Regnis Hispaniarum &c. sit singulis Sacerdotibus obligatio celebrandi duas, vel tres Missas in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum?

R. Negative; quia licet aliquando sit obligatio utendi suo privilegio; non tamen in hoc, & simili casu, quo nimirum privilegium concessum non est habitativum, sed potestativum; privilegio enim potestativo utimur, quando volumus; quemad-

TOM. IV. 1

modum docuimus 23. Februar. n. 30. confer dicenda 25. Decembr. n. 22.

Sed dices I. Quicumque non utendo privilegio sibi cum aliis concessu irroget illi injuriam, tenetur eo uti. Sed qui non utitur praedicto privilegio, irrogat injuriam, seu præjudicat communitati; per non usum etenim aliquorum potest fieri, ut universitas Civium amittat privilegium illud. Ergo est obligatio &c.

R. Ex De-Luca apud La-Croix lib. 1. de legib. q. 139. §. 11. & Quinrandven. to. 1. Singul. tract. 7. de Celebr. Miss. singul. 35. n. 5. quando privilegium alicui universitati, ejusque Capiti, vel Principi concessum est, non usum aliquorum non præjudicat illi, seu per non usum aliquorum non amittitur privilegium. Adeo, quod privilegium non cessat per non usum illius quantumcumque continuatum, si sit tale, ut neminem alium gravet; quemadmodum docent Layman. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 22. La-Croix l. cit. Diana edit. coord. to. 4. tr. 6. Resol. 53. §. 7. aliique. Neminem autem gravat privilegium celebrandi plus quam unam Missam eodem die. Quod multo magis valet in privilegio concessu ad arbitrium privilegiati; hoc est, si concedatur, ut privilegio utaris pro tuo arbitratu. Cujusmodi proculdubio est privilegium praefatis locis concessum, celebrandi plures Missas per singulos Sacerdotes in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum. Porto contra privilegium consistens in voluntate utendi non præscribitur, nec illi umquam a Pontifice derogatur, ut animadvertisit La-Croix l. 4. qu. 75. §. 7. n. 575.

Dices 2. l. 1. ff. de Lundinis, & in Regno Hispaniae lib. 4. tit. 17. p. 3.

E l. 3.

I. 3. tit. 8. part. 5. statuitur: Privilegia per non usum amitti. Videatur Azorius instit. Moral. par. I. l. 5. c. 22. qu. 8. Ergo est obligatio utendi praefato privilegio, ne per non usum amittatur.

R. Allegata, & similia jura loqui de privilegiis, quæ in gravamen aliorum cedunt, docet Diana l. cit. & videatur etiam Layman. l. item cit. Ut autem supra dicebamus, in nullius gravamen cedit privilegium celebrandi plures Missas per singulos Sacerdotes eodem die. Adde, quod praedicta jura non possunt loqui de privilegiis concessis ad arbitrium privilegiati, scilicet si concedatur, ut privilegio quis utatur pro arbitratu suo, & quando velit; quod per se patet, & probatione non indiget. Hujusmodi autem est privilegium prædictum celebrandi plures Missas per singulos Sacerdotes eodem die Commemorationis omnium Fidelium Def. ut supra, etiam dicebamus.

45 Sed unde discesseramus revertentes, statuimus non esse obligationem singulis Sacerdotibus applicandi Missam pro omnibus Defunctis in communi in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum. Addimus, nec esse obligationem, fructum imprecatationis per Orationes ab Ecclesia prescriptas offerre pro communi Suffragio Defunctorum, etsi oppositum videatur opinatus Quarti, quem refert, & rejicit Caval. to. 3. c. 1. comment. in decr. 7. n. 1. Qui enim dant stipendium, nedum sibi obligari intendunt fructum satisfactionis, verum etiam imprecatationis Orationum, & precum; ita Caval. De Missis autem Conventionalibus vide quid ex eodem Caval. docuerimus subl. praeced. n. 36. fine.

Qu. II. An obligatus quotidie celebrare pro aliquo Defuncto in particulari, seu pro fundatione, possit in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum applicare Missam pro omnibus Defunctis in communi?

R. Alphonsus a Leone quem citat, sequiturque Diana to. 2. edit. coord. tr. I. R. 64. §. 3. docet: non teneri talem Capellatum celebrare hodie pro Fundatore, sed posse pro aliquo particulari Defuncto applicare. Similiter Lezana in Sum. V. Missa n. 44. docet: obligatum ad dicendam Missam quotidie pro aliquo, satisfacere in die Commemorationis solemnis omnium Fidelium Defunctorum, dicendo Missam pro omnibus Defunctis in generali. Hæc enim, inquit, videtur esse intentio Ecclesiae in institutione solennitatis hujus. Unde putat, sufficierent satisfacere hac die obligacioni praedictæ, vel etiam stipendio accepto pro aliquo in particulari, offrendo Missam pro omnibus Defunctis in communi, & quantum fieri potest, pro illo particulari, applicando circa illum particulariter intentionem suam. Item Tamburinus loco cit. in praecedenti quæstione, concedit, posse hodie applicare Missam pro communi Defunctorum, Sacerdotem, qui tenetur quotidie celebrare ex aliqua Capellania; quia Testatores, & Fundatores ipsi presumi possunt, sic voluisse propter pietatem erga purgantes Animas. Quæ est quinta ratio, quam Tamburinus adnectit illis quatuor in praecedenti quæstione expressis pro sententia obligante ad sacrificandum hodie pro communi Defunctorum: Ex qua ratione, etsi fateatur, non posse quidem presumi Testatores, & Fundatores obligasse ad illud: concedit tamen, posse praefu-

sumi, sic voluisse. Idem docet Pelizarius in *Man. Regular.* tr. 5. c. 5. sect. 1. qu. 11. n. 21. ubi, etsi doceat; eum, qui tēnetur, quotidie celebrare pro aliqua determinata persona, non teneri in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum applicare Missam in communi pro omnibus Defunctis; concedit tamen, posse: tum quia, inquit, probabile est, hanc esse piæ Matris Ecclesiæ mentem: tum quia præsumi potest, hanc suisse ipsam Testatorum voluntatem. Id ipsum propter rationes easdem docet Quarti relatus a Cavalerio 10. 3. c. 1. in decr. 6. n. 3. Nedum posse, verum etiam obligari, vult Gavantus loco in proxime præcedenti quæstione citato; Cum enim docuisset: Sacrificium Missæ hodie applicandum esse omnibus Defunctis ex intentione Ecclesiæ subdit: Neque ideo fit injuria sis, pro quibus quotidiana forte extat obligatio Missæ; prævalet enim lex tacita rationabilis Ecclesiæ private legi Testatorum. Hæc ille. Id ipsum velle Fraxinellum, Bordonum, & alios, refert Cavaler. I. cit. n. 1.

47 Verum ego dico: nec teneri, nec posse. Quod non teneatur, seu quod non sit obligatio applicandi Missam pro omnibus Defunctis in communi, probatum est in præcedenti quæstione; Unde patet falsitas rationis prædictæ, quam adducunt Gavantus, Lenzana, & alii ad probandum, quod, etiamsi Testatores statuissent, non pro communi hodie celebrari Missam ab ipsis testatam; nihilominus, applicanda esset hodie Missa pro communi, neque ulla fieret eis injuria. Profecto non adest hujusmodi lex tacita Ecclesiæ prævalens Testatorum legi, seu voluntati; imo adest expressa Declaratio Sacrae Congr. Rit. di-

cens: nullam esse obligationem applicandi Missam pro communi Defunctorum in eorum generali Commemoratione hodierna; ut vidimus præcedenti quæstione. Ergo fieret injuria Testatoribus, applicando Missam, contra eorumdem mentem, Defunctis in communi; deficit enim ratio, ex qua contenditur, non interrogari illis injuriam, & multo magis, si applicaretur alteri Defuncto in particulari.

Et respondetur adhuc ad rationem illam Tamburini, ex qua videtur velle, faltem probabile esse; illud fieri posse: quia, inquit, præsumi potest, ita voluisse Testatores. Verum ex mera simpliciter probabili præsumptione voluntatis Testatorum, non possunt iidem privari certo jure suo; interrogatur enim quippe illis injuria. Nobiscum sentit Cavalerius loco cit. n. 4. Cui tamen nos non assentimur in eo, quod n. 5. opinatur; Capellanum videlicet Missæ quotidiane talis institutionis, seu Fundationis, ex qua, juxta Doctorum sententiam a nobis explicatam I. I. c. 2. quæst. 9. n. 32. & 35. possit aliquando vacare a cœlestatione Missæ: si pro sua vacatioне assumat diem hodiernæ Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, & respective cedat suæ, inquit, voluptati, aut supereret impedimentum suæ indispositionis in gratiam Defunctorum omnium; pro his celebrare posse etiam acceptio stipendio: Additique: se credere, adhuc Fundatoris causam agere, utpote qui in ejusmodi casu de fructu Sacrificii salem participaret, ubi omnino privaretur, si Capellanus hac die vel ob voluptatem, aut honestatem a sacrificando abstineret; Ita Cavalerius. Verum nos cit. q. 9. interrog. I. n. 34.

E 2 osten-

ostendimus ex communi Doctorum sententia, Canonum auctoritate, Sacrae Congregationis Declaratione, & firma ratione, praedictum etiam Capellatum; nonnisi sola honestatis causa posse aliquando a celebracione vacare: quod si celebret, non posse pro alio stipendum accipere. Vid. ibi dicta. Nec est disparitas, cur nihilominus id licet in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum. Si enim illa ratio, quod nimurum Capellanus praeditus adhuc Fundatoris caussam ageret, ut pote qui in ejusmodi casu de frumento Sacrificii saltem participaret, ubi omnino privaretur, si hodie a Sacrificando abstineret: si hujusmodi, inquam, ratio valet hodie, cur eadem non valebit aliis diebus, quibus praefatus Capellanus posset a celebratione vacare? At valere negant absolute Doctores; simpliciter docentes: Capellatum, qui cum vacare possit, tamen celebret, teneri pro Fundatore Missam applicare.

Nota hic tamen, esse modum quedam tutum, quo applicare possit Missam pro communi Defunctorum, etiam is qui est obligatus ex aliqua fundatione, celebrare pro aliquo in particulari Defuncto; absque ullo periculo defraudandi mentem Testatoris. Modus autem est, applicando conditionate tantum: quod sit, intendendo applicare Missam pro communi Defunctorum, si sic forte voluerit Testator: secus ipsi maneat: seu secundum intentionem ipsius proficit. Vel simpliciter applicando Missam ad intentionem Fundatoris; si enim intentio Fundatoris fuerit, ut hodie Missa prodesset omnibus Defunctis in communi; ita proderit. Multo minus pro alio Defuncto in

particulari potest hodie applicari Missa, quae celebrari quotidie debeat ad mentem Fundatoris: ut volebat Alphonsus a Leone, & Diana. Anmadvertisimus etiam hic generaliter: quod intentio Sacerdotis, qui praeferunt celebret pro aliqua Fundatione, & Capellania, non debet esse absoluta, & determinata, intendendo nimurum Missam applicare solum Fundatori, seu Testatori ita; ut Missa illi soli proficit; sed applicare debet ad intentionem Fundatoris, seu Testatoris: intendendo videlicet Missam applicare illi, vel alteri, ut ipse Fundator intenderit, & maluerit; quemadmodum rite monet Benedictus Plazza de Purgator. par. 2. §. 15. n. 5. Habet enim Fundator Suffragiorum jus super illa, seu potest tali modo disponere Fundationem, ut illa profint sibi, si indigeat, secus profint aliis, quibus ipse intenderit applicari: ut idem Plazza notat. Debet ergo Capellanus, applicare Missam secundum intentionem Fundatoris; & similiter quicumque celebret ex iustitia pro alio. Sic enim si ipse Fundator, vel alius, pro quo ex iustitia celebratur, non egeat, fructus Missæ cedit alteri secundum suam ipsius voluntatem, & dispositionem? Secus autem erit, si Missa intendatur applicari ei soli; si enim non est capax, aut non indiget: ei non proderit; nec tamen secundum aliam ejus voluntatem applicabitur: ex probabili enim sententia prævalet Celebrantis intentio, & applicatio Missæ; cuius fructus specialis applicatur ei, cui Celebrans intenderit & non ultra. V. Franc. De-Lugo de Sacram. lib. 5. de Miss. c. 3. q. 3. a n. 24. Imo Plazza l. cit. n. 7. dicit: esse sententiam communem, & cer-

& certam inter Theologos, applicationem Suffragiorum totam pendere a proxime operante. Et de re hac redibit sermo qu. 4. n. 63. Cuinam proposit fructus Missæ applicatus ei, qui illo non est capax? examinat Franciscus De-Lugo de Sacr. lib. 5. de Miss. c. 4. quæst. 5. Cuinam vero proposit fructus Missæ applicatus ei, qui illo non indiget? examinat idem quæst. 7. n. 66. & videri possunt dicenda hic quæst. 4.

⁴⁰ Qu. III. An possit dici Missa de Requiem, quando fructus specialis ex opere operato applicari debeat alicui, qui vivit? Dari enim potest hodie casus iste: Sacerdos aliquis teneatur celebrare, & applicare Missam pro aliquo vivente, qui scilicet sibi ipsi Missam petenti velit per Sacerdotem Celebrantem applicari fructum specialem Sacrificii: Quæritur; an praedictus Sacerdos possit valide & liceite illi applicare Missam hodiernam de Requiem?

&. Tum valide, & utiliter: tum licite potest. Et i. valide, & utiliter; quia fructus ex opere operato Sacrificii, quoad existentiam, pendet ab existentia, & essentia ipsius Sacrificii; quo ad applicationem vero fructus specialis pendet ab intentione ipsius Celebrantis. La-Croix l. 6. par. 2. qu. 5. §. 8. Jam vero existentia, & essentia Sacrificii non consistit in his, vel illis Ritibus, & Cæremoniis Sacris; puta in Missa celebrata cum vestibus nigris, vel albis, cum hoc, vel illo Officio; cum his, vel illis Psalmis, seu Orationibus ec. sed substantialiter consistit in utraque consecratione panis, & vini, vel etiam, ut alii addunt, in sumptione hostiarum, & Calicis. Videatur Fr. De-Lugo de Sacr. l. 5. de

Miss. c. 2. qu. 1. & sequ. & legantur dicenda qu. 4. n. 65. & 66. Quæ qui dem eadem sunt in omni Sacrificio. Dato autem sic substantialiter Sacrificio, tunc existit fructus ejus ex opere operato, qui fructus statim confertur; & specialis applicatur secundum intentionem ipsius Celebrantis, cui nimirum intendit applicare, si capax sit, & indigens. Videatur laudatus Fr. De-Lugo cit. l. 5. de Miss. c. 3. qu. 3. a n. 24. & c. 4. qu. 5. & 7.

Confirmatur i. quia, si quis credit, aliquem esse mortuum, qui tam revera adhuc vita fruatur; si pro eo tamquam mortuo celebret, aut faciat celebrare Missam de Requiem, certe illud Sacrificium proderit eidem adhuc viventi, eique applicabitur, & conferetur fructus specialis, seu pars competens ei fructus ex opere operato Sacrificii pro eo celebrati. Ita Teophil. Raynaud. to. 15. Heter. spirit. par. 2. secc. 3. p. 4. n. 39. La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 27. §. 6. fine. Quod autem Busemb. l. 6. p. 2. tr. 3. c. 3. dub. 2. resol. 5. docet: non satisfecisse eum, qui aliquem putans esse mortuum, Missas quas pro Defuncto teneretur, celebravit, ante quam ille te vera mortuus fuerit: Id intelligendum est de satisfactione quo ad obligationem ex justitia, eo quod in dicto casu non satisfecerit intentioni ejus pro quo tenebatur celebrare; & Missæ illæ anticipatae ad merum arbitrium Celebrantis potuerunt non prodesse viventi, qui petierat eas post suam ipsius mortem pro se celebrari; potuit enim non esse in gratia, & ideo carere fructu Sacrificii pro se oblati; non autem ex eo quia viveret, & putabatur mortuus. Videantur dicenda proxime sequenti qu. 4.

Con-

Confirmatur 2. quia, si fructus ex opere operato Sacrificii Missæ de *Requiem* invalide, & inutiliter applicaretur vivo; sequeretur, quod soli Defuncti possent participare de fructu ex opere operato talis Sacrificii: quod est falsum; cum de hujusmodi fructu participant, & recipiant partem sibi competentem tum Sacerdos celebrans, tum reliqui fideles Missæ hujusmodi assistentes, æque ac si Missa non esset de *Requiem*.

Confirmatur 3. ex eo quia, si fructus specialis Missæ de *Requiem* non posset applicari absolute ei, qui vivit, ne quidem posset applicari conditionate: atque ita non posset quis offerre stipendium ea intentione, ut celebretur Missa de *Requiem* pro patre suo jam mortuo, quod si hic non indigeat, sibi velit applicari. Sed hoc nemo dicet. Ergo valide, & utiliter ec. Et hoc concedit Diana to. 4. edit. coord. tr. I. R. 25. §. 3. fine ubi hæc habet: ... Concedo fructum respondentem Missæ de *Requiem*, & Officio Defunctorum posse in rigore applicari vivis æque ac Defunctis, cum sit fructus satisfactionis ex opere operato, & operantis, cuius vivi, ac Defuncti sunt capaces. Hæc Diana; qui ideo dicit, applicari posse in rigore: quia non approbat tamen legi Missam de *Requiem* pro Vivo. Sed proculdubio ipse, hoc quod non approbat, intelligit in alio sensu, de quo mox erit dicendum. Cæterum quidquid sit de ejus mente.

50 Affero, etiam licite dici Missam de *Requiem*, quando ejus fructus applicari debeat alicui, qui adhuc vivat.

Id autem probo ex eo quia omnia sunt licita, quæ nulla lege, aut jure sunt verita, ut habet Axioma apud

Lohner. & ex eo Zachar. in *Synop. Axiom. c. 3. axiom. 1.* Nulla autem lege, aut jure ostendi potest, prohibatum esse, legere Missam de *Requiem* quando fructus specialis ex opere operato Sacrificii applicari debet alicui adhuc viventi.

Et quidem id non potest esse illicitum ex jure aliquo illius, qui petit Sacrificium. Quodnam enim esset ejus præjudicium, & damnum inde proveniens? Certe ex Missa etiam de *Requiem* percipiet partem sibi competentem, eique a Celebrante applicatam; ut supra probavimus; Numquid minor erit fructus, ei competens in Missa Defunctorum, quam in alia? Nulla prorsus ratione: Efficacia enim Missæ non diversificatur a ritu, quantum est de efficacia ex opere operato; ut recte notat Raynaud. *I. cit. pu. 3. n. 34. Franc. De-Lugo I. 5. de Missa c. 4. qu. 7. n. 68. fine.* & patet etiam ex dictis in probatione præcedentis assertionis.

Nec potest illud esse illicitum ex lege aliqua prohibente; proferri enim nequit; neque ostendi potest aliquo modo opponi Rubricis.

Nec quidquam obest, quod Missa de *Requiem* instituta sit ab Ecclesia pro Defunctis; id enim sicuti non impedit, conditionate applicari posse Missam de *Requiem* alicui viventi, ut, si non indigeat talis Defunctus, pro quo celebratur, profit e. g. mihi ipsi; quod certum est, fieri posse, ut supra diximus; ita nec impedit, quominus liceat applicare absolute alicui viventi fructum speciale Missæ de *Requiem*. Ergo valide, & licite potest dici Missa de *Requiem* etiam quando fructus specialis ex opere operato Sacrificii applicari debet alicui viventi.

Scio.

51 Scio plerosque apud Raynaud. *l. cit.* & apud Franc. de-Lugo *l. 5. de Miss. c. 4. qu. 7. n. 68.* & apud La-Croix *lib. 6. par. 2. de Sacrif. Missæ qu. 74. n. 516.* & alios, quos citat, & sequitur Diana *to. 2. edit. coord. tr. I. R. 79. a §. 2. & to. 4. tr. I. R. 25. §. 3.* & Aversa *l. infra cit. docere;* Missam de *Requiem pro vivo,* nec licite legi; Idque conari evincere sic: Non licite, quia cum pro Defunctis tantum sit instituta Missa de Requiem, non est immutandus hic ritus Ecclesiaz. Non utiliter, quia tales Missæ non profundunt jam vivis, neque eorum effectus suspendi potest usque ad mortem illitis, pro quo fiunt. Ergo male leguntur.

Vérum prædicti Auctores non intelligendi sunt, loqui de fructu speciali ex opere operato proveniente ex Missa de Requiem: quando dicunt: Hanc inutiliter legi pro vivo: quod Diana expresse fatetur, ut supra vidimus: Et si nihiliter non intelligendi sunt, loqui de Missa de Requiem ex communi, seu sihe illa mentione in orationibus facta de eo, qui vivit, tamquam si esset mortuus; Sed loquuntur de fructu, & efficacia proveniente ex orationibus illis designatis in Missali pro aliquo particulari Defuncto; nimirum si quis sumeret illas recitandas pro Vivo, tamquam si esset mortuus: item intelligunt de aliis Ritibus propriis Missæ Defunctorum, quos volunt, solum prodest posse Defunctis: pro iis enim, tantum ab Ecclesia fuere instituti; & ex hoc etiam arguunt, illicitam esse Missam de Requiem prædicto modo lege pro Vivo: & non minus Exequias Defunctorum pro vivo facere, & illorum Officiū recitare pro eo, tamquam si esset mortuus.

Quamquam hoc ipsum licere putant Navarr. Fagund. Zerol. Barb. Lez, Hautin. Gob. Lucas Pinellus, Bartholomæus a Sancto Fausto, Laurentius de Peyrinis, Homobonus apud Franc. De-Lugo de Sacram. *l. 5. de Miss. c. 4. qu. 7. n. 67.* & apud Aversam de Eucbar. *qu. 11. secl. 12.* §. *Imo in quibusdam,* & apud Dianam *l. cit.* qui docent: valde utiliter etiam quo ad fructum, & efficaciam Orationum, & Rituum legi hujusmodi Missam pro vivo, tamquam si esset mortuus; & pro eodem mortuorum Exequias fieri, & Officia recitari. Quod Raynaud. *l. cit. p. 3. & n. 32.* fuse defendit, variisque eruditæ confirmat exemplis, & praxi Sanctorum: id etiam breviori apologia præstat Lezana apud Dianam *cit. R. 25. §. 2.* Hanc sententiam Andreas Mendo *in Statera opin. benign. differt. 13. quest. 8. n. 94.* dicit, esse piam atque probabilem; talem eam esse docet etiam La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 74.* Igitur ut pro me concludam, a fortiori licitum esse debet, illam Missam, cuius fructum applicare quis velit, aut debeat Vivo, legere de Requiem, per Orationes de communi: Defunctorum, nihil exprimendo quod particulariter applicetur vivo, tamquam si esset mortuus; ut fit non recitando orationes pro uno Defuncto, & in eis nominando nomen ejus qui vivit; sed recitando Orationes generaliter pro Defunctis, ut jacent in Missa de Requiem in communi in die Commemorationis omnium Defunctorum; vel recitando quidem orationes particulares pro uno Defuncto, sed illas applicando, & in eis nominando alium, qui sit mortuus.

Est autem hic animadvertisendum, 52 quod quamvis per se licitum sit,

ce-

celebrare Missam de Requiem pro Vivo , tamquam si esset mortuus , modo explicato ; & quamvis per se licitum etiam sit , facere pro Vivo exequias Defunctorum , & Officium recitare , tamquam si esset mortuus , & non desint de hoc exempla etiam Sanctorum , quæ videri possunt , ut dixi , apud Raynaud. & Lezanam l. cit. Nihilominus , cum hoc non videatur , jam esse in praxi fidelium ut notat La-Croix l. cit. imo & dissonet a Ritibus Ecclesiaz Romanaz ut animadvertiscunt Franc. De-Lugo l. cit. & alii apud Dianam l. cit. & adhuc Ecclesia jam videatur , rigorosius quam olim , reprobare in sacris Ritibus mutationem , & varietatem , & maxime quæ sapiat specialem novitatem , & magnam parere possit in populo admirationem , qualis certe daretur , si nunc Missa solemnis Defunctorum legeretur pro Vivo , tamquam si esset mortuus , & similiter Exequiaz Defunctorum pro eo solemniter fierent ; ideo nunc non facile illud fieri debet privatim ; publice autem & solemniter fieri non debet omnino ; nec ullibi est permitendum , inquit Franc. De-Lugo ; & significat etiam Bened. XIV. de Sacr. Miss. l. 3. c. 23. n. 4. imo tollenda ubi introducta inveniatur hujusmodi consuetudo , inquit Layman apud Dian. cit. R. 79.

Animadvertiscendum 2. Quod quamvis ei , qui petiit pro se celebrari Missam , possit valide , & licite applicari fructus ipsi competens ex Sacrificio , legendo Missam de Requiem ; nihilominus , si quis non simpliciter petiit , & dedit stipendium , ut pro se Missa legeretur , sed ad huc determinavit & petiit legi talem Missam puta de tali Sancto , vel Votivam

de tali re ; tunc tenetur Sacerdos , si petitionem acceptavit , quando per Rubricas liceat , talem Missam legere ; ita Laym. Theol. Moral. l. 5. tr. 5. de Sacr. Miss. c. 1. n. 15. eo quod , ait , ob specialem offerentis devotionem nec non speciales Missæ Orationes , seu Commemorations , major fructus impetrationis ad propositum finem soleat provenire . Idem docent Angelus , Armilla , & Barthol. ab Angelo apud Franc. De-Lugo de Sacr. lib. 5. de Miss. c. 11. quæst. 4. n. 38. Gavant. in Rubr. Miss. par. 3. tit. 12. n. 19. & alii . Ad hoc accedit quod Caval. to. 3. c. 10. a n. 19. vult , non posse dici Missam de Requiem , quando Mis- sa applicanda est viventibus : quia , inquit , hi dum stipem erogant , ne dum intendunt fructum satisfactionis , sed etiam impetrationis indubium , & particularem , sibique consulere omni meliori modo ; qua propter , quando licite sunt votivæ , si non suppetat Missa Votiva congruens necessitatì potentium Missam , dicenda erit , inquit , de Sancto , cui tanten Vivorum causa enixe commendetur .

Licet autem Azorius Inst. Moral. par. 1. l. 10. c. 32. q. 4. neget , satisfacere Sacerdotem , qui , cum licite pos- sit legere Missam de Requiem , ad quam se obligavit ; legat aliam Mis- sa ; nihilominus Aversa de Euch. qu. 11. sect. 18. §. Primo Sacerdos , Dia- na edit. coord. to. 2. tr. 1. R. 67. Hieronimus Garcias apud eundem Dia- nam edit. coord. to. 4. tr. 1. R. 10. §. 4. Fraxinell. apud Gavant. l. cit. n. 20. & alii multi apud Franc. De-Lugo l. cit. & n. 40. dicunt : eum satisface- re , qui legit Missam de tempore , quando ad hanc magis afficitur , li- cet stipendium acceperit pro Missa de Requiem ; idque admittunt Nav. & Lu-

& Lugo de Eucbar. apud La-Croix l. statim citando : (addunt tamen conditionem mihi minus probatam ; nimirum : si non ideo acceperit stipendium notabiliter majus) tum quia est eadem substantialiter Missa , ut supra probavimus ; tum etiam quia alia Missa est longior , & devotione Sacerdotis erit major : ideoque , addunt , nequidem opus est recitare Collectam pro Defuncto .

Tamen recte dicit Gobat , quem citat , & sequitur La-Croix l. 6. par. 2. qu. 17. n. 158. si expresse promiserit Missam de Requiem , sub veniali ad hanc teneri , si per Rubricas tum possit legere ; maxime quia Missa de Requiem ex se magis prodest Defuncto , pro quo sunt speciales orationes etiam nomine Ecclesie . Pasqual. apud La-Croix l. cit. Tolet. Instr. Sac. l. 2. c. 8. Caval. to. 3. c. 10. comment. in d. 2. Franc. De-Lugo l. cit. a n. 42. ad 44. cum aliis apud ipsum , qui loquitur de qualibet Missa petita , ad quam celebrandam Sacerdos se obligaverit vel expresse , vel tacite ; & docet teneri ad illam . Nam , inquit , etsi Sacrificium sit aquale , tamen preces , & ritus Missæ de Requiem magis præsunt Defunctis , ut ajunt Doctores ; alioquin Missæ votivæ ob specialem devotionem petentis erga talern Sanctum , vel Officium , poterunt magis prodest petentis intentioni . Ergo est obligatio dicendi votivam petitam , si per Rubricas diceat , ad quam celebrandam Sacerdos vel expresse , vel tacite se obligavorit .

Dicit autem laudatus De-Lugo n. 46. Sacerdotem non legentem Missas petitas , quando deberet eas legere , peccare quidem mortaliter , vel venialiter pro gravitate , vel levitate materie ; nimirum si stipendium

TOM. IV.

Missæ notabiliter augeatur propter onus dicendi tales Missam cum tabulis Collectis ; tunc Sacerdos non implens pactum , peccaret , inquit , mortaliter , ut docent Navarra , & Diana . Hanc ego conditionem , ut supra innuebam , minus probo ; etsi duntaxat exuberantia illa stipendii sumatur in argumentum majoris studii , & propoliti , quo petens Missam omnino tales voluerit & non aliam ; in quo casu non ob stipendium notabiliter majus , sed ob non impletam petentis voluntatem , peccaret Sacerdos graviter , vel leviter , pro ut grave vel leve ex Missæ immutatione proveniret proximo detrimentum : atque ita opinor ; ne secus major Missæ utilitas videatur pretio computari . Idem fore , si sequeretur damnum aut scandalum grave petentis Missam ex ejus mutatione ; si tamen interveniat simplex promissio , communitor fore veniale peccatum , ut advertunt Aversa , l. supra cit. aliique Auditores a nobis laudati pro hac re : quibus insuper adde Petrum Navarra apud Dianam edit. coord. to. 2. tr. l. R. 68. qui etiam docet ; Sacerdotem specialiter promittentem legere hanc vel illam Missam , teneri ex vi promissionis , & veracitatis sub veniali peccato implere , sicut aliam quamvis promissionem , quæ non impleta nequamdam damnafecit Proximum notabiliter ; ita Navarra . Quod si juramentum addatur , perpendiculariter debet , inquit Lugo , quanta sit obligatio juramenti promissori circa tales materias .

Dixi superius : Si per Rubricas sicceat : enimvero ex Decr. S. C. R. 19. Maii 1614. in Turritana : Missæ votivæ jam acceptæ , que non possunt celebrari diebus impeditis , debent recita-

F

ri

ri de Festo occurrenti cum applicatione Sacrificii. apud Merat. ind. Decr. Miss. n. 144. & confirmatum fuit 24. Julii 1683. apud eundem n. 463. in Decreto hujus tenoris: *Missa Votiva de SS. Sacramento*, vel de B. V. in cantu fundatae, dici non possunt in duplicitibus, aliisque diebus duplicitia excludentibus; sed cantari debent *Missa de Festo currenti*, cum applicatione Sacrificii, juxta Decretum editum die 19. Maii 1614. Secque satisfaciens, & Benefactorum mentem impleri, non obstante quacumque consuetudine in contrarium, declaravit S. R. C. 24. Julii 1683. in Ruremunden. Id ipsum declaratum fuit 2. Septembr. 1741. in Aquen. ut in opere Merati in 2. append. Decret. Miss. n. 852. Intellige, si non supersint dies minime impediti; Confer Merat. to. 1. par. 1. t. 4. n. 13. Si enim Votivas hujusmodi celebrandis supersint dies non impediti, atque adeo possint transferri, habet locum sequens Decretum: *Missa Votiva, quas ex obligatione aliqua Ecclesia tenetur per hebdomadas celebrare certis diebus prescriptis, in quibus multoties occurrit Festum de precepto, debent transferri in alterum diem feriatam non impeditam*. S. R. C. 9. Decembr. 1634. in Tarentina, apud Merat. ind. Decr. Miss. n. 277. In die autem, qua Missae Votivae prohibentur, nec promissio ob acceptum stipendum, nec votum quidem ipsum de Missa alia contra preceptum Rubricæ legenda obligat; cum sit de aliquo non licto, aut saltem minus laudabili. Azor. Instit. Moral: par. 1. lib. 10. cap. 32. quæst. 5. & 6. La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 52. n. 371. De-Lugo loc. cit. num: 39. & Gavant. in Rubr. Miss. par. 3. tit. 12. n. 21. & 22. Huc facit Responsio S.

C. R. ad sequens dubium: *Utrum ex prescripto Fundatorum, & Institutione eorumdem possit dici Missa de Assumptione, Purificatione, Concepcione Beatae Mariae Virginis in Sabbatis, vel aliis feriis per annum non impeditis Festo duplice?* Responsus fuit: Non sunt violandæ Rubricæ imperitorum Laicorum causa, & ideo potest Missam votivam de Assumptione &c. fieri satis, celebrando unam ex Missis votivis Beatae Mariae Virginis, juxta temporis occurrentiam. S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordin. Carmelit. Excalceat. Provinc. Polon. ad 7. dub. & confirmatum fuit 22. Decembr. 1753. in Vilnen. ad 5. dub. apud Cavaler. to. 5. in Collect. recentior. Decretor. Confer dicta lib. 2. in Sabbatho n. 40. & 41. Similiter igitur, si ex Fundatorum prescripto, & eorumdem Institutione petatur Missa votiva diebus, quibus per Rubricas non licet: non est dicenda: non enim sunt violandæ Rubricæ imperitorum Laicorum causa, & ideo fieri satis celebrando Missam de Festo currenti vel Feria privilegiata &c. cum applicatione Sacrificii; si Missa votiva non possit transfrerri juxta jam dicta.

Quo ad Missas tamen Defunctorum (quæ votivæ sunt, quando non assignantur a Rubrica; secus autem quando dicendæ sunt ex prescripto Rubricarum, quemadmodum accidit hodie: ut animadvertis Meratus to. 1. in Gavant. par. 1. in præliminar. n. 56.) si ex Beneficiorum prescripto Missa hujusmodi celebrandæ, in eisdem in diem, in qua prohibentur Missæ de Requiem, tunc minime transferantur in aliam diem non impeditam; ne dilatio Animabus suffragia expeditantibus detimento sit, sed dicantur de Festo, seu de tempore occur-

ren.

renti; cum applicatione Sacrificii iuxta intentionem eorumdem Benefactorum: quemadmodum approbante Alexan- dro VII. statuit S. R. C. in Decreto quod dabimus art. 2. n. 103. & rursus declaravit S. R. C. 1741. in semper allegata Aquis. Porro quando per Rubricas non est licitum legere Missam de Requiem; tunc per Missam de tempore, vel de Festo occurrenti obtinetur omnis Indulgentia, quae obtineretur per Missam de Requiem; vide dicenda cit. art. 2. n. 104. De qua re moneri potest is, qui petit tali die legi Missam Defunctorum; immo expedit moneri, si timeatur, ne scandalizetur, seu putet, se delufum, si videtur, non celebrari Missam Defunctorum, quam petierat: timeatur itaque, & quod tali die non licet legere Missam de Requiem; & quod nihilominus idem erit fru- gans Missæ alterius Officii, & eadem ita hujusmodi impedimento Indulgen- tia concedatur, si haec etiam forte amixa fuerit Missæ de Requiem in fâli Altari celebratæ, puta privilegiato. Similiter si petita fuerit alia quælibet Missa votiva de tali Sancto vel Festo: si per Rubricas non licet legere ea de se, quia quis eam vellet, interrogetur an velit differri? cum id ea die non licet; aut doctatur, quod fructus præcipuus ex omnibus Missis æqualiter proveniat; major au- tem ille fructus imprecationis propter speciales preces, & specialem devo- tionem, satis compenſetur pia Ecclesiæ intentione, ac Festi occurren- tis celebritate; sicut docet Layman. L. cit. h. 16. ubi etiam laudat Henr. qu. Mirand. Rodrigu. Et notat ad- duc Gavantus L. cit. n. 26. & Franci- cus De-Lugo L. cit. n. 45. ex Bonaci- na & aliis innominatis, quod & nos

supra innuimus, scilicet, Sacerdotem, quando licite dicit Missam diei pro votiva postulata, puta in Dupllicibus, Dominicis &c. non opus esse dicere Collectam talis Missæ, vel pro Defunctis; immo nec debe- re, si per Ecclesiasticos Ritus non licet: nam Ecclesiæ præceptum illis diebus præstat, ut Orationes Mis- sae diei precibus æquivaleant postu- latis. Si tamen Missa legatur in Altari privilegiato, an sit addenda Oratio specialis pro Defunto? Vi- debimus art. 2. n. 106.

Rigorosius autem loquendum est 54 de loco, qui pro Sacrificio designe- tur; nam qui citra necessitatem le- git Missas alibi, quam in loco, vel Altari a Fundatore, seu Benefactore præscripto, peccat graviter secundum Sylvest. V. Missa 1. qu. 10. fine, Na- varr. de Orat. c. 5. n. 2. ¶ 12. Azor. In- stit. moral. par. 1. lib. 10. t. 24. qu. 8. Diana edit. Coord. to. 4. tr. 1. R. 14. ¶ 15. Fratc. De-Lugo de Sacram. lib. 5. de Miss. c. 11. qu. 5. n. 47. Tambur, Metb. celebr. Miss. lib. 3. c. 2. §. 1. nu. 1. Chiavet. Instit. Jur. Canon. lib. 2. c. 8. n. 38. ¶ Consult. 159. nu. 2. Gavant. in- Rubr. Miss. par. 2. tit. 12. n. 2. aliosque apud La-Croix lib. 4. qu. 117. §. 1. ¶ eomunissime Doctores; quia Sacerdos non celebrans in loco per Fun- datorem designato, non implet ejus voluntatem iustam in re gravi, nec obligationem a se suscepit, quando Cappellaniam acceptavit sic insti- tutam, aut etiam manuale stipendi- um cum dicto onere. Posse tamen excusari a mortali, si raro fiat, & aliquando etiam a veniali: docui- mus lib. 1. c. 2. qu. 15. n. 49. & 50. ubi etiam explicavimus, quoties omitti posset, ut dicta excusatio locum ha- beat? Cæterum, Sacerdos non cele- F 2 brans.

brans in loco designato , non tenetur ad restitutionem , secundum La-Croix l. cit. quia ex hac negligentia loci , vel temporis non oritur , inquit , per se loquendo , damnum considerabile : citatque Barbos. Corr. Burgh. quibus adde Chiavetta *cit. Consult. 159.* n. 2. Tambur. *l. cit. n. 7. & 8.* atque Gavant. *l. cit.* Idem tamquam probabilius tenet cum aliis Franciscus De Lugo *l. cit. n. 57. & 58.* contra alios ab eodem relatos n. 56. Excipit tamen Lugo , si mutatio fieret quo ad Altare privilegiatum in non privilegiatum ; Vide ipsum n. 57. fine . Sed Cavaler. 10. 3. c. 14. in d. 11. n. 4. licet fateatur , obligatum celebrare in Altari privilegiato , non celebrantem in eo , lethalis culpæ a Doctoribus damnari communiter , quin immo plures ex iis obligare illum ad restituendum stipendium , aut Sacrificium iterandum , celebrando in Altari privilegiato ; ipse nihilominus docet : obligari tantummodo ad restitutionem excessus , quatenus pinguius consuetus acceperit stipendium , secus si consuetum solum ; quia , inquit , cum huic correspondeat applicatio Sacrificii , quo Defunctus non defraudatur ; non violatur justitia , ex qua dumtaxat oritur obligatio restitutionis ; sed solum fidelitas , per cuius lesionem culpa quidem lethalis , si sit in re gravi , uti evenit in casu , numquam tamen obligatio restitutionis potest incurri . Verum subdit , et si ad restitutionem non obligetur , quia tamen Defundum in re gravi , scilicet Indulgentia fructu defraudat , dubium non est , quod damnum compensare teneatur per alia opera satisfactoria , inter quæ easui valde erit apposita Indulgentia alia plenaria ex iis , quæ pro Defunctis lucra-

ri queunt . Hæc Cavalerius , & vi- deri etiam potest ipse laudatus De- Lugo *l. cit. n. 52. & 53.* ac Tambur. n. 10. Et pro mutatione Altaris pri- vilegiati vide quoque Dianam *l. cit. R. 14.* Chiavet. *cit. consult. 159.* Ga- vant. *l. cit. n. 4.* Quænam vero causæ censeri valeant rationabiles , mutan- di aliquando locum &c. ? videri pos- sunt apud La-Croix *l. supra cit.* & apud Franc. De Lugo *l. cit. a n. 49.*

Qu. IV. An Sacerdos , qui offer- 55 ret , & celebraret Missam secundum intentionem illius , a quo , Deus sci- ret , sibi dandam fore primo ele- mosynam , Missamque petendam ; posset deinde eleemosynam illam ac- ceptare , & retinere pro Missa anti- cipate applicata , & celebrata ?

Ponitur hodie hic casus , quia vi- detur hodie posse facile dari . Enim vero in die Commemorationis om- nium Fidelium Defunctorum , devo- tio fidelium , & pietas erga purgan- tes Animas , maximeque Parentum , & Amicorum , excitat plures ad præ- bendas eleemosynas Sacerdotibus , ut offerant , & applicent Sacrificium pro suis Defunctis .

Detur itaque hodie Sacerdos ali- quis , qui hoc animadvertisens , & an- nua experientia compertua habens , minimeque dubitans fore ut sibi ele- mosyna ad celebrandam , & appli- candam Missam hodie offeratur ; sed timens , ne forte hora jam tarda si- bique importuna id eveniat , Mis- sam , prævertendo , celebret ; & Sa- crificium offerat secundum intentio- nem illius , quem primum hodie Deus sciat , sibi oblatum , seu daturum esse eleemosynam pro Missa celebra- da . Potest ne hujusmodi Sacerdos eleemosynam , quæ postea illi obve- nerit pro Missa celebranda , accepta-

re, siquicunque applicare pro illa Missa anticipate celebrata?

R. Non defuere pauci Doctores, qui id affirmarunt: negativa tamen sententia est communis, & omnino tenenda. Ita Fagund. in 1. *Præc. Eccl.* l. 3. c. 9. n. 10. qui affirmativam sententiam, dicit, esse illicitam. Filiiuc. tom. 2. tr. 5. de *Euch.* cap. 3. qu. 7. n. 79. qui dicit, affirmativam sententiam esse contra usum Ecclesiæ. Reginal. in *praxi* l. 23. c. 17. n. 237. qui, et si censeat sententiam affirmativam esse speculative probabilem, fatetur tamen, ipsam in praxi non carere periculo scandali. Bonacina *disp.* 4. *quest.* ult. de *Miss. Sacrif.* qu. 7. §. 5. n. 3. qui, et si prius affirmativæ sententiaz partes suscipiat; deinde vero monet, eam in praxi non esse approbandam, nec tolerandam; Mendo in *Statera opin. benign.* *dissert.* 13. *quest.* 7. n. 84. qui opinionem affirmativam, expresse dicit, esse improbabilem. Suarez to. 3. in 3. par. *disp.* 79. *sect.* 9. V. *Tertio inquiri*, post medium; qui asserit, sententiam affirmativam esse inauditam in Ecclesia, & valde absurdam, præter usum Ecclesiæ, magnoisque abusus parere posse, si ea introducatur. Pro hac sententia negativa stant quoque Franc. De-Lugo de *Sacr.* l. 5. de *Missa* c. 3. *quest.* 4. n. 33. Bened. XIV. de *Miss.* *sect.* 2. c. 2. §. 1. aliique plures apud Auctores laudatos, apud quos etiam videri possunt rationes, quæ eam suadent, & contrariam evertunt.

Ego hic tantummodo ad confirmandum, esse omnino illicitam præsum sententiaz affirmativæ; innuo primo, illam deletam fuisse, & expunctam ex aliquibus Auctoris, ex præscripto Supremi Sanctæ Inquis.

Tribunalis in Indice expurgatorio; ut testatur Mendo l. cit.

Profero 2. Declarationem, ac Decisionem Eminentissim. Cardinalium S. C. Concilii Tridentini ex Mandato Clementis VIII. cuius Decretum postea promulgavit Paulus V. die 15. Novembr. 1605. In ea declaratur prædicta sententia affirmativa pluribus nominibus periculosa, fidelium scandalis, & offenditionibus obnoxia, ab Ecclesiæ more nimium abhorrens, & ut talis improbat, rejicitur, atque damnatur, ejusque praxis omnino explodenda, & eliminanda censetur, atque decernitur. Decretum hoc refert de verbo ad verbum Philibertus Marchini de *Sacr. ordin.* tr. 3. par. 2. c. 31. n. 10. Pasqualig. de *Sacrif.* *Mis.* *quest.* 168. item Cenedo, & Riccius allegati a Diana to. 2. edit. coord. tr. 1. R. 49. §. 3. De eodem mentionem faciunt Gavant. in *Rubr. Miss.* par. 3. tit. 12. Meratus ibi num. 5. Bened. XIV. Fagund. & Franc. De-Lugo l. l. cit. Mendo l. cit. num. 81. Cavaler. to. 5. c. 28. n. 9. La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 28. qui tamen pro Paulo V. ponit S. Pium V. 1605. sed est error evidens, nam S. Pius V. sedit an. 1566. ante Clementem VIII. atque adeo longe ante Paulum V. Nec vallet opponere hujusmodi Bullam Clement. VIII. latam fuisse pro Hispaniis; nam, ut animadvertisit Franc. Silvius apud Bened. XIV. l. cit. Considerandum quippe est, eam idcirco prædictam consuetudinem improbase, & abolendam præcepisse, quia pluribus nominibus est periculosa, quia fidelium scandalis, & offenditionibus obnoxia, quia nova, & a vetero Ecclesiæ more nimium abhorrens. Cum igitur iste rationes non sint pro Hispania particulares,

res,

res, sed toti Ecclesiae per universum Orbem dispersae communes, in omnibus fidelicium Regionibus, vigere debet ipsa Bulla, immo (etiam ea seclusa) id quod in ea mandatur. Hæc Silvius. Similiter Fagundez l. cit. monet: nec referre, quod prædicta Bulla Clementis VIII. recepta non sit in Hispania, ut ipse ait, quia iudicio Summi Pontificis, & de consilio Cardinalium, re diligenten discussa, & ponderata, reprobata fuit illa opinio. Ita Fagundez. Quia propter quamvis aliqui Audires apud Mendo n. 82. qui scripterunt etiam post prædictam declarationem, adhuc docuerint opinionem affirmativam, nihilominus dicendum est cum communii apud La-Croix l. cit. illam opinionem semper esse illicitam.

56 Cæterum, his non obstantibus, ipsimet Doctores negative sententias concedunt, & affirmant in nonnullis casibus posse quidem celebracionem, & applicationem Missæ anticipari, seu Sacrificium Missæ offerri pro alio, sive pro aliis antequam debeatur, vel petatur.

Primum casum ponunt, quando anticipatio teneret se tantum ex parte temporis, non vera intentionis: nimurum quanda Missæ in posterum dicenda essent, sed ex intentione jama certa, & determinata; has enim anticipate posse, concedunt. Ex g. Si Cappellanus: debeat singulis hebdomadis dicere pro Fundatore tres Missas, vel singulis mensibus quindecim; posse concedunt hac Hebdomada dicere sex, & hoc mense dicere triginta pro praesenti, & sequenti; nam in hoo casu non est periculum, inquiunt, inferendi ullum præjudicium, ac damnum illis, pro quibus.

offeretur Sacrificium, immo potius anticipa bujus solutio est utilis illis. Ita Erat. De Lugo, Diana, Fagund. Reginald. Bonac. Silvius, Mendo, l. l. cit. Gavant. in Rabr. Miss. p. 3. tit. 12. n. 16. & alii, quibus ex recentioribus adhæret Meratus in Gavant. cit. tit. 6. ubi testatur, hanc sententiam esse fere communem inter Doctores.

Sed videtur adhuc in exposito causa obstat periculum defraudandi, & non implendi in re substantialiementem Fundatoris, quod esset grave, & contra justitiam, adeoque esset obligatio restitutionis. Finge enim Fundatorem ideo instituisse Missas per annum divisas, ut illarum fructus prodeesse posset Coniunctis suis successive. Quam quidem intentionem, ego puto, communiter habere eos, qui fundant eleemosynas Missarum in perpetuum, aut ad longum tempus: quisque enim cum credit, seu speret, se post paucos menses, aut ad summum annos. e purgatorio in Cælum migraturum, quando non indigebit amplius satisfactione Missarum: proculdubio intendit applicare, seu vult, ut deinde applicetur, & cedant suis coniunctis presentibus, & futuris, vel vivis, vel mortuis, & indigentibus; & cum celebrans pro fundatore debeat applicare Missam non absolute pro eo, seu non debeat intendere, ut ipsi soli proficit; sed debeat applicare ad intentionem Fundatoris, volendo himnum, & intendendo, ut ei prosit, si quidem indigeat, & velit; secus alteri, cui ipse fundator vivens intenderit, & maluerit: ut significavimus n. 48. & iterum dicemus n. 63. Hinc facile fieri posset, quod qui Missas anticipate, etiam indicto ca- su.

su Cappellaniæ, aut simili celebra-
ret, prædictam Fundatoris intentio-
nem nequaquam impleret. Si enim,
quando Missas anticipate celebrat,
fundator ipse non indigeat fructu sa-
tisfactivo illarum; hic, ut ponimus,
cedere debet alteri suo coniuncto, ex
intentione, & voluntate Fundatoris,
quam intentionem habet ipse quo-
que Celebrans, per illa applicatio-
nem conditionatam, seu dicendo:
appligo secundum intentionem, &
voluntatem Fundatoris; cedere ita-
que debet alteri ejus coniuncto, cui
ipse Fundator intenderit applicari;
si autem ejus coniunctus, quando
anticipate celebratur Missa, non sit
capax, quia sit in statu peccati mor-
talis, jam non percipiet fructum sa-
tisfactivum prædicæ Missæ; quem
tamen forte perciperet, si Missa
celebraretur tempore quo Testator
præscripsit, quia tunc forte prædi-
ctus ejus coniunctus, qui eedit fru-
ctus Missæ, erit gratiæ restitus,
adeoque capax fructus satisfactivi Mis-
sa; quod si adhuc tunc non erit
capax, ipse solus erit causa damni,
& detrimenti sui. Idem est pro
mortuis: si enim post Missas anti-
cipate celebratas moriarur aliquis con-
iunctus Fundatoris, qui tunc indi-
geat fructu Missæ, defraudaretur il-
lo fructu, qui ei cederet, si tunc
celebraretur Missa, & non fuisset
anticipata. Porro fructus satisfacti-
vus Missæ non suspenditur, sed sta-
tim conferetur ei, cui applicandus
est, seu applicatur a Celebrante; ut
est communis Doctorum. Proinde
putare non licere explicatam anti-
cipationem, & omnino illam im-
probq., quando Missa ita divisi-
disposiq., dicantur a Fundatore pro
se suis. Vide dicenda p. 64.

Sed etiam in posito casu ipsimet
laudati Autores tales adhibendas vo-
lunt limitationes, exceptionesque,
ut nonnisi raro licere videatur etiam
in eo celebrationem anticipare Mis-
sarum. Nam I. excipiunt, quando
Fundator sic Missas distribuit ob ali-
quam specialem causam, quia scili-
cet ob devotionem populi, vel ad
honorem talis Cappellæ periret, ut
singulis mensibus, vel hebdomadis
ibi celebretur; ita Sylvius, Reginal-
Diana, Franc. De-Lugo; qui tamen
dicit: quod in hoc casu contrafa-
ciendo, nisi nimium frequenter fie-
ret, leviter tantum peccaretur, ut
plurimum; & adhuc addit, quod et
si Sacerdos tunc peccaret anticipan-
do, non tamen teneretur ad resti-
tutionem pro Missis anticipate dictis,
quia satisfecisset quoad substantiam
Sacramenti, sola vasiata circumstantia
temporis, quæ communiter non indu-
cit grave nocturnatum contra justi-
tiæ; ita Lugo. Quod non videtur
improbabile Bonacina. Quo ad hanc
rem videri rursus potest idem Franc.
De-Lugo. l. 5. De Miss. c. 11. quest. 6.
Alteram exceptionem admittendam
esse apud madvertit ex Cardinali De-
Lugo. Franc. De-Lugo sup. cit. q. 4.
n. 37. Quoties anticipatio redundat
in alterius præjudicium; ut si Sacer-
dos debeat celebrare singulis hebdo-
madis, vel mensibus pro Defunctis
hojus populi, vel Communis; tunc
enim ex anticipatione sequitur, ut,
qui moriuntur hoc mense, vel hac
hebdomada post Missas celebratas an-
ticipate, fraudentur illo subsidio, a
mensis, vel hebdomada lequenti; cum
tamen fundator voluerit omnibus suc-
cessive subvenire; ita De-Lugo. Quod
confirmant etiam ea, quæ supra mo-
do docuimus,

Est

Est & tertia quædam exceptio ; quando Sacerdos jubetur celebrare pro vivis : tunc anticipationem non licere , docet Mourè , quem citat , & sequitur Franc. De-Lugo l. cit. & recte quidem : Tunc enim Missa dicitur pro satisfaktione pœnæ debite : si vero contingat nunc totam pœnam esse remissam , Missæ fructus non profert ; prodebet tamen , si fieret e. g. hebdomada sequenti , ad Missam celebrandam designata , in qua fortasse novum adsit debitum . Adde periculum illud , quod modo supra vidimus etiam obstare in vivis ; vide licet statum peccati mortalis , adeo que impedimentum suscipiendi fructum satisfactivum , quando Missa anticipate celebratur ; quod animadvertisit etiam Raynaud. *to. 15. b. ter. spirit. par. 2. sect. 3. p. 3. n. 41.* Vides etiam hic præsentem quoque Doctrinam favere assertioni nostræ supra dictæ : & exceptiones appositæ , ut sunt frequentissimæ , & vere præsumendæ in voluntate Testatoris , non frustra præcipientis Missas ita distributas ; in sententiam nostram absolute negativam recidere .

57 Secundum casum , quod liceat Missas anticipate celebrare , ponunt , quando Sacerdos certo novit Missas aliquas ab aliquo sibi commendandas pro objecto jam undequaque certo , & fructus capaci : tunc anticipare posse , docet Franc. De-Lugo *n. 38.* & alii apud ipsum ; consentit La-Croix *l. 6. p. 2. qn. 27. §. 10.* nisi sciret petendas pro aliquo effectu , ad quem nec dum juvaret Sacrificium . Similiter consentiunt Aversa , Vasquez , & Fagundez , quando certæ Missæ sunt ab alio commendandæ , cuius intentionem determinate prænoscit Sacerdos , nec illi anticipationem præju-

dicare ; videlicet quia dicendæ sunt pro persona jam defuncta . Tunc enim offertur Missa pro certa persona nota , & eadem aderat capacitas , & indigentia , quando Missa dicta fuit , imo major quam quando postulatur , ita Lugo . Et parum referre , inquit Fagund. *n. 8.* quod Sacerdos non fuerit præmonitus , cum jam sciat , illorum intentionem , qui Missam petituri sunt , esse , ut talis Missa e. g. de Spiritu Sancto , aut de B. Virgine , & in tali loco , aut Altari dicatur ; quia hoc nullo modo minuit aut extenuat effectum , & valorem Sacrificii : nec de hoc casu aliquem juste dubitare posse , Aragonium arbitrari testatur . Idem sentit Raynaud. *l. supra cit.* ubi inquit : quod quamvis non soleat approbari modus ille agendi , quo subsidium Missæ applicatur ei , qui primo est petiturus : quia fortassis nunc non est in ea dispositione , quæ necessaria est , ad percipiendum subsidii fructum , & in qua erit cum poscetur applicatio ; secus autem dicendum sit de mortuo ; vult itaque , quod , si ageretur de mortuo , & applicatio fieret illi , qui jam præsumitur esse in purgatorio , & pro quo postea petetur suffragium , supponendo , quod obiisset , a tempore celebrati , & applicati Sacrificiū ? nihil absurdum esset , inquit , in ea adhibitione applicationis anticipantis petitionem ; ita Raynaud. Idem sentiunt alii apud La-Croix *l. 6. p. 2. qn. 28. n. 222. fine* , & doceat adhuc Raynaudi . cum Vasquez , perceptionem stipendiū pro Sacro sic prius celebrato justam esse . Verum ego neque in hoc casu quod Missa petatur pro certo etiam Desuncto , judico tutum esse Missam ante petitionem celebrari pro eo ; Est enim & hic illud periculum , inse- ren.

rendi damauin, & detrimentum ei; qui eleemosynam offert. Quid enim, si Defunctus non sit capax, aut noa egeat subsidio, quando anticipate celebratur; & ex alia parte, ille, qui pro eo Defuncto petiturus est Missam, intendet in hoc casu applicari sibi, qui tamen eo non indigeat, aut non sit capax iunc, quando Missa anticipata celebratur? certe in hoc casu non petcipiet fructum Missæ, adeo que injuria ei fieret. Recole superius dicta: n. præc. Ad summum valeto posset expositos casus, si eleemosyna sit enocanda non ab aliqua privata persona, sed ab aliqua Communitate, aut pio sodalitio, vel, ut alii vocant, Schola & Confraternitate, in quo ca- tu non datur jus pecularis emolu- menti ex Sacrificio provenientis lar- gienti eleemosynam.

58. Nonnullos alios casus ponunt Au- dores, in quibus licere, dicunt, ce- lebrare Missam, antequam ipsa petat- tur; eo quod censeant, non inferri in illis præjudicium ullum petenti. Verum vel similes sunt prædictis, & similes patiuntur difficultates; vel in illis aliis non datur revera anticipa- tio respectu intentionis, sed solius petitionis; quæ si sola certo detur, atque adeo certo constet Celebranti, talent determinatam personam velle, & ratum habere ut ipse celebret pro ea, seu juxta intentionem illius, quamvis adhuc non petat, tunc antici- patio Celebrantis non modo non infert præjudicium, & detrimentum petenti, imo potius illi favet, val- deque utilis est; atque adeo in hujusmodi easu licet quidem celebrare Mis- saes, antequam petantur.

Pro exemplo sit primo. Religio- si, quibus in Regulis sue Religionis præscribitur, ut certum numerum

TOM. IV.

Missarum celebrent pro Sociis, seu Fratribus, & Conreligiosis suis alibi Defunctis, quando primum de illo- rum obitu moniti fuerint; idque so- leant Superiores monere, & injunge- re subditis suis, ut illum certum nu- merum Missarum pro anima talis Re- ligiosi Defuncti celebrent; si qui aliun- de sciant, mortuum esse aliquem Con- religiosum suum, possunt pro eo Mis- saes, quas debent ex regula, celebra- re, antequam moneantur: id enim proprie non est anticipare intentio- nem, sed solam petitionem, seu po- tius monitionem; quod cedit in bo- num animæ Defuncti; & nulli affert præjudicium, & damnum, adeoque est gratum ipsis Superioribus, & Re- ligioni; ita cum Laym. Busemb. l. 6. p. 2. tr. 3. c. 3. dub. 2. resol. 6. Et hoc probatur: quia Religio exigens Mis- saes pro Religiosis suis Defunctis in- tendit, & procurat tantummodo su- fragium pro illis, si indigeant: quod si non indigeant, non curat, quid de fructu illarum Missarum fiat: unde relinquit in potestate Celebrantis, ut ad libitum disponat. Et ita tenet Benedictus Piazza de Purgator. par. 2. art. 5. q. 15. s. 6. Idem intellige de ca- ffile, quæ etiam ipse excepti num- præc: cum Mis- sa dicendæ essent ex In- stitutione alicuius Confraternitatis, & Suffragii, ut vocant.

Sed dices: quid, si quis donationem faciat Animabus Purgatorijs Missarum omniu[m] ac operum aliorum satisfa- ctivorum, quæ sibi ab aliis post mor- tem suam persolvi possent, aut etiam deberent?

B. Nihilominus adhuc standum esse in Doctrina data: videatur enim cer- ta; cum non sit attendendum, quid religiosus privatus pro se disponat; sed quid Religio pro ejus favore dis-

G po-

ponere intendetit. Ad oppositum itaque hujusmodi casum dico 1. si quis meū vivens applicet Animabus omnia Sacrificia offerenda, & preces pro se Defuncto fundendas: hoc invalide fieri; quia applicatio operis non est in potestate illius, pro quo offertur, sed pendet ab intentione operantis; operans autem, qui suo tempore offeret pro me, non offeret ad hanc meam prædictam intentionem, quam vel ignorabit, vel etiam si ea innotuerit, noluerit offerre juxta eam, ut supponitur; sed offeret ut pro sit mihi; adeoque si tum mihi prodesse poterit, mihi quidem prodierit, non autem aliis, quibus ego applicaverim; ita tum Raynaudo etc La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 183. §. 8. Vide infra dicenda n. 63.

Dico 2. Piazza l. cit. n. 7. excusat quendam, qui donationem illam fecerat Animabus Purgatorii, dicendo: cum non possimus suspicari, virtum adeo illustratum a Deo ipsum fuisse; ignorasse Doctrinam communem, & certainam inter Theologos; applicacionem, nimuram, suffragiorum omnino pendere a voluntate, & dispositione proxime operantis; ita ut ne quidem Superiori ipse possit valide disponere de illis absque subditi sui consensu: prohibe credendum esse, illud fecisse ex quoddam impetu Charitatis, seu ad ostendendam ingentem Charitatem suam erga purgantes Animas; Ita ille. Sed adhuc dici potest: prædictum virum pium non quidem voluisse applicare cæteris suffragia, quæ simpliciter sibi applicarentur a proxime operantibus; sed solum ea, quæ ad suam ipsius intentionem, nimurum quæ ita applicarentur, ut prodessem sibi, aut aliis quibus ipse intendetit. Vel dici po-

test, quod videtur verisimilius, prædictam expressam donationem, etiam per Scripturam manifestatam voluisse tantum, ut innotesceret cunctis pro se volentibus suffragia offerre post mortem suam, gratissimum sibi fore, quod non sibi ea applicarent, sed Animabus cæteris Purgatorii.

Alterum exemplum pro superiori 60 proposita nostra sententia sit Sacerdos gravatus onere triginta Missarum e. g. quas jam pridem debuerit celebrare; quod intelligens alter Sacerdos amicus illius, volens illum levare tanto onere; Missas, illo inscio secundum tamen ejus intentionem, seu obligationem prædictam celebret, moneatque deinde amicum suum de beneficio præstato. In hoc quidem casu prædictus Sacerdos non teneretur ad restitutionem, & solutus omnino maneret onere illo triginta Missarum. Profecto in hoc casu non esset anticipatio intentionis, sed solius petitionis expressæ, ut per se patet: quæ anticipatio esset valde utilis illis, quibus Missæ debebantur, sicut postpositio prioris Sacerdotis afferebat per se detrimentum.

Confirmo hanc Doctrinam ex Tamburino, qui Meth. celebr. Miss. lib. 2. c. 4. n. 5. cum Bonacina docet; posse aliquem celebrare, applicando Missam pro aliquo effectu, ad quem alter Sacerdos obligatur, hoc altero inscio, imo & pro illis Missis recipere stipendium. Petrus V. G. obligatur celebrare decem Missas pro Defunctis, nec tamen illas celebrare curat; si Antonius eas, Petrus inscio, celebrat, proque dictis Defunctis applicat, dico Antonium satisfacere obligationi Petri, idque posse deinde significare eidem Petro, & accipere stipendium. Ratio est quia jam Defuncti per alium lucrati sunt frumentum;

Eadem; Ergo dignus est hic alius sua mercede. Hac Tamburinus sequutus Bonacinam. *I. disp. 4. qn. ult. p. 7. prop. 3. h. 3. n. 4.* qui etiam citat pro se Petrum Navar. Cordub. Rordiqu. Angelum, & alios tacito nomine. Idem cum eodem Bonacina, & aliis tenet Franc. De Lugo de Sa-

cundam I. 5. de Miss. c. 1. q. 3. n. 36.

Sed quid dicendum de sequenti casu? Hoc mane Sacerdos celebret, & applicet Missam pro omnibus Fidelibus Defunctis in Purgatorio existentibus, cum intentione satisfaciendi pro eo, quideinde hoc etiam made ad hujusmodi intentionem, forte petiturus sit, celebrari Missam; & pro ea electromosynam oblaturus; vel cum simili applicatione, & intentione celebret pro Anima, que praeceteris omnibus indigeat suffragiis?

&. Neque id licitum esse; cum enim quovis momento temporis mortuorum Fidelium Animas de novo in Purgatorium decidere contingat; ille Animæ frustabuntur fructu sacrificii, quibus prodesse deberet, quando sequenti tempore postulatur Sacrificium. Unde videtur etiam esse contra Decretum Clementis VIII. & Pauli V. superius allegatum; adde, quod aliquas alias intentiones potest habere in predicto casu, qui Missam petit, quibus non poterit satisfieri per Missam anticipate celebratam; unde adhuc est periculum inferendi injuriam illi. V. dicta n. 35.

62 Itaque melius absolute concludatur, ac decidatur: non licere anticipare celebrare, & applicare Missam pro intentione futura illius, qui eam petiturus est, & erogaturus stipendium celebranti; ac stipendium sic peccatum debere restitu: licet possit celebrari Misa, & applicari pro

intentione presenti ejus, qui petiturus est: Scilicet quando certo moraliiter constet, Petrum E. G. nunc, vel le, ut ego celebrem ad talem ejus presentem intentionem: non potest modo petere, quia E. G. est absens, petet autem deinde. Profecto in hoc alio casu, ut supra dictum est, propriè non daretur anticipatio intentionis, quia intentio jam est praesens, etiam illius, qui petiturus est: daretur solum anticipatio respectu petitionis: atque adeo solutio anticipata Missæ esset gravior petituro, & utilior ipsi, vel euicunque applicari, debuerit.

Nota hic I. Missæ specialem frumentum ipsum satisfactionis, tum imprecatationis dari illi, cui Sacerdos offerens applicuerit; unde debet Sacerdos specialiter applicare Sacrificium pro determinata, vel determinatis personis, ut ipsis conferat predictum frumentum. Videatur Suar. 10. 3. in 3. p. disp. 79. sect. 9. Franc. De Lugo I. 5. de Miss. c. 3. q. 3. n. 18. & 19. C. an. 24. La-Croix I. 6. par. 2. qn. 5. h. 8. n. 50. Chiavetta Consult. 27. Benedict. Plaza de Purgator. par. 2. art. 4. h. 15. ubi n. 7. generaliter loquendo de applicatione Suffragiorum, testatur; esse Doctrinam communem, & certam inter Theologos, applicationem Suffragiorum totam pendere a proxime operante.

Quod si persona, cui Sacerdos Missæ frustum applicuerit, eo non indigeat, aut non sit capax: cum non possit manere suspensus, ut supra n. 36. significavimus, & iterum infra docebimus n. seq. in hoc casu, quidam putant, illum celebranti conferri; alii dicunt, remanere tunc in thesauro Ecclesie. Vid. Suar. I. vii. 9. Tertio inquit. At Franc. De Lugo

l. 5. de Miss. c. 4. qu. 5. n. 40. censet, rem esse dubiam, & per consequens, dubium fore, ait, fructum Missæ, quæ non applicetur formaliter personæ capaci. Unde prudens consilium fore, inquit, quod Sacerdos Celebrans pro aliquo determinate, consequenter intendat, ut si talis non indigeat, aut non sit capax; satisfactio proveniat in aliud, & aliud, & sic substituat etiam plures intentiones, donec deveniatur ad aliquam, quæ deficere non possit: v. g. quando ponitur ultimo loco, vel Anima Purgatorii sanctior, vel proximior egressui, vel magis indigens, vel magis destituta suffragiis; & sic numquam frustrabitur Missæ satisfactio. Sic autem gradatim posse applicari Missam, docet etiam cum Pasqualigo La-Croix l. 6. par. 2. §. 3. Cæterum Suarez. l. cit. observat, rarissime accidere posse casum, in quo Sacerdos nulli applicet fructum specialem Missæ: cum ad hujusmodi applicationem sufficiat intentio formalis, vel virtualis: quæ quidem intentio vix deesse potest; enimvero omnis Sacerdos quando alteri non applicat Sacrificium, saltem habet virtualem intentionem fruendi fructu illius; applicat ergo sibi ipsi; vel si aliquo titulo obligatus sit, ad offrendum pro alio, etiam habet unusquisque intentionem virtualem, implendi obligationem suam, atque ita cedet fructus ipsi eroganti eleemosynam; quamvis petierit pro altero. Et similiter in eo casu, quo applicaret Sacrificium ei, qui non indiget, vel non est capax fructus illius; unusquisque habet intentionem, ut vel ad se redeat, vel Animabus Purgatorii, aut aliis indigentibus applicetur.

64 Nota 2. quod, etsi ad applica-

tionem Missæ non requiratur certa propinquitas temporis, quo talis applicatio præcesserit, sed sufficiat habitualis, nimirum intentio offerendi hanc Missam pro tali persona, seu secundum intentionem talis personæ: (recole dicta superius n. 48.) quæ intentio præcesserit, & non sit retractata; ut docet communis, & verasententia apud Franciscum De-Lugo de Sacram. lib. 5. de Miss. c. 3. quæst. 3. n. 20. nihilominus applicatio prædicta Missæ oportet omnino præcesserit realem existentiam Sacrificii: seu debet Missa applicari saltem antequam substantialiter perficiatur Sacrificium. Et ratio est, quia fructus Sacrificii existit, ubi primum substantialiter illud existit, & non manet suspensa ejus applicatio, sed statim, & illico confertur; Sacrificium enim operatur ad modum causæ necessariæ, & naturaliter producentis, ut docet, monetque Suarez to. 3. in 3. par. disp. 75. sect. 5. §. Dices car. O disp. 79. sect. 9. qu. 3. fine. Raynaud. to. 15. heter. spirit. par. 2. sect. 3. pu. 4. q. 5. n. 18. O to 16. heter. spirit. par. 2. sect. 1. pu. 1. n. 3. & est communis Doctorum.

Quod si interroges: quandonam 63 primum contingat substantialiter perfici Sacrificium Missæ? Respondeo, mirabiliter in hujusmodi quæstiones dissidere Doctores, varieque sentire: ut videre est apud Azorium Instit. Moral. par. 1. lib. 10. c. 19. qu. 1. Suarez to. 3. in 3. par. disp. 75. sect. 5. Cardinal. De-Lugo, de Euchar. disp. 19. a. sect. 3. Franc. De-Lugo, de Sacram. l. 5. de Miss. c. 2. qu. 1. La-Croix l. 6. par. 2. q. 2. Cæterum sententia, quæ a laudato Suarez cit. sect. 5. §. Dico 3. creditur esse verisimilior, & a Franc. De-Lugo lib. 1. de Sacram. c. 6. q. 12. ibidem.

theor. q. n. 2. dicitur, esse probabilius; quæque a Diana edit. coord. to. 2. tr. 1. R. 53. §. 1. La-Croix l. 3. par. 2. qu. 26. §. 4. & a Cardinali De-Lugo sect. 3. n. 41. traditur, satis esse communis; docet: Sacrificium Missæ perfici substantialiter, cum primum contingit consummatai consecrationem secundam: quod sit statim atque proliata sunt illa verba consecrationis Calicis: *Hic est enim Calix sanguinis mei.* Ita Suarez l. cit. & seq. sect. 6. §. Atque hinc intelligitur: & ut fatetur, atque testatur Cardinatis De-Lugo cit. n. 4. ita tenent Doctores innumeri, & fore omnes Recentiores; & videri etiam potest. Theophilus Raynaudus to. 16. L. cit. & ex professo agit to. 15. l. cit. n. 17.

66 Ex hoc sequitur: Missam debere applicari saltem ante consecrationem Calicis, & post consecrationem Calicis non posse amplius applicari. Suar. cit. disp. 5. supra. cit. §. Dices cur. Et licet Cardinalis De-Lugo, alii que quos citat, & sequitur Franciscus De-Lugo de Sacram. l. 5. de Miss. c. 2. qu. 5. n. 64. & r. 4. q. 5. n. 42. putent, satis esse, quod applicatio Missæ præcedat sumptionem, seu Communionem celebrantis: eo quod adhuc essentialiter, dicunt, vel saltem integraliter duret Sacrificium usque ad sumptionem; hoc tamen minus probabiliter asseritur, inquit La-Croix loc. cit. Et quidem ipse Franciscus De-Lugo l. cit. fatetur: tutius esse ob diversitatem opinionum, applicare Sacrificium ante consecrationem. Dieendum itaque adhuc omnino est: obligatum celebrare ex obligatione, maxime si sit ex justitia, debere applicare Missam saltem ante consecrationem Calicis; quia, etiam concessio, quod sit probabilis sententia illa

dicens, Sacrificii essentiam consistere in consecratione simul, & in consumptione; (hanc enim esse mentem S. Thomæ probant Salmanticenses. tr. 23. de Euch. disp. 23. dub. 2. quos laudat Benedictus XIV. Opusc. della Messa sect. 1. c. 20. fin.) obligacioni tamen certæ ex justitia non satisfit solutione probabili. Vid. La-Croix l. 3. par. 2. q. 101. & l. 6. par. 2. q. 27. §. 8. Quod bene etiam animadvertisit, monetque Diana l. cit. §. 4. ubi respuens Doctrinam Tamburini, qui opusc. de Sacrif. Miss. lib. 2. c. 2. §. 10. n. 7. vult; ex probabili sententia, ut ipse ait, docente Sacrificii essentiam consistere in consecratione simul, & in consumptione, probabile etiam fore, applicari posse fructum Missæ toto tempore ante prædictam consumptionem: quia jam, inquit, in hac sententia offertur actio facienda, noni jam facta: Ad hanc sententiam hæc habet Diana: *At ego prorsus hunc sententia non adbarco, stante diversitate opinionum;* unde in casu nostro, pro stipendio certo, Sacerdos præberet danti eleemosynam fructum, & applicationem incertam; nam, ut visum est, magis communis opinio est, quod in sola consecratione consistit tota essentia Sacrificii Missæ. Ergo peracta consecratione non potest amplius dictum Sacrificium applicari; quod quidem si sciret, qui præbet stipendium, non illud præberet pro Missa applicanda post dictam consecrationem: nam vellet Missam cum fructu incerto, & posito sub opinione. Ita Diana, id ipsum animadvertisit Cavaler. to. 3. c. 12. n. 18.

Hinc etiam habes: quando Missa 67 applicanda est pro Defunctoribus, tunc quoque applicationem hanc fieri debere ante consecrationem, & non differendam usque ad Memento Defun-

fundorum; nam si illuc usque differatur applicare mortuis Sacrificium, ipsi non sublevabuntur per illius opus operatum; quod Suarez scite animadvertisit tom. 3. in 3. par. disp. 75. sect. 5. §. Dices cur. & Raynaud. 10. 15. better. Spirit. par. 2. sect. 3. pu. 4. qu. 5. n. 20. Unde neque recte dixit Filliuc. tom. 1. tr. 5. de Euch. c. 3. pu. 7. n. 78. applicationem Sacrificii posse differri usque ad Memento Defundorum: quia, inquit, etsi Sacrificii essentia fiet in consecratione, tamen moraliter dici potest durare usque ad Memento Defund. & usque tunc manere in potestate celebrantis, & offerentis.

Quid igitur in Canone Missæ jubaretur Sacerdos ante consecrationem quidem orare pro vivis; post consecrationem vero pro mortuis? Respondeat Raynaudus 1. cit. ut sit memor, se statutum esse a Deo conciliatorem inter vivos, & mortuos: sicut olim stetit Aaron; cum enim cœpisset Dominus punire populum hebreum graviter murmurantem contra Moysen, & Aaron: *Dixit Moyses ad Aaron: tolle thuribulum, & hausto igne de Altari, mitte incensum desuper, pergens cito ad populum, ut roges pro eis: jam enim egressa est ira a Domino, & plaga deservit. Quod cum fecisset Aaron, & cucurrit ad medium multitudinem, quam jam vastabat incendium, obtulit thymiam: & stans inter mortuos, & viventes, pro populo deprecatus est, & plaga cessavit.* Num. c. 16. a v. 46. Quam quidem fuisse Sacrifici Christi Domini expressam imaginem, egregie prosequitur Origenes hoc il. g. in Num. sub medium. Sanctus item Chrysostomus 1. 6. de Sacerd. sub init. Sacerdotem sacrificantem exhibet specie Legati pro vivis, & mortuis ageris apud Deum.

Vivorum autem Memento præponitur consecrationi, illud vero mortuorum postponitur: quia cum in consecratione repræsentetur mors Christi, ejus Anima post mortem descendit ad inferos ad liberandas Defunditorum animas; ante mortem vero Christus viventium salutem signis, & prædicatione procuravit. Cavaler. 10. 3. c. 11. n. 2.

Itaque ut docet Martinon apud Franc. De Lugo de Sacram. lib. 5. de Miss. c. 2. q. 5. n. 64. non applicatur in secundo Memento Sacrificium, quod supponitur applicatum ante consecrationem: sed fit sola major expressio applicationis; aut simplex Oratio pro Defundatis. Consentit Suarez cit. sect. 5. supracit. §. Dices cur fine. Ubi ex Cyriollo Hierosolymit. colligit, post consecrationem orari pro Defundatis, non de novo pro eis Sacrificium offerendo, sed interpretando, & impetrando ratione Sacrificii oblati: & Deo iterum repræsentando Hostiam oblatam, que præfens adest: pro qua oblatione Sacrificii præteriti ad impetrandum, videri potest idem Suarez disp. 79. sect. 9. qu. 3. fine.

S U B S. III.

De Coloris Paramentorum in Miss. Defunct. & administrat. Euch.

Ubi

De Communione Populi in Miss. Def. & an hoc proficit Defundatis.

¶ In Missis Defunditorum color Sacrum Paramentorum niger vel saltum. Violaceus ex Rubr. gener. Miss. tit. 18. n. 16. & Decr. S. C. Missæ Defunditorum non possunt celebrari nisi cum colore nigro vel saltum Violaceo. S. R. C. 21. Junii 1670. in Oristano. apud Ca-

Caval. 3. c. 12. d. 1. Metat. part. 3.
tit. 9. n. 43. fine. Color Violaceus re-
fertur, & accedit ad nigrum, ut ob-
servat Durandus in *Regional. Div. Of-
ficio*. l. 3. c. 18. v. 8. In Occidentali
Ecclesia, duodecima facie, Inno-
centius H. lib. 3. *Mysteriorum Missae*
& vix. quatuor, scripti, suisse tuas
temporis ebdore, quos Romana ad-
hiberet Ecclesia, album videlicet;
rubeum, nigrum, & viridem. Colo-
ris Violacei usum tunc temporis non
suiffe, nisi fortasse in Feste SS. In-
nocentium, & Dominicana Letara:
ob rationem inferius indicandam,
scribit Caval. & cit. n. 1. Benedictus
autem XIV. de *Sacrif. Miss.* l. 1. c. 8.
n. 17. ait; laudatum Innocentium
commemorasse Violaceum, eo quod
perinde ac niger color haberetur:
Quapropter Durandus l. cit. n. 9. di-
cit: non esse incertum est, uti col-
ore Violaceo diebus, quibus pre-
scribuntur adhiberi color niger. Et ve-
ro si color niger indicat nobis tristitia-
m, merorem, & luctum; ita
etiam color Violaceus; unde adhi-
beri solet in diebus Iudicis, & tristia-
tia: quemadmodum notavimus: 2/
Februario. n. 18, & die 23. eiusdem
mensis n. 19. Ceteris: quia, ut
mox dicens, color Violaceus non
indicit omnimodam tristitiam, &
merorem tantum, ut niger: non
videtur sine aliquali necessitate ad-
hibendus in Missis Defunctorum;
idque innuere videtur allegatum Dec-
cretum per verbum illud. *Saltem*:
ut observat Caval. ibi. n. 2. In casu
lamer, quo Missae Defunctorum ce-
lebrarentur in Ecclesia, ubi exposi-
tum maneat Sacramentum, videtur
adhibendus color Violaceus potius,
quam niger, ob rationem moxi in-
dicandam n. sequit. Vide dicta in

Appendice ad calcem Diarii c. 3. in
26. Cujusam vero coloris in Defun-
ctorum Missa debet esse Pallium Al-
taris, & Tabernaculi Conopaeum?
docebimus hic qu. 6. n. 8. 1. & 8. 2.

Eucaristia extra Missam non ad, 6.
ministratur in paramentis nigri, color-
is; ita ut in ipso etiam Feria vi.
Parasceves, in qua omnia in Eccle-
sia spirant tristitiam, luctumque præ-
seferunt, unde & adhibetur in Ec-
clesiasticis Officiis Paramentorum co-
lor niger; si tamen Communio sit
ad Viaticum ministranda; adminis-
tratur cum superpolloco. & Stola
coloris albi, ut sua loco dicetur,
serveturque etiam tunc generalis Ruf-
brica Ritualis Romani tit. de *Com-
mun. Infirior.* adhibendi colore, al-
bum, quoiescumque Eucharistia de-
fertur ad infirmos; non solum quia
color in Communione ad Viaticum
non est opus conformari Officiis oc-
currentis diei, cum quibus nihil ha-
bet commune: sed esse debet, qua-
lis exigitur a Sacramento, quod per
Processionem defertur, atque adeo
coloris albi. Caval. n. 4. c. 5. in d.
12. fine. Verum etiam quia color
niger tristitiam indicat, merorem,
& luctum, ut supra nostayimus
hac autem omnino dedecet Rega-
le Convivium, Regiasque Nuptias,
quae in Eucharistia, ut est Sacra-
mentum, mystice celebrantur, que-
madmodum notum est. Diximus: *extra Missam*: Utrum enim licet
in ipsa Missa? Videbimus infra;
n. 71. & 72.

Itaque si ministranda est Com-
munio extra Missam, adhibetur Sto-
la Coloris, qui Officio diei conve-
niat; *Rit. Rom.* de *Ordine ministrandi*
sacrae communionis vel absoluere coloris al-
bi, ut plerique volunt, est regissit
Ca-

Cavaler. to. 4. c. 4. in d. 6. n. 5. Vid. Benedict. XIV. de Sacrif. Miss. lib. 3. cap. 18. num. 12. & in eodem tract. edit. ital. sect. 2. c. 6. §. 2. fine. Merat. to. 1. par. 2. tit. 10. n. 31. fine & n. 34. & Zachar. in addit. ad La-Croix lib. 6. par. 1. qu. 93. Profecto color albus indicare potest splendorem gratiae, animaque munditatem, ac puritatatem cordis, quam SS. Eucharistiae Sacramentum exigit a reficiendis illis, augetque refectis; quapropter valde convenit illi. Qui utique color extra Missam potius adhibendus videtur diebus, quibus Officio diei color competit. Violaceus; color etenim Violaceus refertur, & accedit ad migrum, ut superlus dicebamus, similiterque luctum indicat, atque tristitiam: Unde & Defundorum Missae in paramentis possunt Violaceis celebrari, ut jam audivimus declaratum a S. R. C. Atqui Eucharistia non administratur extra Missam in paramentis nigri coloris, ut jam docuimus. Ergo congruentius videtur, si nec ministretur in Paramentis Violaceis, hoc est cum Superpelliceo, & Stola coloris praediti: Quod addo, quia solet quidem a Celebrante Communiatio ministrari in paramentis violaceis etiam antequam Missam incipiat, vel post Missam, antequam ab Altari discedat; nec idcirco reprehendimus; Vid. Caval. to. 4. c. 4. in d. 6. n. 4. Porro licet supra dixerimus: Colorem violaceum referri ad nigrum, similiterque tristitiam indicare, moerorem, & luctum: nihilominus fatemur cum Caval. to. 3. c. 12. in d. 1. n. 1. fine, colorem violaceum non indicare tristitiam, moerorem, & luctum adeo ingentem, & omnimodum, sicut color indicat niger; ut quidem satis patet ex usu; unde qui tradunt

coloris violacei usum non fuisse olim, excipiunt Festum SS. Innocentium, Dominicamque Letare, ut supra innuimus: concedentes in his fortasse diebus olim etiam fuisse colorem adhibitum violaceum, ad tristitiam temperandam: videlicet in priori casu ob mœstitudinem, causa interpestivæ puerorum mortis, & ululatum Matrum, ut suo loco dicetur, & cb aliqualem lætitiam solemnitatis; in posteriori vero ob lætitiam, quam designat aurea Rosa, quæ in prædicta Dominica Quadragesimæ benedicti solemniter a Summo Pontifice consuevit, ut ibi notabimus; & ob mœstitudinem temporis afflictionis: ut observat Cavaler. I. cit. Vult autem S. Carolus Borromæus in Mediolanensi Provinciali Concilio 1. par. 1. quod Sacerdos dum administrat Eucharistiam extra Missam, Superpellico, & Stola alba: & ubi Ritus Ambrosianus est, rubra utatur, apud Benedict. XIV. de Missa cit. sect. 2. c. 6. §. 3. & Merat. I. cit. Profecto color rubeus poterit indicare fervorem Charitatis; & ighem Spiritus Sancti, quem Christus, ut ipse ait *Luc. 12. 49.* venit mittere in terram, & quid vult, nisi ut accendatur? vel effusum Sanguinem Christi in Passione sua, cuius est memoria Eucharistiae mirabile Sacramentum.

Qui I. An liceat ministrare Communionem Populo in Missis Defundorum?

D. Gavantus in Rabr. Miss. pars. 2. tit. 10. n. 6. It. n. docet cum Albaspi. Quod in Missis Defundorum non est fieri distribuenda Eucharistia; Gavanto multos adhæsisse, testatur Meratus loco statim citando; item La-Croix lib. 6. par. 1. qu. 93. allegat Decretum S. C. R. 22. Januar. (Januarii legi.

legitur apud Caval.) 1701. hujus tenoris : *In paramentis nigris non est distribuenda Communionis : ac subdit : Hinc si petat quis communicare, quando legitur Missa de Requie ; Sacerdos ante, vel post Missam debet communionem dare indutus stola alia non nigra.* Id ipsum repetit eod. l. 6. par. 2. qu. 73. §. 6. fine, dicens : *Communionem non distribui in paramentis nigris, nec intra solemnia cuiuscumque Missæ de Requie.* Præfato Decreto aliquos item alios permotos, eidem negativæ adhæsisse sententiæ, tradit Meratus loco statim citando.

Sed dicendum est : posse in Defunctorum Missis ministrari Eucharistiam adstantibus, ac potentibus illam. (Sed intellige juxta dicenda infra qu. 2.) ita Benedictus XIV. de *Sacrif. Miss. lib. 3. c. 18. n. 11.* & in eodem tract. edit. Ital. sect. 2. c. 6. §. 2. prope fin. Meratus in cit. loc. Gavanti n. 28. aliique plures apud eumdem.

Ad auctoritatem Gavanti respondetur : eum loco allegato solum significare, non esse congruum administrare Communionem in Missis Defunctorum : non tamen id esse omnino illicitum. Quod clarius apparet ex *título 13. ejusdem partis 2. allegata n. 1. lit. 11.* ubi Gavantus rite docet : quod, si fiat Communio populi intra Missam Defunctorum, adhuc tamen nulla dari debeat benedictio post illam. Hic autem manifesto supponit, ministrari posse Communionem in Defunctorum Missis. Igitur quod contendit, solum est, id esse minime congruum. Verum hoc quoque negatur Gavanto ; & vero, ut optime notant laudatus Benedictus XIV. & Meratus l. l. cit. si Sacra Tridentina Synodus *Sess. 22. c. 6. de*

TOM. IV.

Sacrif. Miss., absque distinctione ultra inter Missas Vivorum, & Mortuorum, absolute ait : *Optaret quidem Sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis omnes fideles adstantes, non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicarent, quo ad eos Sanctissimi hujus Sacrificii fructus uberior proveniret :* Rursus, si in Canone, qui similiter recitatur in Missis Defunctorum, leguntur sequentia verba : *Ut quotquot ex hac Altaris participatione Sacrosanctum Filii tui Corpus, & Sanguinem sumperimus &c.* *Hæc commixtio, & Co-ssecratio Corporis &c. fiat, accipientibus nobis &c.* quomodo unquam contendi poterit, non debere nec posse, aut Congruum non esse administrari Communionem adstantibus in Missis Defunctorum ?

Deinde ad objectum Decretum S. C. R. anni 1701. respondetur : illud ab eadem S. C. fuisse suspensum, ac tacite revocatum. Profecto teste Benedicto XIV. ac Merat l. l. cit. Sacrorum Rituum Congregationi visum aliquando quidem est, in Missis Defunctorum non esse administrandam Eucharistiam adstantibus, ex eo quia danda sit benedictio Communione refectis ; quæ Benedictio non datur in Missis Defunctorum. Verum hujusmodi punctum anno 1711. die 21. Martii cum ad examen fuerit revocatum in eadem S. C. cui ipse Benedictus tunc in minoribus aderat tamquam Promotor fidei, re melius perspecta, prohibuit Sacra Congregatio, ne ulla præfati Decreti copia extra daretur ; quæ utique fuit illius tacita revocatio. Quapropter objectum Decretum anni 1701. nequit pro illo fundamento adhiberi, ut Benedictus concludit ; qui, sicut

H & Me.

& Meratus, id etiam confirmat auctoritate Cardinalis Flisci Archiepiscopi Genuensis, qui fuit Secretarius Sacrae Congr. Rituum. Hic in directorio suæ Diœcesis edito an. 1715. hæc scribi mandavit: *Proposito dubio in Sacrorum Rituum Congregatione: An liceat in Missis Defunctorum Fidelibus sacram Communionem ministrare?* Eadem Sacrorum Rituum Congregatio de anno 1701. respondit negative. Verum quia prædicti Decreti copiam extra dari prohibuit dicta Sacra Congregatio ex notis motivis; & cum constet ex personis fide dignis, & ex attestacione plurimorum Sacrarum Cærimoniarum Magistrorum Romæ degentium ibi prædictum Decretum non observari; ideo, ne Fideles tam salutari, & fructifero Sacramento priventur, & attentis præfata suspensione, & prædictis attestacionibus declaratur, quod in Missis Defunctorum Sacra Communio licite ministretur. Hæc laudatus Cardinalis Archiepiscopus, cujus testimonium confirmat Meratus subdendo: Quæ quidem omnia a laudato Eminentissimo Flisco asserta verissima sunt: nam in Congregatione habita die 21. Martii 1711. referente Doctissimo, & Eminentissimo Cardinali Ferrari Tituli S. Clementis, reproposito dubio an Decretum, quo probibetur dari Communionem in Missis pro Defunctis, debeat intelligi, ut Sacerdos celebrans talem Missam, in quacumque occasione nequeat absolute communionem dare, scilicet nec tempore celebrationis, ante Postcommunionem, nec post Celebrationem finito scilicet Evangelio Sancti Joannis? Eadem. Sacra Congregatio respondendum censuit: Dilata, & aduentem. Et mens fuit, ut Decreto prohibens prædictam Communionem intra Missam Defunctorum, non extra

detur. En igitur quod Decreta probantia Communionem, re diligenter, & maturius discussa, fuerunt suspenſa &c. Hæc Meratus supra cit. n. 28.

Sed hic fortasse mirabitur aliquis, 71 nos in favorem datæ Doctrinæ nequaquam allegasse rubricani illam, quæ legitur in parvis Missalibus Defunctorum post Communionem Celebrantis per hæc verba: *Siqui sunt Communicandi, eos communicet antequam se purificet.* Ex qua quidem Rubrica eruitur manifeste, licere in Defunctorum Missis Communionem adstantibus ministrare: & Meratus quidem utitur ea tamquam ratione evidenti, supra cit. n. 28. §. *Aliis etiam rationibus evidentibus.*

Dicimus autem: nos argumento hujusmodi usos non esse eo quod minime judicaverimus illud adeo firmum, ut primo appareat obtutu. Profecto licet Meratus credit, allegatam Rubricam præfatis insertam fuisse Missalibus, tempore Urbani VIII. occasione recognitionis Missalis factæ, ejusdem Pontificis iussu; nos tamen ad ita credendum non possumus inclinari; enim vero si ante annum 1701. de legitima illius Rubricæ auctoritate constitisset; quis putet Sacram Congregationem adversus illam decernere potuisse, absolute Communionem populi in Missis Defunctorum denegando; aut, si ex gravissimis rationibus ita decernendum judicasset, non mandaturam fuisse prædictæ Rubricæ correctionem? Sed multo minus constare poterat de ejusdem Rubricæ auctoritate post annum 1701. & ante an. 1711. cum nondum revocato Decreto absolute Communionis inhibitivo, ipsum valere oportebat. Quoniam igitur casu aut cuiusnam auctoritate Rubrica il-

la in Missalia parva Defunctorum jam tum irrepserit, haud facile divinaverim: quamquam nunc post revocationem antiqui Decreti factam an. 1711. legitimæ auctoritatis censi debat.

Hæc autem nostra argumentatio probari deberet Merato, qui, ut sequenti quæstione videbimus, similius est ratiocinio ad refutandum, tanquam supposititum, Decretum quoddam S. C. an. 1705.

72 Qu. II. supposito ex iam dictis, quod non sit absolute & simpliciter prohibitum in Missis Defunctorum ministrare Communionem populo; An ea ministrari possit, antequam Missa ipsa incipiatur? an etiam post absolutam Missam? an dumtaxat immediate post ipsam Sacerdotis celebrantis Communionem? Item an ministrari possit ex præconsecratis particulis, & in Ciborio asservatis?

R. Ad primam partem Quæsiti, Communionem in Missis Defunctorum ministrari populo posse dumtaxat immediate post ipsam Sacerdotis Communionem, non vero ante inchoatam, nec post absolutam Missam. Ratio est; quia Rituale Romanum prohibet ministrari Communionem in paramentis nigris; quæ Rubrica ex pluries disputatis in Sacra Congreg. Rit. & communis sensu Rubricistarum intelligenda est de Communione extra Missam; nam intra ipsam Missam sicut non dedecet, Sacerdotem paramentis nigris indutum confidere, & sumere Eucharistiam, sic neque dedecet in iisdem ministrare: atque id omnino evincit Decretum ejusdem S. C. quo revocatum fuit anterior Decretum inhibens Communionem in Missis Defunctorum; de quo superiori numero. Cum

ergo Communio ante inchoatam, Missam, vel post absolutam ministrata, non sit ad actionem Missæ pertinens, sed simpliciter et omnino extra Missam; patet ipsam interdici ex sensu allati Ritualis Romani. Ita Benedictus XIV. Opusc. della Messa sez. 2. c. 6. §. 2. alias de Sacrific. Mis. l. 3. c. 18. n. 12.

Neque hac in re audiendum putamus Cayalerium, qui, dummodo particulæ consecratæ sint ab ipso celebrante in Missa, contentit posse eas ab eodem, ex aliqua rationabili causa, ministrari post absolutam Missam: tom. 4. c. 4. Decr. 6. n. 8. Singularis enim est in hac opinione, & dum vehementer agit, ne Communione intra Missam Defunctorum fiat ex præconsecratis, de qua re nulla est neque satis probabilis ratio, neque constans authoritas, ut statim videbimus; tum adeo liberaliter indulget Communionem in paramentis nigris extra Missam, quam aperte negat Rituale Romanum, & communis Rubricistarum sensus.

Ad 2. partem quæsiti respondeo cum Merato in Rubr. Miss. p. 2. tit. 10. n. 30. quem laudat & sequitur Benedictus XIV. opusc. della Messa sez. 2. c. 6. §. 2. alias de Sacrific. Mis. lib. 3. c. 18. n. 12. posse æque ministrari ex consecratis, & ex præconsecratis asservatisque in Ciborio: Nulla enim est ratio, neque lex, quæ distinctionem hanc, quoad Communionem populo ministrandam, evincat. Unde merito & laudatis Merato & Benedicto XIV. tanquam nova, & omni fundamento deslituta respuitur.

Et vero, cum plurimos legerim Theologos & Liturgicos hac de re scribentes, omnes quidem compresi vehementer commendantes, ut Com-

munio intra Missæ Actionem populo ministretur post Sacerdotis Communionem ; qui vero Consecratis a Præconsecratis distingueret particulas ministrandas , ex Veteribus neminem legi . Hoc institutum (monebat S. Carolus Borromæus) Parochus servare studeat , ut quod est antiquissimi ritus , intra Missarum solemnia post Sanguinis sumptionem præbeat Sacram Eucaristiam . Mediolanen . V. Syn. ex Act. Eccl. Mediol. p. 597. Et Micrologus hortabatur : Ante ipsas (orationes Communio & Postcommunio) communicare non negligant , quicumque eaturdem orationum benedictione foveri desiderant . Microl. c. 9. Quibus , aliisque vetustioribus testimoniis inhærens le Brun Explic. Mis. t. I. par. 5. n. 10. in hunc modum statuit : Idoneum hoc est tempus (scilicet post ipsam Celebrantis Communionem) quo adstantibus , qui sacra mensa participes fieri volunt , Communio administretur ; & ex pluribus jam sæculis quicumque de Ecclesiasticis ritibus scripti , vehementer institit , ne Communio post Missam differatur . De Consecratis & Præconsecratis nihil contendebant . Et illud quidem , quod tempus respicit communicandi in Missa post Celebrantis Communionem , non vacat ratione : num quia ita videtur exigere ipsa Communicandi actio , ut Ministrans & Participans sicut eidem mensæ , sic & eodem tempore accumbant ; tum quia , ut indicabat ratio modo allata Micrologi , in eos , qui præfato tempore simul cum Sacerdote communicant , apte cadunt benedictiones , quæ nomine Ecclesiae explicantur in orationibus statim sequentibus , quæ idcirco vocantur & ipsæ Communio & Postcommunio . Atque hæc est ratio , quam tantopere pro-

movet Sancta Tridentina Synodus , idcirco monens & exoptans , ut fidèles adstantes Missæ sacrificio communicent Sacramentaliter , quo ad eos uberior Sacrificii fructus proveniret . sess. 22. c. 6. de Sacrif. Miss.

Alterum vero de Consecratis & Præconsecratis discrimen , quamnam plausibilem habeat pro se rationem non video . Edidit Rev. P. Abbas Benvenuti Canonicus Lateranensis , Romæ an. 1726. Opuscolum inscriptum *Sacerdos ad Altare celebrans in Missa privata* : ubi Consecratis particulas distinguens a Præconsecratis , statuit , Communionem in Missis Defunctorum ministrari populo posse ex consecratis in ipsa Missa , non vero ex Præconsecratis , seu consecratis in alia Missa , & asservatis in Ciborio . Sed puto , Autorem hunc inservisse veteri præjudicio præsumpti cujusdam Decreti S. C. an. 1705. quod infra dabimus refutatum a Merato , ut fappositum . Quapropter Benedictus XIV. postquam ex eodem Autore objectum discrimen commemoraverit l. c. manet in asserto suo ; Che la distinzione è assai nuova , e senza fondamento per sostenerla e conchiusasi con esso (Merato) poterfi nelle Messe de' Morti distribuire l' Eucaristia o consagrata nella stessa Messa , o in un' altra Messa , purchè però l' Eucaristia si amministri , parlando della Messa de' Morti , non prima né dopo la Messa , ma nella stessa Messa , dopo che il Sacerdote si è comunicato ; prescrivendo il Rituale Romano , che fuori della Messa l' Eucaristia si amministri dal Sacerdote colla Cotta e Stola del colore conveniente all' Officio di quel giorno , almeno di color bianco . Idemque repetit de Sacrif. Miss. l. c.

Cavalierius tom. 4. c. 4. in d. 6. putat
eam

eam solam Communionem ministrari populo posse in Missis Defunctorum , quæ fiat per modum Sacrificii , non vero per modum Sacramenti ; tunc folum vero fieri docet per modum Sacrificii , cum sit ex consecratis in ipsa Missa . Nititur 1. quia ita expresse mandat Decretum Sac. Congr. an. 1741. in Aquen . 2. quia huic dispositioni favet Decretum Tridentini . 3. quia juxta eandem , & non aliter , verificantur & locum habent multa , quæ in quavis Missa , etiam Defunctorum , dicuntur a Sacerdote allusive ad Communionem populi .

Sed interim omisso Decreto illo an. 1741. respondeo ad 2. & dico , Mensem Concilii Tridentini esse quidem maxime attendendam in hac quæstione : de facto appetit ex relatione Benedicti XIV. 1. sup. cit. eam valuisse plurimum , cum Sacr. Congreg. Rit. an. 1711. agente potissimum Cardinali Ferrario , revocavit Decretum anni 1701 , in quo prohibebatur Communio populi in Missis Defunctorum . En verba Benedicti XIV. in laud. opusculo del *Sacrificio della Messa* . Sez. 2. c. 6. §. 2. Per vero dire , se il Sacro Concilio di Trento alla ses. 22. c. 6. senza far distinzione fra le Messe de' Vivi , e quelle de' Morti , dice che bramerebbe , che gli Astanti alla Messa si comunicassero sacramentalmente come mai potrà dirsi , non doversi né potersi fare la Communione agli astanti nelle Messe de' Morti ? Quæ verba cum proferat Benedictus statim , postquam memoraverit revocationem antiqui Decreti factam ab ea Sacra Cong. cui ipse met interfuit tanquam Promotor Fidei ; videretur procul dubio , ex Voto ipsius Cardinalis Ferrarrii , & mente ipsius Congregationis descripsisse .

Quis autem docuit Cavalerium , Tridentinam locutionem exigere , ut Communio in Missa fieri debeat ex consecratis in ipsa Missa ? Quin potius ex omnibus conjecturis contendo , neque Tridentinum , neque Sacram Congregationem , quæ in revocatione sui antiqui Decreti , Tridentino potissimum voluit se conformare , respexisse ad hanc distinctionem *Consecratarum* , & *Præconsecratarum* . Et 1. non suisse ullo modo consideratam hanc distinctionem in Congreg. Anni 1711. patet ex Benedicto XIV. qui , si de ea sermo ullus , vel aliqua saltem mentio facta fuisset , non illam refutaret tanquam omnino novam , & inanem . 2. Si Patres Em. ejusdem Congreg. putassent , Tridentini dispositionem loqui de Communione facienda cum particulis consecratis in eadem Missa cui adstant Communicandi Fideles ; non revocassent simpliciter Decretum inhibitivum Communionis in Missis Defunctorum , sed potius stando in Decisis , solam explicationem Decreti apposuissent , nimirum : illud intelligendum esse de Communione in particularibus præconsecratis : Quod tanto magis opportunum fuisset , quanto etiam proprius accessisset ad verba quæstionis propositæ , cuius tenor , ut supra (n. 70.) retulimus , is fuerat : *An Decretum , quo prohibetur dari Communionem in Missis pro Defunctis , debeat intelligi ut Sacerdos celebrans tam Missam , in quacumque occasione nequeat absolute Communionem dare &c.* Huic autem quæsito , si Sacra Congregatio adoptasset distinctionem de Consecratis & Præconsecratis , facile fuisset respondere , Decretum intelligendum esse de Communione in præconsecratis : Responsum tamen fuit : *dis-*
tata

Lata & ad mentem. Et Mens fuit, ut Decretum probibens prædictam Communionem intra Missam Defunctorum non extra detur. Merat. & Bened. XIV. II. sup. cit. Quemadmodum ergo ob universalem Tridentini locutionem optantis Communionem Fidelium in singulis Missis, vetanda non fuit Communio in Missis Defunctorum, quas Tridentinum non excipiebat; sic neque distinguenda, neque excipienda est Communio in præconsecratis; quam neque Tridentinum, neque Fidelium praxis distinxit unquam: Ni si forte velit nobis persuadere Cavalerius, Communionem intra Missas de Festo factam ex præconsecratis, non esse Tridentino conformem, atque ita fere totam præsentis Ecclesiæ disciplinam a Tridentini mente abhorrire. Enimvero haud inveni, qui non putaret, ritum a Tridentino laudatum optime servari, cum Fideles in Sacrificio, cui adstant, post Communionem Sacerdotis communicant, etiamsi id fiat ex præconsecratis. Nam cum tota ratio cur istud exoptet Tridentinum, ea sit quo ad eos uberior Sacrificii fructus proveniret; id optime obtinetur per Communionem factam in præconsecratis, dummodo fiat infra ipsam actionem Missæ.

Objicit Cavalerius; quod Præconsecratae non pertinent ad Sacrificium; ergo nequit intelligi, quomodo communicando in ipsis, uberior Sacrificii fructus proveniat. Sed responsio facilis est, dicendo, quod Præconsecratae quidem non pertinent ad Sacrificium; At Communio, quantumvis facta in præconsecratis, pertinet ad Sacrificium, de quo substantialiter participant Fideles, communicantes Eucharistis etiam præconsecratae.

Cum ergo Sacrificium ex se ordinetur ad ipsam Fidelium Communione, & Fideles in ipso communicent tempore & loco suo, post ipsam Sacerdotis Communionem; satis congrue communicant, ut ad ipsos uberior Sacrificii fructus proveniat.

Rursus miratur Cavalerius, potuisse Meratum verba illa Canonis *Ut quotquot ex hac Altaris participacione Oc. Hæc Communio Oc.* pertrahere ad Communionem factam in particulis præconsecratis. Atqui ego minor potuisse Cavalerium satis aptam disparitatem pavidere, ne illa fidelibus aptentur, si communicant in præconsecratis. De quoniam ergo Altari participant fideles? Cuinam Mensam accumbunt? de quanam Communione sumunt, cum Eucharistiam sumunt de ipso Ciborio extractam & ministratam?

Adhuc minus movet quod objecstat; Orationes illas, quæ dicuntur *Communio & Postcommunio*, olim cantari consueisse, cum populus ex conseratis in ipso Sacrificio communicearet. Quid enim inde? num propterea minus illæ congruunt, si fideles sumant præconsecrata; dummodo, ut jam monuimus, intra ipsam Missam sumant? Aut quænam ratio nos cogit, solemnis Missæ ritum (qui forte usque in præfens perdurat) cum quavis etiam privata Missa confundere? Quamquam in ipsa solemnii Missa, si forte deficientibus Consecratis, perget Sacerdos communicare populum in præconsecratis; num proterea diceret nobis Cavalerius, diversum Sacrificii fructum, pro diversitate talis Communionis, ad fideles proventurum? Hoc unum igitur cum Micrologo monebimus; *An te ipsas (Communio & Postcommunio)*

nio) *communicare non negligant, qui-
cumque earumdem Orationum benedi-
ctione foveri desiderant.* Micr. cap. 9.
Cæterum supervacanea est distinctio
Consecratarum, & Praeconsecrata-
rum, in ordine ad Communionem.

Instatibus: Ad Sacrificium pertinet, quod Sacerdos communicet in Eucharistia ab ipsomet in eodem Sacrificio consecrata: ergo similiter per-
tinet ad fideles Communicantes illi
Sacrificio, quod sumat de consecra-
tis in ipso; ergo distinctio illa non
est supervacanea.

R. Concesso antec. nego utramque
conseq. disparitas est, quia Sacerdos
est etiam *Conficiens* Sacrificium: ad
confessionem autem Sacrificii requi-
ritur, ut sumat de Eucharistia ab ip-
so consecrata. Adstantes vero fideles
sunt *Communicantes* Sacrificio, seu
participantes: Communio autem &
participatio sufficit quod habeatur de
Victima, seu de Eucharistia substan-
tialiter eadem; & idcirco dixi distin-
ctionem Praeconsecratarum esse super-
vacaneam in Ordine ad Communionem.

Objicies 2. In Missis Defunctorum
licitum est ministrare Communionem
dumtaxat per modum Sacrificii; At-
qui hoc importat, ministrare Com-
munionem ex consecratis in ipso Sa-
crificio; ergo. Probas majorem si-
mul & minorem ex Decreto Sacrae
Congr. die 2. Septembr. an. 1741.
in Aquen. quod est talis tenoris: *In
Missis Defunctorum, que in paramen-
tis nigris celebrantur, non ministretur
Eucaristia per modum Sacramenti,
scilicet cum particulis praeconsecratis
extrabendo pixidem a Custodia: potest
tamen ministrari per modum Sacrificii,
prout est quando fidelibus præbetur Com-
munio cum particulis infra eamdem
Missam consecratis.* Ergo.

R. Distinguo Majorem: licitum est
ministrare Communionem dumtaxat
per modum Sacrificii; hoc est, infra
eamdem actionem Sacrificii, & tan-
quam quid pertinens ad ipsum Sacri-
ficium conc. secus nego Minorem.
Distinctio patet ex supra dictis; ex
quibus evanescent difficultates, pro-
pter quas, teste Benedicto XIV.,
prodiiit olim Decretum prohibitivum
Communionis in Missis Defunctorum:
quæ duæ fuerunt, altera quod
ministraretur Communio in paramen-
tis nigris, altera quod dari non pos-
set benedictio Communicatis: Posito
autem quod Communio ministretur
infra ipsam Missæ Actionem, & ut
quid ad ipsam pertinens; neutrum
dedecet; quemadmodum non dede-
cet, Sacrificium peragi in paramen-
tis nigris, nec dari benedictionem
populo post ipsum peractum Sacri-
ficium.

Ad probationem desumptam ex De-
creto an. 1741. Respondeo, decre-
tum illud habendum esse pro apo-
crypho, donec certiori argumento
constet de illius authenticitate.

Et primo quidem objectam decre-
tum coincidit cum alio olim decan-
tato Decreto Anni 1705., quod in
ipsa Urbe Roma legebatur in Calen-
dario Ecclesiæ Abbatialis S. Mariæ
Pacis Canonorum Lateranensium
pro an. 1736. ubi sic: *Sacerdos in
Missa de Requiem non potest populo
ministrare Eucaristiæ cum particulis
existentibus in pixide; potest tamen mi-
nistrare particulæ a se consecratae in
eadem Missa. S. R. C. die 2. Aug. 1705.*
Tale autem Decretum probavit Me-
ratus esse suppositum, tum quia
illud in Regestis S. C. invenire non
potuerit; tum quia, si de tali De-
creto constitisset, eo certe usus fuis-
set

set Doctissimus Cardinalis Ferrari in Congregatione Anni 1711. ad probandum, Communionem in Missis Defunctorum non esse absolute prohibendam: adde quod supra ajebam in simili, quod si de eo Decreto certa scientia habita fuisset; proposito dubio an. 1711. An Decretum prohibens Communionem in Missis Defunctorum intelligi deberet pro *quacumque occasione?* Sacra Congregatio, stando in decisio anno 1701. ad submovendum omne dubium, respondisset; Decretum anni 1701. prohibens Communionem in Missis Defunctorum, intelligendum esse juxta Decretum anni 1705. *de particulis praconsecratis*. Verum neque unquam Ferrarius meminit talis Decreti, & Sacra Congregatio absolute mandavit revocationem Decreti An. 1701. Viderit itaque P. Abbas Benvenuti, utrum ipse ex opinione hujus vociferati Decreti illusus inanem illam distinctionem adoptaverit; an potius ipse opinione sua locum fecerit in Calendario sui Ordinis huic supposititio Decreto, de quo certe neque in ipsa Congregatione, cum res haec magno fervore disputaretur, mentio ulla facta est, neque Benedictus XIV. neque Cardinalis Fliscus (v. sup. n. 70.) neque Cardinalis Ferrarius unquam meminere.

Sed de hoc ja^ttato recentiori Decreto anni 1741. ut ipsum pro apocrypho habeamus, argumentum nobis est maximum auctoritas laudati Benedicti XIV. Est quidem Decreto hoc favens distinctioni *Consecratarum, & Praconsecratarum* particularum in Missis Defunctorum, Anni 1741. At Benedictus XIV. Romanam Cathedram tenebat, atque

adeo omnium Congregationum Supremus Judex erat ab anno 1740. nimis ille, qui non solum cum in minoribus esset Archiepiscopus Bononiensis, distinctionem illam vocaverat *Novam & Inanem*, sed etiam ad Summum Pontificatum assumptus antiquam opinionem suam servabat. Id videre est in Opusc. della Messa tam in editione facta, cum esset in Minoribus, tam in sequentibus annis Supremi sui Pontificatus, sez. 2. c. 6. §. 2. ut sup. retulimus n. 70. §. Alterum. Sed certo certius, ipso Summo Pontifice, idem Opusculum latine conscriptum prodiit sub titulo *de Sacrificio Missæ*, neque quidquam de hac re mutatum appetit. Notabile vero est, quod in utroque Opusculo, seu in utraque editione ejusdem Opusculi multa legantur, in ejus Pontificatu vel mutata, vel addita (quale est sez. 2. c. 21. §. 2. fin. de hac ipsa materia Communionis infra Missam ministrandæ, *Encyclica* ab ipso Missa ab Episcopos Italiæ an. 1742. occasione cuiusdam controversiæ in Dioceesi Cremonensi) sed pro objecta distinctione nihil unquam mutatum est vel additum. Jamvero mihi incredibile videtur, aut Sacram Congregationem quidquam adversus constantem Summi Pontificis opinionem, ipso inconsulto, decernere potuisse; aut Summum Pontificem decreta Sacrae Congregationis sub ipso habitæ ignorasse; vel etiam probata & a se confirmata contempnisse. Quæ quidem omnia si ad justam critices libellam expendisset Cavalerius; potius, puto, ad favendum Merato, ipsique Benedicto XIV. inclinasset, quam ad carpendum Meratum in favorem præsumpti Decretri, & in spretum ipsius Sum. Pontif. cui Commentaria sua dedicabat.

Quam-

Quamquam vero facta haecemis argumenta cuilibet prudenti Viro gravissima videri debeant; nolui tamen mihi meti ipsi in tantum fidere, ut de ipsa Romana praxi, & sententia quae in ipsa Urbe vigeret, non mihi putavaria exquirendum. Utrumque ergo cum exquisierim, tale retuli eruditum Votum a Rev. Dom. D. Josepho Dini, Pontificio Ceremoniarum Magistro, ex quo unusquisque apud se statuat, quantum praedictato Decreto anni 1741. fidere oporteat.

L'uso del color nero, che adopera la Chiesa nelle Sacre Vesti da suoi Ministri in alcune Ecclesiastiche Funzioni, quali ora si restringono semplicemente a quello che si fanno in occasione di Esseguie, e Funerali, era negli tempi antichi più comune, mentre li Sacri Ministri adoperavano gli neri ornamenti in alcuni altri determinati tempi, come ce ne fa una indubitata fede in fra gli altri l'Ordine Romano XIII. pubblicato dal celebre Padre Mabillon nel secondo tomo del suo Musæo Italico alla pagina 235., ove prescrivendosi qual colore convenire debba alle Sacre Vesti nelli diversi tempi dell'anno, si stabilisce infra le altre cose, che il color verde si usi dall'Ottava dell'Epifania fino alla Settimafima, ed il color nero dalla Settimafima, fino al primo Dì di Quaresima, il che più distintamente lo spiega Guglielmo Durando, e dopo di lui il Card. Gaetano Nepote del Pontefice Bonifacio VIII. nell'Ordine Romano XIV. dicendo che: Nigris uenit Feria VI. in Parasceve, & in diebus afflictionis, & abstinentiae pro peccatis; & etiam in Rogationibus, & Processionibus, quas Pontifex nudis pedibus facit, & in Missis pro Defundis, & Adventu usque ad Vigiliam Nativitatis, & a Septua-

gesima, usque ad Sabbatum Paschæ: Il Dottissimo Pontefice Innocenzo III. anch'egli espressamente autorizza quanto si è detto di sopra circa l'uso del color nero, ed aggiunge ancora di più che tanto il color Pavonazzo, quanto il nero adoperavansi, quasi fosse un solo, dicendo che: Violaceo Colore uti in diebus, quibus est usus nigri coloris, non est inconveniens. Dendo chiaramente ne risulta essere stato dalla Chiesa adoprato, per molto tempo, tanto il colore Pavonazzo per il nero, quanto il nero per il Pavonazzo, come osserva Agostino Patrizio nella Prefazione alla nuova Compilazione del Romano Pontificale, che egli dedicò al Pontefice Innocenzo VIII.

Ciò presupposto, pris di passare all'esame del proposto quesito, vorrei presentare una domanda, ed è, se nelli tempi sopra enunciati, nei quali ritrovansi prescritto l'uso del color nero, sia stata amministrata alli Fedeli la Sacra Eucaristia nella Santa Messa; E credo che non possa esservi veruno, che voglia sostenerne, che la Chiesa abbia voluto fare rimanere privi della partecipazione della Sacra Mensa i suoi Figliuoli per l'incoerenza del color nero negli ornamenti Sacerdotali non convenienti, come si suppone, alla distribuzione del Pane Eucaristico.

Quanto sia stato controverso il punto, se sia lecita l'amministrazione della Sacra Comunione, non solo avanti, e dopo la Messa de' Defunti, ma ancora nella medesima Messa, fatta la funzione di ambe le specie Sacramentali dal Sacerdote, e troppo a tutti palese; Anzi non puole negarsi, essere stati propalati deli Decreti della Sacra Congregazione de' Riti, per provarne, e stabilirne la proibizione di un tanto più costume. Ma siccome di poi, come

eruditamente nota la sempre gloria Memoria del Pontefice Benedetto XIV. nella sua Opera de Sacrificio Missae alla Sez. 2. §. 163. furono questi istessi Decreti della Sacra Congregazione de' Riti soppressi, ed annullati, ad intuito delle gravissime ragioni proposte dal Cardinale Ferrari in un suo dottissimo voto, nel quale con fortissimi fondamenti provava l'inconvenienza di tale stabilimento; parve dovesse essere superata qualunque difficoltà, ed insieme soddisfatti gli animi di quelli, che si opponevano ad un rito tanto Venerabile, quanto antico.

Non esser così accaduto, ben ce lo dimostra il decorso del tempo, nel quale suscitata di nuovo, se non in tutto, almeno in parte la stessa difficoltà, incominciarono a promoverne un'altra, cioè che non si potesse, e non fosse conveniente di distribuire la Sacra Comunione nella Messa de' Morti, dopo quella del Sacerdote, prevalendosi, non di particole Consecrate nella stessa Messa, ma bensì di quelle già preconsecrate, e che si custodiscono nel Ciborio; Per il che si appigliarono al partito di fare autorizzare questa loro opinione con un Decreto, quale dicono emanato dalla Sacra Congregazione de' Riti l'anno 1741. li 2. Settembre in una Aquen.

Che che sia della identità di tale Decreto, cagiona a me una somma dubbiezza il riflettere, che essendo stata sempre vi è più in piedi la detta difficoltà, veruno siasi acquietato alla soprannominata determinazione. Questo fondamento di dubitare però è molto piccolo in confronto ad un altro troppo autentico, ed altrettanto autorevole documento, quale è quello che esiste nelle Opere del sopra bandito Pontefice Benedetto XIV. nella citata Opera at-

§. 165. espressamente parla della Communione de' fedeli nella Messa de Morti, e riferite le opinioni, sì di quelle che afferiscono potersi fare con particole Consecrate nella stessa Messa, sì degli altri che affermano potersi ancora fare con le particole preventivamente consecrate, conclude non saper comprendere quale incoerenza vi sia, che tali Comunione possa farsi con particole consecrate in altre Messe: dichiarandosi non saper combinare quale disparità, e distinzione possa esservi tra le Sacre Particole custodite nel Ciborio, e tra quelle consecrate nella stessa Messa, in cui viene richiesta dal Popolo la distribuzione della Sacra Eucaristia: concludendo con dichiararsi apertamente per l'affermativa.

Sopra un tale fondamento così ragiono. Benedetto XIV. era un Pontefice Dottissimo ed illuminatissimo, particolarmente nella Dottrina de' Sacri Riti; Egli parlando di questa controversia, s'è spiegato nella sopracennata maniera, dunque la difficoltà che si propone non suffiste, e ragionevolmente puole dubitarsi non sia appoggiata a veruna stabile, ed autentica decisione, che ne prescriva l'uso incontrastabilmente.

Quello poi, che maggiormente dà forza a quanto ho già detto, sì è, il non potersi opporre dalli Fautori del contrario sentimento, essere stata quest'Opera scritta dal detto Pontefice molto tempo prima del Decreto del 1741. Mentre permesso ciò, come verissimo, cioè che la prima Edizione Italiana sia stata fatta prima che pubblicato fosse il Decreto suddetto, conviene ancora che questi mi concedano, che la medesima Opera fu di poi trasportata in Latino sotto li stessi suoi occhi, e con nuove aggiunte ristampata in Padova l'anno 1745., che vale a dire quattro anni dopo

dopo la data del Decreto, e di poi con altre nuove aggiunte, e più ordinata, ristampata in Roma stessa l'anno 1750. avendoci avuto egli stesso, come si vuol dire, le mani; comandando di corruggere, e di aggiungere, ove credeva doverlo fare: lasciando però sempre intatto, quanto già avea scritto in proposito di questa Controversia. Che al medesimo non fosse noto il Decreto del 1741. non puol dirsi, mentre oltrechè egli era esattissimamente istruito nelle materie di questa Sacra Congregazione, doveva necessariamente saperlo, a motivo che i Decreti della Sacra Congregazione de' Riti si pubblicano con l'intelligenza del Papa.

Si aggiunga a tutte queste ragioni la pratica costante delle Chiese di Roma, nelle quali quasi diffi universalmente si pratica la Comunione nelle Messe de' Defunti, con particole preconsecrate.

Avendo dunque tanto gravi, ed autorovoli documenti in prova, che sia licita la Comunione de' Fedeli nelle Messe di Requie nella forma suddetta: pare che possa concludersi, non doversi condannare, né disapprovare, ma lasciarne libero l'uso, almeno fino a tanto che la Sacra Congregazione de' Riti più distintamente non dichiari sopra di questa controversia il suo sentimento.

Che quanto mi è parso di poter rilevare sopra il proprio quesito, rimettendo sempre a qualunque più sario, e più prudente giudizio, che possa farsi da persona più esperta, e di maggiore erudizione.

Postremo non dissimulabimus, quod in ipso Opere Merati in 2. Appond. Decret. Miss. n. 849. refertur Decretum illud an. 1741. Sed ne putessemus, id ex Merati consilio factum

fuisse, duo suadent & opinum est quod eo anno 1741. Meratus pene sui impos jacebat apopleticus: alterum adhuc magis urgens; quod si de veritate talis Decreti Merato constitisset; ut erat Sacra Congregatio-
nis Decretis obsequentissimus, opinionem antiquam suam correxisset, quam tamen perstantem legimus l. c. in Rubr. Miss. par. 2. tit. 10. n. 30. Si vero id fecit minus oculatus Editor, qui repugnantiam ipsam Auctoris neque vidit, neque correxit; quid ad nos? Sed jam de hac re satis superque dictum, nunc ad alia.

Nota hic: quod quamvis ex uva 73 parte Rubrica Missalis, ubi de Communione populi in Missa immediate post Communionem Sacerdotis Celebrantis ministrata, dicat: eum non debere benedictionem dare Communicatis, quia illam datus est in fine Missæ; & quamvis ex alia parte, in fine Missæ Defunctorum non detur benedictio; nihilominus post Communionem populo ministratam in Missis Defunctorum exposito modo, & parte Missæ predicta, non detur benedictio Communicatis, neque immediate absoluta ministratione Communonis; neque in fine Missæ ut monet Benedictus XIV. de Sacrific. Miss. lib. 3. c. 18. n. 11. & Gavant, in Rubr. Miss. par. 2. tit. 10. n. 6. lit. 2. & tit. 19. n. 1. lit. u. & inter Decreta emanata a Sacra Congregatione Visitacionis Apostolice, sub Pontificatu Urbani VIII., quo ad ministrandam Eucaristiam, hec habentur n. 2. & 3. La Comunione dentro la Messa è descritta nel Missale minutamente; nel fine non si dia la Benedicione se non in fine della Messa; Comunicando fra La Messa de Requiem, si faccia l'istesso; né si dia alcuna Benedic-

zione ec. apud Merat. In Rubr. Miss. par. 2. tit. 10. n. 29. Etsi Cavalerius to. 4. c. 4. comment. in decr. 13. in 3. suffineat, dandam esse benedictionem Communicatis in fine Missæ Defunctorum, etiam in paramentis nigris, si administretur in fine Missæ Communio ex particulis consecratis in eadem Missa: quam ex aliqua rationabili causa administrari etiam sicut posse, putat: quem tamen supra rejecimus, ut plane in hac resingularem. Cur autem in fine Missæ Defunctorum non detur populo benedictio a celebrante? explicabimus tr. 2. in fer. vi. Parascev. n. 259. Tandem quomodo Communicatis in Missa Defunctorum nihil officiat finalis benedictionis Sacerdotalis omissione: ostendit Meratus cit. n. 29.

74 Qu. III. Utrum Communio proficit Defunctis? Videmus enim passim fideles, hac præsertim die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, SS. Eucharistiae Sacramentum sumere pro animabus Purgatorii; quasi intendant per Communione juvare Defunctos, obtainere videlicet illis remissionem peccata, quæ adhuc ipsis luenda remaneat, ut sic citius ab hujusmodi peccatorum vinculo soluti in Cælum avolent.

R. Optime, & piissime id præstant, & intendunt fideles, & in eo consilio laudandi semper sunt, & confortandi. Licet enim communio, ut talis spectata, non possit quidem proficere Defunctis, potest tamen esse causa, ut maxima utilitas afferatur iisdem.

Probatur assertio, quæ duas habet partes: 1. quod Communio ut talis spectata, & per se nequeat proficere Defunctis. 2. quod Communio tamen possit esse causa, ut maxima

utilitas animabus purgantibus afferatur.

Probatur 1. & simul explicatur 75 prima pars assertionis. Nomine Communionis per se, & proprie, uti hic accipi debet, venit simplex suscepio, & manducatio SS. Corporis Christi in Eucharistia. Devota autem animi recollectio, & quantavis præparatio, quæ ad tale, ac tantum Sacramentum rite suscipiendum præcedit, & debita gratiarum actio, quæ subsequitur, non est Communio; nec item Communio sunt Indulgientiæ, quæ forte tali die Communicantibus concedantur. Dicimus itaque solam, & simplicem sumptionem, Corporis Christi, quæ proprie est communio, non posse Defunctis proficere. Nam vel sic prodesset ex opere operato, nimirum prout est Sacramentum, gravidum Christi meritis, & boni supernaturalis ferax, citra meritum nostrum: vel prodesset ex opere operantis; scilicet ut est quædam actio libera hominis justi, prædicta dotibus piorum actuorum, proindeque applicabilis aliis actu bonis, prout satisfactoria. Sed neutro modo potest Communio proficere Defunctis. Ergo &c. Probatur 1. quod non possit ex opere operato. Nam omnis effectus Sacramentorum ex opere operato proveniens, quicumque ille sit, datur solum suscipienti, ut proprium ejus beneficium, ac privilegium: quod patet in Baptismo, Pœnitentia, & aliis Sacramentis; ex quibus rite suscepit juvari non potest nisi ipse suscipiens. Præterea Eucharistia non habet ex se effectum remittendi penam temporalem peccato debitam; quod si non habet respectu sumentis, multo minus respectu aliorum. Probatur 2. quod nec possit ex opere operantis,

five

sive pro ut est sancta operatio Communicantis. Oporteret enim sic, quod esset opus satisfactorium adeoque penale, ut alteri sit applicabile ad remissionem peccatae. At Communio in se spectata nihil tale haberet.

Scio non defuisse paucos Scholasticos, qui rema metaphysice spectando, dixerunt: sumptionem Eucharistie in ratione operis satisfactorii applicari Defunctis. Quod non potuit ab eis vere dici, nisi de Communione, pro ut est Communicanti penalis & laboriosa, attentis videlicet aliquibus circumstantiis se tenentibus ex parte Communicantis, puta difficultate Jejunii, aut simili; quae cum non pertineant ad naturam Communionis in se spectatam, concludendum est: Communionem per se, & proprie, neque ex opere operato, neque ex opere operantis prodesse Defunctis: Quod qui fuisse, & plenius confirmatum desiderat, legat Theophil. Raynaud. *Opusc. de Communione pro Mortuis*, quod extat to. 6. operum ejus, & videri etiam potest idem to. 15. *beter. spirit. par. 2. sect. 2. pu. 1. & to. 16. better. spirit. part. 2. sect. 1. pu. 5. n. 9. Suarez to. 3. in 3. par. disp. 63. sect. 10. La Croix lib. 6. par. 2. de Indulgen. qu. 184. §. 9. Piazza de Purgat. part. 2. art. 2. §. 3. a. n. 11. Bardi in Bull. Crnc. par. 4. tr. 3. c. 3. sect. 2.*

76 Jam probanda remanet 2. pars assertio[n]is nostre, qua docet: Communionem posse causam esse afferendi Defunctis maximam utilitatem, & maximum suffragitum. Id ostenditur primo, ex eo, quia ratione Communionis exerceri solent varia opera penalia, & laboriosa, adeoque satisfactoria; sic qui communicare debet, communiter surgit a lege paulo

maturius, abstinet ab aliqua potione aut cibo, quibus solebat se mane reficere, egreditur domo quantumvis frigidus ac fortasse sit externus, ad longius tempus flexis genibus humiliaret ad Communionem se devote preparans, & devotius deinde gratias agens. Atqui haec, & similia opera, quae ordinarie & communiter exerceri solent, quando est communicandum, utique sunt non modicum penalia, & laboriosa, adeoque non modicum satisfactoria, & meritoxia remissionis poenitentiarum temporaliis; ergo si qui communicat, satisfactionem inde proveniens applicet Defunctis, non modicum proderit Defunctis.

Secundo, possumus non solum operibus satisfactoriis, qualia sunt opera penalia, & laboriosa juvare Defunctos, sed etiam, licet diversa & inferiori ratione, solis precibus nostris, quemadmodum Beati juvant eosdem. Jam vero preces fusæ cum communicamus, possunt esse efficaciores, & magis prodesse Defunctis, quam si easdem pro illis extra Communionem funderemus; Majorem autem hanc efficaciam sumunt ex ipsa Communione; ex eo nimirum quia cum Sacramentum hoc excitet ad fervorem Charitatis, preces fusæ in susceptione illius, ex hac parte habere possunt maiorem congruitatem ad meritum, & impetrationem. Adeo quod propter realem Christi presentiam, & conjunctionem, familiarius, & ferventius solet tunc ad illum, & per illum oratio fundi; adeoque preces fusæ pro Defunctis quando quis communicat, ratione communionis, multo plus profund De functis, quam si extra Communionem fierent: Ergo Communio potest

test etiam ex hoc alio capite esse causa, quod afferatur Defunctis maxima utilitas, & grande suffragium Vid. Suar. l. cit. fine.

Tertio potest Communio esse hujusmodi causa maxime ratione Indulgentiarum applicabilium Defunctis, quae concedantur tali die, aut tali etiam loco Communicantibus; ut concedi solent Indulg. Plenariae. Ergo optime faciunt fideles, quando voluntates, & intendententes juvare Defunctos, iisque remissionem penae obtinere, Sacrosanctum ideo Eucharistiae fuscipiunt Sacramentum; dummodo illis, quibus prodesse volunt, applicent Indulgentias, quae tali die, aut etiam in tali Ecclesia communicantibus conceduntur cum potestate simul applicandi Defunctis. Applicent quoque, si velint, quidquid laboris, ac penitentia ratione communionis assumant, preces quoque ad Dominum & per Christum Dominum, dum ipse apud eosdem sub speciebus Eucharisticis maneat, pro Defunctis, quibus prodesse desiderant, devotissime fundant.

Quapropter monendi sunt fideles, quod, quando volunt communicare, ut pro sint Defunctis, communicent maxime illa die, in qua communicantibus concedatur Indulgentia praesertim plenaria, applicabilis Defunctis; & his seu illi Defuncto, cui communicando prodesse velint, Indulgentiam illam applicent.

Indulgentiam plenariam applicabilem Defunctis concessam esse in qualibet Ecclesia, quae sit Parochialis propria, in Regnis, & Dominiis Hispaniae communicantibus hac die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum notabimus sect. 6.

77 Qu. IV. Utrum in defectu par-

mentorum coloris nigri, vel violacei, possit hodie legi Missa de Requiem in paramentis alterius coloris cujuslibet; an debeat haec omitti, & legi alia Missa, puta de die infra Oct. an debeat omnino omitti celebratio Missa?

R. In dicto casu possit legi Missa de Requiem in paramentis alterius coloris, quia Rubrica de coloribus, non est praecepsiva, sed directiva, ut docent Diana to. 2. edit. coord. tr. 1. R. 167. §. 2. Busemb. tr. 3. de Eucb. c. 3. dub. 5. requis. 3. Honor bonus allegatus a Diana. L. cit. item Suar. Averla, & Quarti, quos citat, & videtur sequi La-Croix l. 6. par. 2. q. 46. §. 1. Cum ergo sit directiva, justa qualibet causa facile potest excusare etiam ab omni culpa.

Quamvis itaque subsect. 1. n. 37. docuerim: non peccaturum mortali ter eum, qui seculo scandala, & contemptu Ecclesie, non leget et hodie Missam de Requiem: Nihilominus ob defectum paramentorum nigri, vel violacei coloris, non deberet pro Missa de Requiem hodie alia legi; quia certe minus urgat Rubrica de coloribus, quam Rubrica de legenda tali Missa, quae prescribitur quotidie, & occurrit, ne hodie est Missa de Requiem. Favet Meratus infra laudandus n. 79. fine. Vide item dicta hoc tr. 1. l. 1. c. 2. n. 52. pro celebrantibus in aliena Ecclesia.

Dico 2. consequenter: non esse 78 per se melius, omittere absolute hodie Missam in defectu Paramentorum nigri, vel violacei coloris; sed in hoc casu melius per se esse, celebrare Missam de Requiem in Paramentis cujuslibet alterius coloris: favent Gab. & Sporer, quos citat, & videtur etiam sequi La-Croix l. cit. §. 2.

§. 2. qui absolute docent: melius esse, quocumque die celebrare in quo-
cumque colore, quam non celebra-
re; & ratio potest esse, quod ma-
xima & innumerabilia bona ex ce-
lebratione proveniant ipsi etiam Ec-
clesiae, quae non debet putari, nolle
iis private seipsum, quam simplicem
ejus legem hujus, vel illius coloris
Vestimentorum praeteriri etiam in ca-
su necessitatis, seu defectus sacra-
vestium talis coloris præscripti: dum-
modo adhibeantur facta consueta in-
dumenta. Profecto licet Ecclesia in
sacris vestibus varietatem adhibeat
colorum ad aliquas sacras significa-
tiones, quas explicat Durandus in
Ration. I. 3. n. 18. & nos etiam hoc
opere suis locis breviter indicamus;
nihilominus non videntur tanti pon-
deris esse, ut prævaleant maximis,
& innumerabilibus bonis, quæ, ut
dixi, a celebratione Sacrificii Missæ
proveniunt, & paucis complexi fu-
mus lib. I. c. 2. de celeb. Mis. quo-
tid. quæst. 3.

79 Nota hic I. Colorum aureum ex
sententia Turrini apud Meratum to. I.
par. 1. cit. 18. n. 1. æquivalere colori
viridi, eo quod haic, cum sit fla-
vus, approximet. Non solum viri-
di, sed & albo, ac rubeo æquivalen-
te, affirmat cura Quarti, & Gerla-
co Vinitore Meratus, eo quod, ut
pote lucidus, approximet albo: &
quatenus igneus, rubeo assimiletur.
Sed & omnibus æquivalere posse
coloribus; etiam violaceo, & nigro pu-
rat Pasqualigus apud Caval. ram. 3.
c. 32. in d. I. n. 6. cuius sententia vi-
detur esse La-Croix I. cit. §. I. n. 340.
ubi absolute ait: colorum aureum
æquivalere omni colori, eo quod
omnes ad illum concursant; nec ex-
cludit colorum violaceum, aut ni-

grum. Verum contradicunt ceteri
Ioudai Autores, quibus adde Ca-
valerium I. cit. quia, inquit, festi-
va, & solemnia sunt Paramenta au-
rea, & ideo minus apta, quæ inser-
viant pro nigris, & violaceis: nec
dubitatur, quod a Missis Defunctorum
maneant exclusa ex Decreto S. C. R.
quod subfectionis hujus initio allega-
vimus; sed & to. 5. c. 27. n. 7. ait:
rejiciendos esse tamquam Rubrica-
tum violatores eas, qui unam aurei
coloris planetam subsidiariam op-
ponentur pro omnibus coloribus, ad
lomite Missæ Sacrificium quotidie per-
solendum.

Quidquid autem sit, an paramen-
ta omnes colores æque habentia,
qui a Rubricis præscribuntur, pos-
sint adhiberi pro omni colore in Mis-
sis festivis, seu de Sanctis? de qua-
re videri potest Meratus I. cit. & Ca-
val. in eis. d. I. n. 7. puto, non posse
adhiberi in Missis Defunctorum, etsi
inter colores variæ adsit, atque etiam
prævaleat color niger, aut violaceus:
quia varietas illa colorum in para-
mentis præferebat quid festivum: quod
omnino non congruit Defunctorum
Missis. Ceterum in casu necessitatis
paramenta hujusmodi adhiberi posse
etiam pro omnimode nigris concedit
Meratus I. cit. quia, inquit, sicut in
casu profato possumus uti veste alba
(qui color utique festivus est) pro
nigra: cum Rubrica de coloribus pa-
ramentorum non sit tam rigorosa:
ita multo magis possumus uti Pla-
neta mixti coloris. Confer dicta duq-
ibus precedentibus numeris.

Nota 2. quod, etsi Sporer, & 80
Gob. supra dicant, melius esse qua-
cumque die celebrare in quocumque
colore, quam non celebrare: Rati-
ficas, quamvis Rubrica de coloribus
non

non sit præceptiva, sed directiva; & nos ipsi supra docuerimus; minus urgere Rubricam de coloribus, quam urgeat Rubrica de legenda Missa, quæ quotidie occurrit: nihilominus apud Dianam *to. 3. edit. coord. tr. 6.*
R. 49. §. 4. fine, afferitur: non vacare culpa, etiam mortali, si quis ex proprio ingenio, & soluta pro arbitratu suo, notabiliter mutet in Sacrificio Missæ vestes sacras, quo ad solum etiam colorem; & recte quidem afferitur id: etenim sic videatur esse contemptus Rubricæ, atque adeo Ritus Ecclesiæ. Innuit etiam Gobat, quem refert, & videtur approbare La-Croix *l. cit. §. 1. n. 340.* fore mortale, si in die Paschæ celebraretur in nigris; idem docens Tamburinus, rationem assignat *Meth. celebr. Miss. l. 2. c. 6. §. 1. n. 7.* dicens: quod si quis die lastitiae maximæ Dominicæ Resurrectionis vellet in Paramentis nigris, mortuam, & lugubrem ingentem indicantibus, celebrare Missam Defunctorum; non esset facile, nisi excusaret ignorantia, a culpa gravi excusandus: cum sic videatur irrogari injuria tantæ solemnitati.

8. Qu. V. Utrum color Paramentorum Altaris debeat hodie esse niger, vel albus? Dubium oritur ex eo, quia ex Rubr. gen. Miss. tit. 18. n. 1. *Paramenta Altaris,* (in quo non fiat expositio Sacramenti. Vide dicenda in Append. ad calcem Diarri c. 3. n. 5. ver. Pallium Altaris) *Celebrantis, & Ministrorum debent esse coloris convenientis Officio, & Missæ diei, secundum usum Romanae Ecclesiæ.* Hodie autem Officium diei, & Missa discordant; celebranda enim est Missa Defunctorum, quamvis Officium diei sit de die infra Octavam omnium

Sanctorum, vel festi duplicitis alicubi occurrentis: secundum dicta n. 34. utri igitur debet esse conformis color Altaris, scilicet color Pallii, & Conopæi Tabernaculi; Officio ne diei, an Missæ Defunctorum?

R. Ex Gavanto in Rubr. Mis. par. I. tit. 18. n. 6. post Ruiz, & ex Merato par. I. tit. 4. n. 37. post Castaldum & Vinitorem, quibus subscriptis Cavalerius *to. 3. c. 12. §. 1. n. 8. & to. 4. c. 6. in d. 13. n. 2. & 3.* si Officium, & Missa discordent; vestium Sacerdotis color debet esse conformis Missæ; at color Altaris debet esse conformis Officio: puta, si Officium sit de Martyre, color rub. si de Confessore, color albus. Pro Missa vero solemini convenit, ut Pallium etiam Altaris concordet cum colore Paramentorum Missæ.

Ex hac autem Doctrina sequentur, dumtaxat ad Missam solemniem vestiendum esse Altare Frontali, seu pallio nigrum coloris, non vero ad Missas privatas. Nihilominus Cavalerius *to. 3. l. cit.* existimat, in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum, quo ad Missas etiam privatas, Pallia quælibet debere esse lugubria, prætor illud, ad quod celebratur Missa Conventualis Octavæ; etenim Commemoratio hæc ex institutione Ecclesiæ est destinata Suffragiis omnium Defunctorum, Officio duplice, quod est veluti pars Officii Divini disticta, privilegiis plurimis condecorata, vi quorum etiam contra festum duplex prevalet. Dic etiam; quod hodie non sumus in casu discordantia Missæ ab Officio; cum etiam Officium Defunctorum hodie Canonicum censendum sit, videlicet ex prescripto Ecclesiæ. Idipsum congruenter, ex eodem, erit de Comme-

memorationibus omnium Defunditorum alicujus Religionis, aut Congregationis. Quemadmodum autem ex Decreto S. C. subsectionis hujus initio allegato, Veste Sacerdotale in Missis de Requie esse possunt coloris violacei: similiter coloris ejusdem violacei esse posse paramenta altaris, dicendum est. Cav. I. cit.

- 82 Sed quatuor coloris nigri fuerint Pallia Altarium, Conopaeum vero Tabernaculi sit violacei: sive assertetur, sive non, SS. Sacramentum in eo cum ostiolo clauso. Vid. Caval. I. cit. ut fieri consuevit in Tabernaculis, in quibus asservari non soleat Sacramentum. Porro in Tabernaculo, ubi asservari solet Sacramentum; si hoc amoveatur, debet, praedicti Tabernaculi ostiolum relinqui apertum, ut populus videat, non existere ibi Sacramentum: atque adeo non adoret ibi quod amplius non adest, sed alio est asportatum, ut in Fer. V. Coenæ notabimus cam Gavanto. Relicto autem Tabernaculi ostiolo aperto, vestiri quidem poterit Conopæo nigro, quando Paramenta Altaris fuerint nigra. Caval. to. 4. I. cit. n. 3. In Feria tamen V. Coenæ, & in Paralæve quid faciendum? dicitur ibi.

S U B S. IV.

De Ritu Missæ Defunctorum.

- 83 VN die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum dicitur Missa assignata pro dicta Commemoratione; at vero Missa ut in die obitus, praesente corpore, ultra Missam de communis Defunctorum celebranda erit, quando aliquis obierit in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum; S. R. TOM. IV.

C. 14. April. 1696. apud Caval. to. 3. c. 1. d. 7. Decretum afficit Ecclesias Cathedrales, & Collegiatas, & sermo est de Missa cantata; vide dicta in Appendice ad calcem Dia- rii c. 8. art. 3. n. 26.

In Missa pro Defunctis ante Confessionem non dicitur Psalmus: *Ju-
dica me Deus: sed pronunciata An-
tiphona: Introibo ad Altare Dei:* & responso a Ministro: *ad Deum, qui
laetificat: dicitur V. Adiutorium no-
strum: & Confessio cum reliquis de-
mote. Causam omittenti hunc psal-
lum in Missa Defunct. assignat Le-
Bruin, quod, cum in ea tristitiam pree-
seferat Ecclesia, non congruit, tri-
stitiam a se repellere dicendo: Quare
tristis es anima mea, & quare concur-
bas me! Explic. Mis. tom. I. par. I.
art. 3. Cum celebrans ad Altare in-
cipit Introitum, non signat se, sed
manu dextera extensa (sinistra inten-
tum posita super librum, vel Alta-
re:) facit signum Crucis super li-
brum, quasi aliquem benedicens, scilicet
Defunctum, pro quo celebrat. Non
dicitur: *Gloria Patri:* sed post
psalmum repetitur: *Requiem eternam
donz eis Oe.* (semper in plurali nu-
mero; etiamsi celebretur pro uno
tantum Defuncto: quia juxta Rubri-
carum ordinem, seu dispositionem;
Defunctus, vel Defuncti non dovent
individuari in Introitu, sed in ora-
tionibus; ut animadvertis Cav. to. 5.
c. 27. n. 9.) Nec dicitur: *Gloria in
excelsis: nec Alleluia.* Rubr. Miss.
de rit. celebr. tit. 13. n. 1.*

In Commemoratione omnium Fide-
liorum Defunctorum dicitur Oratio
unica. Rubr. gen. Miss. tit. 5: n. 3. Et
Sequentia Dies iræ: quæ etiam dici-
tur, quotiescumque fiat Missa De-
functorum cum unica Oratione: alias
K ad

74. Tr. I. Lib. III. Pars II. Not. Mens. Novembri.

ad libitum Celebrantis dicitur, vel omittitur. Rubr. cit. n. 4. vid. Caval. to. 3. c. 10. n. 7. Quando autem dicenda sit Oratio unica? notabimus art. 2. n. 101.

In Missis Def. non dicitur ante Evangelium: *Jube Domine benedicere.* nec *Dominus sit in corde meo.* Rubr. Miss. de Rit. celebr. tit. 13. n. 1. Dicitur tamen *Munda cor meum.* Rubr. Miss. de ordine Mis. Ante Evangelium Celebrans signat de more librum, & seipsum. Caval. to. 5. c. 27. n. 10. Autem post Evangelium non osculatur librum. Rubr. Miss. de Rit. celebr. tit. 13. n. 1. Sicut autem omittitur osculum libri, ita etiam omittuntur verba illa: *Per Evangelica dicta.* Rubr. Mis. de Rit. celebr. tit. 6. num. 2. Gavant. in Rubr. Miss. par. 2. tit. 13. n. 1. lit. r. &c.

Non dicitur *Credo.* Non benedicitur aqua in calicem fundenda; dicitur tamen oratio: *Deus, qui humana substantia.* Post psalmum *Lavabo.* non dicitur *Gloria Patri.* Rubr. Miss. de Rit. celebr. tit. 7. n. 6. & tit. 13. n. 1. Nec illius vice substituitur *V. Requiem eternam.* Merat. to. 1. par. 2. tit. 7. n. 27. & tit. 13. n. 5.

In Missis Defunditorum quocumque tempore semper dicitur Praefatio communis. Rubr. gen. Miss. tit. 12. n. 4. & similiter semper *Communicantes.* & *Hanc igitur commune.* cum Guyeto Cavalerius to. 3. c. 12. n. 11. idque esse tertium apud omnes testatur Meratus to. 1. par. 1. tit. 4. n. 47. fine.

Ad *Agnus Dei:* non dicitur: *miserere nobis;* sed ejus loco dicitur: *dona eis requiem.* (& dicitur *eis in plurali;* etiamsi pro uno Defuncto celebretur.) nec tertio: *dona nobis pacem;* sed ejus loco dicitur: *dona eis requiem sempiternam;* neque cele-

brans percutit pectus. Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 10. n. 4. & tit. 13. n. 1. sed praedicta dicit inclinatus, manus junctis ante pectus, non autem impositis, seu applicatis Altari. La Croix l. cit. Caval. l. cit. n. 7.

Non dicitur prima Oratio ante Communionem, scilicet: *Domine Jesu Christe, qui dixisti Apostolis tuus;* nec datur pax: sed dicitur *Salutem duæ sequentes.* Orationes: *Domine Jesu Christe Fili Dei vivi;* & *Perceptio Corporis.* Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 10. n. 4. & tit. 13. n. 1.

In fine Misæ non dicitur: *Ite. Mis sa est.* nec *Benedicamus Domino,* sed *Celebrans post Dominus vobiscum:* vertitur ad medium Altaris, & versus Altare dicit: *Requiescant in pace.* Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 11. n. 1. fine, & tit. 13. n. 1. fine. Respondeatur *Amen.* Semper dicitur in numero plurali: *Requiescant,* etiamsi pro uno Defuncto Misæ fuerit celebrata: eadem ratione ex qua supra monuimus, semper dicendum esse *eis* in plurali ad *Requiem eternam.* Gavant. in Rubr. Miss. par. 1. tit. 13. lit. o. Merat. to. 1. par. 2. tit. 11. n. 6. Caval. to. 5. c. 27. n. 11. Adstantibus autem salutatis, Celebrans vertit se ad Altare, & tunc profert verba praedicta, quia in iis est sermo de absentibus: cum Gavanto, Meratus l. cit. vide licet Animabus Purgatorii, quas dormientes in somno pacis, orat adhuc requiescere in pace: quia nimurum Beati fruuntur in Cœlo: quod representat Altare; in pace, inquam, plena, & perfecta intuitivæ Divinæ visionis, & amoris beatifici; confer Bellarminum to. 1. controver. de Sacrif. Mis. lib. 2. c. 25.

Dicto Placeat, Celebrans non benedit populo: quod Durandus ideo fieri

fieri dixit, quia in Missis Defunctorum unum ipsorum solatium spectatur: apud Le Brun *Explic. Mif. to. 1. par. 6. ar. 4.* ubi ipse Le Brun testatur, in Diœcesi Claramontii in omnibus indiscriminatim Missis Benedictionem dari populo. In antiquioribus Missalibus, quale est editum Venetis an. 1563. præscribitur quædam pecularis formula benedicendi in Missa pro Defunctis, per hanc Rubricam: *In Missa pro Defunctis, benedicit populum dicens: Deus vides vivorum & Resurrectio mortuorum benedicit vos in secula seculorum. V. dicenda in Fer. vi. in Parasc. n. 259. Osculato Altari, vadit ad cornu Evangelii, & de more illud legit. Rubr. Mif. de rit. celebr. tit. 12. n. 4. & tit. 13. n. 1. fine.*

In Choro genuflectitur in Missa solemnni ab iis, qui non sunt Praelati, ad Confessionem cum suo Psalmo; in Missis aurem Defunctorum, (& in quibusdam aliis, suis locis notatis, & notandis:) genuflectunt omnes, etiam ad Orationes, & dicto per Celebrantem Sanctus, usque ad *Pax Domini*, & ad Orationes post Communionem. *Rub. gen. Mif. tit. 17. n. 5.* Et pro variis cæremoniis Missæ solemnis Defunctorum videri potest Cavalierius *to. 3. c. 12. a n. 8.*

84 Preces, quæ in Missali Romano ante, vel post Missam immediate recitando notantur, (etsi non exullo præcepto. Vid. La Croix lib. 6. pdr. 2. qu. 59. §. 3.. Catal. comment. in Decr. S. C. R. to. 5: c. 2. n. 4. fine.) in præparationem, vel in gratiarum afferuentem, sequuntur conditionem fæciturum Officii Canonici occurrentis, non autem Missæ Defunctorum; unde etiam hæc hodie sit ritus. *Hupfiscis, Antiphona: non est duplicanda,*

si ritus Officii Canonici non sit duplex; nec versus *Gloria Patri* tacendus. Vid. Caval. *to. 3. c. 12. n. 1. Merat. to. 1. par. 2. tit. 13. n. 1.* Nec *Alleluja* omittendum ad finem Antiphonæ tempore Paschali. Cav. *to. 5. c. 27. n. 8.* confer dicenda 24. Decembr. n. 6. & tr. 2: in Sab. post Dom. Pentec. n. 7.

Notavimus supra in Missis Def. 85 non dici: *Jube Domine benedicere.* Porro in aliis Missis a Sacerdote celebrante sive private sive solemniter, dicendum est ante Evangelium: *Jube Domine: & non Domne: ac licet in Rubrica Missalis legatur Domne;* ex errore tamen Typographorum irrepsit: quemadmodum animadvertisunt Rubricistæ. Vid. Caval. *to. 2. par. 2. c. 34. in d. 5. n. 2. Merat. in Rubr. Mif. par. 2. tit. 6. n. 4.* A Diacono quidem, qui Evangelium debet canere, dicendum est: *Jube Domne benedicere.* Ratio congrua est, quia Sacerdos altoquitur Deum, a quo petit benedictionem. Sicut ergo Deus plenissime Dominus est, ita non convenit defectivo Vocabulo *Dominus* invocari: ex qua ratione item Episcopus diebus solemnibus ultimam Matutini Lectionem in Choro incipiens dicit: *Jube Domine: & non Domne: a Deo ipso, non ab homine benedictionem petens;* unde nec quisquam de Choro illi respondet, sed inclinato capite aliquantulum tacitus benedictionem a Deo veluti exspectat. Diaconus autem ante Evangelium, Sacerdotem altoquitur Celebrantem, arque adeo Dei Ministrum; qui tamen cum sit inferior Deo, ad hoc ipsum significandum, & in reverentiam Dei, qui solus est Dominus, non appellatur *Dominus*, sed *Domnus*, contracto vocabulo, ad minoritatem ostenden-

dana. Ideo etiam est ; quod Summus Pontifex in Litaniis Sanctorum dicitur. *Dominus Apostolicus*. Vid. Bened. XIV. de Missa sect. I. c. 9. §. 1. alias de Sacrif. Miss. l. 2. c. 7. n. 3. Videri etiam potest Burius in Brevis notis. *Rom. Pontif. in Onomastico etymologico* V. *Domnus*. Merat. l. cit.

In Missis autem Defunctorum omituntur pleraque, ut supra, quæ in Missis vivorum, seu festorum habentur; eo quod latitiam indicent, & hilaritatem, quæ hujusmodi Defunctorum Missis non congruit. Alia vero in alia commutantur magis congruentia Suffragiis Defunctorum. Videri potest Cavalierius to. 3. c. 12. a. n. 4. & to. 5. c. 13. n. 20. Merat. to. I. par. 2. tit. 13. n. 4. & 7.

86 Qu. hic I. Utrum, & quale peccatum sit omittere Sequentiam: *Dies iræ*: in Missa Defunctorum, quando dicenda est: Et an, qui ex obliuione illam prætermisit, possit, vel debeat deinde supplere, ubi adverterit omisisse?

R. His quæsitiis satisfaciemus tr. 2. in Domin. Pasch. art. 3. de Missa qu. 1. & 2.

87 Qu. II. An, & quale peccatum foret, si diceretur *Gloria in excelsis* in Missa Def.

R. Si advertenter fieret, putat fore mortale Franciscus De-Lugo de Sacr. lib. 5. de Mis. c. 9. quest. 2. n. 15. propter magnam deformitatem. Idipsum affirmat de Credo. Si autem inadvertenter fieret, sed propter habitum dicendi, quia *Gloria* fere semper solet dici in aliis, poterit nullum esse peccatum. Atqui ego, ut minus sapiens, tantam haud video deformitatem in mera ritus, & quidem non substantialis mutatione, ut quemquam propterea mortalis dam-

nare ausim, citra contemptum Ritus Ecclesiastici. Referit Durandus in Ration. Div. Officior. lib. 4. cap. 13. fine: Episcopum Bethlehemitam omni die, & in omni Missa, etiam Defunctorum decantare consueuisse *Gloria in excelsis*: pro eo quod hymnus ille, Luca testante, primo in Bethlehemita Regione cantatus est, quoad priora videlicet verba; Sed hoc ex abusu factum animadvertisit ipse Durandus.

S E C T I O IV.

De Absolutione in Exequiis Defunctorum.

IN Exequiis Defunctorum oratur 88 & post Missam circa Defuncti caderet, & ex hoc, quod hæc oratio fiat Missa absoluta, & per eam functio funebris absolvatur, dicta est Absolutione. Gavant. in Rubr. Mis. p. 2. tit. 13. n. 4. lit. f. Caval. to. 3. c. 18. n. 1. Jam vero circa hujusmodi absolutionem notanda sunt hæc. Celebrans utitur pluviali, quando post Missam Defunctorum facit in fine Absolutionem. Rubr. gen. Mis. tit. 19. num. 3. Color niger. Rubr. gen. Mis. tit. 18. fine, Cum Celebrans utitur Pluviali, semper deponit Manipulum; & ubi pluviale haberi non poterit, Celebrans stet fine Planeta cum Alba, & Stola. Rubr. gen. Mis. tit. 19. num. 4.

Subdiacomum cum Cruce in Absolutione ad Tumulum, absente Cadavere, debere semper se sistere contra Altare ad pedes Tumuli, seu Letticæ inter januam Ecclesiarum, & Letticam, versa facie ad Altare, teneant communiter Doctores, teste Lucio Ferraris in sua Bibl. to. 8. edit. 3.

Bon.

Bonon. in primo Suppl. V. Crux n. 3. per textum Rubricæ 13. Missalis de Rit. celebr. n. 4. sic expresse dicentis: Subdiaconus cum Cruce ficit se ad pedes Tumuli, seu Lecticæ mortuorum contra Altare. Videri etiam potest Caval. 10. 3. c. 15. in d. 62. n. 5. Si vero sit præfens Cadaver Sacerdotis; Vid. dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 8. art. 3. n. 28.

90 *In Absolutione, in die Commemorationis Fidelium Defunctorum non est dicenda tota conclusio in Oratione. S. R. C. 5. Julii 1698. in Collen. apud Caval. 10. 3. c. 18. d. 2. Porro extra Officium, & Missali, conclusione brevi concludendas Orationes, ex Ritualis, ac Missalis exemplis, perpetuoque Ecclesiæ usu, observat Caval. l. cit. n. 3. fine.*

In Exequiis post Absolutionem, quæ fit super Cadaver in die obitus, vel supra Tumulum in die Anniversario, dicto V. Requiescant in pace; subungi debet: Anima ejus & Animæ omnium Fidelium Defunctorum per Misericordiam Dei requiescant in pace. Sed super Lecticam, seu Castrum Doloris, in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, nihil est superraddendum. Sac. Rit. Congr. 2. Decembr. 1682. apud Caval. 10. 3. c. 18. d. 1. Videlicet post Requiescant in pace, addi non debet versus Anima, nec Antiphona Si iniquitates cum psalmo De profundis; sed statim Clericus cum silentio debet recedere. Porro alii diebus illæ preces adduntur, tanquam Apprecio Defunctis omnibus, pro quibus non factum est Suffragium: at finis hujusmodi cessat in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, in quo præcedentes preces omnes dictæ fuerunt in Suffragium otium mortuorum, &

nonnisi inepte, tanquam si nihil pro omnibus oratum fuerit, repeterentur. Idem judicium consequenter fieri debet, quoties extra diem Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum fit Absolutio ad Tumulum pro Animabus purgantibus generatim; ita Caval. l. cit. n. 13.

Dum fit Absolutio, si elevetur Sacramentum in aliquo Altari, neque Celebrans, neque Ministri debent genuflectere, ne sacra interrumpatur actio; & rectius fieret, si in ea elevatione pulsatio Campanulæ omittetur a Ministro; ita apud Gavant. in Rubr. Miss. par. 2. tit. 13. n. 4. lit. o. Vide dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 8. n. 30.

Animadvertisit Cavaler. 10. 5. c. 26. 92 fine, non posse die 2. Nov. licite fieri plures Exequias, seu Absolutions in eadem Ecclesia: Abuti profecto Rubricis Missalis, qui eodem in Templo, eadem ipsa die Exequias aut Absolutions iterant. Quamquam non satis video, quid in hoc sit absurdum, quod peracta pro omnibus fidelibus Defunctis in genere absolutione; fiat in particulari pro aliquibus ex propria petentium pléitate, aut etiam institutione: negari enim non potest, quod hæc veluti expiatoria Commemoratio adhuc magis professa debeat singulis in particulari facta: & licet ea sit præter statutum Ecclesiæ pro hac die; non tamen est contra statutum: cum nulla assignari possit lex in contrarium, atque id certe passim usurpant Ecclesiæ Venetæ.

Nota hic tamquam congruentiori loco sequentem declarationem S. C. Partes residua Cereorum, seu Intortiorum, quæ a Parochianis in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum.

Etorum deferuntur in Ecclesiam Parochialem, ibique super sepulchra, aut Altaria, durantibus Divinis officiis, accensa permaneant; spectant ad Parochium, nisi obstat consuetudo, aut de contraria mente deferentium constet. S. C. Ep. & Reg. 2. Januar. 1638. apud Caval. to. 3. c. 15. d. 14.

S E C T I O V.

De Functionibus Pontificalibus.

94. *FUNCTIONES Pontificales in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum spectant ad primam Dignitatem, absente, vel impedito Episcopo. Vide dicta 6. Januar. art. 1. sect. 4. n. 43.*

95. *Septimum Candelabrum Episcopo Celebranti adhibetur in Missis tantum solemnibus, non vero in Vesperis, neque etiam in Missis Defunctorum. S. R. C. 19. Maii 1607. apud Zachar. n. 253. Quatuor dignitates, seu Canonicci assistentes Episcopo ad Absolutionem ad tumulum debent necessario esse Sacerdotes. S. R. C. 8. Junii 1709. in Bracharen. apud Merat. ind. Decr. Miss. n. 618.*

S E C T I O VI.

De Indulg. in Commemor. omnium Eid. Defunctorum.

96. *QUILIBET Christifideles confessi, & Sacra Communione refecti, visitantes a primis Vesperis diei Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum usque ad occasum Solis ejusdem diei inclusive, Ecclesiam quolibet Regnum, & Dominiorum Hispaniarum, quae sit Parochialis propria, Sacrantur Indulgentiam Plenariam,*

cum facultate illam applicandi Defunctorum. Innoc. XI. Constit. 72. p. 115. T. 8. Bull. Rom. Mainardi.

Idem Pontifex eadem laudata Constitutione etiam disposuit: cunctas Missas in hac die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebratas in iisdem locis praeditis a quo libet Sacerdote, in qualibet Ecclesia & Altari, sic suffragari Animabus in Purgatorio detentis, ac illæ Missæ in aliquo Altari privilegiato celebrarentur.

Sed & universale fecit deinde hujusmodi privilegium Clemens XIII. 19. Maji 1761. nimis concessit universaliter, & in perpetuum, ut Missa in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum a quocumque Sacerdote Seculari, vel Regulari cuiuslibet Ordinis, & Instituti celebrata gaudeat Privilegio, ac si esset in Altari Privilegiato; decernendo tamen, ut non nisi consuetam elemosynam unusquisque Sacerdos pro dicta Missa, licet privilegiata accipiat, & in ea tantum quantitate, quæ a Synodalibus Constitutionibus seu a loci consuetudine regulariter fuerit praefinita. apud Ferrar. V. Alture privileg. n. 34. edit. Rom. an. 1767. Et nota etiam hic, quod idem laudatus Pontifex Clemens XIII. indulxit die 19. Maji 1759. omnibus Ecclesiis Parochialibus orbis Christiani Altare Privilegiatum quotidianum ad septennium; quo expleto, præcepit omnibus Episcopis, Abbatibus, & Sede vacante, Vicariis Capitularibus, ut pro unaquaque suarum Diocesum Parochia supplicant, pro confirmativa ejusdem privilegii ad aliud septennium. Idque fieri jussit sub uno tantum Brevi, atque voluit, hoc unicum Breve suffragari omnibus.

bis uniuscujusque Diocesis Ecclesiis Parochialibus. Ne autem Parochi exponitis graventur; vetuit omnibus tam Episcoporum, quam Abbatum Officiatibus sub pena nullitatis Privilegii, ne quidquam penitus exigant a Parochiis: sive pro ipsis certiorandis, sive in expediendis litteris pro designatione Altaris privilegiati in eorum Parochiis. in op. Metrati in 2. append. Dicr. Miss. n. 997.

S E C T I O VII.

Not. Tempore Interdicti.

98 TEMPORE interdicti localis generalis an suspendatur Interdictum in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum? Vide die praec. art. 1. sect. 5.

Q. hic I. Utrum tempore Interdicti localis particularis Officium Defunctorum recitari debeat a Clericis cum isdem ritibus; quibuscum recitatur Officium Canonicum eodem praedicto tempore?

R. Affirmative, quia est Officium Divinum. Vid. Bonac. 10. 1. disp. 5. pu. 4. n. 2. Lezan. in Sum. V. Interd. Regul. n. 20.

99 Qu. II. Utrum tempore Interdicti localis sive particularis, sive generalis, in suppositione quod hoc secundum non suspendatur in hac Commemoratione omnium Def. possit publice, & solemniter recitari a Confraternitatibus Laicorum, ut mos est, Officium Defunctorum?

R. Videtur quod non liceat, quia praedicto tempore interdictum est publicum, & solempne exercitium Divinorum Officiorum. Atqui Officium Defunctorum, ut docuimus praec. qu. adnumeratur inter divina Officia.

Ergo. Et nihil interest, quod recitetur a Laicis; quia etiam horae Canonicae recitari possunt a Laicis; sed non ideo desint esse Officium Divinum.

At vero Fillius 10. 1. tr. 18. sed 8. de censur. c. 3. qu. 8. n. 79. docet: Officia solita recitari a Confraternitatibus Laicorum, non esse divina Officia, idem dicit Chiavetta Consult. 148. n. 36. Ego sentio, de Officio Defunctorum a Confraternitatibus Laicorum recitato, idem esse dicendum, ac de Litanis dictum est 25. April. art. 4. sect. 5. subl. 3. n. 22. Unde sicut ibi diximus: recitari posse Litanias tempore Interdicti, etiam publice & canendo; dummodo sine modo, & forma Ecclesiastica; hoc est sine superpelliceo, & vestibus Sacris, sine Cruce elevata, & absque *V. Dominus vobiscum*: ita similiter recitari poterit Officium Defunctorum a Confraternitatibus Laicorum.

Ad rationem autem in contrarium respondeatur, Officium Defunctorum etiam publice ab hujusmodi Laicorum Confraternitatibus recitatum, absque modo, & forma Ecclesiastica, non videri esse Officium Divinum propriate, & quale venit prohibitum in Interdicto ab Ecclesia; sed videri esse simpliciter quamdam orationem; vide dicta 25. April. l. cit.

A R-

ARTICULUS II.

Not. post diem Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum.

SECTIO UNICA

De Miss. Offic. & Suffragiis Defunctorum.

- 100 **N**EMINI licet facere Octavam pro Defunctis sine speciali indulto Sedis Apostolicae. S. R. C. 13. Aug. 1667. in Romana, apud Caval. to. 3. c. 12. d. 9. Et est hic animadvertisendum, quod etsi cum Octava celebretur Ecclesiæ Titulus; & licet ad sint Ecclesiæ in memoriam Defunctorum eretæ, unde vulgo vocentur *Purgatorii*, seu Animarum Purgantium & existentium in Purgatorio: attamen is non est Ecclesiæ Titulus. Porro ut observat, monetque Guyerus: *Non is est Titulus, quo Defuncti ipsi honore afficiantur, sed satisfactorius potius, seu impenetratorius; quo pro illis preces, & Sacrificia Deo speciatim offeruntur..... Immo si Collegiata sit aut Parochialis Ecclesia, quæ Titulum hujusmodi obtineat, haud dubie illa alio insuper sive Sancti sive Mysterii aliquujus Titulo insignietur.* Ita Guyetus quem laudat Caval. to. 1. c. 2. in d. 7. n. 13.

- 101 Quandocumque pro Defunctis solemniter celebratur, unica dicitur Oratio, & Sequentia dicenda est. Rubr. gen. Miss. ist. 1. n. 3. & 4. Solemnitas hic importat aut pompam funebrem, aut concursum populi respective ad loca, & Ecclesiæ. Vid. Caval. to. 3. c. 11. in d. 7. n. 3. & 4. Dicitur item unica Oratio in Missis etiam privatis in die obitus, vel quasi obitus (seu cum primum accipitur nuncium

de obitu alicujus in loco diffito: & sepulturæ; in die tertia, septima, & trigesima a die obitus, vel sepulturæ; & in Anniversario Defunctorum; & in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum; & in Commemoratione seu Anniversario omnium Defunctorum alicujus Religionis, aut Congregationis. vid. dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 8. art. 3. n. 18. & 21. & c. 9. n. 20. & 21. Caval. to. 3. c. 11. in d. 7. n. 1. 2. & 5. ubi privilegium unicæ Orationis extendit etiam ad Missas, quæ per Testatores cantari indicatae sunt, quia videntur habere ritum duplicum instar Anniversariorum; quod si eadem die Missæ quoque privatæ ex dispositione eorumdem Testatorum celebrentur, similiter cum una Oratione eas putat esse dicendas. In praedictis Missis Def. in quibus dicitur Or. unica, debet dicit quoque Sequentia *Dies iræ*. Rubr. cit. In aliis Missis dicuntur plures Orationes, ut in feriis solet, & festis simplicibus; & tunc Sequentia praedicta potest omitti. Rubr. cit. Vide infra dic. n. 113.

Infra Octavam Defunctorum 102 die non impedito, Canonicus, seu Dignitas Ecclesiæ Cathedralis celebrabit Missam pro Animabus omnium Episcoporum, & Canonicorum Cathedralis Def. Cærem. Episc. l. 2. c. 37.

Item infra Octavam Defunctorum 103 solent paſsim, in Communitatibus præfertim, celebrari Anniversaria Defunctorum: & Fideles etiam particulares expetunt Celebrations Missarum de *Requiem*, hoc præfertim tempore, pro suis Defunctis parentibus, amicis &c. hinc opportunior locus hic fere offert, ponendi sub oculos nonnulla Decreta Pontificia, & Sac. C. Rit. quæ spectant ad celebratiōnem

nem Missarum pro Defunctis; praeter illa quæ etiam hic in prioribus exposuimus; & alia, quæ proprie spectant ad Anniversaria Defunctorum, eaque describemus in Appendice ad calcem Diarii c. 9. sicut etiam ibi c. 8. ubi de die obitus, seu depositionis Defuncti dabimus ea, quæ ad Missas eo die celebrandas specia-liter pertinent. Hic itaque juvat no-tare sequentia: *Missæ private de De-functis quocumque die dici possunt, præterquam in Festis duplicitibus, & Domini-nicis diebus, juxta prescriptum Rubricarum.* S. R. C. 15. Febr. in Fa-ventina. & 28. Febr. 1660. in Januen. apud Caval. to. 3. c. 9. d. 1. Id ipsum dicendum de ceteris diebus festivis de præcepto. Caval. l. cit. *In diebus in qui-bus non potest fieri de Feste dupliciti, pro-hibentur Missæ votive, & de Requiem.* S. R. C. 28. Aug. 1627. in una Urbis. apud Caval. to. 3. c. 9. d. 2. Merat. to. 1. p. 1. tit. 5. n. 2. prohiben-tur etiam corpore præsente. Vid. Merat. l. cit. Quinam autem sint hujusmodi dies? explicat idem ibid. & Caval. l. cit. n. 2. & nos suis locis notabimus, atque notavimus. In die quo celebratur festum duplex etiam translatum, prohibetur Missa de Re-quiem ex Decr. S. C. R. 31. Julii 1665. in una Nullius Provincie Tre-virensis; apud Caval. to. 3. c. 6. d. 2. & apud Merat. ind. Decr. Miss. n 424.

An in diebus, quibus juxta Ritum Ecclesie Ambrosiane prohibetur fieri de dupliciti, sive de solemni, prohibeantur etiam Missæ de Requiem? & respon-sum fuit affirmative. S. R. C. 7. De-cemb. 1743. in Mediolanen. apud Ca-val. to. 3. in Append. post ultimum De-cr. capit. 12.

Sacerdos secularis, sive Capellanus, sive non, qui recitavit Officium Semini-

plex, vel simplex, vel feriale, ille die celebrans in aliqua Ecclesia Regula-rium, in qua recitatum est ab ipsis Re-gularibus eadem die. Officium duplex de non præcepto, pro ut de aliquo Sancto sui Ordinis, non potest dicere Missam de Requiem. S. R. C. 9. Junii 1668. in Conversana. Quod intelligi etiam debet pro Ecclesiis Monialium. S. R. C. 11. Febr. 1702. in Tarevina. Apud Caval. to. 3. c. 12. d. 2. & 6. Decretum intelligendum est de quolibet Sacer-dote, etiam Regulari, celebrante in qualibet aliena Ecclesia; & procedit de quolibet duplice, & de aliis die-bus, in quibus prohibentur Missæ de Requiem. Caval. in cit. d. 2. n. 3. qui tamen in cit. d. 6. n. 2. putat: Decre-tum procedere quoad Ecclesiæ, in quibus sit usus Chori; non item quo ad illas Ecclesiæ, in quibus non sit usus Chori; Sed in his Ecclesiis, etiamsi occurrat Officium duplex, posse celebrari Missam de Requiem a Sacerdote extraneo, si ipse recitat de Semiduplici, & non sunt aliunde interdictæ Missæ de Requiem. Excipit, nisi Festum cum solemnitate ce-lebretur in iis, & ubi plures Sacer-dotes quotidiæ celebrent.

Cum cotingat sepius in Ecclesiis Regularium vel aliis, præsertim in die obitus, seu Anniversario Defunctorum Missas celebrari, a conflu-en-tibus Sacerdotibus, quæsum fuit de-clari a S. C. R. en. Sacerdotes, qui recitant Officium de Feste du-plici confluente ad Ecclesiæ, sive Regularium, sive aliorum, ubi dic-tur Officium de Semiduplici, pos-sint ibi dicere Missas privatas De-functorum? Responsum fuit negati-ve a S. R. C. 7. Maii 1746. in Ver-savien. apud Caval. to. 3. in append. ad c. 9. d. 4.. Hoc autem Decretum licet:

maneat in suo vigore, si non eccl. brentur solemnies Exequiae; Vide dicta l. i. c. 2. qu. 16. n. 53. (Quid autem? si celebratur Missa in Altari privilegiato: dicemus infra n. sequ.) Secus vero si solemnies celebrentur Exequiae; enim vero eadem S. R. C. iterum requisita; utrum Sacerdos. Secularis, vel Regularis habens Officium duplex etiam primae classis, celebrans in aliena Ecclesia ex obligatione, in sepultura solemnii alicujus Cadaveris, vel Exequiis solemnibus, debeat se conformare illi Ecclesiae, celebrando Missam de Requie? S. R. C. respondit: serventur Decreta alias edita in una Tertiis Ordinis S. Francisci 11. Junii 1701. Sacerdotes tam Seculares, quam Regulares conformare se debent ritui Ecclesiae, in qua celebrant. S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordin. Carmelit. Excalceat. Provinc. Polan. ad X. & XI. dub. apud Caval. to. 5. in Collect. recent. Decretor. Debent se conformare: siquidem sit solemnitas: secus autem si non sit solemnitas. Vide dicta lib. i. l. c. n. 52. ubi sermo fuit de eo Decreto, quod hic a S. C. allegatur. Jam antea eadom Sacra Congr. R. declaraverat: quod Religiosi celebrantes ex quacunque causa in aliena Ecclesia, ubi non agitur Officium duplex, & sunt Exequiae pro aliquo Defuncto, vel Anniversaria, vel simile Officium pro Defunctis, atque ipsi Religiosis recitabentes Officium Sancti dupliciter, possunt se conformare cum Ecclesiae, in qua celebrant. S. R. C. 23. Aug. 1704. in una Eremi. Camald. in opere Merati in 2. Append. Decr: Miss. n. 812. possunt, & debent, posse quod Exequiae sint solemnites: ut jam vidimus ex Decreto de ab. 1752.. quod processit de Exequiis solemnibus.

Omnibus, & singulis Sacerdotibus tam Secularibus, quam Regularibus cuiusvis Ordinis, etiam necessaria compendi districte praecepitur, ut Missas privatas pro Defunctis, seu de Requie in duplicitibus nullatenus celebrare audeant, vel presumant. Quod si ex Beneficiorum prescripto Missa hujusmodi celebrande incident in Festum duplex, tunc minime transfarocur in aliam diem non impeditam, ne dilecta Animabus Suffragia expectantibus detrimento sit, sed dicantur de Festo cum applicatione Sacrificii juxta mentem aorundem Beneficiorum; extrentque Ecclesiarum Rectores, Sacrifice, aliquis ad quos spectat, ut hujusmodi Decretum inviolate servetur, atque in Secundis affixum retineatur, ut comprobando ab omnibus celebrare voluntibus, conspici, & legi possit; In eos autem, qui constraferent aucti fuerint, vel praemissa adimplere neglexerint, locorum Ordinariorum tam Seculares, quam Regulares per modo culpe animadverterant. S. R. G. 3. Augusti 1662. approbante Alexandro VII. apud Caval. to. 3. c. 9. d. 10. Hoc Decretum renovavit S. R. C. 15. Septembr. 1714. annoante Clemente XI. 29. ejusdem apud Caval. tom. 3. c. 10. n. 2. & iterum 11. Januar. 1755. in una Ordin. Minor. Reformat. S. Francisci in Provincia S. Mariæ de Arrabida in Regno Portugallie ad s. dubium: interrogata enim; An fratres memorante Provincie infra Octavam octauum Sandorum Anniversarium a Joanne V. Rege fideliissimo felz rec. Canobii, & Ecclesie fundatore institutum pro Animabus Regis Patri II. & Reginae Mariae Parentum suorum; nec non alia tria Anniversaria pro omnibus Defunctis Religiosis Provinciae, eorumque parentibus, ac Provinciae Patronis solemniter celebra-

brere possit illis diebus ab Officio sub ritu duplice impeditis? Respondit: Quod primum Anniversarium pro gratia; & in reliquis servetur Decretum Alexandri VII. 5. Augusti 1662. Ita apud Cavat. to. 5. in Collect. recent. Dcrrt. Etiam si Officium duplex non sit occurrit, sed translatum a sua die, nihilominus prohiberi Missas privatas Def. declaratum a S. R. C. 31. Iulii 1665. notavimus supra.

104 Missæ de festo duplice celebratae in Altari pro Animabus in perpetuum privilegiato iis diebus, quibus, cum fiat de duplice, celebrari nequit Missa de Requiem, suffragantur & que ac si celebratae fuissent de Requiem pro Defunctis, juxta formam privilegiorum; ut declaravit Alexander VII. Constit. 171. incip. Credite nobis. 22. Januar. 1667. tom. 6. pag. 252. Bullar. Rom. Citerub. eft. Rom. an. 1638. ex Typogr. R. Cam. Apostol. Privilegium Alexandri VII. die 22. Januar. 1667. circa Missas de Festo duplice in Altaribus perpetuo privilegiatis celebratae, extenditur etiam ad Altaria non in perpetuum, sed ad septen- nium, seu aliud brevius, vel longius tempus; ac non omnibus, sed aliquo, vel aliquibus tantum hebdomadae diebus privilegiata; ac proinde Missæ, que ibidem de Festo currenti, in quo Missæ Defunctorum celebrari non possunt, sive ex obligatione, sive ex sola fideliūm devotione celebrabuntur, suffragantur ita; ut Antime, pro quibus celebratae fuerint, Indulgencias per privilegia bi- jusmodi concessas consequantur in omni- bus, & per omnia, perinde ac si Mis- sa Defunctorum ad formam eorundem privilegiorum celebratae fuissent. S. R. C. 20. Julii annuente Clemente IX. 13. August. 1669. & in suo Brevi, quod incipit: Cum fel. record. 23. Se-

ptembr. ejusdem anni confirmatur. apud Cavat. to. 3. c. 14. d. 5. Decla- rationes Alexandri VII. 22. Jan. 1667. & Clementis IX. 23. Septembr. 1669. circa Missas Defunctorum in Altari pro Animabus Purgatorii privilegiato non celebrandas, licet loquantur tantum de Festis duplicibus, tamen intelligende sunt etiam de diebus Dominicis, & in- fra Octavas Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, Corporis Christi, aliisque anni diebus, quibus, licet a Festo du- plici non impedianter, adhuc rarer Missa Defunctorum juxta Ritum Ec- clesiæ celebrari nequeant, quatenus mi- mirum Missæ, quas iisdem diebus cele- brare, licitum est, servata ceterorum privilegiorum forma, ad Altaria pri- vilegiata celebrentur. Sac. Rit. Congreg. 3. April. 1688. confirmante In- nocentio XI. in Brevi Atiar pos- quam. 4. Maij 1688. apud Merat. ind. Dcrr. Miss. n. 625. & apud Cavat. to. 3. c. 14. d. 6. Haec confirmata sunt per S. R. C. 15. Septembr. 1714. annuente Clemente XI. 29. ejusdem apud Merat. l. cit. & apud Cavat. supra cit. d. 5. n. 3. qui n. 4. animad- vertit, quod Missæ solemnes, can- tate, aliave, que ex privilegio ha- beri possunt de Requiem in iis die- bus, in quibus private de Requie manent inhibite, haud proderunt quoad Indulgentiam, si de Requiem non celebrentur; non subrogant quippe Indulta Missam de die, nisi quan- tenus de Requiem haberi non valeat: adeoque cum licet celebrare de Re- quiem, quamvis id sit privilegium, obligat tamen, si velis indulgentia- rum beneficium lucrari pro Defun- ctis. Porro Missæ pro Defunctis cel- brata in Altari privilegiato non suffra- gatur, nec Indulto satifit, nisi sit de Requie, licet in Indulto non expre- tur.

tur. S. R. C. 1. Junii 1601. in Pi-
florian. & 13. Julii ejusdem anni in
Toletana: apud Caval. to. 3. cap. 14.
d. 1. Igitur, si præscripta est cele-
brari Missa solemnis, seu cantata de
Requiem ad Altare privilegiatum, hæc
celebranda est ad Altare prædictum
diebus, quibus licita est Missa so-
lemnis, seu cantata de *Requiem*.

Hinc etiam docet secundo idem
Caval. in decr. 5. n. 4. Obligatum ce-
lebrare in Altari privilegiato, reci-
tantem Officium dupl. si celebret in
Altari privilegiato, in Ecclesia, in
qua fiat de semiduplici; Missam de
Requiem celebrare teneri; secus vero
recitantem de semiduplici, sed cele-
brantem in Ecclesia, in qua fiat de
duplici. *Ratio est*, (inquit) *quia il-*
le in aliena Ecclesia potest dicere Mis-
sam de Requiem; non hic. Utique ve-
ro recitantem de semiduplici, sed ce-
lebrantem in Ecclesia, in qua Missæ
sint de duplice; minime posse in ead-
em legere Missam de *Requiem*, vi-
dimus supra n. præcedenti declarati-
um in Decreto de anno 1668. 9. Ju-
nii in *Conversana*, & 11. Februar.
an. 1702, in *Tarvisana*. Recitans ve-
ro Officium duplex, cur potest le-
gere Missam de *Requiem* in Eccle-
sia, in qua fiat de semiduplici? Pro-
culdubio ita contenditur ex Decreto
de anno 1701. 11. Junii in una Tertii
Ordini S. Francisci, ex quo Ce-
lebrantes in aliena Ecclesia possunt
Missam legere conformem ritui, &
colori occurrenti in eadem Ecclesia.
Cui utique Decreto innixus Meratus
in sententiam inclinat eamdem: ut
flatim dicemus. At Decretum illud
sententiaz huic nullo modo favere,
mox probabimus. Interim animad-
vertimus, ipsum Cavalerium eodem
to. 3. in append. ad c. 9. comment. in

decr. 1. oppositum docuisse motum
quidem ex Decreto de an. 1746.
7. Maji in *Versavien*. quod loco cir-
describit, & nos supra dedimus p.
præcedenti. Licet adhuc sit deser-
sus in eo, quod ibidem prohibet
Missam privatam de *Requiem* in alie-
na Ecclesia, etiamq. Officium solem-
ne celebretur in ea, puta in die obi-
tus Defuncti; recole dicta ejt. num.
præcedenti.

Recitante Officium duplex, si
celebret in aliena Ecclesia, in qua
fiat de semiduplici, teneri legere Mis-
sam d: *Requiem* in Altari privilegia-
to, si celebrare teneatur in eo: do-
cet Agerer allegatus a Merato to. I.
par. 1. tit. 5. n. 8. in quam senten-
tiā, ut innuimus, valde inclinat
ipse Meratus, motus, ut diximus,
ex Decreto S. C. R. de an. 1701.
11. Junii in una Tertiī Ordinis S.
Francisci, cuius Decreti modo supra
meminimus: in quo fuit videlicet
declaratum: *Sacerdotes etiam Regula-*
res, diebus, quibus propria Officia re-
citant sub ritu duplice, celebrantes in
alienis Ecclesiis, quando peragitur Fe-
stum cum solemnitate, & concursu po-
puli, debent celebrare Missam, confor-
mando se ritui, & colori earundem Ec-
clesiarum. In aliis vero diebus possunt;
sed quando prohibentur Messe votive,
& Defunctorum, debent se conformare
saltem quo ad colorem. Verum ex hu-
iusmodi Decreto, dum in alienis Ec-
clesiis, in quibus Festum cum solem-
nitate, & concursu populi minime
peragatur, permittitur in celebratio-
ne Missæ conformare se ritui, & colo-
ri earundem Ecclesiarum: ex hoc
non permittitur, nisi celebrare Mis-
sam ibi occurrentem, occurrenti vi-
delicet ibi conformem Officio, puta
Martyris, Confessoris &c. Idque fit

ma.

manifestum ex posteriori declaratio-
ne ejusdem S. C. R. 7. Maii. 1746.
in Versatione: quam n. precedenti no-
tavimus: in qua nimis declaratum
fuit: Sacerdotes recitantes de dupli-
ci, si celebrent in Ecclesia, in qua
fiat de semiduplici, atque ibidem ce-
lebrentur Missæ de Requiem; nihi-
lominus non posse eisdem ibi Mis-
sam de Requiem celebrare. Quod
Decretum, ut l. cit. animadvertis-
mus, non fuit revocatum quo ad
Exequias non solemnes, per aliud
Decretum de an. 1752. 29. Januar.
quod processit solum de Exequiis so-
lemnis; recole ibi dicta, & con-
fer ea, quæ docuimus l. 1. c. 2. n. 53.

Nos itaque credimus, in dicto ca-
su non posse Missam de Requiem ce-
lebri etiam ad Altare privilegia-
tum, sed in eo celebrandam esse
Missam vel proprio duplii corres-
pondentem Officio, vel conformem
semiduplici occurrenti in eadem aliena
Ecclesia, in qua celebratur: pu-
ta Sancti Confessoris, Martyris &c.
de quo ibi recitetur Officium, & per
se celebranda sit Missa conformis;
quamvis ejusdem Ecclesie Choro ad-
scriptis liceat celebrare Missas voti-
vas, & de Requiem; qui utique te-
nentur celebrare de Requiem ad Al-
tare privilegiatum, si pro Defunctis
velint concessam Indulgentiam lacra-
ri; quam tamen praesatus alienus ce-
lebrauit lucabitur per aliam Missam:
juxta superius allegata Decreta: cum
et in postio, casu Missa de Requiem
prohibeatur.

Deinde docet testio Cavalerius;
quod si occurrat Officium admittens
Missam de Requiem: utiliter dici po-
test Missa de die, si ratione Sacra-
menti expositi, aut alia de causa in
Ecclesia, in qua celebratur, sit pro-

hibitæ Missæ Defunctorum; nimis
enim diserte se exprimunt Decreta,
dum in Altari, in cuius Ecclesia Mis-
sa de Requiem dici non potest, ad
effectum consequendi privilegii subro-
gant Missam de die; ut nos, inquit,
adstringere minime valeamus Sacer-
dotes, ad adeundas Ecclesiæ, in
quibus de Requiem valeat celebrari,
quando id commode facere possent;
ita ille. Cujus hæc sententia confir-
matur ex Decreto S. C. de Indulg.
quod idem refert to. 5. c. 26. n. 12.
decr. 7. hujus tenoris: *Missa de semi-
duplici, vel voto, vel de Feria, cele-
brata in Altari privilegiato, in quo
est expositum SS. Euccharistia Sacra-
mentum, sive in Ostensorio, sive in
Ciborio, suffragatur Defunctis, ac si de
Requiem diceretur. S. C. de Indulg.*
sacrisque Reliqu. 20. Julii 1751.

Num autem diebus, quibus Missæ
Defunctorum juxta Rubricas celebra-
ri possunt, si ratione solemnitatis,
quæ in Ecclesia, ubi Altare privile-
giatum extat, fortasse celebretur, aut
frequentie populi, possit petitioni dic-
endi Missam vivorum, ex gratia in-
dulgeri? Respondit negative S. R. C.
9. Febr. 1726. in Romana; ut ex
Benedicto XIV. refert Zacharias in
animadvers. ad Theol. Mor. P. La-
Croix lib. 6. par. 2. quart. 73. §. 4
num. 509.

Diximus supra ex D. S. C. Die-
bus, quibus licita est Missa de Re-
quie, Missam pro Defunctis cele-
bratam in Altari privilegiato non suf-
fragari; nec Indulto-satisfieri nisi sit
de Requie, licet in Indulto non expri-
matur. Oppositum opinatus est Fa-
gundea in l. præc. Eccl. lib. 3. cap. 9.
n. 7. & novissime id ipsum significat
Benedictus Plaza in suo op. itak
de Purgator. par. 2. art. I. §. 8. fpp. 5
nec

nec non P. Io. Xaverius Contino in suo Opuscl. ital. de Indulgent par. 2. c. 5. n. 3. edit. 3. Panormit. an. 1756. Qui tamen allegatum Decretum ignorasse videntur, dum illud sibi non objiciunt. Quod tamen non ignoravit, sed sibi objecit Pellizarius in Man. Regul. tr. 5. c. 9. sect. 3. qu. 17. n. 81. sed ec non obstante reputat, non esse improbabile satisfieri per quamlibet Missam; quia, ait, prædicta declaratio non facit legem Universalem; adeoque facit solum opinionem probabilem, non ablata probabilitate opinionis oppositæ, ita ille. Sed nos dicimus: Standum esse prædictæ declarationi; maxime ubi agatur de obligatione ex justitia: nec in materia de Indulgentiis attendenda est probabilitas, sed certitudo, ut docent omnes. Et recte animadvertis Meratus in Gavant. par. 3. tit. 11. n. 1. §. Si vero: quod etsi Sacrorum Rituum Congregationis Declarationes simplices, seu quæ sint mera responsa ad dubia sibi proposita, & non Decreta proprie talia, (de quibus vide dicenda tr. 2. l. 4. p. 2. c. 8 n. 51.) reputentur tamquam sapientissimorum virorum responsa, quæ oppositæ sententiæ probabilitatem non tollunt; Verum quando adsunt hujusmodi resolutiones, & habentur Auctores contrarium firmantes, in tali conflictu debent præferri Sacrae Congregationis Decisiones aliis quibuscumque Doctribus contrarium afferentibus, ut pluribus relatis tradit Ursaya Oc.

106 Docet Caval. to. 3. c. 11. in d. 2. n. 1. & 2. dies, quæ Missas de Requiem minime patiuntur, neque Defunditorum sustinere Collectas: ratio enim sere est̄ea, inquit, ob quam contra Missas de Requiem privilegiata extiterunt, expellit etiam lugubres Col-

lectas, quæ iunctiam, & festi solemnitatem minuant, atque depriment. Rursus, cum in Missis vivorum ex Rubr. 7. n. 6. Si facienda sit commemoratione pro Defunctis, semper ponitur penultimo loco: in iis duplicitibus, in quibus aliae non occurrent Commemorationes; necesse foret aliam vivorum Collectam addere, ut penultimo loco illa diceretur: ita ille. Oppositum vult La-Croix l. 6. par. 2. qu. 75. §. 3. ubi ait: quod, si concedatur, ut in Altari privilegiato liberetur Anima etiam per aliam Missam, quam do Requiem, addenda sit Collecta pro Defuncto, exceptis festis primæ classis. Nullam tamen pro asserto suo rationem adducit; & licet pro se citet Gobatum ex Expert. 3. n. 651. sed ille Auditor reprobat in quibuslibet duplicitibus, etiam minoribus, Defunditorum recitare Collectam; licet utique dicat: se noluisse judicare, illam omitendo, acquiri Indulgentiam Altaris privilegiati, quando conceditur ita, ut non sit necesse, facere sacrum de Requiem: sed solum Commemorationem pro Defunctis: seu Defunditorum recitare Collectam.

Ad hæc dicendum est: non licere in Duplici, etiam minori, Defunditorum recitare Collectam, ob ratios superius datas ex Cavalerio; & nihilominus acquiri Indulgentiam ad Altare privilegiatum: quia Pontifices simpliciter dicunt: concedere illam per aliam Missam, quando de Requiem celebrare, non licet: & non demandant in ea casu Defunditorum recitari Collectam; nec de Pontificio mente in contrarium erat Sacra Congregationis Rituum Declaratio ulla. Inde quoque colligitur, nec opera est, ad lucrandam Indulgentiam Altaris

taris privilegiati, illam recitare diebus, quibus rationabilius, quam festi duplicitis occurrentis, non licet celebrare de Requiem: cum tamen licet, Defunctorum recitare Collectas. Porro declaravit S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Tresor. Regul. Lateran. in Missa privata de festo: semi-duplici, simplici, facultativa, vel de infra Octavam, siue de feria non privilegiata; pessime penultimo loco dicta Collectam pro particulari Defuncto: puta: *Indicat: vel: Deus, qui nos Pa-*
tronem, &c. & similes; dummodo ob id non omittatur illa exortationibus assignatis pro tempore, puta: *A. cunctis: vel: Ecclesia.* Ita Meratus in Ind. Decret. Miss. n. 473. O mense etiam par. 1. tit. 7. de Communi. n. 3. Quoad Collectas autem Defunctorum quando prohibetur Missa de Requiem. ob expositionem SS. Sacramenti; videantur dicenda in Appendice ad calcem Dianii c. 3. n. 26. fine.

107 An Missa pro diebus Officium de duplice, seu de solemnis non admittantibus in Kalendario, O Missali Ambrosiano prescripta, ad Altaria privilegiata celebrata, Animabus in Purgatorio existentibus perinde suffragentur, ac si celebrentur Missa de Requiem? Responsum sicut affirmative. S. R. C. 31. Augusti 1743. in Mediolanen. apud Caval. 30. 3. in append. ad c. 14. Et quedam aliæ declarationes. S. C. circa Altaria Privilegiata videri possunt apud eundem cit. c. 14.

108 Notandum deinde hio etiam occurrit ex Decretis S. C. R. posse celebrari Missas privatas de Requiem in duplice minori, quando aliquis Ordo Regularium, aut Communitas plurium Ecclesiarum facit annuam solemnem Commemorationem omnium suorum Defunctorum. Porro

tum in omnibus Congregationibus Ordinis Benedictini, post festam omnium Sanctorum, 13. Novembris celebratur solemnis Commemoratio omnium Defunctorum Confratrum dicti Ordinis, interrogata fuit Sacra Rituum Congr. Utrum si illa die aliquabi adesset Festum duplex translatum; aut occurrentis, foret si usmodi duplex ulterioris transferendum; vel final celebrandum cum officio Defunctorum, & dicendæ omnes Missæ pro Defunctis Confratribus præter unam de festo? Ve esset officium alia die dicendum? Quo ramen casu non amplius in celebranda Commemoratione prædicta, Monasteria laudati Ordinis convenienter: Sacra Rituum Congregatio die 5. Maii 1736. respondit: quod Commemoratio omnium Defunctorum non est trasferenda, sed si die illa occurrat festum duplex minus, seu translatum; stat officium de Feste duplice cum Missa solemnis post Tertiam; officium vero Defunctorum recitandum erit post Laudes, O omnes Missa private dicantur pro Defunctis in paramentis nigris, apud Caval. 30. 3. c. 7. d. 1. & Merat. Ind. decr. Miss. n. 583. O n. 1. parv. 4. tit. 16. n. 10. Regularibus cunctis pro respectiva Defunctorum Ordinis Commemoratione solemniti Decretum hujusmodi favabile est, poteritque adaptari similibus Communitatibus plurimæ Ecclesiastum. Vid. Caval. comment. in predict. deo.

Quando Anniversarium, seu Officium solenne pro Animabus omnium Defunctorum Confratrum alicuius Congregationis fit in Feste ritus duplicitis minoris, potest cantari Missa de Requiem; secus si occurrat in festo ultioris ritus. S. R. C. 8. Martii 1738. apud Caval. 30. 3. c. 7. d. 2. qui deinde

de eodem to. 3. in append. post ultimum Decretum capit. 12. iterum illud his aliis verbis describit: *Feria secunda post Dominicam infra octavam omnium Sanctorum festo duplice minori occupata*, in qua pro Animabus Confratrum cantatur officium Defunctorum cum solemnitate, debet (pro gratia: additur in opere Merati) in 2. append. Decr. Miss. n. 828.) cantari Missa de Requiem. Quod si Anniversarium praedictum contingat in festo altioris ritus, debet illud præcedenti die celebrari. S. R. C. 8. Martii 1738. in Ulisbon. occident. pro Ecclesia Regii Nosocomii. Vult autem Caval. in hujusmodi Decreto, in casu quo dicitur: debet illud præcedenti die celebrari: legendum esse: sequenti; quia, inquit, præcedens dies in casu Decreti est Dominica, quæ Missas cantatas de Requiem respuit, nisi ad presentiam Cadaveris. Ita ille. Verum dispositio Decreti intelligi potest non de die immediate præcedenti; sed simpliciter de die præcedenti similiter non impedita, puta in præcedenti Sabbato similiter non impedito, ut nimis citius succurratur defundis. Docet rursus Caval. privilegium Decreti extendi posse videri ad Officium solemne etiam quod commune non sit pluribus Ecclesiis; dummodo non indulgeatur ultra Decreti verba, quæ sicut in concessione solius Missæ cantatæ, non autem privataram, cum quibus consociari indulgentur solemnes Missæ Commemorationis Regularium Ordinum; ut dictum est.

109 Si Anniversarium omnium Defunctorum alicuius Ordinis occurrat in Anniversario, seu Officio Fundacionis, hoc transferri potest, Anniversatio Ordinis retento, ne laedatur No-

nasterorum convivientia in celebrazione ejusdem, ob quam privilegiis pluribus est decoratum. Caval. to. 3. in t. 2. d. 5. n. 5.

Missa vero Commemorationis omnium Defunctorum alicuius Religionis, si solemniter habeatur, cantanda erit post Nonam, vel post Laudes Defunctorum hora Nonæ juxta consuetudinem; & si alibi solemnis non fiat, ejusdem tempus erit in mane post easdem Laudes, vel post Primam diei. Caval. to. 3. c. 8. in d. 6. n. 5.

In die Commemorationis omnium Defunctorum alicuius Religionis, quia se habet instar Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum universalis Ecclesiarum; assumi posse eamdem Missam, quæ dicitur in die Commemorationis prædictæ universalis, docet Caval. to. 3. c. 15. n. 17. subdit tamen, ex praxi communiori solere dici Missam ut in Anniversario.

Quando ab aliqua Congregatione dcatur totum Officium Defunctorum, non debet illud dici ut secunda die Novembris, omittendo Psalmos post Vesperas & Matutinum posterius in Officio Defunctorum. S. R. C. 5. Julii. 1698. in Collen. apud Caval. to. 3. c. 2. d. 9. & videri potest idem ibidem comment. in Decr. & 11. & dicenda in Appendix ad calcem Diarii e. 8. n. 17. An Officia pro Animabus Confratrum extra diem obitus seu depositionis, tertium, septimum, & trigesimum, cum Calistro doloris, & concursu Sacerdotum Officiant, habere debent ritum duplum vel semiduplicem cum Psalmis, ac verbis orationibus? Responsum fuit: serventur Rubrica Ritualis Romani una cum novissimo Decreto edito anno 1737. in Molana: nempe, duplacio Antiphonarum præter diem Commemorationis omnium Fidelium Defun-

Elo-

*ctorum, & diem Depositionis Defuncti
fiat in diebus tertio, septimo, trigesimo,
& Anniversario tantum. S. R.
C. 8. Martii 1738. in Ulixbon. oc-
cid. in opere Merati in 2. append. descr.
Miss. n. 827. Dicendum est autem In-
vitorium, cum Officium Defunct.
integrum recitatur. Vide dicenda in
Appendice ad calcem Diarii c. 9. n. 23.*

113 Notandum 3. quod in Missis quo-
tidianis, quae pro Defunctis celebrantur
possunt quidem dici plures Orationes,
quam tres; sed curandum, ut sint nu-
mero impares. Sicut pro illa: Deus
venie Largitor: potest subrogari alia,
tempo pro Patre, Matre &c. dummodo
ultimo loco dicatur *Oratio Fidelium*.
S. R. C. 2. Septembr. 1741. in Aquen.
apud Caval. 10. 3. c. 11. d. 7. Sermo
est de Missis non solemnibus: vide
dicta n. 101. Orationem *Fidelium* di-
cendam esse ultimo loco ex more
Ecclesiae, inquit Caval. loc. cit. n. 15.
quae, dum orat pro aliquibus Defun-
ctis, reliquorum numquam penitus.
in fine precum obliviscitur. In Mis-
sis vero, quae non sunt pro solis De-
functis, si facienda sit *Commemoratio*
pro Defunctis, semper ponitur penulti-
mo loco. Rubr. 7. n. 6. ob rationes
plures, quae videri possunt apud Ca-
val. 10. 3. c. 11. in d. 1. n. 4. & duob.
sequi. In Missis de *Requiem* quotidiana-
nis, si Missa applicetur generaliter
pro Defunctis, dicuntur regulariter
orationes in Missali pro Missis quo-
tidianis assignatae. Caval. 10. 3. c. 11.
in d. 4. n. 10. Merat. 10. 1. par. 1. sit. 5.
n. 12. Si autem Missa celebretur pro
aliqua, vel pro aliquibus determina-
tis personis; primo loco dicitur ora-
tio pro iis, pro quibus Missa cele-
bratur: respective convenientem de-
sumendo orationem ex iis, quae in
Missali descriptae sunt (post Missam

TOM. IV.

quotidianam Defunditorum) Secunda
oratio, quae secundo loco ponitur in
Missa quotidiana Defunditorum; vel
alia dici potest ad libitum desumpta
ex iis, quae post præfatam Missam
descriptæ sunt; & ad libitum item
erunt quæcumque aliæ ultra tres
(non supra septem; Vid. Caval. 1.
cit. a n. 6.) concessæ sunt addi. Ca-
val. n. 14. Merat. 1. cit. Ultima vero
semper erit *Or. Fidelium*, ob ratio-
nen indicatam.

Notandum 4. in Missis Defundito-
rum non esse pulsanda Organa, nec
aliud quodvis musycum instrumen-
tum adhibendum; ex Benedicte XIII.
in Concilio Romano tit. 15. cap. 6.
& Cærem. Episc. I. 1. c. 28. fine: ubi
sic: *In Missis, & Officiis Defunditorum
nec Organo, nec Musica, quam figu-
ratam vocant, ultimur; sed Cantu
firmo.*

Qu. hic I. An fit peccatum, &
quale, dicere Missas Defunditorum
diebus, quibus per Rubricas prohi-
benitur? Et utrum possint aliquando
licite legi diebus prædictis?

R. His quæsitiis satisfaciemus tr. 2.
in Dom. Palm. subs. 3. §. 4. quæst. 4.
a n. 107.

Qu. II. Utrum, quando Altare
privilegium conceditur sic, ut per
Octavam Commemorationis omnium
Fidelium Defunditorum dicenda sit
Missa de Requiem, ad liberandas
Animas Purgatorii, liceat adhuc in
Dominica occurrenti Missam de Re-
quiem legere? Quod si non liceat;
an tunc Missa de Dominica idem
privilegium habeat, & easdem Indul-
gentias, quas Missa de Requiem,
ad liberandas purgantes Animas?

R. Silvius apud Djanam 10. 4. edit.
coqd. tr. 1. R. 41. §. 1. affirmat tam-
quam probabilius licere, imo & de-

M bere

bere in prædicto casu legi Missam Defunditorum in Dominica. Nam, inquit, hoc videtur pro illa vice Pontifex concedere, eo ipso quod per hanc totam Octavam dat privilegium; & vult, ad fructum privilegii consequendum, dici tota hac Octava Missam de Defunctis: cum ignorare non possit, plerumque intra illam occurtere diem Dominicam. Hanc Sylvii sententiam Diana l. cit. dicit, esse satis probabilem.

Verum contrarium omnino tenendum est, atque dicendum: non licere in prædicto casu Missam privatam, seu lectam Defunditorum celebrare in Dominicâ: Sed per Missam occurrentem secundum Officium, obtineri eundem fructum privilegii, seu easdem Indulgentias sacrificari, tamquam si esset Missa de Requiem: juxta Decreta allegata superius n. 104.

117 Qu. III. Cum Communites Religiosorum soleant infra hanc Octavam celebrare Anniversaria communia omnium suorum Defunditorum: Utrum Religio teneatur solvere suis Defunctis Religiosis confueta Ecclesiæ Suffragia?

R. Affirmative. Et quidem præter Charitatem generalē, adhuc peculiari ratione ex pietate, & gratitudine. Profecto Religio respectu suorum Religiosorum consideratur ut Pater respectu filiorum: ille autem tenetur ex pietate suffragari filiis graviter indigentibus. Sed hujusmodi supponuntur esse Religiosi Defuncti:

Rursus Religiosi nunc Defuncti, & Purgatorii flammis detenti, cum adhuc viverent in Religione, Religionis membra, seu Religiosos deficientes, & ad Purgatorii Carcerem transeuntes suis suffragiis adjuvarunt; par itaque est, ut qui sequuntur Ré-

ligiosi, & superstites constituunt Religionem, adjuvent similibus suffragiis Religiosos, qui præcesserunt, & dormiunt in somno pacis.

Possit etiam dici: Religionem teneri quasi ex justitia, cum in præsenti eventu videatur intercedere virtualis contractus: facio ut facias: quatenus Religiosi viventes: juxta statuta, & consuetudines proprii Ordinis præstant suffragia suis Conreligiosis, ut etiam ipsi post mortem ea recipiant a Religione. Præterea Religiosi Defuncti nisi suffragantur a sua ipsorum Religione, plerumque omni suffragio carebunt; enimvero ipsi ut plurimum exspectare non possunt suffragia a Consanguineis Secularibus, nec habent unde alias fibi in hoc consulant; unde fit, ut pie, sancte, & laudabiliter in unaquaque Religione, sive ex constitutione, sive ex consuetudine sint certa suffragia Missarum præscripta, officiorum, & Orationum, a singulis Religiosis Ordinis solvenda pro unoquoque Religioso ejusdem Ordinis decedente, sive etiam aliquando pro pluribus, aut pro omnibus in communi Defunctis, pura infra hoc tempus post peractam Commemorationem omnium Fidelium Defunditorum. Et haec omnia docet Pelliz. *Man. Regul. I. tr. 3. c. 6. sect. I. qu. 16. n. 33.*

Hinc habes: teneri Religiosos singulos consueta suffragia solvere pro Religiosis Defunctis sui Ordinis præscripta in propriis statutis, & Constitutionibus. Obligatio enim Religionis non est alia ab obligatione Religiosorum, ex quibus ea integratur: Cum Religio non sit nisi Collectio Religiosorum, quatenus constituant unum corpus morale, seu Communitem; ut recte notat idem Pel-

liz.

liz. in man. tr. 5. c. 6. sect. 2. quest. 8.
n. 53.

118 Interrogabis hic: an Regularis Sacerdos sub mortali teneatur celebrare, ad solvenda Missarum suffragia, quæ pro Defunctis proprii Ordinis p:æscribi solent ex statuto Religionis, sive de mandato Superioris: vel saltem procurare, ut alii celebrent pro hujusmodi sua ipsius obligatione?

R. Affirmat Quarti, quem refert, sed refutat Caval. to. 3. c. 7. comment. in d. 2. n. 7. & 8. cum quo, & Pelliz. dico: non teneri sub tali culpa gravi; nisi aliter exprimatur in Statuto, aut Regula alicujus Ordinis, talia Suffragia præscribentis; vel certe Superior ea indicens, sufficienter declararet, se intendere obligare ad ea sub mortali.

Probatur: quia præscriptio, seu designatio hujusmodi suffragiorum, communiter non excedit obligationem simplicis Regulæ, aut obedientiæ, & consequenter habet rationem simplicis ordinationis: unde fit, quod, si Regula non obliget sub mortali, nec sub mortali obligent ejusmodi suffragia. Quod Pellizarius *Man. Relig. to. 1. tr. 5. c. 9. sect. 1. qu. 7. n. 12.* putat evenire regulariter in Ordinibus Religiosis.

Nihilominus ex dictis supra satis patet, magna semper reprehensione dignum fore Religiosum, qui talia suffragia Defunctis Religionis suæ persolvere negliceret; scilicet utique reddens indignum, cui suffragia post obitum suum exhibeantur a Conreligiosis suis; meritoque timere posse, ne Deus permitturus sit, sibi illa non exhiberi, in penam negligentiæ suis hac in re erga alios, & quidem fratres suos, præstitæ: dicente Domino Lucae 6. 38. Date,

& dabitur vobis . . . eadem quippe mensura, qua mensi fueritis, remetetur vobis. Immo non desunt graves Doctores, qui putent, in Animabus Purgatorii, ad remissionem penarum, etiam per Sacrificium Missæ causandam, prærequisiri tantumquam dispositionem, ut in vita curam haberint, satisfaciendi pro peccatis propriis, & juvandi alios Defunctos. Videatur Viva in prop. 37. Alex. VII. prope fin. & in prop. 43. ejusdem Alex. VII. n. 13. La-Croix lib. 6. p. 2. q. 6. §. 5. n. 59. & qu. 184. §. 15. n. 1350. Superiorum attamen onus curandi, ut a suis subditis solvantur hujusmodi suffragia, esse gravius, significabimus infra num. 123.

Hic interim illud referre juvat exemplum, quod in Vita B. Bernardi a Corleone Ordinis Capuccinorum narratur a Fr. Benedicto Sanbenedetti lib. 1. c. 16. *versus finem*: Die quædam cum laudatus Dei Servus in nostra Sicilia, Panormi, in suo Conventu, descendisset in Sepulturam ad orandum, Dei instinctu accedens ad exsiccatum Cadaver cuiusdam Patris Urbani a Monteregali, qui fuerat Capuccinus, & quasi cum eo coram loqueretur, ab eo petiit, quid novi referre posset de rebus æternitatis, & quid ageret ipse: seu quælis ipsius foret status? Tunc, dictu mirabile! vox audita est loquentis Defuncti, qui ingemiscens, ait: heu me miserum! qui adhuc Purgatorii flammis cruciæ detentus; jam pridem utique illas evasissem, si quinque ex nostris Fratribus Sacerdotibus (quorum nomina recitavit) minime neglexissent, consueta Missarum suffragia mihi impertiri, juxta momum Religionis nostræ.

Qu. IV. An Religiosi teneantur
M 2 sub

sub peccato mortali , applicare Sacrificia , & recitare alias preces sive pro Defunctis sive pro Viventibus præscriptas a Superiori , aut etiam ex Religionis ipsius Statutis pro Fundatoribus , Benefactoribus , &c. ?

R. Affirmative , si Religio teneatur ad hujusmodi suffragia ex justitia ; vel Superior , ea præcipiens , imponat obligationem gravem . Secus non tenentur sub mortali . Suar. 10. 3. in 3. p. disp. 79. secl. 9. qu. 1. fine Franc. De-Lugo de *Sacram. lib. 5. de Mis. c. 3. quæst. 3. n. 28.* La-Croix l. 6. part. 2. qu. 27. §. 4. nu. 214. Chiavetta *Consul. 27. num. 3.* Fraxinel. quem citat , & sequitur Gavantus in *Rubr. Mis. par. 3. tit. 12. n. 28.* Item Pelliz. & alii .

Si itaque Religio teneatur ad illa Sacrificia , & Orationes ex pacto , & consequenter ex justitia ; puta , quia accepit eleemosynam sub tali onere : in hoc casu Religiosi peccant mortaliter , si non solvant juxta præscriptum Superioris , cum delinquent in re gravi ; ut supponimus ; & defraudent proximum Suffragio debito ipsi ex justitia . Unde si designato , ac præfixo tempore , seu die non solverint , tenentur deinde supplere , ubi primum poterunt : cum obligatio illa non sit extinta , sed duret quamdiu non impletur ; & determinatio talis temporis , aut diei facta sit non ad finiendam obligationem , sed ad solicitandam solutionem .

Limitat vero Suar. cit. quæst. 1. & Peyrinis , quem laudat , & sequitur Pellizarius *Man. Regul. to. 1. tr. 3. c. 6. secl. 2. qu. 7. n. 52.* nisi forte omnino cessasset finis operis præscripti ; addo : & hoc certo confit .

121 Quod si Religiosus subditus omnino potuerit , aut non potuerit ce-

lebrare ad dictam intentionem ; tenetur id Superiori suo aperire : Superior autem hoc resciens , tenetur curare , ut per alium Sacerdotem celebrentur Missæ , quas Religio , seu Monasterium , & Domus Religiosa debet ex justitia , aut alia gravi obligatione . Chiavet. l. cit. Videantur dicta lib. 1. c. 2. a n. 26. Porro Missæ specialis fructus tum satisfactionis , tum impetrationis datur illi , cui Sacerdos offerens applicerit , etiam contra voluntatem Superioris sui ; quidquid nonnulli in contrarium senserint . Vid. Suar. to. 3. in 3. par. disp. 76. secl. 9. qu. 1. Card. De-Lugo de *Sacr. Eucb. disp. 19. secl. 10. n. 210.* & sequ. Franc. De-Lugo de *Sacr. lib. 5. de Mis. c. 3. quæst. 3.* & La-Croix l. cit. Recole etiam dicta n. 48. & 63.

Si autem Religio teneatur ad hujusmodi Suffragia ex mera gratitudine ; in hoc alio casu Religiosi particulares non peccant mortaliter ea omittendo , nisi forte ea præcipiantur modo extraordinario , videlicet sub obedientia , aut alia simili ratione indicante rigorosam obligationem ; ut supra dictum est n. 118. & ratio est , quod secluso tali modo præcipiendi , præscriptio , seu impositione illa Missarum , & Orationum non excedit vim Regulæ ; atque adeo habet rationem simplicis ordinacionis : Unde si Regula non obliget ad culpari , nec impositio illa Missarum obligabit ad culpari , ut etiam loco cit. docuimus ; & haec sententiam docet Pelliz. l. laudato : pro eadem allegatur Fagundez a Franc. De-Lugo l. cit. qui etiam eam approbat tamquam probabilem .

Superiores tamen etiam in eo casu , quo Religiosi ad predicta suffra-

fragia præstanta non sint obligati sub gravi, peccare nihilominus possunt, si curam non habeant, ut scribantur, seu moneantur, qui Missas legant, vel orent, præsertim pro Fundatoribus, & Benefactoribus: ut rete animadvertisit La-Croix l. 6. par. 2. qu. 20. §. 1. Debent itaque etiam in dicto casu Superiores esse solliciti,

& curare, ut temporibus præfixis a propriis regularibus statutis, puta singulis hebdomadibus designentur ii, qui secundum regulam, & constitutiones, designandi sunt ad celebrandum, & ad coronas, ac Rosaria recitandum, seu orandum pro suis Fundatoribus, & Benefactoribus.

C A P U T III.

N O T A N D A III. N O V E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I .

Art. I. *De Horis Canonicis.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canonicis.

- 1 *In Calend. Rom. de die infra Oct. omnia SS. semid. lect. i. noct. de Script. occurr. 2. & 3. noct. propr. ut 3. die; reliqua ut in Festo. Vesp. de seq. festo S. Caroli Borromæi Ep. & Conf. dupl. ut in communi Conf. P. or. propr. Commemoratio Oct. omnium Sanctorum: item SS. MM. Vitalis, & Agricolæ, Antiph. Istorum. V. Lætamini. S. R. C. 5. Maj. 1736. & Rubr. Brev. hic.*

- 2 *Si hodie sit Sabbatum post Dom. V. Octobr. legantur in i. noct. lectiones Fer. III. post Dominicam prædictam; aut aliae præcedentes Feriae secundæ, vel Dominicæ ejusdem præfatæ, si lectæ non fuerint, secundum dicta 29. Octobr. n. 6.*

- 3 *Si heri fuit Dominica, aut aliæ cubi fuerit festum æquale Dominicæ, seu de præcepto, transferendam*

esse a die præcedenti in hanc diem Commemorationem omnium Fidelium Defunctorum, notavimus heri n. 4.

Licet heri n. 34. dictum fuerit: 4 in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum, occurrente Festo duplice minori, recitandum de Festo, Missas vero legendas esse de Requiem: excipe tamen casum quo ipsum Festum duplex minus cum solemnitate celebretur; pro quo facit Decretum sequens: Cum Festum S. Pirminii Episcopi Meldenfss, & Confessoris a Clericis Regularibus Societatis Jesu Civitatis Oeniponti Dicecessis Brixinem. die 3. Novembris sub ritu duplice minori celebretur; cumque eadem die aliquando occurrat Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum: propterea ex parte Clericorum Regularium prædicatorum S. R. C. bumillime supplicatum fuit, declarari: an occurrente Festo S. Pirminii Episcopi Meldenfss eadem die Commemorationis omnium

De-

Defunctorum, possint ipsi, aut etiam debeant, transferre Festum S. Pirminii ad aliam diem non impeditam currens Octave; an vero non obstante Officio Commemorationis Defunctorum, sit faciendum Officium de S. Pirmino, ac saltem Missa solemnis dicti Sancti celebrari possit? Et S. R. C. respondit: transferendum esse Officium S. Pirminii. Ita 11. Julii 1716. in una Bruxinen. apud Caval. to. 3. cap. I. d. 5. qui docer: ex hoc Decreto haberi regulam, & legem, quod Festum videlicet duplex minus celebratum cum solemnitate speciali, (ratione cuius solemnitatis specialis in Feste S. Pirminii praefata processit dispositio Decreti; confer etiam Meratum to. 1. par. I. tit. 5. n. 10. & par. 4. tit. 15. n. 10. & in ind. decret. Miss. n. 553. & 631. ubi meminit hujusmodi Decreti.) transferendum sit, si occurrat in die, quo peragitur Commem. om-

nium Fid. Def. five occurrat die secunda, vel tertia Novembris; cum hoc tamen, inquit, discrimine, quod occurrens die secunda, cum semper, vel quasi semper sit impeditum, immitari debet in diem alteram, quæ non sit sequens tertia, ne iterum sit obnoxium amotioni, dum ratione Dominicæ in diem tertiam transferatur Commemoratio Defunctorum.

ARTICULUS II.

De Missa.

Missa ut in Feste omnium SS. 2. **S**ecundum or. de Sp. S. 3. Ecclesie, vel pro Papa. Credo. Col. param. alb.

Si hodie sit feria secunda, diciatur Missa de *Requiem* ut in Commemoratione omnium fidelium Defunctorum. Vid. dicta die præced. n. 4 & 34.

CAPUT IV.

NOTANDA IV. NOVEMBRISS.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. De Horis Canoniciis.

Art. II. De Missa.

ARTICULUS I.

De Horis Canoniciis.

Non Catend. Rom. S. Caroli Borromei Ep. & Conf. dupl. l. & 2. noct. de Script. occur. 2. noct. prop. 3. noct. Homo peregrinè, ut in communione Confessoris Pontificis l. loco 9. lectio SS. MM. Vitalis, & Agricola, & eorum Commemoratio in Laudibus

post Commemorationem Octavæ. Reliqua ut in prædicto communione or. propria.

In Feste S. Caroli Borromei 4. Novembrie in primis Vesperis pro Commemoratione SS. Vitalis, & Agricola MM. Antiphona erit: Istorum est enim cum versu: Laetamini in Domino &c. & ad Laudes substituetur versus: Exultent justi &c. post Antiphonam: Vesti Capilli &c. S. R. C.

5. Maii

5. Maii 1736. in Elsidion. apud Ca-
val. to. 2. cap. 32. d. 8. & jam habet
rubr. partic. Brev. hio. 2. Vesp. de
eodem Feste S. Caroli, Commemo-
ratio Octavæ.

ARTICULUS II.

De Missa.

N Festo S. Caroli Ep. & Conf. dup. 2
Missa Statuit. ut in communi
Conf. Pontif. i. loco; Commemora-
tio Octavæ, & SS. MM. Vitalis, &
Agricolæ. Credo propter Octavam.
Colpam alb.

C A P U T V.

N O T A N D A V. N O V E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. De Horis Canoniciis.

Art. II. De Missa.

ARTICULUS I.

De Horis Canoniciis.

N Calend. Rom. de die infra Oct.
omnium Sanctorum semid. fest. i.
noct. de Script. occurr. 2. & 3. noct.
propr. ut quinta die; reliqua ut in
Festo. 2. Vesp. de eadem die infra
Octavam.

ARTICULUS II.

De Missa.

Missa ut in Feste; 2. or. de Sp. 2
M. S. 3. Ecclesie, vel pro Papa.
Credo. Col. param. alb.

C A.

C A P U T VI.

N O T A N D A VI. N O V E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. *De Horis Canonicis.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I.

De Horis Canonicis.

I N Calend. Rom. de die infra Oct. omnium Sanctor. semid. lect. 1. noct. de Script. occurr. 2. & 3. noct. prop. ut sexta die, reliqua ut in Festo. 2. Vesp. de eadem die infra Oct.

A R T I C U L U S II.

De Missa.

Missa ut in Festo, 2. or. de Sp. S. ² M. 3. Ecclesiae, vel pro Papa. Cre- do. Col. param. alb.

C A P U T VII.

N O T A N D A VII. N O V E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. *De Horis Canonicis.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I.

De Horis Canonicis.

I N Calend. Rom. de die infra Oct. omnium Sanctor. semid. lect. 1. noct. de Script. occurr. 2. & 3. noct. prop. ut septima die; reliqua ut in Festo. Vesp. de die Octava omnium Sanctorum dupl. ut in 1. Vesp. Fe- sti, & Commemoratio SS. MM. Qua-

tuor Coronatorum, Antiphona Iso- rum. V. Exultabunt. R. Letabuntur. or. propr.

A R T I C U L U S II.

De Missa.

Missa ut in Festo 2. or. de Sp. S. ² M. 3. Ecclesiae, vel pro Papa. Cre- do. Col. param. alb.

CA-

CAPUT VIII.

NOTA NDA VIIL NOVEMBRI.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

ARTICULUS I.

De Horis Canoniciis.

TN Calend. Rom. de die Octava omnium Sanctorum, dupl. lect. 1. noct. de Script. occurr. 2. & 3. noct. ut in propr. Octava die . 9. lectio SS. MM. Quatuor Coronatorum, & eorum Commemoratio in Laudibus Antiph. *Vefri Capilli. V. Letamini.* or. propr. reliqua ut in Festo. In 2. Vesp. a cap. de sequenti Festo Dedicationis Basilicæ Salvatoris, dupl. min. omnia ut in communi Dedicat. Eccl. Commemoratio præcedentis, & S. Theodori M. simpl. orat.

propr. Licet ex Decreto allegato 1. Nov. art. 2. n. 11. Octava omnium Sanctorum tamquam dignior præfenda sit Octavæ Dedicationis Eccl. id tamen procedit de occursu: non item de concursu. Vid. Cavat. 19. 1. c. 1. in d. 22. n. 14. & 15.

ARTICULUS II.

De Missa.

TN die Oct. omnium SS. dupl. Mis. 2. sa ut in Festo, & fit Commemoratio SS. MM. Quatuor Coronatorum, ut in propr. Credo. Col. param. alb.

C A P T U U T U X.

N O T M A N D A I X . I N O V E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . I I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*Art. II. *De Missa.*Art. III. *De Indulgentiis.*

A R T I C U L U S . I .

De Horis Canoniciis.

1 *In Calend. Rom. Dedicat. Basilicæ Salvatoris, scilicet Ecclesie Lateranensis, dupl. min. lect. 1. & 2. noct. prop. 3. noct. & reliqua de: communii Dedic. Eccl. 9. lect. S. Theodori M. & ejusdem Commemoratio in Laudib. or. prop. In 2. Vesp. fit commemorationis sequentis Festi semid. S. Andreæ Avellini Conf. or. prop. & commemorationis SS. MM. Tryphonis, & Soc. or. prop.*

2 *Officium S. Andreæ Avellini est duplex minus pro Clero Sæculari, & Regulari totius Italæ, Sardiniae, & Insularum Italæ adjacentium; ex Decreto Clementis XIV. ii. Novemb. 1769.*

3 *Dedicatio Basilicæ SS. Salvatoris extra Almam Urbem non habet integras secundas Vesperas, si concurrat cum sequenti Officio dupli minori. S. R. C. 12. Julii 1664. in una Ordinis Minor. de Observ. apud Caval. to. i. c. i. d. 18. Sanctio procedit quo ad loca, quæ de Dedicatione prædicta recitant sub dupli min.*

4 *Dedicationem Basilicæ Lateranensis optimo jure in universa Ecclesia celebrari, ut pote quæ est parens, & caput omnium Ecclesiæ, obser-*

vat Caval. l. cit. in d. 17. n. 5. fine. Benedictus XIII. die 28. April. anni 1726. ritu solemni consecravit Sacrosanctam Basilicam Lateranensem, ejusdem celebritatis momoriam decrevit recolendam quolibet anno die e. Novembri, & mandavit, ut idem Festum famquam Dedicacionis Cathedralis Ecclesiæ Almæ Urbis ab universo ipsius Clero sacerdotali tantum, & ejus districtus, juxta S. R. C. Decreta hac in re pluries edita (vide dicenda in Appendice ad calcem Diarii cap. 4. de Dedic. Eccl. art. i.) sub ritu dupli primæ classis cum Octava, quotannis celebretur. Ita etiam S. R. C. 14. Sept 1726. in Decreto Urbis, & Orbis, apud Caval. l. cit. d. 17. In prædicto Decreto habetur; hanc Dedicationem celebrandam sub ritu dupl. i. cl. cum Octava ab Universo Almæ Urbis, ejusque Districtus Clero sacerdotali tantum; quapropter Regularibus utriusque sexus Urbis, ejusque districtus minime licet dictam Dedicationem sub ritu dupli primæ Classis & cum Octava celebrare. Sed tamen per hoc, ut recte animadvertis Caval. l. cit. n. 7. & Meratus ind. Decr. Brev. n. 266. non intelliguntur exempti a celebratione præfatae Consecrationis Basilicæ Lateranensis, uti Cathedralis Almæ Urbis, sub ritu dupli secundæ clas-

sis sine Octava: cum adsit Decretum S. R. C. sub die 1. April. 1662. confirmatum ab Alexandro VII. die 8. ejusd. mensis, & quam plurimæ aliaæ ejusdem Sacrae Congregationis Sanctorum, in quibus demandatur, quod Regulares utriusque sexus. tollentur celebrare sub ritu duplice secundæ classis. sine Octava Festum Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis; videantur dicenda in Append. cit. c. 4. de Dedic. Eccl. art. 1. & 3. Et quæ ibi de Regularibus, & Monialibus, etiam subjectis Ordinariis locorum, dicenda sunt relate ad celebrationem Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis locorum, in quibus eorumdem Monasteria sita sunt, integræ quoque applicari debent Regularibus, & Monialibus Almæ Urbis, & ejusdem districtus respective ad Celebrationem Dedicationis Basilicæ Lateranensis.

Si autem quæras: quinam sit Districtus Almæ Urbis, ad cuius Clerum Sæcularem, vel Regularem, prout supra, extenditur celebratio Dedicationis Basilicæ SS. Salvatoris? Respondeo, quod ex Merato apud laudatum Caval. n. 8. memoratus Districtus comprehendit spatium quadraginta Milliarium extra, & circa Urbem. Unde si qui forent extra dictum districtum, & eamdem Basilicam ut Cathedram agnoscerent, si ex Clero sacerdotali essent, tenerentur quidem ad celebrandum Festum Dedicationis ejusdem sub ritu duplice primæ classis, sed sine Octava: quemadmodum Decreta S. C. a nobis exponenda in Appendice 1. cit. faciendum esse declarant a Sæculari Clero extra Civitatem in Diœcesi degente. A Clero autem Regulari observari possent, atque deberent, quæ a

Clero Regulari Diœcesis aliarum Ecclesiarum observanda esse; quia ad Dedicationem respectivæ Ecclesiæ Cathedralis, loco etiam cit. docebimus.

Occurrente Dedicatione Basilicæ SS. S. Salvatoris, vel SS. Petri, & Pauli Apostolorum infra Octavam Dedicatio- nis aliarum Ecclesiarum, pro parvo Octava debet sumi alia Oratio de Communi tempe: Deus, qui invisibiliter: S. R. C. 25. Septembris. 1706. in una Urbe, & Orbis, apud Caval. n. 1. c. 1. d. 19. Qui notat: idem servandum esse in quavis concurrentia duarum Octavarum Dedicationis diversarum Ecclesiarum; & constat ex Breviarii Romani Rubrica, ante p̄fata Orationem descripta. Quod intelligendum est tum pro Officio tum pro Missa: ita ut etiam in Missa Dedicationis Ecclesiæ, quando facienda est Commemoratio alterius Dedicationis Ecclesiæ, dicā debeat prædicta Oratio: Deus qui. invisibiliter: & Secreta, & Postcommunio quæ sequuntur, ut in Missali Rom. vide dicenda in Appendice cit. c. 4. n. 38. Ad varietatem vero Antiphonæ, & v. ac R. ac R. pro Commemoratione; in laudibus Antiphona, & v. ac R. ex 2. Vesp. Deinde pro Commemoratione in 2. Vesp. Antiph. v. ac R. ex Laudibus. Vid. dicenda l. cit. n. 34.

ARTICULUS II.

De Missa.

N Dedic. Basilicæ SS. Salvatoris dupl. min. Missa ut in communione Dedic. Eccl. & fit Commemoratio S. Theodori M. simplic. ut in propri. Dicitur *Credo*. Rubr. gen. Miss. tit. 11. Si facienda sit Commemoratio alterius Dedicationis Ecclesiæ, vide dicta art. præc. n. 5. Col. Param. alb.

ARTICULUS III.

De Indulgenciosis.

TODIE ob Commemorationem omnium Sanctorum Ordinis Patrum Prædicatorum, Indulgentia Plen. in Ecclesiis Religiosorum, ac Religiosarum ejusdem Ordinis. Bened. XIII. *Constit.* 107. §. 2. pag. 65. tom. 12. & meminit Plaz. hod.

C A P U T X.

N O T A N D A X. N O V E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS III.

Art. I. De Horis Canonicas.

Art. II. De Missa.

Art. III. De Jejunio.

ARTICULUS I.

De Horis Canonicas.

OFFICIVM S. Andreæ Avellini Confessoris sub ritu semiduplici cum lect. 2. noct. & Orat. propriis ubique recitandum esse declaravit S. R. C. 7. Julii 1725. approbante Bened. XIII. 18. Aug. ejusd. anni apud Merat. sect. 3. c. 13. ad diem 10. Novemb. sed in Italia, & Insulis adjacentibus est dupl. ex Clem. XIV. ut notavimus die præced. n. 2. Itaque in Calend. Rom. S. Andreæ Avellini Conf. Semid. (dupl. in Ital. & Insul. adjac.) lect. 1. noct. de Script. occur.

2. noct. & orat. propri. 3. noct. de communi 1. loco ; 9. lect. SS. MM. Tryphonis, & Soc. & eorumdem Commemoratio in laudib. Or. propria. Reliqua de communis Conf. non P. 2. Vesp. (extra Ital. & Insul. adjac.) de sequ. Festo S. Martini Ep. Conf. dupl. ut in propri. Commemoratio præced. ac S. Menas M. or. *Presta*, ut in communi un. M. non P. 1. loco In Ital. & Insul. adjac. a cap. de sequ. comm. præc. dupl. & sequ. simplic.

AR-

A R T I C U L U S II.

De Missa.

2 **T**N Festo S. Andreæ Avellini Conf. **I** semid. (dupl. in Ital. & Insul. ad-
jac.) Missa *Os justi*, ut in communi
Conf. non Pontif. i. loco. Or. pro.
pr. & commemor. SS. MM. Try-
phonis, & Soc. simplic. Col. Pa-
ram. alb.

A R T I C U L U S III.

De Jejunio.

3 **S**ANCTI Martini Ep. & Conf. Fe-
stum vigilia fuisse aliquando præ-

ventum, habetur ex pluribus Sacra-
mentariis, Martene teste apud Me-
ratum *sect. 7. c. 13.* sub. hac die. Du-
randus item in *Ration. Divinor. Offi-
cior. lib. 6. c. 7. n. 20.* dicit: S. Marti-
num Episcopum solum inter Con-
fessores habere Jejunium in vigilia:
nunc autem constat, id non esse ju-
ris communis, aut consuetudinis uni-
versalis. Quapropter non est obliga-
tio jejunandi pro S. Martino Epi-
scopo, nisi ubi forte adeset particu-
lare jus.

C A P U T XI.

N O T A N D A XI. N O V E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S III.

A r t. I. *An Festum S. Martini Ep. sit in foro colendum?*

A r t. II. *De Horis Canonicis.*

A r t. III. *De Missa.*

A R T I C U L U S I.

*An Festum S. Martini Ep. sit in foro
colendum?*

1 **F**ESTUM S. Martini Conf. & Ep. **I** Turoneensis, licet olim observa-
retur alicubi ex consuetudine locali,
ut videre est apud Auctores statim
laudandos; attamen non est ex obli-
gatione gravi in foro universaliter
colendum. Colligitur ex Constit. Ur-
bani VIII. incip. *Universa*, an. 1642-
in qua recensentur omnia, & singu-

la Festa sub dicta obligatione uni-
versaliter observanda in foro, sed de
hoc Festo mentio nulla fit.. Videri
etiam potest Azorius *Instit. moral.*
par. 2. lib. 1. c. 25. qu. 2. & Suar-
rez de Relig. *to. 1. tr. 2. lib. 2. c. 9.*
num. 21.

A R T I C U L U S II.

De Horis Canonicis.

2 **T**N Calend. Rom. S. Martini Epis. **I** Conf. dupl. omnia ut in proprio
9. le&t.

9. lect. & Commemoratio S. Men-
næ M. Or. Praefta, ut in communi-
tatis M. non P. i. loco. 2. Vesp.
de eodem Festo ut in prop. Com-
memoratio sequentis Festi S. Mar-
tini P. & M. semid. Or. Deus, qui
nos, ut in communione M. P. 2. loco.
3 Quæres: Cur in Officio S. Mar-
tini Episc. & Conf. dicantur ad Ma-
ritinum in 3. Noct. Psalmi designa-
ti pro uno Martyre?
 R. Quia, ut dicitur in 2. Vesp.
in Antiphona ad *Magnificat*: Sancti
Martini Episcopi Anima, et si gla-
dius persecutoris, eam non abstulerit;
palmam tamen martyrii non
amisit. Porro S. Martinus Episco-
pus, ut legitur in actis vitæ ipsius,
expositus fuit telis hostium, atque
adeo morti in odium fidei, a Ju-
lianu Apostata; ac multas ærum-
nas, contumelias, & verbeta pro-
pter fidem Catholicam ab Arianis
percessus est. Quapropter, licet de-
inde multum post tempus fuerit na-
turali morte persuactus, nihilomi-
nus non ipse martyrio, sed ipsi potius
Martyrium defuit: ut Sanctus Chrysostomus ait de Sancto Eusta-
thio Antiocheno, oratione in eum,
ubi appellat Martyrem, eo quod
multas ærumnas propter fidem Christi
percessus fuerit, et si naturali
morte obierit. Docet autem Divus
Thomas in 4. Sent. dist. 49. qu. 5.
art. 3. qu. 2. Dicendum, quod, si ali-
quis propter fidem vulnus mortale ac-
cipiat, & supervivat, non est dubium,
quin aureolam (Martyrii) mereatur.
Si vulnera non mortalia suscepere,
& adhuc carcerem sustinens moriatur,
adhuc aureolam meretur; & quorum-
dam Sanctorum Martyria in Ecclesia
celebrantur, qui in carcere mortui
sunt, aliquibus vulneribus longe ante-
- suscipitis, sicut patet de S. Marcello
Papa &c. (confer 6. Maj. n. 5.) Si ve-
ro non continuetur usque ad mortem,
non propter hoc aliquis dicitur Mar-
tyr, sicut patet de B. Sylvastro (Pa-
pa) de quo non solennizat Ecclesia fi-
cunt de Martyre, quia in pace vixisse
finivit, quamvis prius aliquos passio-
nes sustinuerit. Ita Doctor Angelicus.
Hinc habes, quare de S. Mart-
yno Ep. non celebretur plane tam
quam de Martyre. Attamen de S.
Felice Presbytero Nolano celebratur
omnino tamquam de Martyre 14.
Januar. et si multum post tempus a
percessis pro Christi fide carceribus,
& ærumnis in pace Ecclesia obdo-
mierit in Domino. Simile est exem-
plum S. Melchiadis P. & M. 10. De-
cembr. Vide ibi dicenda nu. 2. Et
fortasse etiam simile habemus in S.
Eleutherio P. & M. V. dict. 26. Maji
n. 3. nec non in S. Eusebio Episc.
Vercelli & M. in recentiori Brevi. 16.
Decembr. V. Patr. Ribaden. 15. De-
cembr. in ejus Vita fin.
- In Lectionibus Breviarii dicitur
Sanctus Martinus baptizatus ætatis
suæ anno decimo octavo: Defun-
ctus vero anno octogesimo primo;
sed vide Baronium in nota Marty-
rol. hac die in *Martino*.

A R T I C U L U S III.

De Missa.

¶ In Festo S. Martini Ep. & Conf. 4
¶ dupl. Missa propria, & com-
memoratio S. Menæ M. Inclinetur ca-
put ad nomen Martini in oratione,
& v. post Graduale nominatum,
ex Rabr. Miss. de rit. celebr. tit. 5. n. 2.
Vid. dicta 18. Januar. nu. 7. Col.
param. alb.

Oe-

5 Occurrente Festo S. Martini Ep. Conf. in Dominica vigesima secunda post Pentecosten , varianda est oratio secreta Dominicæ , cum sit similis secretæ orationi Missæ S. Martini : secundum Rubricam gen. Miss. tit. 7. n. 8. Jam vero in hoc casu poterit sumi oratio secreta Dominicæ vigesimæ tertiae post Pentecosten : ut docet Gavantus in Rub. Miss. par. 7. art. 7. n. 8. & consentit Hippolytus Tonellius in Enchiridio de Cœm. Miss. lib. 2. c. m. n. 21. Quid etiam uti Rubrica notatur , & habetur in Missa S. Martini in Missaliis , (ut haecem obserware licuit,) editionis Venetæ anni 1745. Unde non est sequendus La-Croix , qui lib. 6. par. 2. qu. 64. §. 14. docuit , in prædicto casu variandam esse orationem secretam S. Martini , accipiendo ex communi de Sanctis . Profecto oratio , quæ variatur , exhibenda est pro Commemoratione , non autem pro eo , de quo legitur Missa : ut animadvertis Cavalierius comment. in Decr. S. C. R. to. 1. in d. 19. n. 2. & 3. observans id aperente erui ex Rubr. Brev. de commemorat. tit. 9. n. 8. ubi habentur hæc verba : *Si item occurrat , ut eadem fit Oratio Festi , de quo fit Officium , & ejus , de quo fit commemorationis , mutetur Oratio pro Commemoracione in aliam de communi.* Claret igitur , inquit Cavalierius , quod oratio , quæ mutatur , usurpari debet non pro eo , de quo fit Officium , sed pro eo , de quo fit Commemorationis . Id etiam eruit Caval. ex D. S. C. R. quod notavimus 9. hujus n. 5. Et vero opposita doctrina non est conformis naturæ rei ; enim ve-

rō , quando una ex duabus orationibus est varianda , eo quod sint similes , non potest id animadvertisi , nisi postquam lecta fuerit prior , quæ in casu prædicto est illa de Feste . Contentaneum ergo est , quod post quam animadvertisitur similitudo posterioris cum priori , posterior varietur , non autem prior ; Quæ ratio est Gavanti l. cit. & rursus ratio probabilior assignatur . Caval. l. cit. nu. 6. nimirum quia , id quod habet Officium , primariam , & principalem sortitur considerationem ; adeoque in ejusdem Officio addiberti debent ea , quæ in Officio talis rationis , aut qualitatis instituta dici sunt ; & variatio aliqua ob occurrentem ipseitatem induci debet ; equum utique est , quod res variata deserviat pro eo , quod secundariam habet eo in Officio considerationem , adeoque pro eo , quod non Officium , sed solam habet commemorationem . Confer dicta 14. Januar. art. 1. n. 26. & videri etiam possunt dicta 10. Martii. nu. 3. & 23. Julii n. 2.

Sed quid ? si in eadem Missa S. 6 Martini in eodem casu prædicto occurrat , dici etiam debere Collectam : *Deus Refugium nostrum* : pro quacumque necessitate ; cui adscripta est secreta similis secretæ orationi Missæ S. Martini ?

& In hoc casu sumetur pro prædicta Collecta oratio secreta , quæ in Missali in orationibus ad diversa notatur pro quacumque Tribulatione nimirum *Suscipe Domine* . Ita etiam facienda variatio , si occurrat hodie Dominica XXII. post Pentec. ex Gav. in Rubr. Miss. part. 1. tit. 7. lit. q.

C A P U T X I I .

N O T A N D A X I I . N O V E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I .

Art. I. *De Horis Canonicas.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canonicas.

I N Calend. Rom. S. Martini P. & M. semid. leæt. 1. noct. de Script. occidente 2. noct. prop. 3. noct. *Si quis venit ad me, de communi unius M. 1. loco 8. R. Domine prevenisti.* Vid. dicta 16. Januar. art. I. n. 2. or. *Deus, qui nos, ut in communi unius Mart. 2. loco; reliqua ut in eodem communi.*

In Calend. Rom. in 2. Vesp. a cap. de seq. Festo S. Didaci Confess. semid. ut in communi Confess.

non Pontif. or. prop. & commemor. præced.

Venetiis, & in utraque Sicilia Of- ficium S. Stanislai Kostkæ Conf. con- cessum est recitare Clero Sæculari, & Regulari ritu dupl. min. ut die sequenti videbimus.

A R T I C U L U S I I .

De Missa.

I N Festo S. Martini P. & M. se- mid. Missa ut in proprio 2. or. *A cunctis, 3. ad libit. Col. param. rub.*

CA-

C A P U T . X I I I .

N O T A N D A . X I I I . N O V E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . I I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

Art. III. *De Indulgentiis.*

A R T I C U L U S . I

De Horis Canoniciis.

1. *In Calend. Rom. S. Didaci Conf.* 1. semid. lect. 1. noct. de Script. occurr. 2. noct. propr. 3. noct. *Nolite simere pupillas gressum*, ut in communione Conf. non P. 2. loco, reliqua ut in eodem communi, or. propr. 2. Vesp. de eodem festo. *Cum Sanctus Didacus obierit die praecedenti, ideo in hymno : Hie Confessor : ad Matut. & 2. Vesp. mutandum esse tertium versum, dicendumque : meruit supremos :* statuit Gavant. in Rubr. Brev. fest. 7. c. 13. sub hac die; quae tamen rite corrigit Meratus ibi, animadvertis juxta Decretum S. C. R. 13. Junii 1682. mutatione non opus esse praedicta, cum in primis ejusdem Vesperis saltem a Capitulo factum fuerit de eo, dictumque fuerit: *meruit beatas.* Vide dicenda 3. Decembr. nn. 3. Aliud quidem esset, si festum S. Didaci incideret in Dominicam, ideoque utpote semiduplex transferretur in diem decimam quartam. Similiter ubi die etiam praecedenti non factum fuerit de eo saltem a capitulo, puta ubi S. Martinus P. & M. habuerit 2. Vesperas integras.

2. *Sanctum Stanislaum Koska Soc.*
TOM. IV.

Jesu Principiorem Patronum Regni Poloniae, & Ducatus Lituaniæ constituit Clemens X. cum facultate Episcopis transferendi festum ad Dominicam proximam post diem 13. Novembris, in Bulla 150. Ex injuncto, to. VII. Bullar. Rom. Quod confirmavit Benedictus XIII. in Canonizationis Bulla 126. *Dum Christi voce*, tom. XII. Bull. cit. & extat etiam to. I. Instit. Soc. pag. 195. edit. Pragen. 1757. ac refert Compend. privileg. V. Festivitas. §. 6. edit. ejusdem. Pro locis autem praefatis notanda est sequens declaratio S. C. R. *Festa Beatae Cunegundis, ac Sancti Stanislai Koske*, quibus pro Regno Poloniae, Magno Ducatu, adnexisque Provinciis, Dominicana post 24. Julii, & 13. Novembris respettive assignata est, non atque in subsequentem Dominicam transferenda, sed ipsi met diebus 24. Julii, & 13. Novembris respettive sunt celebranda, quando ipse dies praefati inciderint in Dominicam. S. R. C. II. Maii 1743. in Polon. in opere Merati in 2. append. Decr. Brev. nn. 453. & confirmata fuit an. 1757. in altera Polonia tenoris sequentis: *Andreas Mlodziciorvski Canonicus Ecclesie Cathedralis Cracoviensis nomine totius Clerici Regni Poloniae, Sacra Rituum Congregationi exposuit, alias Clero prae-*

O

fisi

fati Regni concessam fuisse facultatem transferendi festa nonnullorum Sanctorum ad Dominica infra eorum Octavas ob Majareta Populi concensum; cum autem, ut saepe solet, aliquod ex dictis festis incidat die Dominicarum, quemadmodum hoc anno festum Sancti Stanislai; Oratores eidem Sacrae Congregationi humillime supplicarunt pro declaratione: An hoc casu festa Sanctorum incidentia in diebus Dominicis, celebrari debeant in iisdem diebus propriis assignatis pro Ecclesia universalis; sive transversi ad Dominicas respectivae sequentes? Et Sacra Congregatio respondit: Festa predicta celebranda esse in diebus propriis, non autem in Dominicis sequentibus in casu, de quo agitur: Et ita declaravit die 16. Iulii 1757. Ex Regestis S. C. R. apud Caval. 19. 5. in Collect. recentior. Decretor. fine.

- 3 Deinde Clemens XIII. an. 1759. 8. Novembr. extendit Officium proprium eum Missa S. Stanislai Kostka jam approbata, sub ritu duplici minori 13. Novembr. ad Clerum Seculariem, & Regularem Regnorum utrinque Siciliæ.

Item de S. Stanislao Kostka recitatatur sub ritu duplici minori ab universo Clero Civitatis, & Diocesis.

fr Venetiarum tam Sacrorum, quam Regulari utriusque sexua.

ARTICULUS I^U

De Missa.

IN Festo S. Didaci Confess. semid. 4 Missa Justus. de communis Conf. non Pontif. 2. loco. prima or. p. 19. pr. 2. or. A cunctis. 3. ad libitum. Col. param. alb.

In Festo Sancti Stanislai Kostka 5 Confess. duplex. Missa prepr. col. param. alb.

ARTICULUS II^U

De Indulgentiis.

IN Commemoratione omnium Sanctorum Ordinis S. Benedicti Indulgentiam plenariam in Ecclesiis Monachorum, & Monialium ejusdem Ordinis. Clem. X. Constit. 89. pag. 158. to. 7.

In Festo S. Didaci Ordinis Sancti Francisci Indulgentiam plenariam in Ecclesiis Patrum Conventualium ejusdem Ordinis. Clem. XII. Constit. 104. pag. 351. to. 13. & Plaza. hed.

CA-

C A P U T X I V .

N O T A N D A X I V . N O V E M B R I S .

A R T I C U L U S U N I C U S .

De Horis Canoniceis.

M N Calend. Roman. Vesp. de se-
quenti Festo Sanctæ Gertrudis

Virginis duplex, omnia de com-
muni Virginum non Martyrum Orat.
propria.

C A P U T X V .

N O T A N D A X V . N O V E M B R I S .

E X P L I Q U A T U R A R T I C U L I S I I .

Art. I. *De Horis Canoniceis.*

Art. II. *De Missa.*

F P I C I U M §. Gertrudis Virginis
Abbatissæ Ordinis S. Benedicti cum
lectionibus secundi nocturni, ac
Oratione propriis in Ecclesia universalis die
15. Novembris recitatæ sub ritu du-
plici minori, ac ejusdem Missa respe-
ctive celebretur. Sacra Rituum Con-
gregatio 9. Maii 1739. approbante
Clemente XII. die 19. ejusdem men-
sis, & anni apud Merat. in Ga-
vant. sett. 7. c. 13. ad hanc diem,
& in opere ejusdem Merat. in 2.
append. Decr. Miss. n. 835. & in 2.
append. ind. Decr. Brev. num. 399.

Itaque in Calend. Rom. S. Ger-

trudis Virg. dupl. lect. 1. noct. de
Scriptura occurrente. 2. noct. propr.
3. noct. de communi Virg. 1. loco;
reliqua de eodem communi Virgin.
non Mart. orat. propr. 2. Vesp. de
eodem Feste.

A R T I C U L U S I I .

De Missa.

M N Festo S. Gertrudis Virg. dupl. 2
Missa Dilexisti. ut in communi
Virg. tantum, 1. loco. Or. propr.
col. param. alb.

C A P U T XVI.

N O T A N D A XVI. N O V E M B R I S.

ARTICULUS UNICUS.

De Horis Canoniciis.

1. *N. Calend. Rom. Vesp. de seqn.
A Festo S. Gregorii Thaumaturgi
Episc. Coaf. semid. ut in communi
Conf. Pontif. Or. Da quæsumus. ut
in eodem communi i. loco.*
2. *Cum apud Camaldulenses Montis Cor-
ronæ celebretur die 16. Novembris Of-
ficium SS. Martyrum Joannis & Be-
nedicti Eremitarum dictæ Congregatio-
nis, jam a Sancta Sede specialiter
eis indulsum sub ritu duplice 2. clas-
sis; & cum die sequenti habeatur Of-
ficium S. Gertrudis Virginis jam con-
cessum post annos pariter sub ritu du-
plici 2. classis pro omnibus sub regula
S. P. Benedicti militantibus; dubita-
tur, utrum stante Rubrica XI. num. 2.
in fine de concurrentia, sit præponen-
dum cum secundis Vesperis integris Of-
ficium dictorum SS. Martyrum; atque
celebrandum tantum in dicta Congrega-*

*tione Camaldulensi; Officio S. Gertru-
dis Virginis; quod celebratur generali-
ter in tota Religione Benedictina? Et
responsum fuit: esse præponendum cum
secundis Vesperis integris Officium SS.
Martyrum Officio S. Gertrudis. Sacra
Rituum Congreg. 19. Januar. 1743.
in una Congreg. Camaldul. Montis
Coronæ apud Cavalerijum 10. 2. in
append. ad cap. 28. decr. 1. Officio
Laudatorum Sanctorum Martyrum
conceduntur integræ secundæ Vespe-
ræ, non obstante æqualitate ritus
in concursu: quia celebratur eorum-
dæ Festum apud præfatos Camal-
dulenses cum pompa solemniori, præ
Festo Sanctæ Gertrudis. Vide dicta
14. Januar. art. 1. num. 20. & die
26. Maii art. 1. n. 2. dic etiam;
quia Festum Calendarii particularis
præfertur Festo Calendarii Univer-
sali in paritate ritus ex Decr. Sa-
cra Congr. Rituum 12. Julii 1704.
& 23. Junii 1736. recitandis infra
dic 4. Decemb. n. 2.*

CA.

C A P U T XVII.

N O T A N D A XVIL NOVEMB R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I.

De Horis Canoniciis:

¹ **T**N Calend. Roman. Sancti Gregorii Thaumaturgi Episc. & Conf. semid. lect. 1. noct. de Script. occurrent. 2. & 3. noct. propr. præter tertiam secundi nocturni, quæ est de communi Confess. Pontif. 2. loco. Orat. *Da quæsumus.* ut in dicto communi Confess. Pontif. 1. loco; reliqua de eodem communi. Vespa de sequenti Festo Dedicationis Basiliacarum SS. Apostolorum Petri, & Pauli, duplex minus ut in communi Dedicationis Ecclesiarum, & Commemor. præced.

Ubi autem Festum S. Gregorii habet rit. dupl. min. a capit. fiat de sequ. Vid. Caval. comment. in De-

cret. Sac. Cong. R. to. I. c. I. in
decr. 18. n. 14.

*Occurrente Dedicatione Basilicæ SS.²
Salvatoris, vel Sanctorum Petri, &
Pauli Apostolorum, infra Octavam
Dedicationis aliarum Ecclesiarum, pro
earum Octava debet sumi alia Oratio
de communi, nempe: Deus qui invi-
sibiliter. S. R. C. 25. Septembr. 1706.
in una Urbis, & Orbis. apud Caval.
to. I. c. I. d. 19. Vid. dicta 9. hu-
jus n. 5.*

A R T I C U L U S II.

De Missa.

³ **T**N Festo S. Gregorii Thaumaturgi Ep. & Conf. semid. Missa ut in propr. 2. or. *A cunctis.* 3. ad libit. Col. param. alb.

CA

C A P U T X V I I I .

N O T A N D A X V I I I . N O V E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

X N Calend. Rom. Dedic. Basilica-
rum SS. Ap. Petri, & Pauli:
dupl. min. Lectiones omnes ut in
propr. reliqua de communi Dedic.
Eccl. In 2. Vesp. a capit. de se-
quenti Festa S. Elisabeth. Vid. dupl.
ut in communi non Virg. nec
M. or. propr. & Commemor. præ-
ced. ac S. Pontiani P. & M. or.

Infirmitatem de communi un. M. P.
1. loco.

A R T I C U L U S I I .

De Missa.

X N Festa Dedic. Basil. SS. Apost. 2.
A. Petri, & Pauli dupl. min. Mil-
sa ut in communi Dedic. Eccl. Cre-
do. Rubr. gen. Miss. tit. II. Col-
param. alb.

C A P U T X I X .

N O T A N D A X I X . N O V E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

Art. III. *De Indulgentiis.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

X N Calend. Roman. S. Elisabeth.
Reg. Hungar. Vid. dupl. lect. 1.
noct. de Script. occur. 2. noct. pro-
pr. 3. noct. *Fbefaura* de communi
nec Virg. nec M. reliqua de eodem
communi, or. propr. g. lect. & com-
memoratio S. Pontiani P. & M.

Or. *Infirmitatem*, de communi un.
M. P. 1. loco. Ubì de S. Pontiano
P. & M. recitatur Officium integrum,
debet dici octavum & *Domine præ-
venisti.* Rubrica Breviarii ob ratio-
nem explicatam 16. Januar. art. 1.
num. 2.

In 2. Vesp. a capit. de sequ. Fe-
sto S. Felicis de Valois Conf. dupl.
ut in communi Conf. non Pont. In
hymno *Iste Confessor.* dic. *meruit su-*
pre-

CAP. XIX. NOTANDA XIX. NOVEMBRI.

præmos. Or. propria, & Commemor. præced.

2. *Dies Octava cujuslibet festi*, quia non transfertur, excludit, & transferri facit quodlibet festum duplex, sive majus sive minus; solisque cedit festis solemnibus prima, vel secundæ classis, nisi sit Octava privilegiata; qualis est Octava Epiphania, de qua in Rubricis generalibus; hinc apud Franciscanos, ubi Festum S. Elisabeth Regina Hungarie celebatur cum Octava: Festum Beatae Delphinae occurrens in die Octava, licet sit duplex minus, transferri debet in primam diem non impeditam. S. R. C. Martii 1684. apud: Cas. valer. to. 2. c. 18. d. 4.

ARTICULUS II.

De Missa.

N Festo S. Elisabeth Vid. dupl. 3. Missa Cognovi ut in communione nec Virg. nec M. or. propr. & Commemor. S. Pontiani P. & M. or. Infirmatem, ut in Missa Statuit de communione. M. P. 2. loco. Col. parvam. alb.

ARTICULUS III.

De Indulgentiis.

N Festo S. Elisabeth Regiae Hungarie Ind. plen. in Ecclesiis Fratrum, & Sororum Tertiæ Ordinis S. Francisci. Clem. XI. Constit. 30. Injunctione Nobis. 23. Maii 1707. 1. par. Bullar. sui.

C A P U T . X X .

NOTANDA XX. NOVEMBRI.

EXPLICANTUR ARTICULIS III.

Art. I. De Horis Canoniciis.

Art. II. De Missa.

Art. III. De Indulgentiis.

ARTICULUS I.

De Horis Canoniciis.

in Offic. parvo B. V. & propr. ac Commemoratio præcedentis. In fine hymni Complet. Jesu tibi.... Qui natus.

ARTICULUS II.

De Missa.

N Festo S. Felicis de Valois Conf. dupl. Missa Justus, ut in communione Conf. non Pontif. 2. loco, Or. propr. Col. parvam. alb.

A R.

ARTICULUS III.

De Indulgencis.

3 IN Festo S. Felicis de Valois, qui fuit unus ex Fundatoribus Ordini-

nis SS. Trinitatis Redemptionis Capitulorum: Ind. plen. in Ecclesiis Patrum, etiam Discalceatorum, & Monialium ejusdem Ordinis. Clem. X. Confis. 43. pag. 77. to. 7. Bull. & Plaz. hod.

CAPUT XXI.

NOTANDA XXI. NOVEMBRI.

EXPLICANTUR ARTICULIS IV.

Art. I. De Institutione, & Observantia Festi Præsentationis B. M. V.

Art. II. De Horis Canonicas.

Art. III. De Missa.

Art. IV. De Indulgencis.

ARTICULUS I.

De Institutione, & Observantia Festi Præsentationis B. M. V.

1 TESTUM Præsentationis B. M. V. non est ex præcepto universali servandum in foro, sed ex devotione propositum: ut notat Suarez de Relig. to. 1. tr. 2. lib. 2. c. 8. n. 11. Azor. Instit. Moral. par. 2. l. 1. c. 22. quest. 2. fine; & constat, quia nullo communi jure præcipitur, aut consuetudine universalis. Colligitur etiam ex Constit. Urbani VIII. de celebr. Festor. incip. Universa, an. 1642. in qua recensentur omnia, & singula Festa sub gravi obligatione in foro universaliter colenda, nulla tamen præsentis Festi mentio fit.

2 Hæc vero Festivitas B. V. antiquissima est in utraque Ecclesia Latina, & Græca: ut videre est apud Azor. l. cit. qu. 9. & Bened. XIV.

de fest. B. V. c. 14. In particularibus locis primo celebrari coepit, deinde per universam extendit Ecclesiam Sixtus V. anno 1585. utrefert Suarez to. 2. in 3. par. disp. 22. sect. 1. versus finem, & Bened. XIV. l. cit. versus fin. Venerando autem recolimus in hac Festivitate Sacram illam obligationem, qua & Beatisima Virgo seipsum, & Parentes ejus illam Domino obtulerunt in Templo, anno tertio ætatis ejus: ati habetur ex traditione Ecclesiastica; Vid. Azor. l. cit. qu. 1. & 2.

Nota hic: apud Nonnulos veteres Scriptores Ecclesiasticos, nomine Solemnitatis Præsentationis, aliquando venire Festum Purificationis B. V. die 2. Februarii celebratum, quando filium suum præsentavit in Templo: ut animadvertisit Baronius in not. Martyrolog. sub hac die.

AR.

ARTICULUS II.

De Horis Canoniciis.

4 **U**T Clerici Officium duplex die 21. Novemb. facerent de Præsentatione B. V. sub præcepto constituit Sixtus V. & sub ritu duplici majori ex Clemente VIII. apud Caval. 10. 2. c. 18. in d. 5. n. 2. fine, & Gavant. ad hanc diem. Itaque in Calend. Rom. Præsentation. B. V. dupl. maj. ex Brev. in tabell. excerpt. ex rubr. gener. Let. 2. noct. & orat. propr. reliqua ut in Festo ad ad Nives 5. Aug. & ut in Offic. parvo ejusdem B. V. Ad R. VII. ubi in Festo ad Nives dicitur: *Tuam sanctam Festivitatem*; hodie dicatur: *Tuam sanctam Præsentationem*. In fine hymnor. *Jesu tibi Qui natus*. In R. br. ad Primam: *Qui natus es*.

2. Vesp. de eodem Festo ut in 1. Vesp. & fit Commemoratio sequentis Festi S. Cæciliæ V. & M. dupl. Antiph. & Or. propr. V. de communi V.

5 Ubi autem Festum S. Cæciliæ habeat ritum dupl. 1. vel. 2. cl. ibi Vesp. erunt de sequenti ejusdem Festo. Or. & Antiphonæ oxanes propriæ, reliqua de communi Virg.

Licet plerique tradant Beatissimam Virginem fuisse præsentatam in Templo hodierna die 21. Novembris: nihilominus ubi hoc Festum accidat transferri, non sunt omittenda in Collecta verba illa: *Hodierna die*: Vide dicta 17. Septembr. n. 6.

6 Officium Præsentationis est duplex secundæ classis cum Octava pro Dominio Veneto; & quidem in eodem Dominio Octavam prædictam celebrare, etiam Regularibus expresse

TOM. IV.

fuisse concessum anno 1736. notat Caval. 10. 1. c. 3. in decr. 9. n. 6. Porro minime licet Regularibus celebrare Octavas Festorum, quæ a Clero Seculari in loco, in quo degunt, celebrentur ex particulari Indulto, vel legitima consuetudine; nisi id ipsis Regularibus permisum fuerit ex vi concessionis Apostolicæ, vel Constitutionis Religionis ab Apostolica Sede approbatæ. Vid. Caval. in cit. d. 9. n. 10. & dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 7. de SS. Patronis art. 5. n. 19.

Quæsitum fuit: quando dies Octava? Sancti proprii cadit in Festum Præsentationis B. Mariae, utrum transferendum sit Officium B. Mariae, vel solum fieri beat Commemoratio diei Octave Sancti proprii, ut in simili casu refert Gavantus fieri Regii de Sancto Prospero, cuius dies Octava est. Festum Visitacionis B. Mariae? Et responsum fuit, transferendum esse Festum Præsentationis, iuxta Rubricam, x. de Transl. Fest. num. 2. & in Tabella de occurrentia, pro ut monet Gavantus fest. 3. cap. 12. num. 20. ibi enim aliter decretit, & specialiter indulxit Sacra Congregatio in gratiam Festi Visitacionis B. M. V. quod ibidem colitur de præcepto; Unde cum privilegium sit locale, non potest extendi de loco ad locum; ex Decreto Sacrae Congregationis in principio Missalis Romani impresso. S. R. C. 10. Januar. 1693. in una Galliar. apud Caval. som. 2. c. 18. d. 5. Vide dicta 2. Julii art. 2. n. 5. & dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 7. n. 28.

114 Tr. I. Lib. III. Pars II. Not. Mens. Novembri.

ARTICULUS III.

De Missa.

8 VN Festo Præsentationis B. M. V.
et dupl. maj. Missa ut in Votiv. a
Pentec. ad Advent. Orat. propr. *Credo*.
Rubr. gen. Miss. tit. II. Præfat.
de B. V. V. *O te in Præsentatione*.
Col. param. alb.

ARTICULUS IV.

De Indulgentiis.

N Festo Præsentationis B. M. V. 9
Ind. plen. in Ecclesiis Patrum,
Carmelitarum. Clem. X. Condit.
131. §. 8. pag. 200. tom. 7. apud
Plaz. hic.

C A P U T XXII.

N O T A N D A XXII. N O V E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. *De Horis Canoniceis.*

Art. II. *De Missa.*

ARTICULUS I.

De Horis Canoniceis.

1 VN Calend. Rom. S. Cæciliæ V.
et M. dupl. ut in propr. & com-
muni V. & M. In 2. Vesp. fit Com-
memor. sequentis Festi S. Clementis
P. & M. semid. Antiph. ad Magnif.
& Or. propr. ac Commemoratio S.
Felicitatis M. ut in communi San-
ctæ Martýris tantum. Or. propr.

Ubi autem Festum S. Clementis
habet ritum altiorem ita, ut ei com-
petant primæ Vesperæ integræ; ibi
Antiphona Psalmorum propriæ ut in

Laudib. item Antiphona ad Magnif.
& Or. propr. reliqua de communi
un. M.

ARTICULUS II.

De Missa.

2 VN Festo S. Cæciliæ V. & M. du.
et pl. Missa ut in propr. In Cano-
ne in Oratione *Nobis quoque peccato-
ribus*, ad nomen Cæciliæ inclinetur
caput, & ubi alias nominetur, ex
Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 5. n. 2.
vide dicta 18. Januar. art. 2. n. 7.
Col. param. rub.

CA-

C A P U T X X I I .

N O T A N D A X X I I . N O V E M B R I S

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*—
Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

1 **N** Calend. Rom. S. Clement. P. & M. semid. omnia ut in propr. & communi uaius M. nona Lect. & Comprom. S. Felicitatis M. ut in communi S. M. tantum. Or. propr. Vesp. de sequ. Festo S. Ioannis a Cruce Conf. dupl. ut in communi Confess. non Pontif. Or. propr. in hym. *Iste Confessor*, mutatur tertius versus, & fit Commemor. præced. Antiphona & Or. propr. ac S. Chrysogoni M. Or. propr.

A R T I C U L U S I I .

De Missa.

2 **N** Festo S. Clementis P. & M. semid. Missa propr. & fit Commemor. S. Felicitatis, ut ibi. 3. Or. *A cunctis.* Col. param. rub.

In Missa S. Clementis in Canone in oratione: *Communicantes*: inclinetur caput ad ejus nomen ibi recitatum, similiter & in Epistola, in qua nominatur, & ubi alias invoetur, ex Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 5. n. 2. Vide dicta 16. Januar. art. 2. n. 7.

Qu. Utrum nomine Felicitatis posito in Canone in Oratione: *Nobis quoque peccatoribus*: veniat S. Felicitas Mater septem filiorum de qua hodie Commemoratio habetur, vel altera S. Felicitas, de qua Commemoratio fit una cum S. Perpetua die 7. Martii? Si enim S. Felicitas quæ in Canone prædicto loco nominatur est hæc, de qua hodie Commemoratio habetur, ad ejus nominis invocationem caput est ibi inclinandum conformiter ad citatam Rubricam.

R. Ex probabiliori non esse hodiernam, de qua fit mentio in Canone. V. dicta die 7. Martii n. 5.

C A P U T X X I V.

N O T A N D A X X I V . N O V E M B R I S .

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. *De Horis Canoniciis.*Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I.

De Horis Canoniciis.

N Calend. Rom. S. Joannis a Cruce Conf. semid. de præc. ex decr. S. C. R. 20. Septembr. 1738. approbante Clemente XII. 5. Octobr. ejusdem anni sed dupl. de præc. ex Clemente XIV. 9. Decembris. 1769. lect. 1. noct. de Script. occur. 2. noct. & Or. propr. 3. noct. de communi Conf. non Pontif. 1. loco. Nonna lectio, & Commemoratio S. Chrysogoni M. cuius Or. propr. reliqua ut in Comm. Conf. non Pontif. in hymno: *Iste Confessor: mutatur tertius versus.* In 2. Vesp. a cap. de sequ. Festo S. Catharinae V. & M.

dupl. de communi V. & M. & Commemor. præced.

A R T I C U L U S I I .

De Missa.

N Festo S. Jo. a Cruce Conf. du pl. Missa: *Os Justi*, ut in Communi Conf. non Pontif. 1. loco. Or. propr. & Commemor. S. Chrysogoni M. ut in propr. Col. param. alb.

In Canone in Oratione Communi cantes, inclinetur caput ad nomen *Chrysogoni*, ibi nominatum, & summi lter ubi alias recitetur in Missa, in qua fit de eo Commemoratio, ex Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 5. n. 2. vide dicta 18. Januar. art. 2. ii. 7.

CA-

C A P U T X X V .

N O T A N D A X X V . N O V E M B R I S .

EXPLICANTUR ARTICULIS III.

Art. I. An Festum S. Catharinae Virginis & Martyris sit in foro calendum ex præcepto?

Art. II. De Horis Canonicis.

Art. III. De Missa.

A R T I C U L U S I .

An Festum S. Catharinae V. & M.
sit in foro calendum ex præcepto?

ETI in Concilio Oxoniensi in Anglia celebrato ann. 1222. observari mandetur S. Catharinæ V. & M. Festum: illa tamen lex privata fuit illius Diœcesis, vel Provinciae; ut notat Suarez de Relig. t. 1. tr. 2. l. 2. c. 9. n. 23. Atque adeo nulla est obligatio universalis colendi ex præcepto diem S. Catharinae V. & M. sacrum; Vid. Azor. Instit. moral. part. 2. l. 1. c. 25. quæst. 8. & colligitur etiam ex Constit. Urbani VIII. incipiente: Universa an. 1642. in qua recitantur omnia Festa ex obligatione universalis servanda, hujus tamen Festi nulla sit mentio.

A R T I C U L U S I I .

De Horis Canonicis.

Non Calend. Rom. S. Catharinæ V. & M. dupl. leæt. 1. noct. de Script. occur. 2. noct. propr. 3. noct. de comm. Virg. 1. loco: reliqua de eodem comm. V. & M. Or. propr. In 2. Vesp. Commemor. sequ. Festi S. Petri Alexand. Ep. M. Simpl. Or. Infirmitatem, de comm. un. M. P. 1. loco.

In Statu Ecclesiastico in 2. Vesp. 3 a cap. de sequ. Festo S. Silvestri Ab. dupl. de comm. Conf. non. P. Or. Intercessio de communis Ab. comm. præced. & simplic.

A R T I C U L U S I I I .

De Missa.

Non Festo S. Catharinæ V. & M. 4 dupl. Missa Loquebar, ut in communis V. & M. 1. loco. Or. propr. Col. param. rub.

CA.

C A P U T X X V I .

N O T A N D A X X V I . N O V E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

1. *N* Calend. Rom. S. Petri Alexan-
drini Ep. & M. simpl. noct. Fer.
1. & 2. lect. de Script. occur. 3.
lect. prop. Or. *Infirmitatem*, de com.
un. M. P. 1. loco ; reliqua de eodem
com.
2. In Statu Ecclesiastico hodie reci-
tatur de S. Silvestro Ab. ab utroque
Clero : ex Clemente XIV. 11. Maji
1770. rit. dupl. lect. 1. noct. de Scrit.
occur. 2. noct. prop. 3. noct. &
Or. de communi Abbatum reliqua de

communi Conf. non Pontif. g. lect
Simplicis, & ejusdem eom. in Jau-
dibus.

A R T I C U L U S I I .

*De Missa.**N* Festo S. Petri Alex. Ep. & M.
simpl. Missa *Statuit*. ut in co-
mun. unius M. P. 1. loco 2. or.
A cunctis. 3. ad libitum. Col. pa-
ram. rub.In Statu Ecclesiastico Missa de S.
Silvestro Ab. dupl. de communi Ab.
& com. simplicis. Col. param. alb.

C A P U T X X V I I .

N O T A N D A X X V I I . N O V E M B R I S .

A R T I C U L U S U N I C U S .

*De Horis Canoniciis.**N* Festum Præsentationis B. M. V.
celebratur cum Octava, si hodie
fuerit Sabbatum ante Dom. 1. Ad-ventus, vid. dicenda tr. 2. I. 1. par-
I. c. 2. n. 12. ubi de die Oct. oc-
cur. in Dom. privil. & dicenda in
Sab. post Dom. 28. Pentec. seu in
Sab. ante Dom. 1. Advent. fest. I-
num. 4.

CA-

C H A P U T X X V I I .

N O T A N D A X X V I I I . N O V E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

- 1 **N** Vesp. Commemoratio sequentia
Festi Simplicis S. Saturnini M. or.
prop. Etiam si sit extra Adventum,
& etiam si hodie recitatum fuerit Of-
ficium feriale, nihilominus adhuc
simplex Commemoratio habetur de
sequenti praedicto Festo S. Saturnini.
Vide Rubr. gen. Brev. tit. 3. n. 2.
& tit. 11. n. 10.
- 2 Si hodie fuerit Sabbathum, fit de
Vigilia S. Andreæ Ap. omissa in Lau-
dibus Commemoratione S. Saturnini,
quaæ in Brev. Rom. describitur
in Officio Vigiliæ prædictæ. Com-
memoratio autem S. Saturnini ha-
babit sua die proxime sequenti
Dominica in Laudib. & in hoc etiam
Sabbato in hodiernis Vesperis, ut
supra dictum est.
- 3 Ubi Festum Præsentationis B. M. V.
celebratur cum Octava, hodie fit de
die Octava prædictæ Festivitatis. Si
autem hodie sit prima Dominica Ad-
ventus, simplex Commemoratio fit

de prædicta die Octava. Vid. dicen-
da ff. 2. l. 1. p. 1. c. 2. h. 12. &
die 8. Decembr. n. 17. & 18. & die
15. ejusdem n. 3.

A R T I C U L U S I I .

De Missa.

Si hodie fuerit Sabbathum, dicitur 4
Missa de Vigilia S. Andreæ 2.
or. de B. V. 3. *Ecclesiæ* vel pro Papa.
Missa prop. ut in Missali, præter-
missa Commemoratione S. Saturni-
ni M. *Rubr. Miss.* 29. *Nov.* Ubi no-
minatur S. Andreas inclinetur ca-
put, secundum dicenda die sequenti
n. 9. *Col. parati. violae.*

Si hodie sit Dom. 1. Adventus, 5
ubi Festum Præsentationis B. M. V. ce-
lebratur cum Octava, hujusmodi ho-
dierna die Octava Missa erit de Do-
minica in Paramentis Violaceis, cum
Commemoratione diei Octavæ, &
Præfatio dicitur de B. V. ut in Festo.
Confer dicenda 15. Decembr. art. 2.
num. 7.

C.A.

C A P U T X X I X .

N O T A N D A X X I X . N O V E M B R I S .

EXPLICANTUR ARTICULIS III.

Art. I. *De Horis Canoniciis.*Art. II. *De Missa.*Art. III. *De Jejunio.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

- 1** IN Calend. Rom. de Vigilia S. Andreæ Ap. simpl. Noctur. fer. tres lect. propr. cum resp. de fer. occurrit. & or. propr. Commemor. S. Saturnini M. or. propr. Vesp. de sequenti Festo S. Andreæ Ap. dupl. 2. clas. ut in propr.
- 2** Si hodie sit Dominica, de Vigilia fieri debuit Officium in Sabbato præcedenti, ut dictum est heri; Commemoratio autem S. Saturnini fit hodie. *Rubr. Brev. bic & Rubr. gen. Brev. tit. 10. n. 9.* Et in hoc casu Vesp. erunt de sequenti Festo S. Andreæ Ap. & fiet Commemoratio præcedentis Dominicæ. **1. Adventus.**
- 3** Si Festum S. Andreæ venerit in Dom. **1. Adventus**, & consequenter hodie sit Sabbathum, Festum seu Officium Festi Sancti Andreæ transferendum erit in feriam secundam sequentem, si non fuerit impedita, ut dicimus sequenti die; Officium vero Vigiliæ aut ejus Commemoratio fit hodie; etiamsi feria secunda non sit faciendum alicubi de S. Andreæ, quia forte illa dies sit impedita Festo novem lectionum. In Vesp. autem hujus Sabbathi nihil fit de sequenti Festo Sancti Andreæ quia crastina die

nihil de eo faciendum erit in dicto casu.

Si Vigilia S. Andreæ venerit in **4** Adventu, in Officio nihil fit de Vigilia, quia Vigilia cedit feriæ Adventus digniori. *Rubr. gen. Brev. tit. 6. n. 2.* fit igitur Officium de feria Adv. cum Commem. S. Saturnini tantum. Vesp. de sequenti Festo S. Andreæ cum Commem. fer. Adv. Quod si fiat Officium de Festo novem Lectionum, in eo fiet Commem. fer. Adv. & (si Officium non sit 1. cl.) S. Saturnini tantum. Vesperæ juxta *Rubr. gen. de concur. de Festo*, & commem. fer. Advent. Si sit extra Adventum, & fiat de Festo novem lectionum admittente Commemoracionem Festi Simplicis, & Vigiliæ; nona lectio erit de Vigiliæ & in laudib. fiet Commemor. ejusdem & deinde S. Saturnini.

Officia semel in mense, vel hebdomada recitari concessa, prohibentur in Vigiliis sive cum jejunio, sive sine jejunio: ex Decr. Sacr. Congreg. Rituum. Vide dicta **1. 2. par. 1. cap. 2. num. 3.** **6**

AR-

A R T I C U L U S II.

De Missa.

7 IN Vigilia S. Andreæ Simpl. Missa propr. & Commemoratio S. Saturnini M. ut ibi, Col. paraam. violac.

8 In Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis occurreret Festo duplici, aut Semiduplici, aut Octava in Vigiliis, dicuntur duas Missas Conventuales: pro quibus videri debent dicenda tr. 2. lib. 4. part. 1. cap. 4. qu. 1. & duabus sequentib. & videri etiam possunt dicta hoc tr. 1. 1. 1. c. 2. de celebr. Miss. quotid. qu. 6. & sequentibus interrogat. Nominе Octavæ vero intelligitur solum ipsa dies Octava, non item quælibet dies infra Octavam. Vide dicta 27. Junii art. 1. n. 6.

9 In Missa de Vigilia S. Andreæ, aut in qua fiat de ea Commemoratio, inclinetur caput ad nomen S. Andreæ in oratione: Communicantes: & in Oratione: Libera nos: quæ recitatur post Patrem Nostrem. Similiter in Introitu Missæ Vigilie prædictæ, & in Evangelio, & ubicumque nominetur in Missa: ex Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 5. n. 2. Vide dicta 18. Januar. art. 2. n. 7. & dicenda 20. Decemb. n. 5.

10 Si Vigilia S. Andreæ venerit in Adventu, licet nihil de ea factum sit in Officio, secundum dicta art. præc. nihilominus Missa dicitur de Vigilia, & fit Commemoratio feriæ Adventus 2. loco: deinde tertio loco S. Saturnini M. (Vide dicenda tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 3. n. 7. fine.) Quibus additur 4. Fidelium si incidat in feriam secundam (vide dicta

TOM. IV.

1. 2. in fer. 2. n. 1. & Caval. locia ibi cit.) & quinta oratio de B. V. juxta Rubr. genor. Gavant. in Rubr. Brev. secl. 7. c. 2. ad diem 29. Novemb. Si vero fiat de Festo novem lectionum, & dicatur Missa de Festo, 2. Or. erit de feria Adv. occur. 3. Vigilie (confer dicenda tr. 2. cit. c. 3. n. 8.) 4. S. Saturnini. An autem legendum sit Ev. Vigilie in fine Missæ? Vid. tr. 2. cit. cap. 3. n. 3.

Si tamen sit extra Adv. & recitetur de Festo novem Lectionum admittente Commemorationem Festi simplicis, & Vigilie, & legatur Missa de Festo, cuius recitatur Officium; dicetur 2. Or. Vigilie, 3. Or. S. Saturnini, & in fine Missæ legetur Ev. Vigilie.

Si hodie fuerit Dominica, Missa de Vigilia dici debuit in Sab. præcedenti; ut heri octavimus; Commemoratio autem S. Saturnini fit hodie.

Si hodie fuerit Sabbatum, fit utique de Vigilia S. Andreæ cum Commemoratione S. Saturnini 2. loco, & 3. Or. de B. V. licet Festum seu Missa Festi S. Andreæ erit transserenda a sequenti Dom. 1. Advent. Rubr. Mis. hic.

A R T I C U L U S III.

De Jejunio.

IN Vigilia S. Andreæ Ap. est jejunium ex gravi præcepto obligante universaliter. Vide dicta 23. Febr. art. 3. secl. 1.

Leander a SS. Sacr. part. 3. is 15 quinque præc. Ecd. tr. 5. disput. 10. quest. 41. refert, quod in Regno Navarræ, in Civitate Pampilonensi,

Q

in

In qua Festum S. Saturnini Patroni illicis Civitatis solemnissime celebratur; jejunium hujus Vigilie transfertur ad diem antecedentem. Eadem ex causa anticipari Tolose, refert Caval.

comment. in Decr. S. C. R. tom. 2. c. 13. in d. 15. n. 18) Pro hujusmodi jejunii videri possunt dicta 23. Julii art. 3. & dicenda in Appendix ad calcem Diarrii c. 7. art. 3.

C A P U T X X X .

N O T A N D A X X X . N O V E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I I .

Art. I. De Observantia Festi S. Andreae Apost.

Art. II. De Horis Canoniceis.

Art. III. De Missa.

A R T I C U L U S I .

De observantia Festi S. Andreae Apost.

FESTUM S. Andreæ Ap. ex præcepto universali servandum in foro: constat ex Constit. Urbani VIII. incip. Universa, quam allegavimus die 1. Januar. n. 1. in ea describuntur Festa universaliter in foro ex obligatione gravi servanda, & inter ea ponitur Festum S. Andreæ Ap. Vide etiam dicta 24. Febr. n. 1. & 2.

A R T I C U L U S I I .

De Horis Canoniceis.

IN Calend. Röm. S. Andreæ Ap. dupl. 2. cl. Rubr. gen. Brev. tit. 9. n. 6. & in duab. tabell. excerp. ex Rubr. gen. Brev. Offic. ut in propri. & fit Commemoratio feriae Adv. si veniat in Adventu. 2. Vesp. de eodem Festo ut in propri. & fit Commem. feriae, si venerit in Adv.

Si Festum S. Andreæ incidat in 3. Dom. 1. Adv. transfertur in feriac secundam sequentem; (nisi sit impedita Festa novem lectionum: Vi. de dicenda sequenti die n. 3.) & in hoc casu hodie Vesp. de sequenti Festo S. Andreæ & Commemoratio præcedentis Dominicæ 1. Advent.

Quæ hodie leguntur in Breviario 4. Romano de Passione S. Andreæ Ap. excerpta sunt ex libro Passionis ejus quod scripserunt ipsius Discipuli, qui interfuerunt: ut in tertia lect. 2. noct. asservetur, & testatur etiam Bellarm. 40. 2. d: Controv. controv. 3. de Sacr. Eucb. lib. 2. c. 1. ubi illum librum legitimum esse, satis constare probat.

A R T I C U L U S I I I .

De Missa.

IN Festo S. Andreæ Ap. dupl. 2. cl. 5. Missa propr. Si venerit in Adv. fit. Commemor. fer. Credo. Rubr. gen.

Cap. XXX. Notanda XXX. Novembris. 123

*gen. Miss. tit. ii. Praef. Apostol. Post Epistolam ad V. Dilexit Andream, & in Evangelio, & in Oratione: Communicantes; & in oratione: *Liberas nos*, quæ dicitur post Pater No- ster, & ubi alias in Missa nominatur S. Andreas, inclinetur caput ex Rabr. *Miss. de rit. celebr. tit. 5. n. 2.* Vide dicta 18. Januar. art. 2. n. 7. Col. parva. rub.*

૧૮૪

Q 2

NO.

NOTANDA MENSE DECEMBRI.

P A R S I.

NOTANDA MENSE DECEMBRI IN GENERE.

EXPLICANTUR §. §. III.

- §. I. *De numero Dierum.*
- §. II. *De Reservatione Beneficiorum, & Alternativa.*
- §. III. *De Horis Canonicas.*

§. I.

De numero Dierum.

DECEMBER habet dies triginta supra unum. Vide dicta parte I. hujus lib. 3. c. 1. Aliquando a Veteribus hic mensis vocatur mensis decimus; rationem reddidimus in Septemb. par. 1. sect. 5. subf. 5. n. 45.

§. II.

De Reservatione Beneficiorum, & Alternativa.

RESEvatione Beneficiorum ex Reg. Cancell. December est mensis Episcopalis, & similiter in Alternativa. Vide dicta parte I. hujus lib. 3. c. 6.

§. III.

De Horis Canonicas.

ICET S.C.R. 1680. 7. Decemb. 3 & 1697. 27. April. declaraverit, Officia Sanctorum, quæ de mense Decembri aliquando supersunt, transferri posse, & fieri in prima die non impedita anni sequentis, apud Caval. to. 1. c. 6. decr. 1. hujusmodi vero declarationi derogatum est per alia posteriora Decreta, quæ nos dabimus, & exponeamus tamquam opportuniori loco in Appendice ad calcem Diarii c. 1. §. 1. In casu igitur quo alicubi nonnulla Sanctorum Officia supersunt de mense Decembri, quibus infra annum non fuerit locus: quid fieri debeat? Videnta sunt quæ ibi notabimus.

P A R S

P A R S I I.

M E N S I S D E C E M B R I S.

NOTANDA SINGULIS SIGILLATIM DIEBUS.

C A P U T I.

N O T A N D A I. D E C E M B R I S.

ARTICULUS UNICUS.

De Horis Canoniciis.

- 1 IN Cal. Rom. Offic. de fer. occur.
¶ Vesperæ de sequenti Festo S. Bibiana V. & M. semid. ut in communi V. & M. propr. & si venerit in Adventu, fit commemoratio feria.
- 2 Si hodie fit Sabbatum ante Dom.
1. Advent. quid animadvertisendum pro S. Bibiana? Vide sequenti die art. 1. n. 2.
- 3 Si Festum S. Andreæ Ap. venerit in Dom. 1. Adv. hodie fit de eo: nisi fuerit dies impedita Festo novem lectionum; & nota hic: quod Officia translatæ, qua tamen sint ejus.

dem ritus, & dignitatis, reponuntur juxta ordinem translationis, ut scilicet prius celebretur Officium ab ante translatum; deinde fiat de alio secundo loco translato: & sic successive. Ab hac tamen regula excipitur semiduplex occurrentis in Festo babente Octavam, vel in Dominica infra Octavam, vel in Festo duplice infra Octavam: quod semiduplex in præfatis tribus casibus transfertur in diem immediate sequentem, (in qua alias agendum esset Officium de die infra Octavam:) protrahendo ad aliam diem non impeditam aliud quocumque duplex, etiam prima classis, prius translatum. S. R. C. 2. Septembr. 1741. ex Regest. ejusd. S. C. apud Caval. 10. 2. e. 27. d. 10. in d. 9. n. 3.

CA-

C. AI P U R T A II.

. IN IO T A N N I D A M L E G D E C R E M B R I S. M

. EXPLICANTUR ARTICULIS HIC.

Art. I. De Horis Canoniciis.

Art. II. De Missa.

ARTICULUS I.

De Horis Canoniciis.

VN Cal. Rom. S. Bibianæ V. & M. semid. lect. r. noct. de Script. occur. z. noct. prop. 3. noct. Tbesauro, de communi Si Mart. tantum reliqua de communi V. & M. Or. propria. Et si venedit in Adventur, fit communem feriae. Vesp. de sequenti festo S. Francisci Xaverii Conf. duplo min. ut in communi Confessio P. Or. propt. commemor. precedet. Et ferias Advent.

z. Incidente Festo S. Bibianæ in Dom. i. Advent. transfertur in primam diem non impeditam. Vide dicenda in x. l. 1. part. h. c. 2. nr. 9. &c. transferri potest etiam post diem 17. Decembris. Vide dicenda 37. hujus n. 9. Si autem non sit locus translationi, fiat de ea commemoration in ipsa Dominica, juxta ea, quæ docebimus in Appendice ad calcem Diarii c. i. §. r. ubi agemus de Sandis, qui in fine annis supersunt; ibique etiam docebimus; hujusmodi commemorationem facienda esse ad modum semiduplicis: hoc est, in Laudibus, & in r. ac z. Vesperis, atque adeo ubi sequens festum est duplex minus, vel maius, facienda est in dicto casu commemorationi S.

Bibianæ in his etiam Vespere post Commemorationem Dominicæ. Ubis vero sequens festum est duplex secundæ classis; non est in dicto casu facienda commemorationi S. Bibianæ in his r. illius Vespere, sed solius Dominicæ præcedentis; quia dupl. 2. cl. respuit in r. Vesp. commemorationem semiduplicis præcedentis. In eodem tamen dicto casu, quo de S. Bibiana fiat commemoration in Dominicæ; non legetur nona lectio de eadem laudata Se M. iuxta Rubr. gen. Brev. tit. g. n. 10. quia cum dicendum sit nonum Responsorium vice hymni: *Te Deum*, illud non bene quadrat lectioni de Festo, sed bene lectioni de homilia, &c. id est nona lectio erit de eadem Dominicæ, qd; ut proravit *Gavantus* in Rubr. Brev. secund. 3. f. 12. 24. 33. Confessio dicenda tr. 2. l. cit. n. 2.

ARTICULUS II.

De Missa.

VN Festo S. Bibianæ V. & M. se mid. Missa: *Me expectaverunt*, ut in communi V. & M. 2. loco; z. Or. *A cunctis*. 3. ad libitum. Si autem venerit in Adventur, fit commemor. feriae. 3. Or. de Sancta Maria. Col. param. rub.

C A P U T I I I.

N O T A N D A I I I . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R

Art. I. *De Horis Canonicis.*

Art. II. *De Missis.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canonicis.

In Cal. Rom. S. Francisci Xaverii Conf. dupl. lect. v. noct. & Script. occur. 2. & 3. noct. & or. prôpr. reliqua de communi Conf. non Pontif. & fit commemoratio seriae Adventus. In 2. Vesp. a capit. de seqn. Festo S. Petri Chrysologi Ep. Conf. dupl. ut in communi Conf. Pontif. Antiphona ad Magis. *O Doctor.* Or. propria; (in qua , & in antiphona prædicta an supprimendum sit cognomentum *Chrysologi?* Vide 2. April. art. 1. n. 2.) & in hymno: *Iste Confessor,* in his Vesperis recitato pto S. Petro dñe. meruit supremos: fit commemorationi præcedentis, & seriae Adv. ac S. Barbaræ V. & M. simpl. Or. Deus , qui inter casera , ut in communi V. & M. 1. loco . (ubi autem de S. Barbara recitatur sub ritu dupli , Festum S. Petri transfertur; vide dicenda die sequenti , art. 1. n. 2.) Si tamen sequatur Dominica secunda Adventus , tunc secundæ Vespere erunt integræ de eodem Festo S. Xaverii , & fieri commemoratio sequ. Dominicæ , ac S. Barbaræ; Festum vero S. Petri transfertur.

2 Sandum Franciscum Xaverium Patronum &que principalem , (confer

A R T I C U L U S I I .

Meratum 20. 2. fest. 3. v. 12. n. 2. 6. Aliquando .) cum festo de præcepto , Regno Navarræ sedis Alexander VII. Bulla 34. Sacrosancti . 10. 5. Bullar. Rom. edit. Lugdun. Sed principaliter , & Proteetorem Indiarum Orientium declaravit Benedictus XIV. atque sub hœ titulo cum Officio dupli prime cl. & Octava ejus Festum colendum ab omnibus , qui tenentur ad horas canonicas in iisdem Regionibus , mandavit Billa 3. Indiarum Gentibus , in suppl. ad 10. 3. Bullar. ejus. Addita insuper facultate Episcopis , transferendi Festum cum Indulgentia in prædictis Indiis , ubi opus fuerit : Bulla Apostolice procurationis . §. 25. sub 6. Octobr. 1753.

S. R. C. interrogata: an Archiepiscopo Civitatis Bahiae , alias S. Salvatoris nuncupatae , liceret declarare per Litteras Pastorales , Sanctum Franciscum Xaverium esse Patronam principalem Civitatis Bahiensis vite constitutum : adeoque imposterum pro Patrono principali habendum ; & colendum sub eo ritu , qui Patronis principalibus Civitatum conceditur ; ita ut infra annum in Officio Divino , quando dicuntur Suffragia Sanctorum , de eo , ut Patrono principali , fieri debeat commemoratio loco competenti : & propterea in Missa , quando dicitur Oratione :

ratio: *Ac cunctis*: sub littera N: ejus nomen exprimi debeat? Respondit: *Licere pro ut in dubio: dummodo non omittatur in Metropolitana commemoratio Sanctissimi Salvatoris, tamquam Titularis ejusdem; & ita declaravit, ac servari mandavit die 16. Februarii 1754. in Bahien. ad 2. dub. apud Caval. to. 5. in Collect. recentior. Decretor. Confer dicenda in Appendice ad calcem Diarrii c. 5. de Tit. Eccl. art. 2. nu. 21. Cur de S. Xaverio Indiarum Apostolo, Apostolorum ritu non recitetur Officium? intelligi potest ex dictis. II. Junii art. 1. n. 4. Festum S. Francisci Xaverii prius celebrabatur die secunda Decembris, qua laudatus Sanctus migravit ad Dominum; deinde vero ad diem hanc tertiam per petuo transtulit supradictus Pontifex Alexander VII. Bulla 144. Cum, sicut accepimus, to. 5. Bullar. cit. edit. Lugdun. Nota autem hic: quod In Officio pro Sanctis Confessoribus, quoties eisdem fixa dies est assignata, quae non est dies obitus eorumdem, recitari non debet ad hymnum: *Iste Confessor &c.* meruit beatas: sed dicendum: meruit supremos laudis honores:) & quadam regula servanda est, si transferatur Festum Sancti Confessoris ad diem, quae non sit sui obitus. S. R. C. II. Junii 1701. in una Tertii Ordin. S. Francisci apud Caval. to. 2. par. 2. c. 39. d. 1. Unde non sunt audiendi. Sarnelliuss. litt. Ecclesiast. lib. 5. lit. 19. & alii, qui oppositum docuerunt; confer Meratian. to. 2. sect. 8. c. 3. n. 1. Videri autem possunt dicta 17. Septembr. n. 8. & 10. At vero Quando contingit, transferri Festum alicujus Sancti Confessoris a die sui obitus in diem proxime sequentem, si fiet a Capitulo de ipso, tunc in pri-*

mis suis Vesperis dicitur in hymno: Meruit beatas scandere sedes, & in reliquo Officio diei sequentis debet continuari idem versus. S. R. C. 13. Junii 1682. apud Merat. ind. Decr. Brev. n. 128. & apud Caval. I. cit. d. 2. confer etiam Meratum supra cit. o. 3. nu. 2. Hinc licet Sanctus Xaverius obierit die 2. Decembri, & Festum ejus celebretur die 3. tamen non soluta in 1. Vesp. sed etiam in Matutino dicendum est: Meruit beatas scandere sedes. Rursus in 2. Vesperis, ubi haec sint integræ de eodem, adhuc dicendum est: Meruit beatas scandere sedes.

Item licet in hymno *Iste Confessor pro Sanctis Confessoribus*, juxta Decretum II. Junii 1701. mutetur tertius versus, quoties eorum Officium recitatur extra diem obitus ipsorum: Verum praedicta mutatio non fiet, quando Officium Festivum Sancti Confessoris habentis Octavam, non ultra Octavam ipsum transfertur: quia tota Octava nil aliud est, quam extensio ipsius Festi; & ideo versus idem per reliquos Octavæ dies, qui forte super sunt, retinebitur. S. R. C. 2. Sept. 1741. apud Caval. I. cit. d. 3. Dicitur: *Confessoris habentis Octavam:* quia, ut animadvertis Gavantus in Rubr. Brev. sect. 8. c. 3. n. 7. mandandus est tertius versus, si Sanctus non habeat Octavam, etsi transferatur intra spatum octo dierum a die natali, seu obitus ejusdem: quia Octavæ nomine intelligitur Octava Festi, non autem Octava simpliciter dierum, intra quam translatum festum celebrari contingat; & hoc sat is indicat idem Decretum. Ex quo autem sequitur, quod occurrente Dominica I. Adventus in die 3. Decembris, ii, qui celebrant Festum S. Xa.

S. Xaverii cum Octava, adhuc debeat in hymno: *Iste Confessor*: dicere: *Meruit beatas scandere sedes*, si de eo recitent infra Octavam, puta die 4. Decembris; fecus tamen ii, qui celebrant sine Octava.

Triplicem vero esse rationem computandi diem natalem Sanctorum, ex Guyeto notat Cavalierius to. 1. c. 11. in *Decr. unic.* a n. 14. & to. 2. par. 2. c. 39. in d. 2. n. 4. Videlicet a media nocte ad medium noctem; ita ut dies ille pro Natali ejus assignetur Sancto, in cuius aliqua hora a media nocte ad medium noctem obiisse contigerit. Altera ratio computandi diem natalem Sanctorum est a Solis occasu ad occasum. Tertia denique, a primis Vesperis ad secundas: ita ut, si quis obierit e. g. die 1. Aprilis post horam Vesperarum: vel post Solis occasum; natalis ejus consignari possifion diei primæ Aprilis, sed secundæ proxime sequenti.

4 Ex his autem rationibus licet prima sit ab usu communi magis adhibita: at vero cum nostrum non sit, natalem diem Sanctis preferebere, sed Sedis Apostolicae: idcirco quamcumque ex dictis rationibus haec secuta fuerit; dies illa, quæ pro natali ab eadem Apostolica Sede determinata fuerit, censeri debebit natalis dies, in eaque dicendus erit versus: *Meruit beatas*; & non in proxime sequenti, nisi transferatur in eam, & simul saltē a Capitulo fiat de eodem: quemadmodum disponitur in supra allegato Decreto die 13. Iuniorii 1682. Sic licet *Sanctus Franciscus de Paula* obierit die 2. Aprilis hora circiter 21. & consequenter juxta tertiam computan-

di rationem, natalis ejusdem tradi potuisset tertia diei Aprilis; adhuc quia juxta rationem primam consignatus fuit diei secundæ, in hac dici debet: *Meruit beatas*: non autem si transferatur ad diem tertiam: nisi primas integras, vel dimidias habeat Vesperas. *Sanctus Philippus Beniti* die 22. Augusti ad vitam evolavit æternam hora 24. ad pulsationem Salutationis Angelicæ, & juxta secundam computandi rationem, natalis ejusdem statutus fuit die 23. sequenti, & ideo in hac dicitur: *Meruit beatas*: qui versus & diceretur die 22. si juxta primam computandi rationem, natalis ejusdem prædictæ diei 22. cum non fuisset impedita, consignatus extitisset; ut observat Caval. to. 2. l. cit. Item *Sanctus Hyacinthus* licet obierit die 15. Augusti, & ejus Festum celebretur die 16. & in precedenti die 15. non fiat a Capitulo de eo: nihilominus in *Breviario Romano*, quo ego utor, non signatur mutandus esse tertius *versus* in hymno: *Iste Confessor*: fortasse quia obiit die 15. boris canonice persolatis: atque adeo juxta prædicta, rite potuit ejus natalis dies consignari diei 16. sequenti. Etsi *Gavantus* ad diem 16. Augusti, & *Cajetanus Merati* tom. 2. ubi de ordin. recit. Offic. npt. 13. versus præfati mutationem signent:

A R T I C U L U S II.

De Missa.

N Festo S. Francisci Xaverii Conf. 5 Dupl. Missa propria, & fit Commemoratio serua Adventus. Col. param. alb.

C A P U T . IV.

N O T A N D A . IV. D E C E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . II.

A r t . I . *De Horis Canonicis.*A r t . II . *De Missa.*

A R T I C U L U S . I.

De Horis Canonicis.

DIIS quarta Decembris recitari debet sub ritu duplici Officium S. Petri Chrysologi Ep. & Conf. cum Oratione, & lectionibus propriis, & respective Missa celebrari ab omnibus tam Secularibus, quam Regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur: ex Benedicto XIII. in Decr. Urbis, & Orbis 10. Februar. 1729. apud Merat. to. 2. in Gavant. sec. 7. c. 2. ad hanc diem. Itaque in Cal. Rom. S. Petri Chrysologi Ep. & Conf. dupl. lect. 1. noct. Fidelis sermo put. in communi Conf. P. 1. loco: secund. noct. propt. 3. noct. Varagis ful. ut in Communi Doctor. Ori propria; reliqua ut in communis Conf. Pontif. In hymno: *Iste Confessor.* cantatur tertius versus, & fit commemoratione feriae Advent. ac S. Barbara V. M. Or. Deus, qui inter cetera, ut in communis V. M. I. loco. 2. Vesp. de eodem Festo, antiph. ad Magnific. O Doctor. Fit Commem. feriae, ac sequentis Festi simplicis S. Sabbæ Ab. Or. Intercessio, ut in communis Ab. Ubi celebratur Festum S. Barbara sub ritu duplice, etiam scilicet speciali solemnitate, fit de illa Officium, affixando aliam fixam, & perpetuum diem

S. Petro Chrysologo. S. R. C. 5. Maji. 1736. in Einsidlen. apud Caval. to. 1. cap. 9. dec. 13. videri possunt dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 1. §. 2. n. 19. Quod si reposuimus non remanserit locus infra annum; vid. dicenda cit. c. 1. §. 1. & in specie ibi num. 7. Rursus Quaestura est: an Festa Diocesana occurrentia aadem die cum Festis Romanis, præparanda sint Festis Romanis ejusdem ritus, & solemnitatiss? e. g. die 4. Decembris Festum Diocesatum S. Barbarae occurrit cum Festo duplici Romano Sancti Petri Chrysologi: dubitatur, & queritur, quale Festum sit prius celebrandum? & responsum fuit: detur Decretum sub die 12. Julii 1704. Ita S. R. C. 25. Junii 1736. in Burgen. Et idem confirmatum fuit die 16. Februar. 1737. in Mechlinen. apud Caval. to. 2. c. 26.. d. 9. Decretum vero, quod hic dari præcipitur, emanatum sub die 12. Julii 1704. est, quod sequitur: In occurrentia Festi Calendarii particularis & Festi Calendarii universalis cum paritate ritus & sine excellentia majoris dignitatis; faciendum est de primo, translatu secundo. S. R. C. 12. Julii 1704. in una Urbis, & Orbis, apud Caval. l. cit. d. 8. Id etiam expressius habet sequens Decretum: In occurrentia Festorum ejusdem ritus, & alias quomodocunque parium, primum locum habet.

babebit Officium Ecclesie particularis : secundum Ordinis , seu Religionis : tertium Diaecesis : quartum Nationis : quintum Ecclesie universalis . S. R. C. 23. Junii 1736. apud Caval. l. cit. dec. 10. (In quo autem sensu procedant hujusmodi decreta ? vide in superacit. Append. c. 7. de SS. Patronis n. 44.) Qui tamen ordo non attenditur in repositione Festorum e diverso die translatoriis : sed prius sit de prius translato , ut in sequenti Decreto : Pro translatione Festorum talis ratio babeatur , ut prius sit Officium de prius descripto in Calendario ; nullo habito respectu , quod Officium translatum sit Ecclesie particularis : Ordinis , seu Religionis : Diaecesis : Nationis : & Ecclesie universalis . S. R. C. 5. Maii 1737. in Einsidlen. apud Caval. t. 2. c. 27. d. 5. Quod vero Decretum intelligendum est cum limitationibus ut in sequenti : Officia translatata , quae tamen sint ejusdem ritus , & dignitatis , reponuntur juxta ordinem translationis , & sic successore . Ab hac ratione regula excipitur semiduplex occurrens in Feste babente Octavam , vel in Dominica infra Octavam , vel in Feste duplice infra Octavam , quod semiduplex in praefatis tribus casibus trans-

fertur in diem immediate sequentem : (in qua alias agendum esset Officium de die infra Octavam :) protrahendo ad aliam diem non impedante aliud quocumque duplex etiam 1. classis , prius translatum . S. R. C. 2. Septembr. 1741. ex Regestis ejusdem S. C. apud Caval. l. cit. d. 40.)

ARTICULUS II.

De Missa.

IN Festo S. Petri Chrysologi Ep. & 3 & Conf. dupl. Missa de communione Doct. Or. propt: & fit commemor. feriae Advent. ac S. Barbaræ V. & M. ut ita Missa : Loquebar : de communione V. M. s. loco ; & dicitur Credo : ex Bened. XIII. 10. Februarii 1729. confer Meratum to. L. par. L. tit. 11. n. 7. & videri possunt dicta 14. Januar. art. 2. n. 34. Col. param. alb.

Si dicenda sit Missa de S. Barbara : Loquebar l. cit. Commemor. feriae , & non dicitur Credo , nisi aliunde dicendum sit , putatatione aliquius Octavæ occurrentis . Col. param. rub.

C A P U T V.

N O T A N D A V . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I .

A r t . I . *D e H o r i s C a n o n i c i s .*A r t . II . *D e M i s s a .*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

TN Cal. Rom. de feria Advent. &
Ist Commemoratio simplicis S.
 Sabbath Ab. Or. *Intercisso*, de com-
 muni Ab. Vespere de sequenti Fe-
 sto S. Nicolai Ep. & Conf. dupl.
 us in communi Conf. Pontif. Or.

propria, & Commemor. fer. Ad-
 vent.

A R T I C U L U S I I .

De Missa.

TN Missa de feria Advent. 2. Or. 2
J S. Sabbath Ab. ut in communi
 Ab. 3. Or. de B. V. Col. param.
 Violac.

C A P U T VI.

N O T A N D A VI . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I I .

A r t . I . *A n F e s t u m S . N i c o l a i E p i s c o p i & C o n f e s s .* fit colendum ex præcepto
*i n f o r o ?*A r t . II . *D e H o r i s C a n o n i c i s .*A r t . III . *D e M i s s a .*

A R T I C U L U S I .

An Festum S. Nicolai Ep. & Conf.
fit colendum ex præcepto in foro?

REPERT Baroniūs in not. Martyro-
 log. Rom. ad hanc diem: in
 Constitutione Emmanuelis Imperato-
 ris apud Theodor. in Nomoc. Photii
 tit. 7. cap. 1. hæc verba scripta esse:
 Sexta dies Decembriſ Festiva est pro-

pter miraculis insignem, & anguento-
 rum fragrantia scurentem Nicolaum.
 Nihilominus dicendum est: in Eccle-
 sia Latina Festum S. Nicolai Epi-
 scopi nullo jure præscribi sub gravi
 præcepto servari: uti testatur Suarez
 de Relig. to. 1. tr. 2. lib. 2. cap. 9.
 n. 22. fine, Azor. Instit. moral. p. 2.
 lib. 1. c. 25. qu. 8. Deinde hujus-
 modi obligationem nequamquam ad-
 esse, constat ex Constitutione Urba-
 ni

ni VIII. incip. Universa. an. 1642.
ubi recenset omnia, & singula Fe-
sti ex obligatione gravi universaliter
observanda; nullam vero mentionem
facit Festi hujus. Et licet in pleris-
que locis sit consuetudo servandi; non
tamen ex obligatione sed ex devo-
tione servari, putant Angelus, &
Sylvester, quibus consentiunt Azor-
rius, & Suarez; & ita dicendum est
post laudatam Constitutionem Ur-
bani. Confer dicenda in Append ad
calcem Diarii. c. 7. de SS. Patro-
nis art. 2. n. 5.

de Script. occur. 2. noct. propr. 3.
noct. *Homo peregre*, ut in communi
Conf. P. 1. loco; reliqua de eodem
communi; Or. propr. Commemora-
tio feriæ Advent. In 2. Vesp. a ca-
pit. de sequ. Festo S. Ambrosii Ep.
Conf. dupl. ut in communi Conf.
P. antiph. ad Magnific. O Doctor
Or. ut in communi Doctor. in hy-
mno: *Iste Confessor*: mutatur tertius
versus, & fit Commemoratio præce-
dantis, & feriæ Adventus.

ARTICULUS III.

ARTICULUS II.

De Horis Canoniciis.

* *In Cal. Rom. S. Nicolai Ep. &*
Conf. dupl. min. lect. 1. noct.

De Missa.

In Festo S. Nicolai Episcopi & 3
Confessoris dupl. Missa propria,
& fit Commemoratio feriæ. Col. pa-
ram. alb.

C A P U T VII.

N O T A N D A VII. D E C E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS IV.

Art. I. *An Festum S. Ambrosii Episcopi Confess. fit servandum ex precepto
in foro?*

Art. II. *De Horis Canoniciis.*

Art. III. *De Missa.*

Art. IV. *De Jejunio.*

ARTICULUS I.

*An Festum S. Ambrosii Ep. Conf. fit
servandum ex prec. in foro?*

FESTUM S. Ambrosii Ep. Conf. &
Doctoris Ecclesiae non esse ex
præcepto universaliter servandum in
foro; docuimus 12. Martij art. 1.

ARTICULUS II.

De Horis Canoniciis.

In Cal. Rom. S. Ambrosii Episc. 2
Conf. & Ecclesiae Doctor. dupl.
min. lect. 1. noct. Fidelis sermo. ut
in communi Conf. P. 1. loco. 2.
noct. propr. 3. noct. de communi
Do-

Doctor. Or. ut in eodem communi reliqua ut in communi Conf. Pontif. In hymno: *Iste Confessor*: mutatur tertius versus; & fit Commemoratio feriae. Vesperæ de sequ. Festo Conceptionis B. M. V. dupl. 2. cl. ut iam propr. Commemoratio præcedentis, antiph. *O Doctor. & Commem. fer.* In fine hymni Complet. Jesu tibi... *Qui natus es.*

Ubi autem Festam Conceptionis celebratur sub ritu dupl. 1. cl. ut in Regno utriusque Siciliæ, fit sola Commemoratio feriae.

3 *Concurrente Dominica secunda Adventus die 7. Decembri cum Festo Conceptionis B. M. V. & die Octava Sancti proprii, debet fieri prius Commemoratio de Octava Sancti proprii; deinde de Dominica, juxta dispositionem Tabellæ secundæ de concurrentia Dominicæ majoris sive prime, sive secundæ classis cum die Octava, ut ibi regula tertia; quemadmodum præcisa docet Rubrica Breviarii Romani de Commemorat. 11. S. R. C. 10. Januar. 1693. in una Galliar. apud Caval. 10. 2. c. 18. d. 3.*

ARTICULUS III.

De Missa.

4 *In Festo S. Ambrosii Ep. & Conf. & Eccl. Doct. dupl. Missa ut in proprio. Commemor. feriae Advent. Credo. Rubr. gen. Miss. tit. II. Col. para m. alb.*

ARTICULUS IV.

De Jejunio.

5 *NONNULLÆ Civitates, seu Populi quidam consueverunt in com-*

muni vowere jejunium universale pro loco suo in Vigilia Conceptionis, seu die præcedente Festum Conceptionis B. M. V. ut perpetuo custodiendum singulis annis, etiam a successoribus & Posteris Civitatis, seu loci ejusdem. Janvero de hujusmodi jejunio.

Qu. I. An opus sit, quod singuli 6 Cives Votum pronuncient Jejunandi?

R. Negative, sed sufficit, quod ii solum, qui præcipue representant Civitatem, puta, quod Populi Reatores, ut tales, Votum emittant, reliqui vero Civium in Votum illud consentiant, iajujandij omnis acceptent, obligationemque suscipiant: hæc enim est tacita emissio Voti. Vid. Suar. de Relig. 10. 2. tr. 6. de Voto. lib. 4. c. 9. n. 21. 8. & 12. Castropal. part. 3. de virt. Relig. tr. 15. disp. 1. pu. 15. n. 3. Tancredi de Relig. tr. 4. lib. 2. disp. 13. pu. 3. n. 19.

Qu. II. An opus sit, ut singuli 7 Cives in Votum consentiant, ut dici possit, Civitas jejunandi Votum emisse?

R. Negative, sed sufficit pars maior. Vid. Suar. l. cit. n. 8. in med. Castropal. loc. cit. Tancredi loc. cit. n. 21. Salmanticens. tom. 4. tr. 17. cap. 1. quæst. 4. §. 3. num. 320.

Qu. III. An ii, qui in Votum 8 prædictum non consentiant, seu positive dissentiant, illudque non acceptent, obligentur nihilominus etiam sub gravi ad jejunium?

R. Plerique absolute affirmant, teneri; & quidem etiam ex Voto, sicuti cæteri, qui in illud consentiunt. Alii vero docent, teneri solum ex præcepto Episcopi: ex suppositione quod accedat Episcopi approbatio, & præceptum; ita ut præcepto

cepto suo rogat omnes ad Votū accep-
tationē, quo ad ejus obligatio-
nem: vel saltem ad observantiam
jejunii promissi & paste populi majo-
ritatis. Ex quo sequitur, quod isti non je-
junando, minime violant Votum, nec
communicant proprium peccatum infi-
delitatis contra Deum, sed solam
contra obedientiam, vel contra virtu-
tem temperantiss, ad quam pertinet
jejunium. Vid. Suar. I. cit. a n. 5.
ad II. inclus. Catropal. I. cit. Tan-
credi. n. 19. Salmantic. I. cit. Bonac.
ca. 2. disp. 4. quæst. 2. pu. 5. 6. 2.
n. 20.

Huic posteriori sententiae standum
est, atque adeo dicendum: eos, qui
non voverunt, seu in votum non
consenserunt, nec consentiunt, ne-
quaquam obligari (ex vi simplici-
tate Voti) ad jejunium, quod major
pars Civium vorit, sed ad illud re-
nieri tantummodo eos, qui Votum
emiserunt, seu in votum hujusmodi
consenserunt; eum Pittone Meratus
iudic. decret. Broc. n. 1971

Huic sententiae favet Declaratio
Sacrae Congregationis R̄iuum, quæ
in una Panormitana interrogata: An
sit validum votum missum anno 1726:
in Civitate Thermenitana ob liberatio-
nem a ruinis terramotus: primo, co-
tobrandi tria Festa de precepto, scili-
ces diem primam, secundam, & ter-
tiā Septembri. Secundo; jejunandi
die precedente prædicta Festa. Festio,
numquidem admittendi mulieres in Scen-
is theatrum, & theatris? S. R. C.
Febr. 1744. respondit: Votum
missum quo ad personas tantum & quo
illud emiserunt. apud Caval. to. 2.
c. 23. d. 2. fin. append. ad cap. prædi-
ctum; posid posid door. 7.

9. Liceat autem, si Episcopus præcep-
to suo cogitantes, servare je-

junium, quod major pars Civium vo-
rit, esset obligatio parendi; attamen
uniparvadvertisendum est; populum non
esse cogendum ad hujusmodi Vota
emitterenda, seu acceptanda: nec ad
ea terryanda obligandos eos, qui non
consenserunt, in illa: cum Pittone
Meratus loc. cit. Recole responsū
S. Congr. relatum a nobis sub die
30. Julii art. 3. Et alias sacerdotes ea-
dem S. C. rogata pro confirmatio-
ne Votorum hujusmodi ab Universi-
tatis emissorum, renuit: ut vide-
re est apud Ferrar. Biblioth. to. 3.
V. Festa. n. 3. Caval. to. 2. c. 13.
ix decr. 8. n. 8. & videlicet possunt di-
cenda in Appendice ad calcem Dia-
rī c. 7. art. 2. n. 5. Ceterum vide
etiam infra dicenda qu. 5. Ex his
facile solvitur quælitum sequens.

Qu. IV. An Posteri teneantur sub 10
gravi, servare jejunium, quod Ma-
iores loci, seu Antecessores in com-
muni voverunt, ut perpetuo singulis
annis custodiendum in tali Civitate
sua; ita ut voluerint ad illud obli-
gari Cives etiam Successores suos:
at teneantur, inquam, prædicti Po-
steri, quanvis in hujusmodi votum
non consenserint, aut etiam positive
dissentiant?

D. Affirmant communiter Doc-
tores; qui tamen non conveniunt in
assignanda ratione, ex qua teneantur;
alii enim volunt, teneri eodem
Voto Antecessorum suorum, qui
illud emiserunt. Alii dicunt, obli-
gari ex vi pacti, & promissionis,
quæ in universalem successorem per-
transire. Alii putant, teneri ex vi
consuetudinis. Alii denique docent,
obligari ex vi præcepti Epicopalis,
ex suppositione quod Episcopus Vo-
tum Civium approbaverit, & in ta-
li Civitate, seu loco, mandaverit
ita.

stabili præcepto servari ab omnibus tale jejunium: secundum dicta q. 3. Vide Suarez l. *supra* cit. a n. 4. ad 11. inclus. Castropal. n. 2. & 3. Bonac. l. cit. Tancredi n. 19. Salmant. n. 117. & 118. Azor. *Instit. moral.* par. 1. lib. 11. cap. 15. qu. 15. Em. Rodriqu. in sum. p. 2. c. 101. n. 13. Filliuc. ro. 2. tr. 26. cap. 6. q. 2. n. 162. Tambur. de *præc. Eccles.* tr. 1. c. 7. n. 24. Pelliz. *man. Regul.* ro. 1. tr. 5. c. 5. qu. 22. n. 53. Caval. tom. 2. cap. 13. in *decr.* 1. a n. 9.

Prædicta ultima sententia tenenda est, atque adeo dicendum: Posteros non obligari ad jejunium, cui aliquando Cives antecessores se obligarunt ex Voto, tamquam perpetuo custodiendum eo loci; nisi forte accesserit præceptum Episcopi, tunc enim tenerentur ratione præcepti: vel nisi votum Antecessorum Civium libere acceptent, atque confirment: tunc enim obligarentur ex vi voti personaliter emissi. Caval. l. cit. n. 14. & 17. Huic sententiae favet eadem supra allegata Declarationis S. C. R. in Panormitana: pro Civitate Thermitana; & conformiter ad præfatam Declarationem laudatæ S. C. jejunium, de quo in ea Declaratione fit mentio, servatum in prædicta Civitate Thermitana ab iis solum, qui illud emiserant, seu in illud consenserant, quando Regulares illius Civitatis illud publice protulerunt nomine Civium; minime vero a Successoribus Civibus: ipse vidi, cum in illa Civitate morarer.

Qu. V. An Regulares teneantur servare jejunium, ad quod Civitas, in qua degunt, se obligavit ex Voto modo prædicto?

Res. Communiter Audtores docent: teneri etiam exemptos a jurisdictione Episcopi, saltem ratione vitandi scandali. Dicendum est: quod, cum hujusmodi Vota non obligent nisi eos tantum, qui illa emiserunt, secundum dicta qu. 3. reliquos vero, secundum ibidem dicta, nonnisi pro casu, quo Episcopi præceptum accesserit: hinc Regulares non tenentur jejunia servare prædicta, quemadmodum nec servare tenentur Clerici sæculares, aliique laici, qui hujusmodi vota non emiserunt; & ita practicari vidi in Civitate Thermitana, recurrente jejunio ex Voto Civitatis, de quo supra facta est mentio: servabatur enim jejunium ab iis solum, qui olim Votum emiserant, ab aliis vero, etiam Regularibus non servabatur, nisi ab iis, qui tunc quando Votum emisum fuerat, aderant, eique assensum presisterant, seque obligaverant.

Si tamen accesserit præceptum Episcopi, tunc Regulares tenebuntur, etiam exempti a jurisdictione Episcopi, saltem ratione vitaadi scandali. Quod si in aliqua Regularium Communitate consuetudo, etiam iavaliisset antiqua, servandi jejunia, quæ Episcopus sive in Synodo sive extra Synodus aliquoties indicit: non est dubium, Communitates hujusmodi Regulares, teneri jejunia prædicta servare ratione consuetudinis, quæ vim legis habet. Vida. Pelliz. l. cit. quæst. 21. n. 52. Dian. *edit. coord.* tom. 4. n. 6. Regul. 41. Bonac. l. cit. Castropal. n. 2. Azor. *Instit. moral.* par. 1. lib. 7. c. 19. qu. 2. Benedict. XIV. de *Synod. Dioces.* lib. 13. c. 14. n. 6. & 7. ubi asserti duo exempla verbis his: In Synodo Diocesana Cardinalis Gepponi ar-

Archiepiscopi Ravennatis, habito anno 1627. ritulo de observatione dictum Festorum n. 17. habentur haec verba: Predecessor noster (Petrus videlicet Cardinalis Aldobrandinus) unanimi totius Cleri acclamatione, habitoque in pleno Senatu Sapientum, ac totus populi antiquae Civitatis Ravennae assensu, p̄vigilium Sancti Apollinaris Protectoris, ac Patroni ieiunio ab omnibus nostris Dioecesis celebrandum in prima Synodo statuit, ac prænunciavit. Et hoc ipsum in subsequentibus Synodis Archiepiscoporum confirmationem obtinuit, Et jejunium prædicta diei obseruat in universa Dioecesi tum a Secularibus, tum a Regularibus. Sanctæ Memoriae Clemens XI. ut singulis annis celebraretur memoria liberationis a periculo terramotus, quo Urbs Romana afficta fuit; statuit, jejunium quotannis esse servandum pridie diei Festi Purificationis Beatae Mariae Virginis; ut legitur in ejus vita edita Urbina anno 1727. lib. 2. n. 36. pag. 98. Et quamvis hoc jejunium fuerit a dicto Pontifice demandatum uti Urbis Episcopo, usque ad presentem diem obseruat a Secularibus, & Regularibus in Urbe degentibus. Hæc laudamus Pontifex.

13 Qu. VI. An Civis loci, in quo est jejunium ex Voto, teneatur jejunare, si inveniatur alibi?

R. Vel personaliter se obligavit: vel non. Si obligavit se personaliter; rursus distinguendum: vel obligavit se sub conditione tantum, quod maneat in loco, in quo sui Cives jejunant: vel obligavit se absolute, & simpliciter. Si hoc secundo modo; tenetur jejunare, ubicumque inveniatur: quia obligatio est personalis. Si tamen primo modo: non

TOM. IV.

teretur: quia cessante conditione, sub qua se obligavit, obligatio cefsat; votum enim non obligat ultra intentionem votat: ut omnes docent.

Quod si non obligavit se personaliter, non tenetur, quia non tenetur ex voto, etiamsi maneat in eodem loco: secundum dicta qu. 3. Nec tenetur ex præcepto Episcopi, etiamsi hoc forte accesserit Voto Civium; quia hujusmodi præcepta sunt localia; atque adeo non obligant extra locum. Et in terminis fayet Diana edit. coord. tom. 4. tr. 6. R. 41. §. 1. Nota tamen, quod hujusmodi Vota presumuntur semper ex natura sua esse localia, nisi aliter constet de expressa intentione voventis.

Interrog. Quid? si Voto Civitatis accesserit præceptum Episcopi, & Civis sit in alia Civitate, in qua tamen simile adsit locale præceptum jejunii.

R. Communior sententia docet: teneri peregrinum servare leges, consuetudines, & præcepta specialia loci, ad quem venit, si eadem habentur in Patria sua; ut si hodie sit in sua Patria aliquod speciale festum, & veniat in locum, ubi servetur aliud speciale Festum. Ita Suarez to. I. de Relig. tr. 1. l. 2. c. 14. n. 15. Th. Sanch. de Matrim. to. I. l. 3. disp. 18. n. 3. & in Decalog. to. 1. l. 1. c. 12. n. 21. Bonac. to. 2. tr. de legib. disp. 1. quest. 1. pu. 6. n. 52. Castropal. psr. I. tr. 3. de legib. disp. 1. pu. 24. & 3. n. 6. Quamvis oppositum, dicant, esse probabile, Tamburinus in Decalog. l. 4. c. 2. §. 2. n. 13. & in 4. præc. Ecc. c. 2. n. 35. atque La-Croix lib. I. de legib. qu. 112. n. 686. Qui-

S bus

bus meo iudicio faveat intrinseca validissima ratio, quod natura praecepti localis ea est, ut eo solvatur qui loco excedit, nec ipso ligetur, qui in loco est peregrinus, dummodo cetera adsint, quæ quoad hanc exemptionem peregrinorum requiri soleant. V. dicta 23. Jul. n. 19. & dicenda tr. 2. l. 2. par. 1. c. 2. n. 5. versu *Tertio est sententia*: tum hic qu. seq.

15 Qu. VII. An Civis loci, in quo non est jejunium, teneatur jejunare, si sit in loco, ubi celebretur jejunium ex præcepto locali.

R. Satis probabile esse, quod, secluso scandalo, non teneatur, docet cum Del-bene Thomas Tamburinus in 4. præc. Eccl. c. 2. nn. 28. dummodo sit in transitu per unum, vel paucos dies: unde reprehendit tamquam nimis laxam opinionem Paf-qualigi putantis, id verum esse etiam si per multos dies ibi consistat. Videri similiter possunt dicta 23. Ju-lli art. 3. qu. 4. n. 19. initio; & dicenda tr. 2. l. 2. par. 1. c. 2. n. 5. versu: *Tertio est sententia*.

16 Qu. VIII. An obligentur ad hujusmodi jejunium ii, qui alias excusantur a jejunio ex præcepto universalis Ecclesiæ? puta propter ætatem, vel laborem nimium corporalem: ut notum est.

R. Si personaliter se voto obstrinxerint, tenentur; secus non tenentur ratione solius præcepti Episcopi, quod voto Civium acceperit: quia hujusmodi obligatio præcepti imponitur ad normam similis Ecclesiastici præcepti universalis de jejunio. Vid. Tam-
bur. de præc. Eccl. tr. 4. c. 3. n. 33. Th. Sanch. in Consil. lib. 5. cap. 1. dub. 2. n. 7.

17 Qu. IX. An, qui tenentur ad hujusmodi jejunium simpliciter ex vo-

to, possint comedere carnes, si justa aliqua de causa excusentur a jejunio seu ab unita refectione servanda?

R. Pro resolutione V. dicta lib. 2. ubi de Dominica n. 93.

Qu. X. Alii Rectores Populi, qui publice, ut solet ita hujusmodi Votis nomine Civitatis emissis, pronunciant formulam Votum de jejunio servando; teneantur etiam intendere, se personaliter Voto illo obligare ad tale jejunium?

R. Negative; quia sunt veluti procuratores Civitatis, seu populi ventis jejunium. Porro Votum fieri potest per alium n. quoad exteriorem prolationem. Vid. Suar. de Relig. to. 2. tr. 6. de Voto, lib. 4. c. 9. n. 12. Castropal. nar. 3. de Virtut. Relig. tr. 15. disp. 1. pu. 15. n. 2. & 3. fin. Salmantic. t. supra cit. n. 119. Tenentur tamen, accidente Episcopali præcepto, Votum Civitatis confirmante, seu obligante ad jejunium eos etiam, qui Votum non emiserint; tenentur, inquit, & ipsi jejunare sicut ceteri ex Cœliibus, qui in Votum illud forte non consentiant; secundum dicta qu. 1. 3.

Qu. XI. An hujusmodi Votum jejunii possit ab Episcopo revocari?

R. Cum distinctione; enim si vero tale Votum, ut personale est respetu singulorum Civium, qui illud emiserunt, seu in illud consenserint, revocari non potest ab Episcopo, nisi per medium justæ dispensationis. Ut autem obligat totam Communiam, potest quidem ab Episcopo revocari, sicut alia præcepta particularia suæ Diœcesis: quia respectu Communitalis non habet hujusmodi Votum vim, nisi in ratione præcepti Episcopalium; secundum dicta qu. 3. & 4. Quod præceptum ab Epi-

co-

scopo potest abrogari ut docet Suarez l. cit. n. 11. fine. & Layman, quem citat, & sequitur Pellizarius, l. supra cit. qu. 22. n. 53. Addit etiam Suarez, talem abrogationem validam fore, etiam si fiat sine causa sufficienti ad dispensationem Voti, quia, inquit, per illam non tollitur propria obligatio Voti, sed alia, quae per eamdem jurisdictionem, & potestatem Ecclesiasticam fuerat introducta. Sed hoc verificatur solum quo ad eos, qui Votum non emiserunt, nec in illud consenserunt: atque adeo non sunt obligati ad tale jejunium nisi ratione pracepti ab Episcopali. Quo ad alios autem, qui Votum emiserunt, & in illud consenserunt, & accedente Episcopali pracepto tenentur tum ratione voti, tum ratione pracepti; si hoc praceptum ab Episcopo abrogetur, remanet obligatio Voti personalis ad idem jejunium; neque hoc Votum ab Episcopo revocari potest, nisi per medium justæ dispensationis, quemadmodum dicebamus, per quam tollitur propria obligatio Voti. Deinde animadvertisit Pellizarius, æquum non esse, illum irritationem, seu abrogationem fieri sine justa causa.

23 Qu. XII. An hujusmodi Votum jejunum possit commutari per Bullam Cruciatæ?

R. Quid si hujusmodi Votum respiceretur ut Votum Civitatis, seu Populi in communia, non posset commutari per Bullam Cruciatæ, quia Bulla praedita conceditur personis particularibus; ut cum aliis docebimus tr. 2. l. 4. par. 1. c. 2. n. 17. Unde si nomine Civitatis, seu populi acceptatur unica Bulla Cruciatæ, haec non valeret; atque adeo privilegii Iesus uti non posset Civitas universa, cunctusve populus. Si tamen hoc Votum spectatur, quemadmodum spectandum est, ut personale, seu personaliter emissum a talibus singularibus personis, quæ jejunare voverunt, vel in Votum jejunii consenserant, potest quidem illud commutari virtute Bullæ Cruciatæ illis personis singularibus, quæ Bullam acceperint: etiam omnibus, & singulis Civibus, si omnes, & singuli Votum emiserint, omnesque, ac singuli Bullam acceperint.

Quemadmodum autem, abrogato Episcopali pracepto, remanet obligatio Voti ad jejunium, quo ad eos, qui Votum emiserunt; ut quæstiones praecedenti dicebamus: ita & hic contra, sublata obligatione Voti virtute Bullæ Cruciatæ, remanet obligatio ad illud idem ratione pracepti Episcopalis: ex suppositione, quod hoc praceptum Voto Civitatis accesserit; nec fuerit abrogatum.

C A P U T VIII.

N O T A N D A V I I I . D E C E M B R I S .

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. Not. in Feso Conceptionis B. M. V.

Art. II. Not. infra Octavam Concept. B. V.

A R T I C U L U S I .

*Not. in Feso Conceptionis B.
Marie Virg.*

EXPLICANTUR SECTIONIBUS VI.

Sect. I. De institutione, & obser-
vantia Fesi Concept. B.
V. Pontificisque Decretis
in materia prefata Con-
ceptionis. Ubi de ratio-
ne celebrationis plurium
Festorum de precepto in
bonorem laudatae SS. Dei
Genitricis.

Sect. II. De Horis Canoniceis.

Sect. III. De Missa.

Sect. IV. De Functionibus Pontifica-
libus.

Sect. V. De Indulgentiis.

Sect. VI. Not. tempore Interdicti.

S E C T O . I .

De Institutione, & Observantia Fesi
Concept. B. M.

Ubi

De ratione celebrationis plurium Fes-
torum de precepto in bonorem
SS. Dei Genitricis.

FESTUM Conceptionis Beatæ Ma-
rie Virginis est universaliter ob-
servandum etiam in foro ex præ-

cepto gravi, quod pro universa tulit Ecclesia Clemens Papa XI. 6. Decembr. 1708. Constit. 120. t. 10. Bullar. Rom. Mainardi, quæ incipit: *Commisi nobis dicimus*. Hodieum vero Festum jam olim receptum etiam fuisse sub gravi obligazione plerisque in locis ex consuetudine particulari ante Constitutionem Clementis, referunt Azorius *Instit. moral. par. 2. lib. 1. c. 21. qu.* 1. Baron. in not. *Martyrol. Rom.* ad hauc diem. Quam consuetudinem approbaverat Sixtus IV. Constitutione edita, incipiente: *Cum praexcel- sa*, quæ habetur inter Extravagan- tes communes tit. de Reliquiis, & veneratione Sanctorum, & confirma- verat Alexander VII. Constit. incip. *Solicitude omnium Ecclesiarum*, quam ad verbuna dabimus infra; per quam etiam innovavit Constitutiones, & Decreta Sixti IV. & aliorum Pon- tificum predecessorum suorum in fa- vorem sententiaz afferentis: *Anima mea Beatae M. V. in sui creatione, & in corpus infusione, Spiritus Sancti gratia donatam, & a peccato ori- ginali preservatam fuisse.* Nota ta- men: apud Veteres nomine Festi Conceptionis B. V. venisse etiam, Festum Annunciationis, cum Illa concepit in utero Verbum de Spi- tu Sancto: quod etiam observavi- mus die 25. Mart. n. s.

Por.

2 Porro laudatus Pontifex Sixus IV. in altera sua Constitutione incipient. *Grave nimis*, quæ habetur eodem cit. tit. de Reliq. alia insuper decrevit ad hoc mysterium pertinentia; enimvero motu proprio, & certa scientia, atque Apostolica auctoritate, excommunicatione ipso facto incurrienda ferit Prædicatores omnes, præsumentes affirmare; eos, qui crederent, aut tenerent, Dei Genitricem ab originali peccati macula in sua conceptione præservatam; propterea alicujus hæresis labe pollutos fore, vel mortaliter peccare; aut *Conceptionis Officium* celebrantes, & sermones illorum, qui, eam sine hujusmodi macula conceptam esse, affirmant, audientes, alicujus peccati reatum incurrire. Prædictas assertiones utpote falsas, & erroneas, & a veritate penitus alienas, editosque defaper libros id contiuentes, quo ad hoc, Auctoritate Apostolica tenore hujuscæ Constitutionis suæ reprobat, & damnat; ac motu, scientia, & auctoritate prædictis statuit, & ordinat, quod Prædicatores verbi Dei, & quicumque alii cujuscumque status, gradus, aut ordinis, ac conditionis fuerint, qui de cætero, ausu temerario, præsumperint in eorum sermonibus ad populum, seu alias quomodolibet affirmare, hujusmodi sic per eum improbatas, & damnatas assertiones veras esse, aut dictos libros pro veris legere, teneare, vel habere, postquam de hac sua Constitutione scientiam habuerint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant: a qua ab alio, quam a Romano Pontifice, (nisi in mortis articulo) nequeant absolutionis beneficium obtinere.

Attamen motu, scientia, & au-

toritate similibus, simili poenæ ac censuræ subjicit eos, qui ausi fuerint afferere, contrariam opinionem tenuentes; videlicet Gloriosam Virginem Mariam cum originali peccato fuisse conceptam: hæresis crimen, vel peccatum incurtere mortale; cum nondum sit a Romana Ecclesia, & Apostolica Sede decisum.

Synodus Tridentina Sess. 5. in Decreto de peccato originali, fine statuit, ut observentur præfatae Constitutiones editæ a Sixto IV. de Conceptione B. Virginis, & eas inno-
vat sub poenis contentis in eis.

Deinde Pius V. aliam edidit Constitutionem incipientem: *Super speculam*, publicatam 7. Decembr. 1570. ubi confirmat allegatas Constitutiones Sixti IV. quas Synodus Tridentina probavit: & præcipit, ut nemo cujuscumque Ordinis, gradus, conditionis, & dignitatis existat, in popularibus Concionibus, vel ubicumque promiscue virorum, ac mulierum multitudo convenire solet, de hujusmodi controversiæ alterutra parte disputare, vel Doctorum auctoritate, afferendo propriam sententiam, & contrariam repellendo, aut impugnando, vel de hac ipsi questione, cuiusvis pietatis, aut necessitatis prætentu, vulgari sermone scribere, vel dictare præsumat. Eum qui contra fecerit, suspensionis poena, absque nova declaratione ipso facto incurrienda, condemnat; si modo fuerit in Sacris constitutus: & quocumque præterea gradu, sive dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus vult ipso jure privatum, & ad ea, vel similia munera obtainenda, vel obeunda, vinculo perpetuæ inhabilitatis ipso facto obnoxium: super quibus, nisi a Ro-

a Romano Pontifice pro tempore existente, dispensari sive absolviri non possit.

Et licet quamdiu per Apostolicam Sedem altera pars definita non fuerit, permiserit viris doctis in publicis Academiarum disputationibus, sive Generalium, sive Provincialium Capitulorum, vel ubi alias interessent, qui rem capere possent, nec scandali ulla subesset occasio, de illa quæstione differere, & argumentis contra translibet partem vel afferere, vel impugnare: dum tamen neutra veluti erronea prædicaretur; ac servarentur illa omnia, quæ a Sixto Prædecessore suo statuta fuere, supra relata; quorum singula, etiam quantum ad alias poenas innovavit per laudatam constitutionem suam: attamen deinde Paulus V. hujusmodi publicas disputationes, & conclusiones adversus Itinaculatam Conceptionem B. M. V. interdixit, ut statim notabimus.

Iraqte laudatus Pontifex Paulus V. Motu proprio incipiente: *Regis pacifici*. 6. Julii 1616. præfatas Prædecessorum suorum Constitutiones confirmavit, auxiliisque penas Conciliatoribus, ac Lectoribus transgressoribus ipso facto incurendas: privavit scilicet Officio publice legendi, seu docendi, & interpretandi facultate, ac voce activa, & passiva in quibuscumque electionibus; ac perpetuo declaravit inhabiles ad prædicta munera. Item Pontifex idem in Decreto Inquisitionis Romanæ incipiente: *Sanctissimus Dominus Noster*. 31. Aug. 1617. ipsas publicas disputationes, atque conclusiones adversus præfamat afferentem interdixit eisdem prædictis censuris, & poenis. Decrevit igitur contra eos, qui

in publicis concionibus, lectionibus, conclusionibus, & altis quibuscumque actibus publicis afferere audeant: B. Virginem cum originali peccato conceperam fuisse. Verum §. 5. ejusdem allegati Decreti poenas eisdem extendit ad eos, qui iacentur in publicis Actibus B. Virginem ex peccato originali minime conceptam fuisse: si oppositam sententiam impugnant, aut de illa aliquo modo agant, vel tractent.

Deinde Gregorius XV. sub iisdem poenis Prædecessorum suorum, Beatam Virginem in peccato originali conceptam afferere, veuit non solum in Actibus publicis, verum etiam privatis: (sine Pontificis licentia speciali: quam per speciale Breve idem concessit. Dominicanis inter se dumtaxat, & non inter alios, aut cum aliis, ut videlicet in quibuscumque privatis eorum colloquiis, seu conserentiis inter se dumtaxat, & non inter alios, aut cum aliis de materia ejusdem Conceptionis Beatae Mariæ Virginis differere, & trahere, absque tillo penarum in dictis Decretis contentarum incursum libere, & licite possent aequo valeant:) vetuit, inquam, in Decreto 19. incip. *Sanctissimus Dominus Noster*: an. Dom. 1622. 4. Maii, & public. 2. Junii ejusdem anni: extatque to. 3. Bulkar. Rom. Cherub. pag. 314. edit. Rom: ex typograph. R. Cam. Apostol. an. 1638. Quod etiam legi potest apud Bonac. to. 1. tract. de censur. disp. 3. par. 5. §. 1. n. 37. & in opere Merati ad calcem tom. 3.

Tandem Alexander VII. Prædecessorum suorum Constitutiones, & Decreta confirmavit in Bulle tenoris sequentis.

A L E -

ALEXANDER RAPA VII.

Ad perpetuam rei memoriam.

GOLPI TUDO omnium Ecclesia-
rum, quam licet meritis, &
viribus longe impares, Dei Optimi
Maximi voluntate, & praevidentia ge-
runtur, in id Nos maxima teneat in-
tentio, & vigilantes, ut scandala,
quaे inter Fidates, pro Amoris natura
corruptione, & fragilitate, nascentes sint,
ut evanescant, quantum fieri posset, pau-
cissima exoriantur; atque exorta quam
celestrime; & quas diligenterne qua-
reantur; nam iis, per quos tenuint,
certam peccati perniciem; quibus vero
præbeantur, praesens afferunt labentia per-
secutionis officium; quorum Nos pro Nobis Recep-
talis officii debito, & datum suum
pere dolomus, & discrimine affidetur
arbor.

Sane vetus est Christi Fidelium erga
Beatissimam Virginem Mariam pietas
sentientium, ejus Antipatem in primo ex-
stanti creationis, atque suspcionis in eor-
pus fuisse speciali Dei gratia, & pri-
vilegio, intuitu meritorum Jesu Christi
eius Filii, humani generis Redemo-
ptoris, a macula peccati originalis
praeservatam immunitam; atque in hoc
sensu ejus Conceptionis Festisitatem so-
lemni ritu colentium; & celebrantem;
crevitque horum numerus, atque hu-
jusmodi cultus post editas & felic. rec.
Sixto Papa IV. Predecessore Nostro in
ejus commendationem Apostolicas Con-
stitutiones, quas S. Conc. Trid. inno-
vavit, atque observari mandauit.

Aucta rursus, & propagata, fuit
pietas hie, & cultus erga Deipararam
post erecta hoc nomine, approbantibus
Romanis Pontificibus, Religiosum Or-
dinem, & Confraternitates; ac conces-.

sas ab iisdem Indulgentias; ita ut
accidentibus quoque plerisque celebriori-
bus Academias, ad hanc sententiam,
eam fere omnes Catholici jam comple-
ctantur.

Et quia ex occasione contraria af-
fertionis in concionibus, lectionibus,
cancelacionibus, & actibus publicis,
quod nempe eadema Beatissima Virgo
Maria fuerit concepta cum peccato ori-
ginali; oriebantur in populo Christia-
no, cum magna Dei offensa, scanda-
la, iurgia, & dissensiones; recolend.
mem. Paulus Papa V. etiam Prede-
cessor Noster exigit, horum opinionem,
præfata sententia contumaciam, publice
doceri, aut prædicari.

Quam probitionem pia memoriae
Gregorius Papa XV. similiter Prede-
cessor ad privata etiam colloquia ex-
tendit, mandans insuper in favorem
ejusdem sententiae, ut in Sacrosancto
Missæ Sacrificio, ac Divino Officio ce-
lebrandis, tam publice, quam priva-
tem, non alio quam Conceptionis no-
mine usi, quicunque debeat.

Nibilominus, pro ut Venerabiles
Eratres Episcopi fere omnes Hispania-
rum cum Ecclesiarum suarum Capitu-
lis, datis ad Nos litteris, exposue-
runt, accedentes etiam insinuatione cha-
rissimi in Christo filii nostri Philippi
carnes de Hispaniarum Regis Catho-
lici, qui specialiter super bac misit ad
Nos Oratorem Venerabilem Fratrem Lu-
dovicum Episcopum Placentinum, per
quem etiam delatae fuerunt ad Nos
supplicationes earumdem Hispaniarum:
pergunt aliqui, contrarie illius opi-
nionis assertores, contra præfatas pro-
bibitiones, tum privatim, tum publi-
ce, præfatas sententiam auscun-
gnare, aut vellicare; & favorem a
Romanis Pontificibus cultui, & Feste
secundum illam præstitum, ita interpre-
tari,

tari, ut frustrentur; imo Ecclesiam Romanam huic sententia, & cultui juxta illam Beata Virgini exhibito, favere, negant: pios Christi fideles e sua pacifica quasi possessione deturbare conando; unde offensiones, scandalum, & iurgia, quibus obviare voluerunt Paulus V. & Gregorius XV. nostri Predecessores, perdurant adhuc; & ex occasione eorumdem adversantium majora bis incommoda impostorum prudenter, & merito timentur.

Quapropter super his tam prefatis Episcopi cum Ecclesiarum sursum Capitulis, quam memoratus Philippus Rex, ejusque Regna Nobis pro opportuno remedio instantes supplicari fecerunt.

Nos considerantes, quod Sancta Romana Ecclesia de intemperatæ, semperque Virginis Mariae Conceptione Festum Solemniter celebrabat; speciale, ac proprium super hoc Officium olim ordinavit juxta piam, devotam, & laudabilem institutionem, qua a Sixto IV. Predecessore nostro tunc emanavit; volentesque laudabili huic pietati, & devotioni, & Festa, ac cultui, secundum illam exhibito, in Ecclesia Romana, post ipsius cultus institutionem numquam immutato, Romanorum Pontificum predecessorum nostrorum exemplo favere; nec non tueri pietatem, & devotionem banc colendi & celebrandi Beatam Virginem, praeveniente scilicet Spiritus Sancti gratia, a peccato originali præservatam; cupientesque in Christi Grege unitatem spiritus, in vinculo pacis, sedatis offensionibus, & iuris, amotisque scandalis, conservare: ad prælatorum Episcoporum, cum Ecclesiarum suaram Capitulis, ac Philippi Regis, ejusque Regnorum oblatam Nobis instantiam, ac preces; Constitutiones, & Decreta a Romanis Pontificibus predecessoribus nostris, & præ-

cipue a Sixto IV. Paulo V. & Gregorio XV. editas in favorem sententie afferentis: Animam Beatae Mariae Virginis in sui creatione, & in corpus infusione Spiritus Sancti gratia donatam, & a peccato originali præservatam fuisse; nec non & in favorem Festi, & cultus Conceptionis ejusdem Virginis Deiparæ secundum piam istam sententiam, ut præfertur, exhibiti, innovamus, & sub censuris, & penit. in eisdem Constitutionibus contentis observari mandamus.

Et insuper omnes, & singulas, qui prefatas Constitutiones, seu Decreta ita pergent interpretari, ut favorem per illas dicta sententia, & Festa, seu cultui secundum illam exhibito frustrentur; vel qui banc eamdem sententiam, Festum, seu cultum in disputationem revocare, aut contra ea quoquomodo directe, vel indirecte, aut sub quovis prætextu, etiam definitibilitatis ejus examinanda, sive Sacram Scripturam, aut Sanctos Patres, sive Doctores glossandi, vel interpresandi, denique alio quovis prætextu, seu occasione, scripto, seu voce, loqui, concionari, tractare, disputare, contra ea quicquam determinando, aut afferendo, vel argumenta contra ea afferendo, & infinita relinquendo, aut alio quovis ex cogitabili modo differendo, ausi fuerint: præter penas, & censuras in Constitutionibus Sixti IV. contentas, quibus illos subjacere volumus, & per præsentes subjecimus: etiam concionandi, publice legendi, seu docendi, & interpretandi facultate, ac voce activa, & passiva in quibuscumque electionibus, eo ipso, absque alia declaracione, privatos esse volumus: nec non ad concionandum, publice legendum, docendum, & interpretandum, perpetuae inhabilitatis penas ipso facto incurre-

re,

re, absque alia declaratione; a quibus pœnis nonnisi a Nobisipſis, vel a successoribus nostris Romanis Pontificibus absolvi, aut super iis dispensari possint: nec non eisdem aliis pœnis nostro, & eorumdem Romanorum Pontificum successorum nostrorum arbitrio instigendis pariter subjacere, volumus, prout subjicimus per praesentes, innovantes Pauli Quinti, & Gregorii Decimiquinti superius memoratas Constitutiones, seu Decreta.

Ac libros, in quibus praefata sententia, & Festum, seu cultus secundum illam, in dubium revocatur, aut contra ea quomodo cumque, ut supra, aliquid scribitur, aut legitur: seu locutiones, conciones, tractatus, & disputationes contra eadem continentur, post Pauli V. supra laudatum Decretum edita, aut imposterum quomodolibet edenda, probibemus sub pœnis, & censuris in Indice librorum probibitorum contentis, & ipso facto, absque alia declaratione, pro expresse probibitis baberi volumus, & mandamus.

Vetamus autem, Sixti Quarti Constitutionibus inherentes, quempiam assertere, quod propter hoc contrariam opinionem tenentes, videlicet gloriosam Virginem Mariam cum originale pectato fuisse conceptam, hereticis crimen, aut mortale peccatum incurvant: cum a Romana Ecclesia, & Apostolica Seconde nondum fuerit hoc decifum: pro ut Nos nunc minime decidere volumus, aut intendimus: quin potius contrariam illam opinionem heretis, aut peccati mortalitatem, aut impietatis damnare audentes, praeter pœnas, quibus eas subjecit Sextus Quartus, aliquique predecessor nostri Romani Pontifices, gravibus aliis pœnis subjicimus, quas

TOM. IV.

in contrasistentes buic nostræ Constitutioni superius inflximus.

Volentes, quod contra bujus nostræ Constitutionis transgressores, etiam Regulares cuiusvis Ordinis, & Instituti, etiam Societatis Jesu, & quomodolibet exemptos, & alias quascumque Ecclesiasticas, & Seculares personas cuiuscumque status, gradus, Ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiastica, quam Sacularis, ut praesertur, tam Episcopi, & Prałati Superiorum, aliquique locorum Ordinarii, quam hereticæ pravitatis ubique locorum deputati Inquisidores procedant, & inquirent, atque in eos stricte animadvertant. Nos enim sis, & eorum cuiuslibet, contra eosdem transgressores procedendi, & inquirendi, ac pœnis coercendi, & puniendi, liberam facultatem, & auctoritatem, iisdem auctoritate, & tenore tribuimus, & impartimur, eosque, ut praesertur, procedere, inquirere, & punire, dissidente precipimus, & mandamus.

Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis indultis, & litteris Apostolicis, quibusvis personis quancumque qualificatis, & in quacumque, etiam Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, & quavis alia dignitate, & bonore constitutis, etiam quod contra eos procedi, interdici, suspendi, vel excommunicari nequeat, quomodolibet concessis.

Quibus omnibus, & eorum singulis, etiam pro sufficienti illorum derogatione de eis, ipsorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per generales, etiam id importantes clausulas, mentio habenda, aut alia exquisita forma observanda foret, tenores bujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti forent,

T

præ-

præsentibus pro sufficienter expressis ; & insertis habentes, harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Ut autem hæc nostra Constitutio, & præmissa omnia ad eorum omnium, quorum interest, notitiam congruentius pervenire possint, in virtute sanctæ obedientie, sub pena privationis ab ingressu Ecclesie eo ipso incurrienda, præcipimus ; & mandamus omnibus, & singulis locorum Ordinariis, ac eorum Vicariis, Suffraganeis, & Officialibus quibuscumque, & aliis singulis, ad quos quomodolibet spectat, & pertinet; quatenus bujusmodi nostram Constitutionem singulis sue Dicecisis, vel Strictus Prædicatoribus, & aliis, quibus expedire judicaverint, opportune insinuant, & publicent, ac insinuari, & publicari faciant; ne quis imposterum quoquomodo ignorantiam de præmissis possit prætendere, aut se contra præmissa valeat excusare.

Volumus, & similiter eadem auctoritate decernimus & mandamus, quod præsentes Litteræ per aliquos ex nostris Cursoribus in Basilicarum S. Joannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum, & Cancellaria Apostolicae Vallvis, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, de more, publicentur, & affixio, & publicatio ita omnes, & singulos, ad quos spectat, afficiat, & arctet, ac si illis personaliter intimata fuissent; & quod illarum transumptis etiam impressis, manu Notarii putl. subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus in judicio, & extra illud adhibeantur, quæ eisdem præsentibus adhiberentur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Ma-

riam Majorem sub Annulo Rectoris die 8. Septembres 1661. Pontificatus Nostri Anno VII.

S. Ugolini.

Qu. hic : cum plures per annum 3 Pestivitates B. M. Virginis etiam sub præcepto universali sint celebratae, cui Ecclesia hoc confauerit respe-ctu landatæ SS. Virginis, quod non fecit pro cæteris Sanctis, quorum unicum, & principale Festum constituit sub præcepto ?

R. Id esse primo, quasi in singulare signum excellentiae adorationis hyperdulia, quæ Beata Dei Genitrici specialiter debetur, ut notat Suarez de Relig. to. 1. tr. 2. lib. 2. cap. 9. num. 8. De qua adoratione videri potest idem Suarez to. 2. in 3. par. disp. 22. & Benedict. Piazza Devotion. vindicat. par. 1. cap. 4. a. num. 27. Hanc rationem significat. etiam Durandus in Ration. Officioru lib. 7. c. 7. initio; eamdemque inuit Sanctus Fulbertus sermone 1. de Nat. B. V. initio, ubi sic: Inter omnes Sanctos memoria Beatissimæ Virginis eo frequentius agitur, atque Festivius, quo majorem gratiam apud Dominum creditur inventisse. Porro Deus plus amat Virginem, quam reliquos Sanctos omnes: quemadmodum affirmat, probatque Suarez to. 2. in 3. par. disput. 18. sect. 4. post me-dium. Et vero ut S. Joannes Damascenus ait sermone 1. de Dormitione B. V. Infinitum Dei servorum, ac Matris discrimen est: Etenim ut docet D. Thomas 1. pat. quæst. 25. art. 6. ad 4. Humanitas Christi, ex hoc, quod est unita Deo... & Beata Virgo, ex hoc, quod est Mater Dei, habent quamdam dignitatem infinitam ex bono infinito, quod est Deus, & ex

ex hac parte non potest aliquid fieri melius eis , sicut non potest , aliqyid melius esse Deo . Pro excellentia vero gratiae ejusdem Beatae Dei Genitricis supra omnes sanctos , videri potest testimonium Sancti Bernardini Senensis , quod allegavimus 25. Martii num. 4. Pro excellentia autem gloriae videantur dicta 15. Augusti num. 6.

4 Secunda ratio est , quia cum Ecclesia Festivitates Sanctorum constituant ratione gratitudinis in Deum , ob collata Sanctis suis coelestia dona ; & erga ipsos sanctos , ob accepta ab iisdem beneficia : (videantur dicta 10. Augusti n. 3.) merito in honorem Beatæ Virginis plura instituit Festa , ad significandum , longe plura nos ab eadem Cælorum , & Sanctorum omnium Regina beneficia suscepisse ; atque adeo majora deberi Deo , & ipsi Beatæ Virgini gratitudinis signa . Hanc rationem significat S. Bernardus Abbas sermone in Nativ. B. V. de Aquæductu , ubi inquit : *Intueamini quanto devotionis affectu a nobis eam voluerit honorari , qui totius boni plenitudinem posuit in Maria : ut proinde siquid spes in nobis est , siquid gratia , siquid salutis , ab ea noverimus redundare .*

5 Tertia ratio est , quia Festivitates Sanctorum celebrantur , ad implorandum eorum patrocinium apud Deum , & ut beneficiis nobis collatis alia superaddant . Id autem posteriori ratione speramus a Sanctissima Dei Genitrice propter suæ excellentiam potestatis ; ut enim ait Divus Thomas : *Beata Virgo plena fuit gratia etiam quantum ad refusonem in omnes homines . Magnum enim est in qualibet sancto , quando habet tan-*

*tum de gratia , quod sufficit ad salutem multorum : sed quando haberet tantum , quod sufficeret ad salutem omnium hominum de Mondo , hoc esset maximum . Et hoc est in Christo , & in B. Virgine . Nam in omni periculo potes salutem obtinere ab ipsa Virgine gloriosa : unde Canticorum 4. Mille Cypri , id est remedia contra pericula , pendens &c. Item in omni opere virtutis potes eam habere in adjutorium , & ideo dicit ipsa Ecclesiastici 24. In me omnis spes vitae , & virtutis . Hæc Doctor Angelicus q[uod]usc[ontra] 8. exposuit. salut. Angel. Ideo itaque tertio in honorem ejusdem Beatissimæ Virginis celebrantur Festivitates plures : quia cum Festivitates Sanctorum celebrentur ad implorandum eorum patrocinium apud Deum ; & ut beneficiis nobis collatis alia superaddant : id autem posteriori ratione speramus a laudata Dei Sanctissima Genitrice propter suæ excellentiam potestatis ; & quia sicut ipsa apud Deum omnibus est prior , ita quoque pro nobis apud Deum omnibus Sanctis est solicitior : ut post Divum Augustinum ait S. Bonaventura to. 2. spec. B. V. c. 6. Hoc ultimum manifeste significat Durandus loco supra cit. ubi notat : Ecclesiastim plures Festivitates instituisse in honorem Beatæ Virginis : de hoc autem rationem assignans , inquit : *Omnis enim tempore ipsam (Beatam Dei Genitricem) in memoriam habere debemus , quæ omni tempore ad Filium suum pro nobis peccatoribus intercedit .* Et hinc etiam est , quod in Missa saepissime secunda Oratio sit de B. V. ut notavit Gavantus in Rubr. Miss. par. I. tit. 9. n. 6. ubi hæc habet : *In his , & sequentibus , quando in Officio cessant Commemorationes de Sanctis , & de Pace , cessat etiam (in**

T 2 Mis.

Missa) oratio A cunctis . Sed quia B. Virgo numquam cessat orare pro nobis, O Festa Filii sunt etiam Matris , neque a Sanctis quicquam obtinemus , quod a Deo per manus Mariæ prius non donetur : ideo tempore Paschali , infra Octavas Ascensionis , Corporis Christi , O Sanctorum , in eorumque vigiliis (vide tamen dicta 23. Februar. art. 2. num. 14. & 1. Novembr. art. 2. sect. 2. n. 13.) secunda oratio est de Beata Virgine . Hæc Gavanius .

Eadem prorsus docet , & rationem eamdem assignat Suarez to. 2. in 3. par. disp. 23. sect. 2. fine , O sect. 3. fine ; ex eo etenim quod Ecclesia ad Beatam Virginem invocandam , plures dies Festos habeat illi dicatos , colligit ; Ecclesiam sentire , Virginis intercessionem , & orationem præ omnibus aliis sibi esse utillem , ac necessariam . Rursus , ideo Ecclesiam sanctam , ait , præstanzioribus modis Virginem orare , eam vocando Spem nostram : Dulcedinem : Matrem misericordie : O. & frequenterius , ac instantius ad illam , quam ad reliquos Sanctos orare : nullus enim est dies , in quo non illi publicas orationes offerat , vel in Horis canonicas , vel in Missæ Sacrificio , vel signo publice dato semel , aut bis , aut ter in die , ut universus populus Virginem deprecetur ; de qua consuetudine nos ex professo egimus Lib. I. c. 5. ideo , inquam , afferit Ecclesiam Sanctam sic Beatissimam Virginem orare , quia ipsa est invocanda præ omnibus Sanctis . Primo , quia oratio ejus dignior est , & efficacior , & ipsa quo nos magis amat , & humilior est , eo promptior est , & solicitior pro nobis . Secundo , quia ejus oratio universalior est ; nam

quidquid alii impetrant , aliquo modo per Virginem impetrant , quia , ut Bernardus dixit , illa est media-trix ad mediatorem , & veluti col-lum , per quod influentia capitis ad corpus descendunt , & ideo epist. 174. monet idem mellifluus Doctor , ut quidquid Deo offerre volumus , per Mariam offeramus , ut eodem alveo ad largitorem gratiae gratia redeat , quo fluxit . Et serm. Signum magnum . inquit : Totum nos babere voluit per Mariam . Et Germanus serm. de Zona : Nemo est , cui donum concedatur , nisi per te . Et ideo vocant illam : Refugium nostrum ; Nausfragantium portum : & similibus encomiis , quæ paslim apud Patres inveniuntur . Et hinc ortum est , ut inter alios Sanctos non utamur uno ut intercessore ad alium , quia omnes sunt ejusdem ordinis ; ad Virginem autem , tamquam ad Reginam , & Domi-nam alii adhibentur intercessores : quo sensu Angelicam Salutationem aliis Sanctis recitamus , ut nimis eam pro nobis Virgini representent . Rursus hinc etiam fit interdum , ut nonnullos Sanctos ad hæc vel illa sp[ec]cialia beneficia obtainenda singu-lares advocatos habeamus , ut con-stat ex usu Ecclesiæ , & indicavit Augustinus epist. 137. Virginem au-tem ad omnia habemus universalem advocatam , quia in omnibus est po-tentior , quam cæteri in singulis acti-bus . Hæc laudatus Suarez cit. sect. 3. Præcedenti quoque sect. 2. fine af-firmat : ideo Ecclesiam & frequenterius , & altiori quadam modo ora-re ad Virginem , quam ad reliquos Sanctos , ut jam dictum est , quia Beata Virgo non solum intercedit pro nobis , sed etiam ejus intercessio est omnium efficacissima ; quod ibi pro-

probat rationibus, & auctoritate Sanctorum: cum quibus etiam existimat, a Beata Virgine in hac potestate, & efficacia non solum Santos singulos, sed omnem etiam cœlestem Curiam superari. Itaque, ait, si cogitatione fingamus, B. Virginem aliquid postulare, totamque Curiam Cœlestem illi resistere; potior esset, majorisque efficaciam, & valoris apud Deum, Virginis, quam reliquorum Sanctorum omnium oratio; quod profecto est dignitati Matris maxime consentaneum, & perfectissimæ gratiæ, & charitati Beatæ Virginis quodammodo debitum. Ita Doctor eximius; videri etiam potest Benedictus XIV. de Festis B. V. cap. 13. & Benedictus Piazza Devot. vindic. par. 2. c. 5.

6 Quarta denique ratio esse potest illa, quam indicat Piazza cit. par. 2. c. 8. n. 18. ubi ait: in Apostolica Sede studium deprehendi Beatissimæ Virginis Festa multiplicandi, ad augendam Fidelium in Dei Parentem devotionem. Cur autem Ecclesia studeat Fidelium devotionem hujusmodi promovere, & augere? facile patet ex tribus præcedentibus rationibus.

7 Ad hæc, antequam Festum Conceptionis B. M. V. fuerit institutum ex præcepto pro Ecclesia universalis; Autores graves apud Suarez de Relig. to. 1. tr. 2. lib. 2. cap. 5. n. 3. volebant: quatuor solemnies Virginis Festivitates in quatuor anni temporibus celebrari: Annunciationem in Vere, Purificationem in hyeme, Assumptionem in Æstate, Nativitatem in Autumno; ut ita in omnibus temporibus Virgo colatur, & vicissim omnia tempora Virginis solemnitatibus ornentur, & protegan-

tur. Idipsum affert Azorius Instit. moral. par. 2. lib. 1. cap. 17. qu. 1. qui item addit: prædictas quatuor Virginis Festivitates celebrari in quatuor anni temporibus, ut sint veluti quatuor gemmæ in corona anni mirabiliter constitutæ; quod quidem dixit Hostiensis allegatus a Spinello in lib. Maria tbronus Dei. cap. 29. n. 12. fine. Item ut quatuor B. Virginis Festivitates totum annum forcident, sicut quatuor flumina Paradisum irrigabant. Præterea ut quemadmodum venti principales quatuor Mundi partes perflant, sic quatuor Festi dies Deiparæ Virginis quatuor anni tempora illustrent, & exornent; & nos ejusdem Virginis meritis, & precibus per quatuor anni tempora recreemur, foveamur, & servemur incolumes. Hæc Azorius.

S E C T I O II.

De Horis Canonicis.

FESTUM Conceptionis B. M. V. 8
celebrandum est in Ecclesia universalis sub ritu dupl. 2. cl. Rubr. gen. Brev. tit. 9. n. 6. & in duab. tabell. excerpt. ex Rubr. gen. Brev. & cum Octava pro Ecclesia etiam universalis, ex Innocent. XII. 15. Maii 1693. Constit. In excelsa, ut refert Meratus to. 2. ad banc diem, & fest. 3. c. 8. n. 1. Caval. to. 2. c. 18. in d. 3. nam. 5. & in d. 11. n. 1. Omnia ut in propr. & Officio parvo ejusdem B. M. & in Laudibus fit Commemoratio feriæ Advent. In 3. noctur. loco antiphonæ: Post partum: dicitur antiphona: Angelus Domini. Rubr. Brev. hic: quia sumus in Adventu, in quo hæc Antiphonæ.

tiphona congruentius dicitur: ut ob-servabim̄s tr. 2. lib. 1. p. 1. c. 2. n. 1. In R. br. ad Primam dicitur: Qui natus es. Rubr. gen. Brev. t. 28. n. 3. & in fine hymnorū: Jefu ti-bi &c. Qui natus.

Secundæ Vespere de eodem Fe-sto, ut in 3. Vesp. præter Antiphonam ad Magnificat, & fit Commemoratio feriæ Adventus.

Si Festum Conceptionis occurrerit, in Dominica secunda Adventus, & celebretur sub ritu dupl. 2. cl. transferatur in feriam secundam, & in Sabbato sequenti serventur ea, quæ notabuntur sub die 14. bujus n. 4. Ubi autem celebretur sub ritu dupl. 1. cl. fit de Festo cum Com-memoratione Dominicæ 2. Advent. & 9. lect. de ea: eruitur ex reg. ge-nere. Rubr. gen. Brev. t. 10. de trans-lat. Festor.

Hoc autem Festum est dupl. 1. cl. in Regno Siciliæ, quia Beata Virgo sub hoc titulo est ejus principalis Patrona ex declaratione Ben-dicti XIV. Qui etiam ad preces utriusque Siciliæ Regis, & Reginæ, Neapolitano Regno eamdem B. Ma-riam Virginem Immaculatam sub ejus Conceptionis titulo primam, & præci-puam Patronam, assignavit: ut ap-paret ex Decreto Sacré Congrega-tionis edito 12. Septembris an. 1748. & refert Plaza Devot. vindic. p. 2. c. 13. n. 13. atque adeo etiam in Regno Neapolitano est duplex 1. cl.

Festo igitur Conceptionis sub ri-tu 2. cl. occurrente in Domini 2. Advent. hodie Vespere erunt de se-quenti Festo translatio Conceptionis cum Commemor. Dom. 2. Adv.

S E C T I O III. De Missa.

M N Festo Conceptionis B. M. V. 10
R. dupl. 2. cl. Missa ut in propr. & fit Commemor. ferie Advent. Credo. Rubr. gen. Miss. tit. 3. t. Praefat. de B. V. V. & te in Conceptio-ne. Col. param. alb.

Ubi celebratur sub ritu dupl. 1. cl. si venerit in Domin. fit Commemor. Dominicæ, & ejusdem Evan-gelium legatur in fine.

An, & quale peccatum sit, non dicere Praefationem propriam? & an possit, aut debeat suppleri, ubi er-ror advertatur? videbimus tr. 2. in Dom. Resur. art. 3. qu. 1. & 2.

S E C T I O IV.

De Functionib. Pontificalib.

C APPELLÆ Pontificis celebratio 11
decernitur in Basilica S. Ma-riæ Majoris die Festo Conceptionis B. Mariæ Virginis; ex Benedicto XIV. to. 2. Bullar. ejus in Append. n. 9. pag. 47.

S E C T I O V.

De Indulgentiis.

M N Festo Conceptionis B. M. V. 12
R. Indulgentia plen. in Ecclesiis Pa-trum Carmelitarum. Clem. X. Con-sist. 131. q. 18. pag. 220.

In eodem Festo Ind. plen. in Ec-clesias Monasteriorum sub invocatio-ne Conceptionis, quæ sunt sub re-gula, & subjectione Fratrum Minorum de Observantia. Sixtus V. Bul-la

M. ab abbat. Regulatum Encia-
moris Roderici. Et rursum Benedicti
XIII. 12. Decembris 1726. Doc-
ete incipit Ad augendam concessit In-
dulgentiam plenariam perpetuam ho-
die visitantibus aliquam ex Ecclesiis
tum Fratrum Ordinis Minorum. Si
Francis de Observantia, & Refor-
matorum: quam Monialium eiusdem
Ordinis; apud Luc. Ferrar. V. Fer-
ment. 71.

14. Item Indulgentia plenaria in Ecclesias, Cappellis, & Orationis Cle-
ricorum & Regularium Theatinorum
pro aliis qui devotionis causa erga
Mysterium Conceptionis B. M. V.
gescant. In figura familiarata Beate M.
V. sub titulo Conceptionis: seu se-
mant habitum, ut vulgo dicunt;
Conceptionis, coloris corulei, bene-
dictum, & distributum a dictis Reli-
giosis Clem. XI. Constit. 14. p. 234.
to. 10. par. 1.

15. Sextus IV. dies qui hodie celebra-
sent Missam, aut recitarent Officium
Conceptionis, aut ad essent recitatio-
ni, concessit omnes Indulgentias,
quae ab Urbano IV. Martino V. &
aliis Pontificibus concessae fuerant ob
Festum SS. Corporis Domini: quas
Indulgentias notabivans feria V. post
Dom. I. Pentec. ubi desso Festo
agerius. Et licet San. Ritus V. muta-
verit formam Officii, & Missæ,
quare probaverat Sextus IV. non
ideo tamen abrogatas fuisse prædi-
ctas Indulgentias, docet P. Valentia
tom. 4. disp. 2. quest. 1. pun. 2. §.
Neque enim putare. Eo quod Indul-
gentiae fuissent principaliter concessæ
non propter illam determinatam Mis-
sam, & particulare Officium, ve-
rum ut celebraretur solemnius tale
Festum: quemcumque futura statuerit
forma Missæ, & Officii, quæ juxta

temporum varietatem, seu circum-
stantiam d'Ueſſitatem, Ecclesia in-
ſtituisset in honorem Conceptionis
B. M. V. Conſeruit Piazza de Pur-
gat. par. 2. art. 5. §. 10. ubi de In-
dulgi hodierni, vide etiam Raynaudum
tom. 8. tract. de piet. Lugdun.
erga Immac. Concept. tractation. card.
1. versus fin. licet oppositum doceat
Cavalerius comment. in Decr. Sacr.
Congr. Ritus 12. t. 18. in decr. 3.
num. 4.

S E C T I O VI.

IN Hispania tempore Interdicti lo-
calis suspenditur Interdictum in
Festo Conceptionis B. V. & per to-
tam ejusdem Octavam, ex concessio-
ne Leonis X. Videatur Sylvester V.
Interdictum 3. in Addit. Avila de cen-
ſuri par. 5. disp. 4. ſect. 2. dub. 11.
concluſ. 2. Filiuc. 10. 1. disp. 5. de
Interd. pu. 4. n. 13. Sa V. Interd.
num. 28. Lezan. V. Interd. Regular.
n. 30. Chiavet. confit. 143. n. 10.
& consult. 151. n. 10. Tolet. Inſtruct.
Sacer. c. 53. n. 6. Raynaudi tom. 8.
tract. de piet. Lugdun. erga Immacu-
lat. Concept. tractation. card. 1. ver-
sus finem. Emman. Roderic. tom. 1.
q. q. Regular. qu. 57. art. 3. & 5.
Henricus Henriquez in ſum. lib. 13.
cap. 47. n. 2. Pro nonnullis dubiis,
quæ poſſunt occurrere in hac mate-
ria, videantur dicenda in Dom. Re-
ſur. art. 7.

AR-

ARTICULUS II.

Not. infra Octavam Concept. B. V.

EXPLICANTUR SECTIONIBUS II.

Sect. I. De Horis Canoniceis

Sect. II. De Missa.

SECTIO I.

De Horis Canoniceis.

17 NOTAVIMUS n. 8. Festum Conceptionis B. M. V. celebrandum esse cum Octava in Ecclesia universali. Infra Oct. rit. semid. lect. 1. noct. de Script. occur. (nisi occurrat Fer. IV. Quat. tempor.) 2. & 3. noct. propr. reliqua ut in Festo. Commemor. feriae Advent. in laudib. & Vesp. In 3. noct. pro Antiphona: *Post partum*. dicatur Antiphona: *Angelus Domini*. sicut in Festo: quia eadem militat ratio. In R. br. ad Primam: *Qui natus es*. etiam in Dominica infra Octavam: ut animadvertis *Gavantus in Rubr. Brev. sect. 5. c. 14. n. 3.* & Cavalierius t. 2. c. 15. comment. in decr. 4. n. 4. & 10. 5. c. 14. n. 15. Ita quidem ex Rubrica Breviarii descripta in Officio Dominicæ primæ Adventus, ubi de R. br. ad Primam, designato versu proprio pro Adventu: *Qui venturus es in mundum*; subdit: *Sic dicitur quotidie usque ad Nativitatem Domini*, etiam in Officio de Sanctis, præterquam in die Conceptionis B. M. & per Octavam. In Officio item Conceptionis ita habet Rubrica: *Ad Primam in R. br. dicitur v. Qui natus es de Maria Virgine*. Et sic dicitur per totam Octavam,

etiam in Festis, & quando sit de B. Virgine. Ubi non excipitur Dominica infra Octavam. Sed & Rubrica gen. tit. 28. n. 3. sic habet: *In Respons. brevi ad Primam loco vers. Qui sedes; in Adv. dicitur: Qui venturus es in Mundum tam in Dominicis, & feriis, quam in Festis, excepto Feste Concepcionis B. M. & per Octavam.* In omni Officio B. M. tam novem, quando trium Lettionum, etiam infra ejusdem Octavam sit de Feste, vel de Dominicâ, dicitur: *Qui natus es de Maria Virgine*. Sic Rubricæ: quas etiam Cavalierius locis citatis legit ita, ut adhuc expressius habeant; versum *Qui natus es* dicendum esse in Dominicâ infra Octavam Conceptionis. Nescio autem, an ex aliquo Breviario ita scriperit, vel ex defectu memorie ita crediderit; quemadmodum to. 4. c. 21. de Sab. Sancto fine: assignaverat tempori Palchali finali Antiphonam: *Ave Regina*: cum notum sit dicendam time esse Antiphonam: *Regina Cœli*.

In fine hymnorum: *Jesu tibi: qui* 18 *sint ejusdem metri, & non habeant ultimam strophen propriam: etiam in Festis occurrentibus, & in Dominicâ infra Octavam*. Rubr. Brev. hic. Atque adeo in dicta Dominicâ in hymno: *Creator alme*, & in hymno: *Eclara vox*, in fine dicitur: *Jesu tibi: O* vide dicenda in Sab. post Dom. 28. Pentec. seu ante Dom. 1. Advent. n. 4. Porro ea, quæ sunt propria temporis, cedunt iis, quæ sunt propria Festi occurrentis, vel Octavæ. Vid. Caval. t. 5. l. cit. Nisi quid excipiatur expresse vide dicenda tr. 2. l. 1. p. 1. c. 3. n. 5. & in Dom. 2. Advent. n. 4. Ad Primam, & Completorium non dicuntur Preces.

Nona

Nona lectio non legitur de die infra Octavam, quando de ea fit Commemoratio in Dominica vel aliquo Festo, licet habeat Evangelium proprium, & homiliam. Rubr. gen. Brev. tit. 9. n. 10.

- 19 Quando occurrit feria Quatuor temporum infra Octavam Conceptio-
nis B. M. V. Officium recitatur de die infra Octavam, uti dicemus 14.
hujus n. 3. & hic etiam infra signi-
ficabimus n. 22.

*Quando duas Octave simul occurunt, quarum una sit Patroni principalis sub ritu duplice primae classis, altera Beatae Mariae Virginis sub ritu duplice seconde classis, recitandum est Officium de Patrono principali cum Commemo-
ratione B. M. V. S. R. C. 19. Junii. 1700. in Curien. apud Caval. to. 2. c. 18. d. 9. Vide dicta 8. Se-
ptemb. n. 11.*

Pro Sanctis, seu Officiis ad libi-
tum infra Octavas occurribus, vi-
de dicta 19. Januar. a n. 4.

S E C T I O II.

De Missa.

- 20 INFRA Octavam Conceptio-
nis semid. 1. Missa ut in Festo. 2. Or. feriae
Advent. 3. de Sp. S. ob rationem
assignatam 1. 2. in Sabbato. n. 31.
nisi facienda sit Commemoratio sim-
plicis occurritis: tunc enim de eo
erit 3. Or. Rubr. Miss. bic. Similiter
si occurrat fieri Commemorationem
alterius diei infra Octavam alicujus
Festi duplicitis 2. cl. inferioris digni-
tatis. Dicitur Credo. Rubr. gener.
Miss. tit. 11. Præfat. de B. V. V.
O te in Conceptione. Col. parament.
alb.
- 21 In Missa Dominicæ occurritis in-
TOM. IV.

fra hanc Octavam dicuntur duæ tan-
tum Orationes, una de Dominica,
altera de Octava Conceptionis; ter-
tia oratio omittitur ad majorem so-
lemnitatem: quod est commune cæ-
teris Octavis. Gavant. in Rubr. Miss.
par. 1. tit. 1. n. 10. Nisi occurrat

Commemoratio Simplicis, tunc enim
dicitur de eo tertia oratio. Simili-
ter si occurrat, fieri Commemoratio-
nen alterius diei infra Octavam infe-
rioris dignitatis; & in eadem Dom.
adhibetur color proprius temporis Ad-
vent. videlicet violaceus. Vide dicen-
da tract. 2. lib. 1. part. 1. cap. 3.
num. 5. & in Domin. 2. Advent.
num. 4.

*Quando occurrit Vigilia, aut feria 23
Quatuortemporum infra Octavam Con-
ceptionis B. M. V. debet recitari Offi-
cium de die infra Octavam; Missæ
autem sive una cantetur, sive legan-
tur, sint de feria Quatuortemporum
cum secunda Oratione de Octava, &
tertia de Spiritu Sancto, que semper
dicitur infra Octavas B. M. V. jux-
ta tit. 9. de Orat. n. 7. & 9. Nam
Oratio, que ibi prescribitur dicenda
secundo loco, ponitur tertio loco; cum
Prefatione de Octava. S. R. C. 23.
Junii 1736. in Einsdten. apud Ca-
val. to. 2. c. 15. d. 4. & ibi n. 3.
& apud Merat. ind. decr. Miss. n. 587.
Hæc sunt conformia Rubricis Bre-
viarii, & Missalis; vid. Caval. in cit.
d. 4. n. 1. & 2. Merat. to. 1. p. 4.
tit. 2. n. 4. Dicitur autem in de-
scripto Decreto: quando occurrit Vigili-
a: hæc tamen universalis non po-
test occurtere infra Oct. Concept.
ut constat. Vel feria Quatuortempo-
rum: Hæc utique potest occurtere
infra Octavam Conceptionis, est au-
tem sola feria quarta Quatuor tem-
porum, quæ potest incidere in diem*

V de-

decimam quartam Decembris , atque adeo in diem septimam infra Octavam Conceptionis : ut ibi notabimus . *Debet recitari Officium de die infra Octavam* : Nisi alicubi faciendum sit de aliquo Festo dupli . Si igitur Officium recitetur de die infra Octavam , *Missa autem sive una cantetur* ; (Nam occurrente Vigilia , seu feria privilegiata infra Octavam in Cathedralibus , & Collegiatis cantandæ non erunt duæ Missæ , sed una dumtaxat de feria , cum Commemoratione Octavæ . Vid. 23. Jun. n. 5.) *Sive legantur* : Occurrente Vigilia , vel feria Quatuortemporum seu feria privilegiata infra Octavam , si fiat Officium de die infra Octavam , Missæ etiam privatæ erunt de Vigilia , vel feria Quatuortemporum seu feria privilegiata . Ita quidem in Octavis communibus , cujusmodi est Octava Conceptionis ; alia vero est dispositio pro Octavis privilegiatis , cujusmodi est Octava Corporis Christi : ut suo loco dicetur . *Cum Praefatione de Octava* . Non dicetur tamen *Gloria* , & *Credo* ratione Octavæ , quia Missa est ferialis vid. Caval. in cit. d. 4. n. 6. Merat. to. 1. par. 1. tit. 11. num. 14. & par. 4. tit. 2. n. 4. & dicta in Septemb. par. 1. n. 14. In prædicta vero Missa de feria dicendam esse Praefationem Octavæ , notat etiam Rubrica in recentioribus Missalibus die 14. hujus ; ut observat Meratus. cit. n. 14. &

Caval. to. 5. c. 14. n. 60. ubi docet : hinc generalem regulam inferri ; in feriarum , & Vigiliartum Missis , quæ infra Octavam celebrantur , dicendam esse Praefationem de Octava , si hæc eam habeat propriam , & solum eam , quæ *Communis* dicitur , quoties eadem Missæ incident in diem Octavam , aut Festum aliquod duplex , vel semiduplex . Porro in eo casu duas cantantur Missæ ; una nempe de Festo post Tertiam , & altera de feria , aut Vigilia post Nonam . In Missa Festi fit Commemoratio Octavæ , & ejusdem dicitur Praefatio propria , si eam habeat ; nisi Festum , de quo celebratur Missa , Praefationem quoque propriam habeat , tunc enim dicetur Praefatio Festi ; & non Octavæ .

Massa vero feriæ , aut Vigiliæ cantatur sine Commemoratione Octavæ , & cum Praefatione cummuni , & non ejusdem Octavæ , perinde ac infra Octavam minime occurreret . Caval. in cit. c. 14. num. 42. Merat locis cit. & par. 3. tit. 11. n. 4. in descr. 14.

Quinam color sit adhibendus , quando Officium , & Massa discordant ? vid. 2. Novembr. n. 81.

Si celebretur Massa Votiva de B. Virgine eo die , quo fit de aliquo Festo semiduplici infra Octavam ejusdem B. V. videantur dicenda 11. hujus n. 3.

C A P U T I X.

N O T A N D A I X. D E C E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*
Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

1 **I**N Calend. Rom. de die infra Octavam Concept. semid. lect. 1. no&t. de Script. occur. 2. & 3. no&t. propr. ut 2. die ; reliqua ut in Festo , & commem. feriæ Advent. 2. Vesp. de eadem die infra Oct. commem. feriæ, ac S. Melchiadis P. & M. Or. Infirmitatem .

2 Ubi cras celebrabitur Festum Translationis Almæ Domus B. M. V. ibi hodie Vesp. de sequ. prædicto Festo dupl. maj. ut in propr. commemor. fer. ac S. Melchiadis , & non fit commem. Octavæ Concept. ut animadvertis Meratus sub die 10. hujus ; & Cavalerius statim laudandus ; hoc enim Festum inter Festa B. Virginis collocatur ex Decreto 23. Aug. ann. 1725. quod dedimus 23. Januar. n. 2. ut videre ibi est , & notat. Cavaler. 10. 2. c. 30. in decr. 1. n. 3. fine ; ubi etiam animadvertisit, id ipsum insinuare, quæ in fine habet lectio sexta ejusdem Officii . Adde , hoc ipsum manifestius argui ex Præfatione de B. Virgine , quæ in Missa Festivitatis hujus dicenda præfigitur cum versu : *O te in Festivitate.* Unde dignoscitur, Præfationem de B. Virgine in dicta Missa recitari non solum ob Octavam Conceptionis , ra-

tione cuius diceretur versus : *O te in Conceptione:* sed adhuc peculiari ratione hujus alterius Festivitatis ejusdem Virginis . Porro ex Rubr. Miss. Præfatio de B. V. dicenda est in omnibus Festis ejus ; Confer dicta 25. Martii art. 1. se&t. 1. n. 3. Concludendum itaque cum laudato Cavalierio : dubium non esse , in hoc Officio fieri non debere commemorationem Octavæ Conceptionis B. Virginis , ne de eadem Deipara Officium simul , & commemoratio fiat . Videri possunt dicta 15. Septembr. n. 3. Hinc etiam habes , quod in casu , quo hodie recitetur de Festo Conceptionis , translato a die præcedenti , eo quod occurrit Dominica 2. Adv. recitandæ sint 2. Vesp. de Concept. sine commem. sequentis Festi Translationis Almæ Domus .

La-Croix lib. 4. de bor. canon. qu. 3 205. §. 3. hæc habet . Dubitatum est : an v. g. Geistæ ultimis diebus infra Octavam S. Xaverii , cuius proper Titulum Templi est 1. cl. debeat legi de Octava S. Xaverii ; an vero de Octava Conceptionis B. V. cuius Festum ibi tantum est secunda classis ? Et Agendum esse de Octava S. Xaverii cum commemoratione Octavæ Conceptionis ; nam licet S. Congregatio voluerit , ut dies Octave festorum B. Virginis sint duplex majus ; S. Xaverii autem Octava sit duplex minus , ta-

men nihil prorsus immutavit circa dies infra Octavam, qui secundum generalem, & constantem regulam apud Gavantum c. 8. de Octavis. (idest, in Rubr. Brev. sect. 3. c. 8. de Octavis) n. 6. si respondeant Festo primae classis, prevalent diebus infra Octavam respondentibus Festo 2. classis, & non respiciunt diem Octavam post se sequentem, sed ipsummet Festum antecedens, cuius sunt continuatio. Hæc La-Croix. Utique ubi Festum S. Xaverii est duplex 1. cl. cum Oct. & Festum Conceptionis 2. cl. recitandum esse de Octava S. Xaverii cum commemoratione Octavæ Conceptionis; omnino confirmant Decreta S. C. a nobis tradita 8. Septembr. n. 11. vid. ibi dicta. Quod autem idem La-Croix hic dicit: Sacram Congregationem voluisse, dies Octavas Festorum B. Virg. esse ritus duplicitis majoris: non est ita. Porro La-Croix id affirmat innexus cuidam Decreto S. C. R. edito 11. August. 1691. etenim eadem qu. citata §. 5. fine hæc habet: Notandum: quod dies Octava Assumptionis, Nativitatis, vel Conceptionis B. V. per Decretum anno 1691. sunt duplia majora. Illud autem Decretum sic se habet: Quacumque dies Octava B. M. V. debet habere integras utrasque Vespertas in concurrentia cum Officio duplice minori. Quod Decretum nos allegavimus 21. Aug. n. 2. & die 15. Septembr. n. 2. una cum sequenti: Dies Octavarum Assumptionis, Nativitatis, aliarumque Festivitatum B. M. V. Octavam habentium, concurrentes cum Officio duplice minori habere debent integras Vespertas: ut disponit Rubrica ultimo posita in Officio Octavæ Conceptionis, si concurrat cum S. Lucia. Per hujusmodi tamen Declarationes, ut locis citatis nota-

mus, non declarantur dies Octavæ Festorum B. Virginis esse ritus duplicitis majoris, ut cum Halden animadvertisit etiam Meratus t. 2. sect. 3. cap. 8. num. 21. sed solum quod habeant integras utrasque Vespertas, si cum eis occurret Festum duplex minus, sive eadem concurrent cum sequenti duplice minori; & hoc propter maiorem dignitatem intrinsecam laudatæ Dei Génitricis, quam, supponitur, habere præ Sancto, seu Festo sequenti, vel præcedenti: quod est juxta Rubricas generales de cursu duorum Festorum æqualis ritus, sed dignitatis intrinsecæ inæqualis. Quapropter, ut locis citatis animadvertisimus, si Festum duplex major concurrat cum die Octava B. Virginis: vel dies Octava B. Virginis concurrat cum duplice majori etiam Sancti inferioris dignitatis intrinsecæ; Vesperæ integræ sunt de Festo cum commemoratione Octavæ B. V. Sunt ergo dies Octavæ Festorum B. Virginis ritus duplicitis minoris.

Ubi Festum S. Xav. celebratur cum 4 Oct. hodie Vesp. de sequenti die Oct. laudati Sancti, ut in 1. Vesp. Festi de communi Conf. non Pontif. or. propria, commemoratio Octavæ Conceptionis, & feriæ, ac S. Melchias P. & M. Quod si hodie sit Dominica 2. Advent. Commemoratio Dominicæ fiet ante Commemoracionem Conceptionis; vid. dicta 14. Januar. art. §. n. 25.

Si autem cras erit Dom. 2. Adventus, & hodie recitatum fuerit de die infra Octavam Conceptionis: Vesperæ usque ad Capitulum exclusive erunt de Conceptione, & a Capitulo fiet de Dominica cum Commemoratione prius Conceptionis, deinde Octavæ S. Xav. ut in 1. Vesp. Fe-

Festi, & S. Melchiadis. Vid. dicenda tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 2. n. 12. Quod si recitatum hodie fuerit Of- ficium de die infra Octavam S. Xav. puta ubi est dupl. 1. cl. & Conceptio 2. cl. in prædicto casu Vesperæ di- cuntur de Sabbato ut in Psalterio, & a capitulo fit de Dominica cum Commemoratione diei Octavæ San-cti Francisci Xav. ut in 1. Vesp. Fe- sti, deinde Oct. Concept. & S. Mel- chiadis, sine precibus. Vid. dicenda loco cit. In eodem casu, si alicubi recitatum hodie sit de Festo dupli- ci, 2. Vesp. erunt de eodem Festo cum commemoratione prius Domini- cae, deinde Octavæ S. Xav. postea Conceptionis, denique S. Melchia-

dis. Si tamen alicubi occurreret Fe- stum semiduplex, 2. Vesp. forent de eodem Festo usque ad Capitulum ex- clusive; a Capitulo fieret de Domi- nica cum Commemoratione prius præ- dicti festi semiduplicis, deinde Octa- vae Sancti Xaverii, Conceptionis, S. Melchiadis. Vid. rursus dicenda 1. cit.

ARTICULUS II.

De Missa.

Missa de die infra Oct. Concept. 5
Missa 2. or. de fer. Adv. 3. or. de Sp. S. Credo. Præf. de B. V. M. O- te in Conceptione. Col. alb.

C A P U T X.

NOTANDA X. DECEMBERIS.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. *De Horis Canonicas.*

Art. II. *De Missa.*

ARTICULUS I.

De Horis Canonicas.

- 1 **N** Cal. Rom. de die infra Oct. Con- cept. semid. lect. 1. noct. de Script. occur. 2. & 3. noct. propr. ut tertia die, reliqua ut in Festo. In Laudib. commemor. fer. ac S. Melchiadis P. & M. Or. *Infirmitatem*. In 2. Vesp. a capit. de sequ. Festo S. Damasi P. & Conf. semid. ut in communi Conf. Pontif. or. propria, commem. Oct. Concept. & feriae Advent.

- 2 **U**bi de S. Melchiade fit Festum

novem lectionum, dicatur VIII. R.
Domine preuenisti: quia, ut notat Ga- vantus sub hac die, ex Martyrolo- gio multa quidem est passus, non tamen effudisse sanguinem, dicitur, hoc est, morte violenta sublatus: adeoque non est dicendum Respon- sorium: *Hic est Martyr, qui pro Christi nomine sanguinem suum fudit*. Con- fer dicta 16. Januarii n. 2. Profecto laudatus Sanctus Pontifex obiit, Ec- clesia pace gaudente; quia tamen multa fuerat sub Maximiani perse- cutione perpessus, Martyrum Choro fuit adscriptus. Quemadmodum in fa-

favorem etiam quorumdam aliorum Sanctorum Ecclesia consuevit. Vide dicta 11. Novemb. n. 3.

- 3 In toto Statu Ecclesiastico: & alibi hodie recitatur Officium Translationis Almæ Domus B. M. V. dupl. maj. omnia ut in proprio; octava benedictio: *Cujus Festum colimus, ipsa Virgo Virginum Eccl.* In Laudibus fit commem. feriæ, ac S. Melchiadis tantum. in 2 Vesp. omnia ut in 1. Vesp. præter Antiphonam ad Magnific. & fit commemoratio sequentis Festi S. Damasi, ac feriæ Adtantum; porro de Octava Conceptio- nis B. V. non fit commemoratio in Officio Translationis laudaræ Domus, secundum dicta die præcedenti, ob rationem assignatam ibidem. Hoc Officium pro toto Statu Ecclesiastico concessit Benedictus XIII. Vide dicta 23. Januar. n. 2. ubi etiam nonnulla alia adhuc pro hoc Officio notanda invenies. Pro celebratione autem hujusmodi Festi videri potest Benedictus XIV. de Festis B. V. c. 16.

- 4 Ubi hodie sit dies Octava Festi S. Xaverii, si occurrat Dominica secunda Adventus, Officium fit de Dom. cum Commemoratione de die Octava S. Xaverii, 3. or. Oct. Concept. & 4. S. Melchiadis. In eodem casu in 2. Vesp. concurrente Dominica prædicta cum sequenti Festo semiduplici S. Damasi: de Octava S. Xaverii fit Commemoratio ante prædictum semiduplex.

Si vero Dominica prædicta aliquibi concurrat cum Festo duplice 1. et. de Octava S. Xaverii fit Commemoratio post Commemorationem Dominicæ. Vide dicenda tr. 2. l. 1. par. 1. c. 2. n. 12.

- 5 Pro iis, quos respicit, notamus Decretum sequens: *Exponit Clerus Sacri*

Ordinis Hierosolymitani qualiter de anno 1659. fuerit facta quadam fundatio ab N. pro decantandis in Pontificali pri mis Vesperis, & Missa votivis de Sancto Francisco Xaverio, assignata pro adimplimento sue dispositionis die 10. Decembribus cujuslibet anni: ne impediatur, ut creditur, Festum ejusdem Sancti, quod magna cum pompa, & populi concurso die 3. ejusdem mensis celebratur in Ecclesia PP. Societatis Jesu Civitatis Valletæ; unde prædictus Clerus ad tenorem dictæ pie dispositionis confuevit usque adhuc post solutam pensam Officii currentis decantare primas Vesperas, & Missam, in quibus intervenit Eminentissimus Magnus Magister & Venerabil. Consil. ideoque interpolat, ut possit solitum servari, qui buscumque non obstantibus. Quo ad Vespere S. R. C. rescribendum, censuit, negative, & transferatur Festum Sancti Francisci Xaverii in perpetuum ad diem 10. Decembribus. Ita prædicta S. R. C. 16. Septembribus 1730. in una Ordin. Hierosolymit. seu Melit. apud Caval. to. 2. c. 41. d. 8. Hoc Decretum favorabile est Clero Ordinis Hierosolymitani: abunde enim indulget propositis precibus, dum facta translatione Festi S. Xaverii ad hanc diem, Vespere de eodem Sancto decantari conceduntur, & taliter, quod ubi prius eram votivæ, evadant Festivæ, hoc est currentis Officii. Cur itaque dicatur, Sacra Congregatio rescriptisse negative? explicat Cavalerius comment. in recitatum Decretum; qui videri potest.

AR-

ARTICULUS II.

De Missa.

6 MISSA de die infra Oct. Concept. fit Commemor. fer. Advent. ac S. Melchiadis P. & M. Or. *Infirmitatem*. ut in communi un. M. P. 1. loco. *Credo*. Præf. de B. V. *Y. O te in Conceptione*. Col. alb.

7 Ubi autem fit de Translatione Almae Domus B. M. Virg. Missa ut in proprio, & Commemor. feriæ Advent. ac. S. Melchiadis tantum. *Credo*. Præfat. de B. V. *Y. O te in*

Festivitate. Videri potest Cavalerius to. 5. c. 14. n. 38. Col. alb.

Ubi hodie recitatur de die O. 3 &ava Sandi Francisci Xaverii, Mis- sa de eodem Santo, ut in ejus- dem Festo, Commemoratio Octavæ Concept. feriæ Adv. ac S. Melchia- dis. *Credo*. Præfatio de B. V. *Y. O te in Conceptione*. Col. par. alb. Si autem occurrat Dominica 2. Ad- vent. Missa de Dominica, Comme- moratio diei Octavæ S. Franc. Xav. & Conceptionis, ac S. Melchiadis; Præfat de Concept. Col. param. vio- lac. Vide dicenda tr. 2. l. 1. p. 1. c. 3. n. 5.

CAPUT XI.

NOTANDA XI. DECEMBERIS.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. De Horis Canonicis.

Art. II. De Missa.

ARTICULUS I.

De Horis Canonicis.

1 In Calendario Roman. S. Damasi P. & Conf. semid. leæt. 1. noct. de Script. occur. 2. noct. propr. 3. noct. *Vigilate*. ut in communi C. P. 2. loco; reliqua ut in eodem com- muni. Or. propria, & fit Comme- moratio Octavæ Concept. ac feriæ Advent. In fine hymnor. ejusdem metri: *Jesu tibi*. in R. br. ad Pri- matum: *Qui natus es*. In 2. Vesp. a capit. de. die infra Oct. Concept. ut in 2. Vesp. Festi, & fit Comme- moratio præcedentis, antiphona ad Ma-

gnific. *Dum esset summus Pontifex*. & Commem. feriæ Advent.

ARTICULUS II.

De Missa.

1 In Festo S. Damasi P. & C. se- mid. Missa ut in propr. Comme- moratio Oct. Concept. ac feriæ Ad- vent. *Credo*. & Præf. de B. V. *Y. O te in Conceptione*. Col. param. alb.

Quoniam Festum S. Damasi, ut 3 pote semiduplex, & Octava Concep- tionis ut pote communis, seu non privilegiata, permittit Missas votivas etiam

etiam privatas; nota hic: quod qui in Sabbato infra aliquam Octavam B. M. V. recitat Officium de aliquo Sancto eo die occurrente, volens celebrare Missam votivam de B. V. tenetur quidem dicere Missam Festivam cum Gloria, sed sine Credo. S. R. C. 2. Decembr. 1684. in una Canon. Regul. Lateran. apud Merat. ind. decr. Miss. n. 474. Tenetur dicere Missam Festivam: id est ut in respectivo Festo, cuius est Octava: puta Missam ut in Festo Conceptionis; & quidem Missa ut in Festo dicenda est infra Octavam, sive in Sabbato, sive extra Sabbatum dicatur uti Votiva: quemadmodum habetur ex Decreto 2. Decembr. 1753. in Vilnen. Confer dicta lib. 2. in Sabbato n. 40. fine. Doctrinam conformem tradit Gavantus par. 1. tit. 4. n. 3. lit. p. Meratus ibi n. 18. versu: *Si petatur Missa votiva. sibique cohæret p. 4. tit. 17. n. 2.* In Regno Poloniæ tamen cum maxima solemnitate, & concursu populi cantari ab immemorabili tempore in Adventu Domini singulis diebus Missam votivam de B. Virgine, quæ incipit: *Rorate, habetur in Decreto S. C. quod dabimus tr. 2. l. 1. p. 1. c. 3. n. 11. Quomodo autem Missa ut in Festo sit in casu prædicto Votiva? intelliges ex dictis in Sabbato cit. n. 40. versu: *Profecto Missæ votivæ.**

Quo ad omittendum semper Credo: & dicendum *Gloria* in Sabbato in hujusmodi Missa Votiva: confer Rubr. Missal. de Miss. votiv. Gavant. par. 1. tit. 4. fine. Merat. ibi n. 18. 31. 32. & 46. viderique possunt dicta in Sabbato n. 32. & confer Decretum de an. 1744. in Cracovien, quod dabimus tr. 2. cit. c. 3. n. 9. in quo quidem Decretum con-

ceditur *Gloria* in Missa votiva de B. Virgine non solum in Sabbato, verum etiam in diebus infra Octavam ejusdem B. Virginis; et si Meratus loco proxime citato n. 32. statuat, non esse dicendum *Gloria in excelsis* extra Sabbatum in Missa de Festo B. Virginis, quæ tamquam votiva dicitur *infra Octavam ejusdem*; immo n. 18. tradiderat, a S. R. C. fuisse declaratum 2. Decembr. 1684. quod qui celebrat Missam de B. M. V. eo die, quo fit de aliquo Festo semiduplici *infra Octavam ejusdem B. M. V.* debet dicere Missam de Octava, sed more votivo sine Gloria, & sine Credo, nisi fuerit Sabbatum, quia tunc dicenda erit Gloria, sine Credo. Decretum hujusmodi Meratus affirmat a se datum in suo indice (videlicet Decretorum quo ad Rubricas Missalis) sub num. 479. (ita in editione, qua ego utor:) subditque: eidem esse conforme aliud ejusdem S. C. Decretum a se etiam præfato in indice datum sub n. 474. estque illud, quod in princip. hujus num. descriptissimus: *Qui in Sabbato &c. Est autem conforme solum in eo quod declarat: Symbolum esse tacendum: & in Sabbato *Gloria in excelsis* recitandum. Deinde neque sub eo numero 479. neque sub aliis legitur apud Meratum Decretum a se allegatum. Dat quidem Meratus sub n. 475. Decretum hujus tenoris: Qui in Sabbato recitat Officium de B. M. volens celebrare Missam votivam de aliquo Sancto, non debet dicere Gloria, neque Præfationem B. M. V. sed communem. S. R. C. 2. Decembr. 1684. in una Canon. Regul. Lateran. Quod Decretum nos dedimus l. 2. in Sabbato n. 32. Verum in eo Decreto, quo ad tacendum Gloria, non diciatur:*

tor : qui *infra Octavam* : sed qui in *Sabbato*, & quod interest: in eo declaratur longe diversum: non enim est sermo, ut per se patet, de eo, qui celebret Missam de B. Virgine, cum recitet Officium de Sancto: sed contra, est sermo de eo, qui celebret Missam de Sancto, cum recitet Officium de B. Virgine. His positis veremur: ne Meratus hallucinatus fuerit, memoriaque defecerit in recitatione præfati Decreti sub cit. n. 18. a se allegati, atque descripti.

Missa votiva de B. M. V. cum Gloria & Credo sed sine Officio potest celebrari in aliqua die ob publicam causam, & ratione concursus. S. R. C. 8. Junii 1658. apud Merat. ind. decr. Miss. n. 328. Sermon autem est de Missa votiva soleroni. Confer Rubr. Missal. de Miss. votiv. & dicenda tr. 2. l. 1. p. 1. c. 3. n. 9.

Ex Decreto allegato in Cracopien. hæc concessio intelligi dabit pro diebus non privilegiatis; vid. dicta l. 2. in Dominica n. 52.

In hujusmodi Missa votiva infra Octavam B. Virginis Præfatio erit Octavæ respectivæ, puta *Conceptionis*; quæ item Præfatio dicetur, si celebretur Missa votiva de aliquo Sancto, seu Festo non habente Præfationem propriam: quia habet rationem de tempore; vide Merato, l. par. 1. tit. 4. n. 47. & confer dicta 15. Augusti n. 21. & dicenda tr. 2. infra Octavam Ascensionis n. 54. Non dicetur tamen Credo, neque *Gloria* in Missa votiva de Sancto, juxta Rubr. de Miss. votiv. confer dicta l. 2. in Sabbato n. 32. Nisi forte legatur Missa votiva de SS. Angelis: vide dicta l. 2. in feria 3. n. 1.

C A P U T XII.

N O T A N D A XII. D E C E M B R I S:

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S II.

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

I *Y*N Calend. Rom. de die infra Octav. Concept. semidupl. lect. 1. noct. de Script. occur. 2. & 3. noct. propr. ut quinta die: reliqua ut in Festo, & commemoratio feriæ Adventus, Vesp. de seq. Festo S. Luciae

TOM. IV.

V. & M. dupl. Antiph. ad Psalm. & ad Magnif. propr. orat. *Exaudi*, ut in comm. V. non M. addito titulo Martyris, reliqua ut in communi V. M. & fit Commemoratio Octavæ Conceptionis, & feriæ Adventus.

X

AR

ARTICULUS II.

De Missa.

de Spiritu Sancto. Credo. Præfat. de
B. M. V. *Et se in Conceptione.*
Col. param. alb.

MISSA de die infra Octav. Con-
ception. Commem. fer. 3. or.

CAPUT XIII.

NOTANDA XIII. DECEMBRIS.

EXPLICANTUR ARTICULIS IV.

Art. I. An Festum S. Lucia V. & M. sit colendum in foro ex precepto?

Art. II. De Horis Canonicas.

Art. III. De Missa.

IV. De consuetudine, quæ alicubi est, comedendi triticum elixum, sen
coctum in aqua, aut latte, die hac 13. Decembr. quod Siculi vo-
tamus Cuccia, & ab Italis dicitur Coliva.

ARTICULUS I.

An Festum S. Lucia V. & M. sit
colendum in foro ex precepto?

ri etiam potest Azor. Inst. Moral.
par. 2. lib. 1. c. 25. qu. 8.

ARTICULUS II.

De Horis Canonicas.

CONCILII Oxoniense in Anglia
celebratum an. 1222. observari
præcepit Festum S. Lucia V. & M.
Illa tamen lex privata fuit illius Di-
cesis, vel Provinciæ: ut notat Suat.
de Relig. 10. 1. tr. 2. lib. 2. cap. 9.
n. 23. Et licet multis in locis ser-
vandi hoc Festum consuetudo fue-
rit, non tamen universalis. Deinde
colligitur etiam ex Constitut. Urba-
ni VIII. incip. *Universa* an. 1642.,
in qua recengetur omnia, & sin-
gula Festa ex obligatione gravi ser-
vanda in foro universaliter: nulla
tamen Festi hujus mentio fit. Non
est ergo obligatio servandi illud in
foro, nisi ubi sit Patrona principa-
lis loci; vid. dicenda in Append. ad
calcem Diarii cap. 7. art. 2. Vide-

TN Calend. Rom. S. Lucia V. &
M. dupl. lect. 1. noct. de Com-
muni Virg. 1. loc. 3. noct. *Tbesauro*
de communi non Virg. lect. 2. noct.
& R&R. primi nocturni, Antiphonæ
ad Laudes & ad Bened. propr. or.
Exaudi, ut in communi Virg. non
M. addito titulo *Martyris*. Reliqua
de communi Virginum, & Martyr-
rum. Commemorat. O& Concept.
ac feriæ. Hymni termin. *Jesu tibi*,
qui sint ejusdem metri. In R. brev.
ad Primam: *Qui natus es*; propter
Octav. B. M. V. Secundæ Vesperæ
de eodem Festo, ut in primis Vesp.
ejus, & ut in 2. de communi Vir-
ginum, Antiphona ad Magnificat
pro-

propr. Commemoratio Octavæ, & feriæ.

In Festo S. Luciæ, ubi accidit Festum simplex babens Lectionem propriam, potest legi nona Letio Simplicis. S. R. C. 23. Junii 1736. & 16. Febr. 1737. apud Caval. to. 2. c. 34. d. 23. Profecto nihil obstat, quominus legatur, cum non sit dicendum Responsorium, sed Te Deum post ultimam lectionem in Officio S. Luciæ: ratione ejus Responsorii omittitur quidem in Dominicis, & seriis Adventus lectio de simplici, si de eo in illis occurrat fieri Commemorationem. Vid. dicenda tr. 2. l. 1. par. 1. c. 2. n. 2.

Quando Festum S. Luciæ occurrit in Dominica tertia Adventus, transferendum est in diem sequentem. Rubr. Brev. bic, & juxta Rubr. gen. de Domin. Advent. nisi ubi sit rit. dupl. 1. cl.

ARTICULUS III.

De Missa.

3 IN Festo S. Luciæ V. & M. dupl. & Missa, ut in propr. Commemor. Octav. Concept. & fer. Credo propter Octav. & Praefatio B. M. V. V. Et te in Conceptione. Ubi autem celebratur sub rit. dupl. 1. claf. fit Commemorat. fer. tantum; quod si sit Dominica; præter Commemorationem ejus, ibidem legetur ejusdem Domin. Evangelium in fine Missæ. In Canone in Orat. Nobis quoque pectoribus, ad nominem Luciæ inclinetur caput, & ubi alias nominetur, ex Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 15. num. 2. vide dicta 18. Januar. art. 2. num. 7. & die 16. Septembris art. 2. Col. param. rub.

Nota hic: nomen *Lucia* penulti-
ma syllaba longa, seu acuta: *Lu-
cia*: (etsi ea brevis sit,) pronun-
ciari consuevit a Latinis in ora-
tione soluta, quemadmodum a Græ-
cis, testatur Emmanuel Alyarez In-
stit. ling. latin. I. 3. c. 15. præc. 3.
in append. n. 2. Quod & fieri con-
suevit in pluribus aliis nominibus,
seu vocibus puta in *Matbia*, *An-
drea*, *Anania*, *Maria* &c. quæ licet
brvq̄m habeant apud Latinos pe-
nultimam syllabam, nihilominus ea
nomina acuta penultima multi Viri
docti, more Græcorum, in soluta
oratione pronunciant, teste eodem
Emmanuele loc. cit. & c. 2. præc. 1.
fine. Et ita ea expedit a Clericis pro-
nunciari in populi conventu, apud
quem usus est eadem pronunciandi
penultima longa. Profecto ex eodem
laudato Auctore cit. cap. 15.
præc. 4. in append. n. 2. Si qua erit
vel in Hebreis vocibus, vel in Græ-
cis, ejus verus accentus, propter in-
solentiam, vulgi aures graviter offendat;
in ejusdem vulgi Conventu satius
videtur (id, quod fecisse se Cicero di-
cit in Oratore:) scientiam sibi reser-
vare, usum populo concedere.

ARTICULUS IV.

De consuetudine, quæ alicubi est, co-
medendi triticum elixum, seu co-
stum in aqua, aut latte, die bas-
13. Decembris, quod Siculi voca-
mus *Cuccia*, & ab Italibz dicitur
Coliva.

DIE 13. Decembr. alicubi est con-
suetudo comedendi frumentum,
seu triticum elixum, hoc est, co-
stum in aqua, aut latte, quod Si-
culi vocamus *Cuccia*, ab Italibz au-
tem

tem dicitur *Cöliva*: ex Delbone in vocab. Sicul. ad voc. *Cuccia*.

Jam vero quæri posset: utrum hujusmodi consuetudo sapiat superstitionem, &c., ut talis sit reprehendenda, & extirpanda. Ratio sic dubitandi est, quia populus dicitur, se id facere in honorem S. Luciae V. & M. cuius celebritas hac die occurrit. Quænam autem ista devotione est, aut unde desumpta, comedendi hujusmodi frumentum in honorem prædictæ Sanctæ, & qua ratione hoc in ejus cedat honorem; non apparet.

R. Si vulgus existimat, prædictam consuetudinem servari ratione S. Luciae, & in honorem hujus S. Virginis, in hoc quidem fallitur; illius tamen ignorantia, & imperitia nequamquam efficiere potest, ut de superstitione aliqua prædicta consuetudo arguitur, cum ipsa per se sit admodum pia, & religiosa, si fiat ex eo fine, ex quo vere fuit inducta.

Pro qua re sciendum est, inter alia Juliani Apostatae, ad circumveniendos Christianos, vasta consilia, illud fuisse, cuius meminitere Nectarius Constantinopolit. orat. de S. Theodoro. Baron. ad ann. Christi 362. Julianus autem Apostatae ab. 2. n. 43. Natal. ab Alex. biss. Eccl. sœc. 4. n. 1. Synop. n. VII. Raynaud. t. 17. de Apostat. c. 4. ubi de Juliano Apost. Prop. finem, & alii. Videkiceret quod aliquando Constantinopolis sub initium Quadragesimæ jussit Julianus Imperator, cibaria in foro Venalia inquinari Idolothytis, hoc est ex iis que idolis prius oblata, ac more Gentilium consecrata fuerant; ut Christiani, vel cibis immolatiis veneretur, siveque cultum detulisset venerationis idolis; sed certe famelice pe-

rirerent. Verum S. Theodori M, monito fraus illa vulpis illius detecta fuit, ejusque consilio laqueus consiissus. Enimvero Fideles laudati S. Martyris apparitione moniti sunt, atque suasi, ut panis loco, elixum, hoc est, coctum in aqua frumentum in cibum sumere contenti essent.

Christiani itaque celesti hujusmodi revelatione admoniti, loco panis, hujusmodi cocto frumento, seu tritico uti cœperunt. Julianus autem videns se, suumque inane consilium ita delusum, impium illud statim revocavit edictum, permisitque cibaria in foro, ut prius, Idolis videlicet non immolata, apponi Fidelibus. Quibus deinde placuit, ut in memoria tam gloriose de Apostata parva victoria, & ob grati animi significationem in honorem S. Theodori Mi in pervigilio ejus martyrii, occurrente hac die 13. Decembri, elixum, hoc est, coctum in aqua frumentum, seu triticum erogarent in pauperes; ut scribit Baronius licet.

Illa vero piissima, ac religiosa consuetudo ex Constantinopolis, una fortasse cum Greco Fidelibus, emanavit; aut certe fama ferente, in alios quoque Christianos populos introducta, durat adhuc, maximeque in nostra Sicilia viget, ubi quotannis hæc die 13. Decembri solent quamplurimi, elixum frumentum seu triticum, in aqua, vel lacte coctum comedere, pauperibus quoque partem præbere; aut, si bene conditum, amicis etiam offerre; gratum muniri. Hoc autem elixum frumentum Siculi vocamus *Cuccia*, corrupto nomine ex greca voce *Kórnos* vel *Kornos* latine granum, & in numero plurali *Kornia* latine *gratia*; Et

Batem granum, proprie frumentum, seu semen frugum, ut tritici, hordei, & hujusmodi: & licet frumenti vox generaliter comprehendat omnia semina, quæ falce metuntur; seu quæ habent cultum, & artis, & grana, sive siliquis; nihilominus per antonomasiam significat triticum, ut notat Suarez in 3. p. *dispus.* 44. *secl.* 1. *initio*, & videri etiam potest La-Croix lib. 6. par. 1. qu. 78. §. 1. n. 420. atque ita est in casu nostro. Jamvero, ut ad argumentum redeamus; quamvis consuetudo prædicta ortum habuerit ex grata Fidelium religione erga S. Theodorum; tamen cum Vigilia S. Theodori (qua die Veteres religionem illam facitabant) in ipsum Festum incidat S. Luciæ; celebrioresque habeant Siculi memoriam S. Luciæ Siculæ, quam S. Theodori; hinc vulgaris error apud ipsos invaluit, id fieri in obsequium S. Luciæ. Hoc ipsum optime notarunt Laurentius Migliacitus, *opusc. de voto propagn. Immacul. Concept. B. V. differt. 8. c. 3. pag. 257.* & P. Joseph Gravina *Apol. Prob. p. 1. diat. rati. 38. n. 373.* Quamvis hic hallucinatus fuerit in eo quod scripserit, Vigiliam S. Theodori M. incidere in Vigiliam S. Luciæ; non enim in Vigiliam hujus S. Virginis, sed in ipsius Festum incidit Vigilia S. Theodori, cuius porro S. Natale celebratur sequenti die, 14. Decembr. ut videtur in Martyrologio Rdm. & in ap. 2. & 2. Refert autem Cavalli *comment. in decr.* & R. C. tom. 3. c. 15. d. 13. n. 7. in Melitensi Insula prædictum ritum observari solet in funeralibus, in quibus prædictum granum, ut supra coctum, & benedictum distribuitur.

Verum ex ipso hoc populari errore instauratur quæstio: Utrum de superstitione arguendus sit saltem populous, dum prædictum frumentum elixum non pro S. Theodoro, pro quo exposita pietatis ratio facit, sed pro S. Lucia intendit comedere; & quidem in ipsa ejus Festiva die. Profecto in Festo S. Lucia apud plerosque, maxime de vulgo, est consuetudo in honorem laudatæ B. Virginis abstinendi a pane, & comedendi frumentum elixum; nec defunt, præsertim inter Mulierculas, in hoc Festo S. Luciæ, in honorem hujus S. Virginis rigorose jejunantes ira ut vescastur tantummodo hujusmodi frumento cocto in aqua.

R. Hujusmodi praxis, sumpta ex animo se se astigendi, & castigandi in honorem S. Luciæ, in ipso ejus Festivo die, videtur quidem potius indecens, & per consequens reprehensibilis. Ratio est, quia, etsi jejunium & hujusmodi carnis mortificatio possint ex religione suscipi, & offerri Deo in honorem S. Luciæ; sicut & cujuslibet alterius Sancti; suscepta tamen in ipso die Festivo Sancti illius, quem quis colere vellet, abhorrent ab usu Ecclesiæ; quæ hujusmodi penitentiaz & meroris argumenta in Vigiliis Sanctorum usurpare consuevit, ad præparationem Festorum; in quibus dainde ex Spiritu Ecclesiæ gaudere convenit, non tristari. Et ita sentit Theophil. Raynaud. *to. 15. par. 1. secl. 3. p. 3. de eleb. Sanctor. n. 27.* & videtur possunt dicenda in 2. l. 3. p. 1. c. 4. ubi videbimus, ideo a Paschali tempore jejunium suissa jure commandatum. Interim laudatas Raynaudus id confirmat egregie ex Nicolao I. ad consulta Bulgar. c. 5. ubi

ubi ait, in die Natali Sanctorum, quem quis celebrare velit, non esse suscipiendum jejunium, nisi ad sit obligatio: Nam, (inquit Pontifex:) quod Sancta Ecclesia, ut Fidelis anima, in Festivitate eorum jejunia, vel abstinentias, que non sunt perpetuo viato proposita, solvere debeat: Dominus testatur in Evangelio dicens: Mulier cum parit, tristitiam habet... cum autem pepererit puerum, iam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in Mundum: Mulierem dicit Sanctam Ecclesiam. Sicut enim Mulier, nata in hunc Mundum homine, letatur, ita Ecclesia in vitam futuram Fidelium populo migrante, digna exultatione repletur; pro qua ejus Nativitate multum laborans, & genitrix in praesenti, quasi parturient datur. Nec novum debet cuiquam videri, si natus dicitur, qui ex hac vita migraverit. Quomodo enim usitato more dicitur nasci, quando quis ex utero materno procedens in hanc lucem exit, sc quoque jure, natus appellari potest quilibet ab his saculi tenebris ad lumen pertingens viventium. Pro quo ergo re, apte consuetudine tenetur Ecclesiastica, ut solemnæ Beatorum Martyrum, vel Confessorum Christi dies, quibus de hoc Mondo ad regionem migratione virorum, nuncupentur Natales: sed & eorum solemnia, non funebria, tamquam moriensium, sed (utpote in vera vita nascentium) Natalia vocentur. Ergo si tunc nati sunt, utique Deo, cui omnia vivunt, in cujus manus justorum animæ posita sunt, quando vix sunt oculis insipientiis mori: Mulier Sancta iam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in Mundum, id est in lucem

eternam. Quod si de ejus nativitate letatur, non jejunii, non abstinentiarum denique aliis debet ipso vacare die memoribus. Hec laudatus Summus Pontifex. Et videri etiam potest vulgaris Aleuinus lib. de divin. offic. c. de parascev. versus finem. Hanc incongruentiam & indecentiam procul dubio vitare volentes fideles illi, qui hujusmodi abstinentiam in honorem S. Theodori M. ob expositam causam primi instituerunt, illam idcirco non ipso laudati S. Martyris Festivo die, sed in ejusdem hodierna Vigilia suscepserunt.

Confirmatur adhuc data responsio ex eo, quod S. Gregorius Thaumaturgus, ut resert Nyssenus in ejus vita; & S. Gregorius Magnus respondens Angustino Anglorum Apostolo; auctores fuerunt, ut dies Festi SS. Martyrum per Neophytes exigerentur, instruatis moderatis convixiis, & adhibita omni letitiae significacione, a quibus procul abest jejunium: ut notat Raynaudus l. cit. fine, qui num sequenti concludit: Quæ igitur ista, ut quam mitissime dicantur, simplicitas est horum, qui quæ maxime Festum agere velint dicas Sancti, quem sibi delegerint specialem patronum, exigunt jejunum?

Intentioni autem prædictæ hujusmodi abstinentiam servandi, occasionem dat error putandi, frumentum elixum sumi hac die 13. Decembri ob rationem, & honorem S. Lucia; de quo errore si populus moneatur, fortasse intentionem prædictam deponet, sine mutabit: consuetudine simul pia, ac religiosa retenta, atque servata.

CA-

C A P U T . X I V .

N O T A N D A . X I V . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . I I .

Art. I. De Horis Canoniciis.

Art. II. De Missa.

A R T I C U L U S . I .

De Horis Canoniciis.

1 *In Calend. Rom. de die infra Oct. & Concept. semid. lect. 1. noct. de Script. occurrit. 2. & 3. noct. propr. ut septima die, reliqua ut in Festo. & fit Commemorat. fer. Adv. Vesp. de die Oct. Concept. dupl. ut in 1. Vesp. Festi, & fit Commemoratio fer. Adv.*

2 *Quando Festum S. Luciae occurrerit in Dominica tertia Adventus, transferendum erit a die 13. in hunc diem 14. ut die precedenti art. 2. dictum est, & in hoc casu 2. Vesperæ dicuntur de Octava Conceptio- nis, ut in 1. Vesp. Festi, cum Com- memoratione S. Luciae, ac ferie, Rubr. Brav. in calce Officii S. Luciae 13. Decembr. Similiter faciendum, si alicubi hodie celebretur aliquod aliud Festum sub ritu duplici minori, ut constat ex sequenti Decreto: Dies Octavarum Assumptionis, Nati- vitatis, aliarumque Festivitatum B. M. V. Octavam habentium, concurren- tes cum Officio duplice minori, babere debent integras Vesperas, ut disponit Rubrica ultimo posita in Officio Octa- ve Conceptio-nis (idest, ad calcem Officii S. Luciae:) si concurrat cum S. Lucia. S. R. C. 1. Martii 1681. in una Canonice Regul. ad 3. dub.*

apud Cavall. tom. 2. cap. 18. l. 13. Vidi. dicta 19. hujus n. 3. Et nota interim ex Rubr. II. de Concur- s. 1. Concurrentiam attendi in 2. Vesp.

Si hodie occurrat fer. IV. Qua- tuor temporum, sufficiunt recitatur de die infra Octavam. Lect. primi nocturni de parabolis Salomonis, Ego Sapientia, ut in Festo ad Ni- ves 3. Augusti. Rubr. Brev. hic. 2. & 3. noct. ut in propr. Septima die, lectio 9. de homilia serie, & ejusdem Commemorat. in Laudib. cum orat. propr. sed non dicuntur preces ex privilegio Qdavæ. Vesperæ, ut supra n. 1. & fit Commemoratio series Adventus cum oratione Do- minicæ precedentis.

Si hodie sit Sabbatum, quoniam sequenti die Dominica III. Adven. non fit de die Oct. Concept. nisi sola Commemoratio, ita si recita- tum sit Officium de septima die in- fra Oct. Conceptionis, Vesperæ di- cuntur de feria cum Psalmis Sabba- ti ut in Psalt. & a Cap. fit de Do- minica cum Commemoratione diei Octavæ Conceptionis, ut in prim. Vesp. Festi, Rubr. Brev. hic. Et videri possunt dicenda tr. 2. l. 1. p. 1. c. 2. n. 12. ubi de die Oct. occur- rente in Dom. privileg. Si autem hodie recitatum sit officium de Fe- sto duplice; 2. Vesperæ erunt de eo- dem

dem Festo cum Commemoratione Dominicæ , deinde Octavæ Conceptionis.

Si vero hodie recitatum sit Officium de aliquo Festo semiduplici ; 2. Vesperæ usque ad Capit. exclusive erunt de eodem Festo , & a cap. de Dominicæ cum Commemoratione , prædicti semiduplicis , & deinde Octavæ Conceptionis . Vid. dicenda l. cit. ubi etiam dicimus , quid faciendum , si cras occurrat alicubi in dicto casu Festam duplex prime classis , vel occurrat dies infra aliam Octavam .

sed non sicutur Gloria , tunc Credo , quia Missa est ferialis ; vid. dicta 8. hujus n. 22. & in fine Missæ : *Benedicamus Dominum* . Col. violat. Si autem fiat Officium de aliquo Festo , tunc dicitur Missa de Festo in colore eidem convenienti , Gloria , & Credo , & Præfat. de Concept. nisi Festum habeat propriam , & Commemoratio Octavæ , & feriæ Quatuor temporum , & quidem feriæ legatur Evangelium in fine Missæ ; vid. dicta in Septembr. par. I. n. 14. Pro Missis autem Conventualibus videantur dicta 8. hujus n. 22..

Si quis recitans hodie Officium de Oct. vellet (occurrente feria Quatuor temporum) dicere Missam votivam de B. V. deberet legere Missam ut in Festo Concept. , sed sine Credo . An item sine Gloria ? vide II. hujus n. 3. In hujusmodi Missa 2. Or. de feria Quatuor temporum : 3. de Spir. S. Præfat. de Octava , & in fine Missæ Evang. S. Joannis : *In principio erat Verbum* . Merat. t. I. p. 1. tit. 4. n. 51. Confer dicta II. hujus l. cit. & dicta l. 2. in Sabbato artic. 3. Cur autem hujusmodi Missa licet concordans Officio , esset nihilominus votiva ? vid. in eodem Sabbato art. 4. n. 40. versu *Profecto Missa votiva* .

5 MISSA de die infra Oct. Concept. IMA 2. orat. feriæ Adventus , 3. de Spir. S. Credo . Præfat. de B. V. *V. Et te in Conceptione* . Col. param. alb.

6 Si hodie sit feria iv. Quatuor temporum , & fiat Officium de die infra Oct. Concept. Missæ etiam privatae erunt de feria Quatuor temporum cum 2. Orat. de Octava & & 3. de Spir. Sancto , cum Præfat. de Concept. Confer Merat tom. I. p. 1. tit. 3. n. 5. & tit. 12. n. 7.

CA.

C A P U T X V.

N O T A N D A X V. D E C E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

Art. I. De Horis Canoniciis.

Art. II. De Missa.

A R T I C U L U S I.

De Horis Canoniciis.

1 IN Calend. Rom. de die Oct. Concep. dupl. lect. 1. noct. de Script. occur. 2. & 3. noct. propr. ut Octava die; reliqua ut in Festo, & fit Commemoratio feriae Adventus. In 2. Vesp. Commemoratio sequentis Festi S. Eusebii Ep. & M. Or. Deus qui nos, ut in communi unius Mart. Pont. 2. loco, & fit Commemoratio fer. Adventus. Si alicubi sequatur Festum dupl. min. Vesperæ adhuc erunt integræ de Octava, Concept. cum. Commemor. sequent. dupl. min. vide dicta die præcedenti n. 2.

2 Si hodie occurrat fer. IV. quatuor temporum, Officium erit de die Octava. Concept. lect. 1. noct. erunt de Parabol. Salomonis: *Ego sapientia;* ut in Festo ad Nives 5. Augusti. *Rubr. Brev. bic:* lectio nona erit de homil. fer. & fit ejusdem commemoratio in laud. or. propr. In 2. Vesp. Commemorat. fer. Adventus cum orat. de Dominica præcedenti.

Si hodie sit Dominica tertia Adventus, Officium fit de ea, simplex autem Commemoratio fit de Octava Concept. cuius privilegio tamen non dicuntur preces ad Primam, & Completorium, & in R. br. ad Primam

TOM. IV.

dicitur: *Qui natus:* & in fine hymnor. *Iesu tibi.* In eodem casu in 2. Vesp. Commemoratio Octavæ Conceptionis, deinde sequent. semid. Si autem alicubi sequatur Festum duplex: Vesperæ erunt de sequenti, & fit Commemoratio Dominicæ, deinde Octavæ Conceptionis. Vid. dicenda tr. 2. lib. 1. p. 1. c. 2. n. 12. ubi etiam habes, quid faciendum, si in dicto casu occurrat alicubi Festum dupl. primæ clas.?

In Ecclesia Parisiensi hodie in 2. 4 Vesp. incipiunt Antiphonæ majores. Vid. dicenda 17. hujus. n. 5.

A R T I C U L U S II.

De Missa.

1 IN die Octav. Concept. dupl. Missa 5 ut in Festo, & fit commemoratio Fer. Adv. Credo. Præfat. B. V. *V.* Et te in Conceptione. Col. param. alb.

Si Feria Quatuor Temporum occurrit in die Octava Conceptionis; omnes Missa privata dicentur de Octava, cum Commemoratione feriae. Missa autem solemnis, qua dicitur post Tertiam, erit de ipsa Octava sine Commemoratione feriae: cum de ea cantari debeat alia Missa post Nonam sine Commemoratione Conceptionis. Dicendæ autem sunt orationes assignatae in ipsa Feria, nempe: Deus, qui de B. M. V. utero:

V

& ter-

Et *tertia Ecclesiæ; vel pro Papa, eam
Præfatione communi. S. R. C. 13. Ju-
nii 1736. in Einfidlen. apud Caval.
to. 2. c. 15. d. 4. & apud Merat. ind.
Decr. Miss. n. 687. confer eundem to.
1. par. 1. tit. 3. n. 5. & tit. 12. n.
7. & par. 4. tit. 2. n. 4. Cum Præ-
fatione communi: id ipsum fuerat de-
claratum an. 1626. in simili casu,
Feriæ videlicet quartæ quatuor tem-
porum occurrentis in die Octava Na-
tivitatis ejusdem B. M. V. ut nota-
vimus 15. Septembr. n. 5. Missa de-
feria sine *Gloria*, & sine *Credo*: vid.
Caval. 1. cit. num. 6. cum Prafa-*

tione communi. In Missa vero de
die Octava *Gloria*, & *Credo*, &
Præfatio propria Octavæ. In Missa
privata de die Octava Evangel. fe-
riæ in fine.

Si Octava Conceptionis venerit in 7
Dominica tertia Adventus; Missa erit
de Dom. & fit simpliciter com-
memoratio de die Octava Conceptionis,
& non dicetur *tertia oratio*, ob pri-
vilegium, quod non deperdit Octava.
Præfatio erit de B. V. *V. Et te in
Conceptione*. Color autem paramen-
tor. violaceus. vid. dicenda tr. 2. I.
1. part. 1. c. 3. n. 5.

C A P U T X V I .

N O T A N D A XVI. D E C E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I I .

Art. I. *De Horis Canonicas.*

Art. II. *De Missa.*

Art. III. *De Numero novem Candelarum, seu Lampadarum, que in novem
diebus ante Nativitatem Domini consuerverunt accendi.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canonicas.

De Sancto Eusebio Episcopo Ver-
cellensi, & Martyre siebat sola
Commemoratio, & quidem præce-
denti die 15. ; sed integrum Of-
ficium sub ritu semid. ab omnibus,
qui ad horas canonicas tenentur, re-
citandum hac die 16. cum lectioni-
bus 2. noct. propriis, & Missam res-
pective celebrandam, statuit Benedi-
ctus XIII. 7. Julii 1728. apud Mer-
at to. 1. in Gavant. fest. 7. c. 2. sub
hac die. Itaque in Calend. Rom. S.

Eusebii. Ep. & M. semid. lect. 1.
noct. de scrip. occur. 2. noct. propri.
3. noct. Si quis exult; ut in Comm.
un. M. 2. loco. Octavum Resp. Do-
mine prævenisti. Rubr. Brev. vide di-
cta 16. Januar. n. 2. & videri etiam
possunt dicta 11. Novembr. n. 3. or.
Deus, qui nos. ut in Comm. un. M.
P. 2. loco, reliquia ut in eodem
Communi, & fit Commem. fer. Adv.
2. Vesp. in Calend. Rom. de eodem
Festo, & fit Commem. fer.

Si hoc Festum venerit in Quatuor 2
Temp. lect. 1. noct. erunt *A Mileto*; ut
in comm. un. M. 1. P. & 9. lect. erit de
homil. fer. & ejusdem Commemoratio
fit

- fiet in Laud. cum or. prop. In 2. autem Vesp. pro Commem. fer. Adv. dicitur or. de Dom. præced. Si venerit in Dom. transferatur in fer. 2. sequentem non impeditam Festo novem letationum; vide dicta i. hujus n. 3.
- 3 Si cras occurrat alicubi dies Octava Festi habentis Octavam, hodie in pridianis Vesperis nihil fiat, neque Commemoratio de Octava: cum in sequenti die, ut ibi dicetur n. 11. nihil item sit de ea faciendum; profecto non convenit, ut habeat in primis Vesperis aliquid illud Festum, quod nihil omnino debet habere in Laudibus, & Vesperis secundis; videri possunt dicenda tr. 2. in fer. 4. Cin. n. 7.

A R T I C U L U S II.

De Missa.

- 4 VN Festo S. Eusebii Ep. & M. se-
mid. Missa Sacerdotes Dei. ut in
communi un. M. P. 2. loco. 2. or.
fer. 3. or. de B. V. Si venerit in
Quatuor Tempor. legatur in fine
Evang. feriar. Col. param. rub.
- 5 In novem diebus ante Nativitatem
Domini, ubi adeat antiquissima consue-
tudo, vel concursus, potest decantari

unica Missa votiva solemnis B. M. V.
quamvis in ipsis occurrat Festum S.
Thome Apostoli, & Dominica tertia,
vel quarta Adventus; non omissa ta-
men Conventuali statuta hora decantan-
da. S. R. C. 28. Septembr. 1558. in
Agren. apud Merat. ind. decr. Miss.
n. 719.

A R T I C U L U S III.

*De numero novem Calendarum, seu
lampadarum, quæ in novem diebus
ante Nativitatem Domini consueve-
runt accendi.*

Q u. An sit superstitione, in novem &
diebus ante Nativitatem Domini
accendere novem candelas, vel
novem lampadas ante Altare, vel
aliquam Imaginem B. V.?

R. Negative, si id fiat, ut quidem
fieri intenditur, in honorem Jesu in-
fantis, qui novem mensibus clausus
mansit in purissimo, ac Virginali ute-
ro Sanctissimæ suæ Genitricis; atque
adeo in honorem ejusdem Beatissimæ
Virginis, quæ divinum infantem præ-
dicto mensium numero gestavit. Bu-
semauni l. 3. par. 1. tr. 1. c. 1. dub. 4.
Resp. 4. Resol. 2. Tambur. in decal.
lib. 2. c. 6. §. 1. n. 48.

C A P U T X V I I .

N O T A N D A X V I I . D E C E M B R I S .

ARTICULUS UNICUS.

De Horis Canonicis.

HODIE incipiunt Antiphonæ propter feriales, dicendæ ad Laudes, & per Horas in Officio feriali in sex feriis ante Vigiliam Nativitatis, & sunt positæ per ordinem feriarum in Breviario post Officium Dominicæ tertiarum Adventus. Dicuntur hodie Antiphonæ, quæ conveniunt, & designantur feriæ occurrenti: ut, si sit feria secunda, quæ ibi ponuntur pro feria secunda; Si hodie sit feria quinta, dicantur, quæ ibi describuntur pro feria quinta; similiter & aliæ in propriis feriis recitentur. *Rubr. Brev. l. cit.* Si vero hodie fuerit Dominica, Antiphonæ feriales prædictæ inchoantur cras. *Rubr. Brev. l. cit.* Antiphonæ autem, quæ dicendæ essent die, in quo occurrit (extra Sabbatum) Festum S. Thomæ Apostoli, seu quo recitatur Officium ejus, etiam translatum; dicuntur in Sabbato (si fiat Officium de feria:) cum Psalmis Sabbati, quarta Antiphona prætermissa, cuius leco dicitur Antiphona *Expectetur*: nisi Vigilia Nativitatis venerit in Dominicæ; quo casu Antiphonæ de Laudibus, quæ occurrent in die Sancti Thomæ, eo anno prætermittuntur. *Rubr. Brev. l. cit.* sed in Sabbato fieri, quemadmodum dicemus 23. hujus art. 1. n. 2. Antiphona vero prædicta *Expectetur* ideo in Sabbato dicitur, eique reservatur, & quarto loco inter Antiphonas de Laudibus col-

locatur, ut concordet cantico Sabatino, de quo sumpta est, & bene Dominico quadrat Adventui: ut observat Gavantus in Rubr. Brev. sect. 6. c. 2. n. 6.

Antiphonæ feriales ad Laudes ante 2 Nativitatem omitti possunt in Festo solemniter celebrato, ut contingit in Festo S. Thomæ. S. R. C. 7. Novembr. 1607. in Burgen. apud Caval. to. 2. c. 35. d. 1. Hoc Decretum procedit ex hypothesi ritus antiqui. Nunc enim certo omittendæ sunt: ut dicitur in aliis Decreto allegando sequenti die n. 3. In Festo solemniter celebrato, vel etiam non solemniter; cum enim his diebus fieri valeat etiam de Officio semiduplici, & in hoc proprie ad Laudes dici debeant Antiphonæ, utique in eodem licet non solemniter, siue sine pompa celebrato, Antiphonæ feriales dici non valent. Caval. l. cit. n. 8. Olim vero, ut ex Gavanto notabimus n. 11. recitabantur in Festis etiam occurrentibus, additis ideo Laudibus ferialibus. Prædictæ Antiphonæ igitur in diës Festis omittuntur, ut contingit in Festo S. Thomæ, non autem possunt similiter transferri, ut transferuntur Antiphonæ occurrentes in Festo S. Thomæ, nec quidem debent anticipari, sed plane omitti. Quod si Gregorius XIII. concessit Hispanis celebrantibus Festum Expectationis die 18. ut anticiparent die 16. Antiphonas feriales in eodem Festo occurrentes; privilegium fuit, ab aliis non usurpandum; vide Caval. l. cit. n. 9.

Hodie in 2. Vesp. ad Magnificat 3 in.

incipiunt Antiphonæ Majores habentes initium ab O. numquam omit-tuntur, & duplicantur, seu recitan-tur integræ ante, & post *Magnificat*. Dicuntur in singulis Vesperis per or-diæm, ut in Breviario, usque ad diem inclusive ante Vigiliam Nativi-tatis. Si vero Festum fuerit, dicun-tur post orationem Festi pro com-memoratione Adventus. *Rubr. Brev. bic.*

A die 17. Decembr. inclusive usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclu-sive, fieri potest quodcumque Officium du-plex, vel semiduplex, occurrens, vel translatum: sed in utrisque Vesperis pro Commemoratione feria dicantur Antiphonæ majores tunc occurrentes. S. R. C. 17. Maj. 1692. in Florentina: idem statutum fuerat 17. Martii 1644. in Neapolitana; apud Caval. to. 2. c. 35. d. 2. *Antiphonæ majores ante Nativi-tatem etiam in Festis solemnibus dicen-das sunt ad Magnificat.* S. R. C. 7. Novembr. 1607. in Burgen. apud Ca-val. cit. c. 35. d. 1.

4 Hodie dicitur Antiphona: *O Sa-pientia*: quam primam Antiphonam majorem concinere, ex usu esse, no-tat Raynaud. ^{17. tr. de O Parasev.} in Argum. ^{mag. Hæc prima Antiphona proponit Divinam in mysterio In-carnationis Sapientiam, & Adventum Christi ad docendum nos viam pru-dentiarum: Raynaud. l. cit. præl. 3. §. 7.} quemadmodum Deus per Isaiam Pro-phetam promiserat: *Ecce testem po-pulus dedi eum, Duxem, & Precep-torem Gentibus.* Isai. c. 55. v. 4. Chri-stus quidem Adventu suo factus est nobis Doctor contra ignorantiam. ita Raynaud. ibid. §. 3. Durand. in Ration. Offic. lib. 6. c. 11. n. 5. Et Honorius in Gemma lib. 3. c. 5. su-per hac Antiphona inquit: *Ipse quis-pe est Sapientia, in qua Pater fecit om-*

nia, qui venit in spiritu sapientiae do-cere nos viam prudentiae, Vide etiam dicenda hic n. 9. fine.

In Ecclesia Parisiensi usus canendi 5 has Antiphonas, initium sumit a die 15. Decembris, ut ibi indicavimus; quia adhibet alias duas super illas, quibus utitur Ecclesia universalis; te-ste Raynaudo l. cit. fine: quarum Sex-ta in honorem S. Thomæ Apost. in ejus Festo, his verbis concipitur: *O Thoma Didyme, qui Christum merui-sti tangere, succurre nobis miseris, ne damnemur cum impiis in adventu ju-dicii.* Nona & ultima in honorem B. Virginis, sic habet: *O Virgo Vir-ginum quomodo fiet istud, quia nec pri-mam similem visa es, nec habere sequen-tem? filia Hierusalem quid me admira-min? Divinum est mysterium hoc, quod cernitis.* Quæ Antiphona dicitur etiam ad *Magnificat* in 2. Vesperis Festi Ex-peccationis partus B. M. V., quod ali-cubi celebratur sequenti die 18. ut infra notabimus. Scribit quoque Ray-naudus, has Antiphonas Lutetiæ ter repeti: quod videlicet primo canan-tur ante *Magnificat*; tam secundo in fine ejusdem cantici ante *Gloria Pa-tri*: tandem tertio post *Gloria Patri*. solam sextam Antiphonam semel tan-tum concini, refert. Peculiares usus ab aliis Ecclesiis non usurpandi; vide dicenda n. 9.

De hisce Antiphonis majoribus quæ- 6 ri possunt plura; nimur primo, cur vocentur *Majores?* secundo, qua-re Cantico Deiparæ potius, quam Za-chariae, alterive parti Officii Ecclesias-tici adnectantur? Tertio, cur singu-laris præmittatur interjectio *O*, singu-læque integre præcinantur, ac post-ponantur? Quarto, an aliquod conti-neat mysterium earum numerus, & ordinis dispositio? Ultimo quis eas

sic

fic concinnarit, & disposuerit? ad quod quæsumus pertinet, quanto ab hinc tempore sint in usum inductæ?

Ad hæc autem respondeo ex Amalario, Durando, Raynaudo, & Gavanto, & ad primum dico: prædictæ Antiphonas vocari *Majores*: quia ipsi sedunt semper Antiphonæ propriæ aliis diebus assignatae, & nunquam omituntur. Item cum majori solemnitate, quam ullæ toto anno Antiphonæ concinæ solent, nec sine extraordinario aliquo apparatu in variis Ecclesiis vario, quem in Audientibus sensus pietatis solito major ob cursum circumstantiarum Sancti Mysterii, quod præferunt, excipere solet. Aliqui putant, Antiphonarum majorum nomen his Antiphonis advenisse, eo quod communis usus obtinuerit, eas a Majoribus in Choro inchoari.

7 Cur autem ad Canticum Virginis potius, quam ad Canticum Zachariae, aut alibi conceinantur? non est, incongrua illa Amalarii ratio lib: de Ordin. *Antiphon.* cap. 13. initio: videlicet, quod hæc Antiphonæ cum sint de mysterio Incarnationis, seu de Conceptione activa, & partu Beatæ Virginis, potius congruant, ait, hymno Sanctæ Mariæ, quam Zachariae. Nec illa item ratio est contemnenda, qua utitur Durandus in Ration: lib: 6. c. 11. n: 5. fine: quod scilicet canantur ad Vesperas, quia Dominus, vergente Mundi Vespere, salva honestissima Virginis Matris clausula, in hanc lucem egressus est. Optima omnium ratio videtur, quod Officium vespertinum multo soleat esse celebrius, & fideliuum laicorum utriusque sexus concursus magis frequentetur, quam Officium laudem; ut proinde non abs re, Can-

ticum Deiparæ vespertino Officio, non autem laudibus fit addictum. Hoc autem Deiparæ Canticum, sive Autorem, sive materiam attendamus, esse præstantissimum, longeque præcellentissimum aliis quibusvis Canticis, late prosequitur Canisius lib. 4. de. *Deipara* c. 5. & Jacobus De Valentia, Bensonius, Valentinus Gerardus, Petrus Leloyerius suis in hoc Canticum lucubrationibus, præter Interpretes Lucæ t. Merito igitur eamdem ab causam adeo nobiles, ac piæ Antiphonæ Cantico potius Deiparæ nobilissimo, & piissimo sunt præfixæ, quam Cantico Zachariae, ullive alteri parti Officii Ecclesiastici. Raynaud. loc. supr. cit. 5. 2.

Singulis vero Antiphonis hujusmodi præmittitur interjectio *O*, quæ est admirantis, ad indicandum, in his diebus celebrari mysterium quoddam admirabile. Amalar. l. cit. Idem significat Honorius infra laudandus. Aliam rationem mox indicabimus.

Duplicantur prædictæ Antiphonæ, seu recitantur integræ ante, & post *Magnificat* ob earum solemnitatem: id quod æque in omnibus duplicibus Officiis habent Antiphonæ eamdem ob causam, ut notat laudatus Raynaudus. l. cit. Placet quoque specialis alia ratio, quam hujus reduplicationis pro Antiphonis majoribus assignat Durandus l. cit. n. 4. quem sequitur Gavantus in Rubr. Brev. sect. 6. c. 2. n. 2. qui vult, Antiphonas majores duplicari, & iterari, ad explicanda iterata suspiria Sanctorum Patrum de Adventu Christi Redemptoris; similiiter interpretatur Azor. *Instit. moral.* par. 1. lib. 1. c. 23. fine, & cum eo Benedictus XIV. de Festis B. V. c. 17. Hinc dici etiam potest: iisdem Antiphonis præmitti interjectionem *O*. quæ

O, quæ sit Optantis, & Invocantis, ad indicanda prædicta suspiria, seu desideria Patrum de Salvatoris Adventu; & ut etiam dicit Cavalerius *so. 2. c. 35. in decr. 1. n. 1.* quasi ad Salvatorem adjurandum, ut venire festinet, ad liberandum nos a peccato. Porro Ecclesia sic orando, tales retrotrahit pretes ad tempus Prophetarum: & per eas intendit sibi applicari fructum mysterii olim facti. Videantur dicenda *tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 1. fine.*

9 De numero autem, & ordinis dispositione dico: septenarium esse datum Antiphonarum numerum. Octavam licet de Deipara addiderit, seu addi posse, docuerit Amalarius de Ordine *Antiphon. supr. cit. c. 13.* Alicubi etiam, ut scribit Durand. in *Ration. lib. 6. c. 11. n. 5.* canebantur novem, addita & alia in honorem Gabrielis Internuncii. De usu Ecclesiæ Parisiensis canendi novem Antiphonas, addendo unam in honorem S. Thomæ Apost. alteram in honorem S. Dei Genitricis; diximus supra. Alibi quoque cantari solitas duodecim, testatur idem Durand. *1. cit.* innuitque Honorius in *Gemma lib. 3. fine*, ut nimis exprimerentur duodecim Prophetæ, qui prænuntiarunt de adventu Justi. Tamen ferre universalis usus, ut testatur Raynaudus, tulit, quod non nisi septem Antiphonæ majores canerentur, quas Romanum habet Officium.

Harum deinde septem Antiphonarum ordinem Durandus *n. 4.* Amalarius & Honorius *11. cit.* ita disponi docent, ac septenarium donorum Spiritus Sancti. Putant enim, per hunc numerum Antiphonarum denotari septenarium numerum donorum Spiritus Sancti; & per has Antipho-

nas Dona Spiritus Sancti eodem ordine, quo illa recenseri solent; quod singulis diebus in singulis hisce Antiphonis reponendis observabimus ex Honorii sententia: sicut fecimus supra in prima Antiphona. *Septem O* (ait Honorius loco supra cit.) admirando potius, quam vocando cantantur. In quibus septem Dona Spiritus Sancti notantur, per quæ hac administratur Incarnatio, & per quæ Christus ab Ecclesia invitatur. Et Durandus *1. cit.* *Septem* sunt (Antiphonæ majores) propter septem Dona Spiritus Sancti, quæ Christus veniens largitus est mundo, & per quæ expectantes illuminati sunt. Et Amalarius loc. cit. Quoniam præsentes Antiphona dulcedine sua decorant septem ferias, vel octo, in quibus recolitur septiformis Spiritus, qui in Christo homine semper habitavit, ex quo cœpit homo esse &c. Licet Raynaudus velit, ordinem harum Antiphonarum esse arbitrium; & numerum septenarium positum fuisse, non tam ad denotanda septem Dona Spiritus Sancti, quam quia ad vegetandam, & roborandam ad proximam Christi Nativitatem, fidelium pietatem, (quem esse, inquit, harum Antiphonarum scopum) satis fuit, tantum tempus ante Nativitatem Christi hac solemnitate anteooccupare: Octava enim dies, sive perygilium Nativitatis, quandoquidem in eo a primis Vesperis celebratur solemnissime Christi Nativitas, non eguit hoc pietatis excitamento: ita Raynaud. Profecto etsi totum Adventus sacrum tempus dici possit Præparatio ad exceptionem advenientis Christi, ut ex Durando notabimus ubi de Adventu *tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 1. n. 4.* at-tamen, ut Honorius in *Gemma lib. 3. c. 4.* & idem Durand. in *Ration. lib.*

lib. 6. c. 11. n. 6. notavit; jam olim septiduum hoc proxime præcurrens Nativitatem Domini, specialiter di-
ctum fuit *Hebdomada præparationis*: ex eo nimur quia, cum propior sit nostra salus, & Adventus Salvatoris, magis servare debeat in uno- quoque fidelium præparandi pectoris studium, ad tantum Hospitem con- grue excipiendum. Hinc Antiphonæ majores in hoc septiduo ab his pri- mis Vesperis recitatæ, aliud revera non sunt, quam scintillæ, & faculæ pietatis nostræ circa mysterium Incarnationis, ut ex consideratione tan- ti Sacramenti, quod Christi Nativi- tatem antecessit, aptemur ad Chri- stum nascentem pie, ac digne exci- piendum, & præparemur in occur- sum illius.

Admodum quoque arridet, quod Durandus n. 5. dicit de iis Antiphonis multiplicatis; hoc est, Ec- clesiam in iis septeni Antiphonis, ostendere multiplicatatem morbi sui, & ad quamlibet petere remedium sui morbi; nam inquit, ante Dei filii adventum in carne eramus igno- rantes, sive cæci pœnis æternis addicti, servi Diaboli, mala peccati consuetudine vinclati, tenebris obvolu- ti, exules a Patria expulsi: Ideoque indigebamus Doctore, Redemptore, Liberatore, Educatore, Illuminato- re, Salvatore. Unde in prima Antiphona, quæ hodie ponitur, clama- mus: *O Sapientia: de aliis autem dicemus singulis diebus sequentibus, quibus singulæ sunt attributæ.*

10 Denique ad illud, quod ultimo quærebatur de hisce Antiphonis majoribus: quis nimur eas sic concinarit, ac disposuerit, & consequen- ter, quampridem sint in usum indu- etæ? Respondeo item ex laudato

Raynaudo: constare quidem, has Antiphonas non esse inventum no- vitum: nam Amalarius, qui sub annum Christi 800. Ludovici Pii ætate vixit, & scripsit, earum, tamquam non tunc primum indu- etarum, diserte meminit; ut constat ex dictis. Dico secundo: verisimili- mum esse, eadem fuisse hujus usus initia, ac ipsius Adventus Domini peculiari ritu, & officio Ecclesiasti- co celebrandi; quod quando præcise acciderit; ægre definiri potest: vi- detur tamen ante tempora S. Gre- gorii non viguisse: nihil enim est, quod illud doceat. Dico tertio: non esse inverisimile, ipsum Sanctum Gregorium, qui tam multis modis Ritus sacros amplificavit, & Eccle- siastica Officia expolivit, atque per- fecit, hujus item Officii, & Anti- phonarum institutorem fuisse. Ita quoad hæc omnia sentit Raynaudus. Confer dicenda tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 1. n. 3.

Ab hac die 17. inclusive usque 11 ad Epiphaniam, seu usque ad diem sextam Januarii inclusive, excludun- tur Octavæ, quæ non habentur in Breviario, & siquæ inchoatæ fuerint, non complentur, sed hac die adve- niente cessant, & abrumpuntur. *Rubr. gen. Brev. tit. 7. v. 1. ¶ in not. post tabell. occur. in Breviar. Ca- val to. 2. c. 19. num. 8. ¶ 10. De quo dat rationem Gavant. in Rubr. Brev. sect. 3. c. 8. num. 9.* Et pro tempore quidem ante Nativitatem, ne, inquit, omittantur quotannis Antiphonæ privilegiatae (confer di- cta num. 1. & 2.) quas recitabant Antiqui in Festis occurrentibus, ad- dictis ideo laudibus. Videri potest idem Gavantus sect. 6. c. 2. n. 5. & Caval. to. 2. c. 35. *communit. in de cr.*

decr. 1. n. 8. & in decr. 2. Rationem vero aliam pro tempore post Nativitatem dabimus tr. 2. lib. 2. par. 1. c. 1. n. 2. Igitur in praecedenti die decima sexta quæcumque exiprant Octavæ, itaut si fuerit dies infra Octavam, secundæ Vesperæ erunt de S. Eusebio cum Commemoratione diei infra Octavam, & feriæ; & non amplius sit de Octava. Si autem fuerit dies septima infra Octavam, secundæ Vesperæ erunt de S. Eusebio, & non sit Commemoratio Octavæ, quæ cessabit post Laudes Officii S. Eusebii, in quibus Laudibus sit Commemoratio diei infra Octavam, & deinceps nihil. Vid. Caval. 10. 2. c. 19. n. 2, & dicenda in feria tertia post Dominic. Quinquages. n. 16. Usque ad Vigiliam vero Nativitatis exclusive fieri posse quodcumque Officium duplex, vel semiduplex, occurrens, vel transla-

tum, habes ex declaratione S. C. R. an. 1692. quam dedimus supra num. 3.

Olim die 18. Decembris, ut ibi 12 notabimus, celebrabatur in Hispania Festum Incarnationis, seu Annunciationis, initio Festi ducto a 1. Vesperis, scilicet a Vesperis hujus diei 17. Decembris. Ejus autem loco in eadem Hispania successit Festum Expectationis partus B. V. eadem die celebratum. Cujus Festi Officium recitatatur etiam in toto Dominio Veneto, in toto Statu Ecclesiastico, in Regno Siciliæ, & alibi. Itaque in hujusmodi locis hodie Vesperæ de sequenti Festo Expectationis partus B. V. dupl. maj. ut in proprie. Omnes hymni terminantur: *Virtus honor. &c.* & sit Commemoratio Adventus per Antiphonam maiorem occurrentem supradictam.

C A P U T . X V I I I .

N O T A N D A . X V I I I . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . I I .

Art. I. *De Horis Canoniceis.*

Art. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S . I .

De Horis Canoniceis.

Si hodie fuerit feria secunda, vel Sabbathum, quid specialiter notandum sit pro Antiphonis serialibus dicendis ad Laudes, & per Horas in sex feriis ante Vigiliam Nativitatis: vide die praecedenti n. 1.

TOM. IV.

In 2. Vesperis Antiphona maior: *O Adonai.* Quæ secunda Antiphona ex majoribus proponit Christum Ducem domus Israel, expressum in Rubo incombusto, ejusque Adventum ad redimendum nos in brachio extento efflagitat. Porro Christus est Redemptor noster a peccatis æternis. Raynaud. 10. 7. tr. de *O Patasco.* pralud. 3. §. 3. & 8. Atque Honori-

Z rius

rius in Gemma lib. 3. c. 5. in hanc Antiphonam inquit: *Ipse Adonai, quod nomen Moysi indicavit, cui legem in Sina dedit, qui venit per Spiritum intelligentie nos redimere.* Quia ignorantes eramus, Christus Sapientia venit, docere nos viam prudentiae: ut in prima Antiphona hieri dictum fuit. Quia verum parum prodesset, si doceremur, & non redimeremur, ideo in hac secunda Antiphona ab ipso redimi postulamus; ut notat Durandus in Ration. lib. 6. cap. 11. num. 5.

2. Sicut Urbanus IV. Festum SS. Corporis Christi, seu Eucharistiae voluit celebrari feria v. post Octavam Pentecostes, & non in Coena Domini, quia tunc Ecclesia tristis est, & mærens ob mortem Christi, ob eamdem rationem Concilium Toletanum X. Provinciale in Hispania saeculo septimo celebratum c. i. decrevit: Festum Annunciationis loco suo movendum: scilicet a die 25. Martii transferendum propter Officia Quadragesimæ, aut Passionis, vel Resurrectionis Domini: & aliud tempus celebrationi illius stabiliter designandum. Porro in Hispania olim non celebrabantur Sanctorum Solemnitates intra Quadragesimam: ut constat ex eodem Concilio: *Nihil de Sanctorum solemnitatibus, (tempore Quadragesimali) sicut ex antiquitate regulari caustum est, convenit celebrari:* ut refert Micrologus c. 48. & Benedictus XIV. de Festis B. Virg. c. 3. §. 2. & c. 17. initio. Nimirum Natalitia Sanctorum in Quadragesima celebrari vetuit Concilium Laodicenum in Oriente celebratum, Can. 51. cui conformis est consuetudo Ecclesiae Ambrosianæ: ut testatur Micrologus loc. cit. & Radul-

plus apud eundem Benedictum XIV. cit. c. 3. Concilium igitur Toletanum voluit, Festum Annunciationis transferri ad diem hanc 18. Decembris, tamquam tempus opportunius, & congruentius ad recolendam memoriam Mysterii Incarnationis Dominicae: cum omnia temporis hujus Officia de eadem resonent Annunciatione: ut observat Micrologus loco cit. Festi initio ducto a primis Vesperis scilicet 17. Decembris. Sed etiam extra Hispaniam alicubi idem mos viguit celebrandi Festum Annunciationis die 18. Decembris, teste Raynaudo citat. tract. de O Paracœv. in Argum. n. 3. & affirmatur expresse a laudato Concilio Toletano. verba recitat Suarez de Relig. to. 1. tr. 2. lib. 2. c. 5. n. 4.

Nunc vero apud omnes obsolevit usus ille; omnes enim, etiam Hispani, sanctissimum Ecclesiae Romanæ, quæ Magistra omnium Ecclesiæ, & Mater est, institutum sequentes, Festum Annunciationis celebrant die 25. Martii. Ejus autem Festi loco successit tam apud Hispanos, quam apud alios Festum Expectationis Partus B. Virginis; quod in Hispania nuncupatur Festum Domina nostræ de la O. ex eo quia in hoc Festo a primis Vesperis ad Magnificat recitari incipiunt Antiphonae majores feriales incipientes ab O. ut heri notavimus. Vid. Brune dict. XIV. de Festis B. V. c. 17. quod quidem Festum diversum est; & alio spiritu agitur, ac Festum Annunciationis: Concessum insa per suum Officium Expectationis B. V. seu Expectationis partus B. Virginis St atui Veneto; ex Decreto S. C. R. 3. Septembr. 1695.; extensum deinde est sicut pro Statu Ecclesiastico ex Bei iudicio XIII.

22. Augusti 1725. Item pro Regio Siciliae, & alibi sub ritu duplice majori; vide dicta 23. Januarii art. 1. Celebratur autem hoc Festum, ut plebs Christiana aptetur ad excipendum Christum mox in carne ventrum. Confer dicta praecedenti die n. 9. post medium.

3 Ubi hodie recitatur officium Expectationis partus B. M. V. rit. dupl. maj. omnia ut in propr. & fit Commemoratio Feriarum. In Feste Expectationis partus B. M. V. hymni sunt concludendi cum verbibus: Virtus, honor, laus, gloria &c. & breue Responsorium ad Primam debet esse: Qui venturus es in mundum S. R. C. 26. Novembr. 1735. O. 23. Junii 1736. O. 16. Febr. 1737. apud Caval. t. 2. c. 32. d. 9. O ibi num. 1. & Rubr. particular. hujus Officij Congruentia videri potest apud eundem Caval. commentator. in cit. decr. 9. Itaque omnes hymni hujus Officij etiam ad horas concludendi sunt modo praedicto. Ubi dicitur 18. Decembris. celebratur officium de Expectatione B. M. V. omittenda sunt sed laudes Antiphona illae, que occuruntur in hac feria in proprio de tempore. S. R. C. 12. Maii 1692. apud La-Croix ind. decr. n. 300. nisi habeatur particularis concessio: videri potest Caval. tom. 2. par. 2. c. 35. Comment. in decr. 1. n. 10. Vide etiam dicta die praeced. art. 1. num. 2.

Secundae Vesperae de eodem Feste, ut in propr. & fit Commemoratio feriarum per Antiphonam maiorem occurrentem supradictam.

4 Si predictum Festum Expectationis venerit in fer. IV. Quatuor temporum; nec erit dicenda nona lectio in Officio, nec legendum ejus Evangelium in fine Missae, sed illud S. Joannis, ideoque

de feria sola fiat Commemoratio in Officio, & Missa. S. R. C. 12. Maii 1692. apud La-Croix ind. decret. n. 301. Non erit dicenda nona lectio; hoc est in tertio nocturno non sunt legendae lectiones de Feste Expectationis cum nona lectione de Homilia feriarum IV. praedictarum; sed loco homiliarum Festi legendae sunt lectiones Homiliarum ejusdem feriarum IV. Rubr. Brev. bic. Porro in eo casu textus Evangelii Festi Expectationis est idem, ac Evangelii feriarum quartae praedictarum. Vide dicta 30. Octobr. n. 3. Sed cur porius non legitur homilia Festi? Profecto sicut Officium Festi occurrentis preferentiam habet super Officium feriarum; ita & expositio, seu homilia, quae Feste assignatur, non minus preferenda videtur in conspectu Homiliarum feriarum; accessorium quippe sequitur suum principale: sed responderet Cavalerius to. I. c. 4. in decr. 17. fine, docens: quod quando idem est Evangelium Festi occurrentis, & feriarum, sed diversa expositio, seu Homilia: si Homilia Festi non sit ex approbatib[us] pro Ecclesia universalis, debet ea omitti, & ejus vice legi homilia feriarum, seu Vigilie; quia Officia universalis Ecclesiae, ut pote castigatiora, & magis examinata, atque uniformitatem cum Ecclesia universalis inducentia, semper preferri debent propriis; & ideo Rubrica hujus Festi Expectationis prescribit, ut legatur homilia feriarum. Si autem etiam Festum sit ex indulxit universalis Ecclesiae, tunc homilia Festi legenda est, & ea feriarum, vel Vigilie debet omitti; & hoc suadet ratio exposita in interrogatione proposita; ita Caval. Igitur si Festum Expectationis partus B. M. V. venerit in fer. IV. Quatuor temporum, om-

nes lectiones tertii nocturni erunt illæ, quæ ponuntur in Homilia feriæ illius; Responsoria vero erunt ea, quæ ponuntur in ipso Officio Expectationis in 3. nocturno, ut ibi monet Rubrica. Si autem hoc Festum venerit in alia feria Quatuor temporum, in tertio nocturno legitur homilia Festi cum nona lectione de homilia feriæ: quia deficit ratio praedicta, quæ solum militat pro feria IV.

Si hoc Festum venerit in Dominica, transfertur in sequentem feriam secundam. Quid adhuc pro hoc Officio sit notandum? vide 23. Januar. art. 1.

A R T I C U L U S II.

De Missa.

Sibi celebratur Festum Expectationis partus B. M. V. dupl. maj. Missa ut in prop. & fit Commemoratio feriæ. *Credo.* *Præfat.* B. V. *Y. Et te in expectatione B. M. Videri potest Caval. to. 5. c. 14. n. 38. Col. param. alb.*

Si hoc Festum venerit in feria 6 iv. Quatuor temporum, fiet quidem Commemoratio Feriæ prædictæ in Missa, sed ejusdem Evangelium non legetur in fine, quia idem omnino est ratione festivitatis occurrentis jam lectum post Epistolam. Porro, ut articulo præcedenti notavimus, in hoc casu Festum, & feria eumdem habent Evangelii textum; ne itaque textus idem Evangelii repeatatur, legatur in fine Missæ Evangelium consuetum S. Joannis: ut ex S. C. R. notavimus art. præc. n. 4. vid. dicta 30. Octobr. n. 3. & dicta 25. hujus n. 80. fine. Non est autem omittenda Missa Convéntuali de feria prædicta post Nonam, quæ licet in aliquibus cum Missa Festi conveniat, in multis tamen differt ab illa. Vid. Zachar. in *decreto* n. 1027. Caval. to. 2. c. 15. in *decreto* 4. n. 13. Si vero hoc Festum venerit in alia feria Quatuor temporum, tunc in Missa hujus Festi legetur utique occurrentis illius feriæ Evangelium in fine, quia tunc illa duo Evangelia sunt diversa.

CA-

C A P U T X I X.

N O T A N D A X I X. D E C E M B R I S.

A R T I C U L U S U N I C U S.

De Horis Canonicis.

- 1 Si Festum S. Thomæ venerit in feria secunda, hodie erit ejus Vigilia, in qua quid notandum? vide sequenti die. Pro Antiphonis autem ferialibus anticipandis in hoc Sabb. vid. 17. hujus. n. 1.
- 2 In 2. Vesperis Antiphona major *O Radix Jesse*. Hæc tertia Antiphona exhibet Christum, ut Radicem Jesse sanctam in signum populorum, quem Gentes deprecabuntur, & super quem continebant Reges os suum: id est, ei plene subiecti erunt, ac ne hiscere quidem coram eo audebunt.

Raynaud. 1. in præcedentibus cit. §. 9. Super hac Antiphona Honórius in Gemma l. in præcedentibus item laudato inquit: *Ipse Radix Jesse*, qui in signum populorum stetit; dum per signum Crucis ubique adorari voluit; qui in Spiritu consiliis nos liberare vénit. Profecto Christus est Liberator a servitute Diaboli. In prima Antiphona majori postulavimus Præceptorem seu Doctorem; in secunda Redemptorem: sed quia nihil prodesset, si essemus docti, & redempti, & adhuc post redemptionem teneremur captivi; ideo in hac tertia petimus liberari: ut notat Durandus in Rationali lib. 6. c. 11. n. 5.

C A P U T X X.

N O T A N D A X X. D E C E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I I.

Art. I. *De Horis Canonicis.*

Art. II. *De Missa.*

Art. III. *De Jejunio.*

A R T I C U L U S I.

De Horis Canonicis.

- VIGILIA S. Thomæ Ap. nihil de ea in Officio, sed totum Officium est de feria Adventus; vid. dicenda to. 2. lib. 1. par. 1. c. 2. num. 7. & 8.

Si Vigilia S. Thomæ Apollini in-
cidat in feriam Quatuor temporum;
Officium erit de feria Quatuor tem-
porum, nihil autem de Vigilia in
officio; Vid. dicta in Septembr. p. 1,
fest. 5. subf. 1. Si vero in Vigilia
S. Thomæ occurrente in feria Qua-
tuor temporum fieri Officium de ali-
quo Feste novem lectionum, dicitur
no-

nona lectio, & Commemoratio de Quatuor tempor. nihil autem in Oficio fit de Vigilia; vide dicta in Se- ptembr. l. cit.

3 Si hodie sit Sabbatum, & fiat officium de feria, dicendæ sunt ad Laudes, & horas Antiphonæ feriales feriae secundæ post Dom. IV. Adventus cum Antiphona Expectetur, si in illa feria reponitur Festum S. Thomæ translatum a prædicta Dominica IV. Vide dicta 17. hujus n. i. Ubi autem Festum S. Thomæ est dupl. i. cl. puta, quia est Titulus Ecclesie, vel Patronus principalis, quoniā ibi non transfertur, animadvertisit Gavantus in Rubr. Brev. fest. 7. c. 2. ad diem 20. Decembris; debere in hujusmodi Ecclesia recitari Antiphonas ad Laudes Dominice IV. (omissis Alleluja, ex dicendis 23. hujus n. 2. fine.) cum Antiphona Expectetur, & in feria secunda Antiphonas ejusdem feriae, quia Octava non fit amplius, & Rubrica præcipit, in Sabbato eas dici, quæ occursum in die, quo recitatur Officium S. Thomæ Apostoli. Vide dicta 17. hujus cit. n. i.

4 In Cal. Rom. hodie (si non fit Sabb.) Vesperæ id est sequenti Festo S. Thomæ Apost. dupl. 2. cl. ut in comm. Apost. sed Antiphona ad Magnificat, & orat. propr. fitque Commemoratio feriae; Antiphona major: O clavis David. Hæc quarta Antiphona Christum indigitat Clavem domini David; vincos educentem de domo carceris. Raynaud. l. in præcedentibus cit. 5. 10. Proseco. Christus est Eduxator a consuetudine peccati. Honor. in Gen. l. cit. super hac Antiphona inquit: Ipse Clavis David, qui celum iustis aperuit, Infectum clausit, & per Spiritum forti-

tudinis viæcos de domo carceris educere venit. In prima Antiphona majori postulavimus Doctorem, & Ducem; in secunda Redemptorem; in tertia Liberatorem: reputamus enim nos ipsos ignorantes, sive vocos, penitus æternis additos, servos diaboli; sed cum simus etiam mala peccati consuetudine vincti, quid prodesset captivis; si essent doctili, redempti, & liberati; & tamen non essent ab omni vinculo absoluti? libere quo vellent ire, non possent: & ideo in hac quarta Antiphona petimus ab omnibus peccati vinculis educi; ut notat Durandus in Ratione lib. 5. c. 11. n. 3.

ARTICULUS III.

De Missa de Vigilia

Si non occurrit Festum sacerdotis 5
etionum, vel feria Quatuor Temporum, dicitur Missa de Vigilia S. Thomæ Apost. quæ est ut in Vigilia de communali Apost. fitque Commemoratio feriae Adventus. 3. oratione E. V. Deus, qui de E. M. vide dicenda tr. 2. lib. 1. p. 1. c. 3. n. 2. & 7. fine. Si incidat in feriam secundam, 2. orat. erit: Fidelium. 3. de feria Adventus ex Doma præcedi Merat. tom. 1. par. 4. tit. 2. n. 4. Confer dicta 29. Novemb. num. 10. Col. param. violac.

In Missa de Vigilia S. Thomæ, aut in qua fiat de ea Commemoratio, inclinatur caput in Oratione Communicantes, ad nomen S. Thomæ & ubicumque nomiñetur, ex Rubrica Missalis de rit. celebr. tit. 5. n. 2. vide dicta 18. Januar. art. 2. n. 7. Vid. Caval. 10. 5. c. 10. n. 16: inclinandum esse caput in Missa ad novi-

mi-

mīna Sanctorū , de quibus Missa celebratur , vel fiat Commemoratio , eo quod facta fuerit etiam in Officio . Ex qua doctrina sequitur , non esse inclinandum caput ad nomen S. Thomæ in Missa de ejusdem Vigilia ; quia de Vigilia in Adventu nihil sit in officio . Sed nos putamus ; Rubricam Missalis præscribentem capitit . inclinationem ad nomen Sanctorum , de quibus legitur Missa , vel fit Commemoratio , habere locum , etiamsi in Officio non fuerit facta de iisdem Commemoratio , dum modo Missa sit de iisdem , vel saltem Commemoratio vete , & proprie fiat de iisdem , & non simpliciter ratione alicujus Stationis , vel aliunde in Missa sint investi , quemadmodum docebimus tr. 2. in Dominica Sexagesimæ , & fer. v. post Domin. III. Quadragesimæ . Secus in Missa votiva de aliquo Sancto , non esset inclinandum caput ad nomen illius , quia non est facta de eo Commemoratio in Officio ; quod non creditur concedendum : cum Rubrica simpliciter dicat : inclinandum esse caput ad nomen Sancti , de quo Missa legatur , vel fiat Commemoratio . Nec videtur contendi posse : Missas Vigiliarum de Sanctis non esse Missas de iisdem . Satis enim esse , insinuat Collecta , Communio , Postcommunio , & partes aliæ Missarum hujusmodi ; et si non sint Missæ festivæ , sed feriales : (qua de causa nec dicitur Credo , nec Præfatio propr. sed communis ; confer dicta in Vigilia Assumpt. B. M. V. 14. Aug. n. 3.) utpote que institutæ sunt pro Vigilia Festi , seu præparatione ad illud devotius celebrandum : atque adeo ratione diversa ab ea , ex qua instituta est Missa Festi ; sed tamen in

honorem ejusdem Sancti , quemadmodum est Missa Festi ; ideoque principium Festi eas vocat recte Meratus . 1. in Gavant. p. 1. tit. 1. n. 4. Deinde ex sententia omnium Rubricistarum , teste Cavalerio r. 2. c. 32. comment. in decr. 1. n. 2. & c. 33. in d. 7. n. 5. ubi illam etiam admittit : in Vigilia Patroni principalis habentis Officium Vigiliæ , non est in suffragiis communibus facienda Commemoratio illius : ne de eodem eadem die fiat Officium , & Commemoratio . Quam doctrinam , animadversionemque notabimus ubi de SS. Patronis agemus in Appendice ad calcem Diarii c. 7. art. 5. n. 35. Ergo officium Vigiliæ Sanctorum est officium eorumdem , aliquo saltem modo ; quidni ergo erit & Missa ? Confer dicta 14. Augusti n. 3. & 5. ubi notavimus Missam Vigiliæ Assumptionis B. V. esse Missam ejusdem ; quæ est sententia Rubricistarum . Denique ipso Cavalerio docente eod. item. 2. cap. 15. comment. in decr. 2. n. 18. fine : in feria majori Commemoratio Vigilia , quæ fit in Missa , non censetur contemporario de feria , sed magis de Sancto , cuius festum Vigilia prævenitur . Ergo &c.

Si Vigilia S. Thomæ Ap. incidat in feriam Quatuor temporum , Missa erit de feria prædicta , & siet Commemoratio Vigiliæ secundo loco . Evangelium vero Vigiliæ non legetur in fine Missæ , sed consuetum S. Joannis . Vid. dicenda tr. 2. lib. 1. par. 1. cap. 3. num. 2. Quod si in eodem casu occurrat fieri Officium de aliquo Festo ; in Missa de eodem Festo 2. orat. Quatuor temporum . 3. de Vigilia , & in fine Missæ Evangelium feria Quatuor temporum . Vide dicta in Se-

ptem.

ptembr. p. 1. sect. 5. subs. 2. §. 1.
num. 14.

7 Si in Vigilia S. Thomæ extra Quatuor tempora, occurrat fieri Officium de Festo novem lectionum, admittente in Missa Commemoracionem Vigiliæ; tunc in Missa de Festo 2. or. erit de fer. Advent. 3. de Vigilia. An autem legendum sit ejus Evangelium in fine? Vid. tr. 2. l. cit. n. 3.

8 Si Vigilia S. Thomæ non venerit in Quatuor temp. in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, occurrente in ea Festo duplice, aut semiduplici, dicuntur duæ Missæ Conventuales, una de Festo, altera de Vigilia. Commemoratio feriæ Adventus fiet in Missa de Vigilia, quia sunt ejusdem rationis; 3. oratio deinde erit, quæ secundo loco alias diceretur. Gavant. in Rubr. Miss. p. 1. tit. 7. n. 2. fine.

Si autem hæc Vigilia venerit in Quatuor temporibus, & occurrat Festum duplex &c. una Missa Conventualis erit de Festo; altera de Quatuor temporibus; Commemoratio Vigiliæ. Rubr. bic. Si vero non occur-

rat Festum novena lectionum, sed fiat officium de Quatuor tempor. dicitur Missa de Quatuor tempor. cum Commemoratione Vigiliæ 2. loco. Cur autem, occurrente hac Vigilia in feria Quatuor temporum, non dicantur duæ Missæ, de Temporibus, & de Vigilia: Id evenire, ait Gavantus in Rubr. Brev. sect. 7. c. 2. ex eo quia ambæ dicendæ forent post Nonam, nulla hora Canonica mediante inter eas; id autem maxime convenire, quod scilicet intermediet; docuerat in Rubr. Miss. par. 1. tit. 7. n. 2. Pro Missis Conventualibus videri debent dicenda tr. 2. l. 4. p. 1. c. 4. qu. 1. & duab. sequ. & videri etiam possunt dicta hoc tr. 1. l. 1. cap. 2. de celebr. Miss. qu. 6. & sequentib. interrogat.

ARTICULUS III.

De Jejunio.

IN Vigilia S. Thomæ Ap. est. je. 9 junium ex gravi præcepto obligeante universaliter. Vid. dicta 23. Februar. art. 3. sect. 1.

CA.

C A P U T X X I.

N O T A N D A X X L D E C E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I I.

Art. I. *De Observantia Festi S. Thomae Apostoli.*

Art. II. *De Horis Canonicis.*

Art. III. *De Missa.*

A R T I C U L U S I.

De Observantia Festi S. Thomae Apostoli.

1 FESTUM S. Thomæ Apostoli, ex precedente universalis Constat ex Constitutione Urbani VIII. incip. Universa, quam allegavimus 25. iunii n. 1. in ea describuntur Festa ex obligatione gravi in solo universaliter obseruanda, inter quæ ponitur Festum S. Thomæ Apostoli. Vid. etiam dicta 24. Februar. num. 1. & 2.

A R T I C U L U S I I.

De Horis Canonicis.

2 FESTUM S. Thomæ Apostoli dupl. 2. cl. Rubr. gen. Brev. fit. 9. n. 6. & in duabus tabellis excerpt. ex Rubr. gen. Brev. Lectiones tertii nocturni, & prima lectio secundi nocturni, & or. proprie. item Antiph. ad Bened. propria, ut ad Magnificat in 1. Vesperis: at lectio secunda, & tertia secundi nocturni de communi Apostol. 1. loco. Lectiones primi nocturni, & reliqua ut in eodem communi, & in Laudibus fit Com memoratio feriæ Advent. Antiphona serialis ad Benedictus hodie erit:

. A T O M. IV.

Nalite timere. Si Festum S. Thomæ venerit in Quatuor temp. nona lectio legitur de homilia feriæ Quatuor temp. Secundæ Vesperæ de eodem Feste; or. & Antiph. ad Magnificat propr. ut in 1. Vesperis ejusdem Festi; reliqua ut in 2. Vesp. de communi Apost. & fit Commemoratio feriæ Adventus, Antiphona major, O Oriens. In hac quinta Antiphona Christus Oriens & Sol justitiae ad nos illuminandos compellatur. Raynaud. loco in præcedentibus cit. §. 10. Christus quidem est illuminator tenebrarum nostrarum. Honorius in Gem. 1. cit. ad hanc Antiphonam inquit: Ipse Oriens & Sol justitiae, qui venit nos illuminare Spiritu Scientie. Hei postulavimus Christum, ut nos educeret de carcere tenebroso, & umbra mortis; sed quia illi, qui dñi fuerunt in obscurissimo carcere, oculos habent caligantes, nec clare videre possunt; hinc post Solutionem a vinculis, & educationem e carcere hujusmodi, restat nos illuminari, ut videamus, quo ire debeamus; & ideo in hac quinta Antiphona majori hoc petimus. Durand. in Ration. lib. 6. c. 11. n. 5.

Si hodie fuerit Dominica, trans fertur Officium S. Thomæ Apostoli in feriam secundam sequentem, si non fuerit impedita; vide dicta 1. hujus

A a

n. 3

n. 3. In hujusmodi igitur casu se-
cundæ Vesperæ de sequ. Festo in Cho-
ro S. Thomæ Apost. dupl. 2. cl. ut
in 1. Vesp. de communi Apost. sed
Antiphona ad Magnificat, & or.
propr. fit Commemoratio Dominicæ
præcedentis. Antiphona major: *O
Oriens*. Ubi autem est dupl. 1. cl.
puta quia est Titulus Ecclesie, seu
Patronus principalis, fit de eo etiam
in Dominicæ: Vid. dicenda tr. 2.
lib. 1. par. 1. c. 2. n. 1. & in præ-
dictis locis notentur etiam dicta die
præced. n. 3. In præfato autem ca-
su translationis officii S. Thomæ
Apost. in sequentem feriam secun-
dam, Antiphona ad *Benedictus pro
Commemoratione feriæ Adventus* in
eodem officio S. Thomæ in prædicta
feria secunda recitato, erit: *Dicit
Dominus*, ut in Breviario in fer. 2.
post Dom. IV. Advent. Similiter si
hoc officium transferatur in feriam
tertiam, Antiphona ad *Benedictus pro
Commemoratione feriæ* erit ea, quæ
occurrit in eadem feria tertia prædi-
cta. Hodie vero Antiphona ad *Be-
ned.* pro Commemoratione feriæ Ad-
ventus semper erit: *Nolite timere*,
sive de Festo S. Thomæ recitetur of-
ficium, sive de Dominicæ, sive de
alio Festo duplici 1. cl. alicubi oc-
currenti, idque ne enuncietur falsum
extra quintam diem ante Nativita-
tem; ait Gavant. in Rubr. Brev.
scđ. 6. c. 2. n. 6. Simile exemplum

habemus in Dominica Passionis in
primo Responforio primi nocturni:
in his enim circumstantis vox *Hodie*
sumitur cum omni prædictione, &
non cum latitudine illa morali, quam
admisimus, ubi de die 17. Sept. a n. 6.
Prædicta autem Antiphona: *Nolite
timere*: est in Breviario ita hebdoma-
da tertia Adventus in Rubr. ante
lect. feriæ secundæ ejusdem hebdo-
madæ tertiae Adventus.

Quid notandum pro Antiphonis,
dicendis ad Laudes, & per Horas in
sex feriis ante Vigiliam Nativitatis?
vid. 17. hujus m. 2. & 2. & die 20.
hujus n. 3.

A R T I C U L U S III.

De Missa.

IN Festo S. Thomæ Apostoli du- 4
pl. 2. cl. Missa propr. Commem-
oratio feriæ: *Credo*: Rubr. gen.
Miss. rit. 11. Præfat. Apost. In Ca-
none in orat. *Communicantes*, incli-
netur caput ad nomen S. Thomæ,
& in Evangelio, & ubicumque no-
minetur, ex Rubr. Miss. de rit. cele-
br. rit. 3. n. 2. Vid. dicta 18. Ja-
nuar. art. 2. n. 7. Color parament.
rub.

Si Festum S. Thomæ Apostoli ve-
nerit in Quatuor temp. præter Com-
memorationem feriæ, legitur ejus-
dem feriæ Evangelium in fine Missæ.

CA.

C A P U T X X I I .

N O T A N D A X X I I . D E C E M B R I S .

A R T I C U L U S U N I C U S .

De Horis Canoniciis.

I Si fiat officium de feria, ad Lau-
des, & per Horas Antiphonæ fe-
riales propriæ. In Vesperis Antiphona
major: *O Rex Gentium.* Hæc sex-
ta Antiphona Christum proponit
Regem Gentium, & desideratum ea-
sum, Lapidemque angularem. Ho-
nor. in *Genu.* loc. in præcedentibus
cit. ad hanc Antiphonam inquit:
*Ipse Rex Gentium, O Lapis angula-
ris, qui venit, salvare hominem per
spiritum pietatis.* Christus quidem est
Salvator ad reducendos in Patriam
exules; cum Gentiles, ut habet hæc
Antiphona penultima; tum Judæos,

ut est in septima, atque postrema.
Raynaud. loc. in præcedentibus cit.
§. 3. & 11.

In præcedentibus Antiphonis majo-
ribus petivimus per Christum doceri,
redimi, & liberari, solvi, & illu-
minari. Sed quid nobis prodeßent
hæc omnia, nisi deberemus ad Re-
gnum perduci, & ibidem salvari?
& ideo in hodierna, & sequenti An-
tiphona majori pétimus salvari; ut
notat Durandus in *Ration.* lib. 6.
c. 11. n. 5.

Si heri fuit Dominica, recitetur z
in hac feria secunda, nisi fuerit im-
pedita, Officium S. Thomæ Ap. du-
pl. 2. cl. vide dicta præcedenti die
num. 3.

C A P U T X X I I I .

N O T A N D A X X I I I . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S I I I .

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

Art. III. *De Jejunio.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

I Si Officium fiat de feria, ad Lau-
des, & per Horas Antiphonæ fe-
riales propriæ, ut in feria occurrit.
Hodie Antiphona ad Benedictus:

Ecce completa. Rubr. Brew. post An-
tiph. ferial. in hebdomad. 3. Advent.
in Rubr. Sabb. O ut in fer. 6. post
Dom. 4. Adven. Congruit autem diei
ut ex verbis ipsius Antiphonæ patet
& observat Gavant. in Rubr. Brew.
fest. 6. c. 2. n. 6. Ex qua Antiphona
Durandus in Ration. I. 6. cap. 2.
A a 2 n. 10.

n. 10. colligit: Vigiliam Nativitatis non pertinere ad Adventum, sed ad Natale Domini; Quod etiam dicit Joannes Beleth de div. offic. c. 66. Verum intelligendum non est absolute, & simpliciter, sed ex parte, & secundum quid; vide dicenda sequ. die n. 4.

2 Si eras sit Dominica, Vigilia Nativitatis quoad Officium, & Missam non anticipatur in hoc Sab. sed si fiat de feria, ad Nocturnum dicuntur Psalmi de Sabbatho cum lect. Sab. Quatuor temporum Advent. Deinde ad Laudes cum Psalmis de Laudibus Dominicæ IV. Advent. quarta Antiphona præternissa, cuius loco dicitur Antiphona: *Expectetur*. Omisfa autem Antiphona quarta Dominicæ quartæ resumitur quarto etiam loco in Vigilia Nativitatis, ne ut observat Gavantus, in Rubr. Brev. seq. 6. c. 3. n. 2. Officium Dominicæ ullo modo pereat. In eodem prædicto casu in Officio feriali, vel pro Commemoratione feriae Antiphona ad Benedictus: *Ecce completa*: & or. dicitur de Sabbatho Quatuor temporum. Rubr. Brev. posta post officium Dom. III. Advent. & in Sabb. Quat. temp. Adv.

Ad horas dicuntur Antiphonæ præfatae Dominicæ IV. In prædicto autem casu, quo in Sabbatho dicuntur Antiphonæ de Laudibus Dominicæ IV. Adventus, omittenda esse *Alleluja*, quæ sequantur easdem, argui potest ex eo, quia Antiphonæ dicendas ad laudes in sex feriis ante Vigiliam Nativitatis non habent *Alleluja*; confer dicenda tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 2. n. 4. Si cras sit Dominica, & hodie Festum sit de feria: ad Vesperas Antiphonæ, & Psal-

mi de Sabbatho, ut in Psalm. a cap. de Dom. IV. Adv.

In Vesperis Antiphona major: *O 3 Emmanuel*. Hæc septima, & ultima ex majoribus Antiphona repræsentat Christum Emmanuel, Regem, Legiferum, & Salvatorem nostrum. Christus quidem, ut in præcedenti Antiphona majori diximus heri, est Salvator ad reducendos in Patriam exiles, cum Gentiles, ut habet dicta præcedens Antiphona sexta, tum Iudeos, ut est in hac septima, atque postrema. Raynaud. l. in præcedentibus cit. §. 3. & 11. Honorius ad hanc Antiphonam. l. in præcedentibus cit. inquit: *Ipse est Emmanuel veniens ad nos per Irael, qui venit ad salvandum nos per Spiritum timoris, dans cunctis charismata amoris*. Vid. dicta die præced. n. 1.

Si hodie sit Dominica, atque adeo cras fer. 2. an recitari debeant Vesperæ Defunctorum? Examinabimus tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 2. qu. 2.

ARTICULUS II.

De Missa.

Si cras sit Dominica, hodie est V. 4 gilia Nat. quoad jejunium tantum. Gavant. in Rubr. Brev. seq. 3. c. 7. n. 3. fine; quapropter etsi prohibutum sit, in Vigil. Nat. celebrare Missam de Requiem, & votivam: ut dicetur die sequ. art. 2. hoc tamen intellige de die ipsa, qua præscripta est legi Missa de Vigilia Nativit. scilicet ipsa die præcedente immediate Nativitatem, quæ dies est 24. Decembr. etiamsi fuerit Dominicæ. Hinc hodie etiam in diæo casu: postulat, quantum est ex hoc capite, quod non obstat, celebrari Missæ de Requiem, & votivas.

AR.

ARTICULUS III.

De Jejunio.

Nativitatis : quænam sint notanda pro Collatiuncula vespertina? Dicimus fuse die sequ. art. 6.

Si cras sit Dominica, atque adeo
that hodie jejunium pro Vigilia

C A P U T XXIV.

NOTANDA XXIV. DECEMBERIS.

EXPLICANTUR ARTICULIS VI.

Art. I. *De Horis Canoniciis.*

Art. II. *De Missa.*

Art. III. *De Residentia Episcoporum.*

Art. IV. *Not. pro Indulgentia, & pro Jubileto Romano Anni Sancti.*

Art. V. *De Benedict. Mensæ, & gratiarum actione.*

Art. VI. *De Jejunio Vigilie Nativit. Domini.*

ARTICULUS I.

De Horis Canoniciis.

sive. Prænotata autem constant ex Rubr. gen. Brev. tit. 6. n. 5. tit. 20. n. 4. tit. 34. n. 3. & Rubr. particul. bic.

In Vesp. hujus diei, seu in primitis Vesperis Nativitatis nulla præscripta est ad Magnificat Antiphona major, sicut in præcedentibus diebus præscripta fuit; rationem dat Raynaudus to. 1. tr. de O. parasc. prælud. 3. §. 4. fine, videlicet: cum in septem præcedentibus diebus ante Nativitatem antiphonæ majores positæ fuerint, ut ipse inquit, & 27. hujus n. 9. notavimus, ad vegetandam, & roborandam ad proximum Christi Ortum Fidelium pietatem: Octava autem hæc dies, sive pervigilium Nativitatis, quandoquidem primitis Vesperis celebratur solemnissime Christi Nativitas; illo non eguit pietatis excitamento.

Pa-

VIGILIA Nativitatis Domini: de ea Ad Matut. Officium est feriale: Psalmi, & eorum Antiphonæ de fer. occur. reliqua ut in proprio. Deinde ad Laudes, & deinceps dupl. Psalmi de Dom. reliqua ut in prop. Prima dicitur, ut in duplicibus, & ad absolut. Capituli dicitur Capit. Nonæ. Preces non dicuntur. Vesperæ de sequ. Festo Nativit. Domini dupl. i. cl. ut in prop. In fine hymnor. *Jesu tibi Qui natus.* Antiphona finalis. *Alma Redemptoris.* ¶ *Post partum.* & *Dei Genitrix.* Or. *Deus,* qui salutis æternæ. Hæc finalis Antiphona, & quæ subsequuntur eamdem, recitantur usque ad Completorium diei secundæ Februarii exclu-

2. Paramentorum color albus a Vesperis Vigiliae Nat. Domini usque ad Octavam Epiphaniae inclusive, exceptis Festis Martyrum, quae infra eam veniunt. Rubr. gen. Brev. tit. 18. num. 2.
3. De Vigilia Nativitatis, seu de ejus Officio fit semper eodem die, quo cadit, quocumque Feste in eo adveniente, quod transferendum erit. Rubr. gen. Brev. tit. 10. n. 1. Et post tabell. occurs. Si autem non sit locus translationis ante finem Decembris, quid faciendum? vid. in Append. ad calcem Diarii c. 1. §. 1. De Vigilia Nativit. fit etiam in Dominica, (quoad officium, & Missam) si occurrat in ea. Rubr. gen. Brev. tit. 6. num. 2. ne si Officium anticipetur una cum jejunio Vigiliae in Sabbato Quatuor temporum, concurrent in eadem die haec duo Officia. Officium videlicet Vigiliae Nativit. & Officium feriae Quatuor temporum; quod esse non potest; ut observat Durandus, in Ration. lib. 6. c. 2. n. 10. quia utraque feria proprium habet Officium, & ad diversa tempora pertinet. Nam Sabbathum Quatuor temporum est de Adventu; sed Vigilia Nativitatis Domini ad tempus gaudii pertinet, hoc est, ad Natale Domini: ita Durandus. Eadem habet Io. Beleth de divin. offic. c. 66. Quod ultimum intellige in sensu mox explicando. Ob quam etiam causam dicit loco cit. Durandus: quod licet Adventus continere debeat dies viginti supra unum praeter Vigiliam Nativitatis, id est, tres septimanas integras ad minus; verum tamen per quatuor hebdomadas protelatur, quando Natale incidit in Dominicam; ne, videlicet, Nativitatis Vigilia in dicto casu oc-

currans in Sabbato, concurrat cum feria Quatuor temporum; quod accideret, si Adventus tribus absolveretur hebdomadis. Porro jejunium Quatuor temporum hyemalium in tertia Adventus hebdomada est celebrandum, secundum dicta in Septembr. p. 1. secl. 5. subf. 5. n. 44.

Si Vigilia Nativitatis venerit in Dominica, quomodo ordinandum sit officium? clara est Rubr. Brev. Rom. notata ante Vigiliam Nativitatis; solum hic observamus cum Gavanto in Rubr. Brev. secl. 6. c. 3. num. 1. non legi in Officio Evangelium Dominicæ quartæ, quod ideo saltem in præcedenti Sabbato lectum est.

Si Vigilia Nativitatis venerit feria secunda, an recitandum sit officium Defunctorum? examinabimus tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 2. qu. 2.

Si Vigilia Nativit. venerit in Sabbatho vice Psalmi Jubilate, in nocturno dicitur Psal. Bonum est, nebis dicatur, ad Matutinum, & iterum ad Laudes. Gavant. in Rubr. Brev. secl. 6. c. 4. num. 1. ut enim supra notavimus, ad Laudes dicuntur Psalmi de Dominica, ut in Festis.

Porro Officium Vig. Nat. partim 4 est feriale, partim Festivum; scilicet in Laudibus, & Horis est duplex, ut supra notavimus. Est autem officium ex parte feriale, quia Vigilia est; ex parte vero est duplex, quia cum Vigilia sit illius Festi, quod est initium salutis nostræ, jure merito cum exultatione est celebranda. Rursus haec Vigilia est partim duplex, ut Officium Primæ sit solemne, in quo est annuncianta Nativitas Salvatoris cum solemni lectione Martyrologii, ut mox dicemus; ita Gavant. L. cit. n. 3. Et ideo

ideo Durandus & Beleth, ut supra notavimus, dicunt: Vigiliam Nativitatis non pertinere ad Adventum, sed ad tempus gaudii, nimirum ad Natale Domini. Quod potest admitti, si intelligatur non absolute, & Simpliciter, sed ex parte & secundum quid.

In hac Vigilia Ecclesia monet, & fideles omnes invitat, ut parati jam & praefto sint ad suscipiendum Dominum Christum Salvatorem; ut notat Durandus in Ration. l. 6. c. 12. n. 1. Invitatorium *Hodie scietis*, quia venies Dominus, & mane videbis gloriam ejus, imitatur versum δ. c. 18. Exodi, qui versus sic habet: *Vesperre scietis, quod Dominus eduxerit vos de terra Egypti, & mane videbitis gloriam Domini.* Quae verba Hebreis post exitum ex Aegypto, in deserto dicta a Moysi & Aaron, significaverunt; Dominum Hebreis daturum carnem, & panem; qui panis fuit Manna. Et nobis similiter Ecclesia significat, quod a Deo Patre mox dandum sit nobis suum Verbum Caro factum, quod & Manna est, seu panis Dei, qui de Cœlo descendit, & dat vitam mundo. Joann. δ. 33.

³ Legitur Martyrologium cum maiori, quam alias, solemnitate; pro qua videatur Meratus io. 2. Jec. 6. c. 4. n. 2. Communiter, teste Gavanto l. cit. n. 4. genua flexuntur, praeterquam a Lectore, ad ea verba: *In Bethlehem Iuda, usque ad ea, secundum carnem.* Quod etiam notatur in ipso Martyrologio Romano, & vid. Merat. l. cit.

Nota hic, quod numerus annorum Mundi, quo consignatur Christi Nativitas, aliter subducitur in Romano Martyrologio, juxta Septuaginta Interpretes, aliter a valde peritis

Chronologis. In Martyrologio Romano ita annunciatur annus Nativitatis Domini: *Anno a Creatione Mundi*, quando in principio Deus creavit Cœlum, & Terram, quinques millesimo centesimo nonagesimo nono: Quæ tamen computatio annorum initiatur systemati Septuaginta Interpretum in computandis annis; quod systema sequebantur Veteres. Verum illud repugnat editioni hebraicæ Sacrae Scripturæ, nec non nostræ editioni Vulgatæ; in Versione etenim Septuaginta Interpretum habentut anni fere mille, & quingenti supra illos, qui habentur in textu hebraico; ex eo quod in versione Septuaginta Interpretum tribuanter Patriarchis primæ, & Secundæ Ætatis plura annorum sacula, quam in textu hebraico, cum quo cohæret nostra Vulgata, quæ est omnino sequenda, Vid. Benedictum XIV. de Fest. Dom. cap. 17. §. 4. alias a n. 40. Joann. n. 6. & 8. A. Lapid. & Raynaud. Douyat prænot. canon. lib. 5. cap. 17. l. l. mox citand. Jo. Lautent. Berti jo. 1. bish. eccl. dissert. bistor. 4. de vero Christi Natali n. 21. Sententia itaque magis recepta & profecto adhuc non plane constat de anno quo Christus Dominus natus sit; vide laudatum Berti, dissert. cit. a n. 2. & Ludovic. Anton. Muratori in annall. Ital. edit. Rom. 1752. tom. 1. par. 1. ad annum Christi primum, & confer dicta in proemio, hujus tr. 1. n. 7. fert, Christum natum esse circa annum mundi plus minus 4000.; vid. Berti supra cit. n. 22. Benedict. XIV. l. cit. Nec tamen id quidquam elevat, & imminuit auctoritatem Martyrologii Romani; hujusmodi enim annorum computatio ad substantialia minime pertinet.

Vi-

Vide A-Lapide *to. 1. comment.* *Pentat. post Canones*, & in *Synopsi Chronol. Mundi*; & eundem in *Luc. c. 3. v. 36.* & in *c. 17. Gen. v. 5.* prope fin. Raynaudum *to. 18. t. ac. de Martyr. per pest. p. 3. c. 3. a. n. 4.* Baron. in *not. ad Martyrolog. Rom.* sub hac die. Berti cit. *n. 22.*

Si hodie recites Matutinum, & Laudes sequentis diei, vide notanda die sequenti art. *I. sect. 3.*

A R T I C U L U S II.

De Missa.

6 *Missa Vigilia Nat. Missa propria.* Non dicitur: *Gloria in excelsis.* Oratio unica; quia haec Vigilia habet rationem Festi duplicitis, & solemnioris; conferantur dicta art. præc. num. *I.* & *4.* Non dicitur *Credo.* (vide tamē dicenda ex Caval. num. sequ.) *Præfatio communis.* In fine Missæ dicitur: *Benedicamus Domino.* Evang. S. Joannis. Parament. color violac. *Rubr. gen. Miss. tit. 18. n. 5.*

Supponendo quod Matutinum cum Laudibus recitandum sit, aut certe congruentius recitetur ante celebrationem Missæ. Vid. La Croix *I. 6. par. 2. qu. 30.* Supponendo *2.* quod preces, quæ ante, vel post Missam immediate recitantur ex Missali Romano, (etsi non ex ulla obligatio ne præcepti. La-Croix. *lib. 6. p. 2. qu. 59. §. 3.* Caval. *to. 5. comment. in decr. S. C. R. c. 2. n. 4. fine.*) in præparationem, vel in gratiarum actionem, sequantur conditionem Officii canonici occurrentis; Confer dicta *2.* Novemb. *n. 84.* Dicendum est: duplicandam esse; ut in duplicitibus (ex præscripto Rubricæ) Antiphonam, quæ ante, & post Psal-

mos in dicta præparatione & gratiarum actione recitatur a Sacerdote: quia licet haec Vigilia ad Nocturnum habeat ritum simplicem, at vero ad Laudes, & deinceps gaudet ritu duplice, secundum dicta art. præced. *n. 1.* ob rationem assignatam *n. 4.*

Si haec Vigilia occurrat in Dominicana, in ipsa legitur Missa Vigiliae *Rubr. gen. Miss. tit. 3. n. 3.*

Si haec Vigilia venerit in Dominicana; haec item nota ex Rubr. & Gavanto in *Rubr. Miss. par. I. tit. 13. n. 2.* & *par. 4. tit. 3. n. 1.* Merat. ibi num. *2.* & *3.* Vigilia Nativitatis non habet *Alleluja*, nisi in Dominicana, ob memoriam Resurrectionis. *Rubr. gen. Miss. tit. 10. n. 4.* Igitur in Dom. post Grad. dicitur *V.* cum *Alleluja* ut in Missali pro hujusmodi occurrentia. Non dicitur tamē *Gloria in excelsis.* fit Commemoratio Dominicæ, non tamē ejusdem Evangelium legitur in fine: tum quia in Officio hujus Vigiliae lectum non est; *Rubr. Miss. tit. 13. n. 2.* tum quia in præcedenti Sabbato Quatuor temporum fuit in Missa lectum. Vid. dicenda tr. *2.* in Dom. *4.* Advent. *sect. 2.* Non dicitur tertia oratio. Dicitur *Credo* in hac Vigilia, si venerit in Dominicana, ratione ipsius Dominicæ. *Rubr. gen. Miss. tit. 11. initio,* & cum haec Vigilia non sit communis, seu ferialis, sed Festiva; ideo idipsum affirmat Caval. *to. 5. cap. 12. num. 17.* alias porro errorem *18. pro locis,* ubi esset privilegium celebrandi Octavas hoc tempore; nimirum in hujusmodi Ecclesiis, dicendum esse *Credo* in Missa Vigil. Nativit. etiam extra Dom. ratione Octavæ: quia Missa non est ferialis: quemadmodum dicitur in Ecclesia, universali ratione Dominicæ; vid. dict.

dict. in Vigil. Epiph. art. 2. n. 7.
Præfat. de Trinitate.

Missa Conventualis cantatur post Nonam extra Dom. Merat. tom. 1. p. 4. t. 3. n. 1. Sed si Vigilia Nativitatis Domini venerit in Dominica, Missa Conventualis cantanda erit post Horam Terriam, & post Asperionem Aquæ benedictæ; quia in dicto casu eo die non jejunatur; & licet aliud videatur præscribi in Rubr. gen. t. 15. n. 2. per illa verba. *Quamvis sint dies solemnes: de iis tamen intelliguntur, in quibus & jejunatur, & diæ cantantur Missæ de Festo, & de feria, quæ huic Dominicæ non conveniunt.*

8 Licet in Vigiliis, quæ jejunantur, omnes in Missa Conventuali, & solemnni genuflectant in Choro, etiam ad orationes &c. vid. Rub. gen. Miss. tit. 17. n. 5. excipitur tamen Vigilia Nativitatis Domini (& quædam alia suis locis notandæ.) Rubr. cit. Diaconus, & Subdiaconus Dalmatica, & Tunica utuntur in Vigilia Nativit. quando Sacerdoti ministrant in Missa solemni. Rubr. gen. Miss. tit. 19. n. 6. quia prædictæ vestes indicant solemnitatem, & letitiam, ut docebimus tr. 2. lib. 1. par. 1. c. 3. n. 15.

9 In diebus, in quibus non potest fieri de Festo duplice prohibentur Missæ votive de Requiem. S. R. C. 28. Augusti 1628. in una Urbis apud Caval. tom. 3. c. 9. d. 2. Hinc habes in Vigilia Nativitatis prohiberi Missas votivas, & Defunctorum. Vid. Caval. l. cit. n. 2. La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 72. §. 2. & qu. 73. §. 1. Gavant. in Rubr. Miss. p. 1. tit. 4. n. 3. litt. O. Merat ibi num. 11. & par. 4. tit. 3. n. 1.

Neque pro Anniversario potest
TOM. IV.

cantari Missa de Requiem, vide in Append. ad calcem Diarii c. 9. n. 10. An autem præsente Cadavere licet una Missa solemnis de Requiem? vid. in cit. Appendice cap. 8. nu. 22.

Qui celebraturus est primam Missam Nativitatis ante medium noctem ex privilegio, vel legitima consuetudine; (de qua sequenti die art. 1. fest. 4. subl. 4. & subl. 6.) potest nihilominus mane hujus diei vigesima quartæ Decembris celebrare, ut reliqui Sacerdotes; quemadmodum docebimus cit. subl. 6. q. 5.

Hujusmodi celebraturus Missam Nativitatis ante medium noctem, non dispensatur in jejuniio naturali necessario ad Missam, ut docebimus cit. subl. 6. qu. 6. n. 91. unde a priiana media nocte Vigiliæ, id est a media nocte, quam sequitur dies hæc usualis vigesima quarta, seu ex qua incipit dies hæc civilis vigesima quarta, jejunare debet; neque in Missa Vigiliæ, si celebrat, sumat purificationem, ut loc. cit. monebimus. Poterit autem sumere purificationem in illa Missa, quam celebrat ante prædictam medium noctem Nativitatis, aut etiam cibum sumere post illam Missam; sed ante medium noctem: ac deinde poterit celebrare secundam, & tertiam Missam Nativitatis post medium noctem: ut docebimus cit. subl. 6. qu. 7.

Contraria vero esse solet praxis Cardinalis celebrantis dictam Missam Nativit. ante medium noctem in Sacello Pontificis, ut mox notabimus, & melius examinabimus die sequ. cit. qu. 6. n. 92.

Quæ itaque dicta sunt de jejuniio requisito ad prædictam Missam, non intelligenda sunt de Cardinali celebrante illam in Sacello Pontificis;

B b ipse

Ipse enim in Vigilia Nativitatis solet comedere, & praudere; licet vero in collatione, quæ consuevit fieri in Palatio Apostolico, nihil sumat; vide dicenda cit. subl. 6. q. 7. n. 92. Idem si post Missam Vigilie prandebit, debet sumere purificatiōnem in illa, ut monebimus cit. q. 6. fine. Non sumit autem purificatiōnem in illa Missa, quam celebrat ante medium noctem, si vult celebrare secundam, & tertiam Missam post medium noctem, ut dicemus infra n. 93.

Affistendo prædictæ Missæ ante medium noctem celebratæ, an satisfiat pro die sequenti, vel potius pro præcedenti, si sit Dominica? examinabimus l. cit. qu. 3. Adia etiam, quæ de eadem Missa ante medium noctem celebrata, & audita, fieri possunt quasita, solvemus eadem cit. subl. 6.

A R T I C U L U S III.

De Residentia Episcoporum.

TRIDENTINUM *sess. 23. cap. 1. de Reform.* indulget Episcopis, ex justa causa abesse a propriis Diœcesibus per trimestre, sive continue, sive interrupte intra annum, eosque simul admonet, ne per illius temporis spatium, Dominicæ Adventus, Natalis &c. diebus ab Ecclesiis suis Cathedralibus absint, nisi forte Episcopalia munia in aliis Diœcesum suarum locis eos detineant. Vide dicenda in Append. ad calcem Dis. II. c. II.

A R T I C U L U S IV.

Not. pro Indulg. & pro Jubilæo Romano Anni Sancti.

Vigilia Nativitatis Domini ob-
12 tineri possunt Indulgentias Statio-
num. Habetur autem hodierna Sta-
tio ad Sanctam Mariam Majorem. De
Stationibus agetur tr. 2. l. 4. p. 1.
cap. 2. art. 1. sed. 1. subl. 4. 6. 2.

Nota hic: ab hac Nativitatis Do-
minicæ Vigilia incipere Jubilæum
Romanum, qui dicitur *Annus Sanctus*, quique recurrit hac nostra sta-
te vigesimo quoque quinto anno: ex
decreto Pauli II. in Bulla *Ineffabilis*.
ann. 1470.

Dixi 1. Jubilæum Romanum: quia triplex est Jubilæus, sive Jubilæum, (nam atroque modo dici potest) videlicet Jubilæum Romanum, quod Romæ celebratur vigesimo quoque quinto anno per annum integrum, qui Annus Sanctus dicitur, ut jam notavimus. Alterum vocatur Jubilæum Compostellanum; eo quod ha-
beatur Compostellæ per annum quo-
que integrum; illo nimirum anno, quo Festum Sancti Jacobi Majoris in-
cidit in diem Dominicam, ut nota-
vimus 25. Julii art. 4. Tertium de-
nique Jubilæum est Extraordinarium,
quod nimirum concedi solet post Ju-
bilæum Romanum Anni Sancti pro
reliquis extra Romam locis; Rursum
post Coronationem Pontificis, ac se-
pe gravibus de causis: concedi autem solet, non amplius quam per duas hebdomadas in singulis locis.

Dixi 2. *Hac nostra etate*; quia varius admodum fuit hujusmodi An-
ni Sancti recursus, juxta diversorum
Pontificum placitum: ut videre est
apud

apud P. Dominicum Viva de Jubil.
quæst. I. art. 2. n. 2.

Definiri autem, seu potius describi solet Jubilæum: *Indultum Pontificis, Indulgentiam plenariam, & magna privilegia tribuens, certa opera in brevi prescriptis prefabantibus*. Sic enim ut observat Viva art. I. n. 3. complectitur tam Jubilæum ordinarium, quod vigesimo quoque quinto anno conceditur: quam extraordinarium, quod sepe per quindecim duntaxat dies concedi solet.

Ritus, quo Romanum Jubilæum indicitur, est hujusmodi. Eo anno, quo a Vigilia Nativit. Domini celebrandus est Annus Sanctus; eo, inquam, anno, die Ascensionis Domini maximo apparatu in Templo S. Petri post Evangelium recitatur publice Pontificis diploma de proximi anni Jubilæo. Vide dicenda tr. 2. in Feste Ascensi. n. 51.

Deinde in hac Vigilia Nativitatis Domini mane habetur solemnis Supplicatio, & post metidiem a Sacello Palatii ad Ecclesiam Sancti Petri se confert Pontifex, quam omnino eccliam reperit: ipso vero postam muratam, quæ Sancta dicitur, ter percutit argenteo malleo, & bis Summus Pœnitentiarius, dum certæ preces interim recitantur, quæ legi posse sunt apud Julium Lavorium de Laurino tract. de Jubilæo c. 24. n. 11. etum clementarii Murum discidunt, ingrediturque Pontifex Ecclesiam, ac Vesperis interest.

Tres alii Cardinales interim eodem ritu tres alias portas Sanctas referant in tribus Basilicis S. Pauli, S. Joannis Lateranensis, & S. Mariæ Majoris; etenim istæ quatuor Ecclesiæ ex antiquissimo ritu visitari debent ab iis, qui Jubilæum sunt lu-

craturi; numerisque quaternarius significat, ex quatuor Orbis partibus omnes advocari, dum Deus misericordia sua finis largissime aperit.

Prædictæ Portæ Sanctæ clauduntur post Annū Sanctū ir Pervigiliō rursus Nativitatis Domini post Vespertas: tune enim præmissa solemni Supplicatione, Pontifex, ac deinde Summus Pœnitentiarius calcem jaciunt trulla, seu cochleari argenteo, ternosque lapides ponunt, ac deinde murus a Fabricatoribus erigitur, manetque integer, donec iterum recurrit Annus Sanctus. Supradictæ autem Portæ dicuntur *Sanctæ*, tum quia qui per illas ingrediuntur, Indulgentiam consecuturi, sanctitatem, seu gratiam divinam obtinent; tum quia benedicuntur lapides, calx, aliaque id genus, quando post Annum Sanctum, modo dicto, clauduntur.

Denique causa, ut Jubilæus institueretur, potissima est ex Gregorio XII. ut peccatorum pondere pressis convenientis pietatis remedium pia Mater Ecclesia afferat per dispensationem Thesauri coelestis in poenarum solutionem. A Clemente VI. autem dicitur institutus pro devotione Fidelium excitanda, & remuneranda; & a Bonifacio VIII. ut Beatus Petrus, & Paulus Apostolorum Principes eo amplius honorentur, quorū ipsorum Basilicæ de Urbe devotissimæ fuerint frequentatae; & ut ea Urbs visitetur, quæ est Mater, Magistra, & Caput omnium Ecclesiarum; & quam Petrus, & Paulus, ac tot deinceps Martyres incliti sacro suo sanguine consererunt. Quæ tamen ratio Bonifacii solum militat pro Jubilæo Romano Anni Sancti. De Jubilæo agunt psalmi Audtores infra. de Pœnit. Videri potest Na-

varris comment. in 2. par. Decr. comment. de Jubilao. Dominicus Vi-va opusc. de Jubilao. Quintanad-venas in singular. tom. I. in ap-pend. tr. 8. Filliac. tr. 8. de satisfact. Sacr. Pénit. cap. 10. Diana par. 5. tr. 12. at edit. coord. tom. 4. tr. 4. Franciscus Bardi select. moral. lib. 5. La-Croix lib. 6. par. 2. a. qu. 197. Julius Lavorius de Laurino tract. de Jubilao. videri etiam possunt Barthol. a S. Fausto in thesauro Religios. de trib. vot. Relig. l. 4. Theophilus Ray-naudus tom. 6. tract. de prima Missa select. I. cap. 14. Azor. Instit. Moral. par. I. l. 6. cap. 21. Suarez to. 4. in. 3. par. disp. 50. sect. 4. num. 8. Plaz. in suo opere ital. de Purgator. pár. 2. art. 5. §. 10. a n. 82. Vi-deri denique possunt , dicenda hic art. 6. quest. 9. & die sequ. art. 1. sect. 9. qu. 16. & 17. & dicenda tr. 2. l. 4. p. 1. c. 2. de Bull. Cruc. art. 1. sect. 1 subl. 4. §. 4. qu. 12. & 13. & Sect. 2. subl. 6. quest. 6. Sed in primis legatur Ligorius Theo-log. Moral. lib. 6. tr. 4. c. 1. dub. 4. art. 2. §. 2. a n. 536. editione. 3.

ARTICULUS V.

De Benedict. Mensæ, & gratiar. actione.

14 Si Vigilia Nativit. incidat in Do-minicam , tunc in Cœna Domini-ca, ad benedicendam mensam , & gratias agendas post mensam , adhi-benda est formula , quam sequenti die proponemus art. I. sect. 10. Si-militer si in ipsa Vigilia Nativ. ex-tra Dominicam plena refectio sume-retur , non in meridie , sed seco, uti notavimus §. Januar. num. 15. Porro solemnitas Natalis incipit a

3. Vesperis , non a Missa Vigiliæ : confer dicenda in Dom. Resurr. art. 7. n. 392

ARTICULUS VI.

De Jejunio Vigiliæ Nativitatis Domini.

Qu. I. Utrum in Vigilia Nativita-tis Domini sit Jejunium obli-gans sub gravi ?

R. Affirmative ex præcepto Juris Communis . C. ex parte. de Observ. Jejun. Nicolaus I. in resp. ad cons. Bulgar. cap. 4. & est certa apud omnes .

Qu. II. Utrum hujus Jejunii di-sciplina servanda sit ex præcepto cum æquali rigore , ac cætera per annum Ecclesiastica Jejunia ?

R. Affirmative ex Jure communi , ex quo nulla apparet in hac re Fi-delibus in universum facta relaxatio . Ubi autem Lex non distinguit , ne-que nos distinguere debemus ; ex reg. Jur. Est item , & esse debet certa apud omnes . Auctores enim , quot-quot ii sunt , qui minus severe de hoc jejunio statuunt , nihil proferunt ex Jure , sed tantum ex Consuetudi-ne , ut statim dicam .

Dixi ergo idcirco , quantum est ex Jure communi , æquæ rigidam esse hujus Jejunii disciplinam , ac aliorum quo-rumlibet per annum . Nam si fides pon est neganda Auctoiribus numero , doctrina , & religione pollentibus ; de consuetudine universali legitima prudenter dubitari nequit ; juxta quam , servata , ut in aliis Jejuniiis , tum ciborum qualitate , tuta per diem abstinentia ; aliquid tamen largius in serotina refectione , huic jejunio præ aliis indulsum est . Ut omnibus ab-sti-

stineam, verba proferam Academiæ Salmantic. tom. 5. tract. 25. cap. 2. pun. 3. §. 3. n. 73. ubi ad Quæsumum; An in pervaigilio Nativitatis licet sumere maiorem collationem quam aliis diebus jejuniæ? responderetur, quod Circa banc questionem convenienter Doctores in eo, quod sumi licite potest de fructibus, erbis &c. (non vero de pane) duplo major collatio, quam aliis diebus, quia sic tenet praxis & usus timoratorum, ut testantur Sanch. l. 5. Conf. c. 1. dub. 26. Fagund. de 4. precept. Eccl. lib. 1. c. 4. n. 19. Azor. l. 7. Inst. Mor. c. 8. qu. 8. Villalob. tract. 23. difficult. 7. n. 5. Turrani. in Sum. 1. par. c. 256. dub. 38. concl. 3. Trull. lib. 3. decal. cap. 2. dub. 3. num. 9. Lezana V. Jejunium n. 4. Diana 1. par. tract. 9. resol. 35. Sanctius in select. disp. 52. num. 10. Barbosa tom. 2. in lib. 3. decretal. cap. ex parte. de observat. Jejun. n. 3. Hæc Salmanticenses. Et infra l. cit. Sic obtinuit consuetudo ab omnibus recepta, videntibus & consentientibus Prælatis Ecclesiæ, & hoc ipsis facientibus; quia in eorum mensis dicto pervaigilio opulentæ collationes fructuum, & rerum ex saccharo confectarum ministrantur. Ergo talis consuetudo legitime introducta est. Hæc iidem Salmanticenses, loquentes de consuetudine, sumendi in pervaigilio Nativitatis Collationem serotinam adhuc triplo maiorem consueta, in Hispania vigente: de qua infra.

18 Porro hanc largioris collationis consuetudinem in Jejunio Nativitatis Domini in Siciliæ regno vigere nedum apud Laicos, verum etiam apud Regulares, testantur omnes Siculi Auctores, quibus ego subscribo; illud addens, consuetudinem hanc etiam servari in concursu Vi-

giliæ Nativitatis cum Sabbato Quatuor temporum.

Neque vero huic multorum locorum consuetudini quidquam decrescit auctoritatis, quod ea aliis in usu non sit, atque etiam ignota sit iis, qui in hac morum materia minus versati sunt. Siquidem in his ipsis regionibus, quæ largioreni serotinam refectionem ignorant in Nativitatis pervaigilio; consuetudo consuetudine non absunta, sed immutata dici potest: Immutarunt enim ejusmodi loca largioreni refectiunculam serotinam in opiparam, & sumptuosam cenam; neque id ad servandum vetustæ disciplinæ rigorem: (quod si facerent, ab omni alia refectione per diem abstinere deberent) sed antevertendo in prandii horam permisæ esurialis refectionis jus: quod nemo negaverit, ad indulgendum in Vigiliæ hujus rigore novum aliud relaxationis genus pertinere. Atque id in urbe ipsa Roma, sciente & non prohibente Summo Pontifice, factatur. Jamvero quid mirum; si largioris refectiunculae consuetudinem ignorant il, quibus ea est, laudissime coenandi sub vesperum, postquam & in meridie languentes vires nonnihil comedendo refecerint?

Nulli ergo scrupulum hac in re injicere debemus, quo minus consuetudine apud suos legitime vigente utatur. Est enimvero Consuetudo optima Legum interpres; & docente ipso Benedicto XIV. in materia præsertim Jejunii, & abstinentiarum, potissimum spectanda. Inst. Eccl. Inst. 16. & de Syn. diaec. l. 11. c. 5. Tuto ergo poterit quilibet eam refectionis serotinæ quantitatem sumere, quam, scientibus & non improbabilibus Ecclesiæ Pastoribus, commu-

muniis praxis, præfertim si docto-
rum & timoratorum ea sit, ad-
misit.

22. Hæc cum ita sint, non admodum
desudabo, in designanda quantitate
ipsa largioris refectiunculae in hoc
Nativitatis pævigilio permisæ. Id
enim ipsum, ut modo ajebam, ex
legitima consuetudine pensari debet:
de qua proinde unusquisque de sua
loquens, variant Auctores. Duplo
majorem ut plurimum admittunt ii,
qui tamen pro consueta non ultra
æt. uncias librae, quam vocant sub-
tilem, largiuntur. Pro hac stant Pel-
liz. in *Man. Regul.* tom. I. tr. 5.
c. 5. n. 12. Azor. par. I. l. 7. c. 8.
qu. 8. post medium, ubi ait, id ubi
que fero ex consuetudine introductum
esse. Salmanticenses eum aliis Auctori-
bus apud ipsos cit. sup. n. 17. Quin
etiam usum refectioñis triplo majoris
in Hispania testantur iidem Sal-
manticenses loc. sup. cit. Suos quis-
que consulat, & legitime patrino-
re vivat. Pro quo tamen ne quis
corruptedam in Consuetudinem no-
bis opponat, salutare monitum in-
culcamus, quod ex aliis laudatissimis
Viris derivavit Diana Resol. 116.
§. 5. Talis consuetudo non est intelli-
genda, quæ viges apud viros patrum
timoratos; sed illa, quæ viget apud
Viros bonos, & conscientia timorata,
ut recte notavit Fernandez de exam.
Theol. p. I. c. 8. §. 2. n. 9. Toletus
l. 6. c. 2. n. 4. & alii. Hinc docti-
simus Petrus Cenedo in Qu. can. q. 41.
num. 4. sic asseruit: Advertendum est
etiam circa quantitatatem collationis se-
rotinae, servandam esse consuetudinem bo-
norum, & timoratio conscientia viro-
rum; non vero aliorum, etiam dicta-
tur esse receptum a majore parte po-
puli.

Qu. III. Undenam consuetudo ita
potuerit effluere?

Respondeo ad eruditionem magis, 22
quam ut aliquid de meo quasi fir-
mum statuam, quid alii senserint.
Et Salmanticenses quidem l. sup.
cit. ita scribant: Nec mirum, quod
Ecclesia tunc id permittat, tum quia
antiquitus omnes in Ecclesia ex nocte
vigilabant, & diuinis officiis intererant
tum ob excellentiam tanti Festi. Siqui-
dem officium ipsum Vigilia Nativi-
tatis Festivum aliquid ex Ecclesiæ ri-
tu habet, præter morem aliorum of-
ficiarum; eum a laudibus duplici Fe-
stivo ritu, & non feriali celebretur:
hinc haud mirum si Jejunii ipsius
abstinentia aliquantulum relaxari per-
missa fuerit, ut festivam ipsam læti-
tiam decere videtur. Neque me la-
tet prudens Tamburini monitum Ex-
pli. decal. l. 4. c. 5. §. 3. Cum læ-
titiam sacram audis, ne ad corporales
delicias, sed ad spirituales animum
adjicias: Sed aljud est, quidquam
hujusmodi facere ex animo intem-
perantia, & ingluvie, aliud ex pu-
ro Ecclesiæ spiritu; ex quo possimus
etiam, & debemus juxta Pauli mo-
nitum, sive manducamus, sive bibi-
mus in nomine Domini facere. Pri-
mum certe hominum est a vero &
puro Ecclesiæ spiritu aberrantium,
adversus quos facit inerepatio Tho-
mas a Kenpis tom. I. p. I. serm.
ad Novit. serm. 10. Heu miseri &
insensati amatores facili, qui Festa
Christi, & Sanctorum bonorum in con-
via ciborum, & ludos convertitis.
Secundum vero pius esse potest, &
laudabile, nec exemplo caret SS. Pa-
trum, qui & ipsi, cum noscent Fe-
storum Christianorum spiritualem es-
se debere lætitiam, aliquid tamen
instinctus liberalitatis, relaxando &

te-

refaciendo Corpori, solemnioribus Pascha, Pentecostes, & Nativitatis diebus tribuebant, in ipsa Eremi austeritate. Nihil ergo cuiquam liceat ex privato spiritu adversus Ecclesiasticam severitatem in diebus jejuniis inducere; at potuit laudabiliter Ecclesia ex bono spiritu severitatem suam infletere, tolerando liberaliorem in nocte Vigilie Nativitatis refectionem; sive ut promptioribus viribus Fideles interessent longioribus, quae in ea nocte fuit, officiis; sive ut in ipso pervaigilio proxime Festivitatis letitiam praesentiant, quam ob causam officium ipsum Vigilie dupli Festivo ritu permiscetur.

23 Qu. IV. An consuetudo ista favet jejunanti ex Voto in Vigilia Nativitatis; aut etiam ex poenitentia a Confessario imposita?

R. Haud favere, si Votum fuerit vage emissum, aut Poenitentia vage imposita scilicet in aliquo die exequenda; Nam cum in mentem sic Jejunantis Jejunium venerit consuetate observantiae, in fraudem agit emissi Voti, qui illud studiose transfert in Jejunium largioris.

Si vero sermo sit de eo, qui votit e. g. jejunare singulis sextis feriis, aut id ex poenitentia suscepit, sexta vero feria contingat in Vigilia Nativitatis; dico, quod, excepto casu, quo ipse sciens volens omni consuetudini legitimae renuntiare voluerit; poterit tuto jejunare ex consuetudine ipsa ab Ecclesia tolerata in loco sui domicilii: sumendo, ut ceteri, largiorem refectionem. Ratio est quia etiam ille, qui Jejunium votit simpliciter, votit ad normam Ecclesiæ, ergo quemadmodum subjicit se omnibus oneribus inde provenientibus, ita neque se eximit a favoribus, qui

forte adiecti poterunt. Cum itaque praesentis jejunii favor omanibus in hac die jejunantibus fiat ab Ecclesia; non est, cur eo privemus jejunantem quantumvis ex Voto. Neque valet reponere, ut Doctorum aliquis habet, quod Votum sit ex Jure divino; Consuetudo autem sit ex Jure tantum positivo Ecclesiastico: Nam non hic querimus Voti naturam, sed Jejunii; esto autem Obligatio Voti ex Jure divino sit, at Jejuoi norma Ecclesiæ lege & usu definitur. Unde enim, queso, est, quod quis vestitus Ecclesiæ temporibus Votum emisisset jejunandi; jejunium servare debuisset cum rigorosa unicæ comestionis observantia, absque alia refectiuncula; secus autem qui novissimis Ecclesiæ temporibus adhuc ex Voto jejunat? non nisi quia Jejunium Ecclesiæ more & consuetudine taxatur. Cur ergo receptæ consuetudinis favorem in serotina vulgari refectione concedemus Jejunanti ex Voto; negabimus vero Jejunanti ex Voto in Vigilia Nativitatis, cum utробique eadem sit & Voti natura, & dispensantis Ecclesiæ Autoritas? Neque idcirco opus est, ut Vovens expresse in mente habuerit voluntatem retinendi talem favorem in casu quo Jejunium ex voto coincidat in Vigiliam Nativitatis; sicuti neque requiritur, quod Jejunans ex Voto habeat expresse animum sumendi sero refectiunculam, ut illam possit sumere ex consuetudine Ecclesiæ: sed sufficit quod Jejunium acceperit in communi acceptione, & usu Ecclesiæ.

Aliud est de casu in prima parte responsionis expresso, quo quis studiose rejiciat in Vigiliam Nativitatis jejunium, quod vage, votit, aut ex

ex pœnitentia e.g. a Confessario imposita solvere tenetur; hic enim age ret in fraudem susceptæ obbligatio nis, quæ Jejunium absolute rigor osum respicere procu rdubio videtur; & a quo prorsus arbitratu suo, & nulla rationabili causa se eximit. Pro opinione nostra stant Th. Sanch. in Sum. t. 1. lib. 4. c. 11. n. 65. Pel liz. in Manual. Regul. tom. 1. tr. 5. c. 5. n. 13. Diana edit. coord. t. 4. tr. 6. Resol. 114. §. 4. post Bardi l. c. qui citat pro se Faustum, & Pasquali guim. Idem docent Castropalaus p. 3. de effent. & obligat. Voti tr. 15. disp. 1. punt. 12. n. 11. Salmanticenses t. 5. tr. 23. c. 2. punc. 3. §. 3. num. 74. fn. Thomas Tambur. explic. decal. lib. 3. cap. 15. §. 6. n. 13. & alii.

24 Quid ergo (Quæres V.) de Re gularibus, si forte Jejunium ipsorum ex regula vel Voto coincidat cum Vigilia Nativitatis?

R. Ipsi s etiam Consuetudinem, quam a Majoribus exceperint, & constanter servaverint, valere pro le gitima explicatione tum Voti, tum regulæ; ex qua praxi communiter evincitur, Votum & Regulam obligare ippos ad consuetam Jejunii severitatem etiam in Vigilia Nativitatis: Quare nisi aliud constet, consuetudo loci nihil illis favet, ob peculia rem sui Voti restrictionem. Sequitur ex natura Voti, & principiis notissimis in materia de Leg. & Con suet. Profecto, quod sci am, nullum est Jus adversus hanc Consuetudinem excipiens, respectu Regularium, ut certe datur, ne iidem ex regula jejunantes fruantur privilegio velicendi Carnibus in Festo Nativitatis occurrente fer. vi. Vid. 25. Decemb. num. 106.

25 Qu. VI. de Casu, in quo Vigi

lia Nativitatis coincidat cum Sabato Quatuor Temporum, num & in ipfa valeat favor largioris ferotinæ refectionis ex consuetudine permisæ?

R. Consuetudinem ipsam sese hac in re explicare; quæ nimirum ita fit, ut quæ licere sibi quisque putat ex legitima loci consuetudine in Vigilia Nativitatis, eadem agat in con cursu Sabbati Quatuor temporum. Ita qui cœnas instituunt largiores in Vigilia Nativitatis loco prandii, easdem institutum in Sabbato quatuor temporum, concurrente eadem Vigilia. Ex quo locus fit opinandi, non tam laboriosam noctis exercitationem, quam ipsam hujus Vigiliæ quodammodo Festivam lætitiam huic relaxationi locum dedisse. Consuetudinem hanc eodem legitimo jure præscriptam testantur iidem supra laudati Auctores nu. 17. Proinde cum in facto versemur legitimo, haud scrupulum movet Auctorum contra ria opinio, quam merito respuunt Salmanticenses loquentes de ipsa hac praxi servata an. 1713. in Salmantica Civitate, consilio Doctorum ejusdem Universitatis.

Qu. VII. Utrum eodem jure la xioris refectiunculæ frui possit Jejunium factum in Vigilia Nativitatis ad lucrandas Indulgentias, ut opus injunctum.

R. Affirmative, excepto tamen ca su, quo quis studiose & in fraudem jejunium, quod alia die exequi potest, in dictam Vigiliam transferat. Ratio est, quia mens Pontificis im ponentis pro tali die jejunium, ad lucrandas Indulgentias, est, ut quis que. mōrem servet Ecclesiæ eodem die jejunantis; quod dicere utique tenemur, ne secus inverttere cogamur variam pro varietate locorum pecu-

peculiarium Ecclesiarum disciplinam. Ergo si ea sit localis consuetudo jejunii Ecclesiastici pro tali die; huic conformata se poterit, qui lucrari velit Indulgencias. Neque valet reposare, quod in materia Indulgenciarum sectanda sit non quævis probabilis sententia, sed etim probabilius, & tutor: Nam nisi nomine Tutoris sententia intelligere velis rigidorem: hæc ipsa est tutissima Opinio, si non ex præjudiciis, sed ex principiis obligationis legitimæ ratiocinari velis. Denique pro hac sententia stant Barbi in Select. l. 5. qu. 4. n. 2. Gobat tom. 2. 17. 3. cap. 28. quest. 75. num. 208. Diana edit. coord. tom. 4. tr. 4. Resol. 24. §. 4.

Et confirmatur ex eo quod, cum non lateat Summum Pontificem, aliosque Ecclesie Pastores consuetudo aliquantulo largius jejunandi in Vigilia Nativitatis, si in isto casu mentem haberent Fidelibus imponendi strictius Jejunium, de ea sese explicarent; quod si non faciunt ex certa scientia, rem integrum relinquare censemur Fidelium praxi, pro varietate locorum. V. etiam Passerini. qu. 78. a n. 504. Plaz. de Purgat. par. 2. ar. 5. §. 8. n. 5. Pro quo etiam facit, quod refert Gobat to. 2. tr. 4. p. 2. c. 38. num. 712. Mente obliquantis Pontificis in Indulgenciis impertiendis cum debita prudentia, & æquitate procedere, neque præsumere bonorum Fidelium, si sequantur sententiam probabilem, & communioram; atque ita respondisse Urbanum VIII.

27 Qu. VIII. An quod in aliis jejuniis, ex satis tuta sententia permititur, ut possit quis ex rationabili causa in meridie sumere parvam refectionem sero fieri solitam, cœnatum?

TOM. IV.

rus deinde sub Vesperum; ita etiam liceat in Nativitatis per vigilio, extendendo meridianam refætiunculam ad largiorem quantitatem de sero permittam.

R. Negative: Tota ratio exorbitandi a Jure communi in hujusmodi materia, dumtaxat petitur a Consuetudine legitima. Proinde cum ea detur pro nocturna refætione in Vigilia Nativitatis, non vero ut anteveretur in meridie; nihil ultra spectandum est. Ita omnino Salmantenses, contrarium improbabile vocantes: Nota 4. (ita illi tom. 5. tr. 23. c. 1. pun. 3. n. 83. f.) cum Sanchez. lib. 5. Confil. c. 1. dub. 26. n. 6. quod sequitur in Vigilia Nativitatis vellet ex iusta causa mane aut meridie collationem sumere, & differre prandium usque ad noctem, non posset sumere maiorem quantitatem Collationis, quam eam, que aliis diebus Jejunii sumi solet. Ratio est, quia Collatio licita est juxta consuetudinem introductam; sed solum introducta est Collatio solito major in nocte Vigiliae Nativitatis. Ergo illicitum erit sumere mane, aut meridie. Et contrarium est improbabile.

Quæres tandem; Unde nam & 23 nomen & Usus Collationis serotinæ in diebus Jejunii fieri solitæ promanaverit?

Dicam, quod Benedictus XIV. to. 1. Notif. 15. n. 8. allegatis quibusdam auctoritatibus scribit: Consuetudinem hanc ductam fuisse ex veterum Monachorum exemplo seu facta. Enimvero postquam portasse pondus diei & æstus, in operibus etiam manualibus distenti; siti compulsi, parum aquæ tantum bibeant in diebus jejunii: sed cum experti ideo fuissent aliquod salutis detri-

Cœmen.

mentum, deinde ne potus simplex noceret, cœperunt adhibere modicum aliquod panis fragmentum. Hanc vero refectiunculam sumebant, antequam convenienter simul ad lectio- nem, aut conferentiam, seu Collationem spiritualem, quæ solebat fieri sero ante Completorium. Hinc

nomen Collationis datum sicut hujusmodi refectiuncula serotina, quæ permittebatur in diebus Jejunii. Jamvero ex hujusmodi consuetudine originem traxisse dicitur, & nomen Collationis refectiuncula serotina, quæ nunc permittitur omnibus in omnibus Jejunis Ecclesiasticis.

C A P U T X X V.

N O T A N D A , XXV. D E C E M B R I S.

EXPLICANTUR ARTICULIS II.

ART. I. Not. In Feste Nativitatis Domini.

ART. II. Not. infra Octavam.

A R T I C U L U S I .

Not. in Feste Nativitatis Domini.

EXPLICANTUR SECTIONIBUS XI.

Sect.	I. De Institutione, & obser-
	vantia Festi Nat. Dom.
Sect.	II. Not. tempore Interdicti
Sect.	III. De Horis Canonicas
Sect.	IV. De Missa.
Sect.	V. Utrum in nocte Nativ.
	possit administrari Sacra
	Communio?
Sect.	VI. De Functionibus Pontifi-
	calibus
Sect.	VII. De Exequiis Defunctorum
Sect.	VIII. De Indulgentiis
Sect.	IX. De Permissione Carnium
	in Feste Nat. Domini oc-
	currente in fer. VI. vel
	Sab.
Sect.	X. De Benedictione Mensæ,
	& gratiarum actione
Sect.	XI. De Quadam Superstitione

S E C T I O I .

De Institutione, & observantia Festi

Nat. Dom.

CAN. Pronunciandum I. dist. 3. de Com. I
secr. & C. Conquestus de fériis,
priori loco ponitur Nativitas Christi
Domini. Est Festum de præcepto
universalis, uti habetur ex traditione,
& constat ex Constit. Urbani
VIII. pro observat. festor. incip. Uni-
versa per orbem. dat. an. Incarn.
Dom. 1642. Idib. Septembr. & pu-
blic. 22. Decembr. ejusd. anni, in
qua Constit. dies Nativitatis Domini
recensetur inter Festivitates, ex
obligatione gravi universaliter in fo-
to colendas.

Nota hic: Festum Nativitatis Domini inter Festa, quæ Majora dicuntur, adnumerari. Quid autem hoc importet? Vide dicta 6. Januar. art. I. sect. I. n. 3. Hic tantummodo innuimus, ad excellentiam Festi-
vi.

vitatis hujus facere, quod Æra vulgaris Christiana, seu juxta Christianum usum, annorum tempora prænotantur a Nat. Domini. Vid. dicta in Proœmio hujus Tractatus I. num. 7.

2 Qu. I. Quis Nativitatis Dominicae Festum instituerit?

R. Videlut ab ipsiusmet Apostolis institutum: colligitur ex perpetua traditione, cuius initium ignoratur; ut facile intelligitur ex variis sermonibus antiquissimorum Patrum in hanc Festivitatem: quod est signum, eam esse Apostolicam; ut observat Suarez de Relig. to. 1. tr. 2. l. 2. c. 5. n. 5. & Azorius Instit. Moral. p. 2. lib. 1. c. 9. qu. 15.

3 Qu. II. Quare Nativitatis Christi memoria recolatur Mense Decembri die 25.

R. Quia communis est Ecclesiæ, & omnium Sæculorum traditio, Christum Dominum natum fuisse Mense Decembri, VIII. Calendas Januarias hoc est die 25. Decembris. De qua traditione testatur S. Augustinus in Psalm. 132. Vid. Azor. l. cit. q. 1. Baron. in not. Martyrol. Rom. hac die; Bened. XIV. de Fest. Dom. c. 17. §. 4. A Lapide in Luc. c. 2. n. 8. Græci quoque fatentur, hoc die, & Mense Christum esse natum, ut ait Anastasius Nicænus in lib. quæst. suarum qu. 92. & constat ex Menologio, seu Calendario Græcorum: qui quidem etsi olim solemnitatem hanc una cum Epiphania Domini, Ægyptios sequuti, die iexita Januarii celebraverint, deinde vero saeculo quarto, a tempore videlicet S. Joan. Chrysostomi, Ecclesiæ Romanæ veterem consuetudinem celebrandi Natale Domini die hac 25. Decembris, ampliè iunt; ut præter

alios intelligitur ex laudato Chrysostomo Serm. 35. de Nat. Dom. t. 5. oper. ejus edit. veter. novæ autem to. 2. & videri etiam potest Baron. l. cit. Bened. XIV. l. cit. §. 5. Meratus to. 1. par. 4. tit. 3. n. 4.

Qu. III. Cur Festum Nativitatis Domini non celebretur certa, ac fixa die hebdomadæ, ut celebratur Passio, Resurrectio, Ascensio ejus in Cœlum?

R. Ut celebretur semper eadem die Mensis, scilicet 25. Decembris. Licet enim, ut tradidimus lib. 2. par. 2. c. 1. de Dominica art. 1. qu. 3. n. 9. ex communi Scriptorum sententia Christus Dominus natus sit in Dominica: tamen ut notat Suarez to. 1. de Relig. tr. 2. lib. 2. c. 5. n. 7. Durandus lib. 6. Ration. c. 13. n. 4. & per se patet, attenta mutatione litteræ Dominicalis, non potest semper in Dominica celebrari simul cum eadem die Mensis, & ideo per omnes dies hebdomadæ mutatur.

Quare autem ad celebrandam Fe-
stivitatem Nativitatis Domini atten-
datur dies Mensis, non autem dies
hebdomadæ, ut fit in Passione, Re-
surrectione, & Ascensione ejusdem
Domini: unde illæ Festivitates sunt
mobiles; seu non habent diem cer-
tam mensis, habent tamen diem cer-
tam hebdomadæ: secus vero hoc Fe-
stum Nativitatis, quod est immobi-
le: Respondet Durandus l. cit. n. 4.
¶ 5. ubi inquit: secundum Augusti-
num, hoc Festum pertinere ad me-
moriam tantum; alia vero Festa Do-
mini pertinere ad memoriam, & Sa-
cramentum, seu mysterium: unde
sufficit, ait, per Festum Nativitatis
memorari, quota Mensis die Christus
natus fuerit; & idem semper eodem

Cc 2 die

die mensis celebratur, licet ipsa feria varietur propter mutationem litteræ Dominicalis. Secus autem Passio ejusdem Domini e. g. celebratur semper feria sexta, quia pertinet ad Mysterium, quod Christus passus, & mortuus fuerit feria sexta, puta ut hominem, qui in sexta feria exciderat, redimeret; & sic de aliis Festis, quæ ideo oportet celebrari sub diversis Calendis, eadem tamen feria, qua quod innuunt mysterium peractum fuit.

5 Præterea inquit idem Durandus, semper Pascha nostrum celebratur Dominica prima post Pascha Hebræorum, quod est semper decima quarta Luna; quia ergo 14. Luna non est semper eodem tempore, vel eadem die Mensis, ino variatur secundum annos solares, ideo & Pascha nostrum non semper est eodem tempore, nec eodem die Mensis, licet semper sub eadem feria, scilicet in Dominica celebretur.

Rursus ideo Pascha, Pentecoste, & alia Festa variabilia sunt, nec certæ diei Mensis sunt annotata, ne videamur imitari Judæos, qui semper illa celebrant in certis Calendis. Hæc Durandus.

Vulgatus Alcuinus vero lib. de diu. Offic. c. 1. de Nat. Dom. dixit, quod ideo Festum Nativitatis per singulos hebdomadæ dies varietur, ut mundarentur dies Septimanæ, quas maculavit peccatum Adæ.

Denique Suarez de Relig. tom. I. l. cit. n. 7. inquit: fuisse necessarium, quod Festo Nativ. non præfigeretur certa dies hebdomadæ, ut nimirum siogulis annis, seu post compleatum anni circulum hujusmodi Festum posset celebrari: quod, ait, in omnibus aliis Festis immobilibus ob-

servatum est: id enim per se erat conveniens; in Paschate vero propter specialem rationem immutatum est, & consequenter in quibusdam aliis Festivitatibus, quæ ab illa pendent, & mobiles appellantur. Ita Suarez.

Ex his dico; Festum Nativitatis Domini celebrari certa, ac fixa die Mensis, non autem hebdomadæ; quia sic fere solent Festa celebrari, in quibus communiter attenditur dies Mensis; tum quia in ea creditur peractum esse illud, in cuius memoriam sunt instituta, ut fere, licet non semper accidit; tum etiam, ut puto, ad hoc quod populus facilius nosse possit occurrentes, & celebrandas Ecclesiasticas Festivitates; tum denique quia dies Festivi, nonnullis exceptis, non in Sacramento celebrantur, non ad sacram aliquam significationem: sed tantum in memoriam revocatur illud, in cuius honorem, vel ob cuius causam sunt instituti: ad quod non est opus, attendere diem hebdomadæ certum. Hujusmodi autem est dies Natalis Domini ex S. Augustino, epist. ad Januar. 55. alias 119. c. 2. Idem asserit S. Isidorus Hispal. Episke. de Eccl. Offic. c. 25. fine, & consentit Durandus, ut supra vidimus. Hic primum oportet, ut noveris, (inquit Augustinus) diem Natalis Domini non in Sacramento celebrari, sed tantum in memoriam revocari, quod natus sit; ac per hoc nihil opus erat, nisi revolutum anni diem, quo ipsa res acta est, festa devotione significari. Hæc Augustinus, quam etiam laudant vulgatus Alcuinus l. cit. Azorius Instit. moral. par. 2. lib. 1. cap. 3. qu. 4. Stuar. de Relig. tom. I. tr. 2. lib. 2. cap. 6. n. 13. Bened. XIV. de Fest. Dom. c. 17. §. 5. & videri possunt di.

dicenda tr. 2. in Dom. Resur. art. 1.
qu. 5. n. 6.

Quod autem Festum Resurrectionis, hoc est Pascha, non habeat diem Mensis fixum, id est propter proprias, & speciales rationes, quæ militant pro illo Festo, quas supra innuit Durandus, & nos explicabimus in Dom. Resur. cit. quæst. 5. & 6. interr. 1. Unde cum Pascha, seu Resurrectionis Dominicæ Festum non possit celebrari certa ac fixa die Mensis, hinc celebratur certa die hebbdomadæ, qua accedit, scilicet in Dominica.

Rursus quod Passio, Ascensio, Pentecoste non habeant diem fixam mensis, id est propter specialem rationem, quæ pro ipsis militat: illa autem est, quia pendent a Paschate, ut constat; cum ergo Pascha sit Festum mobile, sequitur, & hæc alia Festa esse mobilia.

Nota hic in Ecclesia Occidentali inter alia excitamenta, ad Natale Domini devotius celebrandum, invectam esse piam consuetudinem in Festis Natalitiis repræsentandi Nativitatem Domini in Præsepi, & ut vulgo dicitur, faciendi Præsepe, in Domibus Regularium, in Ecclesiis quoque, & in Domibus privatis. Gori allegatus a Bened. XIV. de Fest. Dom. c. 17. fin. hujus devotionis initium assignat Sæculo decimo tertio, quando S. Franciscus de Assis. construxisse dicitur Præsepe in Silva Grecii, ubi nocte Sancta Nativitatis Domini eum quidam vir complectentem Divinum Infantem. Videri etiam potest Patrignani Opusc. ital. *Corona di esempj del Bambino*. Coron. 3. esemp. 1.

S E C T I O II.

Not. tempore Interdicti.

CAP. Alma Mater. 24. de sententia 7 excomm. in 6. suspenditur Interdictum locale generale in Festo Nativitatis Domini, & ideo possunt publice celebrari Officia divina cum pulsatione Campanarum. Vide dicenda tr. 2. in Dom. Resurr. art. 7.

S E C T I O III.

De Horis Canonicis.

NATIVITAS Domini N. J. C. dupl. § 1. Cl. cum. Oct. Rubr. gen. Brev. tit. 7. n. 3. tit. 9. n. 5. & in duabus tabell. ex Rubr. gen. excerpt. Omnia ut in propr. licet in Missa facienda sit Commemoratio S. Anastasiæ V. & M. ut ibi dicemus; attenuam in Officio nihil fit de ea. Rubr. gen. Brev. tit. 9. n. 5. In fine hymn. *Jesu tibi*. Ad Primam in R. br. *Qui natus es*. In 2. Vesp. Cominem. sequentis Festi S. Stephanii Protomart. ut in propr.

In Choro post medium noctem cantatur Matutinum, & post Te Deum cantatur prima Missa; & post primam Missam statim cantantur Laudes. Rubr. Brev. sic, & in rubr. gen. tit. 31. n. 4. & Gavant. in Rubr. Miss. par. 4. tit. 3. n. 4. & in Rubr. Brev. secl. 6. c. 5. n. 5. & 6.

Ubi post Matutinum dicitur Mis sa in Choro, dicto *Benedicamus Domino*, non addatur versus *Fidelium Animæ*. Gavant. in Rubr. Brev. secl. 5. c. 22. n. 4. In Choro Laudes separantur a Matutino Missa intermedia; quia valde inconveniens foret, pro pe

pe mediam noctem illas recitare, ait Bened. XIV. tom. I. Notif. 24. n. 6. Porro Laudes potius pertinent ad diem, quam ad noctem: cum itaque prima Missa sit propria Noctis, non diei; congrue præscriptum est, ut ea cantetur ante Laudes. Gav. in Rubr. Brev. sect. 6. c. 5. n. 4.

10 Hac nocte, sive hæc die in privata Horarum recitatione non est obligatio separandi Laudes a Matutino; quemadmodum in eadem privata Recitatione, si Matutino statim adnectantur Laudes, omitti potest post Te Deum Oratio diei, & reliqua quæ præscribuntur in Brev. Romano: Rubrica enim illa ordinatur pro Choro, ex eo quia in Choro separari præscribuntur Laudes a Matutino hac nocte; ut modo dicebamus.

Si autem Matutinum a suis Laudibus separetur in privata etiam recitatione, certe hac nocte post Te Deum debet in privata etiam recitatione recitari Oratio diei, & oportet reliqua dicī, sicut ordinantur in Brev. hac nocte. Debet insuper recitari Oratio Dominica. Tambur. to. I. in Decal. lib. 2. cap. 5. §. 3. n. 11. fine. Gavant. in Rubr. Brev. sect. 4. c. 2. n. 3. La-Croix lib. 4. de hor. Canon. qu. 211. §. 1. Sanch. apud Dian. edit. coord. to. 3. tr. 6. R. 76. §. 2.

Dixi: bac nocte: nam pro aliis noctibus, seu diebus, quid doceant Auctores? exposui 2. Novembr. art. I. sect. 2. subf. 2. qu. 14. n. 32.

11 Ante Laudes divisas a Matutino Navar. & Francol. apud Gavant. in Rubr. Brev. sect. 4. cap. 2. n. 4. volunt debere recitari Pater, & Ave. Navarrum laudat & sequitur Suarez de Relig. to. 2. de Orat. lib. 4. c. 6. n. 12. At negant Azorius, Bonac. &

Tambur. I. cit. qui laudat pro hac sententia Gavantum ex I. cit. Item negant alii innominatum apud La-Croix lib. 4. de hor. Canon. qu. 211. §. 2. quam sententiam vocat probabiliorem. Moventur primo, quia de hoc nulla est Rubrica præscribens: secundo quia non dicuntur initio Completorii, quamvis sit hora distincta. Addit 3. Gavantus I. cit. n. 4. quia hac nocte in Choro nihil dicere jubetur, sed absolute Laudibus initium datur: ut indicatur, inquit, in Breviario in proprio loco.

Sed mihi affirmativa sententia Navarri, Francolini, & Suarez magis placet, quam etiam docet Cavaler. to. 2. c. 34. in d. I. n. 10. & Tancredi de Relig. tr. 3. lib. 4. disp. 2. qu. 4. n. 15. et si n. sequenti contraria, dicat, videri sibi probabilem.

Ad rationes autem, quas pro se adducit sententia negativa, responderi posset, dicendo ad primam, quod divisas Laudibus a Matutino jam videntur ipsæ recitari, tamquam hora distincta, ut notat Suarez cit. n. 12. cuius per se habent formam; & sunt, qui talem esse contendant, apud eundem Suarez cit. c. 6. n. 3. confer Merat. to. 2. sect. 4. c. 2. num. 2. Si autem sic; falsum est, quod nullibi præscribatur præmissi Pater, & Ave; cum aperta sit Rubrica 32. Brev. præcipiens ea semper dici ante omnes horas; ut notavit Francolinus cap. 28. n. 2. & Caval. I. cit.

Illud autem, quod in secunda ratione asseritur; verum quidem est; sed quia expresse excipitur ab ipsa Rubrica 32. citata, quæ præscribit orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam semper dici ante omnes horas præter quam ad Completorium.

rium. Cum itaque ex una parte Rubrica loquatur universaliter de omnibus horis , & non excipiat nisi Completorium ; & ex alia parte Laudes divisiæ a Matutino videantur recitari tamquam hora distincta , cuius per se habent formam , unde non desunt , ut notavimus , qui horam distinctam esse sustineant ; male erui- tur , non debere ipsis præmitti orationem Dominicam , & Salutationem Angelicam , ex eo quia non hæc præmittatur Completorio . Deinde ratio ipsa defumpta ex Completorio probare videtur oppositum . Nam quia Completorium est hora distincta , idcirco ne ipsis præmittatur Oratio Dominica , opus habemus expressa Rubrica id prohibente ; ergo cum hodie Laudes sumant aperte formam Horæ distinctæ , nec ulla Rub. prohibeat recitari ante ipsis *Pater Noster* , & *Ave Maria* ; plane ut in aliis horis videntur hæc recitanda .

Confirmatur : quia a Legibus positivis non tenet argumentum a pari , aut a minori ad majus , ut docet Viva in prop. 38. Alex. VII. n. 9. & 12. Rursus ubi lex non distinguit , nec nos distinguere debeamus , ait Glossa in L. de *præcio de publicana* : & exceptio firmat regulam in non exceptis , ut Juristæ passim dicunt , & desumunt ex variis textibus Juris Civilis , & Canonici .

Ad tertiam rationem responderi posset cum ipso Gavanto l. cit. & approbat Caval. l. cit. laudans etiam Navarrum ; ideo Orationem Dominicam , & Salutationem Angelicam in Choro hac nocte Nativitatis non præmitti , quia hæc Laudes uniuntur Missæ ; quam quidem rationem santi facit Gavantus , ut , postquam promoverit argumentum contra ; senten-

tiam affirmativam Navarri , & Francolini , quam nos sequimur , tandem eodem loco concludat ; se ob hanc rationem libenter sequi Auctores prædictos : unde immerito Tamburinus laudat pro sententia negativa Gavantum ; & verius eundem pro sententia affirmativa citat Meratus *to. 2. sect. 5. c. 1. n. 2.* qui etiam pro eadem allegat Guyetum docentem , Laudibus a Matutino divisis præmittendam semper esse Orationem Dominicam , & Salutationem Angelicam , ex quadam decentia ; qua , inquit , fit , ut nullum Officium , ne tridui quidem ante Pascha , quamvis illud sit valde heteroclitum , soleat inchoari , nisi prænuntiato *Pater* , & *Ave* . Licet igitur in Choro hac nocte non præmittatur Laudibus Oratio Dominicæ , & Salutatione Angelica ; melius tamen semper præmittitur in recitatione privata , quotiescumque recitentur a Matutino divisiæ . De *Laudibus tamen Defunctorum* a sup Matutino divisis secus loquendum docuimus *2. Nov. art. 3.* *Sect. 2. subl. 2. qu. 13. n. 31.*

Ad alia facientes gradum , notamus ex Gavanto in *Rubr. Brev. Sect. 6. c. 5. n. 5.* & ex *Rubr. Brev. hic & Rubr. gen. Missal. tit. 15. n. 4.* ante secundam Missam in Aurora recitandam esse horam Canonica Primam : atque ante tertiam Missam in die recitandam esse horam Canonica Tertiæ ut in Festis . Prima vero ante tempus consuetum recitatur speciali lege ; ut nimirum Missa secunda in Aurora cantari queat : neque enim debet umquam Missa cantari sine præparatione Chori ad illam per aliquam horam Canonica : ita Gavan. l. cit. & Francol. apud ipsum .

Le-

13 Lectiones primi Nocturni de Scriptura, quæ sunt de Isaia Prophetæ, leguntur hodie sine consueto titulo. Monumentum hoc esse, dicitur, antiqui ritus, ex quo ubi inscriptio libri semel perfecta fuerat, sequentibus diebus minime repetebatur. Caval. to. 2. par. 2. c. 34. in d. 8. n. 2. Emman. Azeved. de divin. Offic. Exercitat. 35. Merat to. 2. Sect. 5. c. 12. n. 12. At proculdubio non sine mysterio id fuit hodiernæ Solemnitati reservatum: nimirum reticentur nomina Prophetarum, ad significandum, ut puto, quod etsi Multifariam, multisque modis olim Deus loquitus fuerit Patribus in Prophetis, nunc autem loquatur nobis in Filio, ut Apostolus scribit ad Hæbr. 1. & Ecclesia legit in Epistola tertiae Missæ hodiernæ Solemnitatis, & est item Capitulum ad Laudes hodiernas. Et ut Baruch c. 3. v. 36. & iacentibus ait: *Hic est Deus noster. & non estimabitur alius auctor eius. Hic adiunxit omnem viam discipline & tradidit illam Jacob puero suo, & Israel dilecto suo: per Prophetas suos.* Posthac autem hodie in terris visus est, & cum hominibus conversatus est. Unde ipsum Verbum Dei, quod olim loquebatur per os Sanctorum, qui a saeculo sunt, Prophetarum ejus, nunc jam Caro factum, postquam apparetuit nobis, hodie dicit: *Ego ipse, qui loquebar, ecce adsum. Is. 52. 6. Quæ quidem verba leguntur in fine tertiae lectionis prædicti primi nocturni.* Cuius itaque ipsem adsit, jam nobis non amplius Isaias, aut Jeremias, aut aliis quispiam ex Prophetis, sed Prophetæ magnus, qui surrexit in nobis, Filius Patris dilectus, verba vita æternæ habens, audiendus erit: Idcirco ergo Isaïæ nomen hodie re-

tinetur, ut intelligamus; quæ ex ipso legimus, Ejus esse verba, qui in Isaia loquebatur, & hodie adeat.

In Responsorio etiam post primam ¹⁴ lectionem primi Nocturni sese duo offerunt notanda, quæ scilicet mysterium aliquod indicant. Primum est, quod post *V.* dicitur *Gloria Patri*: secundum, quod post *Gloria Patri* repetatur integrum Responsorium. Et ad primum dici potest: recitari *Gloria Patri*, in Gloriam SS. Trinitatis, & in gratiarum actionem, eo quod promissum nobis tandem aliquando in terram miserit Redemptorem, quemadmodum cum Auctoriis in simili dicemus tr. 2. in Dom. 1. Advent. sect. 1. n. 5. & videri potest Durand. in Ration. Offic. lib. 6. c. 13. n. 9.

Ad illud vero, quod post Versum *Gloria Patri* repetatur integrum responsum, ait cum Durando Gavantus sect. 5. c. 13 n. 5. id fieri, ad denotandam plenam lætitiam, & perfectionem Sanctorum. Ego autem dicerem: integrum Responsorium repeti post versum *Gloria Patri*, primo ad explicandum, quare hodie specialiter demus Gloriam Deo: nimirum quia *Hodie nobis Cælorum Rex de Virgine nasci dignatus est.* &c. ut in illo Resp. dicitur.

Secundo ad significandam ingenitem admirationem, quam concipimus, simul & exultationem, qua repleti sumus, & gaudium magnum, quo superabundamus, eo quod Virgo concepit, & jam peperit Filium, qui vocatur Emmanuel, hoc est, nobiscum Deus; & quantum ideo in Domino gaudeamus, & exultemus in Deo Jesu nostro. Profecto maximi gaudii, & exultationis, vel admirationis ingentis est indicium, eadem revolvere

sæpius mente, sæpiusque ore repetere, quæ sunt concepti gaudii causa, & exultationis occasio, vel admirationis objectum.

Tertio denique dici potest, prædiqum Responsorium repeti, ut commoneamur, Incarnationis Mysterium menti nostræ altius esse figendum, & jugi memoria recolendum.

¹⁵ In tertio nocturno frequentatur *Alleluja*; quia in tertio tempore Mundi, puta post Adventum Christi in lege gratiæ advenit Mundo gaudium magnum. Honoris in *Gem. l. 3. c. 9.* vide etiam dicta 6. Januar. art. 1. sect. 2. n. 26.

Responsoria brevia Horarum dicuntur cum *Alleluja* ad repræsentandam similiter summam lætitiam, quæ advenit tempore Gratiarum, nimirum post Adventum Domini; ut interpretatur Durandus in *Ration. Offic. lib. 6. c. 13. fin.* Similis ratio assignari potest pro Antiphonis Laudum similiter *Alleluja* donatis. Favent dicenda tr. 2. l. 1. par. 1. c. 2. n. 10. Porro *Alleluja* vox est exultantis animi. Vid. dicenda tr. 2. in *Sab. Sancto* n. 356.

Quamvis autem ad Tertiam, Sextam, & Nonam Responsoriis brevibus addantur *Alleluja* ad pleniorum lætitiam indicandam; non tamen adduntur ad Primam & Completorium: Quod privilegium est solius temporis Paschalis: *Rubr. gen. Brev. tit. 28. n. 5.* fortasse quia tempore Paschali significatur gaudium perfectum, & plenum cælestis Beatitudinis; contra vero in hac, & similibus Solemnitatibus gaudium indicatur militantis Ecclesiæ nondum esse perfectum, neque perpetuum. Vide dicta in simili 6. Jan. art. 1. sect. 2. n. 27.

³⁶ In 2. Vesp. Nat. etiam ubi Fe-

TOM. IV.

stum sequens S. Stephani sit 1. cl. tanquam de Patrono loci aut Titulo Ecclesiæ, idem tamen fiat, quod in universalis Ecclesia; quia in paritu semper dignius est Festum Christi, quam Stephani; & ideo habet integras Vesperas utrasque. Gavant. in *Rubr. Brev. sect. 6. c. 6. n. 5.*

Si Festum Nativitatis Domini ve- ¹⁷ nerit in Dominica, nihil hodie fit de Dominica, sed die proximo post Festum S. Thomæ Ep. & M. hoc est 30. iunius. *Rubr. Brev. ante Offic. S. Thomæ Ep. & M.* Similiter si Festum Natalis Domini venerit in Sabbato nihil fit de Dominica in 2. Vesp. Nativit. quia de ea habendum erit Officium die proximo post Festum S. Thomæ Episc. & M. *Rubr. Brev.* Vide dicenda tr. 2. l. 2. par. 2. c. 1. n. 1. & hic sequentibus diebus.

In Nat. Domini usque ad Epiph. in ¹⁸ fine hymnor. dicitur *Jesu tibi sit Gloria, qui natus es de Virgine.* Hymnorum scilicet qui sint ejusdem metri, nec habeant ultimam strophen propriam. *Rubr. gen. Brev. tit. 20. n. 4.*

Nota denique, quod licet iuxta ¹⁹ sententiam, quam Sanchez apud *Viva in prop. 34. Alex. VII. n. 2.* putat probabilem; possit aliquoties absque gravi culpa Officium pro Officio etiam advertenter recitari; ac si inadvertenter illud factum sit, ne sitb veniali quidem sit obligatio corrigendi errorem, ut docet idem *Viva l. cit. n. 16.* (dummodo Officium non sit ritus extraordinarii: ut si die Palmarum recitetur Officium Paschale; uti monet idem *Viva ibidem*) licet, inquam, hæc recte se habeant; docet tamen Bassæus, & Reginald. apud laudatum *Viva l. cit. n. 1. & 9.* graviter peccari, si in aliqua principali Festivitate, puta, inquit, in

D d Na-

Nativitate Domini Officium mutetur; ob notabilem neglectum cultus Divini. Item ex iisdem Autoribus, & aliis docens La-Croix lib. 4. de bor. Can. qu. 200. §. 1. n. 1250. graviter peccari, si mutetur Officium cum gravi inordinatione; ponit exemplum Natalis Domini: ut si quis, inquit, in Natali Domini recitaret de Passione. Vide dicenda tr. 2. in Dom. Palm. subs. 1. n. 64.

S E C T I O IV.

De Missa.

AGITUR SUBSECTIONIBUS VI.

Subs. I. *De triplici celebratione Missarum a singulis Sacerdotibus facienda.*

Subs. II. *De Stipendio, & applicazione trium Missarum in Festo Nat. Dom.*

Subs. III. *De Missis in Oratoriis privatis.*

Subs. IV. *De Hora celebrandi Missas Nativitatis; ubi de jejunio naturali ad celebrationem requisito.*

Subs. V. *De Ritu cæromoniisque servandis in tribus Missis Nat. Domini*

Subs. VI. *De Missa alicubi celebrata ante medianam noctem,*

S U B S. I.

De triplici celebratione Missarum a singulis Sacerdotibus facienda.

20 **N**ATALE Domini, quanto potest splendore & apparatu, celebrat Ecclesia, singulari plane privilegio universalis consuetudinis, nocte media

Sacrum fieri in tantâ Mysteriâ honorem concedens: eo nimurum quia cum quietum silentium contineret omnia, & nox in suo cursu medium iter haberet; Omnipotens sermo tuus de cœlo a regalibus sedibus.... proslivit Sap. 18. 14. Idcirco etiam quod in nullo alio Festo universaliter usurpatur, singulis Sacerdotibus tres Missas, hac eadem die celebrare concedens: ut constat ex Missali Romano; idque sive ex institutione Telephori Papæ, ut communiter creditur; sive ex mera veteri consuetudine Ecclesiaz Latinaz, ut ad opinandum magis inclinare videtur Suarez to. 3. in 3. par. disp. 80. sect. 3. post initium, & Pouget apud Bened. XIV. de Festis Domini cap. 17. §. 5. ubi interrogat: *Cur in Festo Nativitatis Salvatoris ter Missarum solemnia celebrantur a quolibet Sacerdote?* cui interrogationi ipsemet Pouget respondet: *Hoc vestigium est antiqui Ritus, quo diebus Solemnibus plures ab eodem Sacerdote Missæ agebantur.* Et quidem Benedictus 1. cit. cum aliis enumerat plures dies Solemnies, in quibus plures Missas suisse tradit a singulis Sacerdotibus celebratas.

Huic autem posteriori opinioni objici solet, quod Cap. Consulisti. de celebratione Missar. plurium Missarum in Natali Domini tantum singulis Sacerdotibus conceditur celebratio: & Glossa ibi explicat: *tres Missas in Natali Domini fore dicendas ex C. nocte Sancta 48. distinct. 1. de consecrat.* Hujusmodi autem Caput Telesphoro adscribitur a Gratiano ibi: diciturque desumptum ex laudati Pontificis Epistolæ decretalis capite secundo.

Sed primo valde dubium est, utrum Epi-

Epistola illa sit re vera Telesphori. vid. Benedict. XIV. cit. c. 17. §. 5. & esse proculdubio supposititiam, sustinet, probatque Meratus to. I. p. 4. tit. 3. n. 5. qui videri potest. Deinde, dato quod sit Telesphori; in eadem cap. non exprimitur trina celebratio: (ut observat Franciscus De-Lugo. de Sacr. l. 5. de Missa c. 5. qu. 4. n. 40.) sed indeterminate dicitur Nocte Sancta Nativitatis Domini Salvatoris Missas celebrent Presbyteri. Idem observat Suarez I. cit. ubi etiam testatur, se de hoc numero scriptum aliquod Decretum non invenisse; & scilicet 4. qu. 3. dicit: a Telesphoro solum videri statutum, quod tres Missæ in Natali Domini ex consuetudine Ecclesiæ celebrandæ inchoari possint tempore nocturno. Et id utique significari videtur in Ordine Romano antiquo, ubi dicitur: *S. Telephorus Papa per vigiles nos malens fore, Missas celebrare fecit: Nocte scilicet Nativitatis Domini.* Id ipsum verbis isdem scribit vulgatus Alcuinus lib. de div. offic. tit. 1. de Nativit. fine. Similiter Rabanus Maurus Scriptor Sæculi noni lib. 2. de inst. Cleric. c. 31. simplius scribit: in nocte Nativitatis sacra Missarum solemnia celebrari ex institutione Telesphori. Et omnino favet Amalarius de Eccles. Offic. l. 3. c. 41. ubi ait: *Missam, quam celebramus in nocte Nativitatis Domini, Telephorus Apostolicus constituit.* Ita scriptum est in gestis Episcopilibus: Constituit, ut in Natali Domini noctu Missæ celebrarentur. Simile est testimonium Ruperti Ab. de Livin. Offic. lib. 3. c. 17. ubi solum meminit de duabus Missis in nocte Nativitatis Domini celebratis, videlicet de priori mox post medium noctem, & de

altera in Aurora; affirmatque eas celebrari in nocte ex institutione Telesphori. Deinde vero c. 22. agit de tertia Missa celebrata in die usuali Nativitatis; Unde significat non numerum Missarum, sed tempus easdem celebrandi, esse ex institutione Telesphori.

Nihilominus Walafridus Strabo Scriptor Sæculi noni lib. de rebus Ecclesiast. c. 21. ita testatur: *Siquidem Telephorus nonus in Ordine Romanae Sedis Episcopus in Natali Domini nocte tres Missas celebrari constituit.* Telesphoro quoque tribuitur hodierna celebratio trina a Durando in Ration. Offic. lib. 6. cap. 13. n. 17. Honor. in Gem. lib. 4. c. 104. Azor. Instit. moral. par. I. lib. 10. c. 24. qu. 6. ante medium, & p. 2. lib. I. c. 9. qu. 4. Platina in Vita Telesphori, & a plerisque aliis Scriptoribus passim; testante Benedicto XIV. hanc esse sententiam communem; sedis vero S. Telephorus. ann. 139. Ceterum bene potuit Telesphorus pro Universali Ecclesia constitueri in Nativitate, quod pro aliis solemnitatibus peculiare erat aliquarum Ecclesiarum: adde, quod in aliis solemnitatibus esto Missæ dictæ fuerint plus quam una, potuit tamen a Telesphoro constitui ut tres dicearentur in Nativitate: atque ita stare potest absqueulla contradictione quod Pouget affirmit; vestigium hoc esse moris antiqui, cum in Festis solemnioribus plures Missæ celebrabantur a singulis Sacerdotibus, & quod simul in hoc Nativitatis Domini Festo aliquid interveniat peculiariter a Telesphoro constitutum. Videri possunt in hanc rem dicta a Nobis hoc tract. I. lib. 2. n. 8. & lib. 3. 24. Junii n. 6.

21 In Festo itaque Nativitatis Domini celebrari universaliter possunt pri-vilegio singulari Missæ tres a singu-lis Sacerdotibus ; & hic quidem est ritus Ecclesiæ Latinæ, non usurpan-dus tamen universim ab Orientali-bus . Profecto licet sit pervetus, atque universim in Latina receptus Ecclesia Ritus trini Sacrificii, per unumquemque Sacerdotem Natalitio Christi die offerendi; (confer Me-tratum to. 1. par. 4. tit. 3. num. 5.) tamen apud orientalem Ecclesiam nullum extat ritus præfati vestigium : legatur Epistola Benedicti XIV. t. 4. Bullar. sui num. LII. pag. 359. edit. Rom. 1757. ubi declarat, ritum hunc non esse usurpandum universim ab Orientalibus: præsertim vero ab Ar-menis Liburno in Portu commorantibus.

22 Qu. hic I. An singuli Sacerdotes teneantur hodie celebrare Missas tres?

R. Negative, sed merum est pri-vilegium potestativum, quo nemo te-netur uti . Sic Azor. Inst. moral. par. 1. l. 7. c. 3. qu. 2. fine; Su-a-zez to. 3. in 3. par. disp. 88. sect. 2. fine; Tolet. in sum. lib. 2. cap. 3. Franc. De-Lugo de Sacr. lib. 5. de Missa c. 5. quæst. 4. n. 40. fine; Fa-gund. in 1. prec. Eccl. l. 3. c. 16. n. 2. Diana edit. coord. to. 2. tr. 1. R. 64. §. 2. & R. 100. §. 1. & 2. Pelliz. Man. Regul. to. 1. tr. 5. c. 9. sect. 1. qu. 12. num. 23. & sect. 4. qu. 14. n. 112. Reiffenstuel Theol. moral. tom. 2. tr. 14. dist. 5. qu. 9. Concl. 3. n. 12. & est communis & certa . Cæterum ut significat Mer-tus to. 1. par. 3. tit. 3. n. 15. mi-nime congruit, nec ædificat, absque rationabili causa hujusmodi privile-gio sese privare . Quod si in eodem

loco, puta Civitate, vel Oppido re-peñive plures id facerent; in re no-tabili Dominicæ Nativitatis sole-mnitas minueretur.

Qu. II. An quotidie Celebrans ex 23 stipendio pro aliqua Fundatione, te-neatur hodie tres Missas celebrate?

R. Negative; quia non tenetur applicare nisi unam ad intentionem prædictam, uti docebimus subs. se-qu. qu. 3.

Qu. III. An faltem Parochus re-neatur tres Missas in Natali Domini celebrazione?

R. Affirmant nonnulli . Sed non est, unde hujusmodi obligatio Paro-chis imponatur . Ideo dicendum est: nequidem Parochum ad id obligari. Limita vero, secluso contemptu, & scandalo, quod quidem facile dari posse videtur, si Fideles viderint fe a Pastore suo, absque legitima cau-sa, tam sancto & communi deside-rio, & pia expectatione defraudari . Communissime enim Fideles volunt hodie tres Missas audire, ut cum abundantiori fervore animi, & spi-rituali lætitia , secundum intentio-nem ipsius Ecclesiæ & universalem consuetudinem, Natale Domini cele-brent . Et in hoc casu intelligo, Benedicatum XIV. de Sacr. Missa l. 3. c. 9. n. 9. putasse, sententiam affir-mativam esse firmiorem : & in eo-dem casu quod solus Parochus adsit, asseruisse ; Semper Parochum Paro-chianis scandalum causaturum, si, cum possit tres Missas, unicam tan-tummodo celebret . Multo magis ad-mittenda est limitatio , quam vult Pelliz. cit. qu. 12. n. 23. ubi docet: hanc sententiam negantem, Parochos teneri hodie dicere tres Missas, in-telligentam esse, si cæteroqui eorum Subditi possint omnes commode Mi-sam

sam audire; unde sicut Parochus, si sufficientes habeat Reditus, tenetur ex Officio, querere Capellanum, aut alium Sacerdotem, qui etiam celebret in ejus Ecclesia, ut sic omnes subditi Parochiæ Missam de præcepto possint audire, alioqui eam omissuri: ita in die Nat. Domini Sacerdos Parochus ratione Officii, si non habeat alium, qui in ejus Ecclesia celebret, tenebitur saltem bis celebrare, ut sic commodius omnes ejus Parochiani Missam audire possint, quam alias non pauci eorum cogerentur omittere. Hæc Pelliz.

Cæterum hujusmodi circumstantiis deficiens, dicendum est: Parochos non teneri in die Nativitatis Domini tres Missas celebrare. Ita Fagundez in præc. Eccl. lib. 3. c. 16. num. 2. Franc. De-Lugo de Sacram. lib. 5. de Miss. cap. 5. qu. 4. n. 40. Bonac. disp. 4. quæst. ult. pu. II. n. 10. Bulemb. tr. 3. de Euch. c. 1. dub. 3. Resp. 3. Raynaud. tom. 10. tr. de Gladio sect. 3. §. 5. Barbosa de Offic. Paroch. c. II. n. 8. La-Croix lib. 3. par. 1. de obligat. Paroch. qu. 173. & lib. 6. par. 2. de Sacr. Miss. qu. 76. §. 1. Diana I. Superius cit. & communissime Doctores simpliciter asserentes, nullum esse præceptum dicendi tres Missas in die Natali Domini, ut notat Franc. de-Lugo l. cit. fine.

²⁵ Qu. IV. Cum aliquando concedatur Parochio habenti duas Parochias, posse in singulis uno & eodem die celebrare, accedente judicio, & facultate Episcopi sui: de qua re videli possunt Audatores laudandi fer. v. Majoris hebd. n. 170. & dicta l. 1. c. 2. n. 9. Quæres hic: utrum hujusmodi Parochus duarum Parochiarum, in casu etiam prædictæ

facultatis possit in Natali Domini in singulis legere Missas tres?

R. Affirmant aliqui ex eo ducti, quod Parochiani ad foyendam devotionem suam, quasi jure suo pertinet tres Missas; et cum ipse Parochus in hujusmodi casu æquivaleat duobus, frui potest privilegio duorum; & ita sustinet La-Croix l. 6. par. 1. de Sacrif. Miss. qu. 32. §. 6. n. 240. & pro hac sententia allegat Patrem Gobat Meratus to. 1. p. 4. tit. 3. n. 14. Verum ego cum ipso Merato & Bisso dico: talem Parochum plurium Parochiarum, si tre Parochias habeat, nonnisi unam in singulis celebrare debere; si duas Parochias, Missas duas in una, in altera tertiam; ita ut trium Missarum numerum numquam excedat. Idque deduciturex eo, quod facere plura sacra, quam regulariter sit permisum, nisi in casu necessitatis urgentis, non liceat: nulla autem in tali casu est necessitas, quod in una quaque Parochia Parochus celebret Missas tres. Cum itaque pro sola necessitate adimplendi præceptum Fidelibus impositum Missæ audiendæ, data sit illa facultas Parocho; ea non erit ad casum non necessarium extendenda. V. qu. sequen.

Qu. V. An teneantur hodie Fideles audire tres Missas?

R. Teneri, quidem significat Jo: Beleth de divin. Offic. c. 64. Verum dicendum est, nullam esse obligacionem audiendi tres Missas in Festa Nativitatis Domini, sed satisficeri præcepto audiendi sacrum, per unam & perf. quamlibet ex tribus Missis, sive in die, sive in nocte celebratis, quia nullum extat præceptum, hujusmodi obligationem inducens. Azor. Instit. moral. par. 1. lib. 7. cap. 3. qu.

qu. 2. fine. Suar. tom. 3. in 3. par. disp. 88. sect. 2. fine. Raynaud. t. 10. tr. de Gladio sect. 3. §. 5. Tolet. in Sum. lib. 2. c. 3. & lib. 6. cap. 7. Franc. de Lugo l. 5. de Miss. cap. 5. qu. 4. n. 40. fine. Navar. in Miss. c. 21. n. 2. Fagund. in 1. Præcep. Ecol. lib. 3. c. 16. n. 2. Bonac. disp. 4. quest. ult. pu. 11. n. 10. Sa V. Miss. aud. n. 8. Filliuc. 10. 1. sum. tr. 5. c. 7. qu. 5. n. 207. Tambur. in decal. l. 4. c. 2. §. 1. num. 1. & est communis, & certa.

Confirmatur, quia si secundum dicta qu. 3. nequidem Parochus tenetur legere in hoc Festo tres Missas; multo minus obligabitur populus tres audire; si enim hic teneretur audire, ille teneretur etiam celebrare. Et licet nonnulli assuerint: Parochum teneri celebrare hodie tres Missas, ut item significavimus cit. q. 3. nihilominus etiamsi hoc illis daretur; non inde sequeretur, obligari fideles audire quoque tres Missas, ut recte notat, & ostendit Bonacina l. cit. ubi inquit: *Quamvis daremus, Parochum teneri in die Nativitatis tres Missas celebrare, non tamen binc sequitur, fideles teneri tres Missas in die Natalis audire; Parochus enim in sententia aliorum Doctorum tenetur tres Missas in die Natalis Domini celebrare, tum ne defraudet Fideles debitum suffragii, & devotione, quæ multi vellent tres Missas eo die audire: tum quia facile incurreret periculum scandali.* Hæc Bonacina. Porro non vallet arguere ab obligationibus Parochorum ad obligationes Parochianorum. Confer La-Croix l. 6. num. 2. qu. 313. §. 8.

27 Qu. VI. Qui uno loco, ubi est novum Calendarium celebravit tres Missas in Natali Domini; si eodem

anno veniat ad locum, ubi est Calendarium vetus; an posit iterum cum his Missas tres celebrare.

R. Affirmat cum Gobat La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 32. §. 7. potest enim, inquit, applicare sibi præsens privilegium ex ritu loci, in quo celebret. Neque obstat quod ex eodem La-Croix loc. cit. quest. 331. §. 15. n. 2303. si quis in loco, ubi est novum Calendarium, suscepit Subdiaconatum in quatuor temporibus Septembri, & cum dimissoriis proficiuntur ad locum, ubi est vetus Calendarium, non poterit quatuor temporibus ejusdem Septembri hujus anni in hoc loco suscipere Diaconatum; quia sic censeretur eodem die suscipere duos sacros Ordines; cum utrumque Sabbatum materialiter, & physice diversum, in judicio tamen Ecclesiæ esset moraliter idem: Non obstat, inquam, quasi vero in casu objecto similiter censeri posset; quod ille talis in eadem moraliter die Nativitatis celebraret sex Missas. Nam disparitas est, quia in casu Ordinis revera non servarentur interstitia, quæ tamen stricte servari mandat Ecclesia. In casu vero præsentis questionis servaretur utrobique ritus, quem vere servari mandat Ecclesia in Festo Nativitatis: Sicut ergo advenienti in locum, ubi est Vetus Calendarium, licet illo die facere de Festo Nativitatis; ita licitum esse deber facere sub ritu proprio Nativitatis, adeoque cum tria Missarum celebratione.

Qu. VII. Si Sacerdos dum celebra primam Missam, sumeret Purificationem, vel ablutionem, seu vinum, vel aquam per inadvertentiam; adeoque frangeret jejunium naturale ad communionem requisitum, posset ne

ne legere secundam, & tertiam Missam?

R. Negative, etiansi inadvertenter, aut per errorem id faceret. Est certa. Ita C. Ex parte. de cel. Miss. Innocentius III. prohibet secundam Missam Sacerdoti, qui post primum acceperit purificationem; quod etiam animadvertisunt Azor. Instit. moral. par. 1. lib. 10. c. 30. n. 2. Suarez 20. 3. in 3. par. disp. 68. se^{ct}. 4. §. dico secundo. Diana edit. coord. to. 2. tr. 1. R. 93. §. 6. Chiavetta Instit. Jur. Canon. lib. 2. c. 1. n. 31. Gavant. in Rubr. Miss. par. 3. tit. 9. n. 4. Merat. par. 4. tit. 3. n. 12. Bened. XIV. de Miss. se^{ct}. 2. c. 4. §. 9 & rursus de Synod. Dioces. l. 6. cap. 8. n. 11. Tolet. in sum. lib. 2. c. 3. Busemb. tr. 3. de Eucb. cap. 2. dub. 2. art. 2. Resp. 1. resol. 3. n. 5. Chiavetta l. cit. & La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 76. §. 3. ubi proponit, & resolvit casum sequentem: Titius in prima Missa incogitanter sumpsit in os quinque aut sex guttulas ablutionis: sed reflectens, & non audens vel expuere, quia sacre species erant admixtae; nec deglutire, ne fracto Jejunio impediretur ab aliis Missis legendis; tamdiu in ore retinuit, donec ore saliva replete, nihil amplius reperiatur de vino, sicque deglutivit tamquam salivam. Queritur: an manserit jejunus? R. Sporer dubitavit, propendens magis, quod fructum esset jejunium, quod omnino puto fractum fuisse; quia vinum illud non poterat dici se habere per modum salivae, ut colligitur ex dictis p. 1. n. 566. Nec saliva illa videtur potuisse sufficienter diluere vinum, adeoque dici debuit potius saliva descendere per modum vini, quam vinum illud per modum salivae. Hac La-Croix. Et confirmo ex S. Tho-

ma 3. par. quæst. 80. art. 5. ad 4. ubi vult quantitatem vini, vel aquæ esse valde parvam ut permisceatur saliva inseparabiliter, unde in rubrica stilla aquæ nominatur. Quod etiam, eodem S. Thoma laudato, monet Gavant. in Rubr. Miss. par. 3. tit. 9. n. 3.

Interrogabis hic. Utrum hodie 29 Sacerdos possit celebrare secundam vel tertiam Missam, si in prima vel secunda infuderit aquam in Calicem immediate aut paulo ante consecrationem?

Ratio præsentis dubii oritur; quia, cum præceptum ecclesiasticum admiscendi aquam Vino consecrando, instantum urgeat; ut si ex oblivione, aut oscititia Sacerdos illam non infuderit tempore suo ante oblationem Calicis, statim animadvertisens, infundere debeat, etiam immediate ante ipsam Consecrationem juxta Rubr. Miss. de defec^t. in celebr. tit. 4. n. 7. Videtur idcirco Aqua in tali causa tam modico temporis intervallo non posse in Vinum converti: Sunt autem Theologi, qui aquam in Vinum converti oportere docent, ut deinde in Sanguinem convertatur per verba consecrationis: quod si aqua, consecratione peracta, in sui substantia maneat, videri posset Sacerdos ex sumptione Galicis non manere in tali casu jejunus, ut aliam Missam celebrare licite possit.

Verum respondeo ad quæsum: ex SS. Patrum. & Theologorum calculo longe probabilius esse, Aquam absque ulla prævia conversione in Vinum, converti simul cum Vino in Sanguinem Christi. SS. Patres enim diserte docentes, aquam Vino miscendam in calice; utramque mixtum dicunt fieri Sanguinem Christi., nihil

hil de conversione aquæ in Vinum perhibentes. Theologi autem Conversionem istam requirentes, rem valde in arcto constituunt: enimvero si exquirunt præviam conversionem aquæ in Vinum; quemadmodum certum tempus exigunt, ut ea fieri possit, ita & determinatam Vini generositatem, & quantitatem respectu aquæ figere debent; patet enim non ex solo tempore, sed etiam ex Vini valore celeriore aut tardiori conversionem aquæ in Vimum pensari debere. Sed de ipso tempore, rursus ambigua res esset in tanta Sacerdotum celebrantium varietate, quorum alii aliis multo celeriores sunt in celebrando; alii aliis minus Vini adhibent: quin etiam vina ipsa in variis locis generositate sunt varia, & alicubi valde debilia: quibus in casibus, juxta hos Doctores, nedum pro Sacerdote infundente aquam immediate ante consecrationem, sed etiam pro qua cumque Missa, & consueta ipsa aquæ infusione, esset incerta *Conversio Aquæ* simul cum Vino in Sanguinem: quod tamen omnino non est dicendum, cum pro certo habendum sit, Aquam Vino infusam converti in Sanguinem Christi. V. Benedict. XIV. *del Sacrificio della Messa sect. 1. c. 15. §. 4.*

Quod si quis, tanquam ad confirmandam prædictorum Theologorum opinionem, proferre velit nonnullas liturgias, ut Græcorum, & quorundam Regularium, qui aquam infundunt in Calicem, antequam Missam incipient; hi certe errant, si putant id fieri, ex eo quia prædicti Græci, & Regulares velint tali prolixiori intervallo efficere probabiliter conversionem Aquæ in Vinum:

ut optime notat ipse Benedictus XIV. ex Juenin *dissert. 4. de Sacr. qu. 2. de Eucbar. §. 3.* sed fit ex mera consuetudine præparandi ipso Missæ initio omnia necessaria ad Sacrificium.

Cæterum pro casu supra posito ipse Suarez (qui tamen Theologis adhæret requirentibus conversionem Aquæ in Vinum, antequam convertatur in Sanguinem) putat, Sacerdotem prædictum posse se existimare jejenum; quia etiamsi Aqua maneat aqua, cum tamen recipiatur per modum unius Sacramenti, & ex præcepto Ecclesiæ, non videtur esse potus ex interditis ad celebrationem alterius Missæ. Cohæret Vazquez, quem laudat De-Lugo *De-Euch. disp. 4. sect. 3.*

Neque tamen defuere Theologi qui putaverint ipsam hostiam consecratam frangere jejunium naturale ad Communionem requisitum, quos tamen rejiciemus infra qu. 9. n. 36.

Qu. VIII. An liceat hodie Sacerdoti communicare extra Sacrificium sive per seipsum, sive omnino more laico per manus alterius Sacerdotis; & semel, aut bis celebrare Missam?

R. Negative, quia non ad simpliciter communicandum ter in Natali Domini facultas a jure & consuetudine conceditur; sed solum conceditur, hac die Sacerdotes ter celebrare; ac per consequens ter intra Sacrificium, ad illud videlicet consummandum, & nullo modo extra illud communicare, si celebraverint, aut celebrare voluerint. Quintanadvenas in *Singul. to. 1. tr. 4. de Euch. Singul. 9. Cardinalis de-Lugo de Eucbar. disp. 20. sect. 1. n. 43.* Franc. de-Lugo *de Sacram. lib. 4. de Euch. c. 9. qu. 5. n. 46.* Diana *edit. coor. to. 2. tr. 4. R. 96. §. 3.* & to. 3.

¶ 1.

tr. 1. R. 54. §. 11. Vafquez qu. 80.
art. 11. disp. 214 c. 3. fine. Merat.
tom. 1. par. 4. sit. 3. na. 15. Go-
bat apud La-Croix lib. 6. par. 1. de
Sacrif. Mis. qu. 32. §. 8. n. 242.
Videri etiam potest Suarez to. 3. in
3. par. disp. 69. seet. 4. §. Dices sal-
tem.

31 Hinc colliges: Diaconum Cardina-
lem, qui ministrans Summo Ponti-
fici hac Nativitatis die communicat
in Missa sub utraque specie, non
posse, si Sacerdos sit, alias duas
Missas, nec unam privatam celebra-
re, nec ante, nec post illam Com-
munionem; nisi Pontifex peculiari-
ter, & expresse cum eo dispensem.
Diana edit. coord. to. 2. tr. 1. R. 96.
§. 2. ¶ 3. & rursus to. 3. tr. 1. R.
54. §. 11. Quintanadvenas, Fran-
ciscus de-Lugo, & Cardinalis de-
Lago ll. cit.

Idem dic de aliis Cardinalibus
Diaconi; qui hodie in praedicta
Missa recipiunt Communionem lai-
calem; & de Canonico S. Petri,
qui hodie cantat Evangelium in
Missa, & accipit Eucharistiam a
Celebrante; ac de similibus Sacer-
dotibus, qui hodie in Missa Sole-
mni Diaconi Officium gerentes,
communicant de manu Episcopi:
hi omnes ante, vel post hujusmodi
Communionem nequeunt celebrare
Missam ullam: quidquid in contrarium
affirmaverit Hieronymus Columbus
apud Dianam cit. R. 96. §. 11: car-
jus sententiam ibidem Diana §. 2.
dicit, esse prorsus rejiciendam, tuon
ob rationem supradictam; tum ob
ipsam proxim.

32 Posset tamen Episcopus hac die
ordinatus, communicare in Missa;
in qua ordinatur; & postea legere
alias duas Missas; nam in Missa,
TOM. IV.

in qua ordinatur, est etiam simus
sacrificans. La-Croix l. cit. Diana
in edit. coord. tom. 4. tr. 8. R. 94.
§. 1. & Quintanadvenas apud eum;
cum quo etiam §. 2. consequenter
docet: Sacerdotem ordinatum in
die Nat. posse post Ordinationem
alias duas Missas dicere; & §. se-
quenti solvit difficultates, que fieri
possent in contrarium hujus ultimae
Doctrinæ.

Colliges 2. Quod Sacerdos, qui 33
hodie emitteat Professionem
solemnem in sua Religione, etiamsi
hujus Constitutiones sub gravi pec-
cato ad Communionem obligarent
in emissione Professionis, imo etiam
si haec sine illa foret nulla, adhuc
non posset celebrare, si profiteatur,
& consequenter si communicet mo-
re laico. Ita Quintanadvenas l. cit.
n. 4. Non carere autem Mysterio,
quod sacra ministretur Eucharistia
mox post emissam Professionem ei,
qui illam emisit, a Sacerdote Cele-
brante, qui eamdem acceptavit: do-
cet, & explicat Peliz. in Man. Regul.
to. 1. tr. 3. c. 1. qu. 1. n. 23.
Cum (inquit) Sacerdos dans Eucha-
ristiam, indicet, se acceptare Profes-
sionem, ¶ in suam Communionem Spi-
ritusalem Professum recipere: Deus au-
tem, ¶ Christus seipsum principaliter
dans, auxilium suum, ad fidem sibi
datam servandam, tacito promittat;
pignusque singularis premis postea com-
sequendi, si ab ea non deficiat, tri-
buat Professo, interior Christum ipsum
fuscipliendo, cum adducente quasi in fi-
dejussorem, Deoque offerente de fide, ac
promotione prestata servanda. Hæc
Pelliz.

Rursus laudatus Quintanadvenas
l. cit. n. 7. ponit casum, quo quis
ex voto, aut precepto teneatur ad
E e mi t-

emittendam professionem in die Nativitatis, (idem intellige de quo cumque alio die Festo ex præcepto:) & ad communicandum in ejusmissione: aliunde vero alicui Parochiæ, aut Oppido præsit; ita ut alter non sit Sacerdos, qui populo Missam dicere possit; & resolvit, hujusmodi profitentem debere omittere Communionem, & sine ea facere Professionem, nisi hæc sine illa sit irrita ob singulare Religionis statutum; tunc enim transferre in alium diem Professionem, & hodie celebrare debere Sacerdotem, docet, ut populus Missam audiat: stricior est, inquit, hæc obligatio ultiote ex iustitia, quam emissio Professionis, vel Communio etiam voto, sive præcepto ad hunc, vel alium similem diem Festivum alligata; unde hæc illi postponenda, quia tunc non obligat. Et hæc strictrius intelliguntur, si Professurus sit Parochus. Ita Quintanadvenas. Qui tamen docet: posse dari duos casus, quos exponit n. 6. in quibus dumtaxat, ratione dandi, aut sumendi Viatitum, licet Sacerdoti Communio laica; & eodem die celebratio Missæ; quos casus hic prætereo; sunt enim rarissimi, & etiam valde controversi apud Doctores; sed & nos cum communiori alibi docebimus: bis in uno die communicare, etiamsi ex Viatico, non dicere. Vide dicenda tr. 2. lib. 5. secunda parte, in ejus 1. par. c. 3. sed. 2. qu. 8. nu. 19. Adde quod siliceret bis in die communicare, diceret etiam bis in die celebrare, ratione ministrandi Viatici; quod tamen cum communis sententia negavimus lib. 1. cap. 2. n. 9. f.

34 An autem Sacerdos debet Communi-

nionem Laicam, & celebrationem, deinde factam, accusari debet apud S. Inquisitionis Tribunal; illudque de hoc crimine cognoscere possit? Affirmat, & probat laudatus Quintanadvenas l. cit. singul. 10.

Colliges denique 3. Multo minus 35 posse Laicos ter, aut bis communicare in Festo Nat. ut monent Diana edit. coord. tom. 2. tr. 2. R. 36. §. 14. Cardinalis de Lugo de Euchar. disp. 16. sect. 3. num. 59. & alii ex laudatis Auctoribus; & videri possunt dicenda tr. 2. l. cit.

Qu. IX. An Sacerdotes communicando in secunda, & tertia Missa, quam hodie celebrant, possint dici, communicare jejuni: non obstante quod in prima Missa purificationem non sumpserint?

R. Fagund. 3. præc. Eccl. l. 3. c. 8. num. 11. supponit, Hostiam consecratam frangere jejunium naturale ad Communionem requisitum; & asserit, quod si Sacerdotibus in die Nativitatis Domini conceditur ter celebrare, adeoque & communicare post sumptionem hostiæ in prima Missa, id ex privilegio sit, emi in prima Missa purificationem Calicis, & abhunctionem ante sumpseriat. Putat itaque Fagundez, Sacerdotes in prædicto casu nequaquam communicare iesus nos.

Verum tamquam omnino certum mihi est: hostiam consecratam non frangere jejunium naturale, tale, quale ab Ecclesia exigunt, & quod ipsa intendit servari debere ante communionem. Sane si mens Ecclesie esset concordare priuilegium Sacerdotibus in hac dicta, ut celebret secundam & tertiam Missam non jejuni, nonne impotius esset talia

ta

severitas, ne sumatur ablutio & purificatio in prima & secunda Missa, ad servandum jejuniunum requisitum pro Communione? Pluribus id confirmari posset rationibus, a quibus abstinenceo, cum quaestio mere speculativa videatur, & certo parum faciat ad praxim. Coeterum hanc sententiam in terminis defendit Thomas Hurtado, quem adducit, sequiturque Diana edit. coord. tom. 2. tr. 1. R. 128. Suarez tom. 3. in 3. par. disp. 68. sect. 4. si dico secundo. Id supponit item La-Croix lib. 6. part. 1. de Euch. qu. 108. q. 12. Sa V. Euch. nam. 29. Idque etiam optime colligi potest ex doctrinis expositis a. Franc. de-Lugo l. 4. de Euch. c. 7. qu. 4. & quest. 9. Et apud laudatum Dianam videri etiam possunt argumenta, quae pro hac sententia faciunt, & quomodo sensus communis Doctorum habeat, Hostiam consecratam non frangere jejuniunum naturale praedictum.

37 Qu. X. Qui unicam Missam legere velit in Festo Nativitatis, quamdam ex tribus legere debeat?

R. Posse quam maluerit, sive nocte, sive in Aurora, sive in die celebret, docent Suarez tom. 3. in 3. par. disp. 80. sect. 4. ante medium; Diana edit. coord. tom. 2. tr. 1. R. 97. Franc. De-Lugo l. 5. de Miss. c. 5. qu. 6. n. 66. Reiffenstuel theol. moral. tom. 2. tr. 14. dis. 5. quest. 9. Concil. 3. n. 112. & alii apud ipsos: quia facultas legendi tres Missas in hoc Festo non limitatur ad hanc, vel illam Missam legendam ei, qui nolit uti hujusmodi privilegio, sed unicam legere velit. Ergo cum liberum sit cuilibet Sacerdoti, celebrare vel non celebrare tres Missas; non est unde obligetur ad hanc potius,

quam ad aliam. Gayantus autem in Rubri Miss. par. 4. tit. 3. n. 6. fin. vult, illum debere legere primam, aut tertiam potius, cuius oratio cum officio concordat. Arnaud. & Lohn. apud La-Croix lib. 6. p. 2. qu. 76. q. 1. & Reiffenstuel l. cit. suadent legere tertiam ob dictam rationem. Alii vero suadent legere accommodatam temporis, quo celebrat; nempe si legat in nocte, primam: si in Aurora, secundam: si die, tertiam. Ego autem absolute dico: debere legere tertiam, quia est conformior Officio. Profecto qui nos vult gaudere privilegio, debet stare coniuncti Regula: ut per se patet. Regula vero communis habet, quod Missa, quo ad fieri potest, cum officio conveniat: ut præcipitur in Rubr. gen. Miss. Rom. tit. 4. n. 3. fine: idque jam recte præcipere solent Di-rectoria.

Qu. XI. Supposita communi Doctorum sententia, quod etiam in omissione verborum Canonis Missæ detur parvitas materiæ: puta, si omittatur unum, vel alterum nomen alicujus Sancti, aut verbum aliquod ad Sacrificii essentiam, & Sacramenti confectionem minime requiritum: (de qua re vide Dianam edit. coord. tom. 2. tr. 1. R. 192. & videri possunt dicenda tr. 2. in Dom. Resur. n. 22.) Hac supposita sententia queritur; utrum peccaret mortaliter Sacerdos, qui in singulis tribus Missis hodie omitteret in Canonie materiam parvam; quæ tamen tres singulæ materiæ parvæ, si unirentur, sufficerent ad materiam gravem? Puta si in qualibet Missa omitteret quis tria Nomina Sanctorum; siquidem post ultimam Missam diceretur, omississe in Canone Sancto-

E e' 2 r. m'

rum nomina novem ; quæ quidem omissio , si in una tantum Missa fieret , esset utique materia gravis , ut docet Diana l. cit.

R. Ad affirmandum inclinat Bernal apud Dianam *edit. coord. 10. 2. tr. 1. R. 223. §. 1.* Nam ponit exemplum de eo , qui in tribus Missis Nativitatis omitteret particulam *Enim* in verbis consecrationis . Et supposito , quod illam particulam in una Missa omittere , secluso scandalo , & contemptu , sit veniale : (quod quidem alii contra alios docent ; Vid. La-Croix lib. 6. par. 1. qu. 9. §. 4. n. 43.) in illa adhuc suppositione dicit Bernal , quod in omnibus tribus Missis vocem *Enim* omittere , fortassis , etiam contemptu secluso , Doctors mortalis damnarent . Unde patet , Bernal inclinare ad dicendum , quod si in singulis Missis Nat. tanta quantitas parva omittatur , quæ simul unita appareat gravis , graver peccetur . Sed hanc opinionem non videtur approbare Diana l. cit. §. 2. & multo minus approbat , si omissio prædicta fiat in tribus Missis distincto tempore juxta Rubricam celebratis . Ego quidem etiam abso- lute dico , quod , si in singulis tri- bus Missis Nativitatis adhuc succe- sive , & sine interruptione celebratis , materia parva etiam in Canone omit- tatur ; singulæ tres hujusmodi mate- riae parvæ non coalescant ad facien- dam unam materiam gravem . Ra- tio est , quia cujuslibet Missæ cele- bratio est Sacrificium , & Missa om- nino distincta ab alia ; quare sicut materia parva omissa hodierna die , non coalescet cum altera materia parva , quæ omittatur in Missa die crastina ; ita dicendum est , nec coa- lescente illam , quæ omittatur in tri-

bus Missis hodie etiam successive ce- lebratis : cum similiter semper sint Missæ inter se omnino distinctæ . Profecto si haec coalescentia trans- gressionum ratione Missarum succe- sive celebratarum admitteretur , se- queretur quod Malitia Celebrantis tres Missas in die Nativitatis in peccato mortali , etiam coalesceret in unum numero mortale , esto notabiliter gravis : quod tamen est contra com- munem Doctorum sensum , omnino notarium , in hujusmodi , tria nu- mero distincta mortalia : ergo si non coalescent mortalia ; neque coales- cent Venientia . Favet etiam Suarez , quem laudat , sequiturque Diana , *edit. coord. 10. 8. tr. 3. R. 2. §. 3.* ubi docet , quod , si quis voelet in- determinate pro aliquo die audire tres Missas , & ex qualibet illarum omittat partem minime notabilem , non peccet mortaliter : licet illæ tres parvæ quantitates videantur forte , & de facto judicaverint aliqui , illas uniti inter se , cum sint partes ma- teriarum ejusdem rationis , & pertineant ad unam , eamdemque materiam vo- ti . Ergo multo minus mortale erit in nostro casu omissio non notabilis in singulis tribus Missis Nativitatis .

Qu. XII. An tres Missæ Nativi- 39
tatis possint celebrari in tribus di- versis Altaribus , aut etiam Eccle- siis ?

R. Affirmative : si enim celebrari possint , imo congruentius celebra- tur diversis temporibus ejusdem diei : scilicet in nocte : (nunc saltem quoad primam Missam solemnem propter dicenda n. 65.) in Aurora ; & or- to jam Sole ; non est cur afferamus debere legi in uno , & eodem Alta- ri , aut Ecclesia ; & ita tenet Chia- vetta *Consult. 158.* Et confirmatur

ex eo , quod notatur in Ordinibus Romanis , & refert etiam Vulgatus Alcuinus de divin. Offic. tit. 1. de Nativitat. fine :: Sumnum Pontificem in hoc Festo Nativitatis Domini celebrasse olim hodiernas tres Missas in tribus Ecclesiis diversis : nimurum primam in Ecclesia S. Mariæ Majoris : alteram in Ecclesia S. Anastasie , cujus hodie habetur Commemoratio in eadem Missa secunda : tertiam denique in Basilica S. Petri.

Animadvertisendum vero est primo cum Merato to. 1. p. 1. tit. 3. n 14. quod in hoc casu , quo celebretur in tribus diversis Altaribus , seu in tribus diversis temporibus diei juxta Rubricam hodiernam ; Calix post primam , & secundam Missam relinquendus erit super Corporale usque ad finem Missæ , ob respectum Sacramentorum specierum , utpote nondum purificatus : Missa vero finita , Celebrans ipse asportabit eum in Sacristiam , ubi similiter super Corporale conservatus manebit clausus in aliquo loco decenti , quemadmodum de Calice Missæ solemnis dicetur inferius n. 77. In defectu autem Sacristæ relinquatur super Altare modo praedicto . Poterit etiam Calix purificari vino , & ablui aqua , ac deinde abstergi de more ; Purificationem vero , & ablutionem vel Purificatorio imbibitam Celebrans faciat siccari , vel in vasculo mundo reponat posito super Corporali , & Palla teclo , in Sacrarium projiciendam , postquam species sacræ penitus evanuerint ; vel potius asservet , ut alia die ipse aut alter sumat in Missa . Ita La-Croix loco mox citando . Nullo autem modo hujusmodi purificatio , & ablutione dari potest Laico communicanti :

peccaret enim graviter tam Sacerdos , quam Laicus ; eoquod agerent contra consuetudinem universalem Ecclesiarum Latinarum ; ita cum De-Lugo La-Croix lib. 6. par. 1. qu. 102. §. 2. Bened. XIV. de Sacrific. Miss. lib. 2. c. 22. num. 5. Licet oppositum putet esse probabile Cavalierius comment. in decr. S. C. R. to. 4. cap. 4. in d. 13. n. 39. dummodo non præbeatur ex Calice ; satetur tamen , ab hujusmodi purificatione præbenda Laicis omnino abstinendum esse , plurimas ob causas , & contentiones , quæ facile inter fideles exorirentur .

Animadvertisendum secundo : in eo casu , quo Calix asservatus , seu relictus fuerit super Altare minime purificatus : ne Calix praeditus Purificatorio abstergatur ab altero Sacerdote , qui illo nondum purificato ad sacrificandum utetur . Merat. l. cit. quemadmodum in prima Missa post sumptionem Calicis , & item in tota secunda , ac denique in tertia Missa ante sumptionem , & purificationem Calicis singulos Celebrantes ab hujusmodi Calicis nondum purificati abstersione abstinere debere monebimus subs. §. n. 76. & legatur etiam ibi doctrina tradenda quæst. 1. num. 82.

S U B S. II.

De stipendio , & applicatione trium Missarum in Feste Nat. Dom.

Q. I. An possit quis in Natali Domini pro tribus Missis acceptare tria stipendia ?

R. Affirmative ; ita Cardinalis De Lugo de Eucuar. disp. 21. sect. 1. n. 18. Pasqual. & Aversa , quos civitat. sequiturque La-Croix l. 6. p. 2. qu. 12.

qui 12. §. 14. & quidem ita ubique fere receptum esse, testatur Béne-
dictus XIV. Constat. § 1. incip.. Quod expensis. to. 2. Bullar. sui.

41. Qui H. An Parochus, aut quivis similem curam Animarum actu exercens, si hodie legat tres Missas, teneatur singulas applicare pro Parochianis suis?

R. Negative; sed applicata una pro Parochianis, reliquias duas potest applicare cui volet; ita cum aliis La-Croix lib. 3. par. 1. q. 173. Dixi: applicata una pro Parochianis: quia Parochus, aut quivis similem curam Animarum actu exercens, teneatur applicare Missam pro Parochianis suis in communi, quando iitententur audire; nec potest illam pro aliis applicare, aut pro hujusmodi applicatione elemosynam percipere; de qua re vide La-Croix l. cit. & Zachar. in illum locum Patris La-Croix, Lucium Ferrar. in sua Biblioth. edit. 3. Bononi. V. Mis-
sa art. 3. Gaval. to. 3. c. 8: in decr. 13. & dirob. sequ. O tom. 5. c. 28. a. n. 16. ad 24. & Constat. Benedicti XIV. incip. Cum semper in qua-
tamen limitationes, quedam ap-
ponuntur; ac quoad hoc onus im-
plendunt, regulæ præscribuntur pro-
existentibus intra Italiam, quæ
constitutio extat to. 1. Bull. lau-
dati Pontific. nu. 103. eamdem de-
scriptam inyenies apud Ferrar. l. cit.
& apud La-Croix post laudatum lo-
cum in editionibus, quæ habeant in-
serta Additamenta P. Zachariæ; &
apud Cavaler. l. cit. c. 28. Videri
etiam potest laudatus Benedict. del-
la Messa sez. 2. c. 2. sub initium,
alias de Sacrif. Miss. lib. 3. cap. 8.
n. 2. O to. 1. Notificat. 10.

42. Qu. III. An Celebrans ex stipen-

dio pro aliqua fundatione, si legat tres Missas, teneatur singulas applicare pro Fundatore?

R. Negative: sed applicata una pro Fundatore, potest reliquias duas pro se, vel pro aliis celebrare etiam ex stipendio: nam Fundator unam Missam quotidie requisivit; nisi forsitan expresserit, & Cappellanus se se obligaverit ad tres hodie celebrandas Missas, ac Fundatori predicto singulas applicandas; ita Diana edit. coord. tom. 2. tr. 1. R. 64. §. 2. Francis. De Lugo de Sacram. lib. 5. de Missa cap. 11. quest. 6. num. 62. Averla, & Fraxinellus apud ipsum & Lexana in Sum. V. Missa n. 44. Benedict. XIV. de Missa sect. 2. c. 2. versus finem, alias lib. 3. c. 9. n. 9. & Pasqual. apud eum, ac Petrizar. in Man. Regul. tom. I. tr. 5. cap. 9. sect. 4. qu. 14. num. 112. qui etiam alias rationes adducit.

S U B S. T I I.

De Missis in Oratoriis privatis.

43. PRODIE non licet celebrare in Ora-
torio privato. ex decr. S. C. R.
17. Noveb. 1607. quod dedimus 6.
Januar. n. 38. Intellige nisi Orato-
rium ab Apostolica Sede infirmo
concessum sit ex causa infirmitatis;
tunc enim etiam hodie, sicut cœte-
ris diebus, qui excipi solent, cele-
brare licet. Vide dicta 6. Januar.
n. 36. Utrum vero possit in Orato-
riis privatis celebrari Missa in die-
bus Festivis immediate sequentibus
diem Natalis Domini? Examinavi-
mus l. cit. n. 40. Ipso etiam Nati-
vitatis die licere celebrare in Orato-
rio privato ex privilegio Bullæ Cru-
ciatæ,

cias, docebimus tr. 2. l. 4. par. 1.
c. 2. n. 237.

- 44 Sacra Congr. Concilii interrogata
an in Oratorio privato, in quo ex
causa infirmitatis a Sede Apostolica
conceditur, ut Missa die Nativitatis
Domini celebretur; tres Missæ ab
eodem Sacerdote celebrari possint,
vel unica tantum Missa sit celebren-
da? Respondit: ad primam dubii par-
tem affirmative, & ad secundam nega-
tive. S. C. C. 13. Januar. 1723,
tom. 3. Resolut. Concil. pag. 116.
edit. Urbin. an. 1739. Videri etiam
potest Benedict. XIV. Epist. Encycl.
de Orat. privati. incip. Magno. §. 18.
estque n. 81. inter ejus Constitut.
select. p. 2. & idem de Missa sect. 2.
c. 1. §. 3. post initium; Joan. Bapt.
Gatticus de Orat. domest. c. 27. n. 3.
qui monet, celebrari non posse præ-
dictas Missas ante Auroram: cum
id in ipsis Ecclesiis pro hac etiam
nocte prohibitum fuerit, vide dicen-
da subs. sequ. n. 65. Hoc eodem die
Nativitatis ex privilegio Bullæ Cru-
ciatae licere etiam celebrare tres Mis-
sas in oratorio privato; & posse etiam
legi ab uno eodemque Sacerdote,
docebimus tr. 2. l. cit. n. 238.

S U B S. IV.

De hora celebrandi Missas Nativitatis

Ubi

De Jejunio naturali ad celebrationem
requisito.

- 45 RUBRICA Missalis tribus Missis Na-
tivitatis celebrandis assignat tria
tempora: videlicet primam Missam,
præscribit celebrari in nocte, secun-
dam in Aurora, tertiam in die,
seu in plena luce. Item Rubrica ge-
nere Missal. tit. 15. n. 4. præscribit

de Missis Conventualibus celebrandis
in Festo Nativitatis, ut prima Mis-
sa Conventualis dicatur post medium
noctem, finito Te Deum in Matuti-
no. Secunda in Aurora, dictis Lau-
dibus, & Prima Hora Canonica.
Missa denique Tertia in die; scilicet
usuali, post Horam Canonicaem
Tertiam: vel ut aliter ex dispositio-
ne Apostolica disponatur. Vide di-
cenda n. sequ. Platina quoque in
vita Telephori scribit: tertiam Mis-
sam celebrandam eadem hora diei,
scilicet hora Tertia, quando nobis dies
Redemptionis, & Veritatis illuxit,
Sub quanam verq obligations in Mis-
sis Conventualibus servanda sit distri-
butio prædicta? significabimus infra.

Quæ sit Aurora? Quove diei tem-
pore fiat? vidimus l. 1. c. 1. art. 4.
& 6. num. 25. & art. 9. sect. 10.
n. 47.

Noctis nomine intelligitur hic me-
dia nox, quæ pertinet ad diem ci-
vilem Nativitatis: ut sperie habet
cit. Rubr. Miss. Porro dies civilis,
quo uti solet Ecclesia, computatur
a media nocte ad medium noctem;
secundum dicta lib. 1. c. 1. art. 1.
n. 5. Quanam vero noctis hora ca-
dat media nox die ista 25. Decem-
bris? Unusquisque respiciat Regionis
situm, in qua versatur, & distantiam
a Polo Boreali; profecto variat pro
varietate altitudinis Poli prædicti &
distantia Regionum ab eo: Videan-
tur Calendaria approbata, quæ pun-
ctum mediae noctis signata consueve-
runt.

Media nox, seu iphius-initium com-
putari, & attendi debet ad momen-
tum, & punctum Ecclesiasticum;
id est sicuti ex voluntate, & consue-
tudine Ecclesiarum designatur per horo-
logia communiter bene regula, vel
per

per Calendaria approbata; videantur dicta 1. i. cap. 1. art. 3. & 6. Ubi autem non est media nox, quando-
nam incipi possit celebratio Missæ die ista 25. Decembr.? habes ex di-
ctis cit. c. 1. art. 2. Prima itaque Missa, quæ præscribitur celebrari in
nocte Nativitatis Domini, inchoanda non est ante medium noctem, ut
etiam recte animadvertisit Suarez 1.
infra cit. Merat. t. 1. p. 4. tit. 3.
n. 6. quia ante medium noctem non-
dum adest dies civilis, qui pertinet
ad Festum, & in quo celebratur ci-
viliter Festum Nativitatis. Per se au-
tem potest inchoari statim post me-
dium noctem, ut docent Auctores
communiter. Francisc. De-Lugo de Sa-
cram. lib. 5. de Miss. c. 5. quæst. 6.
n. 63. De Abreu Instit. Paroch. lib. 4.
c. 13. n. 115. Tambur. method. cele-
br. Miss. lib. 1. c. 6. §. 4. num. 3.
Diana edit. coord. to. 2. tr. 2. R. 86.
§. 2.

46 Sanctus Pius V. sustulit omnia
antiqua privilegia, ex vi quorum
nonnulli privilegiati celebrabant pri-
mam Nativitatis Missam ante me-
dium noctem: Bulla IV. to. 2. Bull.
Rom. incip. Sanctissimus. 29. Martii
1566. & meminit Benedictus XIV.
de Missa sect. 2. c. 1. §. 3. prope
finem; alias lib. 3. c. 7. num. 5.
Nimirum perpetuo valitura Constitu-
tione, quibusvis Prælatis, Capitu-
lis, Clericis, Fratribus, aliisque Su-
perioribus, & personis eamundem
Ecclesiarum, Monasteriorum, Con-
ventuum, Domorum, & aliorum
piorum locorum, in virtute sanctæ
obedientiæ, & sub indignationis
suæ, ac perpetuæ suspensionis a di-
vinis poena, districtius inhibuit, ne
Missas Vespertino tempore, quavis
licentia, aut prætextu, celebrare,

vel celebrari facere præsumerent:
Et est animadvertisendum, quod per
verbum illud: quovis *prætextu*: vi-
deatur a Pontifice abrogari etiam
quævis præcedens consuetudo in con-
trarium. Unde etsi id, quod per
consuetudinem est introductum, non
venire in odiosis nomine privilegii,
neque revocari revocatis privilegiis,
doceat cum Ills. La-Croix lib. 1. q. 79.
§. 3. num. 572. Dicendum tamen
est: nec privilegium, nec consuetu-
dinem valere contra allegatam Con-
stitutionem, in qua non simpliciter
de privilegio sermo fit, sed de pri-
vilegio *quovis prætextu* Consuetudi-
nem proinde ipsam immemorabilem
nova indigere Sum. Pontificis con-
firmatione, ut valeat. Hinc ju-
re merito Francisc. Antonius Za-
charias in sua dissert. de Casuisticæ
Theologie Originibus, locis, atque præ-
stantia par. 2. cap. 3. alias de locis
Moral. theolog. tr. 2. c. 2. ubi de Ro-
manorum Pontificum Decretis, eo-
rumque usu in morali Theologia,
inter alios Canones, quos ibi sta-
tuit, hunc ponit ordine septimum:
*Privilegiorum per Pontificem univer-
salis abrogatio non impedit, quominus
alicui abrogata privilegia iterum per
alium Pontificem, aut etiam per eum-
dem concedantur.* Hinc etsi communi
Scriptorum suffragio post S. Pii V.
Constitutionem: Sanctissimus in Chri-
sto: non liceat ullibi celebrare Missas
in pervigilio Nativitatis ante medium
noctem, esto ex vi præcedentium pri-
vilegiorum id olim in Ecclesiis aliquot
obtinuisse; tamen is mos etiamnum
in quibusdam Venetiis Temptis li-
cite perseverat, vel ob alia privilegia
posteriore Ævo inducta, vel ob vere-
rum privilegiorum Confirmationem.
Hoc ipsum docet Benedictus XIV.

de

de Synod. Diœces. lib. 6. c. 8. n. 9.
& in confirmationem videri potest
Lucius Ferraris in sua Biblioth.
tom. 5. V. Missa. art. 5. num. 51.
edit. 3. Bonon. ubi plures notat Ec-
clesias præfato Venetiis gaudentes
privilegio: inter quas etiam com-
memorat unam, cui novissime fuit
hujusmodi concessa facultas a Bene-
dicto XVI. an. 1745.

Igitur alicubi sive ex speciali dis-
 pensatione Pontificia, sive ex con-
 suetudine retineri permitta, seu con-
 firmata post allegatam Constitutio-
 nem Pii V. celebratur prima Nati-
 vitatis Missa ante medium noctem
 Nativitatis: ut Romæ in Sacello
 Pontificio, & Venetiis in Templo
 S. Marci Evangelistæ, & quibusdam
 aliis ibidem Ecclesiis a Lucio Ferr.
 l. cit. notatis: ut iam dictum est;
 de qua Missa ante medium noctem
 Nativitatis celebrata fusius agemus
 subl. 6. Atque hæc quidem specia-
 lis dispensatio est, & privilegium
 particolare; illud autem primo di-
 gitum celebrandi primam Missam Na-
 tivitatis mox post medium noctem,
 constat esse commune, nisi aliter,
 justis de causis, a legitima Potesta-
 te dispositum fuerit: ut quidem pro
 Missis privatis aliter dispositum vi-
 debimus inf. n. 65.

47 Vult Francolinus de Temp. Horar.
Canon. sc. 40. num. 2. nec dissentit
Gavantus in Rubr. Miss. par. 4.
tit. 3. num. 5. ut celebraturus pri-
main Missam mox post medium no-
ctem Nativitatis, sit jejunus per ho-
ras circiter sex ex quadam con-
gruentia: atque adeo jejunium na-
nurale ad communionem requisitum
incipiat ante medium noctem. Id
utique exigi non potest, nisi ex
mera congruentia; enim vero, quan-

TOM. IV.

tum ex vi præcepti, qui adhuc
 paulo ante medium noctem desierit
 manducare, aut bibere, nihilomi-
 nus posset statim post medium no-
 ctem Nativitatis Dōnini celebrare,
 atque adeo communicare: ut recte
 ait Busemb. lib. 1. par. 1. tract. 3.
 de Eucharist. c. 2. dub. 2. art. 2.
Resp. 2. resolut. 4. Diana edit. coord.
tom. 2. tr. 2. R. 86. & Henriquez
 apud ipsum; nec non Meratus
tom. 1. par. 4. tit. 3. num. 12.
 confer dicta tract. I. lib. 1. cap. 1.
 art. 90. sect. 9. nu. 45. & art. 10.
 num. 86. sicutque Missale Rom.
 ubi de defect. in Celebr. Miss. tit. 9.
 num. 2. Profecto ad jejunitum na-
 turale pro Communione requisitum
 sufficit, quod nihil cibi, aut potus
 sumptum fuerit post medium no-
 ctem, ex una parte; ex alia parte
 vero certum est, non opus esse, ut
 post sumptum cibum intercedat so-
 mnus, aut digestio cibi: uti habet
 communis cum D. Thoma, & Aver-
 sa apud La-Croix lib. 6. par. 1.
 quest. 108. §. 15. Suarez tom. 3. in
 3. par. disp. 68. sect. 4. versus fin.
 Cardinalis de-Lugo de Eucbr. disp. 15.
 sect. 2. num. 38. (alias per erro-
 rem 39.) Francisc. de-Lugo de Sa-
 cram. lib. 4. de Eucbr. cap. 7. qu. 5.
 num. 44. Benedictus XIV. de Missa
 sect. 2. c. 4. §. 2. post initium, &
 Missal. Rom. l. cit. Porro absolute
 dicitur jejunus pro illa die, in qua
 urget præceptum, qui post medium
 noctem nihil comederit, aut bibe-
 rit, quamvis cibum ante sumptum
 non digesserit. Nec hujusmodi di-
 gestio est aliunde necessaria, & re-
 quisita ex ullo jure, ut testatur
 Suarez, & Franc. de-Lugo ll. cit.
 Neque unquam audivimus Jejunium
 naturale ad Communionem requisi-

F f tum

tum aliqua horarum distantia defini-
ri; sed tantum a media nocte diei,
quo quis communicare debet: ex quo
sequitur, tam non posse communi-
care meridie, qui statim a media
nocte ejus diei aliquid gustavit,
post horarum fere duodecim inter-
cursum, quam communicare posse
post medium noctem, qui paulo ante
te ipsam comedit aut babit.

- 48 Nec obstat i. quod in C. Tri-
bus. 23. dist. 2. de consecr. ex Cle-
mente Romano habeatur: *Qui au-
tem residua Corporis Domini, quæ in
Sacrario relicta sunt, consumunt: non
statim ad communiones accipiendos cibos
conveniant, ne putent sanctæ portioni
miserere cibum, qui per aqua lculos
digestus in secessum funditur. Si igit
tur mane Dominica portio editur, us-
que ad sextam jejunent Ministri, qui
eam consumperunt; & si tertia, vel
quarta hora acceperint, jejunent us-
que ad Vesperam.* Ex quo videtur
colligi posse, nequidem licere post
proximam comestionem communica-
re, ad evitandam eamdem indecen-
tiam. Nam quidquid sit de aucto-
ritate Canonis allegati, adscriptaque
Clementi Romano: vel id, quod
ex eo prescribitur, est tantum Con-
silii; eo modo quo etiam Chryso-
stomus bomil. 17. in c. 11. Episto-
la i. ad Cor. versus finem docet:
post Dominicum Corpus acceptum,
adhuc jejunium esse servandum,
præcesque ad Deum fundendas, &
hymnos decantandos. Quod procul-
dubio non est nisi merum consi-
lium; ut observat Azorius Inst. Mo-
ral. par. I. lib. 10. c. 30. quæst. 2.
versus finem, & ipsemnet Chrysostomus
profitetur ibidem. Vel, si in
allegato Canone continetur præcep-
tum; certe hujusmodi Canon est

usu jam, consuetudineque abroga-
tus: ut constat ex D. Thoma 3.
par. quæst. 80. art. 8. ad 6. Cardi-
nali de-Lugo de Sacram. lib. 4. de
Eucbar. cap. 7. num. 4. La-Croix
lib. 6. par. I. quæst. 107. §. 9. Azor.
Busemb. Dian. ll. cit. & aliis Do-
ctoribus. Sint itaque sua præcepto
confinia, ut non ante medium no-
ctem jejunium naturale urgere cen-
seatur, ad Communionem quavis di-
stantia post medium noctem facien-
dam; sed ex decentia, atque etiam
ut aptior sit Communicantis dispositio,
servetur & ipsa horarum discreta di-
stantia, ut ne scilicet paulo ante
Communionem vel paulo post, seu
cibi, seu potus quidquam sumatur;
præsertim in notabili quantitate.
Confer statim dicenda num. 50.

Dixi: quidquid sit de Auctoritate
Canonis allegati, & adscripti Cle-
menti Romano. Enimvero in Cano-
nibus, qui in Decreto Gratiani re-
periuntur, opus est critice: quia
multa sine delectu, vel ex Apocry-
phis libris, aut certe corruptis, in-
terpolatisque exemplaribus hausit;
quemadmodum animadvertisit Franci-
scus Antonius Zacharias lib. prod.
ad Theol. Moral. P. La-Croix de loc.
Moral. tr. 4. c. 3. in append. §. 3.
fine; qui etiam tract. 3. c. 2. initio
statuit, docetque: nihil evinci pos-
se ex Pontificum Decretalibus usque
ad Siricum, quas Critici omnes
explodunt. Ab eodem vero in suis
Animadvers. in Theol. Moral. ejus-
dem P. La-Croix lib. I. quæst. 143.
in append. §. 1. fine accepimus, Ca-
rolum Sebastianum Berardi Augu-
stæ Taurinorum emendare cœpisse
diligentius, quani a Romanis Cor-
rectoribus factum fuerit, Gratiani
Decretum; primique Voluminis ti-
tulum

rulum esse : Gratiani Canones genuini ab Apocryphis discreti , corrupti ad emendatarum Codicum fidem exacti , difficiliores commoda interpretatione illustrati .

49 Nec obstat z. quod Cap. §. consisterit . de accusationib. jubeatur puniri Sacerdos , qui nulla dormitione noctu præmissa , mane celebavit ; quamvis Glossa addit : id factum , quia non videbatur jejonus propter indigestionem . Enim vero nec propter indigestionem , nec propter insomnium , nec propter defecatum jejuniū naturalis , quasi inde provenientem , puniri jubetur . Nam neque digestio , neque somnus ullo jure præcipitur ante Communionem , ut Suarez , & Franciscus de Lugo testantur . Neque eadem obstat jejunio naturali , ratione ulla potest evinci . Vera itaque causa , cur prædictus Sacerdos puniri jubetur , est , quod post cibum nocte præcedenti sumptum in taberna , a taberna se contulerit ad Ecclesiam , moxque ad Altare processerit , ad publicam Missam cantandam . Quibus spectatis circumstantiis , patet ; exemplum esse longe a controversia præsenti alienum ; patet enim , prædicti Sacerdotem punitum , non quod ad celebrandum , & communicandum accesserit insomnis , aut non jejunus ; sed propter scandalum , irreverentiam gravem , & fortasse præsumptionem cibi post medianam noctem accepti : cum totam noctem in taberna bibulus transegerit ; ita Suarez l. cit. & Francisc. de-Lugo lib. 4. de Euchar. c. 7. quæst. 5. n. 44. fin. La-Croix lib. 6. part. 1. qu. 108. §. 15. quæst. 574. Bened. XIV. de Missa sect. 2. cap. 4. §. 2. post initium ; & apud eum Natal. ab Alex.

ac Theophil. Raynaud. legi etiam potest Epist. 19. tom. I. Pompeji Sarnelli de hac re .

Sed nonne & ipsa indigestio sæpe accidit ex cibo sex & plures adhuc horas ante medium noctem sumpto ? neque tamen quis dixerit , tallem non esse jejenum , si cætera abstinuerit a media nocte , ut communicare possit . Patet ergo , jejunii præceptum non sese extendere ad intendendam digestionem . Et si fateri velim ; ad reverentiam debitam erga S. Communionem , & Missæ celebrationem , minime decers , ut cibum , aut potum sumat Sacerdos paulo ante medium noctem , si statim post medium noctem celebratus sit : ne & ipse videatur a Mensa ad Altare procedere , a coena escarum terrenarum , & carnalium ad coenam Agni immaculati , & participationem Sanctissimi Corporis Domini Jesu . Hebræorum quidem Manna , quod tanti fuit Sacramenti figura , nequam passus est Deus ab iisdem miseri cum cibis omnino terrenis , ut sacra testatur historia . Josue cap. 5. v. 12. Defecitque Manna , postquam comederunt de frugibus terræ , nec usi sunt ultra cibo illo Filii Israel . Non dormire autem ante communionem , vel Missæ celebrationem ; & non digestisse cibum : nullo modo per se obstat reverentia erga hæc divina Mysteria . Dixi per se : quia per accidens potest insomnium , vel indigestio cibi causare aliquam indispositionem in anima , unde ipsa non valeat rite exercere potentias suas , pios actus elicere consuetos , seu devota praefare exercitia , spiritualesque meditationes habere pro communione

fumenda, ac sumpta: pro Missa celebranda, & celebrata. Profecto propter carentiam somni, vel digestionis patiuntur homines perturbationem mensis, quæ perturbatio, ut ostendit experientia, impedit devota exercitia, pios affectus animi, & debitos actus Religionis: *Corpus enim, quod corruptitur, aggrauat animam*. Sap. 9. 15. Et tunc quidem consultum est, a celebratione abstinere, ut monet etiam Missale Rom. ubi de defectu in Celebrat. Miss. tit. 9. num. 2. Cœterum per se loquendo, præsertim Nativitatis Domini nocte, laudabile potius est, vigilare, non quidem in ludis, & epulis, ac potationibus tam sacro indignis tempore: nec in vanis colloquitionibus, & sermonibus inutilibus: sed sanctam sacratæ Noctis vigiliam custodiendo in cœlestibus meditationibus, in Psalmis, & Canticis, & hymnis spiritualibus, piisque precibus, devote audiendo Officia Ecclesiastica, canonicosque Nocturnos a Sacerdotibus, & Clericis concinenteribus. Sic vigilandum in expectatione proximi parissimi partus Beatissimæ Virginis: unde pia quælibet anima, quam præfigurat Sacrorum Cantorum Sponsa, querat per noctem hanc sanctam, quem ipsa diligit Cant. 3. 1. dicens & ipsa ad dilectum suum Jesum parvulum: *Quis mibi det te Fratrem meum, suggentem ubera Matris meæ, ut inveniam te foris, O deosculer te?* Rursus, ut monet Ordo Romanus antiquus, & vulgatus Alcuinus de divin. Offic. tit. 1. de Nat. Et nos cum pastoribus vigilare debemus, ut mereamur illud suavissimum harmonicum, quod bac nocte primo cantatum est, audire. Unde

etiam S. Telesphorus Papa pervigiles nos malens fore, Missas celebrare fecit, scilicet in recordationem Nativitatis Christi, seu concentus Angelici.

Ait autem, qui primam Missam Nativitatis celebraturus est ante mediam noctem, (ubi hujusmodi ad sit privilegium, secundum supradicta:) debeat esse jejonus a pridiana etiam nocte Vigiliæ Nativitatis? examinabimus subl. 6. quæst. 6. Interim revertentes ad Quæstionem, quam habemus præ manibus; notamus; absque illo ulteriori privilegio, ex ipso Jure, & universali Ecclesiæ consuetudine licere, primam Nativitatis Missam Conventionaliter & solemniter celebrare statim post mediam noctem, intrante ipso die Nativitatis. Constat ex ipsa Missalis Rubrica, & praxi usque in hanc diem in universa Ecclesia servata. V. Bened. XIV. de Miss. sect. 2. c. 1. fin.

Dixi: Primam Nativitatis Missam Conventionaliter & solemniter celebratam: Nam de Missa privata triplex institui quæstio potest 1. An qui celebrat primam Missam solemnem statim post mediam noctem, possit; absoluta solemnii, pergere celebrando privatim alias duas Missas? 2. An liceat tres Nativitatis Missas celebrate privatim in ipsa Nocte? 3. An saltem unam liceat celebrare privatim post mediam noctem? De his Casibus, claritatis gratia, distinctis paragraphis ageamus.

§. I.

§. I.

An Qui celebrat primam Missam solemnem in Nocte Nativitatis, possest, absolute solemni, pergere celebrando privatim alias duas Missas?

Si ~~H~~ec quæstio procedit in suppositione, quod absolute licetum sit celebrare omnes tres Missas Nativitatis in ipsa Nocte, de quo sequenti paragrapho videndum; nunc ad propositum casum præcise respondendo, dico; Post celebratam solemniter in Nocte primam Missam Nativitatis, non licere alias duas Missas privatas immediate celebrare. Id prohibent peculiaria decreta Sac. Congr. Tale est emanatum an. 1686. 23. Martii in Senen. ut habetur apud Meratum ind. decr. Miss. n. 481.

Præceptum, quod in Nocte Nativitatis Domini non possint successive post Missam decantatam aliae duæ Missæ celebrari, nec communio exhiberi Eucharistica Fidelibus depositentibus; ligat etiam omnes Regulares tum Ordinum Mendicantium, tum Congregacionum Monachalium, tum etiam Fratrum Societatis Jesu, tum etiam cuiuscumque alterius Instituti, etiam speciali mentione nominandos. Neque possunt excipi Confessiones in Ecclesia maxime Mulierum, durante tempore nocturno; sed exspectandum est, ut illumescat Aurora, tam pro confessionibus Mulierum excipiendis, quam pro Eucharistia ministranda Fidelibus utriusque sexus. Apud Merat. loc. cit. & Caval. tom. 4. cap. 4. dec. 5. Rursum an. 1702. 18. Decemb. Non licet in media Nocte Nativitatis Dominicæ celebrare successive alias duas Missas, & in eis Sacram Communionem exhibi-

bere: sed utrumque omnino prohibitum. apud Massæum Kreslinger in addit. ad Theol. Mor. Anac. Reiffenst. t. 2. tract. 14. dist. 5. qu. 9. concl. 3. addit. 1. ubi etiam addit., quod hujusmodi Sacrae Congreg. decretis insistens Summus Pontifex Clemens XI. per speciale Edictum tam in suo proprio Bullario Romæ 1723. impresso p. 2. Constit. 5. quam in Bullario editio- nis Luxemb. Tom. 8. p. 2. constit. 5. relatum, Romæ expresse inhibuerit omnibus Ecclesiis Patriarchalibus, Basilicis, Collegiatis, Parochialibus, Nationalibus, Regularibus utriusque Sexus, nec non aliis Ecclesiis Almæ Urbis quomodolibet privilegia- tis, ne media nocte Nativitatis Do- mini legantur aliae duæ Missæ, sed sola prima dici possit, ubi ea con- siveverit celebrari. Hujusmodi autem Edictum lingua italica editum, & promulgatum Romæ per Vicarium Generalem Urbis, est tenoris sequen- tis.

Effendosi introdotto in alcune Chiese di Roma, che nella notte del S. Natale di Cristo Signor nostro si amministra il Santissimo Sacramento dell' Eucaristia alli Fedeli, e dopo detta la prima Messa si celebrano anche l' altre due nell' istessa notte, il che esfendo contro la rubrica del Messale Ro- mano de hora celebrandi Missam, e contro i replicati decreti della Sacra Congregazione de' Riti, emanati sotto li 7. Decembre 1641. sotto li 9. Agosto 1653. ed in una Pisaren. 20. Aprile 1664. è successivamente ingiunta l' esecuzione di detti decreti della Sacra Congregazione della Visita Apostolica sotto li 7. del corrente Mese. Però or- diniamo, che in tutte le Chiese Pa- triarcali, Basiliche, Collegiate, Pa- rocciali, Nazionali, Regolari dell'

uno,

ano, e l' altro sesso , ed altre di quest' alma Città in qualsivoglia modo privilegiate , se osservino inviolabilmente li detti decreti , in modo che , eccetto la prima Missa da dirsi (dove però è solito ,) dopo la mezza notte , non si possano celebrare l' altre due , se non nell' ora prescritta dalla detta Rubrica e dalli nostri Editti . Di più non si permetta in conto alcuno , che li Fedeli si communichino nell' istessa notte , e ciò per evitare l'inconveniente , potendo sodisfare alla loro divozione nel giorno del S. Natale ; sotto pena , in caso di contravvenzione di ciascheduna delle cose suddette , di privazione dell' Ufficio alli Superiori , Officiali , e Ministri delle Chiese , ed altre a nostro arbitrio , e li Sacerdoti , che celebreranno , o che amministreranno il Santo Sacramento dell' Eucaristia , saranno da noi sospesi per venti giorni a divinis , tutte volte ci costerà la trasgressione . Dato in Roma dalla nostra solita Residenza questo dì 18. Decembre 1702. Präfati Editti meminit etiam Caval. to. 4. cap. 4. in d. §. n. 3. Merat. to. 1. par. 4. tit. 3. n. 13.

Atque ita soluta manet prima Quæstio proposita de duabus Missis privatis post Missam decantatam immediate & successive celebratis . Sed quoniam id ex peculiari Rubricarum convenientia prohibitum , contendente quis posset ; quæ quidem Rubricæ omnimodam sejunctionem Missæ solemnis primæ ab aliis duabus videntur exquirere ; idcirco secundæ quæstio sese offert de ipsis privatis Missis ; an scilicet liceat in Nocte Natalis Domini tres Missas successive celebrare privatim , plane ad illum modum , quo iam videmus celebrari de die .

§. II.

An liceat , tres Missas in Feste Nativitatis celebrari permittas , celebrare de nocte : Ubi Antiquorum Doctorum sententia ad eruditissimum refertur ?

¶ absolute licitum docuere olim 52 peritissimi Theologi tum ex Jure , tum ex consuetudine . Et ex Jure quidem tum negative , tum positive arguebant : Negative ; quatenus nullum extabat Jus in contrarium : Positive , quatenus multa proferebant Jura , ex quibus trium Missarum celebratio in festo Nativitatis Domini de nocte videbatur indiscriminatim permissa . Hanc tentiam affirmativam tuentur Suarez tom. 3. in 3. p. disp. 80. sect. 4. §. Tertio inquiri . Reginald. in Praxi lib. 29. nr. 174. Diana edit. coord. to. 2. tr. 1. Ref. 98. §. 2. & R. 99. §. 2. Cardinalis de Lugo de Euch. disp. 20. sect. 1. n. 25. Franc. De-Lugo de Sacr. lib. 5. de Mis. cap. 5. qu. 6. n. 64. Tambur. Metb: celebr. lib. 1. c. 6. §. 4. n. 3. d' Abreu Inst. Paroch. lib. 4. c. 14. n. 115. & alii quamplurimi apud de Lugo , & Dianam ll. cit. Igitur prædictæ assertio affirmativa ex mente horum Doctorum his rationibus probatur .

1. Quia omnia sunt licita , quæ nulla lege , aut jure sunt vetita ; uti habet Axioma apud Lohner & ex eo Zachar. in Axiom. c. 3. axioma . 1. Jam vero nulla lege , aut jure (sermo est de antiquo & communi) vetitum est , celebrare in nocte Nativitatis omnes tres Missas privatas , seu legi ante Auroram , & successive . Ergo licitum est .

Pro-

Probatur 2. ex eo, quod videatur etiam positive permisum ex ipso iure communi: nam in Cap. Nocte Sancta. 47. quod est ex Telephoro Pontifice dist. 1. de Consecr. nec de prima Missa, nec de Missa in singulari sermo est; sed absolute dicitur: *Nocte Sancta Nativitatis Domini Salvatoris Missas celebrent Presbyteri.* Cur ergo limitandum hoc privilegium ad primam potius, quam ad cæteras Missas? Præsertim quia statim subditur: *reliquis vero temporibus non esse Missas ante diem celebrandas.* Ergo non solum una Missa hujus Festivitatis, sed absolute tempus hujus noctis excipitur, ut in eo possint Missæ celebrari, & quidem successive, quia nulla hujusmodi distinctione ponitur, vel appareat in prædicto jure.

Omnino hic favet Walafridus Strabo lib. de reb. Eccles. c. 21. ubi expresse tradit, quod *Telephorus nonus in ordine Romanae Sedis Episcopus in Natali Domini NOCTU TRES Missas celebrari constituit.*

Probatur 3. ex eo, quia jam hoc tempus noctis designatum est ut legitimum ad sacrificandum; & non est admodum grave, vel necessarium, in Missis privatis servari illam temporum distributionem, ex Rubricis assignatam pro Missis solemnibus, seu Conventualibus. Quod fere in aliis horis, vel Officiis Ecclesiasticis semper ita servatur; ut notat, & docet Suarez l. cit. & Franc. De Lugo n. 65. Adde quod nihil ex Rubricis Missalis objectari potest adversus hanc sententiam; quod non possit similiter objectari adversus certam & vigentem consuetudinem celebrandi omnes tres Missas in plena luce diei.

Probatur 4. ex praxi, & consuetudine legitima, quæ est optima legum, & voluntatis Ecclesiæ interpres; de qua consuetudine antiquiores testantur Auctores, qui de hac re scripserunt, tradentes: regulariter, & sine ullo scrupulo Sacerdotes plerosque post medium noctem Nativitatis celebrare consuevisse ante Auroram omnes tres Missas privatas etiam successive: ita quod, uti testatur Cardinalis de-Lugo l. cit. & Franciscus De-Lugo n. 64. tam in ipsa Urbe, & sub ipsis Summi Pontificis oculis, quam in toto fere Orbe hujusmodi consuetudo recepta fuerit, ut non potuerit, inquit, de hujus sententiae veritate tunc temporis, quo scribebat, dubitari prudenter. De hujusmodi item consuetudine, tamquam existente in nostro Regno Siciliæ scribit, restaturque Chiaverta 10. 2. Consult. 158. fine, qui scripsit an. 1717.

Confirmatur Assertio ex Congruentia, nam in tanta Sacerdotum multitudine vix possent omnes celebrare ter in hac die, quæ est brevissima, nisi per noctem etiam, quæ longior est, plures Missæ celebrentur a multis. Quod notavit quoque uterque de-Lugo l. l. cit. Quam etiam rationem insinuat Gavant. in Rubr. Mis. p. 4. tit. 3. n. 6. adhærens & ipse sententiae huic affirmativæ, licet in Rubr. Brev. sect. 6. c. 5. n. 4. contrariam sustinuerat. Sane ex hac æquitatis tatione pro locis, ubi in die Commem. Omn. Fid. Defunct. tres Missæ conceduntur cuilibet Sacerdoti celebrandæ, tempus celebrandi usque ad duas horas post meridiem extenditur. V. dicta 2. Nov. n. 40.

Ut verum fatear; præscindendo ab ex.

extrinseca probabilitate , quam utique huic opinioni conciliare possent Auctores tum satis multi , tum satis graves , de ipsa suorum temporum consuetudine testantes : nihil inventio satis firmum , quod adversus illam a Patronis sententiæ oppositæ obiectum fuerit ; dummodo a posterioribus Ecclesiæ legibus , addita etiam consuetudine in contrarium inducta , ut initio protestatus sum , litem hanc secernere velimus . Quoniam ergo ad uberiorem eruditionem placuit de hac quæstione differere : Lectorem meum haud cælabo , quæcumque adversus opinionem præfatam affirmativam Auctores contrarii objectaverint , quæve etiam responderi possent .

53 Hi ergo auctoritatem ab adversariis prætentam auctoritate elidebant : ajentes , communiorē esse apud Auctores sententiam negativam : quod absolute testatur Francolinus , non refragante ipso Suarezio , qui cæteroqui adhæret sententiæ affirmativæ . Adhuc ultra procedit Nugnus , sententiam affirmativam vocans improbabilem .

Verum si res accurate perpendatur ; non omnes , qui pro contraria laudantur opinione , illam absolute iuentur ; sed vel salva probabilitate opinionis affirmativæ ; vel etiam id ajunt , inspecta peculiari suorum locorum consuetudine . Sic pro negativa sententia allegatur Sylvester . At Sylvester V. Missa 1. qu. 7. initiationem adducit Consuetudinis : *An te Auroram , inquit , non dicatur nisi una , quia ita est Consuetudo .* Sylvestrum citant Navarrus , & alii paſſim ex antiquoribus illis : qui negativam sententiam tenuere ; atque adeo ob eamdem potissimum rationem , ob quam Sylvester . Ad eamdem ra-

tionem consuetudinis , quæ erat in contrarium , recurrebant quoque alii ex minus antiquoribus Auctòribus . Sic citatur pro negativa sententia Fagundez ; at ipse in *præc. I. Eccl. lib. 3. c. 16. n. 3.* ob hanc solam rationem negavit ; quia nimis conſuetudo erat in contrarium ; aliosque adducit Auctores , quos omnes , dicit , negativam sustinuisse sententiam , quia consuetudo non habebat . Affertur pro negativa sententia Bonacina ; sed hic Auctor t. I. *disp. 4. de Sacram. Eucb. quæſt. ult. pu. 9. n. 5.* recurrat potissimum ad consuetudinem , quam etiam nequidem universaliter contrariam esse supponit ; unde expresse fatetur , atque concedit , sententiam affirmativam omnem locum habere , atque procedere in illis locis , in quibus consuetudo permittat . Idem judicium formari poterit de pluribus saltem aliis Doctòribus , quos negativam sententiam docuisse , contenditur .

Sed etiſi aliquando sententia negativa fuerit fortasse communior , & fere omnium , ob contrariam Consuetudinem , quæ aliquando extiterit ; deinde vero non fuit sic ; abrupta enim fuit vetus illa contraria consuetudo , novaque inducta (undecimque id factum sit , tacentibus certe Ecclesiæ Praefidibus) cui Consuetudini cum nullum aperte relutans Jus invenirent Doctores , qui nimmo & testimonia Antiquitatis aperte faventia ; idcirco affirmativam sententiam sustinere cœperunt ; ita ut hæc ipsa sententia Patronos habuerit innumeros , quorum plurimi præter laudatos §. I. vide ri possunt citati apud Franc. de Lugo , & Dianam locis sup. indicatis . Unde La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 76.

q. 76. affirmativam sententiam dicit esse communem; similiter Gerlacus Vinitor apud Meratum *10. 1. par. 4. tit. 3. n. 12.* affirmat, esse communem omnium: Caspensis apud Dianam, esse communem, & sine controversia.

Denique ad illam notam improbabilitatis, quæ ex Nugno inuritur affirmativæ sententiæ respondet Franciscus De-Lugo: Nugnum immerito illam vocare improbabilem; Diana etiam dicit, se mirari, a Nugno affirmativam sententiam vocari improbabilem; eumque ideo acriter reprehendit, subdens, hunc Autorem nimis audacter in censurandis opinionibus fe gerere, maxime sapientissimi, inquit, Patris Suarez, qui quidem affirmativam sententiam tuctur, ut dictum est.

Deinde si a Nugno, & aliquibus forte aliis affirmativa sententia esse improbabilis judicatur; hæc ipsa tamen probabilis reputatur ab aliis magnæ notæ Viris supra laudatis, quibus accenieri debent Busemb. *1. 6. par. 2. tr. 3. c. 3. de Euch. dub. 3. Resp. 1. §. 4. in Nocte.* Reginald. in praxi lib. *29. n. 174.* illam vocans satis probabilem: Securam vocat etiam Suar. *1. sup. cit.* Probabilissimam, & in praxi tutam Diana. *1. sup. cit.* Et ne longior, pluribus accitis testibus, evadat responsio, audivimus supra Franciscum De-Lugo testantem de affirmativæ sententiæ veritate tunc temporis, quo ipse scribebat, haud potuisse dubitari prudenter: quod est, afferre probabilitatem non speculativam modo, sed practicam pro eo, quo ipse scribebat, tempore.

54 Secundum argumentum proferebant Adversarii ex variis Antiquitatibus.

TOM. IV.

tis testimoniiis. Sic in Cap. *Nocte Sancta 47. dist. 1.* prohibitur Sacerdotibus, dicere ante Auroram plus quam unam Missam. Ergo ex jure nomine licet in Nocte Nativitatis celebrare successive tres Missas. Nec valet dicere; jus allegatum loqui de Missis solemnibus; nam ubi Jus non distinguuntur, neque nos distinguere debemus. Ita Tancredi *tom. 5. quest. Mor. par. 2. tr. 5. qu. 34. n. 8.*

Hoc alterum argumentum innixum allegato Canoni confirmatur *1. ex Glossa ibi V. Nocte lit. b.* ubi sic habet: *Tres Missæ in die Nativitatis Domini celebrentur: Una ante diem; que significat tempus ante Legem, quando eramus in tenebris: secunda, dum diescit; & significat tempus in Lege; quando nondum plena agnitus Dei habebatur: Et tertia in die: & significat tempus Gratiae; quando jam plena cognitio babeatur.*

Confirmatur *2. ex Amalario qui lib. 3. de Eccl. offic. c. 4*1.* sic loquitur: Missam, quam celebramus in Nocte Nativitatis, Domini, Telesphorus Apostolicus constituit. Ita scriptum est in gestis Episcopalibus: Constituit, ut Natali Domini noctu Missæ celebrarentur. Ex quo Amalarii testimonio habemus: ex Telephori constitutione non nisi unicum Missam singulis Sacerdotibus celebrare suisse concessam Nocte Sancta Nativitatis Domini: atque adeo ubi dicitur Telesphorus constituisse, Nocte Sancta Nativitatis Domini Missas celebrent Presbyteri: non ita intelligendum esse, ut concederit singulis Sacerdotibus plures Missas in nocte celebrate, sed unam.*

Simile est testimonium Ruperti Ab. de Div. Offic. lib. 3. c. 17. ubi tradit, Telesphorum instituisse, in

G g no-

nocte Nativitatis celebrari duas Missas, puta priorem mox post medium noctem, alteram in Aurora. Deinde vero cap. 22. agit de tertia Missa celebranda in die usuali, seu ore Sole.

Confir. 3. Platina in Vita Telesphori sic inquit: *Statuit, ut in Natali Iesu Christi noctu tres Missæ celebrentur: prima in dimidio noctis, quando Christus in Bethlehem nascitur: secunda illucescente Aurora, quando a Pastoribus agnitus est: tertia eadem hora diei, quando nobis dies redemptionis, & veritatis illuxit.* Ergo habetur lex prohibens omnes tres Missas diei in nocte Nativitatis ante Auroram.

Responderi tamen potest: his argumentis non tam Jus proferri quam Juris interpretationem ab Auctoriis factam; cuique aliæ rursus adversantur interpretationes Virorum & auditorum, & antiquitate præstantium. Et sane non video, quomodo Auctores negantes licere in nocte Nativitatis celebrare tres Missas, Telesphoriano Canoni nude & per se sumpto admodum inniti possint. Nam si in eo simpliciter habetur, quod *Nocte Sancta Nativitatis Domini Missas celebrent Presbyteri*; profecto contra ipsos potius facit Axioma, quod ubi lex non distinguit, neque nos distinguere debemus: præsertim quod aliqualem violentiam sapit, explicare Missas pro Missam. Itaque ad confirmationem 1. etiam Glossæ obsequendo, dici potest, quod sicuti Glossa non indicat, esse obligationem ullam celebrandi tres Missas in Festo Nativitatis, quamvis dicat: *Tres Missæ in die Nativitatis Domini celebrantur:* ita nec per verba consequenter descripta ul-

lo modo indicat. Volentes celebrare tres Missas, debere necessario illas distinctis explicatis temporibus celebrare: sed dumtaxat congruitatem denotat.

Ad 2. Confirmationem dici potest: Amalarium & Rupertum loquutos suisse de celebratione Missæ solemnis: quam sicuti potissimum respicit Ecclesia; ita de eadem fere loqui solent hujusmodi officiorum Ecclesiasticorum Scriptores: quod de recitatione Horarum Canonarum, & Celebratione Missæ Conventualis apud omnes constat.

Ad 3. Confirmationem ex Platina deductam respondeatur: illam distributionem temporis, pro legendis Missis in Nativitate Domini, in decreto Telesphori non contitteri, nec indicari: quod si ipse de suo addidit, concedi potest de congruitate, ut responsum est Glossæ, si vis etiam de Consuetudine; non autem de præcepto, seu necessitate ex vi Canonis allegati. Deinde si Telesphorus statuit tres Missas esse celebrandas in Nocte, ut Platina scribit his præcisis verbis: *Statuit ut in Natali Iesu Christi Noctu tres Missæ celebrentur:* quod ipsum habet Walafridus supra relatus: implicat contendere, ex ejusdem decreti textu *unum* dumtaxat Missam noctu celebrari licere.

Ex quo etiam clara fit conjectura, Commentatores Canonis Telesphoriani distributionem illam temporis ex congruitate, & temporis consuetudine apostolische.

Tertium argumentum deducunt 55 Patroni sententias negativæ ex Missali Romano, ubi in Nativitate Domini, in ipso titulo Missarum habetur: *Ad Primam Missam in Nocte:* deinde: *Ad Secundam Missam in Aurora:*

vora : denique : Ad Tertiam Missam in die Nativitatis Domini : ex quibus indicari videtur lex, & præceptum celebrandi has Missas prædictis distinctis temporibus, & non omnes simul, seu successive de nocte.

Fortasse tamen adhuc facilior est hujusce objecti solutio. Responderi enim potest 1. Retorquendo argumentum : Missale Romanum præscribit primam Missam Nat. dicendam in nocte, secundam in Aurora, tertiam in die. Ergo non possunt omnes tres Missæ etiam privatae seu letæ celebrari in die. Quod tanten nemo dixit, nec ipsi Adversarii admittunt; cum omnes laudare teneantur vigentem consuetudinem celebrandi, tres Missas Nativitatis Domini simul & successive de die.

R. 2. Rubricam Missalis intelligendam esse de Missis Conventualibus, & solemnibus, ad quas præcipue respicit ea temporum & horarum distributio; non item de Missis privatis: ita Franciscus De-Lugo *l. cit. n. 65.* & satis patere videtur, ex Rubr. gen. Missal. *tit. 15. n. 4.* ubi sermo non est, nisi de Missis Conventualibus; & de illis quidem præscribi solet; & servari determinata hora diei. In Missis autem privatis id non esse sub præcepto necessarium; ostenditur ex rationibus adductis pro sententia affirmativa.

Obj: Si in Officio Solemni prohibitum est, dicere in ipsa Nocte Nativitatis reliquias duas Missas post primam Missam cantatam; ergo similiter prohibitum esse, intelligi debet, in officio privato, seu post primam Missam privatam dicere in Nocte Nativitatis reliquias duas Missas privatas.

R. 1. Retorquo argumentum: si

in Officio solemini prohibitum est, dicere in ipsa die usuali Nativitatis omnes tres Missas solemnies; Ergo similiter prohibitum esse, intelligi debet, in Officio privato, seu omnes tres Missas privatas celebrare in die usuali Nativitatis. Quod nemo dixit..

R. 2. in forma. Nego consequentiā. 1. quia in legibus positivis non tener argumentum a pari, aut a minori ad majus: ut notat Viva in propos. 38. *Alexandri VII. num. 9.* & 12. Secundo quia, sicut in Horis Canonicis private recitatis, ut significavimus hic, & docuimus l. 1. c. 1. art. 9: n. 57. non est gravis obligatio, se accommodandi Choro; & ut eodem cit. n. 57. fine notavimus, facile est, invenire causam adhuc ab omni culpa excusantem: unde passim in recitatione privata non servatur assignata Horarum Canoniarum distributio: ita dici potest: non esse per se gravem obligationem in his Missis privatis celebrandis, servandi distributionem temporis, designatam pro officio solemini, ac Missa Conventuali, & cantata; pro quo ut in simili dictum est de Recitatione Horarum Canoniarum, facile inveniri posset causa aliqua excusans ab omni culpa: Ut effet aliquod incommodum, defectus temporis, instantia negotiorum &c. præcipue vero privilegium consuetudinis, de qua supra testantur Auditores sententiæ affirmativæ. Ex quibus patet, in officiis Ecclesiasticis: haud licere, a publica & solemini celebrazione arguere ad privatam: cum possit consuetudo, aut alia excusans ratio aliquid in privata celebrazione permettere; aut etiam simpliciter concedere; quod tamen non

facile in solemni officio permittet Ecclesia. Et sane ipsa officii solemnitas jure suo exigere videtur, ut iij eo celebrando, quo meliori modo fieri potest, & congruentiae, & ea omnia, quæ intendit Ecclesia, significentur. Inhærendo huic interpretationi recte Emmanuel Rodriguez in *Summa* I. par. c. 247. n. 6. ait; quod *Sicut in aliqua communitate publica esset peccatum, dicere primo Hora Primam, quam Matutinum: ita esset peccatum; si dicta Communitas voluisse dicere, & celebrare has tres Missas noctu solemniter sine distributione prædicta; quod non esset, si dicerentur private.* Ita Rodriguez: ubi etiam noto, quod licet Suarez loco hic §. I. laudato videatur innuere, esse mortale, non servare in Missis solemnis, & Conventualibus præscriptam distributionem temporis hodiernam; (quod quidem est conforme doctrinæ ex ipso traditæ hoc tr. 2. lib. I. c. 2. n. 22. ubi egimus generaliter de hora celebrandi Missas conventionales) nihilominus aliter significat Reginaldus in *Praxi*, loco hic §. I. citato, dum simpliciter dicit: in Missis solemnis *consentaneum esse conformari institutioni Ecclesie, ut scilicet prima Missa celebretur in Noche, secunda in Aurora; tertia in die usuali.*

56 Quatum argumentum, ad ostendendum, non licere tres omnes Missas Nativitatis privatim legere de nocte, erui solet ex primario objecto hujus cærenoniæ, pro quo intentio Ecclesiæ fuit, quod Missæ dicantur variis temporibus ob variæ mysticas significations: unde est quod solum in prima Missa dicitur: *Communicantes, & Noctem Sacratissimam celebrantes;* in aliis vero dici debet:

Et diem Sacratissimum celebrantes: quod non recte nec convenienter diceretur de nocte. Ita Pignatellus tom. 7. Consult. 25. num. 8. & pas- sim Fautores sententiaæ Negativæ.

Sed hæc objectio si valet contra asserentes licere de Noche celebrare tres Missas Nativitatis simul & successive; eodem jure valere debet contra asserentes (sunt autem omnes) licere easdem celebrare de die, & in plena luce. Et quidem non posset in plena luce diei celebrari prima Missa, tum quia ex primaria institutione Ecclesiæ celebranda est de Noche; tum quia in hac prima Missa dici debeat: *Communicantes & Noctem sacratissimam celebrantes;* quæ verba cum menda- dacio proferrentur a communicantibus & celebrantibus in plena luce diei: eodem plane jure, quo con- tenditur ab adversariis, minus recte & convenienter dici *Communicantes & diem sacratissimum Celebrantes,* a Communicantibus & celebrantibus in noctis obscuro. Ex ratione as- simili celebrari non posset in plena luce diei altera Missa, quia & hæc ex peculiari mystica significatione deputata est Aurora. Adeoque re- maneret pro sola tertia Missa cele- bratio lícita de die. Nemo autem dixit: in die non posse legi omnes etiam tres Missas simul & succes- sive, & ipsi quoque adversarii, hoc absolute licere fatentur, ut supra notavimus.

Rursus si valeret facta objectio; deduci deberet, quod si aliquis in die Nativitatis, ob aliquod impe- dimentum, unicam celebrat Mis- saem, si eam noctis tempore cele- braret, teneretur omnino legere primam: illa enim sola pro eo tem- pore

pore congruit intentioni Ecclesiae ; quod est ex se falsum , cum ex magnæ notæ Auctōribus velint alii , posse legere quamlibet ; alii doceant , etiam congruentius , legere tertiam ; quam sententiam nos secuti sumus , eamque ratione addita confirmavimus Subs. I. qu. 10. n. 37. Sed & ipse Pignatellus in iis , quæ sibi objicit tom. 7. consult. 25. num. 7. inter alia hæc habet : *Qui non posset dicere tres Missas , sed tantum unam , posset pro devotione sua dicere tertiam , omissis prima , & secunda , eamque noctu dicere posset . Et addit rationem hanc : quia prívilegium non est limitatum ad Officium prime Missæ . Ita Pignatellus sibi objicit ; ad quod tamen nihil respondet ; unde concedere videtur , celebrantem unicam Missam , etiam si celebret nocte , non teneri legere primam.*

Deduci deberet 3. cum , qui habet prívilegium Pontificium dicendi Missam Votivam E. G. de B. V. non posset illam in nocte Nativitatis dicere ; quia non est illa Missa , quæ ex institutione Ecclesiae dicenda est in nocte : quod affirmari nequit ; tum quia ex illa præcisæ ratione sequeretur , hujusmodi neque in die dicere posse illam Missam , quæ certe non esset præscripta ab Ecclesia pro illo tempore ; tum quia alia sequerentur absurdæ , quæ non est hic locus , neque necessitas exponendi ; & ipse Pignatellus non videtur repugnare : nam in iis , quæ sibi objicit l. cit. adhuc hæc habet : *Si quis fortasse non posset Missam Festivitatis ea nocte dicere , posset pro sua devotione dicere Missam de Beat. Virg. eamque posset noctu dicere . Et ad hoc etiam nihil*

respondet ; unde quoque videtur admittere .

B. 2. Ratio opposita non excedit limites meræ convenientiæ , quæ non videtur posse inducere obligationem gravem , saltem in Missis privatis , de quibus est præsens controversia ; ut in simili diximus cum Francisco De-Lugo in resp. 2. ad argumentum tertium .

B. 3. Nulla incongruentia est in eo , quod celebrentur in nocte Nativitatis omnes tres Missæ privatæ . Nulla est in prima ; quod non negatur ; & patet . Nec ulla est in secunda , ac tertia , ut probatur . Enim vero quod celebrata in nocte prima Missa , expectari debeat lux diei , ut celebretur secunda ; non videtur posse colligi ex illo Mysterio , seu repræsentatione Pastorum : nam unde constat , eos non venisse ad Christum adorandum ante lucem diei ? Imo forte potius erui potest contrarium ex Lucæ 2. ubi dicitur , Angelus apparuisse Pastoribus custodientibus vigilias Nostris super gregem suum ; & statim subditur : eos festinantes venisse , videre sibi revelatum Verbum .

Secundo non videtur posse colligi ex Canone recitando in secunda , ac tertia Missa , in quo dici debet Diem Sacratissimum celebrantes : tum quia a tempore noctis computatur totus iste dies naturalis , seu civilis , ut initio subsectionis hujus innuimus & ex professo explicavimus lib. I. c. I. art. I. n. 5. tum etiam quia in divinis officiis verba non semper referuntur ad tempus , in quo recitantur , sed ad tempus , pro quo re-præsentando , & commemorando dicuntur , ut observant communiter Scriptores de officiis Ecclesiasticis , & nos

& nos notavimus lib. I. c. I. n. 59: Hinc in re ipsa præsentí absque ullo mendacio Sacerdotes celebrantes omnes tres Missas in die, seu in plena luce, dicunt, & dicere debent ad Communicantes in prima Missa : *Noctem Sacratissimam celebrantes.*

B. 4. Ratio congruentia non de-
est, celebrando etiam tempore noctis.
omnes tres Missas. Nam Introitus
secundæ Missæ sic incipit: *Lux ful-
gebit bōdie super nos.* Quæ verba magis
proprie dici posse videntur tem-
pore nocturno: lux etenim non di-
citur adesse, sed adfutura : fulge-
bit.

Tertia quoque Missa ex D. Tho-
ma 3. par. quæst. 83. art. 2: ad 2.
potest ad generationem æternam ac-
commmodari, quia in ea Evangelium
dicitur de æterna generatione; &
huic rationi accedit etiam Missa ce-
lebrata in Nocte, ex eo quia illa
generatio, quantum ad nos occulta
est, & in divina caligine. Quod si
referatur ad Nativitatem tempora-
lem, quia Introitus incipit. *Puer na-
tus est nobis,* hæc quidem perfecta
est in nocte. Ergo hac ratione non
repugnabit, tertiam quoque Missam
privatam nocturno tempore celebra-
re.

57 Quintum argumentum pro Senten-
tia negativa est: Quod ex se mor-
tale sit, ante diem celebrare, seu
statim post medium noctem ex una
parte: ex alia parte vero consuetu-
do non permitit, nisi unicam Mis-
sam celebrate in nocte Nativitatis.
Ergo non licet nisi hanc unicam ce-
lebrare hac nocte. Ita Fagundez in
I. præc. Eccl. lib. 3. c. 16. num. 3.
& Tancredi I. cit.

Hujus quoque argumenti conce-
ditur prima pars antecedentis; nega-

tur vero secunda, stante Auctorum
gravium, & fide dignorum contra-
rio testimonio supra relato. Adde-
quod initio dictum est in probatio-
ne tertia opinionis contrariae affir-
mativæ; scilicet in hypothesi facta,
jam hoc tempus noctis designatum
esse ut legitimum ad sacrificandum
pro Festo Nativitatis: quod ex par-
te fatentur omnes; in universum ve-
ro, & pro aliis Missis deducunt Au-
tores ex proprio & naturali sensu:
Canonis Telesphoriani: tum etiam
dicunt, quod semel facta Noctis de-
putatione ad legitime celebrandum,
sola temporum divisio, sicut in aliis
officiis Canonicis, non videtur adeo
graviter urgere.

Sextum & ultimum argumentum 58
fundatur in variis decretis S. C. R.
quo ad horas celebrandi Missas Na-
tivitatis: sunt autem quæ sequuntur.

I. Anno 1641. 20. April. Patres
S. Caroli Congregationis Clericorum
Regularium petierunt responderi: An
licet in Nocte Nativitatis Domini
post cantatam primam Missam, alias
duas immediate celebrari, & commu-
nicare Fideles? Et S. Congregatio res-
pondit: nullo modo licere, sed omnino
probiberi. Refert Pignatelli tom. 7.
consult. 25. nu. 10. Idem Decretum
habet Cavall. to. 4. cap. 4. in d. 5.
num. I. & Meratus Ind. decr. Miss.
n. 282. sic descriptum: In nocte Na-
tivitatis Domini post cantatam primam
Missam nullo modo possunt aliae due
immediate celebrari, nec Fideles com-
municari. S. R. C. 20. April. 1641.
in Pisaur.

II. Cum autem Regulares quidam
id nihilominus licere contendent,
& propterea rursus in eadem S. Con-
gregatione audiri supplicaverint: Emi-
nentissimi Patres S. C. illis auditis,
ste-

steterunt in Decretis, ut habetur in decreto tenoris sequentis: *Cum superioribus diebus consulta fuisset hæc S. R. C. an esset permittendum celebri in media nocte Nativitatis Domini post Missam decantatam, successore alias duas Missas.* & in eis Sacram Communionem exhiberi Fidelibus isti depositentibus? Respondit: non esse permittendum, sed omnibus utrumque prohibendum. Nibilominus nonnulli Regulares afferentes hoc licere, suppliebant audiri: & S. R. C. ipsis auditis, cum Procuratoribus, & Adversatis, ad relationem Em. Pallotti stetit in Decretis, & respondit iterum: prohibendum tam Sacerdotibus celebrare valentibus, quam confluentibus in media nocte ad Ecclesiam, & Communionem depositentibus: ita decrevit, & servari mandavit die 7. Decembr. 1641. apud Meratum Ind. Decr. Miss. n. 282. & Pignatell. l. cit. n. 11. Quorum Decretorum duplicata expedita fuerunt authographa die 9. Augusti 1653. Carolo Episcopo Ostiensi Cardinali Medices Prefecto, & Bernardino Rocci S. Rituum Congregationis Secretario; & deinceps confirmata fuisse, ut ex sequentibus constabit.

III. Deinde anno 1681. 22. Novembr. in Lucana eadem S. R. C. edidit Decretum tenoris sequentis, apud Meratum ind. Decret. Miss. n. 458. Inhaerendo aliis resolutionibus circa celebrationem trium Missarum in nocte Natalis Domini alias editis, & signanter sub die 7. Dec. 1641. iterum declaravit, S. R. C. non esse permittendum usum introductum a nonnullis Canonici, & Presbyteris Ecclesiæ Cathedralis Civitatis Lucanae, celebrandi tres Missas privatas immediate post decantatam Missam solemnem in media nocte Natalis Domini; sed omnino pra-

hibendum. Hac die 22. Novembr. 1681. in Lucana. Idipsum declaratum fuisse an. 1668. 15. Septembr. in Januon. testatur idem Meratus l. cit. IV. Ap. 1686. 23. Martii emanavit hoc aliud Decretum: Preceptum, quod in nocte Nativitatis Domini post Missam decantatam non possint successire alias duas Missæ celebrari, nec Communio exhiberi Eucaristica Fidelibus depositentibus, ligat etiam omnes Regulares tum Ordinum Mendicantium, tum Congregationum Monachalium, tum etiam Patrum Societatis Jesu; tum omnes cujuscumque alterius Instituti, etiam speciales mentione nominandos. Neque possunt excipi Confessiones in Ecclesia, maxime mulierum, durante tempore nocturno: sed expetandum est, ut illucescat Aurora tam pro Confessionibus Mulierum excipiendo, quam pro Eucaristia ministranda Fidelibus utriusque sexus. S. R. C. 23. Martii 1686. in Senen. apud Caval. tom. 4. cap. 4. d. 5. & Merat. ind. decr. Mis. n. 481.

V. Denique An. 1702. 18. Decembr. simile prioribus edidit decretum S. R. C. Non licet in media nocte Nativitatis Dominicæ celebrare successive alias duas Missas, & in eis Sacram Communionem exhibere, sed utrumque omnino prohibitum. Ita apud Massæum Krelslinger in addit. ad Theol. Moral. Anac. Reiffens. t. 2. tractat. 14. dist. 5. quest. 9. concl. 3. addit. 1.

Quibus responsis, sive Decretis S. C. addendum est Edictum Clemencis XI. quod legi sup. n. 51.

Ad hoc argumentum presumptum ex Decretis S. C. respondet La Croix, quod per allegata decreta non prohibetur absolute celebratio trium Missarum de nocte, sed tan-

tum

tum celebratio continua seu successiva absque ulla intervallorum divisione: hæc enim habet, insistens in sua opinione, quod liceat tres Missas Nativitatis celebrare post medium noctem, durantibus adhuc nocturnis tenebris: *Dixi hic (n. 527.) cum communi*, (nota interim tempore La-Croixii communem apud Auctores sententiam, de qua disputamus) *Omnes tres Missas in Nativitate Christi posse legi ante Auroram: Et hoc stat cum decreto 221. ajente: Non licet in media nocte Nativitatis Dominicæ celebrare successive alias duas Missas. Dividi enim adhuc possunt illæ Missæ per plures horas; cum Sol isto die prius oriatur post octavam; adeoque Aurora prius adsit circa medium septimæ. Ita La Croix lib. 2. par. 2. qu. 310. §. 24.*

Verum hæc responsio non placet. Primo quia Auctores illi omnes, qui affirmant licere in Nocte Nativitatis celebrare etiam ante Auroram omnes tres Missas; vel absolute loquuntur, & hujusmodi non requirunt divisionem: vel expresse asserunt Missas prædictas legi tunc posse successive, & sine ulla interruptione unam post alteram, ut *Suar. I. cit. Quapropter si in hujusmodi Decreto prohibetur, consequenter, & successive celebrare tres Missas in nocte Nat. saltem quoad hanc partem non stat adhuc communis sententia Doctorum, quæ duo vult; nimirum primo, posse celebrari in nocte Nat. tres Missas privatas ante Auroram, & statim post medium noctem.* Secundo posse tunc celebrari etiam successive, & immediate unam post alteram.

Rursus, non placet Responsio P. La-Croixii; quia in Decreto priori

loco supra descripto dicitur: *nullo modo in Nocte Nat. posse celebrari secundam, & tertiam Missam; alia Decreta id etiam saltem indicant.*

Tertio, quia non est ratio, cur Missæ in nocte celebratæ dividi debeant? Profecto id non propter Rubricam ullam; Rubrica enim non dicit simpliciter Missas Nativitatis dividendas, sed etiam designat tempus, quo celebrari debeant divisæ; nimirum Noctem, Auroram, Diem. Ergo si ratione Rubricæ dividi debeant, non servatur illa per quamlibet divisionem Missarum; sed solum celebrando illas temporibus a Rubrica præscriptis: divisio autem Missarum, facta solum intra unicum Noctis tempus, non est ex Rubrica.

Næque potest dici, hujusmodi divisionem exigi propter aliquam congruentiam, quam indicat Rubrica Missalis, dividendo tres Nativitatis Missas, & assignando illas diversis temporibus diei: enimvero primo: congruentia, quam indicat Rubrica Missalis, non stat in mera divisione harum trium Missarum, sed consistit in ratione talis temporis cuique Missæ præfixi; quam congruentiam explicabimus subs. 5. quæst. 2. Adeoque congruentia divisionis Missarum, solum invenitur in Missis divisis secundum tempus a rubrica præscriptum, & non in alio tempore, nec in divisione alia.

Secundo, quia eadem congruentia, & quælibet ratio, quæ prætenditur, esse in tribus Missis Nativitatis in nocte celebratis, ad hoc, ut inter se dividantur, eadem procul dubio congruentia, & ratio prætendi posset in Missis iisdem in die celebratis: ita ut si tres Missæ Nat. in nocte celebratæ dividi inter se de-

debeant; dividi similiter debere; dicendum est, Missas celebratas in die atque adeo Sacerdotes celebrantes in die Nativitatis seu plena luce, non posse omnes tres Missas simul legere, & sine interruptione: quod nemo dixit; & ipsi quoque Adversarii fateruntur, dicere quidem omnes tres Missas in die celebrate simul, & sine interrupcione. Ergo gratias praedictum Decretum a P. La Croix allegatum, & alia de cetera intelliguntur ita, ut velint, Missas Nativitatis celebrari quidem omnes possent in nocte, sed celebrandas esse divisas, seu distinctis horis intra ipsam noctem.

59 Ad hoc itaque objectum ex Responsis S.C. desumptum, melius responderi posset: in iis tantummodo declarari: esse prohibitum post cantatam primam Missam, solemnem, post mediam noctem, celebrari immediate alias duas ab eodem Celebrante, sive eas legendo, sive etiam cantando: in quo utique sensu nos illa allegavimus supra h. 1. respondendo ad h. Quæsitionem. Profecto exposita de cetera ita se explicant: Post cantatam primam Missam nullo modo possunt aliae due immediate celebrari: quibus verbis videtur declarari prohibitum celebranti Missam solemnem in nocte Nativitatis, alias duas Missas immediate celebrare: non item ne quis Sacerdos singulas tres Missas privatim celebrare possit in nocte Nativitatis. Quod si consuetudinem locorum ipsis decrecis covarum indagare velimus, quæ quidem optima est legum interpres; apparet, ea responda non eo animo fuisse proleta, ut id absolute illicitum declararetur; sed salva locorum consuetudine legitima, ne id moris ali-

cubi, ubi nondum vigebat, induceretur. Enimvero Decretum 1. loco allatum in Pisaren. in quo contenditur declarari illicitam celebrationem trium Missarum in nocte Nativitatis, editum fuit anno 1641. At Benedictus Chiavetta Scriptor Siculus, qui scriptit an. 1717. quamvis eo Decreto utatur, ad probandum non licere, tres Missas de nocte celebrare in Festo Nativitatis; testatur nihilominus de contraria consuetudine apud Siculos tunc temporis vigente, cujus respectu non audet damnare de peccato secus facientes in sua Sicilia: enclausus verba, rom. 2. consuls. 158. fine: Verum, quia consuetudo nostra bodie apud Nos est, ut dicantur in nocte tres Missæ; non audeo damnare de peccato Sacerdotem post medium noctem celebrantem omnes tres Missas. Cum vero ab Anna 1641. quo editum fuit Decretum, usque ad an. 1717. quo contraria vigebat apud Siculos consuetudo, spatium finxerit annorum sex & septuaginta, neque Decreti ignorantia, neque inobedientia presumi possit; dicendum videtur, non animo ferendi absolutam legem, illud editum fuisse, sed cum intentione locorum consuetudini, & subditorum bonorum accommoda; ut solet in similibus, & notat Viva in propos. 23. intet damn. ab Alex. VII. n. 6. Quid enimvero, si alicubi spectata Sacerdotum multitudine, ut esse solet in magnis Civitatibus, tempore etiam angustia ab Aurora ad meridiem in hiemali Solsticio, cum valde incommoda esset cuilibet Sacerdoti, celebrare tres Missas diurna luce, illas de nocte permiserit legitima consuetudo? Hanc utique rationem tanti fecit ipse Rubricistarum parens Gavantus, ut quam-

H h vis

vis in Rubr. Brev. Sect. 6. c. 5. n. 4. non approbaverit vel unicam Missam de nocte in locis privatis ex quadam devotione; attamen in Rubr. Mis. par. 4. tit. 3. n. 6. ex ea inducias fuerit, ad concedendum, omnes etiam tres Missas in Nocte consequenter, seu successive celebrari posse. Neque alia sane ratione Pontifices Summi concedentes nonnullis Locis Hispaniarum pro die Commemorationis Omnium Fidelium Defunctorum celebrari posse tres Missas a quolibet Sacerdote; putarunt simul, tempus consuetæ celebrationi præfixum per Rubricas, esse extendum: extenderuntque usque ad duas horas post meridiem, ut retulimus 2. Nov. n. 40.

Conjecturæ hactenus a me factæ videtur favere decretum supra 3. loco objectum anni 1681. ubi caute dicitur a S. C. Non esse permittendum usum introductum a nonnullis Canonis & Presbyteris Ecclesia Cathedralis Civitatis Lucanae, celebrandi Missas privatas immediate post decantatam Missam: Ut videoas, hac in re non proscribi a S. C. consuetudinem legitimo tempore & auctoritate præscriptam, sed noviter introductam a nonnullis Canonis & Presbyteris.

Quid? quod supra Cardinalem De-Lugo, & Francicum De-Lugo testantes habuimus de hac consuetudine, in ipsa Urbe Roma sub oculis ipsius Romani Pontificis vigente? quod argumento est, sequentibus temporibus, ex insurgentibus motivis, posteriori lege & auctoritate fuisse sublatam.

60 Est quidem peculiare aliquod in Decreto anni 1702. quod sup. 5. loco retulimus, in quo, pro ut a Kresslinger describitur, nulla fit men-

tio de Missa cantata, sed absolute prohibitum appetat, Missas celebrare privatim in nocte Nativitatis: identique appetat in 1. parte Decreti anno 1641. & postremo in Edicto Clementis XI.

Verum & in his ipsis Decretis sermonem esse de Missa solemni, dici potest ex contextu petitionis factæ in S. C. Quod si, illa occasione de ventum est ad prohibitionem illimitatam Missarum privatarum, illa intelligenda est proculdubio pro locis, ubi illa consuetudo aut nunquam fuerat, aut jam exoleverat: ut modo notavimus pro Decreto edito in Lutana. Et sane cum in ipsa antiquitate constet, fuisse in usu celebrationem de nocte saltem unius Missæ pro quibuslibet Sacerdotibus, neque id negent ipsi adversarii, legitimate usurpatum pluribus in locis, adhuc novissimis temporibus, de quo melius dicendum s. sequ. hinc dici omnino non potest, Sacram Congregationem omnino & pro omnibus locis prohibuisse celebrationem Missarum privatarum: neque id contineri in primeo sensu ipsorum decretorum patet, quia, salva ipsorum auctoritate, gravissimi Auctores scri beant pro opinione contraria, & testabantur de præxi contraria.

Quod vero attinet Edictum Clementis XI. respondetur 1. quod in illo est etiam sermo de Missa solemni, scilicet ne Celebrans Missam primam solemnem, perget immediate celebrare duas alias Missas privatas: inde est quod appellat Rubricas, de Hora celebrandi Missas; & Decreta anteriores; quæ omnia, ut visum est, procedunt de Missa solemni. Deinde etsi concedi debeat, sensum Edicti includere Missas omnes privatas:

ta-

tamen Edictum præsum videtur particulariter directum ad solam Urbem Romanam, & Pontificiamditionem, ut colligitur ex eo quod fuit lingua italica editum, & vulgatum per Vicarium Generalem Urbis, itemque ex poenis impositis transgressoribus: sed & manifeste patet ex toto contextu, & denique quia illud continetur in 2. parte Bullarii laudati Pontificis, cui secundæ Parti præfixus titulus sic habet: *Edicta, Decreta, & Mandata ad spirituale, & temporale Urbis, diuinisque Pontificia regimur pertinentia.* Quibus rationibus subscribere debet ipse Kresslinger, qui similiter argumentatur in simili dispositione alia ejusdem Clementis XI. ubi nimurum in Instructione lingua italica edita pro Expositione Eucharistie, occasione Orationis Quadragesima Horarum (*a Nobis referenda in Append. ad Calcem Diar. c. 3. a n. 68.*) retuit celebrari diebus quibusdam privilegiatis Missam Votivam etiam solemnem de SS. Sacramento. Fuit itaque allegatum Clementis Edictum tantummodo editum pro Urbe Romana, & Pontificia ditione. Quamobrem nulli mirum videri debet, si, cum illud editum fuerit anno 1702. in tabernaculo in aliâ locis contraria vigebat consuetudo annis multo posterioribus, ut de anno 1717. in Sicilia testatur Scriptor Siculus Benedictus Chiavetta *sopra relatus.* Ceterum pro re mere disputative discussa, satis superque sint, quæ haec diximus. Nam ut de praxi iactu tenenda statuamus, sequenti §. videndum est; in quo de ipso Jure Unius Missæ privatae per quemlibet Sacerdotem celebrandæ in Noche Nativitatis agemus.

§. I I I.

Utrum Una saltem Missa privata in Noche Nativitatis celebrari possit a quolibet Sacerdote?

Si ex mero antiquo Jure, & quidam communi, proposita quaestio resolvi velit; haud dubium, quin affirmativa deberet esse responso. Id enim plus quam satis efficiunt Jura, & rationes paragrapho præcedenti adductæ ab Auctoribus, promoventibus licitam de Noche Nativitatis trium Missarum celebrationem privatam. Quin ipsi Auctores, secus sentientes de celebratione trium Missarum, unam tamen haud diffitebant nocturno tempore celebrari a quolibet Sacerdote posse in Festo Natalis Domini. Neque, vero negandum, multorum locorum ad nostra usque fere tempora hujusce ritus fuisse consuetudinem. Circa quam prudens Sacrae Congregationis responso consideranda est, quæ in *Lucana novam* quidem, & proprio ingenio. inductam consuetudinem a quibusdam Canonis & Presbyteris Cathedralis Ecclesie Lucanæ reprobavit: at de antiqua & legitima auctoritate suffulta non meminit; ut supra diximus.

Verum cum in hujusmodi rebus, quæ ad meram pertinent disciplinam, illud plerumque contingat, quod multa per se licent, quæ tamen non expeditum; potuit Sapientissima Ecclesia, quod ex se licitum est, & laudabiliter etiam ab Antiquis factum invenitur, ob supervenientes abusus prohibere. Id ergo cum in Agapis, in Officiis Vigiliarum, multisque aliis titibus, seu ceremoniis

eveneit; haud mirum, si in hoc ipso Natalis Domini Festo contingat: in quo eti ex communi antiquo Jure ad nova usque tempora, Ecclesia permittente, seu Episcopis in suis quibusque Ecclesiis permittentibus, retento; una saltem Missa privata a quolibet Sacerdote celebrati potugrit de nocte: nunc tamen variatis proculdubio circumstantiis, & quod magis est, Episcopis in universalem ferre prohibitionem consentientibus; id jam appareat, atque ita putandum est, Universaliter interdictum. Videri possunt dicenda sest. seq. n. 97. Profecto restatur Meratus. to. I. par. 4. tit. 3. n. 13. fine, quod Romæ singulis annis per vigilio Nativitatis Domini ab Eminentissimo Cardinali Vicario transmittuntur schede ad omnes Urbis Ecclesias, probibentes cuiuscumque Sacerdoti celebrationem Missæ ante Aurora, & similiter alibi Episcopi, & Ecclesiæ Rectores minime patiuntur; in nocte Nativitatis Missas celebrari privatas: & allegari nunc solent pro huiusmodi prohibitione Decreta eadem producta superius ad rem hanc: ut aut præsens consuetudo haud patiatur, aliter interpretari illæ Decreta; sed intelligenda esse de prohibitione universalis, & absolute: ne videlicet uila celebretur in nocte Missa privata; ita ut privilegium anticipandi consuetam per annum horam, faveat solus unicæ Missæ solemni; i.e. de una solemni privative procedeat Rubrica gen. Miss. tit. 33. n. 4. Danendibus Missis privatis, alligatis Rubbris gen. ejusdem tit. 15. n. 1. ex qua videlicet celebrari tantummodo possunt infra tempus, quod fluit ab Aurora ad Meridiem: uix explicavit lib. I. c. I. num. 47. Cum igitur consuetudo, & seu obser-

vantia, quæ attendit debet, sit proxima, seu ultimi temporis, ut animadvertisit cum Luca La-Créix A. J. qu. 137. §. 3. ideo vetus illa consuetudo favore deservit, standumque præsenti, ac vigenati, ita ut Episcopi non sinant aliter usurpari.

Ecclesiæ nihilominus cupientes præfato veteri privilegio frui, celebrandi unicam saltem Missam privatem mox post medianam noctem Nativitatis: solent habere recursum ad Sanctam Sedem: quæ tamen nec facile facultatem impertitur huiusmodi; & ubi præcibus annuit, nobis constat, non in perpetuum, sed ad aliquod tempus, puta ad triennium, consuevitisse permittere. Exemplum ante oculos exponere juvat verbis iisdem, quibus in libello quodam supplici, authentico, & originali, quem præmanibus habuit, legebatur.

Fuit autem expositus Summo Pontifici Clementi XIV. a Monialibus Monasterii S. Joannis Gavitatis Lupranum (Lecce) in Regno Neapolitano tenoris sequentis.

ALLA SANTITÀ DI NOSTRO

SIGNORE CLEMENTE

AL D. 10. DECEMBER. 1770.

L'Abbadessa, & Monache del Monastero di S. Giovanni della Città di Lecce amilissime Oratrici della S. Vosra, di notamente espongono, desiderare per loro spirituale confortazione, far celebrare la Messa nella mezza notte del Santo Natale, & in essa Santa Messa comunicarsi: come la S. V. si è degnata accordare con suo beniguo R. scritto una simile gratia a uobis Monache di S. Chiara della suddetta Città.

Sup-

Cap. XXV. Notanda XXV. Decembris. 245

Supplicano pertanto la S. V. che voglia degnarsi, concedere alle Oratrici l'opportuna licenza; che ec.

Ex Audientia Sanctissimi die 20. Maij 1774.

Sanctissimus remisit preces arbitrio Ordinarii, cum facultatis ad effetum, de quo agitur, necessariis, & opportunitis. Contraria non obstantibus. Ad triennium tantum.

Macedonius Secretarius.

S U B S. V.

De Ritu, ceremoniisque servandis in tribus Missis Nat. Dom.

65 ^YN die Nat. Dom. paramentorum color albus ex Rubr. gen. Miss. tit. 18. n. 2. quoniam Christus natus est mundus, idest carens originali peccato. Ascendit enim Dominus super nubem levem, ut dicit sajas 19. 1. idest assumpit Carnem a peccatis immunem; & ingressus est Aegyptum, idest venit in Mundum. Ita Dur. in Ration. Offic. lib. 3. c. 18. Gavant. in Rubr. Miss. par. 1. tit. 18. n. 2. lit. F. Alienum quippe ab hac Nativitate est (ut Leo I. ait serm. 1. de Nat. Dom.) quod de omnibus legitur: Nemo mundus a sorde, nec infans, cuius est unius diei vita super terram. Nibil ergo in istam singularem Nativitatem de carnis concupiscentia transfrat, nibil de peccati lege manavit.

Potest etiam dici, colorem album adhiberi propter partum Virginum seu Virginis puritatem singularem ante partum, in partu, & post partum.

Non esse obligationem legendi tres Missas, diximus subl. 1. qu. 1. n. 22. & eadem subl. 1. quæst. 10. n. 37. examinavimus: quamnam Missam legere debeat, qui legit unicam?

Si legantur duas, vel tres Missæ: in secunda Missa sit Commemoratio S. Anastasie. Quæ Commemoratio fit etiam in secunda Missa solemniter celebrata: immo & qui legit unicam Missam, quamcumque legit, debere in ea facere prædictam Commemorationem S. Anastasia: vult La-Croix lib. 6. par. 2. q. 76. §. 1. et si Meratus tom. 1. par. 4. tit. 3. n. 15. dicat, non esse faciendum ab eo, qui hodie celebret Missam unicam; nisi hanc celebret in Aurora, legatque secundam, ex tribus in Missali descriptis. Verum ego opinor, quod sicut Commemoratio hæc certe non est affixa temporis Aurora: (aliter facienda non esset ab iis, qui secundam Missam celebrent in die, seu plena luce) ita nec sit omnino affixa secundæ Missæ, ut oporteat prætermitti ab eo, qui unicam celebret quavis tempore, hoc ordine secunda non sit. Ad nomen Anastasie caput inclinetur in Canonе in Oratione: Nobis quoque peccatoribus: & ubi alias nominetur in eadem Missa, in qua de ea Commemoratio fit, juxta Rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 5. num. 2. Idque ex suppositione, quod non simpliciter ratione Stationis in Missa fuerit investita. Confer statim dicenda, ac dicta 18. Januar. art. 2. num. 7. & 20. Decembris. art. 2. num. 5.

Ex hodierna Commemoratione S. Anastasie in Missa orta est (ut observat Baronius in not. ad Martyrol. hac die in Anastasia; & Bened.

XIV.

XIV. de Fest. Nat. §. 3.) anilis fabula illa ; quod nimurum S. Anastasia interfuerit sanctissimo Virginis puerperio : Plane fabula : cum S. Anastasia temporibus Diocletiani vixerit , & Martyrium consummaverit . Deinde in partu Virginis nulla ibi obsterix , nulla muliercularum sedulitas intercessit : ipsa pannis involvit Infantem , ipsa & Mater , & obsterix fuit : ut monet Hieronymus adversus Elvidium . Quidquid in contrarium in quibusdam veteribus , Ecclesiæ præsertim Græcæ , monumentis apparet . Vide Bened. XIV. cit. §. 3. ubi quidem meminit hujusmodi cuiusdam monumenti , quod in nostra Sicilia conspicitur in majori Ostio Ecclesiæ Cathedralis Moaregalensis , & similiter in quadam musiva pictura ejusdem Ecclesiæ .

67 Si autem quæras : cur de S. Anastasia fiat Commemoratio in Missa , cum Festum Nat. Dom. sit dupl. i. cl. qui ritus respuit Commemoracionem Festi simplicis ? Exceptionem esse præstat Regulæ generalis , putat Bissus . Quem reicit Meratus to. 1. par. 1. tit. 7. num. 2. Auctos vero Micrologi c. 4. hanc reddit rationem : In Nativitate Domini ad Missam in manu Romani orationem de S. Anastasia adjiciunt , quia Stationem in Ecclesia ejusdem Martyris ad eamdem Missam agunt . Et nos quoque illos in illa adjunctione imitamus , lices nos eamdem adjunctionis octabonem habere videamus . Profecto secundans Missam Nativitatis , in qua fit Commemoratio S. Anastasiæ , celebrare consueville Summos Pontifices in Ecclesia ejusdem laudatae Sanctoræ , testatum haberi ex vulgato Alcuino , & ex vetustissimis etiam Romanis ordinibus , rotavimus subl. 1. num. 39.

Alii vero tradunt , hoc esse monumen tum veteris ritus , ex quo olim in publicis precibus Commemoratio tantum fiebat Sanctorum ; doneceorum Festis in ampliorem numerum excrescentibus , plures rationes eorumdem officia peragendi fuere ad inventæ . Vid. Emman. Azeved. de div. offic. Exercitat. 11.

Sed ratio potior , & ulterior esse 68 videtur , quod laudata Sancta fuerit celeberrima Romæ , quemadmodum tellatur Baronius loco cit. ita ut hodierna Missa secunda olim a Summo Pontifice in illius Ecclesia fuerit celebrata ; ut iam diximus ; immo & ipsam Missam , est qui credat aliquando fuisse de eadem ; et si deinde congruentius visum sit , hanc quoque Missam fieri de Nativitate Dominica ; cum Commemoratione S. Anastasiæ . Vide Meratum z. 1. p. 1. tit. 7. n. 2. & par. 4. tit. 3. n. 5. & Lucius Ferrari in sua Bibliot. 10. 7. edst. 3. Bonon. V. Vigilia . n. 28. Notat insuper Baronius l. cit. duas fuisse Anastasiæ Martyres , unam Virginem seniorem dictam , quæ Sirmi passa legitur , eratque Constantinopoli celebris , cuius memoria celebratur die 28. Octobr. Alteram Viduam (sed & haec Virginem , tradit Metaphrasites apud Ribad. Fl. Sanctor. 25. Decembr.) juniores , Romæ celeberrimam ; quæque in Insula Palmaria temporibus Diocletiani Martyrium consummatum , & de hac hodie prædictæ singularis Commemoratio habetur in Missa .

In singulis tribus Missis dicitur 69 Gloria in Excelsis . Confer dicenda tr. z. 1. 1. par. 1. c. 3. n. 15. versu : tempore Adventus . Item Credo . Rubr. gen. Miss. tit. 11. Præf. pro- pr.

pr. de Nat. usque ad Epiph. præterquam in die Oct. S. Joa. Ap. & item Communicantes propr. usque ad Oct. Nativ. Dom. inclusive, & non ultra.

70 In tribus Missis Nativitatis Domini Celebrans in Missa solemnni, quando cantatur in Choro: *Et incarnatus est: si sedeat, surgit;* & genuflectit. *Rubr. gen. Miss. tit. 17. num. 3.* Genuflectit in infimo gradu Altaris laterali a parte Epistolæ. *Caval. 10. 5. cap. 12. n. 55.* (alias per errorem 66.) Merat. 1. 1. p. 4. tit. 3. n. 6. Genuflectit autem utroque genu, & cum profunda capitis inclinatione, ad specialem reverentia significationem in die, qua specialiter recolitur Incarnatio, & Nativitas Salvatoris; in die, qua Pater eternus, *Cum isterum introducit Primumgenitum in orbem Terræ,* dicit: *& adorent eum omnes Angeli Dei.* ad Hebr. 1. 6. quia: *semetipsum exinanivit formam servi accipiens; in similitudinem dominum factus,* *& habitu inventus ut homo.* ad Philip. 2. 7. Confer Merat. 10. 1. par. 2. tit. 6. n. 40. In Missis vero privatis genuflexio sit de more, unico tantum genu. Vide Caval. 1. cit. num. 63. (alias per errorem 64.) Merat. cit. tit. 6. n. 13. fine, & par. 4. 1. cit. Item Celebrans genuflectit in tertia Missa, etiam privata, tum in primo Evangelio ad illa verba: *& Verbum Caro factum est: tum in ultimo Evangelio, quod est de Epiph. ad illa verba: & procidentes adoraverunt eum.* Et quidem Celebrans in Missa privata genuflectit unico genu versus ipsum librum, & dum genuflectit, innititur Altari, utraque manu hinc inde extensa; Confer Meratura 10. 1. par. 2. tit. 6. n. 7.

fine. At Celebrans in Missa solemnni, dum Diaconus cantat prædicta verba, genuflectit (Confer dicenda sect. 6. n. 100. initio) versus Altare, similiter & omnes alii præterquam Diaconus, qui genuflectit versus librum; Subdiaconus vero tenens librum, & Acolyti tenentes candelabra omnino non genuflectunt Rubr. gen. Miss. tit. 17. n. 1. & 4. Quid notandum pro genuflexione Cantorum? Vide 25. Martii n. 11. In fine vero ultimi Evangelii, quod solus Sacerdos legit in Missa solemnni, hic genuflectit versus librum, vel tabellam: similiter Diaconus & Subdiaconus; juxta Gavantum. Ceteri tamen de Choro genuflectunt versus Altare. Vide Merat. 10. 1. par. 2. tit. 12. n. 17.

Quamvis guttæ vini interne adhaerentes calici, melius excludantur ab intentione consecrandi: intentio enim habenda circa materiam Calicis, est, ut Sacerdos intendat consecrare tantum illud, quod per modum unius continui potabile existit intra calicem: ut docet Suarez in 3. par. 10. 3. disp. 43. sect. 6. Reginald. ac Laym. quos citat, & sequitur Diana rom. 2. edit. roord. tr. 1. R. 210. §. 4. & R. 211. §. 1. Tamen in his duabus primis Missis, guttas vini, etiam non vicinas fundo Calicis, melius in intentione consecrandi includi, docet La-Croix lib. 6. par. 2. de Sacr. Miss. qa. 76. §. 4. n. 33c. ne, inquit, postea sumatur aliquid non consecratum, per quod frangatur jejunium. Verum non explicat in quanta distantia adhaerere debeant fundo Calicis, ut in intentione prædicta includantur. Profecto non videntur guttæ valde remotæ a fundo Calicis in intentione con-

consecrandi esse includendæ, si non sit periculum, miscendi illas cum speciebus consecratis, quando hæc sumenda erunt. Si autem dicatur, quod non omnes guttæ interius inhaerentes Calici includendæ sint in intentione consecrandi, sed solum illæ; quæ sunt vicinæ quantitati vini per modum unius continui existentis in Calice; & item guttæ, quæ a predicta quantitate non sunt valde remota: tunc hæc sententia patitur difficultatem eamdem, quam ex Layman movet Diana contra sententiam Egidii Koninch, qui docet; in consecratione Calicis non solum consecrari illam quantitatem vini, quæ per modum unius continui est in fundo Calicis, sed eas quoque vini guttas, quæ intra Calicem predicto continuo liquori proxime adhaerent ita; ut levi calicis agitatione reliquo vino misceri possint. Contra hanc doctrinam hæc opponit ex Layman Diana edit. coord. to. 2. tr. i. R. 211. §. 2. Quod autem tenet Koninch de Sacram. q. 74. art. 2. dub. 3. n. 43. eas quoque vini guttas consecrari, quæ intra Calicem reliquo liquori proxime adhaerent, ut levi Calicis commotione admisceantur: difficultatem etiam habet secundum Layman loco citato: nam determinari non potest, quanta omnina esse debeat talium guttarum propinquitas; fatetur enim ipsemet Koninch, remotiores non consecrari. Neque vero potest consecratio, (sicut neque alterius Sacramenti confessio,) pendere a futuro eventu contingente, ut nimirum ea solum guttae consecrentur, quas postea contingat Calicis agitatione reliquo liquori commisceri. Hæc Diana. Cæterum nos infra n. 79. dicemus: guttas in infusione vini, & aquæ residentes, &

interius Calici inhaerentes; si remota sint a fundo Calicis, abstergendas esse purificatorio ante oblationem, etiam in secunda, & tertia Missa; dummodo non impegerint in partem Calicis, quam species consecratæ recenter in præcedenti Missa tetigerint: quæ non sunt Purificatio abstergendæ.

Si vero vicinæ fundo Calicis fuerint guttæ, modica ejusdem Calicis inclinatione reliquo vino uniantur. Hujusmodi autem diligentia primum ante oblationem adhibita, & iterum, si oportuerit, renovata immediate ante consecrationem, videtur dicendum: ad evitandum periculum prædictum frangendi jejunium per sumptionem specierum minimæ consecratarum; Celebrantem debere in primis hodiernis duabus Missis intendere totum id consecrare, quod consecrabile existit intus in Calice. Meritat. to. 1. par. 4. tit. 13. n. 9. fine. Quod de vini, & aquæ guttis fundo Calicis non vicinis docuerat La Croix, idipsum, ait, suaderi posse fortasse de panis partibus, quæ in eo Corporalis loco jaceant; unde potesta particulae colliguntur, & cum sanguine sacro sumuntur; nam, si non fuerint consecratae etiam frangunt jejunium; ita ille; subdit tamen (quod ego valde amplector) quo ad has Ecclesiam non videri, jejunium adeo require scrupulose. Favet Vasquez relatus subl. 1. n. 29. fine.

In Canone in oratione Communi-
cantes in prima Missa dicitur: Et Noctem Sacratissimam celebrantes qua Oe. At in secunda, & tertia Missa dicitur: Communicantes, Et diem Sa-
cratissimum celebrantes, quo Oe. Si Missas tres omnes quis celebraret in
no-

nocte ante Auroram : adhuc in se-
cunda , & tertia Missa ad Communi-
cantes dicere deberet : *diem Sacratissi-
mum celebrantes* . Sicuti e contra ,
qui omnes tres Missas celebrant in
plena luce , in prima Missa ad Com-
municantes dicant adhuc : *Noctem Sa-
cratissimam celebrantes* . Caval. ro. 5.
c. 14. n. 24. Merat. tom. 1. par. 4.
tit. 3. n. 10. Nec id esse meada-
cium , ostendimus subs. 4. §. 3. n. 59.
versu : *Secundo non videtur* . Qui au-
tem celebrat unicam Missam ; quan-
cumque legat , (V. sup. n. 37.)
si est in nocte , dicat : *Noctem Sa-
cratissimam celebrantes* . Si autem ce-
lebret in aurora , aut in die , seu
plena luce post ortum Solis , dicat :
diem Sacratissimum celebrantes : Etiam-
si legat Missam , que in Missali ho-
die est ordine prima ; quia licet in
Missali ad primam Missam præscri-
batur , dici : *Noctem Sacratissimam* ,
& ad secundam , & tertiam : *diem Sa-
cratissimum* ; tamen non hoc præ-
scribitur propter officium talium Mi-
ssarum , sed propter tempus , in quo
per se legi præscribuntur haec tres
Missæ ; quod quidem tempus pro pri-
ma Missa est nox ; pro secunda est
Aurora ; pro tertia denique est dies ,
seu plena lux post ortum Solis . Si
ergo legatur unice prima Missa præ-
dicta post noctem : ita ut non sit
voluntas celebrandi aliam Missam in
hoc Festo : jam ipsa non considera-
tur amplius ut prima Missa , (in
ordine ad tempus ,) sed ut secunda
si legatur in Aurora ; vel ut tertia ,
si in die , seu plena luce . Ergo in
ipsa dicendum est : *diem Sacratissi-
mum celebrantes* , quo . Similiter , si
legatur unice secunda , aut folium
tertia Missa in nocte , & non sit vo-
luntas celebrandi aliam Missam in

hoc Festo ; jam ipsa non considera-
tur ut secunda , vel tertia , (in or-
dine ad tempus ,) sed ut prima ..
Ergo in ea dicendum est : *Noctem Sa-
cratissimam* .

Nec valet i. opponere , quod qui 73
celebaret in nocte omnes tres Mis-
sas , ad secundam , & tertiam debe-
ret dicere : *diem Sacratissimum* : Et
qui omnes tres Missas celebrant in
die , in prima Missa deberet dicere :
Noctem Sacratissimam ; etenim longe
diversus est casus , in quo celebran-
tur omnes tres Missæ in nocte , vel
in die , a casu , quo celebretur uni-
ca Missa in Festo Nat . Nam qui ce-
lebrat omnes tres Missas in nocte ,
vel in die : in uno & eodem tem-
pore noctis , vel diei , simul repræ-
sentat , & commemorat tria tempo-
ra ; nemirum tempus noctis , auroræ ,
& diei , pro quibus temporibus desi-
gnatae sunt Missæ legendæ . Repræ-
sentans igitur , & commemorans in
prima Missa terapus noctis , in ea
debet dicere : *Noctem Sacratissimam* ,
etiamsi legat in die ; & similiter in
secunda , & tertia repræsentans , &
commemorans tempus Aurora , &
Lucis , in eis debet dicere : *diem Sa-
cratissimum* : licet illas legat in no-
cte . Contra vero est in secundo ca-
su , quo celebretur unica tantum
Missa in hoc Festo ; tunc enim uni-
cum tantummodo tempus repræsenta-
tur , & commemoratur in illa : hoc
autem congruentius est illud , in quo
celebratur ; nemirum si in nocte ,
nocturnum ; si in Aurora , aut in
die , seu plena luce , matutinum ,
vel diurnum . Ergo qui unicam Mi-
ssam legit in hoc Festo , si celebret
in nocte , utpote repræsentans solum
tempus nocturnum , debet dicere :
Noctem Sacratissimam . Si vero in

I i Au-

Aurora, aut die, ut pote repræsentans hæc tempora, debet dicere: *diem Sacratissimum*.

74 Nec valet 2. opponere, quod in Missa Sabbati Sancti, quæ olim celebrabatur in nocte, et si eadem nunc celebretur in die, nihilominus adhuc dicatur ad *Communicantes: Nostrum Sacratissimum celebrantes*. Nam similiter respondetur: in Sabbato Sancto unicam Missam celebrari, & in ea unicum tempus, illudque noctis fuisse repræsentantum, seu commemoratum, & repræsentari, seu commemorari; at vero in Nativitate Domini tres Missæ celebrantur, & in eis tria tempora recoluntur, videlicet noctis, auroræ, & diei. Qui tamen tantum unicam celebrat Missam, unicum commemorat tempus; hoc autem congruentius est, quod sit illud, in quo celebrat.

75 Qui vero duas tantum Missas celebrat, quaslibet legat, & quovis tempore, ad primam Missam, quam legit, debet profecto dicere: *Communicantes, & Nostrum*. Ad secundam: *Communicantes & Diem*: quia repræsentat duo tempora, quæ clarius indicantur nomine noctis, & diei.

76 Ad primam, & secundam Missam simpro sacro Sanguine, & diligenter hausto, deponitur super Altare in loco suo Calix; & manibus junctis ante pectus, dicitur ultraque precatio, dici solita in purificatione Calicis, & ablutione digitorum: nimisrum: *Quod ore: & Corpus tuum Domine*». Gavant. in Rubr. Miss. p. 4. tit. 3. n. 4. Meratus ibi n. 7. La Croix. lib. 6. par. 2. qu. 76. Ante præfatas autem orationes expedit, cooperire Calicem Patenam, & Palla parva Patenam Merat. l. cit. ad vitandum periculum, ne musæ inven-

lent in Calicem, vel aliquid aliud decidat in eundem, sacras species continentem nondum *exsiccatas*. Confer infra dicenda n. 79. initio.

Præfatis Orationibus recitatis, fit ablutio digitorum in Vasculo aqua pleno. Gavant. par. 3. tit. 9. n. 4. Merat. l. cit. & præparato, ac locato supra Altare prope Corporale a parte Epitolæ. Ablutio Calicis non sumitur, ex Innocentio III. C. Ex parte. de celebr. Miss. & Calix ipse nullo modo purificatur, ex declar. S. C. R. huius tenoris: *In prima, & secunda Missa, quæ celebratur in die Feso Nativitatis D. N. J. C. non debet fieri purificatio Calicis*. S. R. C. 16. Septembr. 1702. apud Merat. ind. Decr. Miss. nu. 563. (si vero non immediate celebretur alia Missa, quid fieri possit; Vide Subs. 1. qu. 12. n. 39.) Neque idem Calix purificatorio tergitur, nisi in fine tertie, seu ultime Missæ post purificationem, & ablutionem illius. Gavant. in Rubr. Miss. p. 4. tit. 3. n. 4. Merat. ibi n. 7. sicut etiam nec os Sacerdotis: sed facta ablutione digitorum in supradicto Vasculo, præparatur, seu ponitur super Patenam hostia pro alia Missa, & cooperitur Calix de more.

In primâ Missâ solemnî, post summitionem Calicis, Subdiaconus illum defert sine purificatorio ad parvam mensam, seu Credentiam, de more: ubi supposita saltem Palla (vide autem infra dicenda n. 79.) decenter reservabitur usque ad secundam Missam. Poterit etiam a Credentia in Sacristiam per aliquem alium Ministrum Sacrum deferri, ibique in loco decenti, & clauso custodi, modo præfato usque ad alteram Missam. Merat. l. cit. n. 8. vel

vel certe relinquetur cum Corporali extenso super Altare prope tabellam Secretarum, ne impedit incensationem Altaris faciendam in Laudibus; & hoc postremum magis probat Gavant. in Rubr. Miss. par. 4. tit. 3. n. 4. Alicubi autem consuevit Calix purificari vino, & ablui aqua, ac deinde abstergi de more: Purificatio tamen, & ablutio conservari in Vasculo mundo posito super Corporale, alterum ab eo, in quo celebratur, & palla recto, in Sacarium projicienda, postquam sacra species penitus evanuerint. Vid. dicta subl. I. qu. 12. n. 39.

78 In Natali Domini in tribus Missis post sumptionem Sanguinis, eundo, & redeundo in medium Altaris, non est facienda genuflexio, vertendo se Celebraens ad Dominus vobiscum: & ad dandam benedictionem, debet renes vertere ad Altare, licet species vini non sint exsecatae in Calice; & serventur Rubricæ Missalis Romani de ritibus servandis in celebratione Missarum 11. & 12. n. 2. S. R. C. 29. Julii 1686. in Angelopolitana apud. Merat. Ind. Decr. Miss. n. 487. Iti idipsum collimat sequens decretum: In transiendo de una ad alteram partem Altaris in prima, secunda, & tertia Missa Nativitatis Domini serventur Rubricæ Missalis, quæ nullam prescribunt genuflexionem ante Calicem esse faciendam. S. R. C. 2. Aug. 1698. apud Merat. ind. Decr. Miss. n. 537. Confer eundem Merat. tom. I. par. 4. tit. 3. n. 11.

Si Sacerdos in prima, aut secunda Missa frangat jejutium ad communionem requisitum: puta sumendo purificationem Calicis: non posse celebrare aliam Missam, monimus subl. I. qu. 7. n. 28.

In secunda, & tertia Missa ad oblationem hostiæ, Calix nondum purificatus non removeatur a Corporali; sed maneat super illud collocatus patrumper versus cornu Epistolæ. Merat. par. 4. tit. 3. n. 9. Nec relinquatur discooperitus, sed expedit, illum interim cooperire palla parva: (quæ a Patena est removenda in actione præfata:) ad vitandum periculum supra dictum, ne Muscæ involent in Calicem, vel aliquid aliud decidat in eumdem, quem Sacras species nondum exsiccatas adhuc continent, certum moraliter est Merat. cit. n. 8. ad quod utique periculum removendum Rubricæ Missalis quoties disponunt discooperiri Calicem, eundem faciunt quantocius cooperiri. Profecto ut animadvertis Meratus to. I. par. 2. tit. 8. n. 23. in celebratione Missæ Calix cooperitur Palla ante, & post consecrationem, ne musca, aut quid simile intret in illum. Facta oblatione hostiæ in eadem secunda, & tertia Missa, ad violi infusionem, idem Calix elevatus feratur ad cornu Epistolæ, ob respectum earumdem sacrarum specierum: ibique non collocetur super nudum tobale Altaris seu tobaliam, sed manu teneatur elevatus, vel certe reponatur super Pallam parvam: si ramentum hæc in parte superiorius contexta sittauro, vel serico, (quod etsi licere concedat Busemb. lib. 6. par. 2. tr. 3. c. 3. dub. 5. versu 6. Palla: & ita communis consuetudo habeat in nostra Sicilia: attamen S. R. C. in una Camald. Montis Coronæ 22. Januar. 1701. declaravit: in Sacrificio Missæ non esse adhibendam Pallam a parte superiori drappo serico cooperatum; apud Caval. t. 5. c. 7. §. 22.

I i 2 & apud

& apud Merat. *ind. decret. Miss. num. 552.*) collocetur Calix super ejusdem Pallæ partem inferiorem in qua apparet corporale. Propter easdem sacras species non abstergitur Calix purificatorio, antequam infundatur vinum, & aqua; nec postea abstergitur a guttulis interne forte adhærentibus, ne simul cum eis abstergantur præfatæ species consecratæ nondum exsiccatae; nisi aliqua guttula satis remote a fundo Calicis resilierit, & non impegerit in partem, quam recenter tetigerint species consecratæ; tunc enim erit abstergenda talis illa guttula; & ideo optimum erit, si Celebrans, quando sumit in prima Missa Sanguinem sacram, notet illam partem Calicis, per quam illum sumit: non quidem figurum aliquod apponendo Calici, quod non decet; sed per aliquid jam existens, inhærensque ipsi Calici, puta notando aliquam sculpturana in prædicta parte, quemadmodum consuevit ad ornatum extra Calicem, ut figuram Angeli, vel speciem floris; & ex eadem parte Calicis deinde in secunda, & tertia Missa sumat Sanguinem, atque adeo purificationem, ablutionemque in tertia Missa. Conetur autem Celebrans, quantum potest, ne ad infusionem vini, & aquæ, guttulæ ulke resiliant; quod videtur facile impediri posse, si Calix parum inclinetur, & supra latus inclinatum, & prope fundum Calicis infundatur vinum, & aqua. Quod si aliqua guttula vini, vel aquæ prope fundum Calicis impegerit, parya ejusdem Calicis inclinatione reliquo vino misceatur: quæ etiam diligentia renovetur immediate ante Consecrationem, juxta superius dicta n. 71.

Præparato Calice cum vino, ele- 80 vatus reportatur ut supra ad medium Altaris; vel si fuerit collocatus supra Pallam parvam supradictam, poterit Celebrans de more manibus junctis procedere ad medium Altaris & ibi manu dextera de more extensa accipiat Calicem, & faciat oblationem ejusdem.

Ad Consecrationem Calicis quæ nam intentio haberi debeat conseruandi? docuimus supra n. 71. In secunda, & tertia Missa Sanguis sumatur per eamdem partem Calicis, per quam in priori: & per eamdem sumatur purificatio, & ablutio in tertia, seu ultima Missa, ut modo supra monuimus.

In fine tertiae Missæ legitur Evangelium Epiphaniæ, non autem S. Joan. In principio erat Verbum. Rubr. gen. Miss. sit. 13. n. 2. ne in eadem Missa legatur bis idem Evangelium. Legitur autem Evangelium Epiphaniæ potius quam aliud, quia convenit Nativitati Christi, & in fine suæ lectionis occasionem præbet adorandi cum genuflexione Verbum Incarnatum, & Natum: ut superius notavimus. n. 70.

Animadvertisendum est hic ex Ga. 81 vanto in Rubr. Mis. par. 3. tit. 9. n. 4. & par. 4. tit. 3. n. 4. ablutionem digitorum, (de quæ supra n. 76.) quæ facta fuit in prima, & secunda Missa in separato vasculo, si eam non sumat idem celebrans in tertia Missa: (ut cæteroqui disponit Meratus to. I. par. 4. tit. 3. num. 10. ubi vult, quod Celebrans, sumpto Sacro Sanguine, & ejusdem Calicis purificatione peracta consuetudo ritu: deinde præfatam aquam ablutionis digitorum e vasculo suo immixtæ in Calicem prædictum purifica-

ficatum, & sumat, ac denique faciat de more in eodem Calice ablutionem digitorum, & postquam extiterit Calicem, etiam Vasculum, in quo fuit aqua ablutionis præfatæ purificatorio extergat:) sumendam ab iis, qui tunc forte communica- verint, vel in Sacrarium esse fundendam; quemadmodum juxta Rituale, faciendum est pro ablutione digitorum, quæ in vasculo a Calice separato fiat in communione administrata populo. Vid. Caval. t. 4. in d. 13. n. 37. Gavant. in Rubr. Miss. par. 3. tit. 9. n. 4. & par. 4. tit. 3. n. 4.

An possit ministrari Eucharistia in nocte Nativitatis? Vide sect. 5. De specialibus notandis pro Missa, quæ alicubi celebratur ante medium noctem Nativ. differemus subl. sequ.

An, & quale peccatum sit omittere Præfationem propriam, & *Communiantes* proprium? Item, an, qui hæc ex oblivione omisit, sed recitavit de communi, debeat deinde supplicere, ubi errorem adverterit? Examinabimus tr. 2. in Dom. Resurr. art. 3. qu. 1. & 2. Hic autem

⁸² Qu. I. An peccaret mortaliter Sacerdos, qui hodie in prima, & secundam Missa advertenter abstergeret purificatorio sacras species, quæ remanserunt post sumptionem Calicis?

R. Abstergere purificatorio species consecratas, mortale esse supponit Diana tom. 2. edit. coord. tr. 1. R. 210. §. 3. Quod si ita est, ad quæstionem propositam responderetur affirmative. Videtur enimvero in hoc gravis committi irreverentia.

⁸³ Qu. II. Utrum numerus ternarius & Officia Missarum hodiernæ. Fe- stivitatis, nec non tempora diversa

præfixa ex Rubrica Missalis ad hujusmodi Missas, saltem solemniter celebrandas, aliquid in se contineant mysterii?

R. Affirmative: nam ex D. Thoma 3. par. qu. 83. ar. 2. ad 2. & Joanne Beleth de Divin. Offic. c. 69. per tria Sacra significantur tres Christi Nativitates: scilicet Æterna, qua nascitur Deus ex Patre: Spiritualis, qua nascitur in cordibus nostris per gratiam: Corporalis, qua nascitur homo ex Matre.

Prima autem omnium, quæ cele- bratur in nocte, significant corpora- lem Christi generationem, quia na- tus est in nocte. Vid. Azor. Insti- moral. par. 2. l. 1. c. 9. qu. 4. & A-Lapide in Luc. 2. 8. Idque, ut significetur, eum venisse incognitum. Item, ut Augustinus ait quæst. 53. inter quæst. Veteris, & novi Testam. ut significetur, quod Christus quasi Sol veritatis, & Justitiae illuxit his, qui in tenebris, & in umbra mor- tis sedebant. Luc. 1. 79. quemad- modum prædixerat Isaías c. 9. v. 2. Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: habitantibus in reione umbræ mortis, lux orta est eis. Celebratur insuper hæc prima Missa quamprimum post medium noctem, dicto Matutino; quia Christus natus est statim post medium noctem, incipiente die 25. Decem- br. Azor. & A-Lapide l. 1. cit. ob id ipsum in hac Missa cantatur Evan- gelium: *Exit Edictum:* in quo talis Nativitas describitur.

Secunda Missa significant genera- tionem Christi Spiritualem, qua in nobis per gratiam sanctificantem pri- mo nascitur, unde celebratur in pri- ma luce diei, seu in Aurora; & sic incipit Introitus: *Lux fulgebit hodie*

*super nos : juxta illud 2. Petri 1. 19.
Donec dies elucescat , & lucifer oriatur in cordibus vestris . Et Evangelium hujus Missæ loquitur de Pastoribus , in quibus per gratiam natus est.*

Tertia denique Missa significat Verbi divini generationem æternam , quæ dicitur in die , seu plena luce , ad significandum illum diem æternitatis , de quo dicitur Ps. 109. 3. *In splendoribus Sanctorum ; ex utero ante luciferum genui te .* Et Evangelium quod tanquam proprium hujus Missæ legitur post Epistolam , hoc satis indicat : *In principio erat Verbum . Introitus autem est : Puer natus est nobis , quia nomine illius pueri intendit Ecclesia , Nativitatem ostendere .*

Alii vero mutant hunc ordinem ; & per primum Sacrum æternam generationem ; per tertium temporealem intelligunt . Vid. Durand. in Rationib. 6. c. 13. n. 23. & 24. Sed melius dicitur modo prædicto , ait Toletus in Sum. lib. 2. c. 3.

Denique dicit idem Toletus loco eis. ista tria Sacra significare tres Status , quibus homines salvati sunt : felicet statum legis Naturæ : quæ per medium noctem significatur : quia debilis erat tunc Dei cognitio in hominibus . Legis scriptæ statum : qui per Auroram significatur : quia tunc major facta est in hominibus cognitio Dei . Legis Gratiae statum : qui per diem , in quo divina Gratia , & cognitio maxime abundat . Ita etiam habet Glossa in C. Nocte Sancta . 48. dist. 1. de Consecr. & in C. Consulnisti de Celebri. Miss. Favetque Honorius in Gemma lib. 4. cap. 104. & duob. sequ. ubi docet , Celebrari a singulis Sacerdotibus tres Missas in

Natali Domini ad significandam salutem advenientem & iis , qui ante legem , & qui in ea , & qui post eam : & videri etiam potest Durandus l. cit. a n. 17. Hugo Victor . in Specul. Eccl. cap. 4. & rursus de obseruat. Missar. lib. 3. c. 5.

S U B S. V.I.

De Missa alicubi celebrata , & auditâ ante medianam noctem .

POTAVIMUS Subs. 4. n. 46. alicubi sive ex speciali dispensatione Pontificia , sive ex Consuetudine permissa , celebrari primam Nativitatis Missam ante medianam noctem : ut Romæ in Saccello Pontificio , & Venetiis in Templo S. Marci Evangelistæ , & nonnullis aliis ibidem Ecclesiis indicatis a Lucio Ferrer. in sua Biblioth. tom. 5. V. Missa ant. 5. n. 51. edit. 3. Bonon. De hora celebrandi hujusmodi Missam in Saccello Pontificio , scribit Benedictus XIV. de Synod. Dioces. lib. 6. c. 4. n. 14.

Quæres autem I. An satisfiat præcepto audiendi Sacrum , si audiatur Missa , tempore prædicto celebrata in hujusmodi locis ?

B. Pasqualigus apud Franoiscum de-Lugo de Sacram. lib. 4. de Eucbar. c. 7. qu. 6. n. 64. putat verius esse , per prædictam Missam non satisfieri simpliciter præcepto Ecclesiæ . Moveretur ex eo , quia putat , præceptum audiendi Missam obligare ad illam audiendam intra tempus , quo de jure communii potest celebrari . Ergo .

Verum sententia Pasqualigi videtur singularis , inquit idem de-Lugo lib. 5. de Missa c. 14. qz. 3. n. 26.

& con-

& contra communem sensum Doctorum, qui communiter sententiam Sacrum fiat in Festo post medianam noctem diei precedentis, & ante medianam noctem diei sequentis, ejus auditione preceptum audiendi Sacrum impleri. Præcipitur enim auditio Missæ de Festo, & hoc durat a media nocte usque ad medianam noctem; sic de Lugo, qui etiam id confirmat ex eo, quod secus sequetur, illos excusari ab audienda Missa, qui non possunt in Festo Missam audire nisi ante, vel post tempus ex communi jure præscriptum, puta ante Aurora, vel post meridiem. Quod si Parochus vel ex malitia, vel ex ignorantia, vel ex impotentia, quia exempli gratia plures habet Ecclesiæ, differret aliquando Sacrum post meridiem; non teneretur populus illud audire; quod est contra communem sensum: ita Franciscus de Lugo, qui citat Sylvestram, & Fagundez. Cum de Lugo sentit Diana to. 2. edit. coord. 2r. 1. R. 168. §. 4. & Leander apud ipsum. Eamdem sententiam tamquam probabiliorem tuetur La Croix lib. 3. par. 1. q. 151. §. 1. quia, inquit, quacumque hora diei Festi a media nocte ad medianam noctem audiatur Missa, verum est, Missam pro die esse auditam. Ita La Croix, & Gobat apud eum, atque alii laudandi inf. q. 3.

85 Sed idcirco modi sicut solet ex privilgio celestari Missa in Oratoriis privatis; & ratione non satisfacunt precepto, nisi qui habent speciale prærogativum, quod possint satisfacere per Missam auditam in Oratoriis hujusmodi; ita similiter in præfatis locis privilegiatis potest esse tantummodo prærogativum celebrandi Missam

sicut medium noctem Nativitatis; non item vero quod audientes illam satisfaciant præcepto;

& In opposito casu restrictionem constare ex expressa Pontificis voluntate, & dispositione; contra vero in casu praesenti: immo potius est argumentum, affirmandi, Pontificem libenter velle, per hujusmodi Missam satisficer posse præcepto: neque enim credibile est, quod ex peculiari pietate erga hodiernum Mysterium, faciūt sit privilegium celebrandi Missam cum publico officio etiam ante medianam noctem; simulque defraudetur populus huic publico Officio assistens, facultate adimplendi præceptum per hanc assistentiam eidem publico Officio & Missæ. V. uberioris dicenda infra n. 87.

Qu. II. An per Missam prædictam 86 auditam ante medianam noctem Nativitatis satisficer possit dupli præcepto: pro die videlicet Nativitatis, & simul pro die Nativitatem præcedente, si sit Dominica:

& Negative. Videatur Cresp. a Borgia in q. q. Mor. qu. 10. allegatus a La Croix lib. 3. p. 1. q. 151. §. 2. Lucius Ferraris in sua Biblioth. 10. 5. V. Missa art. 5. n. 52. edit. 3. Bonon.

Pasqualicus, qui, ut vidimus qu. 87 1. putat verius esse, per prædictam Missam simpliciter non satisficer præcepto: etiam dicit: quod etsi concederetur valere illam Missam ad adimplitionem alicuius præcepti; potius valere dicenda esset pro die Nativitatem præcedente si ea e. g. sit Dominica; ad quam utique pertinet illa media nox, in qua celebratur, ante punctum medie noctis pertinentis ad sequentem diem Nativitatis. Movetur cedem ratione supra

pra facta. Addit etiam (apud Dianam to. 2. edit. coord. tr. 3. R. 11. §. 1. & R. 12. §. 2.) nihil prodefse, quod illa sit Missa de Nativitate, quia præceptum audiendi Missam non obligat audire Missam propriam diei. Nec dici posse, subdit, quod juxta mentem Pontificis per prædictam Missam satisficeri potius valeat præcepto pro die Nativitatis: quia aliud est, inquit, quod velit Pontifex celebrari illam Missam pro Festo Nativitatis: & aliud, quod velit celebrari in ordine ad satisfaciendum præcepto. Nec posse tandem dici: in Sacello Pontificis, ubi prædicta Missa celebratur, anticipari ex voluntate Pontificis diem Nativitatis: quia alioquin Pontifex non dispensaret, inquit, cum Brevi speciali, ut quotannis facit, cum Cardinali celebraturo, ut possit non jejunus celebrare. Hæc Pasqualigus.

Contra vero inhærendo responsioni datæ ad Qu. I. dicendum est, prædictam Missam celebratam ante mediam noctem Nativitatis valere per se ad satisfaciendum præcepto audiendi Missam in die Nativitatis non autem simul pro præcedenti præcepto Dominicæ: ita ut qui illam audierint, non teneantur alteram audire post medium noctem pro die Nativitatis. Ita docent Cardinalis de-Lugo de Eucbar. disp. 15. sett. 2. fine. Franciscus de-Lugo de Sacram. lib. 4. de Eucbar. c. 7. qu. 6. n. 63. fine. Diana to. 2. edit. coord. tr. 1. R. 108. §. 5. & 6. & tr. 3. ll. cit. Salmaticen. tom. 5. sr. 23. cap. 1. pun. 10. n. 216. La-Croix l. 3° p. 1. qu. 151. §. 2. num. 625. Dicastillus apud Dianam cit. tr. 3. R. 11. §. 2. Lucius Ferraris in sua Biblioth. f. 5. V. Missa art. 5. n. 54. & alii. Non

una tamen, & eadem est omnium ratio. Alii enim dicunt: prædictam Missam autem medianam noctem Nativitatis ex privilegio celebratum, censeri optime intra diem Nativitatis; Ecclesia enim quoad functiones Ecclesiasticas incipit diem a Vesperis præcedentis diei Civilis; adeoque non diem, sed horam celebrandi tantummodo anticipari in prædictis locis, sicut hac ipsa nocte anticipatur, quantum est ex Jure communni, pro omnibus locis hora communiter designata ad celebrandas Missas. Ita Dicastillus, cuius verba recitavimus lib. 1. c. 1. num. 73. Idque significat etiam La-Croix l. cit. videri insuper possunt dicta eodem cit. c. 1. n. 8. In Sacello autem Pontificis anticipari etiam diem Nativitatis in ordine ad illam Missam, sustinet Cardinalis de-Lugo l. cit. n. 56. Aversa de Sacram. Eucbar. qu. 8. sett. 8. §. decimo etiam queritur. Magri in Hierolexico . V. Nat. Dom. Diana cit. tr. 3. R. 12. §. 3. Breve autem illud, quod Pasqualigus affirmat, a Pontifice emanari quotannis: esse falsum, & fiditum testatur Diana loco cit. §. 4. & Benedictus XIV. de Synod. Dioces. lib. 6. c. 8. n. 16. Alii sustinent & probant, per prædictam Missam satisficeri præcepto pro die Nativitatis, quia talis est Pontificis præsumenda voluntas; ita Cardinalis de-Lugo, & Diana, affentiturque Franciscus de-Lugo, ac Ferraris, qui insuper allegat expressam declarationem Sacrae Congregationis Concilii . 13. Julii 1720. sed de rationibus his & similibus, quibus Doctores sententiam hanc tenuerunt, videri possunt. Autores laudati locis citatis.

Nos autem sententiaz huic subscrive minime recusamus; utpote que-

rationibus satis probabilibus fundatur, & bonorum nititur auctoritate Doctorum: dummodo ea procedere intelligatur solum pro casu, quo factum jam fuerit simili pracepto Dominicæ, quando Vigilia Nativitatis occurrit in ea. Si quis enim occurrente Natali in feria secunda, non audierit Missam mane Dominicæ precedentis, teneretur assistere Missæ prædictæ celebratae ante mediam noctem Nativitatis: atque adeo in media nocte pertinente ad diem civilem Dominicæ: & per auditonem hujusmodi Missæ non satisficeret nisi pracepto Dominicæ: consequenter post mediam noctem iterum teneretur Missam audire in die civili Nativitatis, ad satisfaciendum videlicet pracepto pro die ipsa Nativitatis. Probatur ex eo, quia, secundum dicta qu. 1. in die Resto quacunque hora diei a media nocte ad mediam noctem audiatur Missa, satisficit pracepto pro die praesenti civili. Ergo qui illam non audierit mane ante meridiem, tenetur post meridiem usque ad mediam noctem. Ergo qui in dicto casu in Dominica ante meridiem non audierit Missam, teneretur post meridiem usque ad mediam noctem: atque adeo teneretur audire prædictam Missam ante mediam noctem Nativitatis celebratam: & per hujusmodi Missæ auditionem satisficeret pracepto Dominicæ diei, quæ adhuc durat, & & perseverat usque ad finem medie noctis. Idcirco dixi supra, Missam hanc ante mediam noctem Nativitatis celebratam, valere per se ad satisfaciendum pracepto pro die Nativitatis; non autem simul pro die Dominicæ, si forte procedat: quia quemadmodum docuimus qu. 2. non

TOMO IV.

poteat per hanc unam, & eamdem Missam satisfieri pracepto duplice, Dominicæ videlicet, & Nativitatis: a quo maxime abhorre mens Pontificis dispensantis censenda est; Aliunde vero tenetur quis audire Sacrum intra cursum Dominicæ, aut Festi cuiuslibet. Ita in simili docuimus l. 1. c. 1. n. 71. quod qui Matutinum Festi sequentis recitat ante medium noctem, certissime non satisfacit pro die sequenti, nisi ante eamdem medium noctem satisficerit, seu satisfaciat pro die civili praesenti, quo ad similem obligationem recitationis Matutini: quod si non satisficerit pro die praesenti; prædicta recitatio anticipata respectu diei sequentis, valere quidem potest in adimplementum pracepti praesentis; integra tamen manente obligatione recitandi pro die sequenti, de quo V. propositionem damnatam ab Alexander VII. loc. sup. cit.

Etsi autem quavis hora diei audiretur Missa a media nocte ad medium noctem, satisficeret pracepto pro die civili eadem, in qua Missa audiretur, in sententia tradita q. f. nihilominus non est permittendum, ut quis, occurrente Vigilia Nativitatis in Dominicæ, differat auditonem Missæ pro Dominicæ usque ad illam horam, qua celebratur Missa prædicta ante medium noctem Nativitatis in locis prefatis privilegiatis, ita ut ante meridiem Dominicæ non audiat Missam, auditurus nocte sequenti: non est, inquam, id permittendum; quia proculdubio dilatio hujusmodi non est conformis menti Pontificis; nec credimus, eam in locis prædictis consuetudine ultra permitti.

Qu. III: Qui prævideat, fore ut 89
K k in

in die Nativitatis non possit audire Missam, an teneatur anticipare, & prædictæ assistere Missæ ante medium noctem Nativitatis celebratæ in locis prædictis privilegiatis?

R. Affirmative respondendum esse videtur, quemadmodum pro anticipatione crastini Maturini in Vesperis diei præcedentis, quoad eum qui prævideat, fore, ut non possit illud crastina die recitare, statuimus l. 1. c. 1. a n. 73. videantur etiam dicensa tr. 2. lib. 4. par. 1. cap. 2. num. 233.

90 Qu. IV. An qui celebraturus est prædictam Missam ante medium noctem Nativitatis, possit mane diei vigesimæ quartæ celebrare, quemadmodum reliqui Sacerdotes?

R. Affirmative: vel quia illa Mis-
sa, quam celebraturus est in nocte
ante medium noctem Nativitatis,
censetur spectare ad diem Nativitatis:
Cardinalis de-Lugo *supra cit. sect. 2. fine*, *Gavantus in Rubr. Miss. par. 4. tit. 3. num. 5.* & alii. Vel
quia, etsi dicatur, spectare ad diem Vigilie Nat. tamen Pontifex con-
cedens prædictam Missam extra jus,
non tollit, quod, qui illam celebrat,
habet de jure; ut ait Pasqualigus
apud Franciscum de-Lugo *de Sacram. lib. 4. de Eucb. c. 7. quest. 6. n. 64.*
Videri etiam potest Lucius Ferraris
in sua *Biblioth. tom. 5. V. Missa*,
art. 5. num. 49. edit. 3. Bonon.

91 Qu. V. An qui prædictam Missam
celebraturus est, debeat esse jejonus
a pridiana media nocte Vigilie?

R. Affirmative. Consequenter nec
in Missa Vigilie, quam de more
celebrat mane die 24. Decembri,
debet sumere purificationem. Ga-
vant. *loc. cit.* Merat. in eundem lo-
cum Gavanti n. 12. La-Croix l. 3.

par. 1. qu. 151. §. 2. n. 625. Bene-
dictus XIV. *de Synod. Diaconis lib. 6. c. 8. n. 20.* Ordo quidam pro divi-
ni officii Celebrat. Romæ editus an.
1645. relatus a Bened. 1. cit. n. 21.
& a Francis. de-Lugo *lib. 4. de Eu-
cb. c. 7. quest. 6. n. 57.* & Diana
zo. 2. *edit. coord. tr. 3. R. 11. §. 4.*
Qui ibi de Primicerio celebrante Ve-
netiis in Templo S. Marcii ante
medium noctem Nat. testatur, quod
semper Primicerius in illa nocte cele-
brat jejonus. Et inferius: *Primicerii
S. Marcii semper celebrant in illa no-
cte Nativitatis jejuni.* Idem ex Pas-
qualigo testatur Franciscus de-Lugo
1. cit. Idque moneri sub die 24. De-
cembr. in Ordinario etiam Patriar-
chali, quod anno quolibet Venetiis
evulgatur, testatur laudatus Benedi-
ctus XIV. cit. n. 21. Et ratio est,
quia Ecclesia dispensat quidem in eo
quod in dictis locis privilegiatis di-
catur prima Missa solemnis Nativi-
tatis ante medium noctem: non ta-
men dispensat in jejunio naturali
requisito a media nocte diei civilis,
in quo celebratur Missa, usque ad
Communionem faciendam in Missa
eodem die civili celebrata. In quo
jejunio etsi Pontifex valeat dispen-
sare; rarissime tamen dispensavit,
teste Francisco de-Lugo 1. cit. n. 56.
& legi etiam potest Benedictus XIV.
constit. incip. Quadam de more. 54.
to. 4. Bullar. sui. Confer dicenda
tr. 2. lib. 5. par. 2. in ejus 1. par.
c. 3. *sect. 1. qu. 2. n. 13.*

Licet autem hæc ita se habeant; 92
nihilominus Cardinalis celebrans in
Capella Pontificis ante medium no-
ctem Nativitatis, solet in Vigilia
Nativitatis mane comedere, & pran-
dere, uti testatur Diana 1. cit. R. 12.
§. 4. & Cardinalis de-Lugo *de Eu-
char.*

char. disp. 15. sec. 2. fine. An autem, hoc non obstante, dici possit, cum quoque celebrare jejunum? affirmant de-Lugo l. cit. n. 56. & alii qui censem, cum praedicto Cardinale non dispensari in jejunio, sed ipsum, licet mane comedenter, nihilominus dici debere, jejunum Missam illam celebrare in Sacello Pontificis; ex eo quia, ajunt, pro illo loco, & pro illa nocte, & pro illa Missa anticipatur aliquantulum diei civilis sequentis initium; quod quidem potest Pontifex: atque adeo in Capella Pontificis in illa nocte respectu illius Missae, tunc incipit dies civilis Nativitatis, quando Missa incipit. Quoniam ergo cum ipsa Sacrificii celebratione incipit dies civilis, non obster quod ante ipsam mane comedenter. Sed tamen in ipsa Palatii Pontificis serotina collatione jejunii fieri solita, Cardinalis celebratus Missam praedictam, nihil edere, aut bibere consuevit. Quod autem ibi anticipetur dies Civilis Nativitatis, ex pluribus incongruentiis, que aliter sequerentur, insinuare contendit Cardinalis de-Lugo l. cit. n. 59. Alii vero, ut opinor, rectius dicunt in dicto casu a Pontifice dispensari, sive tacite, ut vult Di Castillus de Sacram. t. I. tr. 4. dub. 17. qu. 7. n. 404. & Benedictus XIV. infra allegandus; sive expresse: quod autem scripsit Pasqualigus, id fieri per Breve quotannis emanatum; Diana, & laudatus Benedictus XIV. falsum esse testantur, ut supra novavimus.

Ad hæc Franciscus de-Lugo quiet. n. 60. & 62. inquit: sibi non esse dubium, quin Pontifex possit in hoc casu vel diei anticipare principium, (confer dicta lib. I. c. 1.

n. 5.) vel dispensare cum illo Cardinali, sive ut non jejunus celebret, sive ut jejunus celebret bis in Vigilia, & bis in die Natalis. Verum facilius, connaturaliusque videri, asserere dispensationem, quam ullam diuinæ anticipationem. Enimvero Ecclesiasticum institutum, inchoandi diem a media nocte, sic est, inquit, ubique fixum, universaliterque receperum, ut numquid, & nusquam noverimus immutari, vel dispensari: cum tamen jejunium ante Communionem sepe non obliget, & aliquando etiamsi dispensetur. Rursus dispensatio, cum sit privilegium, quod ex se respicit privatam personam, potest cadere connaturaliter super specialem personam, & locum ex causa speciali: verum anticipatio dies secundum se tangit regulam universalem; cum mensura temporis ex natura sua sit omnibus communis; unde non oportet pro casu particulari variari. Accedit, quod si dies anticipetur pro rati loco, poterit alter ibidem ante medium noctem similiter celebrare: quod tamen non videtur admittendum. Quapropter in praesenti casu facilius, & connaturalius videtur, asserere dispensationem, quam diei anticipationem; speculative loquendo. Hæc fere laudatus Auctor. Qui tamen subdit, atque fatetur, questionem hac valde dubiam se inventire, quia nec Summus Pontifex satis exprimit mentem suam, nec omnes forsitan Pontifices habuerunt eamdem, nec omnes fortasse Cardinales in tali celebratione praxim servant eamdem, aut eamdem sequuntur opinionem.

Denique. Benedictus XIV. de Synod. Dioces. lib. 6. c. 8. n. 15. tra-

Kk. 2 dit,

dit, ex relatione Magistrorum Cœ-
remoniarum in Diariis: Cardinalem,
qui Sacrum obtulit, nonnumquam
ad celebrandam præfatam Missam ac-
cessisse jejunum: & affert exemplum
Cardinalis Leandri Collaredi, & Be-
nedicti Papæ XII. In casu autem
quod non jejunus celebret; fastinet,
ut supra innuimus, ita fieri ex ta-
cita dispensatione Pontificis, ratio-
ni admodum confona. *Enimvero*,
(*ait n. 17.*) *curo nonnisi, præbabito*
Summi Pontificis assensu, stata ad Ma-
tutinam inchoandum hora definitur,
profecto Summus Pontifex baud igno-
rat, quo tempore in pere vigilio Na-
tivitatis Capella incipiat, qua hora so-
lemniss Missa, cui nonnumquam ipse
met Pontifex interesse solet, celebretur.
Et quoniam præterea compertum persæ-
pe illi est, cum, qui Sacrum offert,
non esse jejunum, & tamen nullus un-
quam Pontifex edixisse fertur, ut Car-
*dinalis ea occasione ante noctis di-
midium celebrans, a præcedenti media*
nocte jejunium servaret; nihil ultra
requiriendum videtur, ad tacitam Pon-
tificis dispensationem inducendam, æqui-
tatis tamen, ac rationis legibus con-
sentaneam. Hæc Benedictus: qui
etiam n. 20. subdit: quod *Ex ba-*
stenus dictis colligitur, privilegium,
celebrandi Missam in Pontificia Capel-
la ante noctis dimidium, non quidem
per necessariam connexionem fecum
ferre aliud privilegium exemptionis a
lege jejunii; immo vero posterius hoc
ca privilegium esse repetendum a tacita
Pontificis dispensatione, quam satis
probant eæ rerum, ac temporis cir-
cumstantiæ simul sumptæ, quas supra
memoravimus. Hinc sequitur, sublatis
bisce circumstantiis, jam nullum tacita
dispensationi esse locum, ideoque ad
jejunium naturale servandum teneri,

qui alibi Sacrum offerat, etiam si ex
Apostolico indulto media noctis articu-
lum in Missæ celebratione præveniat.
Videri etiam potest ejusdem Ponti-
ficiis supra laudata Constitutio Qua-
dam de more. §. 9. & 10. Quæ qui-
dem cum ab eo scripta sint, qui &
ipse Romanus Pontifex in Petri Ca-
thdra sedet, neque ea unquam aut
verbo aut facto retractavit; jam pro-
certis habenda sint.

Ex dictis nota: quod etsi n. 91.
initio dictum sit: Sacerdotem cele-
braturum alicubi per privilegium, aut
legitimam consuetudinem ante me-
diā noctem Nativitatis, in Missa
Vigilie, quam dicit mane, non de-
bere sumere purificationem, ut ni-
mīrum maneat, inveniaturque jeju-
nus pro prædicta Missa Nativitatis:
tamen secus dicendum de Cardinali
celebraturo in Sacello Pontificis:
posito quod ipsi permisum sit mane
in meridie prandere; si enim post
Missam Vigilie prandebit, non est
cur non sumat purificationem in
Missa Vigilie.

Qu. VI. An qui celebrat prædi- 93
ctam Missam ante mediani noctem
Nativitatis, si purificationem, & ab-
lutionem sumat in ea, possit deinde
post medianam noctem celebrare reli-
quas duas Missas?

R. Affirmative: immo etsi cibum
sumeret post illam Missam, sed ad-
huc ante medianam noctem; ita Ga-
vantus l. supræ cit. qui, huic ser-
tentiae, dicit, favere communem Do-
ctrinam Theologorum. Vid. Luc.
Ferrar. in sua Biblioth. tom. 5. V.
Missa art. 5. n. 50. edit. 3. Bonon.

De Cardinali vero celebrante in
Sacello Pontificis, testatur Cardina-
lis de Lugo l. cit. eum in prædicta
Missa non sumere purificationem, &
ablu-

ablutionem , si velit post medianam noctem celebrare secundam , & tertiam Missam : idque ex Rubr. illius Missæ , & praxi ; ac post illam Missam non coenare .

94 Qu. VII. An qui celebravit primam Missam ante medianam noctem Nativitatis , possit deinde post medium noctem celebrare tres Missas ?

R. Negative , sed reliquias tantum duas ; vel quia illa prima Missa speciebat ad diem Nativitatis , modis superius explicatis , juxta varias Doctorum sententias : *Cardinalis de Lugo eit. sect. 2. fine Diana 10. 2. edit. coord. tr. 1. R. 96. §. 4.* & *tr. 3. R. 12. §. 4.* Vel quia jus concedit celebrari tres Missas in Missali præscriptas : unde qui celebravit primam die precedenti , potest die frequenti dicere duas alias dumtaxat : & sic accipiendam esse dispensationem , inquit Pasqualigus apud Francisc. de Lugo *l. 4. de Euchar. c. 7. qu. 6. n. 64.* Alii etiam apud eundem n. 57. & 62. dicunt , jus in prædicto casu concedere , celebrari duas Missas in Vigilia Nativitatis , unam mane , alteram nocte ; alias duas in ipso die Nativitatis post medium noctem . Adeoque in omnium sententia stat responsio negativa .

S E C T I O V.

Utrum in Nocte Nativitatis possit administrari Sacra Communio ?

95 In ipsa Nativitatis Domini nocte Communionem Sacram ~~falsipere~~ , adeoque & aliis ministrare licere affirmavit Diana *tom. 2. edit. coord. tr. 2. R. 47. §. 2.* Tancredi loco infra cit. nec improbat Busemb. *lib. 6. p. 2. tr. 3. de Euchar. c. 3. dub. 3.*

resp. 1. fine. Pro hac sententia lustrali possent Doctores communiter afferentes : licere communicare quilibet hora diei , scilicet Civilis , & Ecclesiastici , atque adeo non simpliciter usualis : hoc est nomine diei intelligentes non solum plenam lucem , ut falso explicavit Bordonus loco infra cit. sed etiam noctem , ita ut quacumque hora diei civilis , & Ecclesiastici , qui computatur a media nocte ad medium noctem , secundum dicta lib. 1. c. 1. art. 1. n. 4. & 5. per se , & secluso scandalo , liceat communicare ei , qui est a media nocte jejunus . Quod expresse docet Suarez *tom. 3. in 3. par. disp. 69. sect. 4. §. 1.* tandem inquiri : ubi inquirit , quomodo computandus sit dies , intra quem non licet plusquam semel communicare ? Et respondeat : Computandum esse a media nocte ad medium noctem ; & sic servato jejunio naturali , secluso que scandalo , per se loquendo , in quilibet hora diei prædicti posse hominem communicare ; quia et si frequentius soleat communio dari usque ad meridiem , eo quod illud tempus sit opportunius : attamen nulla est lex , quæ ad hoc obligat , nec consuetudo haec tenus ita introducta est , ut præceptum induxerit . Ita Doctor eximus , qui etiam citat Angelum , & Sylvestrum . Quamvis Cavalerius *to. 4. c. 4. comment. in descr. 5. fine* putaverit , legem prohibentem Sacerdotibus post meridiem celebrare , etiam militare pro reliquis Fidelibus utriusque sexus , ne scilicet & ipsi communicent post meridiem ; quemadmodum , ait , iidem Fideles communiter censentur adstringi , pro non communicando bis in die , illa Sacerdotum lege , quæ hos a bina ce-

le-

libratione prohibet; & quemadmodum ipsa laicorum communio Eucharistica ex primæva sui institutione pertinet ad ipsam Sacrificii actionem.

Dicitur est: *per se*, *seclusoque scandalo licere*: quia vitari deberet quam maxime scandalum, quod facile sequeretur, si publice communio suscepertur extra horas, quibus sive ex jure communis, sive ex privilegio quod communiter habent Regulares, celebrari possunt Missæ. Rursus dictum est: *per se loquendo licere*: quia sunt, qui velint, ob reverentiam tanto debitam Sacramento, neque privatim communicare, permittebant esse extra prædictas horas, puta sub vesperas. Videatur Diana tom. 2. edit. coord. tr. 2. R. 37. & R. 41. Sa V. Euchar. n. 19.

In nocte vero Nativitatis communicare licere, simpliciter negat Bondonus to. 2. Resol. 56. n. 61. ex infirmis tamen rationibus.

96 Ego autem dico primo: in nocte Nativitatis licere communicare privatim, puta januis Ecclesiæ clausis, vel in aliqua Capella privata in Domibus Regularium: adeoque Eucharistiam aliis ministrare privatim; quia per se, & secluso scandalo, licet etiam nocte, hora maxime, qua licet celebretur, communicare, & ministrare aliis communionem: ut jam dictum est ex communi Doctorum. Nec haec tenus extat prohibitio specialis, ex qua non licet, in nocte Nativitatis communicare privatim, & privatim modis prædicto ministrare communionem. Omnia vero sunt licita, quæ nulla lege aut jure sunt vetita: uti haber generale Axioma apud Lohner, & ex eo Zacchar. in Synop. c. 3. Axiom. 1.

Quod etiam absolute, & universaliter quovis alio die fieri posset, ex Suarez & cit. per se loquendo, & secluso scandalo.

Confirmatur ex eo, quod etiam in prima Missa Nativitatis, quæ celebratur mox post medium noctem, sit mentio Communionis populi, verbis videlicet illis: *Ut quotquot ex hoc Altaris participatione Sacrosanctum Filii tui corpus, & sanguinem sumserimus &c.* Rursus in illa quoque Missa dicitur Oratio nuncupata Post-communio, in qua sit mentio Communionis etiam a populo sumptæ in eadem Missa. Denique Concilium Tridentinum sess. 22. c. 6. de Sacrif. Missæ, absque exceptione ullam ait: quod Optaret quidem Sacrosanctus Synodus, ut in singulis Missis omnes Fideles adstantes, non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicarent. &c. Ergo in nocte Nativitatis licet etiam statim post medium noctem communicare, saltem privatim: quod addo, quia jam non licet communicare publice nocte hac, atque adeo Communionem publice ministrare, cum adsit prohibitio specialis. Quapropter

Dico 2. Non licere in nocte Nativitatis Eucharistiam publice ministrare fidelibus utriusque sexus: quia id est specialiter prohibitum pro hac nocte, quemadmodum declaravit Sacerdos Congregatio Rituum, monitque Benedictus XIV. in tract. de Missa sess. 2. c. 6. §. 3. initio. Nec jam contradicerent Diana, & alii, qui ideo affirmarunt licere, quia nondum erat aliunde prohibitum. Prohibitionis autem hujusmodi plures nos declarationes Sacrae Congregationis Rituum exposuimus subf. 4.

§. 2.

§. 2. in quorum una edita anno 1686. additur, esse prohibitum in eadem nocte Nativitatis excipere Confessiones in Ecclesia, maxime mulierum: sed expectandum esse, donec illucescat aurora tam pro Confessionibus mulierum excipiendis, quam pro Eucharistia ministranda Fidelibus utrinque sexus. Hæc prohibitio afficit omnes etiam Regulares, ut eadem S. C. declaravit ibidem, tum Ordinum Mendicantium, tum Congregationum Monachalium, tum omnes cujuscumque alterius Instituti, etiam speciali mentione nominandos. Conformiter ad hujusmodi Decreta Sacrae Congregationis, eaque etiam expresse approbando; speciale Edictum edidit Summus Pontifex Clemens XI. pro Urbe, & Ditione Pontificia, nonnullis paenit. impositis contra transgressores, cuius Edicti verba recitatim l. cit.

Interdictum præsumptum in Decreto allegato vocatur *præceptum*: ita enim habet: *Præceptum, quod in nocte Nativitatis* Òc. Pater Chiavetta, qui scripsit an. 1717. fo. 2. *Consul.* 158. sine, simpliciter excusavit a peccato in nostro Regno Siciliæ propter consuetudinem, quæ tunc extabat in contrarium. *Præcedenti* fo. 4. subf. 4. §. 4. n. 66. tradidimus: quomodo Moniales Monasterii S. Joannis Civitatis Lupiarum (Lecce) in Regno Neapolitano cupientes in sua ipsarum Ecclesia Missam celebrari in Nocte Nativitatis, & in eadem sibi Communionem SS. Eucharistie ministrari, recursum habuerunt anno 1774. ad Sandam Sedem, quæ remisit preces arbitrio Episcopi, quo etiam consentiente, facultas non intelligebatur concessa nisi ad triennium tantum. Hujusmodi autem

prohibitio justis facta est profecto de causis. In allegato Edicto Clementis XI. circa rem hanc assertur, Communio prohiberi in Ecclesiis nocte Nativitatis ministrari fidelibus, ad vitanda inconvenientia: Ea prudubio, quæ maxime dæderent reverentiam tanto debitam Sacramento: plerique enim a coena, & vanis colloctionibus surgentes, Nativitatis Dominicæ nocte ad Ecclesiam veniunt tamquam ad spectaculum profanum, curiositate magis, quam pietate ducti, nec ibi debitum silentium custodiunt, nec, ut oportet, reverentiam servant, dum divina officia celebrantur.

In nocte Nativitatis ex decreto 93 supra allegato non sunt excipiendas Confessiones *maxime Mulierum*, donec illucescat Aurora; posse nihil minus excipi confessiones Virorum contendit Cavaler. fo. 4. c. 4. *comment.* in *decr.* 5. n. 4. rationibus tamen nonnullis valde dubiis; cuius ideo nos opinioni non assentiupur; hoc ipso enim quod Confessiones *maxime* Mulierum dicuntur prohiberi, Confessiones etiam Virorum simpliciter censentur prohibitæ; quaravis ad denotandam majorem inconvenientiam in excipiendis Confessionibus Mulierum, additum sit illud *Maxime*, itemque ad inculcandum majorem conatum Sacrae Congr. pro illici cōcēndis: manente tamen semper universaliter etiam pro viris prohibitione. Recte vero idem Caväl. animadvertisit n. 5. quoad excipiendas Confessiones, tunc dici, Auroram satis illucescere, non quando prima lux per terram diffundi incipit, sed quando ita diffusa est, ut objecta facile discerni valeant.

Nota hic, quod, si Episcopus prohi-

hibeat sub pena Suspensionis, ne audiatur Confessiones in Templo tempore nocturno: tunc invalide absolvit, sentit Bordonus, & Trimarchi apud Dianam to. 1. edit. coord. tr. 3. R. 43. §. 1. Sed contradicunt Aversa de Sacram. Pœnit. quæst. 16. sect. 4. §. Præterea. & Diana l. cit. §. 2. quia inquiunt, in talibus Decretis, & Editis non solet adesse clausula irritans: & intentio Episcopi tantum est, prohibere, non item irritare tale, Confessiones: quasi absque jurisdictione, vel approbatione factas; ita illi: Qui etiam dicunt: in casu Suspensionis ipso facto incurriendæ, hanc pœnam non statim incurri, dum Confessarius incipit confessionem audire, sed solum dum perficit, impendendo absolutionem, quia tunc completetur delictum. Ac etiam post incursum suspensionem, licet Confessarius ministrando peccat, & irregularitatem insuper incurrat, tamen non esse irritas Confessiones eorum, qui bona fide accéderant: sicut nec quando Confessarius est excommunicatus, donec sit publice denunciatus, & vitandus; juxta Extravagant. Ad evitanda. Hæc Diana, & Aversa.

99 Ex dictis resolves, irritum in præsenti Ecclesiæ disciplina esse Votum communicandi in Nocte Nativitatis: stantibus enim præfatis decretis S. C. non esset amplius Votum de meliori bono, ut quidem esse deberet: Quod si secus statuit quisquam ex Veteribus, ut Tancredi tract. 3. de Vot. qu. 76. fortasse aut non erat eo tempore prohibens decretum, aut nondum pro universalis lege receptum: quod si alicubi de contraria consuetudine legitime vigente constaret; valor utique talis Voti pro eo loco sustineri deberet.

S E C T. VI.

De Functionibus Pontificalibus.

EPISCOPUS ad Matutinum in nocte Nativitatis potest sedere, vel in Sede Chori, vel in Sede Episcopali, prout melius sibi videbitur, & magis populo satisfaciet. S. R. C. 15. Martii 1608. apud Zachar. ind. Decret. n. 770.

Episcopus celebrans Missam de Nativitate Domini in Pontificalibus, vel assidens cum Pluviali, vel Cappa: que eo die ob maximam solemnitatem numquam convenires: ex quo sedens legit Evangelium, non debet genuflextere ad Verbum Caro factum est. sed solum quando Diaconus illud cantat. S. R. C. 28. Septembr. 1708. in Bracharen. apud Merat. ind. decret. Miss. n. 636. Confer dicta sect. 4. subl. 5. n. 70.

In Festo Nativitatis Domini Functions Pontificales, absente vel impedito Episcopo, spectant ad primam Dignitatem ex decr. S. C. R. quod recitavimus 6. Januar. n. 43. Lege ibi. Facit autem pro hac die speciatim aliud sequentis tenoris: Celebrazione Missæ solemnis in diebus Nativitatis Domini, Paschatis, Resurrectionis, Pentecostes, & in die Festo Corporis Christi spectat privative ad primam Dignitatem, seu primum de Capitulo. Eo autem absente, vel impedito, non potest, alium in sui locum, ad libitum, subrogare, sed hujusmodi celebratio fieri debet privative ab illo, qui immediate succedit, non vero ab Hebdomadario. S. R. C. 23. Martii 1709. in Compagna apud Caval. l. cit. d. 12. Vide tamen dicta 2. Febr. art. 3. §. 7. n. 43. & dicenda tr. 2. in fer. V. major. hebd. n. 174. fine.

Quan-

301 Quando dies Anniversaria Consecrationis Episcopi inciderit in Dominicam primæ Classis, infra hebdomadam maiorem, in diem Pasche, Pentecostes, Nativitatis Domini, vel alijs Solemniores, non potest dici Missa de dicta Consecratione: sed in ipsa Missa de die fieri debet Collecta pro Episcopo sub unica Conclusione, ut disponit Ceremoniale Episcoporum. S. R. C. 4. April. 1705. in Lycien, apud Merat. ind. decret. Miss n. 593. Vid. Gavant. par. 4. tit. 17. n. 19. & 20. ac Merat. ibi n. 4. & 5. & videlicet sursus idem potest part. 1. tit. 4. num. 8. & confer dicta 14. Januar. n. 7. fine.

Nota hic: quod Commemoratio in Missa pro Consecratione Episcopi, quando ratione Festi occurrentis dicitur Missa de Feste habente plures Commemorationes, debet uniri cum Oratione Missae, & dici sub unica Conclusione, juxta Rubricam Pontificalis Romani de Consecratione Electi in Episcopum, & Missalis Romani in fine post benedictiones. S. R. C. 8. Junii 1709. in Bracharen, apud Merat. ind. decret. Miss. n. 619.

Commodum insuper hic est inquirere: utram in die Anniversaria Consecrationis Episcopi Missæ etiam privatæ a singulis Sacerdotibus respectively Diœcesis legi debeant de Consecratione prædicta, vel saltem sit in illis Commemoratio facienda? Ad hujusmodi questionem negative respondet Castaldus apud Merat. 30. 1. par. 1. tit. 4. n. 9. obligans ad prædictam Missam Anniversariam celebrandam Sacerdotes tantummodo Cathedralis, non item alios Diœcesis. Affirmat vero Turrinus apud eundem Meratum l. cit. volens, omnes etiam & singulos Sacerdotes Diœ-

TOM. IV.

cessis teneri ad prædictam Missam; immo cum Papa sit Episcopus universalis; obligat insuper omnes, & singulos Sacerdotes omnium locorum, ad celebrandam Missam de die Anniversaria Creationis, & Consecrationis Papæ.

Sed contra est: nam, eodem teste Merato, contrarium habet præxis Romanæ Urbis, etiam Basilicarum ejus, nec non ipsius Basilicæ Lateranensis, in quibus videlicet in die Anniversaria Creationis, & Coronationis Papæ cantatur post Nonam, adeoque post Missam Conventualem unica tantum Missa solemnis de Creatione, & Coronatione prædicta; nec ultra hanc Missam, ab aliis Sacerdotibus, etiam earumdem Basilicarum, ulla dicitur Missa privata de tali Anniversario Creationis, & Coronationis Summi Pontificis, nec ulla fit Commemoratio ejus. Subditque Meratus: se putare, sic fieri respective in aliis Diœcesibus in die Anniversaria Consecrationis Episcopi sui: cum recte, inquit, nihil aliud præscribatur a Cœrem. Episcop. lib. 2. c. 35. Verum ego puto opinionem Turrini, quoad faciendam selenam commemorationem Anniversarii prædictæ Consecrationis Episcopi communiter practicari: in Diœcesi enī ad recitandas horas, & celebrandas Missam, solet simpliciter adnotari, ut in Missa fiat Commemoratio de die Anniversaria Consecrationis Episcopi.

Licet in Ecclesiis, ubi Titulus 302 est Ecclesiaz, vel concursus populi ad celebrandum Festum, quod transferri debet, possint cantari duæ Missæ, una de die, alia de Festa: excipiatur tamen dies Nativitatis Domini.

L. I.

Rubr.

Rubr. gen. Miss. tit. 6. Sunt & non nulli alii dies suis locis notati, & notandi.

- 103 In Feste Nativitatis Domini Summus Pontifex priusquam auspicetur incuruentum Sacrificium, benedicit Ensem, & Galerum Ducalem: quibus deinde donatur aliquis ex insignioribus Principibus, si adsit; vel ad absentem hujusmodi trasmittuntur. De quo quidem ritu, & cœremonia sacra videri potest Theophilus Raynaudus to. 10. tr. de Gladio, & Pileo a Pontifice initiatiss.

S E C T. VII.

De Exequiis Defunctorum.

- 104 **S**IQUIS in Natali Domini moriatur, nullæ sunt Exequiæ publice celebrandæ, nec consuetum ære campano emortuale signum edendum: sed officium, & preces recitentur privatim, vel cadaver reservetur in crastinum, ob reverentiam scilicet Dominicæ Nativitatis, & Festi solemnitatem, atque lætitiam. Caval. to. 3. c. 15. in d. 5. n. 6. vide dicenda in Appendice ad Calcem Diaconi. c. 8. art. 6. & dicenda in simili, in die Paschæ Resur. art. 6.

S E C T. VIII.

De Indulgentiis.

- 105 **N**on die Nativitatis Domini habentur Indulgentiæ Stationum. Celebrantur autem hodie tres Stationes tina Statio ad S. Mariam Majorem, ad Præsepe. Altera Statio ad S. Anastasiam. Tertia Statio ad Sanctam Mariam Majorem. De Stationibus agemus tr. 2. lib. 4. par. 1. cap. 2.

de Bulla Cruciat. art. 1. sec. 1.
subs. 4. §. 2.

S E C T. IX.

De Permissione Carnium in Feste Nativitatis Domini occurrente in fer. VI. vel Sabbato.

Si dies Natalis Domini inciderit 106 in feriam sextam; ob Festi excellentiam, & signum maximæ lætitiae cuvis Christiano, qui velit, licet vesci carnibus, dummodo non ex voto, aut regulari observantia ad jejunium, vel abstinentiam a carnis fuerit adstrictus. Constat ex C. Explicari. de observat. jejuni. ubi sic ait Honorius III. Explicari per Sedem Apostolicam postulasti Eccl. Respondemus, quod illi, qui nec voto, nec Regulari observantia sunt adstricti, in feria sexta, si Festum Nativitatis Dominicæ, die isto venire contigerit, Carnibus, propter Festi excellentiam, vesci possunt, secundum consuetudinem Ecclesiæ generalis. Nec tamenibi reprehendendi sunt, qui ob devotionem voluerint abstinere. Similiter Nicolaus I. ad Consulta Bulgar. c. 5. respondit, occurrente Nativitate Domini feria sexta, non esse obligationem abstinendi a carnibus, nec debere in ea jejunari; nisi quis aliunde teneatur ex voto. Vide Raynaud. to. 10. tr. de Gladio. sect. 3. §. 5. & to. 15. sect. 3. par. 3. n. 27. Reiffenst. t. 3. Jur. Canon. lib. 3. decr. tit. 46. de observat. jejuni. Salmantic. tom. 5. tract. 23. c. 2. pu. 5. §. 2. n. 102. Durand. in Ration. lib. 6. c. 7. n. 12. Sylvest. in Sum. V. Jejun. qu. 10. n. 27.

Idem dicendum, si Festum Nativitatis inciderit in Sabbatum. 107 Sylvest.

vest. & Reiffenst. II. cit. Salmantic: n. 106. Azor. Instit. moral. par. 1. l. 7. cap. 15. qu. 3. fine. Raynaud. to. 10. l. cit. Caramuel Theol. regul. par. 6. c. 3. q. 6. Quia etsi textus loquatur de feria sexta; ubi tamen est eadem ratio, ibi est eadem legis dispositio, non quidem extensive, sed comprehensive; ut communis doctrina fert apud Viva in prop. 34. Alexand. VII. num. 8.

Fuerunt olim aliae Festivitates, quibus incidentibus inferiam sextam, vesci carnibus permisum erat: ut Epiphania, Assumptio B. V. Festum Nativitatis S. Joannis Baptistæ, S. Stephani Protomartyris, nec non SS. Apostolorum Petri, & Pauli, Andreæ, atque Joannis Evangelistæ: ut respondit Nicolaus I. ad Consulta Bulgar. c. 5. supra citato. Ille tamen antiquus usus exolevit, ut notat Raynaudus to. 15. seqq. 3. pu. 3. n. 28. Remansit autem, & perseverat pro sola Festivitate Natales Domini.

Istud etiam privilegium ex antiquo Jure pro sola solemnitate Nativitatis Domini, usque in praesens perdurat. Siquidem C. quis dies. 31. dist. 5. de Consecr. prohibetur in Sabbato carnis vesci, nisi magna interveniente solemnitate: vide dicta lib. 2. in Sabbato art. 7. de abstinentia carn. n. 52. fine. At nulla alia major esse potest quam Christi Nativitas, ut notant Salmanticenses l. cit. Addunt etiam Sylvester, & Reiffenst. II. cit. Sanchez in Sum. to. 1. lib. 4. cap. 11. n. 50. & Raynaud. to. 10. l. cit. quod si in die Sabbathi occurrat Nativitas Christi, liceat comedere carnes *multo magis*, quam in feria sexta. Dicunt autem licere *multo magis*; quia abstinentia feria

sextie introducta & recepta est cum majori rigore, quam illa Sabbati, ut intelligi potest ex dictis sit. l. 2. ubi de fer. 6. art. 1. & ubi de Sabato cit. art. 7. ubi de abstinentia illorum dietum. Pro aliquibus locis in quibus privilegium allegati Juris vigeat adhuc pro aliis Sabbatis. V. etiam ibi dicta, & dicenda tr. 2. lib. 2. par. 2. c. 2.

Qu. I. Utrum, qui vovit. num. 105 quam comedere carnes, possit nihilominus illas edere in die Nativitatis Domini?

R. Negat cum Panormitanus Suarez de Relig. tom. 2. tr. 6. lib. 4. c. 20. n. 7. quia, inquit, plane motus est ex aliqua superiori, & generali ratione, & quia in hoc sensu solent talia vota, vel statuta fieri; nimis ut diem etiam Natales Domini comprehendant. Porro per se licere, abstinere a carne etiam in die Nat. Domini, constabit ex dictis qu. 4. n. 112.

Qu. II. Utrum, qui vovit abstinerere a carnis in omnibus semper sextis feriis, possit nihilominus illas edere in illa feria sexta, in quam incidat Nat. Domini?

R. laudatus Suarez l. cit. dicit: considerandam esse voti occasionem nam si id vovit, quia solebat frangere abstinentiam illam, ad se corrugendum, tamquam majori frango; vel quia versabatur inter haereticos, ut sese in observatione Ecclesiastica confirmaret: sic recte interpretabitur, inquit, solum vovisse abstinentiam illam, prout observatur communiter ab Ecclesia, puta cum exceptione illius feriae sextae, in qua Ecclesia non prohibet carnis vesci; quia ad hoc tantum dicit intentio. Oppositum docet Abbas, teste eo-

L 1 2 dem

dem Suarez; movetur, quia alias, inquit, votum esset inutile. Verum ut rite observat idem Suarez, hoc non sequi, satis patet ex dictis: V. par. 1. Septembr. n. 48. in simili casu.

Qu. III. An teneatur jejunare in die Nat. qui vovit perpetuum, & quasi continuum jejunium?

R. Affirmat Suar. 1. cit. propter eamdem rationem supra qu. 1. explicatam, ex qua negaverat, in die Natalis Domini posse comedere carnes, eum, qui vovit, ab illis abstinerre perpetuo.

Qu. IV. Utrum, qui vovit jejunare in omnibus semper e. g. sextis feriis, teneatur adhuc jejunare in illa feria sexta, in qua occurrat Natalis Domini?

R. Quæstionem posse procedere de eo, qui cum votum emisit jejunandi omnibus semper sextis feriis, advertit prius, aliquando futurum, ut Natale Domini in feriam sextam incideret, & quod in hujusmodi casu sit per se privilegium, carnes in ea comedendi. Et potest quæstio procedere de eo, qui ad hæc non advertit.

Jam vero si sermo sit de eo, qui advertit, ipse sibi jus dicet, pro ut vel expressam vel tacitam habuerit intentionem sese obligandi, an non. Jura enim, quæ alioquin obligant Voentes ad servandam prædictam abstinentiam, non loquuntur de eo, qui sese obligare non intenderit vel expresse, vel tacite, seu æquivalenter; ut eslet Religiosus qui vovet juxta intelligentiam Regulæ: hic certe etiam si non adverterit talis coincidentias casum; tamen si in aliquo Regulari Instituto profiteatur ubi prædictus casus excipitur; ma-

nabit & ipse ab omni obligatione solutus. Nam Votum, ut omnes docent, non obligat ultra intentionem Voventis.

Si vero sermo sit de eo, qui non 112 advertit aliquando futurum, ut Natale Domini in feriam sextam incideret, & quod in hujusmodi incidentia sit per se privilegium, carnes in ea feria comedendi: sunt qui etiam in hoc casu voventem hujusmodi negant teneri abstinere a carnis, ac jejunare: quia non est censendus voluisse, se obligare ad abstinentiam, & jejunium in prædicta incidentia; primo quia non est censendus, voluisse se obligare ad id, quod est contra consuetudinem Ecclesiæ, quæ nimis non abstinet a carne, & multo minus jejunat in feria sexta aut Sabbato, quandocumque in illis occurrat Natale Domini. Secundo quia non est censendus, voluisse se obligare ad jejunium, & abstinentiam cum gravi incommodo familiæ, quæ non jejunat, nec abstinet a carne in dicto casu. Unde si in mentem venisset prædictus incidentia casus, illum utique diem omnino expresse exclusisset a voto. Deinde mitius atque benignius vota interpretanda sunt. Pro hac sententia excusante a jejunio, & abstinentia sunt Azorius Institut. Moral. par. 1. lib. 11. cap. 20. quæst. 3. Molina to. 2. de Contract. tract. 2. disp. 272. n. 3. Tambur. in Decal. lib. 3. c. 15. §. 6. n. 13. ¶ in 4. præc. Eccl. c. 9. n. 23. Gobat to. 3. cas. 4. num. 116. ¶ cas. 16. num. 507. Diana edit. coord. to. 4. tr. 6. R. 61. aliquique apud eum, & apud Salmantic. to. 5. tr. 23. c. 2. pu. 5. §. 2. n. 103. fine.

Contra vero alii in prædicto casu obli-

obligant ad abstinentiam , & jejunium , quia illa circumstantia occursum Natalis Domini non adeo immutat jejunium , ut faciat casum specialem . Quod videtur supponi in superius allegato C. Explicari , de observatione jejunior . Nam excipit vota , & Statuta regularia : intelligit autem de statutis , non solum quæ prohibent in universum efum carnium , seu quæ semper , & continuo obligant ad abstinentiam carnium ; nec solum de his , quæ specialiter disponunt , ut in illo etiam casu jejunetur ; quod satis manifestum erat , neque ulla consultatione indigebat : sed loquitur etiam de votis & statutis , quæ simpliciter disponunt , ut omnibus sextis feriis jejunetur , uti omnes exponunt . Unde allegatum Jus non videtur facere specialem casum hujus Jejunii , ut excipiatur a Voto . Et sane non est disparitas , ex qua , Vovens in universum toto Vitæ tempore abstinere ; teneatur abstinere etiam in die Natalis Domini ; dispensetur vero Vovens simpliciter jejunare omnibus sextis feriis . At primum communione fere est Doctoribus ; ergo & alterum .

Item quando error non est in substantia rei promissæ , sed in aliqua extrinseca circumstantia , validum est votum , atque adeo simpliciter voventem obligat simpliciter . Quando votum est generale de tota vita , jam ibi comprehenditur causus ille , quia necesse est , ut durante vita interveniat ; neque oportet , ut hoc ipsum in speciali cogitet , quia in nullo voto necessarium hoc est . Ergo etiam quando est de omnibus feriis sextis aut Sabbatis . Unde nihil savet oppositoræ sententiae il-

lud , quod ejus Fautores dicunt , hoc est : si in mentem venisset voventis prædictus incidentiæ casus , illum utique diem omnino expresse exclusisset a voto .

Et adhuc solvuntur , & infirman tur alia rationes , quas pro se adducere solent ; nam ad illud , quod etiam dicunt : prædictum scilicet voventem non esse censendum voluisse se obligare ad id , quod est contra consuetudinem Ecclesiæ . Respondetur : quod licet Ecclesiæ consuetudo sit , non servare consuetam abstinentiam carnis in illa feria sexta , aut Sabbato , in quibus occurrat Natale Domini ; hujusmodi autem consuetudo nullo modo est compulsiva , nec quidem suasiva , & consultiva , sed omnino tantum permisiva ; imo ipsamet Ecclesia expresse denuntiavit : non esse reprehendendos eos , qui in dicto etiam casu ob devotionem voluerint a carnis abstinere : ut constat ex eodem allegato Jure , cujus verba superius recitavimus n. 106. & melius patebit ex dicendis nu. 115. Quapropter male objicitur : non esse censendum prædictum voventem voluisse , se obligare ad id , quod est contra consuetudinem Ecclesiæ : quasi vero ad aliquod reprehensibile se obliget , qui in prædicto etiam incidentiæ casu ad jejunium , seu ad abstinendum a carnisibus se obstringat . Cum contra potius sit judicandus , se obligare ad id , quod est laudabile , & ab ipsamet Ecclesia comprobatum , ut manifeste fert textus supra laudati canonis . Quod animadvertis etiam Raynaudus tom. 10. tr. de Gladio sect. 3. §. 5.

Minus etiam obest illud , quod secundo pro ratione allegatur : de

gra-

gravi incommodo Familia^z, quod causaretur. Nam hujusmodi ratio ad summum favere posset iis tantum, qui haberent familiam, seu in convictu viverent aliorum: sed neque his favet: nam tale onus non appareat adeo grave, ut ob id obligationem voti negemus, cum facilius superari a quolibet possit. Denique ad illud, quod ultimo dicitur, de benigna Voti interpretatione facienda; respondetur: utcumque votum benigne interpretetur, nihilominus semper significationem ipsius propriam salvare debemus. At vero in praesenti casu, verba praedicti voti in propria significazione sumpta postulant, ut omnes ferias sextas comprehendamus; sed qui omnes dicit nullam excipit.

Hujusmodi sententiam ad abstinentiam, & jejunium obligantem in casu praedicto sustinent Navar. in manual. cap. 21. n. 11. fine. Sa. V. Jejunium num. 6. Suarez de Relig. 2. tr. 6. lib. 4. c. 20. n. 8. Th. Sanch. in Summ. lib. 4. c. 11. n. 61. Salmantic. l. cit. n. 104. & alii plures apud eosdem, & apud Dianam cit. R. 61. §. 1. & apud La-Croix lib. 3. par. 1. qu. 104. §. 2. n. 379. Qui etiam, aliis iterum laudatis, consentit qu. 113. §. 10. n. 438. Quæ quidem sententia mihi est verior, eamque omnino suaderem in praxi: licet Gobat supra cit. n. 116. Aziarius l. supra cit. & Diana cit. R. 61. §. 4. oppositam sententiam putent practice tutam.

113 Mea ratio est, quia praedictus vobens in casu posito Voti absoluti de abstinendo omnibus feris sextis convincitur non excepsisse casum concurrentiæ Natalis Domini cum fe-

ria vi. aut Sabbato. Ergo manet etiam pro tali casu.

Antecedens probatur; quia ut fert logicale Axioma: Nihil volitum nisi præcognitum. Ergo qui cum votum emisit jejunandi omnibus semper sextis feriis, non præcognovit prædictum coincidentiæ casum; & consuetudinem præfataam, non potuit velle ea uti nequidem tacite. Ergo convincitur non excepsisse.

Nota hic; ea, quæ hactenus dicta sunt de voto jejunandi, & carnis abstinendi in feria sexta, valeat etiam pro Sabbatho; & quacunque alia feria quam aliquis seligeret in honorem aliquius Sancti, vel Mysterij, vel accepti beneficij: quia aedem est ratio. At autem in Nat. Domini occurrente in Dominicâ, qui vovit jejunare omni E. G. die vigesima quinta Mensis possit excusari a jejunio ea ipsa die ratione Dominicæ? Videri possunt dicta lib. 2. ubi de Dominicâ att. 9. qn. 4. a n. 83.

Ob. S. Epiphanius in compendiaria Doctrina postquam docuerit, quod toto tempore Paschali, & diebus Dominicis minime sit jejunandum, subdit: Non etiam in Epiphaniorum die, quando generatus est in carne Dominus, licet jejunare: etiam si in hac inciderit quarta, aut professabatur. Quo loco ut notat Bellarminus controv. tom. 3. controv. 3. lib. 2. c. 23. Epiphanius, more graco, Epiphaniorum nomine intelligit diem Natalis Domini.

Et clarissime Gregorius II. in Capitulari ad Martinianum, aliosque suos in Bajoariam Legatos cap. 10. prescribit: ut fideles doceantur Dominicis diebus non licere omnino jejunare propter Resurrectionis Dominicæ Sacramentum, neque in Festivitatibus

Do-

Dominica Nativitatis, aut Apparitionis, sive Ascensionis. Rursus Nicolaus I. ad consulta Bulgar. cap. 5. respondet, quod in Natali Domini Sancta Ecclesia, ut fidelis anima, jejunia, vel abstinentias solvere debet; subditque, a Domino ipso id testari in Evangelio Joh. 16. 21. ubi ait: *Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: cum autem peperit puerum, iam non meminit pressus propter gaudium, quia natus est homo in Mundum.* Et similiter non esse in die Nat. Domini jejunandum communī consensu. Patres docent, ut laudatus Bellarminus testatur l. cit. Ergo nullo modo, nec etiam ex voto, licet jejunare in Natali Domini.

&. Prohibitum quidem olim fuit jejunium in die Natalis Domini iudicium hereticorum, qui hoc potissimum die jejunabant; cuiusmodi erant Priscillianistæ, qui teste S. Leone in Ep. 93. ad Turibium in Natali Domini jejunare solebant. Quapropter certe peccasset, & peccaret, qui in Natali Domini jejunasset, & jejunaret vel ex errore, ut Priscillianistæ, vel cum scando aliorum, ut si quis, ait Bellarminus l. cit. unam diem jejunaturus, eligeret, sine ulla rationabili causa, diem Natalis Domini. Si quis tamen vel ad tentationem carnis superandam, vel causa morbi corporalis curandi, vel quia vovit jejunium totius anni, aut integrī Mensis, non peccabit, si etiam in Natali Domini jejunaverit. Et hanc esse Doctrinam ipsius Epiphani, Hieronymi, & Augustini testatur Bellarminus: & videri possunt dicta lib. 2. ubi de Dominica art. 9. de jejunio qu. l. a. n. 74. ubi exa-

minavimus: an liceat in Dominica jejunare.

Sed quo ad presentem casum res est jam extra omnem aleam quæstionis; cum Honorius III. & Nicolaus I. initio secessionis hujus n. 106. relati expresse responderint; eos qui ex voto, aut regulari observantia teneantur jejunare, seu a carnibus abstinere, minime posse carnes edere, incidente Natali Domini in feriam sextam, sed manere ligatos, & obstrictos voto; aut observantia Regulari: qua responsione satis indicant laudati Pontifices, nedum licet, verum etiam laude dignum esse jejunium etiam tali die factum: non quod tale jejunium fiat ob Natalem Domini, sed quod jejunium ex alia obligatione suscepit in ipso die exsolvatur, in quo occurrit Natale Domini.

Sed hoc ipsum fatentur Doctores, qui sunt pro responsione negativa in præsenti quæstione: Nam & ipsi obligant ad jejunandum eum, qui Voto concepto etiam diem incluserit, in quo occurrat Natale Domini. Dubium ergo solum remanet pro eo, qui talem casum coincidentiæ expresse non incluserit, quia non advertit, nec etiam exluserit.

Præterea laudati Pontifices expresse dicunt, posse quemlibet ob devotionem abstinere in ipso die Nativitatis, neque esse reprehendendum, si communī privilegio vescendi carnis nolit uti. Ex quo patet 1. in quo sensu accipienda sint supra obiecta Patrum testimonia. Patet 2. quod eti, quando Festum Nativitatis incidat in feriam sextam, vel Sabbathum, liceat comedere carnes; non sit tamen obligatio illas edendi, sed possimus, per se loquendo, cibis tan-

tantummodo quadragesimalibus ve-
sci, aut etiam jejunare.

Id confirmari posset exemplo Re-
ligiosorum Cistertiensium, qui, ut
refert Caramuel in Theol. Regul.
par. 7. c. 3. n. 2014. solent in Bel-
gii Cœnobiis a carnis abstinenre in
Natali Domini, Paschatis, Pente-
costes, & B. Virginis solemnitatibus.
Qui mos utique laudabilis est: licet
enim possit intempestiva videri, &
importuna abstinentia hujusmodi tri-
stitia, quæ est apud Cistertienses,
dum tota Ecclesia ob reverentiam
Dominicæ Nativitatis, & jubilum,
carnibus vescitur; atque adeo videri
possint laudati Regulares sanctius
procesiuri, si aliorum se ritibus ac-
commodarent: nihilominus, ut be-
ne observat Caramuel l. cit. non eo
tendit Cistertiensium rigor, ut ve-
llint Natalem Christi diem, Pascha,
& solemnitates reliquas jejunii festi-
vitate celebrare, cum nulla sit in je-
junio, prudentum opinione, festivita-
tas: (videantur dicta 13. Decem-
br. art. 4. n. 6.) Sed illos hec mo-
do ita ratiocinantes describit lauda-
tus Auctor: *Aliis diebus Regulam ser-
vavimus minus exacte, multum hu-
manæ fragilitati indulsumus, multum
privilegiis Pontificiis concessimus; at
solemnibus diebus opus vita perfectior:*
*Regulam igitur his diebus servemus
accurate, omni privilegio, & mitiga-
tione cedentes.* Ita Caramuel lauda-
tos Regulares loquentes inducit;
subditque: *Cum igitur bonum sit die-
bus solemnioribus Regulam ad litteram
servare, cumque Regula ad litteram
sumpta carnes solis ægris concedat,
hinc est, quod per accidens Cistertienscs
Belgæ a carnis die Natalis, Pa-
schatis, & aliis similibus abstineant,
quin propter hoc incurvant notam ali-*

quam singularitatis. Hæc Cara-
muel.

Non est hic quidem prætermitten-
da quædam de S. Francisco Assisi-
nate narratuncula. Testatur Bartho-
lomæus Pisanus *Conformat. Fructu* 8.
(& refert Raynaudus t. 10. l. cit.)
quod cum hæc controversia mota es-
set coram S. Francisco; & quidam
Fr. Moricus dixisset jejunandum esse
etiam in die Natalis Domini, cum
esset dies Veneris; respondit S. Fran-
ciscus: *Peccas Frater Morice, diem Ve-
neris vocans diem, quo natus est nobis
Puer Jesus: Volo, quod & parietes tali
die comedant Carnes, si fieri potest;
vel deforis liniantur.* Cujus respon-
sionis S. Francisci meminit ex eodem
Raynaudo etiam Gobat to. 3.
cas. 4. num. 115. Nihilominus jam
Franciscani ex votu, & regulæ præ-
cepto obligant se ad ijunium om-
nibus sextis feriis custodiendum; nec
tamen excipiunt (non ita vero Ter-
tii Ordinis, qui utique excipiunt:)
illam feriam sextam, in quam in-
cidat Natale Domini: ut videbimus
qu. 8.

Antequam ad alia gradum facia-
mus, nota hic: eos, qui in hono-
rem B. Virginis de Monte Carmelo
debent a carnis abstinenre singulis
feriis quartis, & Sabbatis ad lucra-
das Indulgentias, & privilegia quæ-
dam: iis non privari, licet carnis
vescantur in illa feria quarta, aut
Sabbato, in quibus occurrat Nata-
le Domini; sed posse in dicto casu
frui communi privilegio, atque adeo
carnibus vesci: ut movimus ex quo-
dam decreto Pauli V. quod extat in
Bullario Carmelitano p. 1. pag. 62.
edit. Rom. 1715. & p. 2. pag. 601.
Quod etiam allegat Benedictus XIV.
de Festis B. V. c. 6. & est tenoris
fe-

sequentis: Patribus Carmelitanis permittatur prædicare, quod populus Christianus possit pie credere de adjutorio Animarum Fratrum, & Confratrum Sodalitatis Beatissimæ Virginis del Monte Carmelo; videlicet Beatissimam Virginem animas Fratrum, & Confratum in charitate decedentium, qui in vita habitum gestaverint, & castitatem pro suo statu coluerint, officiumque parvum recitaverint, vel si recitare nesciverint, Ecclesia jejunia observaverint, & feria quarta, & Sabato a carnis abstinuerint, nisi ubi in iis diebus Nativitatis Domini Festum inciderit, suis intercessionibus contenus, suisque suffragiis, & meritis, & speciali protectione, post earum transsum, præcipue in die Sabbati, qui dies ab Ecclesia eidem Beatæ Virginis dicatus est, adjuturam.

¹¹⁷ Qu. V. An, qui vovit jejunare omnibus E. G. sextis feriis pro unotantum, vel altero anno, & tunc occurrat Natale Domini in feria sexta, quem casum non præmeditaverit; teneatur etiam in dicto casu jejunium custodi?

R. Omnino teneri probat eadem ratio, qua in re, & quæstione præcedenti usi sumus n. 113. Cæterum Suarez loco laudato citata quæstione præcedenti n. 112. dicit, rem hanc esse magis dubiam præcedenti, & probabile satis esse: posse in hoc casu voventem excusari, maxime quando circumstantia personæ aliquo modo favent; vel saltem dicendum esse, sine scrupulo posse prædictum voventem conformari illorum Doctorum sententiaz, qui simpliciter defendunt, licere non jejunare, & comedere carnes in Natali Domini incidente in feriam sextam, ei, qui simpliciter vovit omnibus sextis fe-

TOMO IV.

riis jejunare. Subdit tamen, quo d ipse nihilominus semper consuleret, sequi sententiam obligantem ad jejunium, & magis juri conformem, ac securiorom.

Qu. VI. Utrum, qui in die Natale Domini debeat jejunare ex votu, si tamen solvatur ex aliqua causa obligatione servandas unicæ refractionis, aut aliter frangat jejunium; possit in hoc casu comedere carnes?

R. Probabile esse quod possit secundum Doctrinam traditam lib. 2. ubi de Dominica art. 9. qu. 6. & ubi de fer. sexta, art. 3. quæst. 11. n. 60.

Qu. VII. Utrum, qui vovit abstinere ab ovis in feria sexta, possit comedere carnes, si sit dies Natalis Domini.

R. Absolute negant aliqui, teste Sylvestro in Summa V. Jejunium. qu. 10. n. 27. quia, dicunt, abstinentia ovorum includit abstinentiam carnium, licet non e converso: unde qui vovit abstinere ab ovis, etiam vovit abstinere a carne.

Verum Sylvester, Azorius inst. moral. par. 1. lib. 7. c. 10. qu. 2. Diana edit. coord. tom. 4. tr. 6. R. 6 L. §. 4. Th. Sanchez in sum. lib. 4. c. 11. n. 62. putant in hoc casu distinguendum esse; cum enim votum non obliget ultra intentionem voventis, dicendum est: posse carnem comedere, si vel expresse non intendit, vel ex circumstantiis eruitur, non intendisse, se obligare simul ad carnis abstinentiam.

Si autem vovit simul abstinentiam a carne, tunc an, incidente Natali Domini in feriam sextam, possit comedere carnes? examinavimus qu. 2. n. 109.

M m

At-

Atqui ego puto, sententiam negativam absolute valere in hoc casu : Nam obvius sensus Voventis pro feria vi. aut Sabbato abstinentiam ovorum, est, extendere velle ad aliquid majus obligationem universalem Ecclesiae pro sotis carnibus. Siquidem abstinere tantum a carnibus feria vi. & Sabbato, minus est, quam abstinere etiam ab ovis. Talis ergo vovens abstinentiam ab ovis, multo magis præsumitur se obligare ad abstinendum a carnibus. Fas sit itaque in hoc casu ratiocinium Azorii & aliorum ; quod cum minus sit abstinere ab Ovis, majus autem, & difficilius abstinere a carne, in minori obligatione non præsumitur major. Nam illud verum est pro casu obligationis distinctæ, non vero complexæ : ut si quis nihil cogitans de Carnibus, quia e. g. specialem voluptatem experitur in escu lactucinorum, voveat ob peculiarem castigationem abstinere ab illis. Urique in hoc minori non intelligitur obligatio de majori. Nos autem sumus in casu obligationis complexæ, in quo nimur quis extendit Voto suo abstinentiam carnium ita feria vi. ad abstinentiam etiam Ovorum. Iste autem talis volens se ex Voto affligere magis quam reliqui fidèles, multo magis præsumitur velle ex Voto abstinentiam a Carnibus.

Siquis vero dubiter: an simul intenderit abstinere a Carne? Manente dabo, licet Sylvester dicat, tuus esse abstinere etiam a carne; attamen ipse concedit, faverit posse libertati, pro qua in hoc dubio stat possessio; & sic posse non abstinere a carne, sed tantum ab ovis. Idem concedit Azorius l. cit. ei, qui ni-

hil cogitaverit cum vovit, aut non meminit, quid cogitaverit?

Interr. An prædictus vovens abstinentiam ab ovis in omni feria sexta, vel Sabbato, possit etiam Ova comedere, occurrente Natali diebus prædictis?

R. Affirmat Th. Sanchez in sum. lib. 4. c. 11. n. 62. quia, inquit, præsumitur vovisse abstinentiam ab ovis, supposita obligatione abstinendi a carnibus aliunde proveniente diebus prædictis ex præcepto Ecclesiae: deficiente igitur obligatione hujusmodi, deficit & illa obligatio vati. Mihi vero videtur Oppositum. ob ratiocinum factum supra n. 119. §.

Atqui ego. Ipse vero Sanchez fecit putat, si Votum suisset emissum independenter ab obligatione abstinendi a carne, puta si quis vovisset abstinentiam ab ovis in feriis sexis, & Sab. eo quod ea saperent, vehmocerent; tunc in positio casu iisvesci posse, negat idem Sanchez, qui etiam dicit, juxta prædictum alterum modum vovisse præsumi, qui vovit abstinere ab ovis aliquo die, quo carnibus vesici, liceret, pnta in omni feria quinta; atque adeo non posse ovis vesici incidente Natali Domini in feria quinta; & similiter si vovit abstinentiam prædictam in perpetuum, vel ad plures dies; in quo casu, occurrente Natali Domini quilibet ex illis diebus, non posset comedere ova; licet possit vesici carnis.

Qu. VIII. An Regulaves, qui ex regulari observantia teneantur jejunare omnibus e. g. feriis sexis, possint carnes comedere, & abstinere a jejunio, quando solemnitas Nativitatis incidat in feriam sextam?

Responsio Negativa pater ex dictis n. 106.

n. 106. nisi excipiatur ab ipsa regula; vel ex consuetudine legitima casus incidentia solemnitatis Nativitatis Dominicæ: quia textus juris allegatus sectionis hujus initio, hujusmodi Regulares non exsolvit, sed ligatos relinquit obligatione sua: declarans, privilegium consuetudinis generalis comedendi carnes in feria sexta incidente in Natale Domini valere pro iis, qui nec voto, nec regulari observantia sunt adstricti ad abstinentiam ea ipsa die. Salmant. l. cit. n. 106. Sa V. Jejun. n. 6. Caramuel l. l. infra cit. Reiffenst. l. supra cit. qui post allatum privilegium juris prædictum, & notatam ejusdem exceptionem præsatam, hæc habet: ob quam exceptionem Doctores communiter docent, quod cum Fratres Minorres ex voto, ac Regule præcepto sub mortali obligentur, singulis feriis sextis jejunare: præfato privilegio non valet frui, sed etiam in Natale Domini jejunare tenetur, si occurrat feria sexta; secus si in Sabbato. Ita Reiffenstuel-Franciscanus: & pro hujusmodi obligatione Fratrum Minorum videri etiam potest Lucius Ferraris item Franciscanus in sua Biblioth. to. 3. edit. 3. Bononien. V. Jejunium. art. 1. a n. 27. Consentit Caramuel Theolog. Regul. p. 6. c. 3. qu. 5. & 6. Rufus Tamburinus in Decal. lib. 3. cap. 15. §. 6. n. 13. et si, ut diximus qut. 4. putet probabile, eum, qui vovit omnibus sextis feriis, vel Sabbatis jejunare, si tunc incident Nativitas Domini, posse à jejunio solvi: attamen concedit, obligari illum, qui ex profefione religiosa id vovit: hæc enim, ait, æquivalet expressioni; hoc est: se habet vovens, tamquam si exprefse intenderit, se obligare, ad jeju-

nandum in omnibus absolute sextis feriis, aut Sabbatis, etiam occurrente Natale Domini diebus prædictis.

Quod utique intelligendum est, procedere de eo, qui hujusmodi votum emitat in Religione, quæ non excipiat illam feriam sextam, aut Sabbatum illud, in quibus occurrat Nativitas Domini, ut supra innuimus; vide dicta qu. 4. num. 113. Quapropter Franciscanis Tertiis Ordinis viventibus in communi, hunc casum excipientibus a sua ipsorum Regula, carnes permittetur. Ita etiam dictorum Regularium Regula apud Caramuel. Theol. Regul. par. 7. c. 3. n. 2011. se habet: *Fratres & Sorores perpetuis temporibus feria secunda, quarta, sexta, & Sabbato, (excepto Dominice Nativitatis Festo,) carnes non comedant.*

Qu. IX. An illi, quibus prohibitum est ex Voto, aut Regula, comedere carnes in illa etiam feria sexta, aut Sabbato, in quibus occurrat Nativitas Domini: peccarent contra præceptum Ecclesiæ, illas prædictis comedendo diebus?

R. Negative, sed solum contra obligationem Regulæ, aut Voti. Et ratio est, quia Pontifex in allegato capite juris sectionis hujus initio declarat, legem abstinentiæ a carnisbus esse in feria sexta, (idem intellige de Sabbato:) occurrente Natale Domini, ex consuetudine contraria totius Ecclesiæ derogatam, & solum relinquit obligationem observantiarum regularis, aut voti: ut patet ex textu Juris relati sup. n. 106. & docent Salmantic. l. cit. n. 106. Caramuel Theol. Regular. part. 7. c. 3. n. 2013. & Th. Sanch. in sumto. l. 1. 4. c. 11. n. 64. qui alios

citat; & alios nos item laudabimus sequentibus qu.

123 Qu. X. An illi Religiosi, qui ex vi Regulæ debent in prædicto etiam casu a carnibus abstinere, illas comedendo, peccarent mortaliter?

R. Peccarent secundum obligationem, sub qua præscribit Regula: nimurum si hæc obliget sub mortali ad hujusmodi abstinentiam, & jejuniū; peccarent mortaliter; si autem sub veniali, venialiter. Ita Salmantic. & Caramuel l. l. cit. Quod si sub nulla culpa: nec ullam etiam committerent, carnes tunc comedendo. Unde Th. Sanchez l. qu. præced. citato laudat Lud. Lop. ajentem: Fratres Dominicanos, si feria sexta aut Sabbato, in quibus occurrat Natale Domini, vescantur carnibus in Refectorio, contra suas ipsorum Constitutiones; nullius reos culpæ futuros, sed tantummodo pœnæ. Quia in solam suam Constitutionem hujusmodi delinquent, quæ eos ad solam pœnam adstringit.

124 Qu. XI. An prædictorum Religiorum Prælatus possit cum ipsis dispensare, ut in dicto casu comedant carnes, & non servent jejuniū?

R. Poterit Prælatus in hujusmodi abstinentia, & jejunio dispensare, sicut in aliis regularibus observantiis; juxta facultatem sibi a Religione concessam; & iunc jam omnino licitum ipsis erit, carnibus dicta feria sexta vesci. Ita Thom. Sanchez in sum. to. l. l. 4. c. 11. n. 63. Salmant. & Caramuel l. l. cit. Sa V. jejuniū. n. 6. Azor, Instit. moral. par. I. lib. 7. cap. 15. qu. 3. fine; Sylvest. in sum. V. Jejun. quæst. 10. n. 17. qui hanc dat rationem: quia nimurum, cum hic sint duæ obligationes, scilicet Ecclesiæ, & Religio-

nis; sublata prima per Ecclesiæ, stat solum secunda, super quam potest Prælatus. Nec obstat, inquit, quod Ecclesia cum Religiosis non dispenses in hac re: quia verum est quantum ad obligationem Voti Religionis, non quo ad obligationem Ecclesiæ. Confer. dicta superius q. 9. Notamus vero hic quod 15. Decemb. an. 1725. respondit S. Congregatio Concil. hisce quæsitis Ordinis Præmonstratensis: I. An P. Vicario Generali Provinciae Sævicæ Ordinis Sancti Norberti, competit facultas dispensandi in universum pro aliquo Monasterio in eſu carnium certis annis temporibus per Constitutionem sanctæ memoriae Julii II. prohibito? (Bullam nempe edidit Julius II. in qua perpetuam a carnibus abstinentiam, in eo Ordine ex peculiaribus sanctionibus constitutam, ad certa tempora revocavit: ad ferias nempe IV. & VI. singulis hebdomadis, ad Adventum, & ad novem hebdomadas, quot inter Dominicam Septuagesimæ, & Dominicam Resurrectionis numerantur.) II. An eadem facultas competit singulis Abbatibus ejusdem Provinciae in Monasteriis eorum regimini commissis? III. Et quatenus negative: an saltem possint pro uno die solemnis Festivitatis in communis Refectorio, vel in aula hospitium, in qua discubant Abbas, & Canonici commorantes in Monasterio? IV. An saltem dispensare possint quo ad aliquos Canonicos in casibus particularibus? V. Et an quo ad Canonicos extra Monasterium in Parochiis ex obedientia degentes? Respondit: Ad primum, & secundum negative. Ad tertium negative quo ad utramque partem. Ad quartum affirmative justa subsidente causa. Et ad quintum negative: nisi adſt justa cau-

causa; & dispensationem posse concedi ab Abbe Monasterii. to. 3. Resol. pa. 243. edit. Urbin. anni 1739.

125 Qu. XII. Utrum eorum aliquis, quibus est interdictus eesus carnium in hac etiam solemnitate, peccaret, volendo comedere carnes, si non esset ei prohibitum?

R. Negative. Vide dicta lib. 2. in feria VI. art. I. qu. 18.

126 Qu. XIII. Utrum Religiosus, qui ex Regula, aut quarto Voto substantialibus adnexo, tenetur ad abstinentiam omnibus sextis feriis, nulla excepta; si fiat Episcopus, possit comedere carnes, incidente solemnitate Natalis in fer. VI.?

R. Questionis hujus solutionem omnino pendere ex illa alia quæstione, qua quæritur: utrum Religiosus factus Episcopus solvatur obligatione servandi Regulas sui Ordinis, & Vota illa, si forte emiserit, quæ in variis Religionibus, juxta eorum Statuta, tribus Votis substantialibus adnectuntur? Ut in Religione B. Mariae de Mercede emititur votum incumbendi redemptioni captivorum; sic etiam apud Minimos Divi Francisci de Paula emititur votum quadragesimalis vitæ; & sic alia in aliis pluribus Religionibus. Hujusmodi autem quæstio difficultissimæ est solutionis: unde oriatur, in ea decidenda Doctores inter se minime convenire. Illam vero fusius examinare non vacat, sed breviter ex ea, sufficiat, indicare, qualis in particuliari nostro casu sit ferenda sententia? Dico itaque: affirmativam ferunt Em. Rodrig. in sum. par. 2. c. 10. n. 4. Th. Sanch. in sum. to. 2. lib. 6. cap. 6. n. 20. Diana to. 7. edit. coor. tr. 1. R. 27. §. 4. & R. 28. §. 3. & R. 29. §. 2.

Salmantici sb. 5. tradit. 23. cap. 2. pu. 5. §. 2. n. 107. Nicolius in flosc. V. Jejunium n. 3. Marcus Serio in Bull. Cruc. disput. 3. difficult. 1. quæst. ult. n. 16. Horum Doctorum ratio est: quia Religiosus factus Episcopus evadit, ut dicunt, ex vi statutis, & dignitatis Episcopalis, absolutus ab omnibus Regulæ observantiis, statutis, & Votis specialibus suæ Religionis, exceptis tribus substantialibus. Ergo poterit, sicut alii fideles, uti privilegio juris canonici ad vescendas carnes in casu prædicto. Hujus quidem argumenti antecedente admisso, consequentia legitime sequitur. Antecedens autem illud admittunt, atque tuentur quamplurimi, ac maximæ notæ Doctores ut videre est apud Azor. Instit. moral. par. 1. lib. 12. c. 7. qu. 4. Th. Sanch. l. cit. a n. 15. & apud Dian. ac Rodrig. l. l. cit. Pelliz. man. Regul. tr. 4. c. 1. sect. 1. quæst. 27. n. 38. Chiavet. l. 1. Instit. jur. canon. c. 14. n. 59. Bardi in Bull. Cruc. par. 2. tr. 3. c. 2. sect. 8. in addit. n. 132. Tambur. in Bull. Cruc. c. 8. §. 5. n. 10. Marc. Ser. l. cit.

Consequentia vero prædictæ non obstat superius allegatum caput. Explicari. de observat. jejun. quod, ut per se patet, loquitur de iis; qui sunt; non item qui fuerint aliquando, sed jam non sunt voto, aut regulari observantia ad carnium abstinentiam adstrandi.

Quod ampliari volunt hujus sententiæ Fautores, ut procedat etiam in Episcopo ex Religione Minimorum assumpto; ita Henriquez, quem citat, & sequitur Diana l. cit. R. 28. §. 3. item Sanch. l. cit. n. 20. fine, Nicolius, Bardi, Tambur. Serius l. l. cit. & alii. Verum de his negat Sua-

Suarez 10. 4. de Relig. tr. 8. lib. 3. c. 17. n. 9. docet enim; Religiosum ad Episcopatum promotum, solvi quidem obligatione observantiae regularum, & peculiarium praceptorum; non vero obligatione Votorum specialium sui Ordinis. Atqui Jus excipit a praedicto privilegio eos, qui tenentur Voto, ad abstinentiam a carne. Ergo &c. Idipsum iisdem Minimis mordicus negat Laurentius de Peyrinis apud Dianam 1. cit. §. 1. & 2. Primo, quia, ait, tres Pontifices Summi judicarunt, Episcopum ex Religione Minimorum indigere dispensatione Pontifica, ad comedendas carnes. Secundo, quia Minimi vovent observare vitam quadragesimalem, toto tempore vitae suæ.

Sed ad hoc secundum dici potest Minimos vovere, observare vitam quadragesimalem toto tempore vitae suæ quidem: at non in casu ceteroqui rarissimo, quo ex aliqua justa causa, aut legitima dispensatione, possint, aut etiam fortasse debeant, carnibus vesci. Sic qui vovit omnibus sextis feriis e. g. jejunare per totam vitam suam, poterit nihilominous ad jejunium, & abstinenciam carnis non obligari in iisdem feriis, si infirmetur, aut alia justa causa, vel legitima dispensatione excusatetur. Jamvero plures, & magnæ notæ Doctores universaliter & absolute docent; Religiosum factum Episcopum exceptis tribus substantialibus votis, a ceteris omnibus Religionis regulis constitutionibus, ac votis ipsis excusari, dispensari, & absolviri ex vi status, & dignitatis ipsius Episcopalis.

Ad primum vero, quod Summorum ianititur auctoritate Pontifi-

cum, respondet Diana 1. cit. §. 3. dicens: de praedicto Pontificum iudicio, & eorumdem responsonibus a Laurentio de Peyrinis allatis non constare authentice. Vel dicendum esse: dictos Pontifices ita respondisse adhærendo opinioni contraria, nimirum tamquam Doctores privatos; sed non inde sequi, Doctorum aliorum sententiam affirmativam sua probabilitate carere.

Cæterum in re ista consultius quidem judico, ad Summum Pontificem pro dispensatione expresse recurri; qui videtur benigne, ac facile dispensatus, supposita jam gravi auctoritate Doctorum, in terminis etiam & expresse afferentium: Religiosum qui ex regula, aut quarto voto substantialibus adnexo, teneatur ad abstinentiam omnibus sextis feriis, si fiat Episcopus, posse comedere carnes, incidente solemnitate Natalis in feriam sextam; in quo etiam privilegio includunt Episcopum ex Religione Minimorum assumptum.

Interrog. hic I. An praedicta sententia loquatur de quocunque Episcopo, et si ad suam Diœcensem ire nequeat, vel subditos non habeat, uti Episcopus Titularis, seu annularis? Item an procedat etiam de Episcopo, qui Episcopatum dimisit, vel ab eo fuit depositus? Rursus an intelligi etiam possit de Religioso Cardinali non Episcopo? Denique an etiam possit de Religioso promoto in Abbatem, aliamve dignitatem, habentem propriam Diœcensem nullum Episcopo subjectam, sed in ea gaudentem plena iurisdictione Episcopali? &c. De his omnibus affirmit Th. Sanchez 1. cit. n. 26. 27. 29. 34. & 35. qui videri potest; & quo ad Cardinales, si obligatio erat ex regula vel

vel præcepto Religionis: favebat etiam Suarez de Relig. to. 4. tr. 8. l. 3. c. 18. fine, ubi docet: Religiosum promotum ad Cardinalatum eximi ab observantiis Regulæ: quemadmodum eximitor promotus ad Episcopatum; eadem enim est, inquit, exemptionis ratio in utroque; quia nimurum Religiosus factus Cardinalis, per hujusmodi dignitatem juxta institutionem Ecclesiarum, æque separatur a corpore Religionis, atque Episcopus.

128 Interrog. II. An etiam procedat de Episcopo degradato, & de Religioso factio Parochio?

R. De his negat laudatus Th. Sanchez l. cit. n. 30. & 36.

129 Interrog. III. A quo tempore Episcopus Regularis possit gaudere prædicto privilegio?

R. Thomás Sanchez n. 32. estimat, non a tempore electionis, sed a die confirmationis Pontificis.

130 Qu. XIV. Utrum in Religionibus, in quibus ex regulari observantia illicitum est Religiosis in Sabbato veseli Animalium extremitatibus, & intestinis: cum coeteroqui in Regione, in qua versantur, sit licitum vesci: ut supra dictum est de Hispanis: possint Religiosi hujusmodi Religionum, in Sabbato, in quo occurrat Nativitas Domini, vesci diuis Animalium extremitatibus, intestinis, ac visceribus?

R. Negative. Ita Salmant. l. cit. n. 106. citantes etiam Rodriguez, & Sanchez. Videri etiam potest quod ex Azorio animadvertisse l. 2. ubi de Sabbato art. 7. n. 54. Idem dicendum de illis locis Hispan. in quibus, ut diximus n. 107. nunc licet edere de omni etiam genere

carnium in omnibus Sabbatis, non sint dies observantie quadragesim. vel alterius jejunii. Quod tamen intellige, nisi excipiatur ab ipsa regula, vel consuetudine legitima casus incidentie solemnitatis Dominicæ Nativitatis; vide dicta qu. 8. Ratio autem prædictæ sententiae negativæ est, quia ex una parte obligantur, ad abstinentiam etiam in die Sabbato, uti supponimus, ex regulari observantia; ex alia parte vero jus approbans consuetudinem vescendi carnibus in die cæteroqui prohibito, in quem incidat Natale Domini, hujusmodi Regulares non exsolvit, sed ligatos relinquunt obligacione sua. Et quamvis in textu fiat mentio solum de feria sexta, in quam incidat Natale, eadem tamen militat ratio pro Sabbato: ut recte notant laudati Salmantenses; unde quamvis idem textus juris solum habeat, licere carnes comedere in feria sexta, in quam Natale incidat: nihilominus id ipsum licet, si incidat in Sabbatum: nimurum quia eadem militat ratio: uti observavimus n. 107.

Qu. XV. Utrum occurrente Nativitate Domini in feria sexta, aut Sabbato, teneatur jejunare, adeoque & abstinere a carnibus, qui ex penitentia Sacramentali debeat jejunare omnibus sextis feriis, aut Sabbatis?

R. Negat Amicus apud Diana edit. coord. to. 1. tr. 6. R. 41. §. 1. fine, dummodo transferat jejunium in aliud diem. Ratio hujus secundæ partis est; quia supponitur Confessarius designasse ad jejunium feriam sextam, aut Sabbatum non solum in memoriam Passionis Christi e. g. vel honorem B. Virginis, sed etiam,

etiam, & præcipue ac intentione pri-maria, in remissionem peccatorum, & remedium reliquiarum eorum. Unde quamvis finis præcepti a Con-fessario impositi casset fortasse quo ad accessorium: minime vero cessat quo ad principale. Vide Dian. cit. tr. 6. R. 39. & duab. sequ.

Prioris autem partis, in qua præ-sens stat difficultas, ratio esse po-test, quia primo non est præsumen-dum, Confessarium voluisse obliga-re ad jejunium, & fere publicam pœnitentiam in die tantæ, ac talis solemnitatis, & præter consuetudi-nem populi Christiani; ac pœnitentem privare privilegio Canonis ipsius Ecclesiæ permittentis expresse e sum carnium in hujusmodi incidentiæ ca-su, & ab eo non excludentis nisi tantummodo obligatos ex voto, aut ob-servantia regulari. Secundo, quia potest pœnitens, saltem ex justa causa, transferre sine mortali culpa jejunium a die sibi præfixa ex Con-fessario; vid. La-Croix lib. 6. p. 2. qu. 176. §. 18. n. 1290. Atqui ip-sius Ecclesiæ universalis judicio, & usu, justissima datur causa vescendi carnibus, & solvendi jejunium in fe-ria sexta, & Sabbato incidentibus in Natale Domini. Ergo prædictus pœ-nitens habet in dicto casu incidentiæ justissimam causam transferendi im-positionum sibi jejunium a Confessario. Ergo potest illud transferre.

Favent sententiæ huic Autores il-li, qui, ut diximus die præcedenti art. 6. qu. 7. n. 42. concedunt col-lationem pinguiorem juxta consue-tudinem in Vigilia Nat. etiam ei, qui in prædicta vigilia jejunare de-beat ex pœnitentia injuncta a Con-fessario: qui nimurum imposuerit je-junare qualibet feria sexta e. g. &

aliquando vigilia Nativitatis occur-rat in feria sexta. Illi quidem Au-tores multo magis concederent e sum carnium in die Nativitatis ei, qui jejunare debeat prædicta die, eo quod Confessarius imposuerit jeju-nare qualibet feria sexta, & ali-quando dies Nativitatis occurrat in-feria sexta; enimvero hic conceditur licentia minor. Profecto conceden-do collationem pinguiorem in præ-diicto casu, fere omnino absolvitur pœnitens a jejunio, seu a sumenda refectione unica: quis enim non di-ceret, duplum sumplisse refectio-nem, atque adeo fregisse jejunium, qui in cæteris jejunii illam quantita-tem collationis sumeret? Confer dicta heri art. 6. qu. 4. n. 23. Rur-fus licet consuetudo permittat illam quantitatem collationis in Vigilia Nativitatis Domini, nullus attamen Canon ei suffragatur; contra vero hic suffragatur manifestus Canon Eccle-siæ, quo declaratur expresse: esse permissum carnium e sum in Festo Nativitatis occurrente in feria sexta, nimurum quolibet die, quo consue-verit abstineri, etiamsi fuerit feria sexta; & ab hujusmodi privilegio non excluditur, nisi solum ille, qui teneatur voto, aut ob-servantia re-gulari. Rursus quod magis est: hic non solvitur a jejunio pœnitens, sed solum ei permittitur variare diem; quæ cæteroqui variatio, etiam uni-versaliter, & absolute loquendo, li-cet pœnitenti ex justa causa, saltem sine mortali, ut supra dictum est: quæ quidem justa causa hic non de-sideratur, ut etiam supra observa-vimus.

Qu. XVI. Utrum, si jejunium 132 Jubilei incidat in solemnitatem Nativitatis Domini, possit ab Epi-sco-

scopo commutari in aliud opus pium?

R. Negative; & ratio est, quia solemnitas Festi non est causa sufficiens commutandi jejunium in aliud opus pium. Vid. Viva de Jubilæo qu. 8. art. ult.

133 Qu. XVII. An, si jejunium Jubilæi incidat in Natale Domini, possit per Episcopum transferri?

R. Affirmative: quia ex una parte est causa sufficiens; & ex alia parte Episcopi habent hujusmodi facultatem. Viva l. cit. Vide dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. 7. art. 3. & dicta 23. Februar. n. 25. post initium. Et confirmatur exemplo Benedicti XIV. qui cum esset Archiepiscopus Bononiensis, in hoc casu jejunium Sabbati anticipavit, & transtulit in præcedentem feriam secundam; legi potest Notificatio 35. n. 6. to. 1. Notific.

S E C T I O X.

De Benedictione mensæ, & Gratiarum actione.

134 EN Natali Domini ad Benedictionem mensæ Sacerdos incipit: Benedicite. & alii repetunt: Benedicite. Deinde dicit *V.* Verbum caro factum est. Alleluja. & alii presequeuntur: Et habitavit in nobis. Alleluja. & alia de more.

Deinde in fine mensæ Sacerdos incipit: *V.* Notum fecit Dominus. Alleluja. Et alii prosequuntur: Salutare suum. Alleluja. Gloria Patri Eccl. & alia de more. Sic dicitur usque ad Cœnam Vigiliæ Epiphaniae exclusive. Rubr. Brew.

TOMO IV.

S E C T . XI.

De quadam Superstitione.

Q. An sit superstition, in nocte Nativitatis Domini addiscere quadam verba, ad canes alligandos ne noceant?

R. Affirmative. Tancredi de Re. 135 lig. tr. 2. lib. 2. disp. 8. quest. 6. n. 18. La-Croix lib. 3. par. 2. q. 5. §. 2. n. 29. Sed Vide Tambur. in Decal. lib. 2. c. 6. §. 1. n. 40. & 80. ubi explicat quomodo, & quando id sit superstition?

A R T I C U L U S II.

Not. infra Octavam Nativitatis.

EXPLICANTUR SECTIONIBUS II.

Sect. I. Not. in genere

Sect. II. Not. infra Oct. Nat. in particulari.

S E C T I O I.

Not. in genere.

EXPLICANTUR SUBSECTIONIBUS II.

Subf. I. *De Hor. Canon.*

Subf. II. *De Missa.*

S U B S . I.

De Horis Canonicis.

INFRA Oct. Nat. Domini fit de 136

I. Festis occurrentibus; immo Octavam Nat. non habere privilegium excludendi duplia translatæ, notabimus ex Caval. die 30. hujus, art. 1. n. 2. Decoratur autem hæc Octava

N n spe-

specialibus aliis privilegiis. Nimirum infra Octavam Nat. Antiphonæ in 2. Vesp. sunt privilegia, ut numquam omittantur, etiam si occurrat, vel sequatur Festum duplex primæ cl. quod videlicet fiat de Octava Nat. præter morem aliarum Octavarum Sanctorum, seu Festorum: & non per solam Commemorationem de eadem. Vide dicenda 26. hujus art. 2. num. 5. Gavantus in Rubr. Brev. sect. 6. c. 6. n. 6. ait: Antiphonas Nativitatis ad Vesperas infra Octavam semper recitari, ut servi cedant Domino medietatem Vespararum, qui venit vergente Mundi vespere, pro salute nostra. Nos etiam credimus, medietatem saltem Vespararum esse quotidie de die infra Oct. Nat. eo quod Christus natus sit Vespere, seu nocte, & in dimidio noctis: ut alibi notavimus. Porro Vesperæ, ut ex ipso nomine patet, proprie pertainent ad noctem; confer dicta l. i. c. i. art. 1. num. 8. In gratiam itaque noctis, in qua natus est Christus, quotidie Vesperæ sunt de Nat. saltem usque ad Capitulum. Igitur infra Octavam Nativitatis in 2. Vesp. Antiphonæ, & Psalmi de Nativitate; a Capitulo de Festo occurrenti illa eadem die, sub ritu tamen duplice celebrato; additis commemorationibus Octavarum occurrentium in Breviario, ut suis locis explicabitur quotidie.

Si autem ab altera die post Festum Nativitatis, puta die 27. aut 28. &c. hujus occurrat alicubi Festum duplex primæ classis; tuhc ibi in primis Vesperis Festi sequentis Antiphonæ, & Psalmi erunt de Nativitate, sub ritu dupl. deinde a capitulo de sequenti Festo primæ cl. & fit primo Commemoratio prece-

dentis duplicitis secundæ cl. Sequetur sola Commemoratio Octavæ Nativitatis, non item de aliis Octavis. Deinde in 2. Vesp. ejusdem Festi iterum Antiphonæ, & Psalmi de Nat. a Capitulo de præcedenti Festo primæ cl. & fit primo Commemoratio frequentis, etiam semiduplicis, cui additur Commemoratio Octavæ Nativitatis, quæ numquam omittitur, ut mox notabimus: non vero aliarum. Sic e. g. ubi Festum S. Joannis est dupl. 1. cl. ibi in die Festo S. Stephani sub ritu duplice 2. cl. celebrato, in 2. Vesp. Antiphonæ, & Psalmi de Nat. a Capit. de sequenti Festo S. Joannis, & fit primo Commemoratio præcedentis Festi S. Stephani, deinde octavæ Nat. In ipso autem die S. Joannis, ita 2. Vesp. Antiphonæ, & Psalmi de Nat. a capit. de præcedenti Festo 1. cl. & fit Commem. sequentis Festi SS. Innocentium, & Octavæ Nat. sed de Octava S. Stephani non fit Commemoratio, sicut nec in Laudibus prædicti ejusdem duplicitis primæ cl. in quibus tamen fit sola Commemoratio Octavæ Nativitatis. Porro infra Oct. Nat. occurrente Festo etiam 1. cl. licet non fiat Commemoratio de aliis diebus infra Octavas; semper tamen fit Commemoratio de die infra Octavam Nat. in utrisque Vesperis, & Laudibus. Rubr. gener. Brev. tit. 7. n. 3. & tit. 9. n. 6. fine; Gavant. in Rubr. Brev. sect. 3. c. 8. n. 4. & sect. 6. cap. 6. n. 6. Merat. ibi n. 3. §. ubi Festum. Casval. to. 2. c. 14. in d. 4. n. 10. & 12. ubi, etiam animadvertisit, infra Octavam esse aliis præferendam Commemorationem octavæ illius ex predictis Festis, quod foret duplex primæ cl. Atque adeo post Commemo-

ra-

rationem Nativitatis ponendam esse Commemorationem hujusmodi Festi ; id ipsum animadvertisit M^ratus tom. 2. se^t. 3. c. 8. n. 13. in sua tabella de Octavis fine ; confer dicta 14. Januar. num. 25. Docet insuper Caval. cit. nu. 10. si infra han^c Octavam alicubi occurrat aliquod aliud Festum duplex secundæ classis, faciendam quidem in eo esse Commemorationem Nativitatis Domini, non item aliarum Octavarum prædictarum. Porro duplex secundæ classis non admittit Commemorationem diei infra Octavam ; quod autem Octavæ e. g. S: Stephani Commemoratio fiat in Festa S. Joannis 2. cl. casus peculiaris est, qui ad alios non est extendendus : nec id, inquit Cavalierius cum Guyeto, eidem competit ex privilegio sibi facto, sed ex convenientia quadam inter ipsas tres Octavas pari ei, quæ est inter ipsam et tria Festa. Confer dicta 1. Januar. art. 2. a. 7.

138. Antiphonæ de 2. Vesp. Nat. dicuntur integræ ante, & post Psalmos in 2. Vesp. Nat. & tribus sequentibus Festis duplicitibus & deinde vero ad modum ritus semiduplicis, si occurrat, aut sequatur semiduplex : securus autem si occurrat, aut sequatur duplex ; unde die 30. Decembris in 2. Vespetis dicuntur integræ, quia sequitur duplex ; similiter ubi de S. Thoma Ep. Cantuar. recitatur sub ritu duplice, ibidem die 29. hujus in 2. Vesp. dicentur integræ Antiphonæ prædictæ.

139. Infra Oct. Nat. in fine hymnorum : *Jesu tibi qui natus.* Hymnorum scilicet qui sint ejusdem metri, nec habent ultimam strophen propriam ; & sic terminantur usque ad Epiph-

niam . Rubr. gen. Brev. tit. 20. n. 4.

A Nat. Domini usque ad Epiph^{aniam} in R. Br. ad Primam : *Quis natus es de Maria Virgine.* Rubr. gen. Brev. tit. 23. n. 3.

S U B S. II.

De Missa.

TYPERA Octavam Nat. dicitur Mis- 141
sa de Festis quotidiæ occurrenti- bus cum Commemoratione Octavæ Nat. & aliarum Octavarum ; nisi occurrat Festus duplex primæ classis ; in quo fieri tantum Commemoratio Octavæ Nat. quæ namquam omitti- tur, ut subl. præcedenti monuimus, n. 137. Similiter omittatur Commemoratio trium Octavarum, quæ sunt in Breviario, præter illam Nativita- tis, ubi occurrat aliud Festum secun- dæ classis, secundum dicta eodem cit. n. 137. fine.

Ponitur autem in Missali Roma- no Missa cui titulus : *Missa de Octa- va Nativitatis Domini* : hoc est di- cenda *infra* Octavam Nativitatis Do- mini. Quoniam vèd^e casu ea Missa dicenda sit? notabimus se^t. sequenti n. 145. & sub die 30. hujus n. 6.

Quando fit Commemoratio S. Ste- phani, ac S. Joannis, ad eorum no- men inclinetur caput, ut suis locis ubi de eorumdem Festo respective notabimus.

Quotidiæ dicitur *Credo*. Præfatio 142 propria de Nat. usque ad Epiphaniam, præterquam in die Octava S. Joannis Ap. & item *Communicantes* proprium de Nat. usque ad Octavam Nat. seu usque ad Festum Cir- cumcisionis inclusive, & non ultra, cum V. *O diem sacratissimum.*

N n 2. Si

Si infra Octavam Nativitatis dicatur Missa votiva solemnis pro re gravi, vel publica Ecclesiae causa, habens Præfationem propriam; vel alicubi occurrat Festum habens Præfationem propriam; dicendam nihilominus esse Præfationem de Nativitate, sustinent plurimi: quibus tamen contradicunt cum aliis Meratusto. 1. par. 1. tit. 4. n. 47. & iterum par. 4. tit. 3. n. 15. & Caval. tom. 3. c. 14. n. 21. assignatis ibidem rationibus, quæ videri possunt: & n. 22. assignat disparitatem ac rationem, cur in Feste S. Joannis Ap. dicatur Præfatio Nativitatis? Et quo ad Missam votivam solemnem pro re gravi adest declaratio S. C. R. hujus tenoris: *In Missis votivis solemnibus pro re gravi infra Octavam Nativitatis celebrandis dicenda est Præfatio juxta Rubricam generalem*, tit. 12. n. 4. S. R. C. 25. Septembr. 1706. & 15. Septembr. 1714. approbante Clemente XI. 29. ejusdem. Apud Caval. 1. cit. n. 20. & Merat. ind. Decr. Miss. n. 628. Porro ex allegata Rubrica in præfatis Missis dicenda est Præfatio propria, si propriam habeant. Confer dicenda tr. 2. ubi de infra Oct. Ascensionis n. 54. A fortiori post Octavam Nativitatis dicenda erit Præfatio propria, si hujusmodi Missæ votivæ eam habuerint, vel Festa occurrentia; ut idem Caval. animadvertisit num. 26. Quæcumque autem Præfatio dicatur infra Octavam Nativitatis, dicendum est *Communicantes* proprium Nativitatis infra eamdem Octavam. Merat. par. 1. 1. cit. Vide rursus dicenda in Feste Ascensionis 1. cit. ubi etiam notabimus: Præfationes, & *Communicantes* in Missali non ideo suo loco consequenter esse descripta

ut simul dicantur, vel omittantur: sed ut facilius reperiantur.

Infra Octavam Nativitatis Domini 143
probibentur Missæ votivæ, (quæ non sint solemnes pro re gravi, vel publica Ecclesiae causa: ut intelligitur ex præmissis:) vel pro Defunctis. S. R. C. 25. Septembr. 1706. & 14. Septembr. 1714. annoente Clemente XI. 29. ejusdem. Apud Caval. t. 3. c. 9. d. 5. & to. 5. c. 14. n. 20. & 23. & Merat. ind. Decr. Miss. n. 628. Eadem S. R. C. interrogata: utrum in Cathedrali Vilnensi, cum multæ fundatæ essent Missæ votivæ quotidianæ in cantu, haec essent prohibitæ, quando per Rubricas Missalis, ac Decreta Sacrae Congregationis prohibentur Missæ votivæ privatæ, videlicet per Octavas Nativitatis, Epiphaniæ &c.? Respondit affirmative: & pro votivis substituendas Missas de Feste irr. cantu; vel ex rationabili causa ab Ordinario dignoscenda, & approbanda, substituendas Missas de Feste lectas; & sic satisfieri Fundationi. 22. Decembris 1753. in Vilnen. ad 6. 7. & 8. dubium, apud Caval. to. 5. in Collect. recentior. Decretor. Non solum privatas de Requiem, verum etiam cantatas, atque solemnes de Requiem a Nativitatis Octava exclusas esse: sola excepta solemni, quæ dicatur præsente cadavere: docet Caval. t. 3. c. 5. in decr. 5. n. 3. & cap. 9. in d. 5.

Missa Sanctæ Crucis non debet ullo modo celebrari die Veneris infra Octavam Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, non obstante quacumque praetensa consuetudine illam Celebrandi singularis diebus Veneris infra annum, & signanter infra Octavam supradictam. S. R. C. 12. Januar. 1609. in Flo-

ren-

rentina. Apud Merat. ind. Decr. Miss. n. 435.

S E C T I O II.

Not. infra Oct. Nat. Dom. in particulari.

EXPLICANTUR SUBSECTIONIBUS III.

Subf. I. *Not. in primo triduo post diem Nat. Dom.*

Subf. II. *Not. in Sab. infra Oct. Nat.*

Subf. III. *Not. in Dominica infra Oct. Nat.*

S U B S. I.

Not. in primo triduo post diem Nat. Dom.

§. U N I C U S

Not. tempore Interdicti.

144 **C**UM, secundum dicta art. 1. sect. 2. in Festo Nat. Dom. suspendatur Interdictum locale generale quo ad Divina officia: an id possit extendi ad proxime sequentes dies tres Festivos? Vide tr. 2. in Dom. Resurr. art. 7. qu. 1.

S U B S. II.

Not. in Sabbato infra Oct. Nat.

§. U N I C U S.

De Hor. Canon. & Missa.

145 **S**i Sabbatum infra Octavam Nat. occurrit die 30. hujus, tunc Officium fieri de die infra Octavam

Nat. eo tamen modo, seu ritu, qui describetur die 29. & 30. hujus; ubi de hor. canon. Missa vero erit propria ut in Missali Rom. post Dom. infra Oct. Nat. descripta; vide dicenda 30. hujus n. 6.

S U B S. III.

Not. in Dominica infra Octav. Nat.

EXPLICANTUR §. §. II.

§. I. *De Hor. Canon.*

§. II. *De Missa*

§. I.

De Hor. Canon.

DOMINICA infra Octavam Nativitatis est, quæ occurrit prima post Festum Nativitatis, aut etiam in ipso die Nativitatis: ut indicat Rubrica Brev. descripta ante Officium Sancti Thomæ Ep. & M. per hæc verba: *Si Festum Nativitatis Domini Eccl. venerit in Dominica, ipso die nihil fit de Dominica, sed die proximo post Festum Sancti Thomæ martyris fit de ea ut infra.* Videlicet ut post Officium S. Thomæ Martyris; ibi autem describitur Officium Dominicæ, cui titulus est: *Dominica infra Octavam Nativitatis.* Jamvero si hæc Dominica inciderit in ipsum diem Nativitatis Domini, aut in diem Sancti Stephani, vel S. Joannis Ap. aut Sanctorum Innocentium, nihil hisce diebus fit de ea; sed ea transfertur in diem immediate sequentem Festum Sancti Thomæ Cantuariensis Episcopi & M. hoc est, reponitur 30. hujus. *Rubr. Brev.* Vide dicenda tract. 2. lib. 2. par. 1. cap. 1. num. 1. **S**i

Si autem hæc Dominica venerit in Festum laudati Sancti Thomæ M. sub ritu semid. fit de ea, & Officium S. Thomæ sub ritu semid. transfertur in feriam secundam sequentem
Rubr. Brev.

Quod si eadem Dominica venerit in diem S. Sylvestri P. Officium fit de Sancto, & habetur de Dominicæ infra Octavam Nat. Commemoratio cum nona lectione, ut 31. hujus art. 2. n. 4. dicemus. Officium vero Dominicæ in hoc casu non deperit, quia lectiones primi, & secundi nocturni leguntur in præcedenti Sabbato, in quo faciendum est de die infra Oct. Nat. ut diximus subs. præced. Rubr. Brev. & Gavant. in Rubr. Brev. scilicet 6. c. 6. n. 10.

De Dominicæ infra Oct. Nat. facienda est saltem Commemoratio cum nona lectione de homil. & Evangel. in fine Missæ; si tota Octava Nat. impedita sit Festis duplicibus: & Commemoratio fit eo proorsus die, quo universalis Ecclesia facit de eadem Dominicæ Officium, vel Commemorationem. Gavant. l. cit. Caval. 10. 2. c. 14. in decr. 4. n. 6. & 7. ac significat item Decretum S. C. R. describendum 29. hujus art. 1. num. 5.

147 Quando fit Officium de Dom. infra Oct. Nat. rit. semid. Rubr. gen. Brev. tit. 2. n. 1. In 1. & 2. Vesp. quomodo ordinandum sit Officium, explicabimus a die 28. ubi de hor. canon. Ad Matutinum, & horas omnia sicut in proprio, & in Festo Nat. ut Officium instanti celebritati Nativitatis Domini concordet: ne Clerus aliud, quam populus, in Ecclesiasticis hujusmodi celebritatibus observet; vide Microlog. de Eccl. observat. c. 37. In hac Dominicæ le-

ctiones primi Nocturni sunt initium Epistolæ B. Pauli Ap. ad Rom. ac de ea Epistola, & aliis ejusdem Apostoli leguntur lectiones primi Nocturni usque ad Septuagesimam: quando nimis lectiones primi nocturni erunt de Scriptura occurrente. Leguntur autem Epistolæ laudati Apostoli tempore prædicio, quia dum representatur Christus Mondo, novi Testamenti Præcōnes audiū debent: uti notabimus tr. z. I. 2. parte 2. in ejus 1. par. c. 1. n. 2. in bandibus fit Commemoratio Octavæ Nat. ob rationem indicandam in 2. in Dom. 2. post Epiph. n. 2. & aliarum octavarum occurrentium. Non dicuntur Preces, neque fuit Suffragia Sanctorum. Rubr. gen. Brev. tit. 4. n. 2. Ad Primam non dicitur Symbolum S. Athanasii: Quicumque. Rubr. gen. Brev. tit. 33. n. 2. Sed recitatur Prima oratione ut in Festis. R. Br. Qui natus es. Ad absolut. Capituli dicitur Capit. Nonæ, ut in proprie de Dom. infra Oct. Nat.

§. II.

De Missa.

148 Dominica infra Oct. Nat. Mis- sa propria cum Commem. Octavae Nat. & aliarum Octavarum. Dicitur Gloria in excessis. Credo. Praefat. & Communicantes de Nat. Col. param. alti.

Si de Dom. infra Oct. Nat. facta sit in Officio simplex Commemoratio cum g. lect. ut est in casu, quo occurrat in Festo S. Sylvestri P. tunc etiam in Missa fit de ea Commemoratio, cum ejusdem Evangelio in fine Missæ.

Officium Missæ Dominicæ infra Octa-

Octavam Nati interpretatur, expo- Offic. lib. 6. cap. 14. qui videri po-
nitque Durandus in Ration. Div. test!

C A P U T X X V I .

NOTANDA XXVI. DECEMBERIS.

EXPLICANTUR ARTICULIS VII.

ART. I. De obſervantia Festi S. Stephani Protomartyris.

ART. II. De Hor. Canon.

ART. III. De Missa.

ART. IV. Not: prō functionib⁹ Pontificalibus.

ART. V. An habeat Vigiliam S. Joannes Ap. & Evangel.

ART. VI. De quadam vana obſervantia.

ART. VII. De indulgent.

ARTICULUS I.

*De Obſervantia Festi S. Stephani Pro-
martyris.*

sr. 2. lib. 2. cap. 9. num. 12. fine 3
& insinuatur ex eo, quia Orientalis
Ecclesia Festum hoc celebrabat die se-
ptima Januarii; tunc, cum Nativita-
tis Dominicæ solemnitatem recolebat
die Sexta mensis ejusdem una cum
Festo Epiphaniarum; postquani vero,
quemadmodum die praecedenti nota-
vimus, Occidentalis Ecclesie usum
amplexa est, celebrandi Natale die
25. Decembris, in diem hanc 26.
tradidit Festum S. Stephani; con-
fer Meratum rom. 1. par. 4. tit. 3.
n. 16. Cavaler. 10. 2. c. 14. comment.
in decr. 4. n. 15.

Ulterior autem ratio, ex qua se-
lectum fuerit potius Festum S. Ste-
phani, ad augendam solemnitatem,
atque certam Dominicæ Nativitatis;
credimus esse, quod, cum primo
Ecclesia solemnitates tantummodo
Martyrum celebrare coepisset, uti no-
tavimus 1. Novembr. n. 2: ideo S.
Stephani Protomartyris Festum oport-
tuist locum habere prioritum inter
Mar-

1. **FESTUM S. Stephani Protomarty-
ris** ponitur C. Pronunciandum 1.
dist. 3. de consecr. & C. Conquestus.
de Feriis. Est de præcepto universa-
li: uti habetur ex traditione, &
constat ex Constitutione Urbani VIII.
incip. Universa, quam allegavimus
die praecedenti n. 1. in qua inter
Festa ex obligatione gravi colenda
universaliter in foro, hoc Festum
enumeratur; quod quidem est an-
quissimum, ut facile intelligi poterit
ex modo infra dicendis.

2. **Qu. I.** Cur hoc Festum, hodie ce-
lebretur?
R. Verissimile est, ideo Ecclesiam
statim post Festum Natalis Domini
celebrare Festum S. Stephani Proto-
martyris, ut adgeat Festa illius ce-
lebritatem; ita S. Suarez de Relig. t. I.
non

Martyrum Solemnitates: ut observat Grancolas, quem laudat Merat. l. cit.

Dici etiam potest, propter aliquod mysterium conjungi hujus Beati Protomartyris Festum cum Natali Domini: id quidem significant Auctores veteres in suis ipsorum sermonibus in hanc Festivitatem: videri potest Joannes Beleth *de divinis Officiis c. 70.* & *c. 143.* Durandus *in ratione Officior. lib. 7. c. 21.* & *42. initio.* Gavant. *in Rubr. Breviar. sect. 3. c. 8. num. 8.* ubi pro hac sententia speciatim allegat Divum Bernardum. Confer dicenda tr. 2. lib. 2. par. 1. c. 1. n. 2.

Alii alias insuper rationes assignant pro quaestione proposita, quas tamen utpote plerumque petitas ex incertis auctoritatibus, vel minus solidis fundamentis ipsinas, prætermittimus: indicantes tantum, videri posse, præter laudatos Auctores, Azorium *Instit. moral. par. 2. lib. 1. c. 25.* Baron. *in not. Martyrolog. ad hanc diem, & ad diem 3. Aug.*

3 Qu. II. Cur S. Stephanus, qui Diaconus tantum fuit, nec sanctitate superavit Apostolos, solemniori ritu Ecclesiastico colitur, quam plerique Apostolorum? Habet enim ritum Ecclesiasticum admodum solemnem, ut constat: & olim incidente ipsius Festo in feriam sextam, licet erat vesci carnibus, ut respondit Nicolaus I. ad Consulta Bulgar. c. 5. quamvis hic usus nunc exoleverit, ut constat, & animadvertisit Raynaudus *tom. 15. par. 1. sect. 3. de elekt. Sanctor. n. 28.* Quod est indicium maximæ solemnitatis, ut facile colligitur ex hujusmodi privilegio unice nunc reservato feriæ sextæ, vel Sab. in quibus occurrat Natale Domini; ut heri notavimus.

R. Illud esse ex eadem ratione, quam pro S. Laurentio Martyre militare diximus 10. Aug. art. 1. sect. 2. n. 3. Vide ibi dicta.

A R T I C U L U S II.

De Horis Canonicis.

FESTUM S. Stephani Protomartyr. 4

Eris esse secundæ classis, docet Gavant. *in Rubr. Brev. sect. 6. c. 6. n. 1.* tum quia, ait, sequens Festum S. Joannis non est nisi 2. cl. ut aliorum Apostolorum; tum quia Stephanus, & Laurentius in Martyrio, Officio, Octava, Sepulchro sunt patres; concordant in tertia antiphona ad Laudes, & in oratione duplice, altera in Festo, altera in die octava; ex quibus sequitur, quod hæc Sanctorum Festa cederent occurrenti Festo primæ classis. Habent tamen privilegium non commune aliis Festis 2. Cl. quod de die infra Octavam eorum fit Commemoratio in Festis eorumdem, ut habetur in Breviario. Hæc Gavantus. Item Gavant. *to. 2. c. 14. in d. 4. n. 11.* ait hoc Festum S. Stephani communiter censeri nonnisi rit. dupl. 2. clas. Profecto hoc Festum S. Stephani esse 2. cl. constat ex duabus Tabell. excerptis ex Rubr. gen. Brev. Unde non sunt audiendi, qui hoc Festum putarunt esse 1. cl. apud Merat. *to. 2. sect. 6. c. 6. n. 1. & 2.* Officium ut in propr. & communi un. M. & fit Commem. O& Nat. In fine hymnor. *Jesu tibi.* In Vesp. Antiph. & Psalmi de Nat. ut in 2. Vesp. Festi; a capit. de S. Stephano, & Commemor. lequentis Festi S. Joannis Ap. & Evang. dupl. 2. cl. ac deinde Octavae Nat. Quod autem a cap. non

non fiet de digniori S. Joa. Apost. ex particulari id fieri privilegio, S. Stephano congrue facto, existimat Caval. l. cit. quia, inquit, in eo primis Martyrum consecratæ fuerunt; id ipsum procedere ait, quoad diem Octavam ejusdem S. Stephani relate ad diem Oct. S. Jo.

Si Festum S. Stephani venerit in Dominica, nihil hodie fit de ea, sed fiet die proximo post Festum S. Thomæ Cantuar. Ep. & M. Rubr. Brev. posita ante officium S. Thomæ Ep. M. Vide dicenda tr. 2. lib. 2. par. 1. c. 1. n. 1.

5 Ubi Festum S. Stephani, vel aliquod ex duobus sequentibus erit Patronus, vel Titulus Ecclesiarum, jam diximus die præc. art. 1. sect. 3. num. 16. & art. 2. sect. 1. subs. 1. n. 136. & 137. etiam in Ecclesia propria, non habere primas Vesperas, sed illas esse de Nat. Domini; quia majus est Festum Christi, quam Stephani. Inter eadem vero Festa serventur Rubricæ generales: & Vesperæ primæ, & secundæ sint de digniori Festo, idest primæ clas., & Patroni principalis, seu Titularis cum Commemoratione minus digni, & item de Octava Nativ. cuius etiam Antiphonæ, atque adeo & Psal. ad Vespertas semper recitantur. Vide dicta l. cit. Ad Laudes vero non fit Commemoratio de die infra Octavam, aliam, excepta Nativitatis Octava, de qua fit semper Commemoratio, ut in Rubr. generalibus præscribitur, & nos notavimus l. cit.

Quæ diximus de prædictis, quando sunt Titulares Ecclesiarum, valent etiam de sequentibus Festis S. Thomæ Cantuariensis, & S. Silvestri: qui tamen non habent Octa-

TOM. IV.

vam. Gayantus in Rubr. Brev. sect. 6. c. 6. n. 5. 6. & 9.

ARTICULUS III.

De Missa.

N Festo S. Stephani Protomart. diu pl. 2. cl. Missa propr. & fit Commemor. Oct. Nat. Credo. Præf. & Communicantes de Nat. In Missa S. Stephani, & quando fit de eo Commemoratio, inclinetur caput ad ejus nomen positum in Epistola, & in Offertorio, & in Canone in Oratione Nobis quoque peccatoribus, & ubi alias nominetur. Ex Rubr. Miss. de rit. celeb. tit. 5. n. 2. Vide dicta 18. Januar. art. 2. n. 7.

Param. color. rubr. ex Rubr. gener. Miss. tit. 18. n. 2. & 3. nimis quia est Martyr, imo & Protomartyr. Profecto in solemnitatibus Martyrum paramentis, seu vestibus ruboreis Ecclesia utitur (præterquam in Festo Innocentium extra dictam Dominicam, ut suo loco dicetur:) propter rationem assignatam 4. Januar. n. 6.

ARTICULUS IV.

Not. pro Functionib. Pontificalibus.

N Festo S. Stephani Protomartyris celebratio Missæ spectat ad secundum de Capitulo: ex Decreto S. C. R. 23. Martii 1709. in Comparsa. Apud Merat. Ind. decr. Miss. n. 611.

O o

A R-

ARTICULUS V.

*An babeat Vigiliam S. Joannes Ap.
& Evangelista?*

9. **S** Joannes Ap. & Evangelista non habet Vigiliam, seu Missam & Officium Vigiliae, nec jejunium; eo quod ejus solemnitas celebretur infra Natale Domini: ne scilicet communio jejuniq; tantæ solemnitatis lætitia minuatur. Constat ex Innoc. III. loco citato a nobis 30. April. art. 4. Vide ibi dicta.

ARTICULUS VI.

De quadam vana observantia.

10. **Q**u. An sit supersticio, seu vana observantia, certo credere, se non moriturum ab alio occisum, si die Festo S. Stephani Protomartyris pane, & aqua jejunet, ac confiteatur, & communicet?

R. Affirmative i. Secus autem erit p; fi a Deo cum fiducia, non autem cum infallibilitate prædictum præstos letur effectum. Vide Tambut. in de cal. lib. 2. cap. 6. §. 1. n. 35. & n. 44. ad 46. incl. & La-Croix l. 3. par. 3. qu. 5. §. 2. n. 29.

Verum etiam præcisa superstitione, incongruum esse, ipsum diem Festum, & Festivam Solemnam festum Stephani colere jejunio, arguit et dicitis 13. Decembr. art. 4. n. 6.

ARTICULUS VII.

De Indulgentiis.

Tu Festo S. Stephani Protomartyris possunt obtineri Indulgencias Stationum. Est autem hodierna Statio ad S. Stephanum in Cælio Monte. De Stationibus agemus tr. 2. lib. 4. par. 1. c. 2. art. 1. sect. 1. subi. §. 2. a n. 101.

CA.

C A P U T X X V I I .

N O T A N D A X X V I I . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S V .

A R T . I . *De observatione Festi S. Joannis Ap. & Evang.*

A R T . I I . *De Hor. Canon.*

A R T . I I I . *De Missa.*

A R T . I V . *De Indulgent.*

A R T . V . *Not. quoad Vinum in die S. Joan. Evang. benedictum.*

A R T I C U L U S I .

De obseruantia Festi S. Joannis Apostoli, & Evangelistæ.

FESTUM S. Joannis Ap. & Evangelistæ ex præcepto universalis, uti habetur ex traditione, & constat ex Constit. Urbani VIII. Universa, quam allegavimus die 25. hujus n. t. ubi inter Festa universaliter in foro servanda ex obligacione gravi ponitur Festum S. Joan. Ap. Similiter C. Pronuntiandum. 1. dist. 3. de consecr. & C. Conquestus. de feris. In quibus generatim ponuntur Festa duodecim Apostolorum. Vide dicta 24. Februar. n. 1. & 2.

Sed etiam exprestè numeratur hoc Festum in dictis duobus antiquioribus Juribus; præterquam quod universalis consuetudine observatur, & traditione adeo antiqua, ut illius institutum ignoretur, teste Suarez de Relig. 10. 1. tr. 2. lib. 2. c. 9. n. 12. a nullo enim, inquit, Scriptore Ecclesiastico traditur; & Beda in Martyrol. & omnes alii Scriptores de Sanctis, vel de officiis Ecclesiasticis, de hoc Festo, ut de antiquissimo, & solemnissimo loquuntur.

Qu. Cur celebretur tertia die a 2 Nativitate Domini?

R. Hujus rationem aliqui esse putant, quod hodie, idest vigesima septima die Decembris mortuus sit Joannes Evangelista; consentit Azor. Inst. moral. par. 2. l. 1. c. 24. ubi ait: cum Ecclesia Joannem Evangelistam perpetua memoria celebret, & colat die 27. Decembr. videri id facere, quia hac die excessit e vivis Ita ille. Sed Græci in eorum Menologio annunciant, & ponunt mortem S. Joannis Evang. sexto Calendas Octobris, hoc est, die vigesima sexta Septembris; ut refert Baronius in Not. Martyr. Rom. ad hanc diem. Alii vero volunt, Joannem Evangelistam mortuum esse die vigesima quarta Junii, qua die B. Joannis Baptistæ Nativitas celebratur: & ideo translatum fuisse, dicunt, Festum Joannis Evangelistæ; ita Honorius in Gemma lib. 3. c. 13. Joa. Beleth de divin. Offic. c. 70. & c. 137. fine ac Durandus in Ration. Divin. Offic. lib. 6. cap. 7. n. 18. fine, & lib. 7. c. 42. n. 8. Sed quare in hunc portius diem 27. Decembris? Respondent Beleth, & Durandus; fortasse id factum vel quia hodie Sedem E-

O o 2 phe-

phesinam Joannes accepit, vel ei est Ecclesia Ephesi dedicata.

Verum inquit Suarez l. cit. hæc esse incerta; & probabile esse, Ecclesiæ non constituisse de die obitus; seu transitus B. Joannis Evangelistæ: (Confer Merat. tb. 1. par. 4. tit. 3. n. 17.) ideoque hunc diem designasse, & Festum tanti Apostoli cum Natali Domini conjunxit, ad augendam illius Festi celebritatem; sicut de Festo S. Stephani verisimile esse diximus, & de Innocentium Festo dicemus. Nec etiam a proposito abluderet, opinari, (quod item diximus de S. Stephano) ad aliquod mysterium, præfens quoque Festum Nativitatæ Dominicæ copulari, quod tenet, explicatque Durandus cit. c. 42. qui videri potest: pro qua sententia Divum etiam Bernardum allegat Gavantus in Rubr. Brev. sect. 3. c. 8. n. 8. Vide dicenda tr. 2. l. 2. p. 1. c. 1. n. 2. & insinuant quoque dicenda infra n. 6.

ARTICULUS II.

De Hor. Canon.

FESTUM S. Joannis Ap. & Ev. dupl. 2. cl. Rubr. gen. Brev. tit. 9. n. 6. & in duab. tabell. excerpt. ex Rubr. Brev. Omnia ut in propri. & communi Ap. Commemor. Oct. Nativ. ac S. Steph. In Vesp. Antiphonæ, & Psalmi de Nat. a cap. de S. Jo. & fit Commem. sequentis Festi SS. Innoc. deinde Oct. Nat. deinde S. Steph.

Ubi autem habet hoc Festum rit. dupl. 1. cl. videantur dicta 25. hujus art. 2. sect. 1. subs. 1. n. 137.

Si Festum S. Joannis Ev. venerit in Dom. de ea hodie nihil fit, sed

die proximo post Festum S. Thomas Cantuar. Ep. & M. Rubr. Brev. l. supra cit. vide dicenda tr. 2. lib. 2. par. 1. c. 1. n. 1.

ARTICULUS III.

De Missa.

N Festo S. Jo. Evang. dupl. 2. cl. 4. Missa propri. Commem. Oct. Nat. & S. Steph. Credo. Rubr. gen. Miss. tit. 11. Communicantes de Nat. Praef. item dicitur de Nat. ex Rubr. Mis. & ita etiam habetur in antiquioribus Missalibus; teste Gavanto in Rubr. Miss. par. 4. tit. 3. n. 8. Cur autem non dicatur Praef. propria Festi occur. scilicet de Ap. sed fiat exceptio Rubr. gener. tit. 12. n. 4. Videri potest apud Caval. t. 5. c. 14. n. 22.

In Missa S. Jo. & per Octavam, quando fit de eodem Commemoratio, inclinetur caput ad ejus nomen positum in Canone, in Oratione Communicantes, & ubi alias nominetur: ex rubr. Miss. de rit. celebr. tit. 5. n. 2. Vide dicta 18. Januar. art. 2. n. 7.

Utrum hodie inclinandum sit caput in Oratione: Nobis quoque peccatoribus, ubi dicitur: cum Joanne Oct. V. 24. Junii n. 13.

Param. color alb. ex rubr. gener. 6 Miss. tit. 18. n. 2. quia de S. Joanne Evang. tamquam de Virgine, & B. Virginis filio adoptivo nunc sit Festum, nascente Christo primogenito Virginis; ita Gavant. in Rubr. Miss. par. 1. tit. 18. n. 2. lit. 9. Porro in Festis de Virginibus color albus adhibetur in signum puritatis, & castitatis, quæ nitori, & albedini, sicut & liliis comparatur.

AR-

ARTICULUS IV.

De Indulgentiis.

- 7 **T**ODIE possunt obtineri Indulgentiae Stationum; habetur autem hodierna Statio ad Sanctam Mariam Majorem. De Stationibus agemus tr. 2. lib. 4. par. 1. cap. 2. art. 1. sect. 1. sub. 4. §. 2. a n. 101.

ARTICULUS V.

Not. quo ad Vinum in die S. Joannis Evangelista benedictum.

- 8 **A**LICUBI solerit benedici Vinum in die S. Joannis Evangelistæ; ut de Germanis refert Gobat loco mox citando; & quidem vinum hujusmodi benedictum ad Sacramentalia revocari, dicit Busemb. lib. 6. par. 1. tr. 1. c. 4. resp. 1. sed vide dicta a nobis lib. 2. par. 2. in Dominica art. 3. n. 47. Hic autem

Qu. I. De origine, seu ratione consuetudinis hujus.

R. Teste P. Jacobo Gressero l. 2. de benedict. c. 38. ortum habuit ex traditione, quia creditur laudatus S. Apostolus bibisse venenum ab impiis ei propinatum, nec tamen ipsi nocuisse: consentit Gobat to. 2. tr. 3. c. 23. sect. 5. qu. 7. n. 260. Hanc ipsam originem cum Alberto Castellano tradit A-Lapide in Matth. 20. 22.

- 9 *Qu. II. Nonnulli in plena Vino dolia infundunt pauxillum ex vino die S. Joannis Evangelistæ benedictio: queritur; utrum illud totum Dolium, in quod hujusmodi fuerit benedictum vinum infusum, acquirat benedictionem?*

R. Negat Gobat l. cit. num. 265.

rationem assignat praecedenti n. 263. quæ visceri potest.

Interrog. An igitur sit superstitione? 10

R. Negat idem Gobat cit. n. 265. quia, inquit, bona fides excusat, & simul tacita invocatio Divi Joannis potest apud Deum aliquid promereri. Et confirmat n. 268. ubi ex Grettero testatur: *Veneficas fassas esse, non patuisse sibi aditum ad illa vasa vinaria, in quæ aliquid de vino S. Joannis benedicto infusum erat; nec potuisse ex illis quidquam haurire pro suis symposiis, & conventiculis.* Theophilus Raynaudus tom. 16. sect. 2. pu. 5. fin. meminit etiam hujusmodi parvæ quantitatis vini in S. Joannis honorem benedicti, atque permixti vino pleni Dolii magni: similiterque testatur de effectu praedito, Sagarumque repulsa. Ait autem; præfata hujusmodi mixtionem non ad hoc fieri, ut totum vinum, quod in Dolio est, contrahat a vino benedicto modice immisso sanctitatem & benedictionem; sed tantum, ut vinum committatur tutelæ Sancti Joannis, in cuius honorem fuit vinum benedictum.

Nota hic ex La-Croix l. 3. q. 54. 11
§. 19. n. 327. in fine mensæ bibere haustum, quem vocant benedictionem S. Joannis, esse, per se loquendo, laudabile; quia fit, vel ad significandum, quod continuanda sit mutua charitas, quam Sanctus Evangelista semper commendabat; vel ad precandum, ut intercedens, faciat non obesse cibum, & potum sumptum, sicuti ipse creditur sine damnō bibisse venenum: ut supra innuimus. Sepe tamen esse per accidens peccatum, animadvertisit cum Gobat idem La-Croix; ut si propinetur illi, qui adveritur, esse in proximo periculo ebrietatis.

CA-

C A P U T X X V I I I .

N O T A N D A X X V I I I . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . I V .

A R T . I . D e o b s e r v a n t i a F e s t i S S . I n n o c e n t i u m .

A R T . I I . D e H o r i s C a n o n i c i s .

A R T . I I I . D e M i s s a .

A R T . I V . D e I n d u l g e n t i i s .

A R T I C U L U S I .

D e o b s e r v a n t i a F e s t i S S . I n n o c e n t i u m .

FESTUM SS. Infantum Innocentium recensetur C. Conquestus de festis. & C. Pronunciandum i. dist. 3. de consecr. Non observari ex generali præcepto, sed ex consuetudine loci, indicat Cajetanus in Summa: sed contra ista esse causa sub præcepto Ecclesiastico, & universali, docent communiter Doctores, usus universalis Ecclesiæ confirmat, & jam constat ex Constitutione Urbani VIII. incip. Universa, quam allegavimus die 25. hujus p. i. in qua recententur omnia, & singula Festa ex obligatione gravi universaliter in foro servanda, & inter ea hoc Festum adnumeratur.

Id etiam arguit Suarez de Relig. 10. 1. fr. 2. lib. 2. c. 9. n. 19. ex eo, quod Ecclesia Festum hoc celebret sicutem solemnitatem, qua celebrat Festum S. Stephani, & cum cœlebri- tate Octave. Numquid enim, inquit, inveniemus Ecclesiam celebrare, nimis universaliter, Festum alicuius Sancti cum Octava, cuius principalem festivitatem non præcipiat obser- vari, videlicet etiam in foro. Lex

ergo de se omnes obligat, poterit tamen in aliquo loco consuetudine esse derogata; quod aliis etiam festi- vitatibus, & legibus humanis com- mune est; ita Suarez l. cit. Id ipsum docet Azorius inst. moral. par. 2. lib. 1. c. 25. Vide etiam dicenda 31. hujus art. i. n. 2.

Etsi autem cultus erga hos Santos Martyres Pueros in ipsius Ecclæsia jam inde a primis saeculis in- leverit: de simili tamen antiquitate festi in corundem honorem specialiter dedicati minime constat apud erudi- tos recentiores: certis, ut judicant, deficientibus veteribus monumentis: videatur Meratus to. 1. par. 4. tit. 3. n. 18. & legi etiam potest Benedicti XIV. Epistola de Canonizat. Infan- tum pro Chr. occisi. incip. B. Andreas de Pago. §. 18. & est n. 90. Inter illius Constitutiones selectas par. 2.

Qu. Cur Ecclæsia hodie ponat Fe-
stum SS. Innocentium?

R. Joannes Beleth de divin. Offic. c. 70. prope finem affirmat: Inno- centes pueros occisos esse quarto die a Nativitate Christi, anno revoluto: atque adeo hodierna die 28. De- cembribus. Idem existimant Barradius, & Emmanuel Sa apud A-Lapide in Matib.

Matt. cap. 2. v. 16. Item Azorius
infis. moral. l. *supra* cit. dicit, pro-
bable esse, eos hodie occisos fuisse.
Unde hi Auctores indicant, Ecclesiam
ideo celebrare hac die 28. Decembr.
Festum eorum. Sed A-Lapide l. cit.
tradit, Infantes ab Herode occisos
fuisse sub Pascha, decimoquinto cir-
citer mense ab ortu stellæ, & Christi.
Ecclesiam tamen, ait, celebrare
eorum festum mox a Nativitate; quia
propter Christum fuere occisi, ut Na-
tivitatem Christi iisdem condecoreret;
& exornet. Idipsum dicit Suarez. l.
supra cit. n. 12. fine. Item ait Ca-
valieri *ibid.* 2. c. 14. in d. 4. n. 14.
Innocentium Festum fuisse conjun-
ctum Nativitatì Domini, quasi ut co-
gerentur ad Christi cunas ii. qui
primi post Christum natum passi es-
sent, quique, ad occidendum Chri-
stum vix natum, si videlicet inter
eos forte involvi potuisset, inten-
pti fuerunt. Profecto dici etiam po-
test, id esse ad aliquod mysterium;
ut quidem tenet, explicatque Duran-
dus in *Ration.* lib. 7. c. 42. & indi-
cant Auctores veteres in suis ipso-
rum homiliis de hoc Festo: pro qua-
sententia Divum Bernardum etiam
speciatim allegat Gavantus in *Rubr.*
Brev. sed. 3. c. 8. n. 8. Vide di-
cenda tr. 2. lib. 2. par. 1. cap. 1.
n. 2. Nec obstat, quod in *Collecta*
dicatur: *Deus, cuius bodierna die*
præconium Innocentes Martyres non lo-
quendo, sed moriendo confessi sunt: ut
habes ex dictis 6. Januar. art. 1. n. 16.
Quod autem hi Infantes ab Hero-
de occisi, vere & proprie fuerint
Martyres: videri potest apud Theo-
philum Raynaudum tom. 18. rr. de
Martyrio par. 2. c. 2. Legi etiam po-
test supra laudata Epistola Benedi-
ci XIV. §. §. 18. 19. & 27.

ARTICULUS II.

De Horis Canonicis.

FESTUM Sanctorum Innocentium, 3
Gavantus in *Rubr.* *Brev.* sed. 6.
c. 6. n. 4. dicit, se putare, esse
2. cl. cui datur *Ottava*; & certum
est ex *Brev.* *Rom.* in duab. tabell. ex-
cerpt. ex *Rubr.* gener. Omnia ut in
propt. & communi plur. Mn. In 3.
noct. ad secundum Psalmi pro An-
tiphona: *Tradiderant corpora sua in*
mortem, ne servirent Iolos, &c. po-
nuntur hæc alia: *Isti sunt, qui vene-*
runt &c. ut in *Brev.* hic: quia illa
Antiphona adaptari non potest hisce
parvulis Martyribus, qui sine cogni-
tione, & delectu mortui sunt, ait
Caval. eb. 2. c. 14. in d. 4. n. 14.
& rursus c. 34. in d. 24. n. 4. in-
quit: ideo Sanctis Martyribus his non
fuisse datam Antiphonam: *Tradide-*
runt corpora sua in mortem, ne servi-
rent Iolos: quia ipsi non ob reje-
ctum Idolorum cultum occisi fuere,
nec ob pugnam in peccatum aliquod,
causa tuendæ castitatis, aut cujusvis
virtutis: quam ob rationem retinetur
in Martyribus quibuslibet, qui ratio-
nis usu pollebant, cum passi sunt;
si de iis Officium de prædicto com-
muni plurium Martyrum recitetur:
licet enim plerique non ob rejectum
Idolorum cultum, attamen ob resi-
stantiam, quam propter justitiam fe-
cerunt peccato alicui, (cujus nomine
non incongrue accipitur Idolorum
servitus, ut eam de avaritia specia-
tim pronunciat *Apostolus Ephes.*
5. 5.) usque ad mortem fortiter de-
certarunt.

In Festo SS. Innocentium non di-
citur: *Te Deum:* quod latifiam so-
nat. Porro dies horum Sanctorum
Mar-

Martyrum non admittit cantica lætitiae : & quidem putarunt vulgatus Alcuinus de divin. Offic. tit. de officio Vir erat in terra. fine . Auctor Micrologi de Ecclesiast. observat. c. 36. Honorius in Gemma anime lib. 3. c. 14. Hugo Victor. de Offic. Eccles. c. 8. quem sequitur Benedictus XIV. de Missa sect. I. c. 8. §. 3. id esse ex eo , quia mortui sunt ante Domini Passionem , & sic ad inferos descenderunt . Sed hanc rationem merito rejicit Durandus in Ration. Offic. lib. 7. c. 42. n. 11. & Gavantus, licet illam admiserit , vel saltem non confutaverit in Rubr. Miss. par. I. tit. 10. n. 4. lit. x. & p. 4. tit. 3. n. 9. deinde tamen rejicit eamdem in Rubr. Brev. sect. 6. cap. 6. num. 3. quia pari ratione subticeri deberent in Festo decollationis S. Joannis Baptistæ ; quod tamen non sit , ut constat . Idipsum dicit Cavalerius tom. 2. cap. 34. in dist. 4. num. 13.

Videntur itaque cantica lætitiae in Sanctorum Innocentium Puerorum Festo non admitti propter tristitiam , & ploratum , & ululatum multum Rachelis (quæ in figura præcessit Ecclesiæ) plorantis super hos innocentes filios suos , & nolentis consolari , quia non sunt . Quæ ratio est Amalarii de Eccles. Offic. lib. I. c. 4. ac Durandi I. cit. eamque approbat Gavant in Rubr. Brev. cit. sect. 6. c. 6. n. 3. & in Rubr. Miss. par. I. tit. 10. n. 4. lit. x. & tit. 18. n. 5. lit. gr. & Cavaler. I. cit. Hanc rationem admittit etiam ipse Benedictus XIV. I. cit. nec non ipsi Alcuinus , Honorius , & Hugo I. cit. Igitur in Festo Sanctorum Innocentium non dicitur Te Deum ; cuius autem loco recitatur dominum R. s:

sponsorium . Rubr. gen. Brev. tit. 27. n. 2. & tit. 31. n. 1.

In Dominica vero si accidat hoc Festum , & in die Octava dicitur Te Deum . Rubr. gen. Brev. I. l. cit. quia in Dominica lætitia Resurrectionis Domini (quæ in quavis Dominica commemoratur , ut dictum est I. 2. in Dominica art. I. n. 5. & art. 9. n. 73.) excellit super omnes Lachrimas . Dies autem Octava beatitudinem , & glorificationem significat celestem . Honor. in Gemma lib. 3. c. 14. Dur. I. cit. n. 12. Joannes Beleth de divin. offic. c. 71. Gavant. in Rubr. Miss. par. I. tit. 10. n. 4. lit. y. & tit. 18. n. 3. lit. i. Bened. XIV. I. cit. Caval. cit. n. 13.

An item possit extra Dominicam dici Te Deum in propria Ecclesia , seu cuius titulus sit Innocentium ? Concedit Gavantus in Rubr. Brev. sect. 6. c. 6. n. 7. quia , inquit , si conceditur ratione Dominicæ in qua non est dolendum , cur doleamus in Festo Titularis Ecclesiæ solemnis ? Eo propterea modo , quo conceditur in Missa Credo Sancto Joanni Baptista , si in Dominica venerit , & quando celebratur in propria Ecclesia ; quod idem dicitur in Festo S. Laurentii . Ergo idem est fieri Festum in Dominica , & fieri in propria Ecclesia . Ita Gavantus , quem cum alijs sequitur Meratus to. I. par. 4. tit. 3. num. 12. Concepit Caval. cit. num. 13. Ubi tandem negat cum Halden contra Bailemy , hoc Festum celebrari posse cum praedictis lætitiae signis , simpliciter eo quod habetur corpus aliquod , vel alia insignis reliqua Sanctorum Innocentium , etiamsi ideo cultus adit publicus , quantumvis solemnis ; quod ipsum docent Gavantus &

Me.

Meratus l. i. cit. de Ecclesiis , quæ Sanctos Innocentes habeant in Altaris etiam Majoris Titulum ; vide licet neque his licere difformari a Ritu Universalis Ecclesiae . Quæ sententia Halden , & Cavalierii videtur rationabilior ; licet oppositum vide rim usurpari in Ecclesia Parochiali , & Collegiata Sanctorum Faustini , & Jovit , quæ est Viterbii in Pontificia Ditione : qua in Ecclesia habetur Altare sub titulo Sanctorum Innocentium , atque de iisdem insignes Reliquiae conservantur ; fitque ibi Officium , & Missa cum solitis solemnis lætitiae signis .

Quando dicitur *Te Deum* ; tunc in octavo Responorio post particulam Responsorii primo repetitam , addendus est *V. Gloria Patri* . Et repetenda est secundo particula illa Responsorii , ut fieri solet ad octavum , seu ultimum Responsorium post octavam lectionem , quando post nonam lectionem dicitur *Te Deum* .

Confer *Rubr. gen. Brev. tit. 27. n. 2.*

6 In Vesperis Antiphonæ , & Psalmi de Nativitate : a Capitulo de Sanctis Innocentibus .

Si hodie non fuerit Sabbatum ; in Vesperis post Orationem Sanctorum Innocentium fit primo Commemoratio sequentis Festi S. Thomæ Cantuariensis Episcopi , & Martyris semid. deinde Octavæ Nativitatis , & aliarum Octavar. Si autem hodie fuerit Sabbatum ; in Vesperis post Orationem Sanctorum Innocentium fit Commemoratio Dominicæ sequentis infra Octavam Nativitatis per Antiphonam , & *V. ut ibi* in Brev. deinde fit Commemoratio Octavarum . *Rubr. Brev. descripta ante Offic. S. Thomæ Episc. & M.* Festum vero S. Thomæ semid. transfertur .

TOM. IV.

Ubi tamen Festum S. Thomæ habet ritum duplicem , non transferatur , sed de eo fit etiam in Dominicæ ; quapropter si hodie fuerit Sabbatum , ubi Festum S. Thomæ est duplex , ibi in his Vesperis fit primo Commemoratio de eo , quia de eo recitandum cras erit Officium in hoc casu in dicto loco ; deinde fiat Commemor. Dominicæ sequentis modo explicato ; denique aliarum Octavarum . Ubi autem haberet ritum dupl. i. cl. Vide dicta 25. hujus art. 2. sect. i. subs. i. n. 137.

Si Festum SS. Innocentium venit in Dominicæ , de ea nihil fit ; sed die primo post Festum S. Thomæ Episc. & Mart. *Rubr. Brev. supra cit.* Vide dicenda tr. 3. lib. 2. par. i. c. i. n. 1.

Ubi Festum Sanctorum Innocentium habet ritum dupl. i. cl. notetur quod dictum est supra num. 5. & videantur dicta 25. hujus , loco supra cit.

Denique notare juvat hic quæstionem , quam proponit , & resolvit Gavantus in *Rubr. Brev. sect. 6. c. 6. num. 11.* ubi hæc habet : Occurrit in Urbe N. Dedicatio Ecclesie Cathedra lis in Feste SS. Innocentium : quæstum est a me , qualiter Officium recitandum erit ? Respondi : ex vi Rubricarum in primis Vesperis post Antiphonas , & Psalmos de Nativ. Capitulum cum reliquis dici debere de Dedicatione , & cum Commemoratione S. Joannis , cuius Festum est duplex 2. cl. & Nativitatis Domini ; quæ numquam omittitur : de S. Stephano nibil , quia de die infra Octavam nibil fit in Feste prime Classis . In Laudibus , & Missa de Dedicatione fit tandem Commemoratio de Nativitate . In 2. Vesp. Antiphona , & Psalmi de

P p

Na-

Nativitate, Capitulum, Hymnus &c. de Dedicacione, Commemoratio de sequenti Festo S. Thomæ, vel Dominicæ, & de Nativitate, non de diebus infra Octavas SS. Stephani, & Joa. ex Rubr. de Commem. n. 4. fine. Non fit Octava de Dedicacione, quia prohibita est in postrema recognitione Breviarii. Festum Innocentum regulariter celebrandum erit in die Octava eorumdem, & quia de iisdem non fit eo casu Octava, poterit dici Te Deum, cum consequentibus, una cum Ecclesia universalis; & interim nulla fiet de his Commemoratio infra Octavam Nativitatis, quia nondum celebratum fuit Festum. Sed eo anno, quo Festum hoc occurrit in fer. V, celebrabitur in Sabbato sequenti, quod eo casu erit dies infra Octavam Nativitatis, infra quam fit de duplice, & praesertim secundæ classis, etiam translato. Eo autem anno, quo occurrit in Sabbato, tunc celebrabitur in feria secunda sequenti; quia de duobus Festis translati, Innocentum, & S. Thomæ, de digniori prius est recitandum Officium; & Festum S. Thomæ celebrabitur prima die non impedita post Octavam Epiphaniae ex vultatis rubricis. Hæc Gavantus. Nos autem dicimus: quod si impedimentum sit perpetuum: debeat assignari dies fixa Festo SS. Innocentium, nimirum dies trigesima Decembribus, quæ est prima non impedita in Calend. Rom. Quæ quidem assignatio potest fieri inconsulta Sacrorum Rituum Congregacione, quemadmodum eadem S. C. declaravit. Vide dicenda in Appendice ad calcem Diarii c. i. §. 2. n. 19. Si vero impedimentum fuerit per accidens: etiam in hoc casu deserendus est Gavantus in eo, quod docet: occurrente Festo SS. Innocentium in Sabbato, si trans-

ferri debeat ob occursum Festi dignioris, reponendum esse in feriam secundam proxime sequentem: deserendus, inquam, est: nam in illa feria reponeendum erit Festum semiduplex D. Thomæ Ep. Porro Festum semiduplex occurrentis in Dominica infra Octavam admittentem Officia semiduplicia, eiusmodi est Octava Nativitatis Domini, debere transferri in feriam secundam immediate sequentem, si non sit impedita alio Festo duplice, vel semiduplici occurrenti, disponit Rubrica X. de translat. Festor. n. 5. & quidem tamquam in diem propriam, eique assignatam, ita ut tantum juris habeat in ea, quod minime cedat non solum duplice secundæ classis, quemadmodum est Festum SS. Innocentium sed neque primæ classis translato: juxta quamplurima Sacrae Congregationis Rituum Decetra; ante quæ protulit, scripsitque Gavantus suam Doctrinam præsatam: ut animadvertis Gavantus. comment. in descr. S. C. R. 10. 1. c. 6. in d. 1. n. 7. Ideoque rejicitur a Merato ibi num. 3. Deserendus iterum venit Gavantus in eo, quod etiam docet de transferendo Festo S. Thomæ ad primam diem non impeditam post Octavam Epiphaniae, atque adeo ad annum sequentem: hoc enim repugnat item posterioribus Decretis laudatæ S. C. quæ Decreta dabimus, & exponeamus in Appendice ad calcem Diarii c. i. §. 1. n. 1. An vero sit similiter deserendus in eo, quod etiam dicit de Sanctorum Innocentium Festo in posito casu, transferendo ad diem octavam eorumdem, atque adeo ad annum sequentem? Vide dicenda l. cit. n. 5. fine, & n. 7.

Quod autem idem Gavantus dicit non

non faciendam esse octavam de Dedi-
catione: quia prohibita est in po-
strema recognitione Breviarii: intel-
lige non simpliciter, & absolute sed
solum de posito casu: Nimis cum
in postrema recognitione Breviarii
prohibitum fuerit, celebrare Octavas
a die 17. Decembr. usque ad Epi-
phaniam, uti notavimus 17. hujus
n. 11. Octavas, inquam, quæ non
sint in Calendario Romano; conse-
quenter Festum Dedicationis Eccle-
siae propriæ cæteroqui celebrandum
cum Octava, secundum dicenda in-
cit. Append. c. 4. n. 28. occurrens
tamen infra præfatos dies, celebra-
dum erit sine Octava.

Pro exposito denique casu occur-
rentiæ Festi primæ clavis videri etiam
possunt dicta 25. Decembr. art. 2.
Sect. 1. Subs. 1. n. 137.

ARTICULUS III.

De Missa.

Non Festo. Sanctorum Innocentium
A dup. 2. cl. Missa propr. non di-
citur *Gloria in excelsis*, quia nec di-
ctum est *Te Deum*, in officio. Rubr.
Miss. bic. & in Rubr. gen. tit. 8.
n. 3. Et quidem omittitur ob eam-
dem rationem, ex qua *Te Deum*
omitti, diximus art. præc. n. 4. fit
Commemoratio Octavarum occuren-
tiū. Post Graduale, omisso *Alle-
luja*, & *V.* sequ. ob eamdem ratio-
nem, ex qua: *Gloria in Excelsis*,
omittitur: dicitur *Tractus*. Rubr.
Miss. bic, & in Rubr. gen. tit. 10.
n. 4. Qui significat gemitum Sanctorum
Matris Ecclesiæ: Vulgatus Alcuinus
in posteriori cap. de Septuages. Porro
Tractus Iudicium indicat. Vide dicen-
da tr. 2. lib. 3. par. 1. c. 2. n. 3.

Dicitur itaque *Tractus*, ut flebilis
audiatur planctus ploratorum infan-
tium. *Sap.* 18. 10.

Recitatur *Credo* ratione Octavæ
Nativitatis, & S. Joannis Ev. Præf.
& *Communicantes* de Nativ. In fine
Missa non dicitur: *Ite Missa est*: sed
Benedicamus Domino: quia non est
dictum: *Gloria in excelsis*. Rubr. Miss.
bic, & in Rubr. gener. tit. 13. n. 1.

Quod si hoc Festum venerit in 10
Dominica, tunc quidem dicitur:
Gloria in excelsis: quia dictum est
Te Deum in officio; & post Gradua-
le non dicitur *Tractus*, sed *Alleluja*
cum *V.* sequenti, & in fine Missæ
dicitur; *Ite Missa est*. Rubr. Miss.
hic, & in Rubr. gen. tit. 8. n. 3.
& tit. 10. n. 4. ob eamdem ratio-
nem, ex qua dictum est *Te Deum*
in officio in eadē Dominica, &
explicavimus art. præc. n. 5.

In Ecclesia propria, seu cuius Ti-
tulus sit SS. Innocentium, posse di-
ci etiam extra Dominicam *Gloria*,
& cætera, quæ dici solent in Eccle-
sia universalis, quando occurrit hoc
Festum in Dominica, affirmat Ga-
vantus ob eamdem rationem, ex
qua concedit in Officio hymnum
Te Deum. Vide dicta art. præc. n.
5. secus autem sola ratione Tituli
Altaris, ut ibidem notavimus. An
ratione Reliquæ? vide ibid. & rur-
sus infra, sequenti numero fine.

Color Parament. violac. nisi hoc 11
Festum venerit in Dominica, in qua
color rubeus adhibendus est. Rubr.
gen. Miss. tit. 18. n. 3. & 5. Color
autem violaceus extra Dominicam
videri posset (conformiter loquendo
ad opinionem Alcuini, & aliorum
relatam art. præc. n. 4.) adhiberi ex
eo, quia hi SS. Innocentes pueri pro
Christo interfecti, descenderunt in

Limbum post martyrium : nondum enim erant Cœli januæ patefactæ. Sed contra est, quod etiam Sanctus Joannes Baptista descendit in Limbum, & tamen in Festo Martyrii ejus adhibetur Color rubeus. Itaque dico : Colorem violaceum adhiberi propter tristitiam Rachelis, quæ in figura præcessit Ecclesiæ Christi ; nimurum vox in excelsœ audita est lamentationis, luctus, & fletus Rachel plorantis filios suos, & solentis consolari super eis, quia non sunt. *Jerem. 31. 15.* Et ita sentit Durandus in *Ration. Offic. lib. 3. c. 18. n. 6.* & Cavaler. *to. 2. c. 14. in d. 4. n. 13.* Nam propter eamdem causam cantica lætitiae subticeri, dicendum est ; uti docuimus art. præc. cit. n. 4. & admittit Gavantus in *Rubr. Miss. par. 1. sst. 18. n. 5. lit. s.* etsi non plane rejiciat rationem illam descensus ad Limbum, non obstante objectione petita ab exemplo Joannis Baptistæ : respondet enim : Sanctos Innocentes non plene fuisse de novo Testamento. Verum Innocentes Martyres hi ad novum testamentum spectant ex Benedicto XIV. de *Canoniz. lib. 4. c. 19. n. 14.* quem laudat Cavaler. *to. 2. c. 31. n. 1.* Deinde quamvis differenter spectare etiam plane ad testamentum vetus, non ideo eis Color competere violaceus, sed rubeus, Martyribus designatus. Porro si de Sanctis Martyribus Machabeis plane de veteri testamento, (quorum commemoratio fit in Officio Sandi Petri ad vincula) integrum recitaretur Officium ; in eorum seculo Color procul-dubio rubeus adhiberetur juxta Rubricas generales : nec aliter credimus usurpari ab illis Ecclesiis, qui habent in usu, de quibusdam Sanctis veteris Testamenti Missam, & Officium reci-

tare : de quibus Caval. *l. cit. n. 3.* ita ut colorem adhibeant e. g. album, & non violaceum, si de Sancto Confessore recitent veteris Testamenti. Ceterum ipse Gavantus rationem prædictam descensus in Limbum simpliciter rejicit in *Rubr. Brev. scđt. 6. c. 6. n. 3.*

Colorem autem violaceum congruum esse ad significandam tristitiam, & mœrem, notavimus *23. Febr. art. 2. n. 19.* Videri etiam possunt dicta *2. Novembr. art. 1. scđt. 3. subl. 3. n. 68.*

Si tamen hoc Festum venerit in Dominica ; adhibet Ecclesia colorum rubrum ratione Dominicæ : quia nimirum Festiva est ob lætitiam Dominicæ Resurrectionis. Cavaler. *to. 2. c. 14. in d. 4. n. 13.* Porro color rubeus Festivus est ; sicut ob ejusdem Dominicæ respectum, rationemque prædictam in eodem casu adhibet Cantica lætitiae, ut art. præc. significavimus. Adhibet autem in Dominica colorem rubrum potius, quam album : quia Ecclesia habet respectum horum Sanctorum Martyrum : profecto color rubeus competit Martyribus, ut notavimus *26. hujus art. 3. n. 7.* Quem colorem etiam adhibet in eorum die Octava ob rationem, quam assignavimus ibi *4. Januar. art. 2. n. 6.*

In Ecclesia propria sub Titulo Sanctorum Innocentium adhuc extra Dominicam adhibendum esse colorem rubeum, docet Gavantus ex eadem ratione, ex qua recitari concedit : *Gloria in excelsis* : & cetera quæ conceduntur huic Festo in Ecclesia universalis, occurrenti in Dominica, ut supra dictum est. Gavanto subscribit cum aliis Meratus *to. 1. pbr. 4. n. 19.* Cavalerius *cit. n. 13. qui ta-*

tamen monet , l^aetitiæ signa , quæ
quoad Officium , diximus ex eodem
& Halden art. præcedenti n. 5. Fe-
sto huic concedenda non esse ratio-
ne solius insignis Reliquiæ , vel Ti-
tuli Altaris Sanctorum Innocentium:
eadem nec in Missa fore adhibenda.

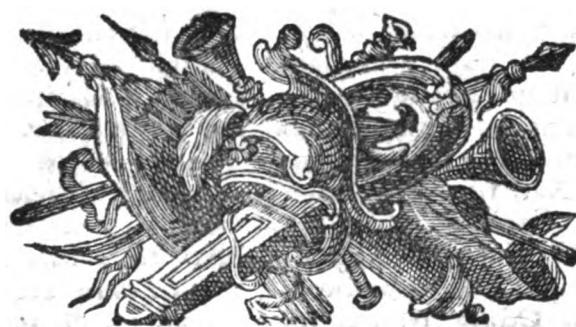
De opposito autem usu Ecclesiæ Pa-
rochialis , & Collegiatæ SS. Fausti-
ni , & Jovitæ , quæ est Viterbii , in
qua de his SS. Innocentibus insignes
Reliquiæ conservantur , ideoque Cle-
rus illius præfata l^aetitiæ Signa in

Missa , sicut & in Officio adhibet :
meminimus art. præc. l. cit.

A R T I C U L U S IV.

De Indulgentiis.

N Festo SS. Innocentium possunt 12
obtineri Indulgentiæ Stationum .
Habetur autem hodierna Statio ad
S. Paulum . De Stationibus agemus
tr. 2. lib. 4. par. 1. c. 2. art. 1. sect.
1. subl. 4. §. 2. a n. 101.

C A.

C A P U T X X I X .

N O T A N D A X X I X . D E C E M B R I S .

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S . I I .

A R T . I . *De Horis Canoniciis.*A R T . I I . *De Missa.*

A R T I C U L U S I .

De Horis Canoniciis.

1. **N** Calend. Romano, si hodie non sit Dominica, fit de S. Thoma Cantuariensi Ep. & M. semid. lect. 1. noct. *A Mileto.* ut in communi un. M. Pontif. 2. & 3. noct. & orat. propr. Reliqua de dicto communi un. M. & fit Commemor. Octavar. In fine hymnor. *Iesu tibi.*
2. Si Festum S. Thomæ Ep. & M. sub ritu semid. non venerit in Dominica, nec in fer. sexta; quoniam die sequenti post ipsius Festum agendum erit de Dominicâ infra octavam Nat. in hoc casu hodie in Vesp. Antiph. erunt de Nat. ritu semid. cum suis Psalm. At Capit. & reliqua de Dom. infra Oct. Nat. Post Orationem Dominicæ fit Commemoratio S. Thomæ, deinde Octavæ Nat. & reliquarum Octavarum. Quare autem de S. Thoma, etsi non sit nisi ritus semid. nihilominus fiat Commemoratio ante dies infra Octavas? Rationem ex Gavanto dedimus 14. Januar. art. 1. n. 25. fine.
3. Si Festum S. Thomæ M. venerit in fer. sexta, & consequenter cras fuerit Sabbatum; in sequenti Sabbatho agendum erit Officium de die infra Oct. Nat. & hodie in Vesp. om-

nia dicuntur ut in 2. Vesp. diei Nativ. (sed non duplicantur Antiphona:) & post Orationem Nativitatis fit commemoratio S. Thomæ Ep. & M. deinde S. Stephani, & aliarum Octavarum. Rubr. Brev. posita post Offic. Dom. *infra Oct. Nat.*

Si Festum S. Thomæ venerit in 4. Dom. & celebretur sub ritu semiduplici; fit de Dominica *infra Oct. Nat.* de qua 25. hujus art. 2. sed 2. subf. 3. a n. 146. & Festum S. Thomæ transfertur in feriam secundam sequentem. In 2. Vesp. Dom. Antiph. & Ps. de Nativ. sub ritu semid. a Capit. de Dom. & fit primo commemor. sequentis Festi S. Thomæ de communi un. M. P. sed or. propr. Deinde Commemor. Oct. Nativit. & aliarum Octavar. Rubr. Brev. posita ante Offic. S. Tb. M.

*Ubi Festum S. Thomæ Episcopi Cantuariensis, & Martyris celebratur sub ritu duplice, si occurrit in Domin. recitandum erit Officium de Sancto cum commemoratione Dominicæ, & die 30. Decembr. agendum de die *infra Oct. Nat.* S. R. C. 1. Martii 1681. in una Canon. Regul. apud Caval. to. 2. c. 14. d. 4. Quod est conforme iis, quæ docuimus in Dom. *infra Oct. Nat.* n. 146. In praedicto casu legenda erit in Officio S. Thomæ nona lectio de homil. Dom. Caval. k. cit.*

I. cit. n. 6. Vide dicta in Dom. infra O&t. Nat. I. cit.

Ubi Festum S. Thomæ est dupl. primæ cl. videantur dicta 25. hujus articul. 2. sedt. 1. subsec. L. num. 137.

ARTICULUS II.

De Missa.

6 IN FESTO S. THOMÆ Ep. & M. secundis.
Missa propri. & sit Commemor.

Octavar. Credo. Præf. & Communi- cantes de Nat.

Ubi de S. Thoma recitatur sub ri- tu dupl. si in officio facta sit com- memor. Dom. occur. fiat & in Missa commemor. Dom. & in fine legatur ejusdem Evang. Vide dicta 25. De- cembr. art. 2. sedt. 2. subl. 5. n. 146. fine, & 148. Ubi Festum S. Tho- mæ est dupl. 1. cl. videantur dicta 25. hujus art. 2. sedt. 1. subl. 2. n. 141.

Parant. cib. rub. ex Rubr. gen. Miss. tit. 18. n. 2. & 3.

C A

C A P U T X X X .

N O T A N D A X X X . D E C E M B R I S .

EXPLICANTUR ARTICULIS IL.

ART. I. *De Horis Canonicis.*ART. II. *De Missa.*

A R T I C U L U S I.

De Horis Canonicis.

1. Si hodie fuerit Dominica ; fit de **S**ea , id est de Dom. infra Oct. Nat. de qua egimus 25. hujus art. 2. sect. 2. subs. 3. a n. 146.

Si hodie non fuerit Sabbatum , nec Festum S. Thomæ Canturiensis venerit in Dominica ; fit de Dom. infra Oct. Nat. Rubr. Brev. posita ante Dom. infra Oct. Nat. In dicto casu in Vesp. Antiph. de Nat. *Tecum principium* . cum reliquis Antiph. & Ps. de Nat. & Antiph. duplicantur. A capit. fit de sequenti Festo S. Silvestri P. & Conf. dupl. minor . de com. C. P. i. loco . com. Dom. infra Oct. Nat. ut in 2. Vesp. & quatuor Octavari.

Quod si alicubi occurrerit hodie Festum duplex , in dicto casu , quo in Ecclesia universalis fiat de Dominica sive occurrente , sive translata ; fit Commemoratio Dominicæ prædictæ cum nona lectione de homilia Dom. & ejusdem Evang. in fine Missæ . Vide dicta 25. hujus cit. num. 146. fin.

2. Si hodie fuerit Sabbatum , Officium fit de die infra Octavam Nat. in i. præcedentibus Vesp. fit , ut dictum est die præced. art. i. nu. 3.

Ad Matutinam omnia dicuntur sicut in die Nat. præter lectiones primi , & secundi Nocturni , & Responsoria , quæ dicuntur ut in Dom. infra Oct. Nat. Lectiones tertii Nocturni de homil. Sancti Ambrosii . (Vides festinare &c.) Ut in Brev. ante Officium Sancti Silvestri . Ad Laudes omnia dicuntur sicut in Nativitate ; & post Orationem Nativitatis fit Commemoratio de S. Stephano , & de reliquis Octav. Ad horas omnia dicuntur ut in Nativ. In Vesp. Antiphonæ : *Tecum principium* , cum reliquis Antiphonis , & Psalmis de Nat. & Antiphonæ duplicantur . Capitul. & reliqua de sequenti Festo S. Silvestri P. & C. post Orat. S. Silvestri fit Commemoratio sequentis Dom. infra Oct. Nativ. deinde Oct. Nat. denique aliarum Octavar. Rubr. Brev. ante Offic. S. Silv.

Animadvertis Caval. to. 2. c. 21. n. 1. quod cum Octavæ Nativ. non legatur factum esse privilegium excludendi duplia translata ; hinc si Dominica occurrat in sequenti die 31. & hac die 30. agi consequenter de beat de die infra octavam , in hac nihil vetat reponi Festum aliquod duplex , quod alicubi posset esse translatum . Secus est autem quoties in hac die 30. reponitur officium Domini-

minicæ : licet hodie non occurrat ; quia in eo casu Offitium Dominicæ est officium semiduplex , quod ex Rubricarum præscripto inspiciendum est , tamquam si hic die occurreret Dominica ; adeoque non habet amplius locum aliud officium quodlibet translatum.

3 Si hodie fuerit feria secunda , agendum erit de S. Thoma Cantuar. semid. transl. ex heri . Rubr. Brev. ante offic. S. Thoma Cantuar. Vide dicta heri art. I. n. 4.

In Vesperis Antiph. & Ps. de Nativ. ut in 2. Vesp. quæ Antiphonæ duplicitantur . Capitul. & alia de sequ. Festo S. Silvestri , cum commémor. S. Thomæ semid. deinde octavar. Rubr. Brev. ante offic. S. Thoma Cantuar. Cur autem de S. Thoma semid. fiat commémor. ante dies infra oct. rationem ex Gavanto dedimus 14. Januar. art. I. n. 25. fine .

Ubi vero Fætum S. Thomæ celebratur sub ritu dupl. quoniā de eo heri in Dominicæ ibi fieri potuit juxta declarationem S. C. R. die præc. relatajam n. 5. ideo ibidem in dīgo

casu hodie agendum erit de die infra oct. Nat. juxta eamdem declar. laudatæ S. C.

X Y A R T I C U L U S . II

De Missa.

Si hodie recitetur officium de Dom. 4 infra oct. Nat. Missa propr. ut suo loco , ubi de illa Dominicæ explicatum est 25. hujus art. 2. sect. 2. subl. 3. 6. 2. n. 148.

Si hodie recitetur de S. Thoma 5 Cantuar. Missa propt. ut heri notavimus n. 6.

Si autem hodie recitetur officium 6 de die infra Octavam Nativitatis ; Missa prop. designata pro infra Octavam Nativitat. cui titulus , Missa de Octava Nativit. quæque incipit : Puer natus est. & describitur ac ponitur in Missali Rom. post Missam Dominicæ infra octavam Nat. Commémor. octavat. Credo . Præf. & Communicantes de Nat. Col. param. alb.

Ubi vero Fætum S. Thomæ celebratur sub ritu dupl. quoniā de eo heri in Dominicæ ibi fieri potuit juxta declarationem S. C. R. die præc. relatajam n. 5. ideo ibidem in dīgo

casu hodie agendum erit de die infra oct. Nat. juxta eamdem declar. laudatæ S. C.

TOM. IV.

Q **A**

C A P U T XXXI.

N O T A N D A XXXI. D E C E M B R I S.

E X P L I C A N T U R A R T I C U L I S IV.

A R T . I . De observantia Festi S. Silvestri P. Conf.

A R T . II . De Hor. Canon.

A R T . III . De Missa.

A R T . IV . De fine Annis Civilis et alijs, & principio Annis sequentis.

A R T I C U L U S I .

*De observantia Festi S. Silvestri
Pape Conf.*

Qu. An Festum S. Silvestri Papæ & Confessoris sit ex gravi obligatione universalis in foro servandum?

R. Azorius *Institut. Moral.* par. 2. lib. 1. c. 25. qu. 1. dicit: hunc diem jure communii antiquo, & novo, ut Festum agi, quoniam inter cæteros memoratur *C. Conquestus.* de feriis & *C. Pronunciandum.* 1. dist. 3. de consecr. Sed nunc, ait, tantum Romanæ servari; & consuetudine, ejus observationem alibi fuisse sublatam. Idem dicunt alii. Sed & Suarez de Relig. tom. I. tr. 2. lib. 2. cap. 9. n. 20. censet primo: hoc Festum non esse sub præcepto Juris communis, & citat pro se Glossam in *L. omnes dies.* V. *Epiphaniarum.* (rectius V. *Apostolica*) *C. de feriis.* Caput autem *Conquestus.* de feriis. Solum loquitur, inquit, de diebus feriatis in ordine ad judiciorum strepitum; & Caput *Pronunciandum* non est jus Pontificium, nec Generalis Concilii; & ideo non potuit generale jus introducere, si antea non

erat; ita Suarez. Qui secundo dicit; etiamsi detur, hoc Festum fuisse ex præcepto juris communis, deinde ratione extra Romanam derogatum esse: quod perinde est, inquit, ac si non fuisse latum. Tandem vero concedit: quod si alicubi consuetudine obseretur, ibi obligabit: si constet, talam consuetudinem non solum ex devotione servari, sed sub existimatione obligationis gravis. Ad hoc, refert Navatus in *Enchir.* cap. 13. n. 15. allegatus a Cavalier. I. libra cit. Eugenium IV. constituisse, ut taliem, qui operarentur in Festis Sancte Cecilie Maji, S. Michaelis Septembris, SS. Innocentium, & S. Silvestri; non peccent mortaliter, nisi hujusmodi dies Dominici fuerint.

Verum dicendum est: hoc Festum obligare sub gravi universaliter ex declaratione Urbani VIII. Constitut. Universa per orbem, pro observat. Festor. dat. Idib. Septembr. an. Incarn. Domin. 1642. & public. 22. Decembr. ejusd. an. Porro Pontifex ibi §. 2. decernit, atque declarat: eos dies pro Festis ex præcepto colendos esse (ibidem a se expressos, atque notatos,) quos, nempe, vel ab initio veneranda sacravit antiquitas, vel universalis Ecclesia probavit consuetudo,

do, vel omniis genitio animis pie-
tas veneratur; inter quos describit
Pontifex, atque connumerat diem S.
Silvestri Papæ, & Confessoris.

2 Utrum vero in locis, in quibus
ante laudatam Constitutionem Urba-
ni hoc Festum non servabatur ex
obligatione gravi, liceat adhuc nec
observare post eam sub obligatione
prædicta? Ad affirmandum inclinat
Guyotus relatus a Cavalier. tom. 2.
c. 13. comment. in decret. 7. n. 5.
qui id existimat, admodum esse pro-
babile. Id ipsum contendunt de qui-
busdam aliis Festis in eadem Urba-
na Constitutione descriptis, nimi-
tum de Festis Inventionis S. Crucis,
Dedicationis S. Michaelis Archange-
li, Sanctorum Innocentiorum, S.
Joseph, & S. Annae; ac pro Melden-
si Diecelesi, de Festis S. Matthiae, S.
Bartholomæi, & S. Thomas Aposto-
lorum: & de aliis alibi. Moven-
tur ex eo, quia Urbanus Pontifex
in allegata Constitutione non inten-
dit novæ inducere Festæ, immo po-
tius tollere, & abrogare aliqua. De-
inde quia idem Pontifex eorumdem
Festorum omnium, quæ ibi recenset,
supponit vigore præceptum; ita illi.
Sed videantur dicenda in Appendix
ad Calcent Diarii c. 7. n. 6. Cœte-
nunt consuetudo ubique legitima po-
terit esse præfatae constitutionis in-
terpres.

ARTICULUS II.

De Horis Canoniciis.

3 **N**on Calend. Rom. S. Silvestri P. &
C. dupl. min. lect. 1. n. de Scrip-
pt. occur. seu de Epist. ad Rom. at
2. noct. prop. 3. noct. de comm.
Conf. non Pontif. 1. loc. Or. de

com. Conf. Pont. 1. loco. Reliqua
de codem com. Is. Laudib. sit com-
memor. Octavar. occur. In fine hy-
mnor. iudicem metri: Jesu tibi. Vesp.
de sequ. tantum Festo Circumci-
onis dupl. z. cl. ut in propri. absque
ulla comment. Octavar. nec quidem
fit Commemor. præced. Festi S. Sil-
vestri dupl. min. Rubr. Brev. hic. In
hoc autem habes exceptionem regu-
lar generalis; cum enim sequens Fe-
stum Circumcisionis sit duplex secun-
dæ Classis; quatenus tale, secundum
Rubricam generalem, deberet ad-
mittere in primis Vesp. Commemo-
rationem duplicis erant minoris præ-
cedentis, quale est Festum S. Silve-
stri; habes iesaque exceptionem Re-
gule generalis tit. 9. n. 6. Quam-
quidem exceptionem innuit ibi Ru-
brica ipsa, sic se habens: *In Festis
autem secundi Ordinir....* (idest se-
cundæ classis,) *in primis Vesperis fit
commemor. Festi duplicitis eo die cele-
brati; nisi aliter in propriis locis no-
tetur. Id ipsum præstandum est, si
alicubi sit de aliquo alio Festo du-
plici minori, vel etiam majori; ita
Cavali. tom. 2. c. 14. comment. in
decret. 4. n. 9. ubi tametsi docet al-
iter esse, si sit altioris ritus. Cur
autem illud præscriptum extiterit?
Idem Author existimat, forsitan ut
hic instruamur, quod vetera cun-
cta debeat recedere, dum in Do-
mino innovamur.*

In Offic. Circumcisionis Oratio est:
*Deus, qui salutis. Eademque oratio
recitari post Antiphonam finalem oc-
currat, nec est varianda; non enim
hic locum habet Rubrica Breviarii
de variandis orationibus similibus,
quæ occurrant in Officio. Rationem
dabimus tr. 2. lib. 2. par. 2. in
ejus 1. par. c. 1. n. 1.*

Q. q. 2.

Si

4 Si Festum S. Silvestri venerit in Dominica, Officium fit de Sancto; & in primis eius Vesperis fit ut beri dictum est n. 2. Ad Laudes fit commemoratione de occurrenti Dominica infra Octavam Nativitatis. Antea commemorationes aliarum Octavarum, & nona lectio erit de homilia Domini: *Vides uberem in omnes gratiam.* Rubr. Brev. ante Officium S. Silv. confer dicta 25. hujus n. 146. fine Vespere de lege. tantum Festo Circumcisionis.

5 Ubi Festum S. Silvestri est duplex primae cl. videoantur dicta 25. hujus n. 137. & Merat. 10. 2. sect. 6. c. 6. n. 3. §. Ubi Festum S. Silv. Hie autem specialiter notandum est: ex Gayanti sententia in Rubr. Brev. sect. 6. c. 6. n. 9. cui adharet Meratus l. cit. fine: *Santo Silvestro sub rite duplice primae cl. celebrato, atque adeo culibet Festo duplici 1. cl. hodie occurrenti, puta Dedicationis Ecclesiæ, tribuendas esse secundas Vesperas integras cum commemoratione Circumcisionis: eo quod Antiphona *Tecum principium* cum reliquis antiphonis, & Psalmis de 2. Vesp. Octavæ Nativitatis terminaverint in 1. Vesp. eisdem Festi 1. classis. Hunc vero sententias contradicit Guyetus apud Caval. 10. 2. c. 14. comment. in deer. 4. n. 9. contendens in 2. Vesp. Festi duplicitis primæ cl. hodie celebrati esse dicendas Antiphonas: *Tecum principium*, eccl. de 2. Vesp. Nat. sicut in praecedentibus diebus infra Octavam & non nisi a capitulo faciendum esse de occurrenti duplice 1. cl. quia Rubrica ad calcem Officii S. Stephani, ad Vesperas prescribit, Antiphonam *Tecum principium* cum reliquis antiphonis, & psalmis de 2. Vesp. Nativitatis dici etiam in aliis*

Festis infra hanc octavam occurrentibus. Atqui Octava Nativitatis terminatur nisi in die Circumcisionis, quæ propterea præsatis Antiphonis nihil juris adiungitur per hoc, quod habeat Officium proprium; quo si carceret, utique & Circumcisionis Festum dictas Antiphonas admitteret. Ergo eccl. Ita Guyetus, cui subscrigit Cavalierius loco cit.

Nos autem Gayantem, ag Meratus Doctrinam gradinatus variorem; Rubrica etenim allegata intelligi debet de diebus infra Octavam usque ad diem sextam inclusive tamquam: atque adeo non comprehendit diem septimam hodiernam. Probatur. Dies septima Octavarum carpt secundis Vespere, (ipso etiam Cavalerio alibi observante, atque docente:) quibus donatae sunt præcedentes dies infra easdem Octavas; ita quod Vespere in die septima non sint ut in 2. Vespere Festi, eujus celebrari Octava, sed ut in primis adde, quod non desunt exempla Octavarum in quibus vel tota, vel certe major solemnitas Festi exprimat ante Vesperas septimæ diei, ut patet in Octavis Paschæ Resurrectionis, & Pentecostes. Jamvero si dies Circumcisionis sumatur, ut dies Octava Nativitatis: (qualis tamen quo ad Officium, de quo hic procedit questio, proprie loquendo, non est, ut infra dicimus:) in hac præcedenti die septima Vespere non deberent diei secundæ Nativitatis sicut in præcedentibus diebus, sed prime, ut convenient sequenti diei Octavæ. Si ergo Rubrica non assignat Antiphonam *Tecum principium* cum reliquis Antiphonis & Psalmis, ut in 2. Vesp. Festi Nat. & dierum infra Octavam neque assignat Vesperas primas, ut in Festo Nativi-

tatis, sed Antiphonas proprias, cum Psalmis propriis eccl. signum est, quod non respicit Festum Circumcisionis, ut præcise Octava est Nativitatis, adeoque nec ad diem septimam voluit extendi pro ullo casu Antiphonas *Tecum principium eccl.*

Quod autem in hac etiam die septima assignata, fuissent Antiphonas *Tecum principium Eccl. de 2. Vesp. Nat.* si dies sequens Octava, seu Circumcisionis Festum proprio caruisset Officio: id affirmari, seu divinari non potest, nisi gratis, ad tuendum positum: cum plane demonstraret oppositum ratio, a nobis producta, & argumentatio facta.

Fortasse tamen adhuc Neutralis aliquis dicet: Guyeti quidem, ei-que adhærentis Cavalerii opinionem non bene probari; sed neque probabilem videri Gavanti, atque Merati sententiam, tribuentem in-tegras Vesperas secundas præcedenti duplice primæ class. & nonnisi sim-plicem Commemorationem sequenti Festo Circumcisionis, & Octavæ Nativitatis: huic enim videtur, non esse privilegium denegandum, ca-teroqui concessum ipsis præcedenti-bus diebus infra Octavam eamdem: ut scilicet nonnisi a Capitulo fieret de Festis occurrentibus.

Ad hoc autem respondeo: quod, licet dies sequens sit dies Octava Nativitatis, Officium tamen, quod recitatatur in ea, magis est de pecu-liari alio quodam Feste, nimirum Circumcisionis ejusdem Christi, quod celebratur in ea: quam de illius Nativitate; et si Nativitatem sedq[ue]at, & de ea nonnulla reu-nient congruenter: certe enim hoc Officium, ut est diei Octavæ Nati-vitatis, non est duplex 2. class. nec

habet privilegium excludendi quod-libet aliud Festum, quemadmodum & eadem dies Octava non est in foro festiva, nisi ob respectum Fe-sti Circumcisionis; unde in Rubricæ gener. Breviarii Officium diei Octa-væ Nativitatis Domini annumeratur inter Officia 2. class. sub nomine simpliciter Circumcisionis. Videan-tur dicta 1. Januarii art. 1. quæst. 2. Cum igitur, rigorose loquendo, ho-diernæ Vesperæ non sint primæ tan-quam de sequenti die Octava Nati-vitatis: sed primæ de peculiari alio Feste; non est, cur ad illud ex-tendatur privilegium hoc singula-re, proprium Octavæ Nativitatis, seu dierum præcise ad ipsam per-tinentium, & ipsam spectantium; ut nonnisi a Capitulo fiat de Fe-sto occurrenti, etiam 1. class. sed videtur, standum esse generali le-gi, seu dispositioni Rubricæ gene-ralis de concurrentia Festorum, ex qua, concurrente Feste duplice 1. class. cum duplice 2. class. Vesperæ recitandæ sunt integræ de præce-denti 1. class. cum Commemoratio-ne sequentis.

Protecto erudití ipsi Adversarii mei, Cavalerius, & Guyetus video-natur ex parte stare velle huic gene-rali legi de Concurrentia Officio-rum, etiam pro præsenti casu; in-de enim est, quod in concurrentia Festi duplicis 1. class. non audent tribuere primas Vesperas Feste Circumcisionis. Semel ac ergo Fe-stum 1. class. concurrens cum Fe-sto Circumcisionis, jus habet pri-vandi ipsum Festum Circumcisio-nis primis Vesperis; undenam exsurgere potest Jus diei septimæ revindicandi sibi Vesperas pro-prias per Antiphonas præcedentium die-

dierum? Dicant adhuc pressius: Magnus est certe ius primarum Vesperarum Circumcisionis, quam sit præcedentium dierum pro retenendis secundis Vesperis Festi Nativitatis; quod patet, quia hæc jubentur cedere illis. Cum ergo per ipsos adversarios, primæ Vesperæ Circumcisionis excludantur in concursu Festi dupl. i. class. potest ne reviviscere ius minus aliarum dierum, cadente ipso majori iure Festi Circumcisionis? Fallor, nisi hoc ratione, evidenter aduersus Cavarlium, & Guyetum evicerim Gavanti, arque Merati Sententiam:

* Occurrente Festo Dedicacionis propria Ecclesia in die Sancti Silvestri, Officium Sancti Silvestri non est transferendum ad annum sequentem, sed celebrandum in ipsomet die Dedicacionis cum Commemoratione ejusdem Sancti Silvestri. Si. R. C. 23: Januarii 1745. in Luneti Sarzanen. Ordinis Sancti Francisci de obseruatis apud Caval. in Appendice ad caput 6. de Sanctis, que in fine anni superponit; post finem tom. 4. Decr. 3. & in Opere Merati in 2. Append. Deer. Miss. num. 483. Et quamvis eadem S. R. C. alias declaraverit apud Caval. tom. 1. capi 6. d. 1. & 2. & nos inquit in prima parte hujus Mensis §. 3. quod, cum sepe contingat, aliqua Officiæ Mensis Decembris, vel unius anni non posse in eodem anno celebrari: licet anno proxime sequenti ea persolvi; verum derogatum est illis declarationibus ab eadem S. C. per alia generalia, seu universalia: (Vid. Caval. tom. 1. cit. cap. 6. Comment. in d. 3. numer. 2.) Detracta, que nos dabitur, & exponimus, tamquam opportunitori lo-

co, in Appendice ad calcem Dia- rit cap. 1. §. 1. & ex isti dicendis habes, faciendum esse Commemo- rationem: Si. Silvestri in r. Vesp. & Laudibus ocurrentis duplicit i. cl. & quo integro privatur Officio; legendam insuper esse nonam Le- ctionem de Sancto Silvestre in co- dent casu prefato; nisi occurrat Dominica: tunc enim de homilia Dominicæ erit lectio nona & frat- ramen Commemoratio Sancti Sil- vestri ante Dominicam, & ante diem infra Octavam Nativitatis: quia, nisi impediretur a Festo du- plici i. class. de eo esset Officium; confer dicta 14. Januaris utriusq. i. num. 25. In secundis autem Ves- peris quid faciendum & habes ex dictis animi præcedentib; solum sic animadvertis; quod, et si de Fe- sto per accidens simplici, (quale est in casu prædicti Festum Sancti Sil- vestri) et si, inquit, de Festo sim- plici per accidens facienda sit Com- memoratio in r. & 2. Vesperis af- terius Festi ocurrentis, & quo in- tegror privatur Officio; ut in Ap- pendice loc. cit. videbimus hum. 9. nihilominus in his 2. Vesp. dupli- cis i. class. octobrentis, pura Dedi- cationis Ecclesiæ, non est facienda Commemoratio præcedentis Sancti Silvestri: quia sequens Festum non amittit privilegium excludendi in his Vesperis Commemorationem præcedentis duplicit minoris, aut majoris; quemadmodum nec amittit privilegium excludendi comme- morationem Dominicæ præceden- tis; vide dicta 14. Januaris nr. 8. fine. Si tamen Sancti Silvestri Of- ficium alicubi hodie impedimentum habeat perpetuum, at illi possit alia dies ex præcedentibus infra an- num.

num a signari 3 Vid. fin Appendix
ad Calc. Djar. loc. cit. num. 7.

ARTICULUS III.

De Missa.

7 **VN** Festo Sancti Silvestri Papæ,
et Conf. dupl. min. Missa ut
in propr. Commemor. Octavar. Cres-
do. Prefat. &c. *Communicantes de*
Nativ. Col. param. alb.

Si hodie sit Dominica infra Octa-
Nativ. in Missa Sancti Silvestri habet
Commemoratio de Dominica praes-
dicta ante Commemorationem Octa-
varum; & ejusdem Dominicæ Evan-
gelium legatur in fine. Vide dicta
25. hujus num. 148.

ARTICULUS IV.

De fine Anni Civilis. claph., & principio Anni sequentis.

8 **A**NNUS Civilis praesens terminat
in eodem punto, quo praesens
terminat dies Civilis, & Ecclesiastis-
cus, trigesimus primus Decembris;
& similiter incipit annus sequens in

eodem punto, quo principit dies se-
quens Civilis, & Ecclesiasticus. Ter-
minat autem dies praedictus in pun-
to mediæ noctis; & dies incipit se-
quens post idem punctum. Quando-
nam vero reputetur esse hujusmodi
punctum? quomodo computandum
digi prædicti principium, ubi non
est media nox? & alia dubia, quæ
moveri possunt quo ad principium,
fineque diei; & consequenter quo
ad Anni Civilis principium, & fi-
nem: soluta manent lib. 1. cap. 1.
Videantur quæ docuimus ibi, per
sertim art. 1. 3. 5. 7. 8. & 10.

Qui cœpit Novitiatum die 1. Ja-
nuarii, utrum possit profiteri hac
die 31. Decembris in Anno Bissextili?
Qui suspensus est per Annū a
celebratione, si cœpit die 1. Janua-
rii, utrum possit celebrare hac die
31. Decembris in Anno Bissextili?
Qui natus est paulo ante medianam
noctem hujus diei 31. Decembris
ante annos 24. utrum possit ordinari
hac die 31. in Anno Bissextili?
& pro similibus questionibus videantur
dicta 24. Februarii art. 6. quest. 2.
a n. 14.

FINIS TITOMI QUARTI

Primum Tractatus Dei de Liturgico-Theologico-Moralis.

IN.

VII

Pag. Col. lin.

4	1	15	lectionem
11	1	14	quod est
11			CAP. I. NOT. MEN-
			SE NOV. IN GE-
			NERE.
21	1	18	Rubricam qua suam,
23	1	8	argumentum consue-
			tudo
25	2	8	possit
26	2	29	præcessit
			41 canonica
36	2	ult.	dicit.
39	1	15	eorum
40	1	11	fidelium
		43	ad hoc
44	2	35	ad applicandam mis-
			sam
46	2	35	pro
59	2	11	inchoatam missam
62	2	46	propterea
64	2	26	ad Episcopos
69	1	8	methaphysice
75	1	36	recitando
98	2	5	memoriam
108	2	15	Festum
110	1	25	Elisabeth.
125	2	7	in festo
141	1	1	Sixtus IV.
171	2	10	Calendarum
175	1	30	Gemma
198	2	25	a Kempis
256	2	ult.	mimine
257	1	docuimus qu. 2.	docuimus initio hujus qu. 2.
263	2	36	cocerendis

lectionem

quod est

CAP. I. NOT. I. NOVEMBRIS.

Rubricam, qua suam

argumentum, consuetudo

possit
præcessit;
canonica; in Capitulo
dicit; ad applicandam
carum
fidelium;
adhuc
ad applicandam missam,pro-
inchoatam missam
propterea
ad Episcopos
methaphysice
recitandæ
memoriam
Festum
Elisabeth
in festo
Sixtus IV.
Calendarum
Gemma
a Kempis
mimine
docuimus initio hujus qu. 2.
cocerendis

ELEN-

E L E N C H U S

Liborum, Partium, Capitum, Articulorum, Sectionum, Subsectionum,
Paragraphorum, Quæstionum.

T O M I Q U A R T I DIARII LITURGICO-THEOLOGICO-MORALIS.

NOT. MENSE NOVEMBRI.

PARS I. Not. Mense Novembri à gener.
Sect. I. De numero dictam. pag. 3
Sect. II. De Reservatione Beneficii, & Alternativa. ibid.
Sect. III. De Horis Canoniciis. ibid.
Sect. IV. Not. in Feste Patrocinii B.M.V. pag. 4
Subs. I. De Horis Canoniciis. ibid.
Subs. II. De Missa. pag. 5
PARS II. Mensis Novembris. Not. singularis festigation diebus.

CAP. I. Not. I. Novembris.

Art. I. Not. in Feste omnium Sanctorum. pag. 7
Sect. I. De Institutione, & observantia Festi. ibid.
Sect. II. De Horis Canoniciis. pag. 9
Sect. III. De Missa. ibid.
Sect. IV. De Functionibus Pontificibus. ibid.
Sect. V. Not. tempore interdici. ibid.
Art. II. Not. infra Octavam omnium Sanctorum. ibid.
Sect. I. De Horis Canoniciis. ibid.
Sect. II. De Missa. pag. 12

CAP. II. Not. II. Novembris.

Art. I. Not. in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum. pag. 13
Sect. I. De Institutione, & observantia diei Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum. ibid.
Sect. II. De Officio Divino diei, & de Defunctorum. pag. 14
Subs. I. De Officio diei. ibid.
Subs. II. De Officio Defunctorum. ibid.
Quæst. I. An sit obligatio gravis recipiendi Officium Defunctorum in hac eodem generali Commemoratione; pag. 16

TOM. IV.

Interrog. I. An Beneficiarius dispensatus a recitatione Officij Divini, tenetur nihilominus hodie recitare Officium Defunctorum? ibid.

Inscr. II. Utrum Beneficiarius tenetur restituere fructus Beneficii, si hodie omittat Officium Defunctorum? ibid.

Quæst. II. An committerat unicum vel duo peccata mortalia, qui in generali Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum omittat eorum Officium recitare, de simul Officium diei infra Octavam, vel alterius festi occurreret? pag. 17

Quæst. III. An in Commemoratione omnium Fidelium Def. omittens horum Canonicas ex minoribus integras, e.g. Tertias, possit a mortali excusari? pag. 18

Quæst. IV. An committeret mortale, qui hodie omittente parvam quantitatem ex Officio Canonico diei, & aliara parvam quantitatatem ex Officio Defunctorum, si haec dues pars ex quatuor pars sunt, ut inter se unitas facerent unum quantum magis, & notabilem? ibid.

Quæst. V. Utrum Matutinum Defunctorum eorum generali Commemoratione passceptum, persolvi possit in Vesperis diei precedens? pag. 19

Quæst. VI. An predictum Matutinum Defunctorum possit recitari pridie separationis ab Officio, seu a Matutino, & Laudibus sequentis diei; ita ut ipsum solam Matutinum Defunctorum recitur prima die Novembris, sed Matutinum, & Laudes Sanctorum sequentes diei recitentur ipsa die secunda Novembris? pag. 24

Quæst. VII. An Matutinum Defunctum possit recitari ipsa die Commemorationis R. nis

314 Elenchus Librerum, Partium, Capitum, &c.

nis omni Fidei Defuncti recitato p̄ die Matutino, & Laudibus Sanctorum sequentis diei? pag. 25

Ques. VIII. An Matutinum Defuncti possit recitari ipsa die Commemoratio nis eorum post Horas, sive post totum Officium Canonicum diei, sive mane, sive vero? ibid.

Ques. IX. An Matutinum Defuncti possit recitari pridie antequam terminetur Officium diei? ibid.

Ques. X. An Matutinum Defuncti possit separari a suis Laudibus? pag. 26

Ques. XI. At quando Vespera Defuncti, & eorundem Matutinum dicuntur separatim ab Horis Canoniceis, seu ab Officio diei, presumenda sit Oratio Dominica? ibid.

Ques. XII. An quando Vespera Defuncti, & eorundem Matutinum dicuntur separatim ab Horis Canoniceis, seu ab Officio diei, dicenda sic in fine Ora tio Dominica? ibid.

Interrog. Quid; quando dicuntur post aliquam Horam Canonica m? ibid.

Ques. XIII. An, si Laudes Defunctorum separantur a suo Matutino, praesumenda se oratio Dominica? pag. 270

Ques. XIV. Si separetur Matutinum Defuctorū a suis Laudibus, quomodo sic terminandum?

Ques. XV. Au possit recitari Officium Defuctorū pro vivis? pag. 28

Subst. III. De Missa Defuctorū. ibi.

Sab. I. De qualitate Missarum legendarum in Commemoratione omnium Sanctorum Defunctorum?

Ques. I. Au peccaret mortuus Sacerdos, qui sibi, sed in die Commemoratiōnis omniū Fid. Defuncti non legat Missam de Requiem, sed aliam, per as, de die infra Octavam omniū Sanctorum? ibid.

Subst. II. De applicatione Missae Defunctorum. ibid.

Ques. I. Utrum in die Commemoratiōnis omniū Fid. Def. se obligatus apli candi Missam generaliter pro omnibus Defunctis?

Ques. II. An obligatus quotidie celeb rare pro aliquo Defunto in particu la, seu pro fundatione, possit in Commemoratione omniū Fid. Def. appli

care Missam pro omnibus Defunctis in communione? pag. 34

Ques. III. An possit dici Missa de Re quiem, quando fructus specialis ex ope re operato applicari debeat alicui, qui vivit? pag. 37

Ques. IV. An Sacerdos, qui offer ent, & celebrare Missam secundam intentionem illius, a quo Deus sciret, sibi dandam fore primo elemosynam, Missamque petendam: possit deinde elemosynam illam acceptare, & retinere pro Missa anticipate applicata, & celebra ta? pag. 44

Subst. IV. De colore Paramentorum in Missa Defuncti, & administrationis Eucharistie: ubi de compensatione Populi in Missa Defuncti, & an hoc profit Defunctis?

Ques. I. An licet ministrare Communionem Populo in Missa Defunctum?

Ques. II. Si apposito etiā ibi dictis, quod non sit prohibitum admixtare Communioneum populo in Missis Defunctionum: An ea ministrari possit, antea quam Missa ipsa intipatur? An etiam post absolutionem Missam? An dāmataxat immediate post ipsam Celebrantis Communionem? Atque an ministrari possit ex pateconsecatis, & in Ciborio afferva tis?

Ques. III. Utrum Communio profit Defunctionis?

Ques. IV. Utrum in defectu Paramentorum coloris angri, vel Vvithaci possit bodei legi Missa de Requiem in paramentis alterius coloris ejusmodi abdebeat huc omitti, & legi alia Mis sa, puta, de die infra Octavam: Vel neque hoc posse fieri, sed debeat omni ne omniū celebratio Missarum?

Ques. V. Utrum color paramentorum Alteris debet bodei esse niger, vel ali bid, a blando rubeo, &c?

Subst. IV. De Ritu Missae Defunctionum. ibi.

Ques. I. Utrum, & quale possit omittere sequentiam: Dies in Missa Defuncti quando dicenda est? Et ad, qui ex oblitione illam prætermisit, debet, aut possit Ministrare supplie, nisi advertit, omisso?

Ques.

Quæst. II. An, & quale peccatum foret, si diceretur: *Gloria in extensis: in Missa Defunctorum?* ibid.

Sect. IV. De Absolutione in Exequiis Defunctorum. ibid.

Sect. V. De Functionibus Pontificalibus? pag. 78

Sect. VI. De Indulgentiis in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum. ibid.

Sect. VII. De tempore Interdicti. pag. 79

Quæst. I. Utrum tempore Interdicti localis particularis Officium Defunctorum recitari debeat a Clericis cum iisdem conditionibus, quibuscum recitatur Officium Canonicum eodem praedicto tempore? ibid.

Quæst. II. Utrum tempore Interdicti localis sive particularis, sive generalis, in suppositione quod hoc secundum non suspendatur in hac Commemoratione omnium Defuncl. possit publice, & solemniter recitari a Confraternitatibus Laicorum, ut mos est, Officium Defunctorum? ibid.

Art. II. Not. post diem Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum? pag. 80

Sect. un. De Miss. Offic. & Suffragiis Defunctorum? ibid.

Quæst. I. An sit peccatum, & quale dicere Missas Defunctorum diebus, quibus per Rubricas prohibentur? Et utrum possit aliquando licet legi diebus praedictis? pag. 89

Quæst. II. Utrum, quando Altare privilegiatum conceditur sic, ut per Octavam Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum dicenda sit Missa de Requiem, ad liberandas Animas Purgatori, licet adhuc in Dominica occurreremus Missam de Requiem legere? Quod si non licet, an tunc Missa de Dominica Idem privilegium habeat, & eadem indulgentias, quas Missa de Requiem, ad liberandas purgantes Animas? ibid.

Quæst. III. Cum Communidades Religiosorum soleant infra hanc Octavam celebrare Anniversaria communia omnium suorum Defunctorum; utrum Religio teneatur solvere suis Defunctis Religiosis consueta Ecclesiæ Suffragia? pag. 90

4. Interrog. An Regularris Sacerdos sub mortali teneatur celebrare, ad solvendæ Missarum Suffragia, quæ pro Defunctis proprii Ordinis prescribi solent ex Statuto Religiosis, sive de Mandato Superioris; vel falcem procurare, ut alii celebrent pro hujusmodi sua ipsius obligatio? pag. 91

Quæst. IV. An Religiosi teneantur sub peccato mortali applicare Suffragia, & recitare alias preces sive pro Defunctis, sive pro viventibus prescriptas, aut etiam a Religionis ipsius statutis pro Fundatoribus, Benefactoribus &c. ibid.

CAP. III. Not. III. Novembri.

Art. I. De Horis Canoniciis. pag. 93

Art. II. De Missa. pag. 94

Totidem sere articulis similia notantur sequentibus diebus usque ad diem 9. inclusivo.

CAP. X. Not. X. Novembri.

Art. I. De Horis Canoniciis. pag. 100

Art. II. De Missa. pag. 101

Art. III. De Jejunio. ibid.

CAP. XI. Not. XI. Novembri.

Art. I. An Festum S. Martini Ep. sit in foro colendum? ibid.

Art. II. De Horis Canoniciis. ibid.

Art. III. De Missa. pag. 102

CAP. XII. Not. XII. Novembri.

Art. I. De Horis Canoniciis. pag. 104

Art. II. De Missa. ibid.

Totidem sere articulis similia notantur sequentibus diebus usque ad diem 20. inclusivo.

CAP. XXI. Not. XXI. Novembri.

Art. I. De institutione, & observantia festi Præsentationis B. M. V. pag. 112

Art. II. De Horis Canoniciis. pag. 113

Art. III. De Missa. pag. 114

Art. IV. De Indulg. ibid.

CAP. XXII. Not. XXII. Novembri.

Art. I. De Horis Canoniciis. pag. 114

Art. II. De Missa. ibid.

Totidem articulis similia notantur sequentibus diebus 23. 24. 25.

CAP. XXV. Not. XXV. Novembri.

Art. I. An Festum S. Catharinae V. & Mart. sit in foro colendum ex praeposto? pag. 117

Art. II. De Horis Canoniciis. ibid.

Art. III. De Missa. ibid.

CAP. XXVI. Not. XXVI. Novembri.

R. 2 Art.

- Art. I. De Horis Canoniciis. pag. 118
 Art. II. De Missa. ibid.
 CAP. XXVII. Not. XXVII. Novembris.
 Art. un. De Horis Canoniciis. pag. 118
 CAP. XXVIII. Not. XXVIII. Novembris.
 Art. I. De Horis Canoniciis. pag. 119
 Art. II. De Missa. ibid.
 CAP. XXIX. Not. XXIX. Novembris.
 Art. I. De Horis Canoniciis. pag. 120
 Art. II. De Missa. pag. 121
 Art. III. De jejunio. ibid.
 CAP. XXX. Not. XXX. Novembris.
 Art. I. De observantia Festi S. Andreæ Ap. pag. 122
 Art. II. De Horis Canoniciis. ibid.
 Art. III. De Missa. ibid.
 Not. Mense Decembri.
 PARS I. Not. Mense Decembri in
 gaecere.
 s. I. De numero dierum. pag. 124
 s. II. De Reservatione Beneficiorum,
 & alternativa. ibid.
 s. III. De Horis Canoniciis, & Mi-
 sa. ibid.
 PARS II. Mensis Decembri. Not.
 singulis sigillatim diebus.
 CAP. I. Not. I. Decembri.
 Art. un. De Horis Canoniciis. pag. 125.
 CAP. II. Not. II. Decembri.
 Art. I. De Horis Canoniciis. pag. 126
 Art. II. De Missa. ibid.
 Toidem articulis similia notantur se-
 quentibus diebus 3. 4. 5.
 CAP. VI. Not. VI. Decembri.
 Art. I. An Festum S. Nicolai Episc. Confess. sit colendum ex præcepto in
 foro? pag. 132
 Art. II. De Horis Canoniciis. pag. 133
 Art. III. De Missa. ibid.
 CAP. VII. Not. VII. Decembri.
 Art. I. An Festum S. Ambrosii Episcopi Confess. sit servandum ex præcepto in
 foro? pag. 133
 Art. II. De Horis Canoniciis. ibid.
 Art. III. De Missa. pag. 134
 Art. IV. De Jejunio. ibid.
 Quæst. I. An opus sit, quod singuli
 Cives Votum pronuncient jejunandi, ut
 dici possit, Civitas emississe Votum je-
 junandi? ibid.
- Quæst. II. An opus sit, quod singuli
 Cives in Votum consentiant, ut dici
 possit, Civitas jejunandi Votum em-
 ississe? ibid.
- Quæst. III. An ii, qui in Votum
 prædictum non consentiant, seu positive
 dissentiant, iudique non acceptent,
 obligentur nihilominus etiam sub gravi
 ad jejunium? ibid.
- Quæst. IV. An Posteri teneantur sub
 gravi servare jejunium, quod Majores
 loci, seu Antecessores in communi vo-
 verunt, ut perpetuo singulis annis cu-
 stodiendum in tali Civitate sua; ita ut
 voluerint, ad illud obligate Cives etiam
 successores suos: an teneantur, inquam,
 prædicti Posteri, quamvis hujusmodi Vo-
 tum non emitant, seu in illud non
 consentiant, aut etiam positive dissen-
 tiant? pag. 135
- Quæst. V. An Regulares teneantur,
 servare jejunium, ad quod Civitas, in
 qua degunt, se obligavit ex voto, mo-
 do prædicto? pag. 136
- Quæst. VI. An Civis loci, in quo est
 jejunium ex Voto, teneatur jejunare, si
 inveniatur alibi? pag. 137
- Quæst. VII. An Civis loci, in quo
 non est jejunium, teneatur jejunare, si
 sit in loco, ubi celebretur jejunium ex
 præcepto locali? pag. 138
- Quæst. VIII. An obligentur ad hujus-
 modi jejunium ii, qui alias excusantur
 a jejunio ex præcepto universalis Eccle-
 sie: puta propter aetatem, vel labore
 nimium corporalem: ut notum est. ibid.
- Quæst. IX. An, qui teneantur ad hu-
 jusmodi jejunium simpliciter ex Voto,
 possint comedere carnes, si justa aliqua
 de causa excusantur a jejunio, seu ab
 unicâ refectione servanda? ibid.
- Quæst. X. An Rectores populi, qui
 publice, ut solet in hujusmodi Votis no-
 mine Civitatis emissis, pronyneant for-
 mulam Voti de jejunio servando: te-
 nentur etiam intendere, lese persona-
 liter Voto illo obligare ad tale jeju-
 nium? ibid.
- Quæst. XI. An hujusmodi Votum je-
 junii possit ab Episcopo revocari? ibid.
- Quæst. XII. An hujusmodi Votum je-
 junii possit committari per Bullam Cru-
 ciata? pag. 139.
- CAP.

CAP. VIII. Not. VIII. Decembris.

- Art. I. Not. in Festo Conceptionis B. M. V. pag. 140
 Sect. I. De Institutione, & observantia Festi Conceptionis B. M. V. Pontificisque Decretis in materia præfatae Conceptionis; Ubi de ratione celebracionis plurium Festorum de præcepto in honorem laudatæ Sanct. Dei Genitricis. ibid.

Sect. II. De Horis Canonicis. pag. 149

Sect. III. De Missa. pag. 150

Sect. IV. De Functionibus Pontificalibus. ibid.

Sect. V. De Indulgentiis. ibid.

Sect. VI. Notanda tempore Interdicii. pag. 151

Art. II. Not. infra Octavam Conceptionis B. V. pag. 152

Sect. I. De Horis Canonicis. ibid.

Sect. II. De Missa. pag. 153

CAP. IX. Not. IX. Decembris.

Art. I. De Horis Canonicis. pag. 155

Art. II. De Missa. pag. 156

Totidem articulis similia notantur Jequensibus diebus 10. 11. 12.

CAP. XIII. Not. XIII. Decembris.

Art. I. An Festum S. Lucie V. & M. fit colendum in foro ex præcepto. pag. 162

Art. II. De Horis Canonicis. ibid.

Art. III. De Missa. pag. 163

Art. IV. De consuetudine, quæ alicubi est, comedendi triticum elixum, seu coctum in aqua, aut lacte, die bac 13. Decembris: quod Siculi vocamus Cucchia, & ab Italibz dicitur Coliva. ibid.

Quæst. Utrum hujusmodi consuetudo sapiat superstitionem, & ut talis sit reprehendenda, & extirpanda. pag. 164 & seq.

CAP. XIV. Not. XIV. Decembris.

Art. I. De Horis Canonicis. pag. 167

Art. II. De Missa. pag. 168

CAP. XV. Not. XV. Decembris.

Art. I. De Horis Canonicis. pag. 169

Art. II. De Missa. ibid.

CAP. XVI. Not. XVI. Decembris.

Art. I. De Horis Canonicis. pag. 170

Art. II. De Missa. pag. 171

Art. III. De numero novem Candela-
tum, seu lampadarum, quæ in novem diebus ante Nat. Dom. consueverunt accendi. ibid.

Quæst. An sit superstitione, in novem diebus ante Nat. Domini accendere novem Candelas, vel novem lampades ante Altare, vel aliquam Imaginem B. Virginis? ibid.

CAP. XVII. Not. XVII. Decembris.

Art. un. De Horis Canonicis. pag. 172

CAP. XVIII. Not. XVIII. Decembris.

Art. I. De Horis Canonicis. pag. 177

Art. II. De Missa. pag. 180

CAP. XIX. Not. XIX. Decembris.

Art. un. De Horis Canonicis. pag. 181

CAP. XX. Not. XX. Decembris.

Art. I. De Horis Canonicis. pag. 181

Art. II. De Missa. pag. 182

Art. III. De Jejunio. pag. 184

CAP. XXI. Not. XXI. Decembris.

Art. I. De observantia Festi S. Thomæ Apoll. pag. 185

Art. II. De Horis Canonicis. ibid.

Art. III. De Missa. pag. 186

CAP. XXII. Not. XXII. Decembris.

Art. un. De Horis Canonicis. pag. 187

CAP. XXIII. Not. XXIII. Decembris.

Art. I. De Horis Canonicis. pag. 187

Art. II. De Missa. pag. 188

Art. III. De Jejunio. pag. 189

CAP. XXIV. Not. XXIV. Decembris.

Art. I. De Horis Canonicis. pag. 189

Art. II. De Missa. pag. 192

Art. III. De Residentia Episcoporum. pag. 194

Art. IV. Not. pro Indulg. & pro Jubiloso Romano Anni Sancti. ibid.

Art. V. De Benedictione mensæ, &

gratiarum actione. pag. 196

Art. VI. De Jejunio Vigiliæ Nativitatis Domini. ibid.

Quæst. I. Utrum in Vigiliæ Nativitatis Domini se Jejuniant obligans sub gravi?

Quæst. II. Utrum hujus Jejunij disci-

plina servanda sit ex præcepto cum se-

quali rigore, ac cætera per annum Ec-

clesiastica Jejunia? ibid.

Quæst. III. Undenam Consuetudo lar-

gioris refectiunculae in Vigilia Nativitatis poterit effire? pag. 198

Quæst. IV. An Consuetudo ista fa-

veat Jejunanti ex Voto in Vigilia Na-

tivitatis, aut etiam ex penitentia a

Confessorio imposta? pag. 199

Quæst. V.

318. Etenuus Librorum, Partium, Capitum, &c

Quæst. V. De Regularibus, si forte Jejunium ipsorum ex regula vel Voto coincidat cum Vigilia Nativit. pag. 200.

Quæst. VI. De casu, in quo Vigilia Nativitatis coincidat cum Sabbato quatuor temporum; num & in ipso valeat favor largioris serotinæ refectionis ex consuetudine permissa? ibid.

Quæst. VII. Utrum eodem jure laxioris refectiunculae frui possit Jejunium factum in Vigilia Nativitatis, ad lucrandas Indulgentias, ut opus injunctum? ibid.

Quæst. VIII. An quod in aliis jejunis ex satis tuta sententia permittitur, ut possit quis ex rationabili causa, in meridie sumere parvam refectionem, sero fieri solitam; cœnaturus deinde sub Vesperum; ita etiam liceat in Nativitatis peryiglio, extendendo meridianam refectiunculam ad largiorem quantitatem de sero permisam? pag. 201

Quæst. IX. Unde nam & nomen, & usus Collationis serotinæ in diebus Jejunii fieri solitæ promanaverit? ibid.

CAP. XXV. Not. XXV. Decembri.

Art. I. Not. in Festo Nativitatis Domini. pag. 202

Sect. I. De Institutione, & observantia Festi Nat. Dom. ibid.

Quæst. I. Quis Nativitatis Dominicæ Festum instituerit? pag. 203

Quæst. II. Quare Nativitatis Christi memoria recolatur Mense Decembri, die 25. ibid.

Quæst. III. Cur Festum Nativitatis Domini non celebretur certa, ac fixa die hebdomadæ, ut celebratur Passio, Resurreccio, Ascensio ejus in Cœlum? ibid.

Sect. II. Not. temp. Interdicti. pag. 203

Sect. III. De Horis Canonicis. ibid.

Sect. IV. De Missa. pag. 210

Subl. I. De triplici celebratione Missæ singulis Sacerdotibus facienda. ibid.

Quæst. I. An singuli Sacerdotes teneantur hodie celebrare Missas tres? pag. 212

Quæst. II. An quotidie celebrans ex stipendio pro aliqua fundatione teneantur hodie tres Missas celebrare? ibid.

Quæst. III. An saltem Parochus teneatur tres Missas in Natali Domini celebrare? ibid.

Quæst. IV. Utrum Parochus duarum

Parochiarum, in casto, quo habeat potestatem celebrandi in singulis earum: possit in Natali Domini in singulis legere Missas tres? pag. 213

Quæst. V. An teneantur hodie Fideles audire Missas tres? ibid.

Quæst. VI. Qui uno loco, ubi est novum Calendarium celebravit tres Missas in Natali Domini, si eodem anno veniat ad locum, ubi est Calendarium vetus, an possit iterum cum his Missas tres celebrare? pag. 214

Quæst. VII. Si Sacerdos, dum celebra primam Missam, sumeret purificationem, vel ablutionem, seu Vinum, vel aquam per inadvertentiam, adeoque frangeret jejunium naturale ad Communionem requisitum, posset ne legere secundam, & tertiam Missam? ibid.

Interrog. Utrum hodie Sacerdos possit celebrare secundam, & tertiam Missam, si in prima, vel secunda Missa infundat aquam in Calicem ante Consecrationem immediate, vel paulo ante? pag. 215

Quæst. VIII. An liceat hodie Sacerdoti communicare extra Sacrificium, sive per seipsum, sive omnino more laico per manus alterius Sacerdotis: & semel, aut bis celebrare Missam? pag. 216

Quæst. IX. An Sacerdotes communicando in secunda, & tertia Missa, quam hodie celebrant, possint dici communicare jejuni: non obstante quod communicaverint in prima Missa, quam celebrarunt, et si purificationem non sumperint? pag. 218

Quæst. X. Qui unicam Missam legere vel in Festo Nativitatis, quamnam ex tribus legere debeat? pag. 219

Quæst. XI. Utrum peccaret mortaliter Sacerdos, qui in singulis tribus Missis hodie omitteret in Canone materiam parvam: quæ tamen tres singulæ materiæ parvæ si unirentur, sufficerent ad materiam gravem? ibid.

Quæst. XII. An tres Missæ Nativitatis possint celebrari in tribus diversis Altaribus, aut etiam Ecclesiis? pag. 220

Subl. II. De stipendio, & applicacione trium Missarum in Festo Nativitat. Dom. pag. 221

Quæst. I. An possit quis in Natali Do-

Domini pro tribus Missis acceptare tria stipendia? ibid.

Quæst. II. An Parochus , aut quisvis similem curam Animarum actu exercens, si hodie legat tres Missas , teneatur singulas applicare pro Parochianis suis? pag. 222

Quæst. III. An celebrans ex stipendio pro aliqua fundatione, si legat tres Missas , teneatur singulas applicare pro Fundatore? ibid.

Subf. III. De Missis in Oratoriis privatis. ibid.

Subf. IV. De hora celebrandi Missas Nativitatis; ubi de jejunio naturali ad celebrationem requisito. pag. 223 & seq.

§. I. An qui celebrat primam Missam solemnem in Nocte Nativitatis, possit, absoluta solemni , pergere celebrando privatum alias duas Missas? pag. 229

§. II. An liceat tres Missas in Festo Nativitatis celebrari permittas , celebra- re de nocte? Ubi Antiquorum Doctorum sententia ad eruditionem refertur. pag. 230

§. III. Utrum una saltem Missa pri- vata celebrari possit in nocte Nativita- tis a quolibet Sacerdote? pag. 243

Subf. V. De Ritu , cæromoniisque fer- vandis in tribus Missis Nativitat. Do- mini. pag. 245

Quæst. I. An peccaret mortaliter Sa- cerdos, qui hodie in prima , & secunda Missa advertenter abstergeret purificato- rio sacras species , quæ remanerunt post sumptionem Calicis? pag. 253

Quæst. II. Utrum numerus ternarius , & Officia Missarum hodiernæ Festivitatis , nec non tempora diversa præfixa ex Rubrica Missalis ad hujusmodi Mis- sas saltem solemniter celebrandas , ali- quid in se contineant mysterii? ibid.

Subf. VI. De Missa alicubi celebrata , & auditâ ante medianam noctem, pag. 254

Quæst. I. An satisfiat præcepto audiendi Sacrum , si audiatur Missa tempore prædicto celebrata in hujusmodi lo- cis? ibid.

Quæst. II. An per Missam prædictam auditam ante medianam noctem Nativit. satisfieri possit duplici præcepto: pro die scilicet Nativitatis , & simul pro die Nativitatem præcedente , si sit Domini- nica? pag. 255

Quæst. III. Qui prævideret , fore ut in die Nativitatis non possit audire Missam , an teneretur anticipare , & prædictæ assistere Missæ ante medianam noctem Nativitatis celebratæ in locis prædictis privilegiatis? pag. 257

Quæst. IV. An , qui celebraturus est prædictam Missam ante medianam noctem Nativitatis , possit mane diei vigesimæ quartæ celebrare , quemadmodum reliqui Sacerdotes? pag. 258

Quæst. V. An , qui prædictam Missam celebraturus est, debeat esse jejonus a pridiana media nocte Vigiliae? ibid.

Quæst. VI. An , qui celebrat prædictam Missam ante medianam noctem Nativita- tis , si purificationem , & ablutionem sumat in ea , possit deinde post medianam noctem celebrare reliquas duas Missas? pag. 260

Quæst. VII. An , qui celebravit pri- mam Missam ante medianam noctem Na- tivitatis , possit deinde post medianam no- ctem celebrare tres Missas? pag. 261

Sect. V. Utrum in nocte Nativita- tis possit administrari Sacra Commu- nio? ibid.

Sect. VI. De Functionibus Pontifica- bus? pag. 264

Sect. VII. De Exequiis Defunctorum. pag. 266

Sect. VIII. De Indulgentijs. ibid.

Sect. IX. De permissione carnium in Festo N. Dom. occurrente in feria sexta , vel Sabbato. ibid.

Quæst. I. Utrum , qui vovit , num- quam comedere carnes , possit nihilominus illas edere in die Nativitatis Do- mini? pag. 267

Quæst. II. Utrum , qui vovit abstine- re a carnibus in omnibus semper sextis feriis , possit nihilominus illas edere in illa feria sexta , in quam incidat Nat. Domini? ibid.

Quæst. III. An teneatur jejunare in die Nat. Dom. qui vovit perpetuum , & quasi continuum jejunium? pag. 268

Quæst. IV. Utrum , qui vovit jejuna- re in omnibus semper e. g. sextis feriis teneatur adhuc jejunare in illa feria sex- ta , in qua occurrat Natale Domini? ibid.

Quæst. V. An , qui vovit jejunare omni-

omnibus e. g. sextis feriis pro uno tantum, vel altero anno, & tunc occurrat Natale Domini in feria sexta, quem casum non præmeditaverit: teneatur etiam in dicto casu jejuniū custodi-
re? pag. 273

Quæst. VI. Utrum, qui in die Natali Domini debeat jejunare ex voto, si tamen solvatur ex aliqua causa obligatiōne servandæ unicæ refectionis, aut aliter frangat jejuniū, possit in hoc casu comedere carnes? ibid.

Quæst. VII. Utrum, qui vovit absti-
nere ab ovis in feria sexta, possit co-
medere carnes, si sit dies Natalis Do-
mini? ibid.

Interrog. An prædictus vovens absti-
nentiam ab ovis in omni feria sexta,
vel Sabbato, possit etiam ova comedere
occurrente Natali Domini diebus præ-
dictis? pag. 274

Quæst. VIII. An Regulares, qui ex
Regulari observantia teneantur jejunare
omnibus e. g. feriis sextis, possint car-
nes comedere, & ablinere a jejunio,
quando solemnitatis Nativitatis incidat in
feriam sextam? ibid.

Quæst. IX. An illi, quibus prohibiti-
tum est, comedere carnes in illa etiam
feria sexta, aut Sabbato, in quibus oc-
currat Nativitas Domini: peccarent
contra præceptum Ecclesiæ, illas præ-
dictis comedendo diebus? pag. 275

Quæst. X. An illi Religiosi, qui ex
vi regulæ debent in prædicto etiam ca-
su a carnibus abstinere, illas comedendo,
peccarent mortaliter? pag. 276

Quæst. XI. An prædicatorum Religio-
rum Prælatus possit cum ipsis dispen-
sare, ut in dicto casu comedant carnes,
& non fervent jejunium? ibi.

Quæst. XII. Utrum eorum aliquis,
quibus est interdictus esus carnium in
hac etiam solemnitate, peccaret; volen-
do comedere carnes, si non esset ei pro-
hibitum? pag. 277

Quæst. XIII. Utrum Religiosus, qui
ex Regula, aut quarto voto substantia-
libus adnexo teneatur ad abstinentiam
omnibus feriis, nulla excepta;
si fiat Episcopus, possit comedere car-
nes, incidente solemnitate Natalis in fe-
ria sexta? ibid.

Interrog. I. In sententia affirmativa:
An prædicta sententia loquatur de quo-
cumque Episcopo, et si ad suam Dioce-
sim ire nequeat, vel subditos non ha-
beat, ut Episcopus Titularis, seu annu-
laris? Item an procedat etiam de Epi-
scopo, qui Episcopatum dimisit, vel
ab eo fuit depositus? Rursus, an intel-
ligi etiam possit de Religioso Cardinali
non Episcopo? Denique, an etiam possit
de Religioso promoto in Abbatem,
aliamve dignitatem habentem propriam
Dioecesim nulli Episcopo subjectam,
sed in ea gaudente plena jurisdictione
Episcopali? pag. 278

Interrog. II. An etiam procedat de
Episcopo degradato: & de Religioso fa-
cto Parocho? pag. 279

Interrog. III. A quo tempore Episco-
pus Regularis possit gaudere prædicto
privilegio? ibid.

Quæst. XIV. Utrum in Religionibus,
in quibus ex Regulari Observantia illi-
citum est Regularibus in Sabbato vesci
animalium extremitatibus, & intesti-
nis: cum cæteroqui in Regione, in qua
versantur, sit licitum vesci: ut supra
dictum est de Hispanis: possint Reli-
giosi hujusmodi Religionum in Sabbato,
in quo occurrat Nativitas Domini, ve-
sci dictis animalium extremitatibus, in-
testinis, ac visceribus? ibid.

Qu. XV. Utrum occurrente Nativita-
te Domini in feria sexta, aut Sabba-
to teneatur jejunare, adeoque & absti-
nere a carnibus, qui ex penitentia sa-
cramentali debeat jejunare omnibus sex-
tis feriis, aut Sabbatis? ibid.

Qu. XVI. Utrum, si jejunium Jubilæi
incidat in solemnitatem Nativitatis
Domini, possit ab Episcopo commutari
in aliud opus pium? pag. 280

Qu. XVII. An, si Jejunium Jubilæi
incidat in Nat. Dom. possit per Episco-
pum transferri? pag. 281

Sect. X. De Benedictione mensæ, &
gratiarum actione. ibid.

Sect. XI. De quadam superstitione. ibid.

Qu. An sit supersticio in nocte Nat.
Domini addiscere quadam verba, ad
canes alligandos, ne noceant? ibid.

Art. II. Not. infra Octavam Nat. Do-
mini. pag. 281

Sect. I.

Elenchus Librorum, Partium, Capitum, &c.

84

Sect. I. Not. in genere.	ibid.	Art. VII. De Indulgentiis.	ibid.
Subs. I. De Horis canoniciis.	ibid.	CAP. XXVII. Not. XXVII. Decemb.	
Subs. II. De Missa.	pag. 283	Att. I. De observantia Festi S. Jo. Ap.	
Sect. II. Not. infra Octayam Nat. Domini in particulari.	pag. 285	& Evang.	pag. 291
Subs. I. Not. in primo triduo post diem Nativitatis.	ibid.	Att. II. De Horis Canoniciis.	pag. 292
g. un. Not. tempore Interdicti localis generalis.	ibid.	Art. III. De Missa.	ibid.
Subs. II. Not. in Sabato infra Octayam Nat.	ibid.	Art. IV. De Indulgentiis.	pag. 293
g. un. De Horis Canoniciis, &c. Mis. sa.	ibid.	Art. V. Not. quo ad Vinum in die S. Joan. Ev. benedictum.	ibid.
Subs. III. Not. in Dominica infra Octayam Nat.	ibid.	Quest. I. De origine, seu ratioe consuetudinis hujus.	ibid.
g. I. De Horis Canoniciis.	ibid.	Quest. II. Nonnulli integris Vini Dolii infundunt auxilium ex Vino die S. Joannis Evang. benedicto: queritur: utrum illud totum Dolium, in quod bussimodi fuerit benedictum Vinum infusum, acquirat benedictionem?	ibid.
g. II. De Missa.	pag. 286	CAP. XXVIII. Not. XXVIII. Decembris.	
CAP. XXVI. Not. XXVI. Decembris.		Art. I. De observantia Festi SS. Innocentium.	pag. 294
Art. I. De observantia festi S. Stephani Protomartyris.	pag. 287	Art. II. De Horis Canoniciis.	pag. 295
Qu. I. Cur hoc Festum hodie celebretur?	ibid.	Art. III. De Missa.	pag. 296
Qu. II. Cur S. Stephanus, qui Diaconus tantum fuit, nec superitate superavit Apostolos, solemniori ritu Ecclesiastico solitar, quam plerique Apostolorum?	pag. 288	Art. IV. De Indulgentiis.	pag. 301
Art. II. De Horis Canoniciis.	ibid.	CAP. XXIX. Not. XXIX. Decembris.	
Art. III. De Missa.	pag. 289	Art. I. De Horis Canoniciis.	pag. 304
Art. IV. Not. pro Functionibus Pontificalibus.	ibid.	Art. II. De Missa.	pag. 305
Art. V. An habeat Vigiliam S. Johannes Ap. & Ev.	pag. 290	CAP. XXXI. Not. XXXI. Decembris.	
Art. VI. De quadam vana observantia.	ibid.	Art. I. De observantia Festi S. Silvestri P. C.	pag. 306
Qu. An sit superstitio, seu vana observantia, certo credere, se non morirurum ab alio occisum, si die festo S. Stephani Protomart. pane, & aqua ieiuniet, ac confiteatur, & communicet?	ibid.	Art. II. De Horis Canoniciis.	pag. 307
		Art. III. De Missa.	pag. 311
		Art. IV. De fine Anni Civilis, clausi, & principio Anni sequentis.	ibi

Finis Elenchi Tomi IV. Diarii L. T. M.

Tom. IV.

S 3

I N.

I N D E X

Rerum Notabilium quæ continentur in hoc Tomo IV.

A

Abolutionis

An Abolutione , quæ sit super communum in die Commem. Omn. fid. def. non est dicenda tota Conclusio in Oratione pag. 77. col. 1.

In die Commem. Omn. Fid. Def. ad Absolutionem *Modo Requiescant in pace , nihil imperi addi debet ibi .* Dum sit Absolutio , si eleverit Sacramentum in aliquo tempore , neque Celebrans , neque Ministeri genuflectunt ibi col. 2.

Notatur nos plurius Abolutionum in die Omn. Def. ibi . Episcopo peragenti Absolutionem ad ruitulum , quatuor Dignitates assistent seu Canonici necessario Sacerdotes . pag. 78. col. 1.

Accentus

Accentus in pronuntiacione verborum plerunque accommodandus est nisi pag. 163. col. 2.

Adventus

Proxime ad Adventum Domini , hoc est , Mense Novembri , cur legantur libri Prophetarum ? pag. 3. col. 1.

Altare Privilegiatum

Altaria omnia sunt privilegiata in die Commemor. Omn. Fid. Def. pag. 78. col. 2.

Omnibus Ecclesiis Parochialibus conceditur ad septennium Altare privilegiatum ibi .

Missa in Altari privilegiato ; quoties licet , debent dici *de Requiem* , ad lucrandum privilegium . pag. 83. col. 2. fin. In diebus tamen , quibus prohibentur Missæ de Requiem ; dici debet etiam ad altare privilegiatum Missa de Festo ,

que suffragatur seque Defunctis pag. 83. col. 1.

Idem est , si sit in Altari privilegiato expositum *Sacramentum* pag. 83. col. 2. Quid de eo ; qui recitat de Officio duplice , & celebret ad altare privilegiatum in Ecclesia , ubi fit de semiduplici ? pag. 84. col. 1.

S. Anastasia

Cur de ea sit Commemoratio in die Nativitatis Domini ? pag. 246. col. 2. An hanc Commemoratio facienda sit ab eo , qui celebret unicam Missam in Festo Nativitatis ? pag. 247. col. 2.

Animæ Purgatori

Donatio suffragiorum a Viventibus facta in favorem Animarum Purgatorii quomodo intelligenda ? pag. 67. col. 2. fin. Animæ Purgatori si sint titulos aliquaj Ecclesiarum , quomodo intelligendus ? pag. 80. col. 1.

Anniversarium

Anniversarium , seu solemne Officium quod Congregatio , aut Religio quotannis celebrat pro suis Confratribus & Soldatis , fieri potest etiam occurrente Festo duplice minori : at occidente Festo altioris titus , est transferendum . pag. 87. col. 2. fin.

Anniversarium Ordinis si occurrat in Anniversario Fundationis ; celebratur primum , translato secundo . pag. 88. col. 1. fin.

Anniversarium Consecrationis Episcopi si occurrat in diebus solemnibus ; quid faciendum ? pag. 265. col. 1. Idem si occurrat in die , quo sint in Missa plures Commemorationes ; Collecta pro Episcopo dicitur sub unica clausula cum Oratione primaria Festi . ibid. V. Consecratio .

An.

Annuntiatio B. M. V.

Olim in Hispanie ex Concil. Toletano
X celerabatur die 18. Decembris. pag. 178.

Antiphona

Majores in diebus ante Nativitatem Domini natus dictar. pag. 173. col. 1. & seq.
Ecclesia Parisiensis usurpat novam Antiphonas Majores, incipiendo a die 15. Decemb. pag. 173. col. 2.

Cur Cantico Virginis praefigantur?
pag. 174.

Cur numero septem? ibid. De eamque Antiquitate & Auctore pag. 176. col. 1. fin.

Applicatio

Missa, seu fructus inde provenientes immediate dependet ab intentione Sacerdotis celebrantis, & offerentis. pag. 51. col. 1. Quid, si omittat Sacerdos applicare? ibi. Consultus est applicare ante Missam; & saltem ante Consecrationem scilicet debet Applicatio Sacrificii. pag. 52.

Aqua

Quae vino admiscetur in Calice, probabilis est, quod absque prævia conversione in Vinum, convertatur in Sanguinem hunc cum Vino, facta consecratio. pag. 215. col. 2.

Afflentes

Episcopo ad Absolutionem super tumultum debent necessario esse Sacerdotes pag. 78. col. 1.

B

Benedictio

Non datur populo in Missis Defunctorum; datur tamen alicubi, extatque formula peculiaris in Missalibus antiquis pag. 75. col. 1.

Benedictionem ad Evangelium petere

debet Celebrans, dicendo *Jube Domine*, & non *Domine*: notatur error typographorum in Missal. pag. 75. col. 2.

Benedictio Vini fit alicubi in Festo S. Joannis Evangelistæ pag. 293.

Ex Bernardus a Corvinis

Novit animam cuiusdam Correligionis sui Defunctorum adhuc detentam Purgatoriorum; ubi negligenciae quinque Fratrum in quod solvendis suffragiis. pag. 91. col. 2.

C

Candelabrum

Septimum Candelabrum in alterius quadruplicem adhibendum pag. 78. col. 1.

Carmen

Carmen comestio permititur in fer. VI. & Sab. quando in his occurrit Nativitas Domini pag. 266. & seq. An illud præfitegium faveat, inquit, qui Votum emiserint; aut regulam proferint abstinentiam; seu jejuniandum prædictis diebus p. 267. & seq. Antiquitus plura alia Festa fuerunt, cum eadem privilio ibi.

Ceres

Partes residuae Cereorum, seu Intorti torum, quae in die Commem. Octo. Dies Dicitur deferuntur in Ecclesiam a Relibus, ut ardeant pro Defunctis, Speciem ad Panochum; nisi obstat confertudo, aut expressa intentio deferentium pag. 77. col. 2. fin.

Collatio

Collationis nomen unde datum refertur, & iunctuæ sororinæ in diebus Jejubii? pag. 201. col. 2. fin.

Collecta

Pro Defunctis dici non potest in Missa de Festo, diebus, quibus non licent Missæ de Requiam. pag. 261. col. 1. An

S. 2 sic

sit dicenda in Altari privilegiato, ad intercedendum privilegium? ibi col. 2. In quibus Missis addi possit? pag. 87. col. 5.

Fotor

Rubrica quoad Colores paramentorum non est praeceptiva, sed directiva p. 70. Hinc in casu necessitatis, deficiensibus paramentis nigri coloris, aut etiam vi faciat, in die Com. Omn. Fid. Def. celebrari potest. Missa de Requie in paramentis alterius coloris. ibi.

Non licet tamen, ex iusta necessitate, mutare pro arbitrio Colorem a Rubrica prescriptum; immo aliquando mortale videri posset: ut si in die Pascha Resurrectionis, celebret quis in paramentis nigris. pag. 73. Ceterum, redeundo ad easum necessitatem, & dempto scandalo, melius est, quocumque die celebrare, quam ob defectum coloris proprii omittere Sacrificium. pag. 71. col. 1.

Color Aureus adiuvante tempore, nec adhiberi debet in Missa de Requie. pag. 71. col. 2. Iam nec paramenta variis coloribus mixtae; etiam in illis sit niger. ibi. An Color aureus equivallet omnibus? ibid. col. 1.

Quando Missa discordat ab Officio; color paramentorum aliam sit conformis officio; paramentorum Sacerdotis sit conformis Missa. pag. 72. Sed in Missa solemni, etiam paramenta altaris sunt conformia Missa. ibi. Ita etiam in die Com. Omn. fid. Def. paramenta altarium sine nigri coloris, quamvis Officium Canonicum futur de Feste. ibi.

Color conopei, quo cooperitur Faber maculam, quando non assertur SS. Sacramentum, relicto item ostiolo aperto, potest esse coloris nigri. pag. 73. col. 1.

Communio

Eucharistia prohibetur administrari in Noche Nativitatis Domini. pag. 264. An profit, & quomodo, facta in suffragio pro Defunctis? pag. 59.

Conceptionis B. M. V.

Series Dectorum in materia Corte.

ptionis B. M. V. pag. 140. h^r seqq. Libri impugnantes, non in dubium revo- cantes Conceptionem Immaculatam B. M. V. ipso facto sunt prohibiti. p. 245. col. 1.

Confessio

Confessiones matris mulierem non sunt recipienda in Noche Nativitatis pag. 233.

Confessor

Si festum Sancti alicuius Confessoris transferatur a die obitus in immediate sequentem, non est mutandus tertius Versus ad hymn. h^r Confessor, dummodo in primis Vesperis fiat de ipso a capitulo, atque ita continuabitur etiam in secundis. pag. 128. col. 1. fin. "dem fiat si Festum habens Octavam, transferetur in aliquam diem infra cursum ejusdem Octavae. ibi col. 2.

Confessio

Si Anniversarium Confecrationis Episcopi occurrat in Dominica. s. cl., aut aliis diebus foliorum tribus, quid faciem- dum? pag. 265. col. 1.

De ea anniversaria Massa privata? ibid. Ejus Confecratione in Missa habente plures Commemorationes, fieri debet sub anteclausula post Orationem primariam Fести. ibi.

D

Domini

Cur inter Prophetas Majores numeratur? pag. 3. col. 2.

December

Officia, que supersunt de Mense De- cembri, respondent non sive in anno se- quenti. pag. 124.

Be.

Decreta.

Decreta S. C. R. quanto sunt auctoratis. pag. 86. col. 1. Quae aliquid disponunt pro gracia, non sunt excedenda de lege ad locum. pag. 113. col. 2.

Dedicatio

Dedicationis Ecclesie Octava, condit Octave Omnis Sanctorum pag. 11. col. 2.

Occurrente Dedicatione Basilicas SS. Salvatoris, aut SS. Apostolorum Petri & Pauli infra Octavas Dedicationum aliarum Ecclesiastarum, pro barum Commemor. debet sumi oratio Deus qui intollerabiliter pag. 99. col. 2.

Dedicatio Ecclesie si occurrat in Festo SS. Innocentium, quomodo ordinandum Officium? pag. 297. col. 2. & seq.

Defuncti

Commemoratio Omn. Fid. Def. transferenda est occurrente Dominica, aut Fe-
sto de presepio, aut duplice. i. & 3. cl.
aut etiam duplice Majori. pag. 15.

Per recitationem Officii Def. in die eorum generalis Commemorationis, non satisfit Rubrica praeципiat Officium Def. prima die Mensis non impedita. pag. 16. col. 1.

Utrum Beneficiarii omittant Officium Def. teneatur pro rata ad refutacionem structum? pag. 17. col. 2.

Matutinum Defunctorum pro Comm. Oma. Fid. Def. non potest cantari in Choro pridie Vespere pag. 19. excepte, ubi adsit Conflugendo contraria ob populi concursum. ibi. item in Cathedralibus pre-
sente Episcopo. ibid.

Privata recitatio Officii Def. in Com. Oma. Def. absolvitur post secundas Ves-
peras Omnis Sanctorum. pag. 23. col. 1.

An præmittenda sit Oratio Dominica Ave Maria, aut etiam in fine recita-
tanda, quando officium Defunctorum re-
citatatur fejunctum ab aliis Horis Castoni-
eis. pag. 26.

Occurrente in die Commemor. Oma.
Def. Festo duplice Minoris, sit de ipso

tempore officium, sed Missa dicuntur de Requiem. pag. 28. col. 2.

Missa de Requiem dicende sunt in die Commem. Oma. Def. etiam si in Ec-
clesia expositione sit SS. Sacramentum; non tamen dicende ad altare, ubi sit Ex-
positione. pag. 29. col. 1.

Occurrente die alicuius Obitus in Com-
muni, Oma. Fid. Def. duae Missae can-
tande sunt. pag. 29. col. 2.

Non est obligatio in die Commem. Oma. Def. applicandi Missam pro Om-
nibus in communi. pag. 31. & seq. Ce-
lebrans tamen pro fundatione tenetur
celebrare pro Fundatore. pag. 35. col. 1.
Infinatur tamen modus applicandi lici-
te pro omnibus, absque prejudicio Fun-
datoris. pag. 36. col. 1.

Missia de Requiem an celebrari possit
pro Vivis? pag. 37. col. 1.

Missia de Requiem cur magis proficit
defunctis? pag. 41. col. 1.

Missia acceptior pro Defunctis in die-
bus impeditis, non sunt dicende de Re-
quiem; sed de Festo cum Applicatione
sacrificii. pag. 42. col. 2. fin. Nec in isto
casu dici debet Collecta pro defunctis,
quamvis celebretur ad altare privilegia-
tum. pag. 36. col. 2.

Regulariter mortale est, extra neces-
sitatem, celebrare in alio altari, aut Ec-
clesia, quam a Testatore prescripta
pag. 43. col. 2. Maxime si fiat mutatio
altaria privilegiati in non privilegia-
tum. pag. 44. An in casu transgredie-
nis hujus sit obligatio restituendi? ibid.

Non licet subdictate celebrare pro fu-
tura intentione eius, qui petiturus est
Missam, & elemosinam oblaturas
pag. 44. Examinantur nonnulli casus, in
quibus id licere videri posset. pag. 46. &
seq.

Missia pro Defunctis non sunt appli-
candæ, quando post consecrationem ad eum
Memento, ipsorum, sed ante Missam,
aut saltem ante consecrationem Calicis
pag. 33. col. 1. & seq. Color paramen-
torum Missæ, quando Missæ Defunctorum
celebrantur in Ecclesia, ubi est ex-
positum SS. Sacramentum, congruentius
est Violaceus. pag. 35. col. 1. fin.

In Missis Defunctorum licet ministrare
Communionem populo, dummodo sit
in-

infra ipsam Missam post communione
Celebrantis. pag. 56. ad autem licet, sive
ministretur Communionis ex particulari in
ipsa Missa consecratio, sive ex persona
sacerdotis, & asservatis in Eborio. pag. 59.
& seq.

Notatur oscitancia Cavalierij ad verbas
Merati, & Benedicti (XIV.) opinionem
ibid. Decretum S. C. R. anni 1743. quod
allegari solet in conciliis, nimis dubia
fieri videtur esse. ibid.

Defuncti an juventur Communione
Eucharistica facta a Viventibus ad mo-
dam suffragii? pag. 68. col. 1.

In case defunctus paramentorum nigris
coloris non omittenda est Missa de Re-
quiam in Commemor. Omni. fidel. Defun-
ctus celebranda in parvamentis alterius co-
loris. pag. 70.

In Missa Defuncti cur emittatur Psalmus
Iudicis. pag. 73. col. 2.

Episcopus Bethleemita etiam in Mis-
sis Defunctorum dicere consuevit Gloria
in excelsis. pag. 76. col. 2.

Non datur in Missis Defuncti. Benedic-
tio populo; secus tamen fit in Diocesi
Claramontana; atque extat in antiquis
Missalibus formula beneficendi populo in
Missis Defunctorum. pag. 75. col. 2.

Partes residue Cesariorum, seu intorti-
orum, quae deferantur a fidelibus in
die Commemor. Omni. fidel. Defuncti. ut
ardeant in Ecclesia; spectant ad Pard-
onem; nisi obsecrata confuetudo, aut ex-
pressa intentio defensionis. pag. 77.
col. 2. fin.

Non licet celebrare Octavam pro De-
functis, absque facultate Sedis Apostoli-
cae. pag. 80. col. 1.

Regulares, & Congregationes celebra-
tes Anniversarium Omnium Contrarum
sui Ordinis in die, quo est Officium de
Requie Minoris, possunt celebrare Missas
omnes privatas de Requie ut in Com-
memor. Omni. fidel. Defunct. pag. 86.
sq. 1. fin.

Officium Defunctorum extra dieum
Commemor. Omni. Defunct. non habet
ritum duplum, nisi in die Obitus, ter-
tio, septimo, trigesimo, & Anniver-
sario. pag. 88. col. 2. fin.

In Missis Defunct. cum dicuntur plu-
res Orationes, cur a domino ut numero sint

impares; & ultimo loco semper dicatur
Oratio Fideium. pag. 89. col. 1.

In Missis Defunct. non pulsantur Or-
gana, nec adhibenda Musica figurata,
sed canto firmo. pag. 89. col. 2. fin.

Festina duplex minus celebrandam con-
solemiantur, successens in Commemor. Omni.
fidel. Defunct. transferri debet. pag. 93. col. 2. fin.

Hispaniae & Lusitaniae: Regnis indul-
tum est relubetari per fragiles Sarcophagi-
cias Missas in Commemor. Omni. Defun-
cti, sub certis tamen conditionibus. pag. 32.
col. 2.

Dies Natalis Sanctorum tripliciter com-
putari potest. pag. 82. col. 1.

Differentes

Districtus aliam Urbis extenditur ad
quadraginta millia. pag. 99. col. 1.

Dominicae

- Quinque vespere sive primas, secundas &c. quando in tali vespedie Dominicae Mensis conceditur Officium pag. 4. col. 2.
- Festa, seu Officia, quibus est desi-
gnata Dominica, si impeditur, non
sunt transversales in Dominicas. p. 105.
col. 2.

Dominica prefigurans diem Octavam
Beatis dñis pag. 296. col. 2.

Dominica

- Dominus & Dominae differunt; unde
non indifferentes suspirant. pag. 75.
col. 2.

Sacerdos celebrans ad Evangelium di-
cere debet Jube Domine. pag. 75. col. 2.

Notatur lector typographorum in Mil-
salibus. ibid.

Divitiae

Suffragiorum facta Animabus Purgatorii
ab aliquo Vivente quomodo intel-
ligenda est pag. 49. col. 2.

B

Ecclesia

Si quis sunt dominicatae ab Anima-
bus Purgatorii ; non is est titulus quasi
Dedicationis in honore ipsorum & &
sempre alio titulo distinguitur. pag. 82.
col. 1.

Episcopus

Potest declarare aliquem Sanctum
Patronum Civitatis , aut Diocesis.
pag. 132. col. 2.

Eius Consecrationis Anniversarium occurrat in diebus solemnibus & privilegiatis , quid faciendum ? pag. 265.
col. 1. De ejus Consecrationis Anniversario non sunt dicendas Missæ privatae , sed sola Commemoratio habenda . pag. 265. Commemoratio Anniversarii Consecrationis Episcopi si occurrat fieri in Missa , in qua sint plures Orationes , reponitur statim post Orationem primam Iub unica clausula . ibid. col. 1.

Episcopus assumptus ex Ordine Regulari , an solvatur Votis non substantialibus emissis in Religione. pag. 277. col. 2.

Evangelium

Sacerdos Celebrans lectorus Evangelium ad Benedictionem dicat ; *Iudeo Domine , & non Domne*. pag. 75. col. 2.

Expectatio

Festum Expectationis partus B. M. V. successit Festo Annunciationis , quod omnia celebrabatur die 18. Decembris. in Hispania . pag. 178. col. 2.

Exordiet

Cur inter Prophetas Majores referatur ? pag. 3. col. 2.

C

D

Feasts

Cur plura Festa in honorem B. M. V. instituta sint , quam proullo alio inter Santos ? pag. 140.

In Festis Sanctorum non est jejunium in ipsorum honorum , sed in Vigiliis . pag. 165. col. 2.

Festa Sanctorum celebrari prohibebantur in Hispania tempore Quadragestarum ex Concilio Toletano X. pag. 178.

Festa Domini cur non omnia celebrantur die certo hebdomadæ , pag. 203. Usq.

E

Gloria in excelsis

Etiam in Missis Defunctorum dicere consuevit Episcopus Bethlehemita . pag. 76. col. 2.

Quando dicendum in Missis Votivis B. M. V. Missæ Votivæ.

Gramma

Elixum manducari solet ex devotione in Sicilia die 13. Decembris . pag. 164. col. 2.

H

Hymnus

Mutatio Versus in hymno Ille Confessor non fit ; si Festum transferatur a die Obitus in immediate sequentem , dummodo de ipso fiat a Capitulo in primis Vesperis . pag. 128. col. 1. fin.

Neque etiam fit , si habens Octavam transferatur infra ipsam . ibid. col. 2.

Hoffia

Coacceras non frangit jejunium naturale ad Communionem requisitum . pag. 218. col. 2.

Te-

J

Jejunium

Ex Voto Civitatis. V. *Votum*.
Jejunium faciendum in Vigiliis, & non in Festis Sanctorum. pag. 165. col. 2.
ibid. seq.

Jejunium Vigilie Nativitatis Domini ex consuetudine mitius est. pag. 196. col. 2. *ibid.* seq. Quid pro jejunantibus ex Voto, aut alia obligatione? *ibid.*

Initia

Initia duodecim Prophetarum; et si eorum libri unico comprehendantur ab Hebreis, tamen singula saltem legenda sunt in Matutino pag. 4. col. 1. Non possunt in lectionibus primi Nocturni reponi plura quam tria liberorum Scripturæ initia. pag. 4. col. 1. Omitti possunt Mense Novembri Initia Prophetarum minorum occurrente legitima causa. *Ibid.*

SS. Innocentium MM.

Cur de iis fiat die 8. Decembris? pag. 294. Eorum cultus antiquissimus in Ecclesia. *ibid.* Sunt vere Martyres. pag. 295. Cur in eorum Officio nos dicatur Antiph. *Tradiderunt corpora sua*. pag. 295. Cur omittantur cantica lætitiae in hoc Feste, & cur dicantur in Dominica? pag. 296. An eadem omitti debeant, ubi sunt Titulares Ecclesie, aut eorum habeatur reliqua insignia? pag. 296. Occurrente in Feste SS. Innocentium Dedicatione Ecclesie, quomodo ordinandum Officium? pag. 297. col. 2. *ibid.* seq. Cur in Feste Innoc. color Violaceus? pag. 299. col. 2. *fin.*

Intertitiae. V. Cerei.

S. Joannes Evangelista

Cur ejus Festum celebratur die 27. Decemb. pag. 291. col. 2. De more benedicendi Vinum in Feste S. Ioanr. Evang. pag. 293.

Iffitas

Cur inter Prophetas Majores adnume-
retur. pag. 3. col. 2.

Jubileum

Triplex distinguitur Romanum, Com-
postelianum, & Extraordinarium. pag.
194. col. 2.

Jubilei Romani seu Annæ Sancti Ri-
tus, & institutio. pag. 195.

Julianus

Juliani Apostatae inventum ad sedu-
cendos Christifideles. pag. 164. col. 1.

L

Laudes

Ad Laudes, quando recitantur sejunc-
tim a Matutino, ut in Feste Nativi-
tatis, an premissi debeat Pater Noster
& Ave Maria. pag. 206. col. 2.

Lectio.

Lectio Prophetarum nos excitat ad
spem & metum in adventu Domini p.
3. col. 1.

Lectio Scripturarum illuminat, & so-
latur pag. 3. col. 1.

Libri

Libri in quibus B. M. V. Immaculata
Conceptio negatur, aut in dubium re-
vocatur, ipso factò prohibiti sunt pag.
145. col. 1.

M

Manipulam

Non adhibetur cum Pluviali. pag. 76.
col. 2.

B. Virgo Maria

Cur plura festa habent in sui hono-
rem,

tem ; quae alios alias inter Sanctos ?
pag. 146. *de seq.*
Eius dignitas quando sit. *ibid.* H. Ma-
ria habet tantum de gratia, quod suf-
ficit ad salutem omnium hominum de
mundo. pag. 141. col. 2. Cessante quibus-
datis temporibus Invocatione Sanctorum
in Missa pet Orat. *A credite;* non es-
sat tamen Invocatio S. Mariae. pag. 145.
col. 1. Alios Sanctos invocamus inter-
cessores apud Mariam ; Mariam vero
semper apud Deum. pag. 143. col. 2. Ef-
ficacia intercessionis B. M. vincit non so-
lum singulos, sed collective omnes Coe-
litates. pag. 149. col. 1.

S. Martines

Cur habeat psalmos de Martiro in.
Nocturno ? pag. 102. col. 2.

Martires

An diei possint, qui in ipso tormentorum cursu pro fide bona occubuerunt ?
pag. 102. col. 2.

Cur pro aliquibus Martyribus dicatur
VII. Responsor. Domini processio. pag.
157. col. 2.

Missa**Missa Defunctorum. V. Defuncti.**

Missa Votive accepta in diebus impedi-
tis, debent recitari de festo currenti, cum
applicatione Sacrificii. pag. 41. col. 2. fin.

Missa fructus satisfactivus non sus-
penditur, sed statim applicatur. pag. 47.
col. 1. Eius applicatio pendat immutato
ab intentione Celebrantia ex offertione
Sacrificium. pag. 51. col. 2.

Missa a Testatoribus iudicata cantari
per annum, sequi valent Anniversariis
pag. 80. col. 2.

Missa pro Defunctis quando celebrari
possit. pag. 81. col. 1.

Missa de Requiam prohibentur etiam
presente Corpore in diebus, in quibus non
potest fieri de Festo duplice. pag. 81. col. 2. fin.

Qui recitat Officium de duplice, non
potest celebrare de Requiam in Ecclesia,
ubi fit de Semiduplici. pag. 81. col. 2. fin.
Excipe nisi sint Exequiae solemnies. *ibid.*

Tom. IV.

Nemini licet celebrare Missam de Re-
quiam in die, in quo fit de festo dupli-
ci. pag. 82. col. 2. statuta utrumque
Missam de Festo suffragatur Defunctis.

æque ac de Requiam quando hæc pro-
hibetur per Rubricas. pag. 83. V. Alta-
re privilegiatum.

Dies, quæ excludunt Missam Defun-
ctorum, excludunt etiam Collectam pro
Defunctis. pag. 86. col. 1.

Missa Votiva de B. M. cum Gloria
& Credo quando dicenda. pag. 161. col.
1. V. Votiva.

Missa Votiva solemnis de B. M. can-
tari potest in novem diebus ante Nati-
vitatem Domini, quamvis in ipsis occur-
rat Festum S. Thomæ, aut Dominica Ad-
ventus ; ubi est consuetudo. pag. 171.

Missa Vigiliae de Sanctis est propriæ
Missa ipsorum, etsi ferialis, & non te-
stifica. pag. 193. col. 1.

Musicæ

Non adhibenda figurata in Missis De-
functorum, sed in cantu firmo pag. 83.
col. 2.

N**Notitia**

Nativitatis Domini Festum est ex tra-
ditione Apostolica. pag. 203. col. 1. A
Grecis alio celebretur die 6. Januarii
sicut cum Epiphania. *ibid.* Cur non cele-
bratur certo die hebdomadæ ? *ibid.* *de
seq.*

Qui recitat priuatim Officium Nati-
vitatis, non tenet dividere Matutinum
& Laudibus. pag. 206. Sed si dividit,
post Te Deum debet recitare Orationem
digi. *ibid.*

Utram ad Laudes separatum recitatas
premiti debet. *Oratio Dominica* pag.
206. col. 2.

In Nativitate Domini cur non ad o-
mnes Horæ addantur *Alleluia* Respon-
soriis brevibus, sicut in Paschæ ? pag.
209.

Ritus trium Missarum in Festo Nativ.,
unde ortum habet ? pag. 203.

T

In

In Nativitate Domini non licet Sacerdoti simele communicare extra Sacrificium, & bis celebrare. pag. 216. col. 2.
Non est obligatio celebrandi tres Missas. pag. 212. Neque Parochus datur perse talis obligatio. ibid. Parochus habens facultatem celebrandi in diuinis officiis Parochiis, non potest celebrare in sanguinis tres Missas Nativitatis, sed unam in una, & duas in altera. pag. 213. Non tenentur fideles audire tres Missas in Festo Nativitatis, sed unam: pag. 213. col. 2. Qui celebravit in Festo Nativitatis in loco, ubi est Novum Kalendarium; si veniat in locum, ubi est Vetus, ibique tum occurrat Festum Nativitatis; potest rite suscepere tres Missas. pag. 214.

Celebratus Missam primam Nativitatis ante medium noctem, in loco ubi est tale privilegium, debet esse ieiunus a media nocte antequam illicescat dies 24. Decembris. pag. 193. Idem potest celebrare consuetam & communem Missam Vigilie Nativitatis ibid. ibi pag. 258. Sed non debet sumere purificatiuncula. pag. 258. Idem absoluta Missa ante medium noctem diei 25. potest coenare ante ipsam medium noctem, celebratus postero die alias duas Missas. pag. 258. Cardinalis tamen celebrans in Capella Pontificia ante medium noctem Nativitatis prandere solet ipsa die 24. idque probabilius ex tacita Pontificis dispensatione. pag. 258. Idem tamen in secessione Collatione nihil sumit. ibid. Nec in Missa ante medium noctem celebrata sumit purificatiuncula. pag. 260. col. 2. sim.

Episcopus, aut qui hoc die ordinatus Presbyter, potest post acceptas Communiones celebrare alias duas Missas. pag. 217.

Non potest tamen neque unam celebrare, qui occasione Professionis religiose edificatione iuraret. ibid. col. 2.

Misericordia Latet et communicare in festo Nativitatis. pag. 218. col. 2.

S. Pius V. sustulit omnia privilegia celebrandi primam Missam Nativitatis ante medium noctem. pag. 224. col. 1.

Id tamen alicubi usurpatur ex nostra confirmatione. ibid. col. 1.

Celebraturus primam Missam post me.

diu nomen, nullo praestipente etiam ut nihil sumperit immediata sede ipsam medium noctem pag. 223. ibi seq. Quatuor vis confilii sit, & valido fundabile, ut aliquas saltem horas ante submersionem pag. 227. col. 2.

Prohibitum est, post celebratum priuilegium Missam solemnem in nocte Nativitatis pergete celebrante privatum alias duas. pag. 229. Eorumque aliam licet cunctum erat, unam tres Missas celebrare successivo de nocte. pag. 230. etiamque ibi seq.

Nunc temporis autem nulla est dicendum celebrare privatum de nocte. pag. 243.

Exemplum obtentus facultatis celebrandi, & communandi in Noche Nativitatis. pag. 244. col. 2.

Quoniam missam regule debet, non legit unicam. pag. 245. ibi seq.

Dum Calix est in altari nondum purificatus; Sacerdos non genuflectit, quoties transit ante illum; & vertet renes ad altare, quando convertitur ad populum. pag. 251. col. 1.

Quænam sint Mysteria trium Missarum in Festo Nativitatis. pag. 253. ibi seq.

Satisfacit precepto pio Festo Nativitatis, qui audit Missam primam etiam ante medium noctem in locis, ubi est tale privilegium. pag. 254. col. 2.

Quid si Vigilia Nativitatis sit in Dominica? pag. 255. Ut si in Alio tempore, hinc Missam ante medium noctem assistere; qui prævidet se impossibiliter die proximo. pag. 257. ibi seq.

Non licet communione ministri publice in Noche Nativitatis. pag. 260. Aliaque excipiendas sunt Confessores in Ecclesia maxime mulierum. pag. 263.

In Festo Nativitatis se occurrat Anniversaria Consecrationis Episcopi, fit de ea amplectis Commemoratio sub una clausula post Orationem Festi. pag. 266. ibi seq. col. 2.

Mense Novembri, eur leguntur libro Ezechielis, Danielis, & duodecima Propheterum: pag. 3. col. 1.

Mense Novembri quando eadem die obnenda sunt plura initia Prophetariorum di.

dicenda est tanto^m unica lectio . pag. 4. col. 1. an ea omitti possint Mensis Novebri ex legitima causa ? pag. 3. col. 1.

Q

Octava

Oc̄tava omnium SS. dignior est Oc̄tava Dedicationis Ecclesie . pag. 4. col. 2.

Oc̄tava Festi dup. 1. clas. Christi Domini ; aut B. M. V. aut Angelorum , aut Apostolorum præferenda est Oc̄tavae omnium SS. pag. 12. col. 1.

Oc̄tava pro Defunctis non licet sine speciali indulto Sedis Apostolice . pag. 80. col. 1.

Dies oc̄tavae eojuslibet Festi non transfertur ; sedisq; cedis Festis solemnibus prime : vgl secundae classis , nisi rursum sit Oc̄tava privilegiata . pag. 141. col. 1.

Similiter occurrentibus duabus oc̄tavis , altera Patroni principalis dupl. 4. class. altera B. M. V. dup. 2. cl. At de prima cumi commem. alterius pag. 153. col. 1.

Occurrente Virgiliis infra Oct. in die in quo sit Officium de infra Oct. Missa erit de Virgiliis cum Commem. Octav. pag. 153. ibi seq.

Dies Oc̄tava in Festis B. M. V. quæ celebrantur cum Oc̄tava , debet habere Vespertas integras in concorso duplicitis Minoris . pag. 156. col. 1. Secus erit , si concurrat cum dupliciti majori . ibid. 156. col. 2.

Infra Oc̄tavas Festorum B. M. V. Missa Votiva de eadem B. V. dicimur ut de festo cum Gloriis sive Credo . pag. 160. col. 1.

Oc̄tavæ omnes , quæ non sunt in Breviaario Romano , cessant & inchoatas expirant a die 17. Decembri usque ad Epiphaniam . pag. 176. col. 2.

Officium

Officia peculiaria quæ conceduntur ad instantiam , si impediuntur in die ipsis affixa , non sunt transferenda . pag. 5. col. 1. Secus vero si sint ex præcepto , aut ad instantiam Principum . ibid.

Officia peculiaria in paritate ritus

præferuntur universitatibus . pag. 108. col. 1. ibi pag. 130. col. 2.

Officia SS. quæ superante de offense Decembri , non sunt reponenda in anno sequeanti . pag. 124. col. 2. Officium Patrocinii B. M. V. a quibus , & quando celebraendum est pag. 4. col. 2.

Ordinarii

Nominae Ordinarii locorum non veniunt Superiores Regularis . pag. 4. col. 2. An nominae statuuntur Ordinarii , intelligentur & ipsi respectu suorum subditorum Regularium . pag. 5. col. 1. Ordinarii Locorum sunt etiam Vicaril Generales . pag. 5. col. 1.

Organum

Non sunt pulsanda in Missis Def. pag. 89. col. 2.

P

Palla

Palla linea cooperiens Calicem , non debet esse panno serico cooperita , seu intacta . pag. 247. col. 2. fin.

Parochus

Ad Parochum spectant residua cerebrum , qui deferuntur a fidelibus , ut ardant in Ecclesia in die Comm. Omn. Def. pag. 77. col. 2. s. An tenebatur dicere tres Missas in nocte Nativitatis ? pag. 212. col. 2.

An Parochus habens facultatem celebrandi eodem die in duabus diuisiis Parochiis , possit atrobiisque celebrare tres Missas in Festa Nativitatis . pag. 213.

Patrocinium

Festum cum Officio Patrocinii B. V. a quibus , & quando celebrandum . pag. 4. col. 2.

Patronus

Potest aliquis Sanctus declarari ab Episcopo Patronus Civitatis, aut Diocesis, dummodo in Suffragiis ad Officium non omittatur Commemoratio antiqui Titularis, seu Patroci. pag. 127. col. 2.

Pluvialis

In defessa Pluvialis ad Absolutionem in Exequiis Def. Sacerdos stet cum Alba & Stola pag. 76. col. 2.

Praesentatio B. V.

Apud monitos Veteres nomine Praesentationis B. V. intelligitur ejus Purificatio, quando paucum Iesum in templo presentavit. pag. 182. col. 2.

Preces

Dicendos ante & post Missam; que notantur in Missali Rom. sequuntur ritum Officii Canonici occurrentis. pag. 73. col. 1.

Privilegium

Privilegia localia non sunt extendenda de loco ad locum. pag. 113. col. 2.

Privilegium potestativum non obligat ad utendum ipso. pag. 33.

Prophecia

Prophetarum libri quomodo nos parent ad adventum Domini. pag. 3. col. 1. Prophetae cur dicuntur alii Mores, alii minores. pag. 3. col. 2.

Prophetarum Minorum libri unico libro comprehendantur apud Hebreos. pag. 3. col. 2. Saltem solum initia legenda sunt in Matutino. pag. 4. col. 1.

Pronunciatio

Quoad accentum accommodetur usui. pag. 163. col. 2.

Quadragesima

Tempore Quadragesimae in Hispania prohibitum erat ex Concilio Toletano X. celebrare Festa Sanctorum. pag. 178.

Proinde Festum Annunciationis B. Mariae celebrandum erat die 18. Decembris. et cas. Concil. ibid.

R

Regulares

Regularium Superiorum gen. intelliguntur nomine Ordinariorum Locorum. pag. 4. col. 2. Non habent facultatem designandi dies. Dominicam pro recitatione Officii Patrocinij B. V. quod multis locis celebrandum permittitur in aliquo die Dominico ab Ordinariis elegendo. ibi.

Regulares Superiores qui veniant nomine Ordinariorum, quando in litteris Apostolicis similes nomenantur Ordinarii sine addito Locorum & pag. 5. col. 1.

Regulares celebrantes in aliena Ecclesia, in qua sive Exequiae solemnitas, possunt se illi conformare, etiam si recent Officium de duplice. pag. 82. col. 1.

Regulares celebrantes Communem Opus Dei sui Ordinis possunt dicere Missas privatas de Requie; etiam si illo die contingat fieri Officium de duplice minori. pag. 87. col. 1. & 2.

Regulares tenentur solvere suffragia Defunctis sui Ordinis. pag. 90. col. 1. & sequ.

An teneantur Votis Locorum in quibus degunt? V. Votum.

Regularis factus Episcopus an solvatur Votis non substantialibus in Religione emissis? pag. 277. & sequ.

Sa.

S

Sacrificium

Sacrificium Missæ substantialiter perficitur in utraque consecratione Panis & Vini. pag. 52. col. 2. probabile etiam est perfici in consumptione. pag. 53. Ejus frumentus non suspenditur sed statim applicatur. pag. 47. col. 1. V. *Missa*. *Applicatio*. *Defundit*.

S. Silvester

Ubi S. Silvester P. & C. est Titularis Ecclesie, debet habere 2. *Vesperas* integras. pag. 308. col. 1.

S. Stephanus

Cur solemnier ritu etiam supra multos Apostolos decoratur? pag. 288. col. 1. De S. Stephano cur fiat die 26. Decembr. pag. 287.

T

S. Theodoreus M.

Christianis apparens, eos docuit, quomodo Juliani Apostatas versutias declinarent, pag. 164,

Translata

Officia translata SS. reponuntur secundum ordinem translationis: at semiduplex occurrens in Festo habente octavam, aut in Dominica infra Octavam, vel in Festo duplice infra Octavam, in his solis tribus casibus transfertur in diem infra Octavam immediate sequentem, in quo faciendum esset de infra Octavam. p. 125. col. 2.

In reponendis Officiis translatis prius reponitur, quod est ante traslatum; nullo habito respectu quod sit Officium Ecclesie particularis, Ordinis, seu Religionis, Diocesis, Nationis, & Ecclesie Universalis. pag. 131. col. 1. Excipiuntur ab hac regula semiduplicia incidentia in Fe-

sto habente Octavam; aut in Dominica infra Octavam, aut in Festo duplice infra octavam. ibi.

Triticum

Elixum seu coctum aqua ex devotio ne comeditur in Sicilia die 13. Decembris, pag. 164. col. 2.

V

Vespera

Vespera Votiva non conceduntur, quod sit mane sequenti celebranda Missa Votiva solenans. pag. 158.

In hoc casu concessit alicubi S. I. C. R. fieri translationem Festi. ibi.

Vicarius

Vicarii Generales possunt in aliquibus intelligi sub nomine *Ordinariorum Locorum*. pag. 5. col. 1.

Vigilia

Si occurrat infra aliquam Octavam in die in qua Officium est de infra Oct. Missa erit de Vigilia, cum Commemor. Oct. pag. 153. *Gr. sequ.*

Missa Vigilie est proprie Missa de Sancto, cuius est Vigilia, licet non fermea, sed ferialis. pag. 183. col. 1.

In Vigilia & non in Festo jejunandum in honorem Sanctorum. pag. 165. *Gr. sequ.*

Vinum

Benedicuntur alicubi in Festo S. Joannis Evangelista. pag. 293.

Votiva Missæ

Acceptæ in diebus impeditis, recitari debent de Festo cum applicatione Sacrificii. pag. 41. col. 2. fin. Votivæ celebrandæ certis diebus per hebdomadam, si impeditantur Festo de præcepto, transferantur in diem feriatam non impeditam,

tam. pag. 42. col. 1. Missas Votivas prohibentur diebus, quibus non licet facere de duplice. pag. 81. col. 1.

Ex eo, quod cantanda sit Missa solemnis Votiva, non licet celebrare pridie Vespertas Votivas? in hoc casu S. C. R. concessit Cleio Ordinis Hierarchymitani translationem Festi. pag. 158. col. 2.

Qui dicit Missam Votivam da Bi. M. infra aliquam Officium Festi ejusdem Bi. M. dicat Missam de Festo cum Gloria sine Credo. pag. 160. col. 1.

Votum

Emissum a Communitate quando dicitur? pag. 134. col. 2. Non opus est, ut singuli in Votum consentiant, aut Votum pronuncient. ibi. Non tenet tamen quaevis eos, qui non consentiunt,

quantum est ex vi praeclite Vot. p. 135. col. 1. Hi tamen ipsi obligari possunt accedente praecipuo Episcopi; ex quo lejunium videatur transisse in legem ibi.

Exempla hujusmodi Votorum p. 137. col. 1.

Votum emissum a Majoribus non ligat posteros, nisi in quantum continua- ta acceptatione protenditur. pag. 135. Responsa S. C. faventia in hac materia libertati Successorum. pag. 135. col. 1. & 2.

An Peregrinus teneatur hujusmodi Votis? pag. 137.

An possint ab Episcopo revocari? p. 138. col. 2.

An teneantur Regulares hujusmodi votis? pag. 136.

An haec Vota localia commutari pos- sint per Bullam Cruciatam pag. 139.

N I S.

